FAUSKE KOMMUNE

Møteinnkalling for Formannskap

Tid: 29.11.2016 kl.: 11:00 - 18:00
Sted: Administrasjonsbygget, kantina

Eventuelle forfall meldes på telefon 75 60 40 20

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.
Vi ber om at sakspapirer ikke kastes etter møte, da møteprotokoll fra møtet kun vil inneholde innstilling og vedtak i sakene.

Merknader til møtet:

SAKSLISTE: - MØTE NR 15/2016

Sak nr.	Sakstittel
144/16	Godkjenning av møtebok
145/16	Referatsaker i perioden
146/16	Betalingsregulativ 2017
147/16	Årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020
148/16	Disponering av kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger 2017
149/16	Folkehelsa i Fauske
150/16	Planstrategi for Fauske kommune 2017-2020
151/16	Etiske retningslinjer
152/16	Status innkjøp
153/16	Strategisk arealforvaltning oppvekstområdet
154/16	Sulitjelma barnehage samt uteareal barnehage og skole
155/16	Orienteringssak tilskudd til private barnehager 2017
156/16	Rehabilitering bassenggrop Fauske svømmehall
157/16	Felles destinasjonsselskap i Salten
158/16	Dekning av sykepenger - Ordfører
159/16	Gnr 103/269 Kirkeveien 58 - Søknad om kjøp av tilleggstomt
160/16	119/261 - Overtakelse av Coop-villaen i Sulitjelma

Fauske, 22.11.16

Jørn Stene
Ordfører

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34317 Arkiv sakID.: 16/12026	Saksbehandler: Johnsen, Berit Vestvann

Sak nr.		Dato
144/16	Formannskap	29.11.2016

Godkjenning av møtebok

Rådmannens forslag til vedtak:

Møtebok nr. 14/2016 godkjennes.

Vedlegg:

09.11.2016	Protokoll - Formannskap - 08.11.2016	1331351

Geir Mikkelsen
rådmann

Møteprotokoll **Fauske Kommune**

Formannskap

Møtedato:	08.11.2016	Fra kl.	10:00	Til behandling: Sakene 125/16 – 143/16	
Møte nr:	14/2016	Til kl.	13:55	Møtested: Administrasjonsbygget, kantina	

TILSTEDE PÅ MØTET:

Medlemmer	**Parti**
Skjellhaug, Ottar	AP
Olsen, Gro Anita	FL
Salemonsen, Linda Wangen	FL
Steinbakk, Nils-Christian	FL
Stene, Jørn	FL
Skotåm, Per-Gunnar Kung	R

Varamedlemmer	**Parti**
Pedersen, Arnt	H
Bådsvik, Svein Roger	V

Inhabil	**Sak**	**Varamedlem**	**Merknad**
Salemonsen, Linda Wangen	129/16	Larsen, Kathrine Moan, FL	Styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6 1. ledd e).
Steinbakk, Nils-Christian	129/16	Hagen, Sverre, FL	Familieforhold til styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6, 2. ledd.
Salemonsen, Linda Wangen	130/16	Larsen, Kathrine Moan, FL	Styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6 1. ledd e).
Steinbakk, Nils-Christian	130/16	Hagen, Sverre, FL	Familieforhold til styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6, 2. ledd.

Møtenotater:
Det var ingen merknader til innkallinga.

Merknader til dagsorden:

- Ottar Skjellhaug (AP): Ber om status for erstatningslokaler for skytebanen på Vestmyra.

Dagsorden ble enstemmig godkjent.

Rådmann og økonomisjef presenterte budsjett 2017 og økonomiplan 2017 - 2020.

Svar på spørsmål:
Ottar Skjellhaug:
Kommunalsjef svarte. Kommunen har en 40 års avtale om skytterbane på Vestmyra. 3 år gjenstår av avtaleperioden. Juridisk var det 2 parter å forholde seg til. Det ble avklart at Valnesfjord skytterlag var avtalepart. Både kommunen og skytterlaget har benyttet advokat. Skytterlaget har kommet med innspill om ny 40 årsavtale eller nye lokaler tilgjengelig. Kommunen har bedt skytterlaget også se etter nye lokaler. Kommunen erkjenner at 3 år gjenstår, men ikke ny avtale på 40 år. Har sett på miniatyrskytebane på 15 meter. Ser på skytterhus i tilknytning til idrettshallen. Kommunens tilskudd i prosjektet vil bli på 2 mill. samt opparbeiding av tomt. Saken kommer til politisk behandlling våren 2017.

UNDERSKRIFTER:
Vi bekrefter med våre underskrifter at møteboken er ført i samsvar med det som ble bestemt på møtet:

Fauske 22.11.16

Berit Vestvann Johnsen
formannskapssekretær

Jørn Stene representant representant
ordfører

Protokollen er godkjent av formannskapet i møte nr den

Saksliste

Saksnr.	Sakstittel
125/16	Godkjenning av møtebok
126/16	Delegerte saker i perioden
127/16	Referatsaker i perioden
128/16	Økonomimelding 2/2016
129/16	Fauske Parkering
130/16	Utvidet garanti Fauske Parkering 2016
131/16	Parkeringsareal SKS-Arena
132/16	Anke på HEOM-sak 37/16 - Oppstart av Sagatun som sykehjemsavdeling
133/16	Et likeverdig tilbud til hjertepasienter - Uttalelse
135/16	Hovedprosjekt "Mat i Salten - Arena for innovasjon og utvikling"
134/16	Fauske kommunes næringsfond - gjennomgang av tilsagn om tilskudd
136/16	Bilskadesenteret Fauske - Søknad om kjøp av tilleggsareal på Søbbesva.
137/16	Fauske menighetssenter - søknad om makebytte/kjøp av areal - ny behandling
138/16	Indre Salten Energi - Søknad om kjøp av tilleggstomt fra Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748
139/16	Odd Wollbakk - søknad om kjøp av tilleggstomt i Hauan
140/16	Søknad om økonomisk støtte 1., 2. og 3. kvartal 2016
141/16	Søknad om fritak fra politiske verv - Steffen Halsbakk
142/16	Innføring av elektronisk avkryssing i manntallet på valgdagen
143/16	Møteplan 2017 for plan- og utviklingsutvalg, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg, formannskap og kommunestyre

125/16: Godkjenning av møtebok

Rådmannens forslag til vedtak:

Møtebok nr. 13/2016 godkjennes.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 125/16 Vedtak:
Vedtak:

Møtebok nr. 13/2016 godkjennes.

126/16: Delegerte saker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Delegerte saker tas til orientering.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 126/16 Vedtak:
Vedtak:

Delegerte saker tas til orientering.

127/16: Referatsaker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 127/16 Vedtak:
Vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

128/16: Økonomimelding 2/2016

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Økonomimelding 2/2016 tas til etterretning.
2. Budsjettreguleringer gjennomføres som følger:

Drift:

Pensjon KLP Enheter	-4 602 239
Arbeidsgivers andel KLP Sykepleie (Innbetaling til KLP)	-609 303
Årets premieavvik KLP (positivt)	5 215 178
Skatt på inntekt og formue	-3 800 000
Utbytte	-960 000
Avdrag på lån	-1 000 000
Refusjon Sykepenger	-4 000 000
Vikarutgifter	3 200 000
Kjøp av varer og tjenester	1 000 000
Overføring til investeringsregnskapet	2 273 599
Avsetning til disposisjonsfond	3 282 765
Avskrivninger	10 000 000
Motpost avskrivninger	-10 000 000
Netto	-

Investeringer:

Bredband Valnesfjord	1 700 000
Dekning av udekket beløp 2015	20 994 191
Egenkapitaltilskudd KLP	773 600
Overført fra driftsregnskap	-2 273 599
Bruk av lån	-21 194 192
Netto	-

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 128/16 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:

1. Økonomimelding 2/2016 tas til etterretning.
2. Budsjettreguleringer gjennomføres som følger:

Drift:

Pensjon KLP Enheter	-4 602 239
Arbeidsgivers andel KLP Sykepleie (Innbetaling til KLP)	-609 303
Årets premieavvik KLP (positivt)	5 215 178
Skatt på inntekt og formue	-3 800 000
Utbytte	-960 000
Avdrag på lån	-1 000 000
Refusjon Sykepenger	-4 000 000
Vikarutgifter	3 200 000
Kjøp av varer og tjenester	1 000 000
Overføring til investeringsregnskapet	2 273 599
Avsetning til disposisjonsfond	3 282 765
Avskrivninger	10 000 000
Motpost avskrivninger	-10 000 000
Netto	-

Investeringer:

Bredband Valnesfjord	1 700 000
Dekning av udekket beløp 2015	20 994 191
Egenkapitaltilskudd KLP	773 600
Overført fra driftsregnskap	-2 273 599
Bruk av lån	-21 194 192
Netto	-

129/16: Fauske Parkering

Rådmannens forslag til innstilling:

Fauske kommune vedtar å videreføre parkeringsordningen og omfanget av denne i regi av Fauske Parkering AS uten endringer.

Inhabil	Varamedlem	Merknad
Salemonsen, Linda	Larsen, Kathrine	Styremedlem i Fauske Parkering -

Wangen	Moan	Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6 1. ledd e).
Steinbakk, Nils-Christian	Hagen, Sverre	Familieforhold til styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6, 2. ledd.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Per Gunnar Skotåm (R) foreslo:
Fauske kommune ber om at selskapet Fauske Parkering A/S, som en prøveordning for 2017 alternativt fra 1. desember 2016, innfører gratis parkering på lørdagene.

R's forslag ble enstemmig vedtatt.

FOR- 129/16 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:

Fauske kommune ber om at selskapet Fauske Parkering A/S, som en prøveordning for 2017 alternativt fra 1. desember 2016, innfører gratis parkering på lørdagene.

130/16: Utvidet garanti Fauske Parkering 2016

Rådmannens forslag til innstilling:

Fauske kommune øker kommunal garanti for lån til Fauske Parkering AS fra 10 mill. kr til 15 mill. kr. Garantien gis som selvskyldnerkausjon.

Garantien gjelder i hele lånets løpetid, med tillegg av inntil to år. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen av lånet, med tillegg av inntil 10 % av hovedstol.

Det forutsettes at fylkesmannen i Nordland godkjenner endringen i garantien, jf. kommuneloven § 51.1.

Inhabil	**Varamedlem**	**Merknad**
Salemonsen, Linda Wangen	Larsen, Kathrine Moan	Styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6 1. ledd e).
Steinbakk, Nils-Christian	Hagen, Sverre	Familieforhold til styremedlem i Fauske Parkering - Enstemmig erklært inhabil etter forvaltningsloven § 6, 2. ledd.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 130/16 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:

Fauske kommune øker kommunal garanti for lån til Fauske Parkering AS fra 10 mill. kr til 15 mill. kr. Garantien gis som selvskyldnerkausjon.

Garantien gjelder i hele lånets løpetid, med tillegg av inntil to år. Garantiansvaret reduseres i takt med nedbetalingen av lånet, med tillegg av inntil 10 % av hovedstol.

Det forutsettes at fylkesmannen i Nordland godkjenner endringen i garantien, jf. kommuneloven § 51.1.

131/16: Parkeringsareal SKS-Arena

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Rådmannen gis fullmakt til å inngå leieavtale av parkeringsplasser fra Fauske Sprint begrenset oppad til kr. 1 million. Leieavtalen vil sikre gjenstående asfaltering og lyssetting av parkeringsareal ved SKS-Arena.

2. Rådmannen gis fullmakt til å inngå en samtidig bruks- og vedlikeholdskontrakt med Fauske Sprint om betingelser for daglig og ekstraordinær bruk ved større arrangementer, samt ansvar for vedlikehold og brøyting/strøing vinterstid.

3. Kjøpet finansieres som en del av kommunestyrets vedtak 064/15, punkt 7 og er innenfor rammen av låneopptaket i 2017 som gjelder sluttføring av fase 2, Vestmyra skole.

Oppvekst- og kulturutvalg 27.10.2016:

Behandling:
Gro Anita Olsen (FL) foreslo:
Med henvisning til den anstrengte økonomiske situasjon som rådmannen orienterte om ved budsjettseminaret den 1/9-16 kan ikke Fauske kommune pr. tiden påta seg nye investering- og driftskostnader.

FLs forslag ble vedtatt med 2 mot 1 stemme avgitt for rådmannens forslag til vedtak.

OPKU- 059/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Med henvisning til den anstrengte økonomiske situasjon som rådmannen orienterte om ved budsjettseminaret den 1/9-16 kan ikke Fauske kommune pr. tiden påta seg nye investering- og driftskostnader.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Svein Roger Bådsvik fremmet rådmannens forslag til vedtak.

Innstilling fra oppvekst- og kulturutvalget ble vedtatt med 5 mot 3 stemmer avgitt for V's forslag.

FOR- 131/16 Vedtak:
Vedtak:

Med henvisning til den anstrengte økonomiske situasjon som rådmannen orienterte om ved budsjettseminaret den 1/9-16 kan ikke Fauske kommune pr. tiden påta seg nye investering- og driftskostnader.

132/16: Anke på HEOM-sak 37/16 - Oppstart av Sagatun som sykehjemsavdeling

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Nils-Christian Steinbakk (FL) foreslo:

Formannskapet viser til enstemmig vedtak i Helse- og omsorgsutvalg i sak 048/16. På denne bakgrunn tas anken ikke til følge.

FL's forslag ble enstemmig vedtatt.

FOR- 132/16 Vedtak:
Vedtak:

Formannskapet viser til enstemmig vedtak i Helse- og omsorgsutvalg i sak 048/16. På denne bakgrunn tas anken ikke til følge.

133/16: Et likeverdig tilbud til hjertepasienter - Uttalelse

Rådmannens forslag til innstilling:

Formannskapet vedtar vedlagte uttalelse i forbindelse med likeverdig behandling av hjertepasienter.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble vedtatt med 7 mot 1 stemme.

FOR- 133/16 Vedtak:
Vedtak:

Formannskapet vedtar vedlagte uttalelse i forbindelse med likeverdig behandling av hjertepasienter.

135/16: Hovedprosjekt "Mat i Salten - Arena for innovasjon og utvikling"

Rådmannens forslag til innstilling:

Prosjektet «Mat i Salten – Arena for innovasjon og utvikling» gjennomføres som et 3-årig prosjekt jfr prosjektbeskrivelse.

Fra Fauske kommunes næringsfond bevilges kr 200 000,- pr/år for årene 2018 og 2019.

Det forutsettes at prosjektet er fullfinansiert før det settes i gang.

Ansvaret for gjennomføring av prosjektet legges til Fauna KF inkl tilsetting av prosjektleder.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 25.10.2016
Innstilling til formannskapet:

Prosjektet «Mat i Salten – Arena for innovasjon og utvikling» gjennomføres som et 3-årig prosjekt jfr prosjektbeskrivelse.

Fra Fauske kommunes næringsfond bevilges kr 200 000,- pr/år for årene 2018 og 2019.

Det forutsettes at prosjektet er fullfinansiert før det settes i gang.

Ansvaret for gjennomføring av prosjektet legges til Fauna KF inkl tilsetting av prosjektleder.

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 099/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Prosjektet «Mat i Salten – Arena for innovasjon og utvikling» gjennomføres som et 3-årig prosjekt jfr prosjektbeskrivelse.

Fra Fauske kommunes næringsfond bevilges kr 200 000,- pr/år for årene 2018 og 2019.

Det forutsettes at prosjektet er fullfinansiert før det settes i gang.

Ansvaret for gjennomføring av prosjektet legges til Fauna KF inkl tilsetting av

prosjektleder.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 135/16 Vedtak:
Vedtak:

Prosjektet «Mat i Salten – Arena for innovasjon og utvikling» gjennomføres som et 3-årig prosjekt jfr prosjektbeskrivelse.

Fra Fauske kommunes næringsfond bevilges kr 200 000,- pr/år for årene 2018 og 2019.

Det forutsettes at prosjektet er fullfinansiert før det settes i gang.

Ansvaret for gjennomføring av prosjektet legges til Fauna KF inkl tilsetting av prosjektleder.

134/16: Fauske kommunes næringsfond - gjennomgang av tilsagn om tilskudd

Rådmannens forslag til vedtak:

Rådmannens forslag til flytting/tilbaketrekking av tilsagn om tilskudd fra næringsfondet vedtas:

Sjunkhatten folkehøgskole (stiftelseskapital) flyttes til 2019	kr 500 000	Tilsagnet
Gatevarme i sentrum flyttes til 2018	kr 300 000	Tilsagnet
Regulaeringsplan boligbygging i Sulitjelma tas ut	kr 105 000	Tilsagnet
Planarbeid RV80 Vestmyra – Klungset flyttes til 2018	kr 500 000	Tilsagnet

<u>Ingen ikke utbetalte tilsagn fra 2014</u>

<u>Ikke utbetalte tilsagn fra 2015:</u>

Sjønstå gård	kr 140 000	Består
Ysteri for Sjønstå trukket	kr 200 000	Saken er

<u>Ikke utbetalte tilsagn 2016</u>

Sjunkhatten folkehøgskole	kr 100 000	Består
Sjønstå gård	kr 200 000	Består
Komtek	kr 70 000	Består
Skilting/trafikksikkerhet	kr 100 000	Består
Landbruksplan – ressurskartlegging og motivasjonsarbeid	kr 100 000	Består

<u>Ikke utbetalte tilsagn 2017:</u>

Sjønstå gård tas ut	kr 200 000	Tilsagnet

Komtek	kr 70 000	Tilsagnet tas ut

Veiledende standard for vedtak-/effektuering av tilsagn om tilskudd fra næringssaker legges til grunn ved utforming av vedtak om tilskudd fra næringsfondet.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Nils-Christian Steinbakk (FL):
Rådmannen bes avklare status for reguleringsplan RV80 - Vestmyra - Klungset.

Hvis planarbeidet kan igangsettes i 2017 legges saken frem for formannskapet.

Rådmannens forslag til vedtak med FL's forslag ble enstemmig vedtatt.

FOR- 134/16 Vedtak:
Vedtak:

Rådmannens forslag til flytting/tilbaketrekking av tilsagn om tilskudd fra næringsfondet vedtas:

Sjunkhatten folkehøgskole (stiftelseskapital)	kr 500 000	Tilsagnet flyttes til 2019
Gatevarme i sentrum	kr 300 000	Tilsagnet flyttes til 2018
Regulaeringsplan boligbygging i Sulitjelma	kr 105 000	Tilsagnet tas ut
Planarbeid RV80 Vestmyra – Klungset	kr 500 000	Tilsagnet flyttes til 2018

<u>Ingen ikke utbetalte tilsagn fra 2014</u>

<u>Ikke utbetalte tilsagn fra 2015:</u>

Sjønstå gård	kr 140 000	Består
Ysteri for Sjønstå	kr 200 000	Saken er trukket

<u>Ikke utbetalte tilsagn 2016</u>

Sjunkhatten folkehøgskole	kr 100 000	Består
Sjønstå gård	kr 200 000	Består
Komtek	kr 70 000	Består
Skilting/trafikksikkerhet	kr 100 000	Består
Landbruksplan – ressurskartlegging og motivasjonsarbeid	kr 100 000	Består

<u>Ikke utbetalte tilsagn 2017:</u>

Sjønstå gård	kr 200 000	Tilsagnet tas ut
Komtek	kr 70 000	Tilsagnet tas ut

Veiledende standard for vedtak-/effektuering av tilsagn om tilskudd fra næringssaker legges til grunn ved utforming av vedtak om tilskudd fra næringsfondet.

Rådmannen bes avklare status for reguleringsplan RV80 - Vestmyra - Klungset.
Hvis planarbeidet kan igangsettes i 2017 legges saken frem for formannskapet.

136/16: Bilskadesenteret Fauske - Søknad om kjøp av tilleggsareal på Søbbesva.

Rådmannens forslag til innstilling:

Bilskadesenteret Fauske AS innvilges erverv av ca 200 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 11 på Søbbesva.

Pris for ervervet settes til kr 160 m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 25.10.2016
Innstilling til formannskapet:

Bilskadesenteret Fauske AS innvilges erverv av ca 200 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 11 på Søbbesva.

Pris for ervervet settes til kr 160 m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 100/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Bilskadesenteret Fauske AS innvilges erverv av ca 200 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 11 på Søbbesva.

Pris for ervervet settes til kr 160 m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 136/16 Vedtak:
Vedtak:

Bilskadesenteret Fauske AS innvilges erverv av ca 200 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 11 på Søbbesva.

Pris for ervervet settes til kr 160 m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

137/16: Fauske menighetssenter - søknad om makebytte/kjøp av areal - ny behandling

Rådmannens forslag til innstilling:

Tomt for parkeringsareal gnr 103 bnr 1256 overføres vederlagsfritt til Fauske menighetssenter, kommunen dekker omkostningene ved overskjøtingen.

Behandling av søknad om makebytte/kjøp av tileggstomt utsettes til parkeringsarealet er overført og tomtene 103/1257 og 103/1256 er sammenføyd.

Dette vedtak erstatter vedtak i F-sak 105/16

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 25.10.2016
Innstilling til formannskapet:

Tomt for parkeringsareal gnr 103 bnr 1256 overføres vederlagsfritt til Fauske menighetssenter, kommunen dekker omkostningene ved overskjøtingen.

Behandling av søknad om makebytte/kjøp av tileggstomt utsettes til parkeringsarealet er overført og tomtene 103/1257 og 103/1256 er sammenføyd.

Dette vedtak erstatter vedtak i F-sak 105/16

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 101/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Tomt for parkeringsareal gnr 103 bnr 1256 overføres vederlagsfritt til Fauske menighetssenter, kommunen dekker omkostningene ved overskjøtingen.

Behandling av søknad om makebytte/kjøp av tileggstomt utsettes til parkeringsarealet er overført og tomtene 103/1257 og 103/1256 er sammenføyd.

Dette vedtak erstatter vedtak i F-sak 105/16

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 137/16 Vedtak:
Vedtak:

Tomt for parkeringsareal gnr 103 bnr 1256 overføres vederlagsfritt til Fauske menighetssenter, kommunen dekker omkostningene ved overskjøtingen.

Behandling av søknad om makebytte/kjøp av tileggstomt utsettes til parkeringsarealet er overført og tomtene 103/1257 og 103/1256 er sammenføyd.

Dette vedtak erstatter vedtak i F-sak 105/16

138/16: Indre Salten Energi - Søknad om kjøp av tilleggstomt fra Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748

Rådmannens forslag til innstilling:

Indre Salten Energi AS innvilges erverv av ca 1,75 dekar stort areal av Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748.

Pris for ervervet settes til kr 80,- pr/m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 25.10.2016
Innstilling til formannskapet:

Indre Salten Energi AS innvilges erverv av ca 1,75 dekar stort areal av Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748.

Pris for ervervet settes til kr 80,- pr/m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 102/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Indre Salten Energi AS innvilges erverv av ca 1,75 dekar stort areal av Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748.

Pris for ervervet settes til kr 80,- pr/m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 138/16 Vedtak:
Vedtak:

Indre Salten Energi AS innvilges erverv av ca 1,75 dekar stort areal av Fauske kommunes eiendom gnr 104 bnr 748.

Pris for ervervet settes til kr 80,- pr/m2 i henhold til vedtak i K-sak 061/09, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

139/16: Odd Wollbakk - søknad om kjøp av tilleggstomt i Hauan

Rådmannens forslag til innstilling:

Odd Wollbakk innvilges erverv av ca 75 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 1120 i Hauan som tilleggsareal til egen boligtomt.

Pris for ervervet settes til kr 275 pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger med ervervet.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 25.10.2016
Innstilling til formannskapet:

Odd Wollbakk innvilges erverv av ca 75 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 1120 i Hauan som tilleggsareal til egen boligtomt.

Pris for ervervet settes til kr 275 pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger med ervervet.

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 103/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:

Odd Wollbakk innvilges erverv av ca 75 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 1120 i Hauan som tilleggsareal til egen boligtomt.

Pris for ervervet settes til kr 275 pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger med ervervet.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Plan- og utviklingsutvalgets innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 139/16 Vedtak:
Vedtak:

Odd Wollbakk innvilges erverv av ca 75 m2 stort areal fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 1120 i Hauan som tilleggsareal til egen boligtomt.

Pris for ervervet settes til kr 275 pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og betingelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger med ervervet.

140/16: Søknad om økonomisk støtte 1., 2. og 3. kvartal 2016

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Søknad om økonomisk støtte Fauske videregående skole, maskinførerlinjen datert 14.04.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

2. Søknad om økonomisk støtte til CARE datert 17.03.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

3. Søknad om økonomisk støtte til Kreftforeningen datert februar 2016 avslås. Det

er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

4. Søknad om økonomisk støtte til LLH Nordland mottatt 09.02.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

5. Søknad om økonomisk støtte til Norges Blindeforbund Nordland datert 20.01.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

6. Søknad om økonomisk støtte til Fauske Acta - Normisjon datert 30.06.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

7. Søknad om økonomisk støtte til Jusshjelpa i Nord-Norge datert 18.05.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

8. Søknad om økonomisk støtte til Evensen Pictures v/Daniel Evensen datert 25.04.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

9. Søknad om økonomisk støtte til Voksne for Barn Salten lokallag datert 03.09.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

FOR- 140/16 Vedtak:
Vedtak:

1. Søknad om økonomisk støtte Fauske videregående skole, maskinførerlinjen datert 14.04.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

2. Søknad om økonomisk støtte til CARE datert 17.03.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

3. Søknad om økonomisk støtte til Kreftforeningen datert februar 2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

4. Søknad om økonomisk støtte til LLH Nordland mottatt 09.02.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

5. Søknad om økonomisk støtte til Norges Blindeforbund Nordland datert

20.01.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

6. Søknad om økonomisk støtte til Fauske Acta - Normisjon datert 30.06.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

7. Søknad om økonomisk støtte til Jusshjelpa i Nord-Norge datert 18.05.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

8. Søknad om økonomisk støtte til Evensen Pictures v/Daniel Evensen datert 25.04.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

9. Søknad om økonomisk støtte til Voksne for Barn Salten lokallag datert 03.09.2016 avslås. Det er ikke avsatt midler i budsjett til denne type støtte.

141/16: Søknad om fritak fra politiske verv - Steffen Halsbakk

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Steffen Halsbakk innvilges fritak fra sine politiske verv i Fauske kommune f.o.m. 16. oktober 2016.

2. Etter kommunelovens § 16 tredje ledd velges som nytt 3. varamedlem i kontrollutvalget:

- .....

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Ottar Skjellhaug (AP) foreslo som nytt 3. varamedlem i kontrollutvalget:

- Geir Mosti

Rådmannens forslag til innstilling med AP's forslah ble enstemmig vedtatt.

FOR- 141/16 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:

1. Steffen Halsbakk innvilges fritak fra sine politiske verv i Fauske kommune f.o.m. 16. oktober 2016.

2. Etter kommunelovens § 16 tredje ledd velges som nytt 3. varamedlem i kontrollutvalget:

- Geir Mosti, Hansbakken 15, 8206 Fauske

142/16: Innføring av elektronisk avkryssing i manntallet på valgdagen

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar å ta i bruk elektronisk avkryssing i manntallet fra stortings- og sametingsvalget 2017.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 142/16 Vedtak:
Innstilling til kommunestyret:

Kommunestyret vedtar å ta i bruk elektronisk avkryssing i manntallet fra stortings- og sametingsvalget 2017.

143/16: Møteplan 2017 for plan- og utviklingsutvalg, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg, formannskap og kommunestyre

Rådmannens forslag til innstilling:

Møteplan for kommunestyre, formannskap, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg og plan- og utviklingsvalg 2016 godkjennes som vist i vedlegg.

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 104/16 Vedtak:
Vedtak:

Møteplan for kommunestyre, formannskap, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg og plan- og utviklingsvalg 2016 godkjennes som vist i vedlegg.

Helse- og omsorgsutvalg 26.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til vedtak ble enstemmig vedtatt.

HEOM- 047/16 Vedtak:
Vedtak:

Møteplan for kommunestyre, formannskap, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg og plan- og utviklingsvalg 2016 godkjennes som vist i vedlegg.

Oppvekst- og kulturutvalg 27.10.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

OPKU- 060/16 Vedtak:
Vedtak:

Møteplan for kommunestyre, formannskap, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg og plan- og utviklingsvalg 2016 godkjennes som vist i vedlegg.

Formannskap 08.11.2016:

Behandling:
Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

FOR- 143/16 Vedtak:
Vedtak:

Møteplan for kommunestyre, formannskap, helse- og omsorgsutvalg, oppvekst- og kulturutvalg og plan- og utviklingsvalg 2016 godkjennes som vist i vedlegg.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34634 Arkiv sakID.: 16/12026	Saksbehandler: Johnsen, Berit Vestvann

Sak nr.		Dato
145/16	Formannskap	29.11.2016

Referatsaker i perioden

Rådmannens forslag til vedtak:

Dokumentene tas til orientering.

Geir Mikkelsen
rådmann

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/33704 Arkiv sakID.: 16/11822	Saksbehandler: Johnsen, Berit Vestvann

Sak nr.		Dato
110/16	Plan- og utviklingsutvalg	22.11.2016
051/16	Helse- og omsorgsutvalg	23.11.2016
065/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
146/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Betalingsregulativ 2017

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar betalingsregulativ 2017 for Fauske kommune.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 22.11.2016

Innstilling til formannskapet:

Kommunestyret vedtar betalingsregulativ 2017 for Fauske kommune.

Vedlegg:

22.11.2016	Betalingsregulativ 2017	1332461
14.11.2016	IRIS-Gebyrregulativ 2017	1331659

Plan- og utviklingsutvalg 22.11.2016:

Behandling:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 110/16 Vedtak:

Innstilling til formannskapet:

Kommunestyret vedtar betalingsregulativ 2017 for Fauske kommune.

Sammendrag:

Rådmannen har i budsjett 2017 lagt inn en økning i kommunale avgifter, gebyrer mv. tilsvarende deflator i statsbudsjettet på 2,5 %. Avvik fra dette kommenteres spesielt under hvert område.

Saksopplysninger:

Enhet kultur:

Ordinær kulturskolekontingent – høst og vår økes med 10 % grunnet etterslep på justering av satsen.
Som ny sats innført er det innført Instrumentleie – fioliner.
Materiell-avg. elever billedkunst justeres som følge av flere år på samme prisnivå.

Skolebygg:
Nye satser:

- Vestmyra skole, auditoriet kr 1100,-
- Vestmyra skole, kunnskapstrappa kr 2200,-

Det er i 2016 utført selvkostanalyse av gebyrene ved Plan/utvikling innenfor Plan, Byggesak og Oppmåling. Hovedkonklusjonen er at gebyrene på planer og byggesaksgebyrene ligger lavt, priser på oppmåling ligger høgt i selvkostgrad. I forslag til gebyrregulativ for 2017 er det forsøkt å ta hensyn til de funn som er gjort i selvkostanalysen.

Oppmåling:
Kun timesatsen er justert med 2,5 %.

Byggesak:
Noen sentrale gebyrer er økt utover 2,5 %. Ligger fortsatt lavt i selvkostgrad.

Reguleringsplaner:
Satsene er økt utover 2,5 %. Ligger fortsatt lavt i selvkostgrad.

Konsesjonssaker:
Prisene fastsettes i sentral forskrift.

Skogsveiplanlegging:
Justert med 2,5 %.

Seksjonering:
Fastsatt i lov, 3 ganger rettsgebyret.

Scanning/kopiering/utskrift:
Noen priser er justert noe ned, resten er uendret.

Torgleie:
Uendret.

Voksenopplæring:
Fauske kommune holder ingen kveldskurs lenger og betalingssatser for dette er dermed fjernet.

Geir Mikkelsen
rådmann

FAUSKE KOMMUNE

BETALINGSREGULATIV

2017

VEDTATT I KOMMUNSTYRET 15. DESEMBER 2016 – SAK **/16 OG **/16

1 Innholdsfortegnelse

1. BETALINGSSATSER KULTUR OG IDRETT 3
2 LEIESATSER FOR SKOLEBYGG 5
3 GEBYRREGULATIV FOR OPPMÅLINGSSAKER M.M. MED HJEMMEL I MATRIKKELLOVEN 6
4 BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV SØKNAD OM BYGGETILLATELSE, UTSTIKKING/ BELIGGENHETSKONTROLL AV BYGNINGER (PLAN- OG BYGNINGSLOVENS § 33-1 10
5. DELING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN 13
6 GEBYR FOR BEHANDLING AV REGULERINGSPLANER/ ENDRINGER 13
7 GEBYR FOR BEHANDLING AV KONSESJONSSAKER OG DELINGSSAKER ETTER JORDLOVEN 13
8 GEBYR FOR UTARBEIDING AV PLAN FOR SKOGSVEIER 13
9 SEKSJONERING 14
10 SKANNING/KOPIERING/UTSKRIFT 14
11 PRISER TORGLEIE FAUSKE SENTRUM 15
12 BETALINGSSATSER – MAT LEVERT FRA FAUSKE STORKJØKKEN 15
13 FEIEAVGIFT 15
14 VANN-, AVLØP- OG SLAMGEBYRER 16
15 HUSHOLDNINGSGEBYRER 16
16 DIVERSE BETALINGSSATSER I PLEIE OG OMSORG 17
17 EGENBETALINGSATSER ENHET HELSE 18
18 BETALINGSSATSER FOR KOMMUNALE BARNEHAGER GJELDENDE FRA 1/1 2017 18
19 BETALINGSSATSER FOR SFO SKOLEÅRET 2017/2018 18
20 VOKSENOPPLÆRING 19

1. BETALINGSSATSER KULTUR OG IDRETT

*Kommunens frivillige og ikkekommersielle lag og foreninger for barn og unge skal ha gratis lokaler i kommunens bygg til sine faste aktiviteter/undervisning.
* Det skal være samsvar i utleiepris mellom sammenlignbare lokaler.
*Arrangement i regi av Fauske kommune fritas for leie i egne bygg og anlegg.
Ved avbestilt lokale seinere enn en uke før arrangementsdato betales 50 % av leieprisen. I helt spesielle tilfeller kan leien fravikes. Dette avgjøres av Rådmannen.

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Helse- og sosialsenter	Bygdekafe/strikkekafe o.l.	pr døgn	635	650
(kafe) Valnesfjord	Konfirmasjoner/barndåp	pr døgn	635	650
	Lags-/foreningsaktivitet voksne	pr døgn	123	126
Fauske kino	Fra kommunen	pr døgn	2310	2370
	Utenfor kommune	pr døgn	6790	7145
Teletunet	Voksne	pr måned	710	728
Ungdomsklubblokaler	Valnesfjord og Fauske	pr time	95	98
Gymnastikksaler	Trening voksne	pr time	95	97
Idrettshall	Trening voksne samt brukere	pr time	227	233
	andre kommuner 1/1			
	Trening voksne samt brukere	pr. time	105	108
	andre kommuner 1/3			
	Trening voksne samt brukere	pr time	190	195
	andre kommuner 2/3			
	Videregående skole -	pr time		
	undervisning 1/3 - leien			
	reguleres fra skolestart			
	Arrangementer	pr døgn	5289	5421
	Grunnskolene	Årsbasis	339330	347813
	Leie av lagerplass kaldlageret	pr mnd/pr m2	75	77
Vestmyra barnehage	Ballettsal	pr time	154	158
	Squashhall	pr time	79	81
	Treningssal (Karate)	pr time	0	0

Fauskebadet	Billettpris voksne		95	98
Sulisbadet	Billettpris barn		35	36
	Billettpris studenter		70	72
Klippekort/halvårskort	Billettpris familie		200	205
og årskort kan brukes	Billettpris honnør		80	82
i begge bad	Billettpris kulturkortet		70	72
	Klippekort voksne	12 klipp	915	938
	Klippekort barn	12 klipp	410	420
	Klippekort studenter	12 klipp	690	707
	Klippekort honnør	12 klipp	740	758
	Grupper over 10 personer voksne	pr pers	70	72
	Grupper over 10 personer student	pr pers	70	72
	Grupprt over 10 personer barn	pr pers	30	31
	Årskort voksne		2670	2740
	Årskort barn		1000	1025
	Årskort studenter		1760	1805
	Årskort honnør		2070	2090
	Årskort familie 1+1		3595	3685
	Årskort familie 2+2		6160	6315
	Halvårskort voksne		1780	1825
	Halvårskort barn		750	770
	Halvårskort studenter		1173	1202
	Halvårskort honnør		1380	1415
	Halvårskort familie (Ny) 1+1		2360	2420
	Halvårskort familie (Ny) 2+2		4110	4215
	Leie av terapibasseng	pr gang	655	670
	Leie av svømmebasseng	pr gang	655	670
	Grunnskolens bruk i Fauske	pr klassetime	435	445
	25 m. basseng u/badevakt			
	Grunnskolens bruk i Fauske	pr klassetime	227	233
	Terapibassenget u/badevakt			
	Grunnskolens bruk i Fauske	pr klassetime		
	Begge bassengene u/badevakt			
	Grunnskolens bruk i Sulisbadet	pr klassetime	250	255
	Svømmeskole (kommersielt)	pr time	0	

Kunstgressbaner				
	Trening kunstgressbaner voksne	pr time	359	368
	Seniorkamper kunstgress	pr kamp	597	612
	Ved tureringer og lignende			
	avtales pris med enhet kultur			
Kulturskole	Ordinær kulturskolekontingent	høst	1200	1320
		vår	1490	1640
	Salg av tjenester til skoler/	pr time		
	barnehager			
	Salg av tjenester til	pr. time + evt	345	354
	organisasjoner - voksne	kvelds-/helge/		
		høytidstillegg		
	Salg av tjenester til	pr. time + evt	220	225
	organisasjoner - barn/unge	kvelds-/helge/		
		høytidstillegg		
	Instrumentleie - fioliner	pr. semester		300
	Materiell-avg. elever billedkunst	pr semester	90	200
	Fradrag ved lærerfravær mer enn	pr gang	70	72
	to ganger			

2 LEIESATSER FOR SKOLEBYGG

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Skolebygg	Klasserom	pr dag	173	177
	Klasserom natt/overnatting	pr natt	72	75
	Spesialrom, musikkrom,	pr dag	257	263
	skolekjøkken, filmrom m.m.			
	Vestmyra skole, auditoriet	pr gang	0	1100
	Vestmyra skole, kunnskapstrappa	pr gang	0	2200

3 GEBYRREGULATIV FOR OPPMÅLINGSSAKER M.M. MED HJEMMEL I MATRIKKELLOVEN

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Oppretting av	Punktfeste		7 440	7 440
matrikkelenhet -	Areal fra 0 - 500 m^2		10 600	10 600
Oppretting av	Areal fra 501 - 1500 m^2		14 400	14 400
grunneiendom og	Areal fra 1501 - 2500 m^2		17 600	17 600
festegrunn	Areal fra 2501 m^2 -		1 430	1430
	Økning pr påbegynt da.			
	Tillegg for teig 2 når opppmåling			5 000
	skjer sammen med hoved-			
	eiendommen			
	Klarlegging av rettigheter	pr time	905	920
	faktureres etter medgått tid			
	Tillegg for oppretting av		2 650	2 650
	matrikkelenhet uten fullført			
	oppmålingsforretning			
	Gebyr for utført arbeid når saken		1/3 av	1/3 av
	blir trukket før den er fullført, må		gebyrsats	gebyrsats
	avvises, ikke lar seg matrikkelføre			
	pga endrede hjemmelsforhold			
	eller andre grunner ikke kan			
	fullført			
Oppretting av	Areal fra 0 - 500 m^2		10 630	10 630
matrikkelenhet -	Areal fra 501 - 1500 m^2		14 400	14 400
Matrikulering av	Areal fra 1501 - 2500 m^2		17 600	17 600
eksisterende	Areal fra 2501 m^2 -		1 320	1 320
umatrikulert grunn	Økning pr påbegynt da.			
	Tillegg for oppretting av		2 650	2650
	matrikkelenhet uten fullført			
	oppmålingsforretning			
	Gebyr for utført arbeid når saken		1/3 av	1/3 av
	blir trukket før den er fullført, må		gebyrsats	gebyrsats
	avvises, ikke lar seg matrikkelføre			
	pga endrede hjemmelsforhold			
	eller andre grunner ikke kan			
	fullført			

Oppretting av	Areal fra 0 - 50 m^2	pr eierseksjon	2 290	2 290
matrikkelenhet -	Areal fra 51 - 250 m^2	pr eierseksjon	3 680	3 680
Oppmåling av uteareal	Areal fra 251 - 500 m^2	pr eierseksjon	6 350	6 350
på eierseksjon	Areal fra 501 - 1500 m^2	pr eierseksjon	14 380	14 380
	Areal fra 1501 m^2 -	pr eierseksjon	1 320	1 320
	Økning pr påbegynt da.			
	Tillegg for oppretting av		2 650	2 650
	matrikkelenhet uten fullført			
	oppmålingsforretning			
	Gebyr for utført arbeid når saken		1/3 av	1/3 av
	blir trukket før den er fullført, må		gebyrsats	gebyrsats
	avvises, ikke lar seg matrikkelføre			
	pga endrede hjemmelsforhold			
	eller andre grunner ikke kan			
	fullført			
Oppretting av	Volum fra 0 - 2000 m^3		13 930	13 930
matrikkelenhet -	Volum fra 2001 m^3 -		1 320	1 320
Oppretting av	Økning pr påbegynte 1000 m^3			
anleggseiendom	Tillegg for oppretting av		2 650	2 650
(grunneiendom)	matrikkelenhet uten fullført			
	oppmålingsforretning			
	Gebyr for utført arbeid når saken		1/3 av	1/3 av
	blir trukket før den er fullført, må		gebyrsats	gebyrsats
	avvises, ikke lar seg matrikkelføre			
	pga endrede hjemmelsforhold			
	eller andre grunner ikke kan			
	fullført			
Oppretting av	Faktureres etter medgått tid	pr time	905	920
matrikkelenhet -				
Registerering av	Tillegg for oppretting av		2 650	2 650
jordsameie	matrikkelenhet uten fullført			
	oppmålingsforretning			
	Gebyr for utført arbeid når saken		1/3 av	1/3 av
	blir trukket før den er fullført, må		gebyrsats	gebyrsats
	avvises, ikke lar seg matrikkelføre			
	pga endrede hjemmelsforhold			
	eller andre grunner ikke kan			
	fullført			
Grensejustering -	Areal fra 0 - 250 m^2		7 440	7 440
Grunneiendom,	Areal fra 251 - 1000 m^2		10 630	10 630
festegrunn og	Klarlegging av rettigheter	pr time	905	920
jordsameie	faktureres etter medgått tid			

Grensejustering -	Volum fra 0 - 250 m^3		3 190	3 190
anleggseiendom	Volum fra 251 - 1000 m^3		5 310	5 310
Arealoverføring -	Areal fra 0 - 250 m^2		12 750	12 750
Grunneiendom,	Areal fra 251 - 500 m^2		17 460	17 460
festegrunn og	Arealoverføring pr. nytt		1 320	1 320
jordsameie	påbegynt 500 m^2			
	Klarlegging av rettigheter	pr time	905	920
	faktureres etter medgått tid			
Arealoverføring -	Volum 0 - 250 m^3		5 310	5 310
anleggseiendom	Volum 251 - 500 m^3		8 500	8 500
	Volumoverføring pr. nytt		1 320	1 320
	påbegynt 500 m^3			
Klarlegging av	For inntil 2 punkter		1 590	1 590
eksisterende grense	For overskytende	pr punkt	530	530
der grensen tidligere er	grensepunkter			
koordinatbestemt ved	Kartlegging av rettigheter	pr time	905	920
oppmålingsforretning	faktureres etter medgått tid			
Klarlegging av	For inntil 2 punkter		6 370	6 370
eksisterende grense	For overskytende	pr punkt	2120	2 120
der grensen ikke	grensepunkter			
tidligere er	Klarlegging av rettigheter	pr time	905	920
koordinatbestemt/eller	faktureres etter medgått tid			
klarlegging av				
rettigheter				
Privat avtale for	For registering av inntil 2 punkter		1 385	1 385
eksisterende grense	eller 100 m grenselengde			
	For hvert nytt punkt eller		700	700
	100 m grenselengde			
	Alternativt kan gebyr	pr time	905	920
	fastsettes etter medgått tid			
Innløsning av	Behandlingsgebyr		2 770	2 770
festetomter under gnr.	Arbeid som ikke kan beregnes	pr time	905	920
102 bnr. 637/bnr. 638 -	fastsettes etter medgått tid			
Opplysningsvesenets				
fond				
Matrikkelføring av	Forretning som omfatter erverv	pr forretning	3130	3 130
oppmålingsforretning	av deler av 1 - 19			
utført av Statens	grunneiendommer			
vegvesen for riks- og	Erverv av deler av 20 - 49	pr forretning	6 265	6 265
fylkesveger	grunneiendommer			
	Erverv av deler av 50	pr forretning	9 400	9 400
	grunneiendommer eller flere			
	Arbeid som ikke kan beregnes	pr time	905	920
	fastsettes etter medgått tid			

Utstedelse av	Matrikkelbrev inntil 10 sider		180	180
matrikkelbrev	Matrikkelbrev over 10 sider		360	360
Endringer i grunnlaget	Ved endringer gjort av rekvident	Alle satser		
for matrikkelføring	opprettholdes gebyret			
av saken				

4 BETALINGSREGULATIV FOR BEHANDLING AV SØKNAD OM BYGGETILLATELSE, UTSTIKKING/ BELIGGENHETSKONTROLL AV BYGNINGER (PLAN- OG BYGNINGSLOVENS § 33-1.

Alle arealberegninger gjøres etter BRA om ikke annet er spesifisert.				
Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Byggesaksbehandling	Pr. selvstendig boenhet		11 700	
av rene boligbygg	For hytter (fritidshus)		7 950	12 000
(nybygg maks 2 etasjer)				
Byggesaksbehandling	Byggets bruksareal 0 - 50 m^2		2 778	3 800
av tilbygg, påbygg,	Byggets bruksareal 51 - 200 m^2	pr m^2	96	98
større lagerbygg,	Byggets bruksareal 201 - 400 m^2	pr m^2	74	76
forretnings- og	Byggets bruksareal 401 - 600 m^2	pr m^2	64	66
kontorbygg m.v.	Byggets bruksareal over 600 m^2	pr m^2	54	55
For garasjer, uthus,	For hver etasje over og under		1 040	1 066
	1. etasje - 0 - 50 m^2			
For driftsbygninger	For hver etasje over og under	pr m^2	47	48
i landbruk gis	1. etasje - 51 - 200 m^2			
50 % rabatt	For hver etasje over og under	pr m^2	37	38
	1. etasje - 201 - 400 m^2			
	For hver etasje over og under	pr m^2	32	33
	1. etasje - 401 - 600 m^2			
	For hver etasje over og under	pr m^2	27	28
	1. etasje - over 600 m^2			
	Ombygging/bruksendring		1035	1 060
	0 - 50 m^2			
	Ombygging/bruksendring	pr m^2	47	48
	51 - 200 m^2			
	Ombygging/bruksendring	pr m^2	37	38
	201 - 400 m^2			
	Ombygging/bruksendring	pr m^2	32	33
	401 - 600 m^2			
	Ombygging/bruksendring	pr m^2	27	28
	over 600 m^2			
For garasjer, uthus,	0 - 70 m^2		2778	3 800
naust, kaldlager og	71 - 100 m^2		7465	7 560
lignende	Over 100 m^2		8462	8 670

Saksbehandling for arbeider etter § 20-1 gjelder forstøtningsmur, innhegning, fasadeendring, piper		for hvert tilfelle	2075	
Saksbehandling for arbeider etter § 20-4		for hvert tilfelle	2780	3 800
Saksbehandling av rivingstillatelse	Bygg inntil 50 m2			1 000
	Bygg inntil 200 m2		2780	3 800
	Bygninger over 200 m2		7465	7 650
Påvisning av bygningens plassering - Gebyr betales etter bebygd areal (BYA)	Bygninger med areal inntil 70 m^2		2675	2 740
	Bygninger med areal inntil 200 m^2		5375	5 505
	Bygninger med areal inntil 400 m^2		8040	8 240
	Bygninger med areal over 400 m^2		13370	13 700
	Ny utstikking inntil 70 m^2		1340	1 370
	Ny utstikking inntil 200 m^2		2685	2 750
	Ny utstikking inntil 400 m^2		4020	4 120
	Ny utstikking over 400 m^2		6685	6 850
	Utstikking av ekstra kompliserte bygninger - Kan kreves gebyr etter medgått tid	pr. time	905	920
	Beliggenhetskontroll - Areal inntil 70 m^2		2675	2 740
	Beliggenhetskontroll - Areal inntil 200 m^2		5375	5 505
	Beliggenhetskontroll - Areal inntil 400 m^2		8040	8 240
	Beliggenhetskontroll - Areal over 400 m^2		13370	13 700
Søknad om ansvarsrett	Personlig godkjenning ansvarsrett selvbygger		2075	2 125
Søknad om rammetillatelse			2780	3 800
Ikke igangsatt arbeid	Er ikke arbeidene igangsatt innen 3 år kan 30 % av gebyret tilbakebetales etter søknad			
Ferdigattest	Tiltak hvor det er gått mer enn 3 år etter tillatelse er gitt		2116	2 165

Tiltak som krever dispensjon etter PBL § 19	Dispensasjon uten høring	pr søknad	3180	4 000
	Dispensasjon med høring (andre myndigheter)	pr søknad	1060	6 000
	Tilbaketrekking av dispensasjon	Tilbakebetales 30 % av gebyr		
Endring av tillatelse - Tilleggsgebyr for økt areal eller antall leiligheter	Endring søknad - små tiltak og tekniske installasjoner	pr søknad	1060	1 085
	Endring søknad - søknadspliktige tiltak	pr søknad	3175	3 250
Registreringssaker	Registrering andre bygg/tiltak		875	895
Tilsyn	Tilsyn bolig		3080	3 155
	Tilsyn bygg (frittliggende >50 m2)		1540	1 575
	Tilsyn byggeplass		4620	4 735
	Tilsyn foretak		3080	3 155
Tiltak i strid med plan- og bygningsloven og dokumenttilsyn	Oppføring av tiltak som utføres/ er utført i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av PBL, herunder tiltak i strid med ramme- og/eller igangsettingstillatelse og ulovlig igangsetting		3 ganger byggesaks-gebyr	3 ganger byggesaks-gebyr
	Dersom søknad eller melding er ufullstendig, mangelfull eller inneholder ukorrekte opplysninger, og av den grunn ikke kan behandles før den er komplett eller korrigert av ansvarlig søker - Gebyr for tilsynsoppfølging	(2 x timesats)	1810	1840
	Dersom en ansvarlig søker sender inn melding om mindre tiltak etter § 20-4 eller søknad om enkle tiltak, uten at vilkårene for mindre/enkle tiltak er oppfylt - Gebyr for tilsynsoppfølging	(3 x timesats)	2700	2760
	For tilsyn ved tiltak som utføres i strid med gitte tillatelser, vilkår i tillatelser eller øvrige bestemmelser i PBL - Gebyr etter medgått tid	pr time	905	920
	Avhold befaring (+ reiseutg.)	pr befaring	2700	2760
	Gebyr for sakkyndig bistand	pr time	905	920
	betales etter medgåtte utgifter			
	betales etter medgåtte utgifter			

5. DELING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Delingssøknader etter	Søknad i regulerte områder		2 200	2 255
PBL § 20-1 m	Søknad om uregulerte områder		3 300	3 380

6 GEBYR FOR BEHANDLING AV REGULERINGSPLANER/ ENDRINGER

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Behandling av mindre vesentlige reguleringsendringer			5 500	8 000
Behandling av dispensasjonssøknader			3 300	4 000
Behandling av reguleringsplaner	For enkel plan		27 500	35 000
	Sammesatt plan		39 000	45 000
	For krevende plan		50 000	60 000

7 GEBYR FOR BEHANDLING AV KONSESJONSSAKER OG DELINGSSAKER ETTER JORDLOVEN

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Behandling av søknader om delingssamtykke etter jordloven			2 000	2 000
Behandling av søknader om konsesjon	Lav ressursbruk (f.eks. nausttomt, tilleggsareal)		2 500	2 500
	Høy ressursbruk (landbrukseiendommer etc.)		5 000	5 000

8 GEBYR FOR UTARBEIDING AV PLAN FOR SKOGSVEIER

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Skogsveier	Utarbeiding av plan		9 000	9 450

9 SEKSJONERING

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Gebyr for behandling av seksjonering	3 x rettsgebyret		2580	3 075
Gebyrene reguleres etter rettsgebyret.				

10 SKANNING/KOPIERING/UTSKRIFT

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Grunnkart eller	Privat - Utsnitt rundt eiendom	pr. stk. inkl. mva	165	165
situasjonskart	Privat- Utsnitt av store areal	pr. stk. inkl. mva	400	400
(høydekurver,	Offentlig/firma -	pr. stk. inkl. mva	250	250
eiendomsgrenser,	Utsnitt rundt eiendom			
bygninger, veg)	Offentlig/firma -	pr. stk. inkl. mva	800	800
	Utsnitt for reguleringsplan			
	Offentlig/firma -	pr. stk. inkl. mva	800	800
	Utsnitt av store areal			
Priser pr. utskrift i farge	A2 – lengde opp til 60 cm	pr. stk. inkl. mva	130	130
	A2 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	50	50
Maksimal lengde på	A1 – lengde opp til 85 cm	pr. stk. inkl. mva	225	200
utskrift er 18 m.	A1 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	80	80
	A0 – lengde opp til 1.3 m	pr. stk. inkl. mva	425	425
	A0 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	150	150
	B0 – lengde opp til 1.5 m	pr. stk. inkl. mva	550	550
	B0 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	250	250
Priser pr. utskrift	A2 – lengde opp til 60 cm	pr. stk. inkl. mva	125	125
i sort/hvit	A2 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	25	25
	A1 – lengde opp til 85 cm	pr. stk. inkl. mva	175	125
Maksimal lengde på	A1 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	60	60
utskrift er 18 m.	A0 – lengde opp til 1.3 m	pr. stk. inkl. mva	275	275
	A0 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	100	100
	B0 – lengde opp til 1.5 m	pr. stk. inkl. mva	375	375
	B0 - Tillegg pr meter	pr. stk. inkl. mva	150	150
Skanning	A3	pr. stk. inkl. mva	30	30
(farge og sort/hvit)	A2	pr. stk. inkl. mva	65	50
	A1	pr. stk. inkl. mva	95	75
	A0	pr. stk. inkl. mva	125	125
Laminering	A4	pr. stk. inkl. mva	20	20
	A3	pr. stk. inkl. mva	40	40
Posthylse	46 cm	pr. stk. inkl. mva	25	25
(I tillegg frakt etter	63 cm	pr. stk. inkl. mva	30	30
Posten prisregulativ)	80 cm	pr. stk. inkl. mva	40	40
	103cm	pr. stk. inkl. mva	60	60

11 PRISER TORGLEIE FAUSKE SENTRUM

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Torgleie	Sommersesong: 01.05 - 30.09	pr sesong	4 000	4 000
	Vintersesong: 01.10 - 30.04	pr sesong	4 000	4 000
		pr dag	500	500
	Strøm	pr sesong	1000	1000
		pr dag	500	500

12 BETALINGSSATSER – MAT LEVERT FRA FAUSKE STORKJØKKEN

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Middag paviljongene	Normalporsjon m/dessert m/mva		Se p/o	Se p/o
	Stor porsjon m/dessert m/mva		Se p/o	Se p/o
Middag tilkjørt	Middag m/dessert m/mva		79	81
hjemmeboende	Middag u/dessert m/mva		71	73

13 FEIEAVGIFT

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Feieavgift	ekskl. mva	pr pipeløp	329	329

14 VANN-, AVLØP- OG SLAMGEBYRER

Område	Beskrivelse	Enhet	2016			2017		
			Vann	Avløp	Sum m/mva	Vann	Avløp	Sum m/mva
Tilknytningsgebyr	Engangsgebyr	pr. bygg	4 508,00	3 806,00	10392,50	4 621,00	3 901,00	10652,50
Årsgebyrer	Abonnementsgebyr bolig/ fritidsh	pr. boenhet	567,00	455,00	1277,50	581,00	466,00	1309,00
	Ab.gebyr for næring/ andre bygg	eiendom/seksj	567,00	455,00	1277,50	581,00	466,00	1309,00
	Forbruksgebyr etter areal	kr/m2	19,52	15,80	44,15	20,01	16,20	45,26
	Forbruksgebyr etter måler	kr/m3	9,76	7,90	22,07	10,00	8,10	22,63
	Årsleie for vannmåler	3/4"			177,00			181,50
		1 "			243,00			249,10
		1 1/2 "			463,00			474,50
		2"			847,00			868,00
Slam	Slamavgift bolig,							
	tømming hvert år	pr. tank		1 571,00	1964,00		1 610,50	2013,00
	Slamavgift bolig,							
	tømming hvert 2. år	pr. tank		785,00	981,00		805,00	1006,00
	Slamavgift hytter							
	tømming hvert 4. år	pr. tank		393,00	491,00		403,00	503,50

15 HUSHOLDNINGSGEBYRER

Område	Beskrivelse	Enhet	2016					2017				
			Komm. tillegg	Sum eks. mva	Sum inkl. mva	Hyppigere tømming	Ekstra tømming	Komm. tillegg	Sum eks. mva	Sum inkl. mva	Hyppigere tømming	Ekstra tømming
Husholdningsgebyr	Grunngebyr	pr dunk	53,00	2 062	2577				2 083	2603		
	80 liter	pr dunk	53,00	2 062	2577	515	162	54,00	2 083	2603	520	163
	130 liter	pr dunk	53,00	2 309	2886	577	199	54,00	2 332	2915	583	201
	190 liter	pr dunk	53,00	2 602	3252	651	252	54,00	2 628	3285	658	255
	240 liter	pr dunk	53,00	2 846	3558	712	257	54,00	2 874	3593	718	260
	350 liter	pr dunk	53,00	3 387	4233	1062	392	54,00	3 421	4276	1073	396
	500 liter	pr dunk	53,00	5 646	7057	1411	547	54,00	5 702	7128	1425	553

Kommunalt miljøgebyr kr. 54,00

Øvrige priser ligger som vedlegg til sak betalingsregulativ 2017

16 DIVERSE BETALINGSSATSER I PLEIE OG OMSORG

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Paviljongene - Husleie	Beboer	pr mnd	4456	4567
	Ektepar	pr mnd	3421	3507
	2 beboere (ikke ektepar) som	pr mnd	1700	1743
	deler lelighet - Enkelt rom			
	2 beboere (ikke ektepar) som	pr mnd	3393	3478
	deler lelighet - Stort rom			
Paviljongene - Mat	Middag	pr mnd	2443	2504
	Tørrmat	pr mnd	1401	1436
Trygghetsalarm	Leie inkl. utrykning for brukere	pr mnd	197	203
	over 2 G			
	Leie inkl. utrykning for brukere	pr mnd	186	190
	under 2 G (inkl. hjemmetj.)			
	Tap av alarmknapp - Erstatning	pr stk	921	944
Hjemmetjenester	Utgiftstak inntil 2 G	pr år	2232	2288
(Grunnbeløp pr	Utgiftstak 2 - 4 G	pr år	12960	13248
01.05.2015 - kr 90068)	Utgiftstak over 4 G	pr år	20928	21451
	Månedsabonnement inntil 2 G	pr mnd	Statens	
	(max.pris avh. av ant. t. pr.mnd.)		satser	
	Månedsabonnement 2 - 4 G	pr mnd	1080	1107
	Månedsabonnement over 4 G	pr mnd	1744	1788
	Timesats 2 - 4 G	pr time	135	138
	Timesats over 4 G	pr time	215	220
Korttidsopphold	Døgnsats		Statens satser	
	Dagopphold		Statens satser	
Miljø/aktivitetstjensten	Egenandel dagsentertilbud		109	112
	1 - 2 ganger pr mnd			
	Egenandel dagsentertilbud		218	223
	fra 3. gang pr mnd			

17 EGENBETALINGSATSER ENHET HELSE

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Servicemedarbeider	Innstallasjon trygghetsalarm		303	310

18 BETALINGSSATSER FOR KOMMUNALE BARNEHAGER GJELDENDE FRA 1/1 2017

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Satser kommunale	Helplass	100 %	2655	2730
barnehager	Halv plass	50 %	1330	1365
	Enkelttimer/dager inntil 6 timer	pr time	42	43
	pr dag			
	Enkeltdager	pr dag	212	217
	Matpenger	pr dag	22	23

19 BETALINGSSATSER FOR SFO SKOLEÅRET 2017/2018

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
SFO	Sats 1: Opphold 0-15 t/u		888	910
	Sats 2: Opphold 16 t/u og oppover		1554	1593
	Matpenger	Sats 1	112	115
		Sats 2	136	139
	Leksehjelp i SFO-tiden	Sats 1	-115	-118
		Sats 2	-115	-118
Sommer SFO		Pr. dag	212	217
		Pr. uke	873	895

20 VOKSENOPPLÆRING

Område	Beskrivelse	Enhet	2016	2017
Voksenopplæring	Elever som **ikke** har rett og plikt	pr undervisn.-	49	50
	(EØS/arbeidsinnvandrere)	time		
	- i ordinære grupper på dagtid			
	hvis det er ledig plass			
	Elever som har plikt, men ikke	pr undervisn.-	49	50
	rett	time		
	- i ordinære grupper på dagtid			
	hvis det er ledig plass			

Gebyrer og priser 2017

Alle priser og gebyrer er i den videre fremstilling avrundet til nærmeste krone. De endelige priser skal tilpasses våre datasystem for registrering og fakturering av kundene. I denne prosessen kan øresavrunding gi små endringer i de priser og gebyrer som er presentert her.

Husholdningsrenovasjon

Renovasjonsgebyret i Salten er knyttet til størrelsen på restavfallsdunken til den enkelte boenhet. Grunngebyret, det vil si det minste en husholdning skal betale, settes til samme gebyr som 80 liters gebyret.

Budsjettfremlegget er basert på en økning på 1 % i renovasjonsgebyrene. Det gir følgende prisliste for 2017.

PRISLISTE 2017

03.10.2016

		1,00 %	25 %
Husholdningsgebyr	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Grunngebyr	2 062	2 083	2 603
80 liter	2 062	2 083	2 603
130 liter	2 309	2 332	2 915
190 liter	2 602	2 628	3 285
240 liter	2 846	2 874	3 593
350 liter	3 387	3 421	4 276
500 liter	5 646	5 702	7 128
660 liter	7 438	7 512	9 390
750 liter	8 444	8 528	10 661
Pr. m3 i container	11 684	11 801	14 751

Priser avfallssystemet «underground»:

Antall abonnenter	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
40 – 50	2 062	2 083	2 603
31 – 39	2 309	2 332	2 915
22 – 30	2 602	2 628	3 285
10 - 21	2 846	2 874	3 593
Nøkkelkort-ekstrakort/erstatningskort-per stk	191	300	375

Etableringskostnad avfallssystemet «underground»:

Antall abonnenter	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Nye BRL og sameier	49 000	49 000	61 250

Etablerte BRL og sameier	25 000	25 000	31 250

Andre betalingstjenester:

	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Gulsekk inkl. levering	68	72	90
Asbestsekken	108	109	136
Henting av avfallsdunk inntil 10 m fra veikant	1000	1 010	1 263
Henting av avfallsdunk fra 10 m - 20 m.		2 020	2 525
Henting av dunk på 4 hjul inntil 10 m.		1 200	1 500
Fri henting for syke og svake inntil 20 m.	0	0	0
Montering av lås i dunk		400	500
Grovavfallsruter pr. tonn.	3 351	3 385	4 231
Fradrag ved hjemmekompostering.	262	265	331
Feriehenting	46	46,46	58
Bytting av dunk på hjemmeadresse	191	193	241
Bytting av dunk 130 l i stedet for 40 l glassdunk	265	268	335

Ekstratømming: Husholdningskunder som av ulike årsaker ikke ser seg tjent med å benytte gulsekken, kan
bestille ekstratømming. Pristabellen er uavhengig av fraksjonstype, og prises etter dunkstørrelse per tømming:

Ekstratømming:	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Tilkjøringsgebyr	120	120	150
80 l	129	130	163
130 l	159	161	201
190 l	202	204	255
240 l	206	208	260
350 l	314	317	396
500 l	438	442	553
660 l	520	525	657
750 l	593	599	749
4 m3 container	2689	2 716	3 395
6 m3 container	3770	3 808	4 760
8 m 3 container	4858	4 907	6 133
per 100 l sekk	146	147	184
m3 i løs vekt	911	920	1 150

Hyppigere tømming: I tilfeller der sameier/borettslag av arealmessige begrensninger må ha hyppigere tømming
enn etter "Grønt System", (tømming restavfall hver 4. uke) legges et påslag på dunken tilsvarende 20%.

Påslag hyppigere tømming	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
80 l	412	416	520
130 l	462	467	583
190 l	521	526	658
240 l	569	575	718
350 l	850	859	1 073
500 l	1 129	1 140	1 425
660 l	1 487	1 502	1 877
750 l	1 689	1 706	2 132
Per m3 container	2 251	2 274	2 842

Priser avfallsmottak pr 1.1.2017

For husholdninger er det innført gratis levering av alle sorterte avfallsfraksjoner som kan gjenvinnes avhengig av tilbudet på de ulike mottakene.

Anlegg med vekt.

Fra 1. januar 2017 gjelder følgende priser, **eks mva per tonn.**

HUSHOLDNINGSAVFALL	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Minstepris	39	40,00	50,00
Restavfall	2 416	2 440	3 050
Trevirke over 180 kg*	913	922	1 153
Vinduer som ikke er farlig avfall leveres som restavfall			
Øvrige fraksjoner er gratis			

*)Hvis kunden har mer enn 180 kilo må man betale for hele leveringen. Er mengden under 180 kilo leveres blandet trevirke gratis.

NÆRINGSAVFALL	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Minstepris	39	40,00	50,00
Restavfall	2 416	2 440	3 050
Eternittavfall	1 192	1 204	1 505
Blandet papir (1299)	1 031	1 041	1 302
Matavfall (1111)	1 290	1 303	1 629
Blandet trevirke (ikke impregnert) (1149)	913	922	1 153
Hageavfall (1132)	382	386	482
Vinduer pr. stk.	200	202	253
Impregnert trevirke (1146)	2 739	2 766	3 458

Anlegg uten vekt.

Fra 1. januar 2017 gjelder følgende priser, **eks mva per m^3.**

HUSHOLDNINGSAVFALL	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Restavfall, minstepris inntil 100 l	57	58	73

Restavfall, fra 100 l til 250 l	115	116	145
Restavfall, fra 250 l til 500 l	175	177	221
Restavfall per m3	351	355	443
Trevirke over 1 m3*	196	198	247
Vinduer som ikke er farlig avfall leveres som restavfall			
Øvrige fraksjoner er gratis			

*)Hvis kunden har mer enn en kubikk. Er mengden under en kubikk leveres blandet trevirke gratis.

NÆRINGSAVFALL	Gebyr 2016	Gebyr 2017 ex mva	Gebyr 2017 inkl mva
Restavfall, ukomprimert per m3	351	355	443
Sortert avfall, ukomprimert per m3	196	198	247
Impregnert virke per m3	659	666	832
Vinduer, alle typer per stk.	200	200	250
Eternitt avfall, per m3	1192	1 204	1 505

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34372 Arkiv sakID.: 16/12041	Saksbehandler: Sørdahl, Kariann Skar

Sak nr.		Dato
147/16	Formannskap	29.11.2016
037/16	Eldrerådet	01.12.2016
020/16	Partssammensatt utvalg	29.11.2016
	Fauske kommunale råd for likestilling av funksjonshemmede	
	Arbeidsmiljøutvalg	
	Fauske ungdomsråd	
	Kommunestyre	

Årsbudsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Strategisk innretning

a. Fauske kommune har utfordringer med å redusere driftsutgiftene for å skape fremtidig økonomisk handlingsrom. Dette blir et prioritert område fremover.
b. Fokus på en fremtidsrettet helse-, pleie- og omsorgssektor gjennom satsing på demensomsorg, hverdagsrehabilitering, velferdsteknologi og fleksible boløsninger.
c. Fortsatt satsing på barn og unge gjennom investering i nye skole- og barnehagebygg, styrket skolehelsetjeneste og flere sommerjobber til skoleungdom.
d. Styrket sykefraværsoppfølging gjennom økt ressurs til målrettet bistand til ledere i avdelinger og enheter.
e. Satsingen innenfor folkehelse fortsetter.

2. Økonomiplan 2017-2020

a. Økonomiplanen vedtas med de retningsgivende mål og premisser samt økonomiske drifts- og investeringsrammer som er nedfelt i forslag til økonomiplan for Fauske kommune.

3. Budsjett 2017

a. Budsjett 2017 for Fauske kommune vedtas med alle tiltak slik de foreligger.
b. Budsjettrammer for 2017 for Fauske kommune fastsettes som bindende for alle enheter og må ikke overskrides uten at det skjer etter samtykke fra bevilgende myndigheter etter fullmakter gitt i reglement for delegering av myndighet i budsjettsaker.
c. Investeringsplanen 2017 for Fauske kommune vedtas slik den foreligger.
d. Skatt på inntekt og formue skrives ut etter høyest lovlige sats.
e. For skatteåret 2017 skal det skrives ut eiendomsskatt for faste eiendommer i hele Fauske kommune, jf. lov om eigedomsskatt til kommunane (eskl.) § 3 første ledd, bokstav a.
    i. Eiendomsskatten skal utskrives etter følgende satser, jf. eskl. § 11 første ledd:

1. Boliger 3,0 promille
2. Fritidseiendom 3,0 promille
3. Verker og bruk 7,0 promille
4. Næringseiendom 7,0 promille

ii. Bunnfradrag for boliger, jf. eskl. § 12 annet ledd settes til kr 100 000,- for hver boenhet.
iii. Takstvedtektene for eiendomsskatt i Fauske kommune av 22.5.2014.
iv. Eiendomsskatten betales i to terminer, jf. eskl. § 25 første ledd. Første termin er 31. mars og andre termin er 30. september.
v. Takstene fastsatt med virkning for skatteåret 2015, skal gjelde frem til kommunestyret fatter vedtak om ny alminnelig taksering eller kontorjustering, jf. eskl. § 33 tredje ledd.
vi. Det gis fritak for eiendomsskatt for bygninger som eies og drives av lag og foreninger og som benyttes til deres primærvirksomhet, jf. eskl. § 7 bokstav a. Drives det kommersiell virksomhet i hele eller deler av bygget/eiendommen betales eiendomsskatt for den del der kommersiell drift skjer.
vii. Det gis fritak for eiendomsskatt for boliger bygd de siste fem år, jf. eskl. § 7, bokstav c.

f. Godtgjørelse til ordfører og varaordfører.
   i. Godtgjørelse til ordfører er lik den til enhver tid gjeldende godtgjørelse for stortingsrepresentant.
   ii. Godtgjørelse til varaordfører utgjør 30 % av ordførers godtgjørelse.
g. For 2017 legges det opp til en samlet låneramme på 172,2 mill. kr. Dette fordeler seg på 162,2 mill. kr til ordinære investeringer og 10 mill. kr til VA-investeringer. Lånene gis løpetid i samsvar med kommunelovens bestemmelser i § 50. I budsjett og økonomiplan er avdragstid satt til inntil 40 år. Låneopptaket er fordelt slik:
   i.

Område	Tidligere bevilget	2017	2018	2019	
Vestmyra (Fase 2 - riving og ferdigstilling uteområde)	351 000 000	31 200 000			
Valnesfjord skole	125 000 000	47 000 000	63 000 000		
Finneid skole uteområde (fullføre)		3 500 000			
Uteområdet Sulitjelma skole og barnehage	1 875 000	15 000 000			
Sulitjelma barnehage	9 050 000	7 000 000			
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole		6 300 000			
Erikstad barnehage uteområdet		9 500 000			
Fra leid til eid (flytting av enheter)		13 000 000	17 000 000	17 000 000	
Svømmebasseng Sulitjelma	6 400 000	7 850 000			
Fauskebadet		15 000 000			
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	16 500 000	7 000 000	7 000 000	5 000 000	4
Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg		5 000 000	70 000 000	60 000 000	30
Demensomsorg Eiaveien		3 000 000	100 000 000	30 000 000	30
Buen fase 1, institusjon/bokollektiv/bofellesskap		30 000 000	30 000 000	30 000 000	30
Ombygging fysio, legekontor, hjemmetjeneste Helsetunet		2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Velferdsteknologi		2 000 000	500 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg		2 530 000			
KAD			5 000 000		
Ettervernsbolig			5 000 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur		1 700 000			
Tråkkemaskin Valnesfjord		1 400 000			
Grunnundersøkelser		1 000 000			
Småprosjekter Plan/utvikling		480 000			
Rassikring Farvikbekken	1 600 000	600 000			
Nordvika bade- og friluftsområde		765 000			
Rehabilitering lys på strandpromenaden		850 000			
Trafikksikkerhetsmidler	1 200 000	200 000	200 000	200 000	
IT-utstyr	9 520 000	2 520 000	1 000 000	1 000 000	1
Fauske kirkelige fellesråd, oppgradering kirker etc.	985 000	850 000			
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	**523 130 000**	**217 745 000**	**301 200 000**	**145 700 000**	**95**
Mva kompensasjon		-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd		-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23
Investeringstilskudd husbanken					
Annen finansiering (salg eiendom)					
Nye lån ekskl. VA		-162 196 000	-198 960 000	-93 560 000	-53
		2017	**2018**	**2019**	
Vann		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7
Avløp		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3
			0	0	
Sum		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10
Nye lån VA		-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10

Vedlegg:
17.11.2016 Budsjett 2017 Økplan 2017-2020 - FAUSKE KOMMUNE 1332169

Sammendrag:
Se vedlegg.

Saksopplysninger:
Se vedlegg.

Saksbehandlers vurdering:
Se vedlegg.

Geir Mikkelsen
rådmann

Fauske kommune

Rådmannens forslag til

ÅRSBUDSJETT 2017

Økonomiplan 2017-2020

Foto: Daniel Sakariassen

FAUSKE KOMMUNE

Folkehelsekommunen der alle trives

Innhold

1.0 Innledning....5
1.1 Tiltak 2017....7
2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk....9
2.1 Kommuneplan – langsiktig del....9
3.0 Kommunens rammebetingelser....10
3.1 Befolkningsutvikling....10
3.2 Prognose folketall....11
3.3 Folkehelse....12
3.4 ROBEK....14
3.5 Statsbudsjettet 2017....15
3.5.1 Omleggingen av inntektssystemet for kommunene....16
3.5.2 Særskilte satsinger....16
3.6 Rentenivået....19
3.6.1 Nibor-påslag....20
3.6.2 Kredittpåslaget....20
3.7 Pensjonsutgifter....21
3.8 KOSTRA....22
3.8.1 Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter....23
3.8.2 Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger....23
3.8.3 Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger....24
3.8.4 Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter....24
8.3.5 Netto lånegjeld i kroner per innbygger....25
3.8.6 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr....26
3.8.7 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år....26
3.8.8 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss....27
3.8.9 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning....27
3.8.10 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten....28
3.8.11 Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten....28
3.8.12 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten....29
3.8.13 Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner....29
3.8.14 Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass....30
3.8.15 Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år....31
3.8.16 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten....31
3.8.17 Årsgebyr for vannforsyning....32
3.8.18 Årsgebyr for avløpstjenesten....33

3.8.19 Årsgebyr for avfallstjenesten 33
3.8.20 Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate 34
4.0 Fellesområder 35
4.1 Fellesinntekter 35
4.1.1 Rammetilskudd og skatt 35
4.1.2 Kraftinntekter 36
4.1.3 Eiendomsskatt 37
4.1.4 Andre inntekter 37
4.2 Gjeld, renter og avdrag 38
4.3 Likviditet 39
4.4 Bunde og frie egenkapitalfond 39
4.5 Finansforvaltning 40
4.6 Interkommunalt samarbeid 41
4.7 Selvkost 41
4.8 Fauske kirkelige fellesråd 42
5.0 Samhandlingsområder 43
5.1 Generelt for samhandlingsområdene 43
5.1.1 Rekruttering 43
5.1.2 Kompetanseutvikling 44
5.1.3 Vikarbruk 44
5.2 Oppvekst og kultur 46
5.2.1 Tiltak 47
5.2.2 Skole 47
5.2.3 Barnehage 49
5.2.4 Barn og familie 51
5.2.5 Kultur og idrett 54
5.3 Helse og omsorg 58
5.3.1 Tiltak 59
5.3.2 Institusjon 59
5.3.3 Hjemmebaserte tjenester 61
5.3.4 Helse 64
5.3.5 NAV 67
5.4 Rådmannens stab 68
5.4.1 IT 69
5.4.2 Innkjøp 69
5.4.3 Personalavdelingen 69
5.4.4 Økonomiavdelingen 70

5.4.5 Servicetorget....70
5.4.6 Plan/utvikling....70
5.4.7 Vei, vann og avløp (VVA)....72
5.5 Politisk virksomhet....73
6.0 Investeringer....74
6.1 Ordinære investeringer....74
6.1.1 Gjeldsnivå....75
6.1.2 Om investeringsprosjektene....76
6.2 Investeringer VA-området....81
6.3 Egenkapitaltilskudd KLP....81
6.4 Husbankens videreformidlingslån....82
7.0 Andre områder....83
7.1 Fauske Eiendom KF....83
7.2 Fauna KF....87
7.3 Næringsfondet....88
VEDLEGG....90
Vedlegg 1 - Hovedoversikt drift....90
Vedlegg 2 - Budsjettskjema 1A....91
Vedlegg 3 - Budsjettskjema 1B....92
Vedlegg 4 - Budsjettskjema 2A....93
Vedlegg 5 - Budsjettskjema 2B....94
Vedlegg 6 - Hovedoversikt investeringer....95
Vedlegg 7 - Budsjett Fauske Eiendom KF - Hovedoversikt....96
Vedlegg 8 - Budsjett Fauske Eiendom KF Boligforvaltning....98
Vedlegg 9 Budsjett Fauna KF....99

1.0 Innledning

Rådmannen legger med dette frem forslag til budsjett for Fauske kommune for 2017 samt økonomiplan for 2017-2020. Budsjettet har en total ramme på 785 mill. kr, og fremlegges i balanse. I årsbudsjettet foreslås det ordinære investeringer med et samlet lånebehov på 162 mill. kr.

Rådmannens forslag til budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 har fokus på kjerneområdene i kommunens tjenesteproduksjon. Foruten realisering og sluttføring av allerede vedtatte utbygginger av nye skoler, er budsjettet fokusert på utfordringene som kommer innenfor helse og omsorg.

Helse og omsorg er samhandlingsområdet hvor rådmannen foreslår nye satsinger. Det er behov for å videreutvikle strukturen i forhold til robusthet og fleksibilitet innenfor denne sektoren. Rådmannen foreslår en rekke tiltak som omprioriterer ressurser, og i tillegg foreslås det investeringer i demensomsorg, institusjonsplasser, bofellesskap og bokollektiv.

Fauske kommune har allerede et høyt gjeldsnivå, og med nye investeringer øker dette ytterligere. Rådmannen begrunner investeringene i behovet for en mer fornuftig og effektiv drift. Hvis ikke kommunen settes i stand til å møte de store ufordringene befolkningsdreiningen mot flere eldre medfører, vil driftsutgiftene eskalere. Alternativet til økte rente- og avdragsutgifter er derfor ikke kr 0,-. Satt på spissen har ikke kommunen råd til å la være å investere for en mer fremtidsrettet helse- og omsorgssektor. En forutsetning for at kommunen skal evne å bære et økt gjeldsnivå er at sikring av rentenivået forløpende vurderes.

Kommunen har betydelige inntekter fra kraftproduksjon. Kraftinntektene blir i sin helhet brukt til å finansiere daglig drift og produksjon av kommunale tjenester. Lav kraftpris det siste året påvirker kommunens inntekter direkte. Svingninger i kraftprisen innebærer svingninger i kommunens resultat og muligheter for å holde et stabilt og forutsigbart driftsnivå. Ved inngangen til budsjettarbeidet høsten 2016 var det ingen indikatorer som tilsa endringer i kraftprisen. Ved samme tidspunkt var det heller ikke utsikter til vesentlig økte inntekter fra andre områder. Driftsnivået er i løpet av 2016 vedtatt økt. Spesielt mot slutten av budsjettprosessen endret premissene for neste års budsjett seg. Budsjettforslaget rådmannen legger frem innebærer dermed ikke dramatiske kutt i tjenestene kommunen yter til innbyggerne. Det er heller ikke lagt opp til økning av eiendomsskattesatsene. Rådmannen er tilfreds med at det i budsjettforslaget er rom for å legge til rette for en fremtidsrettet helse-, pleie- og omsorgssektor. Tre forhold gir disse mulighetene:

1. Skatteanslaget er i statsbudsjettet for 2017 økt i forhold til tidligere signaler fra staten i år.

2. Kraftprisen gjør et kraftig byks fra slutten av september og til begynnelsen av november da kommunen solgte konsesjonskraften for 2017. Dette mer enn oppveier den reduksjonen som kommer i eiendomsskatt fra kraftbransjen.

3. Det politiske vedtaket om å etablere bokollektiv i stedet for institusjon ved Sagatun, har hatt en positiv effekt på forventet driftsnivå i kommunen.

Til sammen gir disse tre faktorene merinntekter og mindreutgifter på til sammen ca. 20 mill. kr. Dette gir på ingen måte grunn til å friskmelde økonomien i Fauske kommune. Det er likevel

rådmannens vurdering at det i 2017 er nødvendig bruke av disse ekstra ressursene på å tilpasse innsatsen spesielt innenfor pleie- og omsorgssektoren til de utfordringene kommunen står overfor.

En av hovedutfordringene til Fauske kommune er befolkningsutviklingen som viser at det er gruppen 67 år og eldre som øker mest i årene som kommer. Det betyr at det i de kommende årene blir flere eldre som kan få behov for pleie- og omsorgstjenester. Det er rådmannens vurdering av det nå er behov for å styrke hjemmetjenesten med økt satsing på hverdagsrehabilitering, samtidig som det skal legges til rette for en fremtidsrettet demensomsorg gjennom realisering av demensboliger i Eiaveien. Dette er begge eksempler på tiltak som vil bedre livskvaliteten for pasientene/beboerne, øke kapasiteten i tjenestene og bedre arbeidshverdagen til de ansatte i kommunen.

For å få bukt med dobbeltromsproblematikken forslår rådmannen å sette i gang utredning og bygging av fleksible boformer i Buen. Siktemålet er å ha et slikt tilbud på plass i første halvdel av 2018.

Gapet mellom ressurser i hjemmetjenesten og pålagt drift, store vikarutgifter og mange ansatte med liten stillingsstørrelse, gir store driftsutfordringer. Rådmannen vil søke å bøte på noe av dette gjennom å bruke deler av vikarbudsjettet til å opprette faste stillinger i hjemmetjenesten gjennom blant annet å øke stillingsstørrelse til allerede ansatte medarbeidere med etterspurt kompetanse. Tiltakene vil også ha en positiv effekt på sykefravær.

Høyt sykefravær og høye vikarutgifter koster kommunen mye hvert år. Reduksjon i sykefravær og vikarutgifter vil redusere driftsnivået i kommunen uten at det må kuttes i tjenestene til innbyggerne. Rådmannen foreslår derfor å omdisponere ressurser til mer målrettet sykefraværsoppfølging i enhetene og avdelingene i hele kommunen. Etter første år forventes det et positivt bidrag til driften gjennom dette tiltaket. Reduksjon i driftsnivået er nødvendig for å håndtere økt rente- og avdragsbelastning. Å lykkes med reduksjon av sykefraværet er avgjørende for at vi skal oppnå dette. Den spissede sykefraværsoppfølgingen er således en nøkkelfaktor i den strategien rådmannen foreslår for en fremtidsrettet helse- og omsorgssektor. I tillegg vil tilrettelagte bygg gi lavere belastning på de ansatte.

Forslagene i budsjettet understøtter etablering av en fremtidsrettet helse- og omsorgstjeneste og et målrettet arbeid med reduksjon av sykefravær og vikarutgifter. Rådmannen er av den oppfatning at forslaget til budsjett for 2017, gjør Fauske kommune bedre rustet til å møte fremtidens utfordringer.

Alle områder i kommunen er med å bidra til nedtrekket på driften med en netto reduksjon på ca. 8,9 mill. kr. Dette har gitt rom for å fullføre også de senere års satsinger innenfor oppvekstområdet. Rådmannen følger i dette budsjettforslaget opp tidligere føringer. Skoleprosjektet på Vestmyra fullføres i 2017, og Valnesfjord skole og flerbrukshall er under bygging ved inngangen av året. Det jobbes videre med realisering av ny barnehage i Sulitjelma og rådmannen foreslår at Erikstad barnehage flyttes inn i ledige arealer i Erikstad skole. Nytt teknisk driftsbygg er under prosjektering.

1.1 Tiltak 2017

Tabell 1 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Skole				
Lokal leirskole	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Nedleggelse Newtonrom	-350 000	-850 000	-850 000	-850 000
Økning av betalingssatser i SFO	-500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
Sum tiltak skole	**-1 050 000**	**-2 150 000**	**-2 150 000**	**-2 150 000**
Barnehager				
Nedleggelse Kosmo barnehage fra 01.07.2017	-670 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole fra 01.08.2017	-270 000	-660 000	-660 000	-660 000
Sum tiltak barnehage	**-940 000**	**-2 260 000**	**-2 260 000**	**-2 260 000**
Barn og familie				
10 % stilling fysioterapeut, vakant	-50 000			
Sum tiltak barn og familie	**-50 000**			
Kultur og idrett				
Reduksjon i kulturtilskudd	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak kultur og idrett	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**
Sum tiltak Oppvekst og kultur	**-2 390 000**	**-4 760 000**	**-4 760 000**	**-4 760 000**

Tabell 2 – Tiltaksoversikt samhandlingsområde Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Institusjon				
100 % stilling nattevakt KAD, legevakt, Helsetunet 1	700 000	700 000	700 000	700 000
Nye arbeidsformer institusjon	-50 000	-125 000	-150 000	-150 000
Oppdekking helg, somatisk avd.	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum tiltak institusjon	**1 050 000**	**975 000**	**950 000**	**950 000**
Hjemmetjenesten				
Etablering av eldrehelsetjeneste	680 000	680 000	680 000	680 000
Implementering av hverdagsrehabilitering	1 600 000	50 000	-600 000	-1 150 000
Implementeringsutgifter innføring av velferdsteknologi	750 000	750 000	750 000	750 000
Avvikle praktisk bistand	-2 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Endring arbeidsformer i hjemmetjenesten	-75 000	-250 000	-350 000	-500 000
Forsterking demensomsorg	400 000	400 000	400 000	400 000
Ny struktur hjemmetjenesten	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000
Inntektssikring statlige refusjoner	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	**-1 195 000**	**-4 320 000**	**-5 070 000**	**-5 770 000**
Helse				
Reduksjon tilskudd til private leger	-1 040 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Barnefysioterapeut	160 000	390 000	390 000	390 000
Kommunepsykolog	300 000	300 000	300 000	740 000
Redukson husleie psykiatritjenesten	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Statlige overføringer KAD, rus og psykiatri	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Sum tiltak helse	**-1 180 000**	**-1 910 000**	**-1 910 000**	**-1 470 000**
NAV				
Tilpasset innsats	-50 000	-100 000	-150 000	-150 000
Vridning mot aktivitetsplikt	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum tiltak NAV	**-450 000**	**-500 000**	**-550 000**	**-550 000**
Sum tiltak Helse og omsorg	**-1 775 000**	**-5 755 000**	**-6 580 000**	**-6 840 000**

Tabell 3 – Tiltaksoversikt øvrige områder (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Rådmannens stab				
Reduksjon folkehelserådgiverstilling 50 %	-375 000			
Reduksjon frikjøp tillitsvalgte med 30 %	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon konsulenttjenester	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Reduksjon advokathonorar	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon porto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Reduksjon IT-lisenser	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Anbud økonomi- og lønnssystem		-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon ekstrahjelp	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Fjerne flyttegodtgjørelse	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Reduksjon seniortiltak	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon felles kompetansemidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon forsikringer og leasingbiler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger	500 000	0	-1 000 000	-3 500 000
Sum tiltak rådmannens stab	**-975 000**	**-1 200 000**	**-2 200 000**	**-4 700 000**

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Plan/utvikling				
Fjerne tilskudd til boligbygging	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Økning byggesaksgebyrer	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
50 % stilling skogbrukssjef, vakant	-390 000			
40 % stilling plansaksbehandler, vakant	-265 000			
Sum tiltak plan/utvikling	**-1 155 000**	**-500 000**	**-500 000**	**-500 000**

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Vei og gatelys				
Veisalt til grusveier	100 000	100 000	100 000	100 000
Oppmerking av sebrastriper fotgjengeroverganger	50 000	50 000	50 000	50 000
Overføre stilling fra vei til VA-området	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Sum tiltak vei og gatelys	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Politisk virksomhet				
Halvere antall frikjøpsdager til utvalgsledere	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Halvere frikjøp gruppeledere og partier	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Halvere støtten til politiske partier	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Sum tiltak politisk virksomhet	**-490 000**	**-490 000**	**-490 000**	**-490 000**

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Eiendomsforvaltning				
Redusert overføring til Fauske eiendom	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum tiltak eiendomsforvaltning	**-2 000 000**	**-2 000 000**	**-2 000 000**	**-2 000 000**

Sum tiltak øvrige områder	**-4 720 000**	**-4 290 000**	**-5 290 000**	**-7 790 000**

2.0 Sammenheng med kommunens øvrige planverk

Utgangspunktet for rådmannens arbeid med budsjett 2017 og økonomiplan 2017-2020 har blant annet vært følgende:

- Økonomiplanen for 2016-2019
- Kommunestyrets budsjettvedtak 2016, med endringer/nye vedtak gjort i løpet av 2016
- Kommuneøkonomiproposisjonen
- Budsjettkonferanse september 2016
- Forslag til statsbudsjett for 2017
- Budsjettprosessen 2017 i enhetene

2.1 Kommuneplan – langsiktig del

I Fauske kommunes kommuneplan, strategisk del for 2012-2025, fremkommer følgende visjon og strategiske utfordringer som kommunen kontinuerlig skal ha oppmerksomheten rettet mot.

Visjon – Fauske mot år 2025

Fauske – folkehelsekommunen der alle trives

Overordnet mål – Fauske 2025
Fram mot år 2025 skal vi sammen videreutvikle Fauske, Valnesfjord og Sulitjelma til samfunn der det er:

- god folkehelse
- vekst i næringslivet
- vekst i folketall
- gode tjenester

Gjennomføringen av handlingsdelen av samfunnsplanen er i stor grad avhengig av de økonomiske rammebetingelsene.

For en sunn drift er det viktig at driften er tilpasset inntektsgrunnlaget. Inntektene til kommunen består primært av skatt og rammeoverføringer fra staten. Dette er regulert av statlige føringer og fordelingsmodeller. Kommunen har også inntekter fra kraft og eiendomsskatt. Gjennomførte analyser av fremtidige inntekter, viser at Fauske kommune ikke kommer til å få tilstrekkelig med inntekter til å opprettholde dagens driftsnivå.

3.0 Kommunens rammebetingelser

3.1 Befolkningsutvikling

Befolkningstallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Ved inngangen til 2016 var det 9604 innbyggere i Fauske kommune. Dette er 53 færre personer enn i 2006. For de ti siste årene kan vi se en klar trend til at andelen barn og unge faller sammenlignet med gruppen 67 år eller eldre, jf. figur 1.

Tabell 4 – Befolkningsutvikling 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	635	599	604	600	588	572	556	560	557	544	513
6-15 år	1308	1289	1253	1244	1235	1204	1175	1165	1150	1131	1105
16-19 år	484	520	557	541	575	541	542	523	517	520	510
20-66 år	5750	5688	5679	5697	5710	5734	5719	5700	5698	5729	5725
67-79 år	897	893	903	907	945	979	1010	1057	1142	1211	1264
80-89 år	409	409	413	416	414	411	417	412	393	389	395
90+ år	68	67	71	72	85	92	94	96	99	98	92
Sum	9551	9465	9480	9477	9552	9533	9513	9513	9556	9622	9604

Tabell 5 – Endringer i befolkning 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006-2016
0-5 år	4	-36	5	-4	-12	-16	-16	4	-3	-13	-31	-122
6-15 år	11	-19	-36	-9	-9	-31	-29	-10	-15	-19	-26	-203
16-19 år	-7	36	37	-16	34	-34	1	-19	-6	3	-10	26
20-66 år	-27	-62	-9	18	13	24	-15	-19	-2	31	-4	-25
67-79 år	18	-4	10	4	38	34	31	47	85	69	53	367
80-89 år	-5	0	4	3	-2	-3	6	-5	-19	-4	6	-14
90+ år	8	-1	4	1	13	7	2	2	3	-1	-6	24
Sum	2	-86	15	-3	75	-19	-20	0	43	66	-18	53

Figur 1 – Befolkning 2006-2016 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre

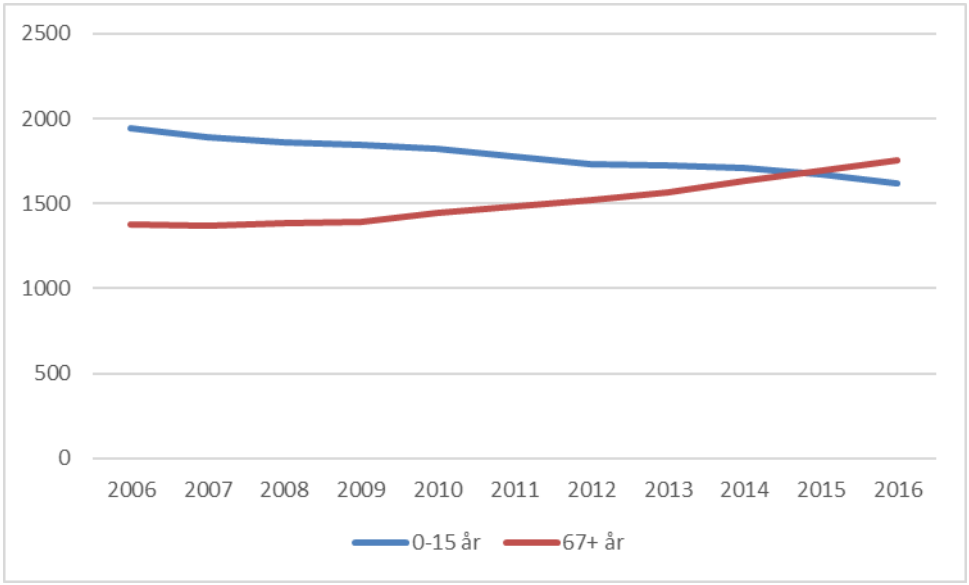

3.2 Prognose folketall

SSBs befolkningsprognose har ulike alternativer i forhold til fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og netto innvandring. Det vil være betydelige geografiske forskjeller i befolkningsveksten fremover, da det har vært en sentralisering av befolkning over lang tid. Det skyldes det innenlandske flyttemønsteret, hvor strømmen først og fremst går til storbyområdene. I prognosene for befolkningsutviklingen i Fauske kommune frem til 2026 er SSBs hovedalternativ lagt til grunn, den såkalte "Middels-modellen".

Tabell 6 – Prognose befolkning 2016-2026

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
0-5 år	513	503	513	525	520	533	548	551	552	553	552
6-15 år	1105	1085	1067	1051	1034	1004	991	986	983	967	953
16-19 år	510	540	516	486	487	468	461	457	440	439	448
20-66 år	5725	5664	5669	5677	5651	5643	5602	5552	5522	5483	5461
67-79 år	1264	1322	1340	1353	1392	1403	1437	1451	1481	1510	1508
80-89 år	395	405	406	413	410	436	450	484	510	536	566
90+ år	92	87	98	102	111	105	107	107	104	103	107
Sum	9604	9606	9609	9607	9605	9592	9596	9588	9592	9591	9595
Løpende endring		2	3	-2	-2	-13	4	-8	4	-1	4
Endring fra 2016		2	5	3	1	-12	-8	-16	-12	-13	-9

I SSBs prognoser frem mot 2026 forventes det en svak nedgang i innbyggertallet totalt i Fauske kommune. Den trenden vi har sett de siste ti år der andelen 67 år eller eldre øker mest, fortsetter frem mot 2026. I løpet av 2015 ble for første gang befolkningsgruppen 67 år eller eldre større enn befolkningsgruppen 0-15 år. I den neste tiårsperioden forventes gruppen 67 år eller eldre å fortsette å vokse sammenlignet med alle de øvrige befolkningsgruppene i kommunen. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

Figur 2 – Befolkning 2014-2016 og forventet befolkningsutvikling 2016-2026 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre i Fauske kommune

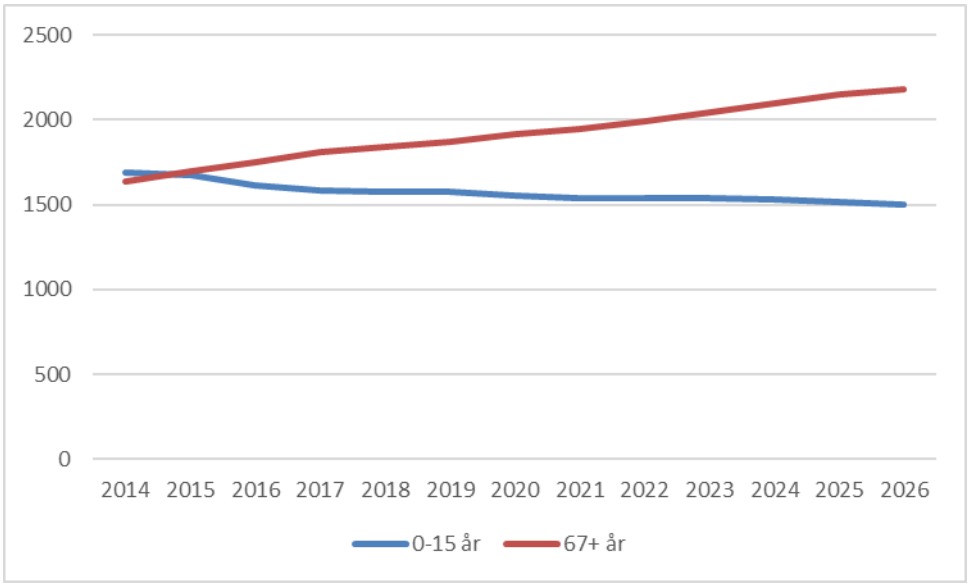

Befolkningsutviklingen bør gjenspeiles i utviklingen av tjenestetilbudet til de ulike gruppene i kommunen. Det er tre befolkningsgrupper som mottar de største ytelsene av kommunale

tjenester. Befolkningsgruppen 0-5 år er stabil i hele perioden 2016-2026, mens gruppen 6-15 år har en svak nedgang frem mot 2026. Når det gjelder befolkningsgruppen over 67 år er den økende i hele perioden. Når Fauske kommune i årene som kommer forventes å få flere eldre innbyggere, innebærer det at tjenestebehovet til denne gruppen vil øke. Det vil være helt avgjørende for en bærekraftig økonomi i kommunen at endringer i tjenestetilbudet gjennomføres med god og langsiktig planlegging.

Prognosen viser også en nedgang i antall innbyggere i befolkningsgruppen 16-66 år. Denne gruppen mottar mindre kommunale ytelser, men det er denne gruppen som betaler skatt. Fauske kommune har lav skatteinngang i dag, og med denne befolkningsutviklingen vil den sannsynligvis ikke øke.

I tillegg til skatteinngangen, er befolkningsutviklingen og dens sammensetning den viktigste forutsetningen for beregning av fremtidige rammeoverføringer fra staten. Overføringen av rammetilskudd forutsetter en tilpasning av tjenestetilbudet i tråd med endringer i befolkningen.

3.3 Folkehelse

Samhandlingsreformen innebærer at kommunene har fått større innflytelse over de samlede helsetjenestene. Reformen er en retningsreform for folkehelse, og en helsereform som innebærer at kommunene overtar et større ansvar for helse- og omsorgstjenester til innbyggerne.

Folkehelselovens formål er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte.

Det er i 2016 arbeidet med et større dokument som beskriver helsetilstanden til innbyggerne i Fauske kommune, og som gir oversikt over faktorer som påvirker helsetilstanden. Oversiktsdokumentet skal brukes som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med øvrige planer, strategier og tiltak, heriblant kommunens økonomiplan.

Når sentrale og lokale folkehelseområder er identifisert, forutsettes det at kommunen vurderer hvilke konsekvenser dette har for folkehelsa. Helseforskjeller er et produkt av forskjeller i ressurser, levekår og muligheter, og forskjellene skapes i oppvekstmiljø, arbeidsliv, fritid og lignende.

Basert på framlagt statistikk for Fauske, lokal fagkunnskap på tvers i organisasjonen samt forskningsbaserte påviste sammenhenger, er det identifisert folkehelseutfordringer på ulike områder i kommunen. De områder som bør prioriteres i kommende planperiode fremgår nedenfor.

Sosiale ulikheter i helse: Alle faktorer som påvirker helsa, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen, bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Sosiale ulikheter i helse vil si at en ser systematiske helseforskjeller som følger inntekt og utdanningslengde. Kommunen har gjennom skole, barnehage, kultur og helsesøstertjeneste et ansvar for å gi barn lik tilgang på de

helsefremmende faktorene, og kan bidra med utjevning gjennom læring, mestring, trivsel og levevaner. Nøkkelen til å redusere helseforskjeller ligger ikke i noen få enkelttiltak, men i en samlet innsats.

Foreldre: Foreldre har det største ansvaret for barn og unges helse, de er med på å bidra til barnas skolehverdag og kvaliteten på opplæringen. Kommunen arbeider aktivt for å skape helsefremmende skoler med god kvalitet, og trenger en foreldregenerasjon som er bevisst på faktorer som fremmer barns helse. Kommunen møter foreldrene gjennom helsesøstertjenesten, helse- og sosialtjenesten, barnehage, skole, kultur- og fritidstilbud, og har en unik mulighet til å påvirke denne utviklingen i en positiv retning. Kommunen har de siste årene hatt en bevisst strategisk satsing på foreldrestøtte, og det anbefales at satsingen videreføres i årene fremover.

Utdanning: Utdanning og mulighet for å mestre og å utvikle sine evner er grunnleggende viktig for den enkelte og for samfunnet. Forsking over tid viser at utdanning og utdanningsnivå utgjør en betydelig påvirkningsfaktor for helsetilstanden og fordelinga av helseutfordringer i en befolkning.

Psykisk helse: Årsaksforholdene til økende psykisk uhelse i befolkningen er svært sammensatte. Dagens samfunn speiler en befolkning som må forholde seg til økte krav og konkurranse, store mengder informasjon, sosiale medier, samt økte muligheter og valg. Summen av belastninger kan over tid bli for stor for mange. Kommunen har et ansvar og bør ha en hovedstrategi for å fremme psykisk helse og trivsel ved å legge til rette for mestring og deltakelse på livets mange arenaer, enten det dreier seg om barnehage, skole, arbeidsliv, de eldre år eller nærmiljø. Det å stå utenfor skole, arbeids- og samfunnsliv gir dårlige kår for helse og trivsel.

Levevane: Et av satsingsområdene for helsesøstertjenesten, skole og barnehage er å skape helsefremmende barnehager og skoler. Det er også hos disse tjenestene iverksatt strategier for å påvirke og styrke foreldrene sine forutsetninger for å gi barna god fremtidig helse gjennom sunne levevaner. Tiltak som legger til rette for å aktivisere de minst aktive er viktig, noe som gjøres ved etablering av lett tilgjengelige lavterskeltilbud, blant annet merking av turstier, opprettelse av nye turstier og markedsføring av muligheter som finnes. Det handler også om å ivareta tilbud til særskilte grupper gjennom Frisklivssentralen, og opprettholde/fornye utstyrssentralen samt tilrettelegging av grøntområder i kombinasjon med gang- og sykkelveier.

Integrering: Innvandrergrupper vil ofte kunne møte sosiale og økonomiske utfordringer og vanskeligheter uavhengig av årsakene til migrasjon. Å sikre innvandrere gode boligforhold, god språkopplæring, mulighet til å delta i utdanning/arbeid, mulighet for kulturell utfoldelse samt sikre de minste barna barnehageplass, vil være god integreringspolitikk på kommunenivå.

Aktiv aldring: Aktiv aldring øker livskvaliteten, og et langt liv skal være et godt liv. Aktiv aldring er å kunne mestre hverdagen og klare seg selv, ved hjelp av egne ressurser, velferdsteknologi og tilrettelagte tjenester fra kommunen. Hvordan kan kommunen legge til rette for at et voksende antall eldre skal bli mest mulig selvhjulpne og ha et aktivt liv med god livskvalitet? Svaret for kommunen er nye og kreative løsninger.

Folkehelsearbeidet på tvers: Folkehelseutfordringene som kommunen er satt til å løse er komplekse og utfordrende med sammensatte årsaker, og ingen samhandlingsområder, enheter eller avdelinger sitter alene på løsningene. Kommunene er inndelt i samhandlingsområder og enheter med egne oppgaver og budsjett. Folkehelsearbeidet utfordrer således kommunens

tradisjonelle styringsmekanismer der enhetene har størst oppmerksomhet på egen måloppnåelse om økonomisk balanse, og mindre oppmerksomhet på de samfunnsutfordringer som krever innsats på tvers av samhandlingsområdene. Det er derfor ekstra viktig i årene fremover å ha spesielt fokus på folkehelsearbeidet i kommunen.

3.4 ROBEK

I september 2016 ble Fauske kommune meldt ut av Register om betinget godkjenning og kontroll (ROBEK). Da hadde kommunen vært innmeldt i ROBEK siden 14. oktober 2015.

Fauske kommune hadde i 2012 et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) på kr 1 750 606,-. I 2013 hadde kommunen et regnskapsmessig underskudd på kr 2 737 733,- etter at merforbruket fra 2012 var inndekket. Fylkesmannen mener at det ikke var anledning for kommunen å dekke inn underskuddet for 2012 i regnskapet for 2013, i og med at kommunen gikk med underskudd. Det var på denne bakgrunn at Fylkesmannen meldte Fauske kommune inn i ROBEK høsten 2015.

For å komme ut av ROBEK måtte Fauske kommune i 2015-regnskapet dekke inn det samlede underskuddet fra 2012 og 2013 på 2,7 mill. kr. I tillegg hadde Fauske kommune et regnskapsmessig underskudd også i 2014 på 3,2 mill. kr, og dette måtte senest dekkes inn i 2016 for ikke å gi grunnlag for innmelding i ROBEK. Driftsregnskapet for 2015 viste et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 310 035,-, etter inndekning av underskuddene fra 2012, 2013 og 2014. Resultatet for 2015 danner dermed grunnlaget for at Fylkesmannen har gitt Kommunal- og moderniseringsdepartementet beskjed om at Fauske kommune skal meldes ut av ROBEK.

Det positive resultatet i 2015 skyldtes i hovedsak to forhold. For det første ble skatt og rammetilskudd 9,5 mill. kr høyere enn budsjettert. Dette skyldtes en spesiell hendelse der to store selskaper ble etterlignet fra 2013 for betydelige beløp. Det andre forholdet gjaldt kommunestyrets vedtak høsten 2015 om å bosette et større antall flykninger enn det som lå til grunn i budsjett 2015. Dette medførte 10 mill. kr mer i integreringstilskudd enn beregnet i budsjettet. Netto merinntekt etter fratrekk av økte utgifter utgjorde 7,1 mill. kr.

Kommuner som er innmeldt i ROBEK må utarbeide en forpliktende plan for hvordan gapet mellom inntekter og utgifter skal tettes. Når Fauske kommune nå er utmeldt av ROBEK er det ikke lenger nødvendig å utarbeide en forpliktende plan som skal godkjennes av Fylkesmannen. Dette betyr likevel ikke at det økonomiske handlingsrommet til Fauske kommune er tilfredsstillende. Selv om det regnskapsmessige resultatet for kommunen er positivt for 2015, så viser dessverre driften av enhetene et svakt resultat i 2015. Når det justeres for integreringstilskudd utover budsjett inntektsført på integreringsenhet, er merforbruket på driftsenhetene på 18,2 mill. kr. Dette betyr at driftsnivået i Fauske kommune er for høyt sammenlignet med de inntektene kommunen har, og dette har vedvart også inn i 2016.

3.5 Statsbudsjettet 2017

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd.

Det er særlig to ting som er nytt i statsbudsjettet 2017 sammenliknet med det økonomiske opplegget i kommuneproposisjonen. For det første er anslaget for skatteinntektene i 2016 oppjustert med 3,8 mrd. kroner. Dette gir isolert sett økt økonomisk handlingsrom i 2016, men ikke i 2017. For det andre er en større del av realveksten i 2017 bundet opp i statlige satsinger. Dette gir isolert sett lavere handlingsrom i 2017.

I 2017 utgjør veksten i frie inntekter for kommunene 3 625 mill. kr. Bindingene på de frie inntektene i form av økte demografikostander og pensjonskostnader utgjør 2 750 mill. kr. I tillegg kommer regjeringens satsinger på tiltak finansiert innenfor de frie inntektene på i alt 600 mill. kr. Innenfor den samlede veksten i frie inntekter innebærer dette et handlingsrom for kommunene samlet sett på 275 mill. kr.

Satsinger innenfor veksten i frie inntekter:

- 150 millioner kroner til tidlig innsats i grunnskolen.
- 50 millioner kroner til helsestasjoner og skolehelsetjenesten.
- 300 millioner kroner til et bedre tilbud til rusavhengige.
- 100 millioner kroner til kommunale habiliterings- og rehabiliteringstiltak som skal bidra til at flere kan få hjelp til å mestre hverdag og jobb.

l presentasjonen av kommuneopplegget i kommuneproposisjonen/statsbudsjettet fokuseres det på reelle endringer i kommunesektorens inntekter. Dette innebærer at man i statsbudsjettet prisjusterer kommunesektorens inntekter for anslått lønnsvekst og anslått prisvekst på varer/tjenester før man legger til realveksten. Deflatoren for kommunesektoren utarbeides i Finansdepartementet i forbindelse med statsbudsjettet. Deflatoren består av en delindeks for lønnsvekst og en delindeks for kjøp av varer og tjenester. Lønnsvekst teller knapt 2/3 av deflatoren. Andelen har vært stabil over tid.

Følgende kostnadselementer er ikke dekket av deflatoren:

- Rentekostnader.
- Pensjonskostnader er dekket i budsjettdeflatoren i den grad de øker i takt med lønnsveksten. Dersom pensjonskostnadene øker mer (eller mindre) enn lønnsveksten, fanges ikke dette opp av budsjettdeflatoren.
- Demografikostnader.

Disse kostnadselementene må dekkes av veksten i frie inntekter.

Kommunesektoren er kompensert for anslått pris- og lønnsvekst på 2,5 % innenfor de foreslåtte inntektsrammer for 2017.

Kommunesektoren ligger an til å få en stor merskattevekst i 2016, anslått til 3,8 mrd. kr, som isolert sett vil øke handlingsrommet i 2016. Merskatteveksten har trolig sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere, som trolig skyldes tilpasninger i forkant av skattereformen fra 2016. Denne merskatteinngangen blir imidlertid ikke videreført til 2017, men blir i stedet som en del av realveksten som regjeringen la opp til i

kommuneproposisjonen. Det er derfor rimelig å tro at netto driftsresultat vil øke fra 2015 til 2016, for så å gå tilbake til tidligere anslag fra og med 2017.

3.5.1 Omleggingen av inntektssystemet for kommunene

Nytt inntektssystem for kommunene iverksettes fra 2017, i samsvar med de prinsipper som ble vedtatt i kommuneproposisjonen. Dette betyr:

- endringer i kostnadsnøklene i utgiftsutjevningen basert på nye statistiske analyser.
- årlig revekting av delkostnadsnøklenes andel av hovedkostnadsnøkkelen basert på sist avlagte regnskap.
- innføring av et strukturkriterium for å gradere basistilskuddet.
- omlegging av regionalpolitiske tilskudd med større vekt på innbyggertall og mindre vekt på per kommune. I tillegg vil distriktsindeks også få betydning for småkommunetillegg.

Inntektsutjevningen er uendret, og innføring av eventuell selskapsskatt er utsatt.
I statsbudsjettet gjøres enkelte andre justeringer:

- Grensen for veksttilskudd reduseres fra gjennomsnittlig befolkningsvekst på 1,5 % til 1,4 %.
- Satsene for de regionalpolitiske tilskuddene, inkludert vekstkommunetilskudd og storbytilskudd, justeres med halvparten av lønns- og prisvekst.

3.5.2 Særskilte satsinger

Ut over vekst i frie inntekter, foreslås det satsinger i statsbudsjettet som berører kommunene. Nedenfor følger en opplisting av de viktigste sakene.

<u>Helse og omsorg</u>

- **Opptrappingsplan for rus:** Regjeringen har økt bevilgningene til rusfeltet med 681 mill. kroner i perioden 2014-2016. For 2017 foreslås en opptrapping med ytterligere 345 mill. kroner. 300 mill. kroner kommer gjennom styrking av kommunenes frie inntekter og 45 mill. kroner gjennom en tverrdepartemental oppfølging av opptrappingsplanen.
- **Helsestasjon og skolehelsetjeneste:** Det foreslås en økning i kommunerammen i 2017 på 50 mill. kroner begrunnet i satsingen på helsestasjon og skolehelsetjeneste. Dermed vil den samlede økningen under denne regjeringen være på 734 mill. kroner. I tillegg foreslås det å bevilge 101 mill. kroner til øremerket tilskudd over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Dette gjelder kommuner som kan dokumentere at de har brukt rammetilskuddet til tjenesten. Samlet har regjeringen styrket tjenesten med om lag 836 mill. kroner i perioden.
- **Opptrappingsplan for habilitering og rehabilitering:** Regjeringen vil styrke innsatsen på habiliterings- og rehabiliteringsområdet gjennom en opptrappingsplan. Planen skal sette kommunene i stand til å gi et godt og tilrettelagt rehabiliteringstilbud til sine innbyggere, og over tid overta flere rehabiliteringsoppgaver fra spesialisthelsetjenesten. 100 mill. kroner av veksten i de frie inntektene til kommunene

begrunnet med økt satsing på habilitering og rehabilitering. I tillegg foreslås det å øremerke 100 mill. kroner til opptrappingsplanen, hvorav 91 mill. kroner til et nytt øremerket stimuleringstilskudd for kommunene over Helse- og omsorgsdepartementets budsjett. Det legges opp til at midlene til opptrappingsplanen økes til 300 mill. kroner innen 2019.

- **Personer med demens:** Det foreslås å legge til rette for om lag 750 flere dagaktivitetsplasser til personer med demens i 2017, svarende til om lag 45 mill. kroner. (øremerket tilskudd)
- **Styrking av tilskuddet til rekruttering av psykologer:** I 2017 styrkes tilskuddet til kommuner som rekrutterer psykologer med 20 mill. kroner. Dette tilsvarer minst 65 nye årsverk. I perioden 2014-2016 er tilskuddet økt med 85 mill. kroner. Mer enn halvparten av landets kommuner og bydeler har nå psykologkompetanse på plass.
- **Investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser**: Regjeringen foreslår investeringstilskudd til om lag 1 800 heldøgns omsorgsplasser i 2017. I årene som kommer vil det være behov for å øke kapasiteten av heldøgns omsorgsplasser i kommunene. Regjeringen foreslår derfor å endre investeringstilskuddet, slik at det kun gis støtte til prosjekter som øker det totale antall plasser. Det betyr at det etter en overgangsperiode ikke vil bli gitt tilskudd til rehabilitering av eksisterende plasser. For å sikre at kommuner som fortsatt har behov for å fornye eksisterende bygningsmasse gjennom utskiftning eller renovering skal ha mulighet til det, legges det opp til en gradvis innfasing av den nye ordningen i statsbudsjettene for årene 2017-2020. I denne perioden foreslås det at henholdsvis 20 pst., 40 pst., 60 pst. og 80 pst. forbeholdes tilsagn om tilskudd til plasser som gir netto tilvekst. Dette er to år lengre innfasing enn det som ble varslet i kommuneproposisjonen for 2017. Fra 2021 gis det kun tilskudd til nye plasser. Det er etablert samarbeid med KS om et løpende planarbeid for å kartlegge og utrede framtidige behov med sikte på videre utbygging av sykehjem og omsorgsboliger innenfor planperioden for Omsorg 2020. Statistisk Sentralbyrå (SSB) har samtidig utarbeidet nye framskrivninger av behovet for arbeidskraft og heldøgns omsorgsplasser helt fram mot 2060. Regjeringen vil samarbeide med KS i arbeidet med å fastlegge fremtidig behov for omsorgsplasser.
- **Ressurskrevende tjenester:** Formålet med toppfinansieringsordningen er å legge til rette for at kommunene kan gi et godt tjenestetilbud til mottakere som har krav på omfattende helse- og omsorgstjenester. Dette kan blant annet gjelde personer med psykisk utviklingshemming, fysisk funksjonshemmede, personer med rusmiddelproblemer og mennesker med psykiske lidelser. I takt med at behovene til brukerne har økt, har kostnadene skutt i været. I 2004 var statens utgifter til ordningen 1½ milliarder kroner. I 2016 er utgiftene økt til 8,6 milliarder kroner. Reelt sett er utgiftene mer enn tredoblet i perioden. Den underliggende veksten i ordningen er fortsatt sterk. På bakgrunn av utgiftsveksten de siste årene foreslår regjeringen å stramme inn ordningen i 2017. Innslagspunktet prisjusteres med anslaget i veksten i lønnsutgiftene fra 2015-2016 (2,4 pst.). I tillegg økes innslagspunktet med 50 000 kroner utover dette. Det nye innslagspunktet blir da 1,157 mill. kroner. Kompensasjonsgraden foreslås uendret på 80 pst.
- **Aktivitetsplikt for sosialhjelpsmottakere:** Stortinget har vedtatt å innføre plikt for kommunene å stille vilkår om aktivitet ved tildeling av økonomisk stønad etter sosialtjenesteloven. Aktivitetsplikten skal styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Det er særlig viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse, og vilkår om aktivitet har vist seg å ha særlig god effekt for yngre mottakere. Regjeringen mener derfor det er mest hensiktsmessig at det i første omgang innføres en

aktivitetsplikt for mottakere under 30 år. Regjeringen foreslår å bevilge 60 mill. kroner for å dekke kommunenes merkostnader som følge av innføringen.

- **Øyeblikkelig hjelp:** Psykisk helse og rus skal prioriteres minst like høyt som somatiske helsetjenester. Pasientens eller brukerens behov, ikke diagnose, skal være utgangspunktet for helsehjelpen. Fra 2017 får kommunene en plikt til å tilby øyeblikkelig hjelp døgnopphold for brukere med psykisk helse- og rusproblematikk. Den kommunale plikten skal kun omfatte pasienter og brukere kommunen har mulighet til å utrede, behandle eller yte omsorg til. Det foreslås å innlemme 86,5 mill. kroner i kommunenes rammetilskudd. Dette tilsvarer 16 700 liggedøgn fra psykisk helsevern og 600 liggedøgn fra tverrfaglig spesialisert rusbehandling til kommunenes frie inntekter.

Barnevern

- Refusjonsordningen for kommunale barnevernstiltak legges om til en ordning med fast tilskudd for hver enslig mindreårig som bosettes. Tilskuddet slås sammen med det særskilte tilskuddet som kommunene mottar ved bosetting av enslige mindreårige flyktninger. Tilskuddssatsen skal være høyere for de yngste barna, slik at det blir insentiv til å bosette disse. Omleggingen gir staten bedre kostnadskontroll og kommunene mer fleksibilitet, fordi de kan prioritere midlene slik de finner mest formålstjenlig. Det stilles ikke lenger krav om barneverntiltak.

Flyktninger og integrering

- Regjeringen foreslår å videreføre ekstratilskudd til kommuner ved bosetting av flyktninger. Kommunene vil i 2017 motta ekstratilskudd for personer som bosettes innen utgangen av september 2017. I tillegg gis det ekstratilskudd på 500 000 kroner per person som bosettes fra institusjon/tilrettelagt avdeling. Regjeringen vil også videreføre ekstra engangstilskudd på 100 000 kroner per enslig mindreårig som blir bosatt i 2017.

Momskompensasjon

- Regjeringen foreslår at borettslag og sameier som samarbeider med kommunen om helse- og omsorgstjenester, tas inn i momskompensasjonsordningen. Dette vil gi økt fleksibilitet i valg av samarbeidsløsninger mellom kommuner og private aktører. Utvidelsen av ordningen finansieres gjennom et trekk i rammetilskuddet på 35 mill. kroner.
- Sakene med kulturhusene i Stavanger og Kristiansand har vist at det har vært et stort behov for en avklaring av hva som gir og ikke gir rett til momskompensasjon på kulturfeltet. Dette er nå avklart. Skattedirektoratets tilbakebetalingskrav fra kulturhusene i Stavanger og Kristiansand er blitt betydelig redusert, fra om lag 500 til knapt 60 mill. kroner.

Forenkle og forbedre

- Regjeringen foreslår å innlemme tilskudd knyttet til boligsosialt arbeid i rammetilskuddet til kommunene. 10 mill. kroner fra Arbeids- og sosialdepartementets budsjett, og 5,7 mill. kroner av det boligsosiale kompetansetilskuddet på Kommunal- og moderniseringsdepartementets budsjett innlemmes i rammetilskuddet til kommunene i 2017. Regjeringen tar sikte på å innlemme ytterligere midler i 2018 og 2019.
- Regjeringen foreslår også å innlemme midler til frivilligsentraler. Stortinget har sluttet seg til at ansvaret for tilskuddet til frivilligsentraler bør overføres til kommunene. Midler fra Kulturdepartementets budsjett (131 mill. kroner) innlemmes i kommunerammen, og i tillegg foreslår regjeringen å øke bevilgningen med 20 mill.

kroner. Dette tilsvarer en økning på 47 000 kroner per sentral og er den største økningen av tilskuddet noensinne. Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet, og dette innebærer en forventning om at kommunene prioriterer frivilligsentraler.

3.6 Rentenivået

Fauske kommune er i en fase med høyt investeringsnivå. Med relativ høy lånebelastning er rentenivået en faktor som påvirker kommunens driftsutgifter direkte.

Norges Bank oppjusterte rentebanen i siste pengepolitiske rapport marginalt. Sannsynligheten for et ytterligere rentekutt er blitt redusert, selv om den fortsatt er tilstede. Det forventes uansett et svært lavt rentenivå i flere år fremover. Norges Bank legger til grunn en reduksjon i Nibor 3 måneder ut i 2017 i forhold til det nivået vi nå ser. Differansen mellom Nibor 3 måneder og styringsrenten er nå svært høy. Dette innebærer at fremover kan pengemarkedsrentene bevege seg uavhengig av utviklingen i styringsrenten.

På rentemøtet 22. september 2016 holdt Norges Bank styringsrenten som ventet uendret. Hovedstyret viser bl.a. til høyere vekst i norsk økonomi enn anslått i forrige pengepolitiske rapport, høyere kapasitetsutnytting enn ventet, tross sprikende indikatorer for utviklingen i arbeidsmarkedet, samt høyere prisvekst enn anslått i forrige rapport.

Det vises også til at sannsynligheten for at styringsrenten settes ned er noe større enn for at den settes opp det nærmeste året. Bunnen på rentebanen er nå hevet fra 0,25% til 0,40% og forskjøvet til 2. kvartal neste år.

Figur 3 viser styringsrenten i prosent i rentebanen fra 1. kvartal 2008 til 4. kvartal 2019. Anslag for 3. kvartal 2016 og ut 2019 er vist med en stiplede linjer. I Pengepolitisk Rapport 3/16 fra september, heves rentebanen noe (blå stiplet linje) i forhold til rentebanen som ble presentaret av Norges Bank i Pengepolitisk Rapport 2/16 før sommeren (gul stiplet linje).

Figur 3 – Styringsrenten i rentebanen 2008-2019

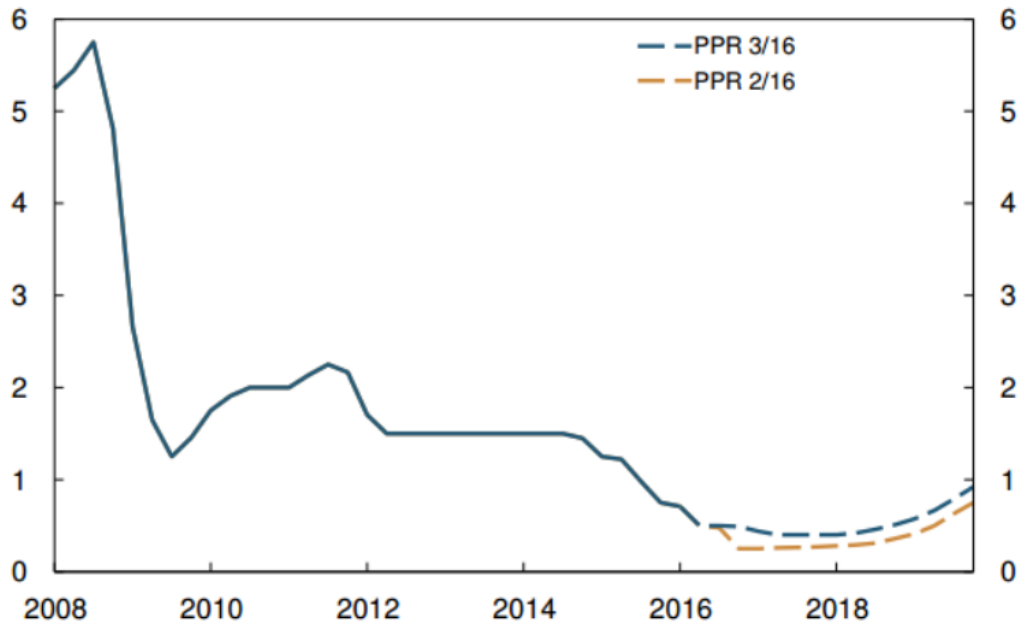

3.6.1 Nibor-påslag

Norges Bank gir følgende beskrivelse av Nibor: «Nibor skal uttrykke prisen på et usikret lån i norske kroner til en ledende bank som er aktiv i det norske penge- og valutamarkedet.» I praksis blir Nibor fastsatt gjennom budgivning mellom banker hver dag. Et panel på seks banker stiller hver sin pris, hvorpå høyeste og laveste strykes, og snittet av de resterende blir til dagens Nibor-rente.

Grafen nedenfor viser utviklingen i styringsrenten og 3 måneder Nibor de siste fem årene.

Figur 4 – Utvikling i styringsrenten og 3 måneder Nibor

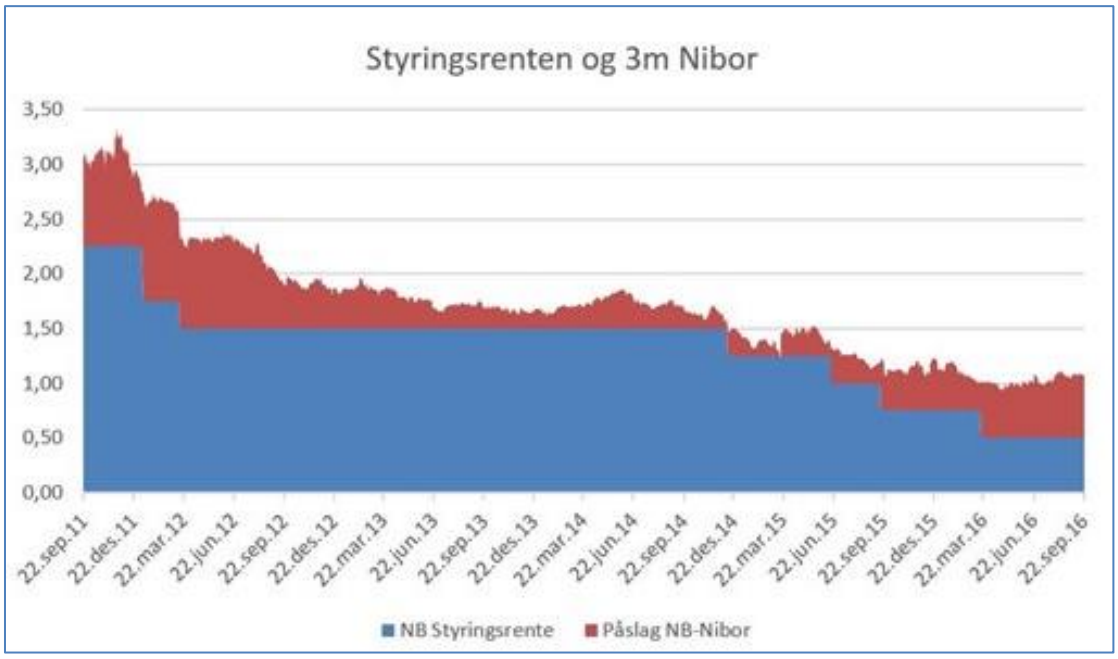

3.6.2 Kredittpåslaget

Bankenes påslag på 3 måneder Nibor, kredittpåslaget, avhenger i stor grad av løpetid på lånet. Prisvariasjoner er vanskelig å forutse, men korte lån er generelt mer ustabile i prisene.

Ved bruk at Nibor-tilknytning på langsiktige lån skilles det mellom såkalt flytende margin, der marginpåslaget i teorien kan endres for hver periode, og fastmargin i ett eller flere år. Fastmargin i flere år vil normalt ligge noe høyere enn flytende margin. For tiden er flytende margin i Kommunalbanken på 70 rentepunkter som påslag på Nibor.

Det er vanskelig å mene noe om utviklingen i framtidige lånemarginer fordi det er mange faktorer som spiller inn. Kommunalbanken anslår i sin vurdering følgende prognose for flytende rente i økonomiplanperioden:

Tabell 7 – Renteprognose 2017-2020

År	Anslag Nibor Norges Bank	Estimert påslag på Nibor i bankene	Anslag lånerente inkl. margin
2017	0,80 %	0,70 %	1,50 %
2018	0,80 %	0,70 %	1,50 %
2019	1,10 %	0,70 %	1,80 %
2020	1,10 %	0,70 %	1,80 %

3.7 Pensjonsutgifter

De reelle utgiftene til de kommunale pensjonsordningene er blitt en uforutsigbar og vanskelig håndterbar post i norske kommuners budsjetter. Innbetalingene til KLP har variert svært mye, spesielt de fire siste årene. Kommunene får som kjent ikke kompensert de reelle utgiftene, men må i stedet forholde seg til et system med såkalte premieavvik som fører til at regnskapsresultatene «pyntes», mens likviditeten svekkes tilsvarende inntektsført premieavvik.

Mer om premieavvik og amortisering
Premieavvik er definert som differansen mellom innbetalt pensjonspremie til pensjonskassene og en beregnet pensjonskostnad fastsatt ut fra kriterier fastsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Hvis betalt pensjonspremie overstiger pensjonskostnaden får vi et positivt premieavvik, som inntektsføres i sin helhet det året det oppstår. Dette akkumulerte premieavviket skal imidlertid kostnadsføres med like deler over 15 år. (Over 10 år for premieavvik som oppstår fra og med 2011.) For avvik oppstått fra og med 2015 er amortiseringstiden redusert ytterligere til 6 år. Dette medfører at nye premieavviks påvirkning på regnskapene vil begynne å flate ut, og det er selvsagt positivt.

Tabell 8 – Pensjonskostnad 2017

Beskrivelse	Budsjett 2017
Pensjon sykepleiere	7 674 810
Pensjon Fellesordning	48 023 977
Statens pensjonskasse	8 800 000
Sum Arbeidsgivers reelle innbetaling pensjon	**64 498 787**
Premieavvik 2017	-21 122 076
Tilbakeført tidligere års premieavvik	7 006 405
Sum kostnad i budsjett 2017	**50 383 116**
Differanse - netto premieavvik 2017	**14 115 671**

Tabell 8 viser hvordan pensjonskostnaden i budsjett 2017 fremkommer.

Mens den den reelle utgiften som Fauske kommune må betale til pensjonskassene utgjør 64,5 mill. kr, belastes budsjettet med kun 50,4 mill. kr. Differansen som utgjør netto premieavvik

framkommer som en «besparelse» i forhold til de reelle utgiftene. Så lenge staten beregner overføringene til kommunene basert på denne måten er det som sagt blitt veldig vanskelig for de fleste kommuner, inkludert Fauske kommune, å finne egen dekning for differansen.

Figur 5 – Utvikling av akkumulert premieavvik KLP

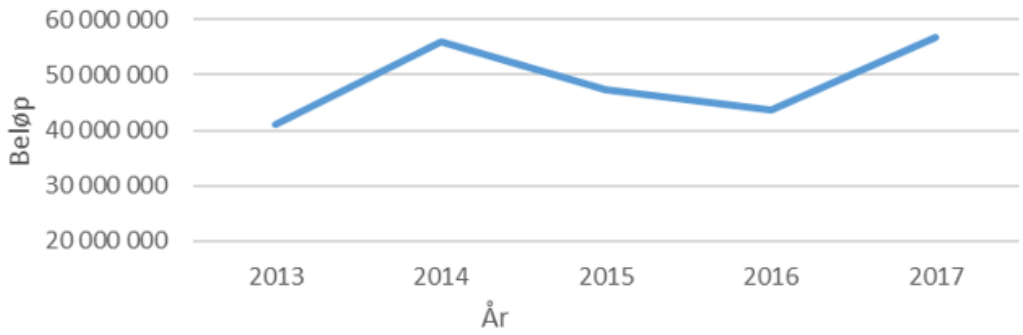

Det opparbeidede premieavviket er i realiteten det samme som et lån til drift. Som tabellen ovenfor viser er det balanseførte premieavviket redusert de to siste årene. KLPs prognose for 2017 tilsier som nevnt ovenfor en økning på ca. 14 mill. kr. Det må likevel bemerkes at KLPs prognoser de to siste årene har vist seg å være for pessimistisk slik at de faktiske innbetalingene har blitt vesentlig lavere enn budsjettert.

3.8 KOSTRA

KOSTRA står for Kommune-Stat-Rapportering og gir statistikk om ressursinnsatsen, prioriteringer og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner. Det finnes tall om f.eks. pleie- og omsorgstjenester, barnehagedekning og saksbehandlingstid, og man kan sammenligne kommuner med hverandre, med regionale inndelinger og med landsgjennomsnittet.

Fauske kommune tilhører kommunegruppe 12 som kjennetegnes ved at det er mellomstore kommuner med middels bundne kostnader per innbygger og relativt høye frie disponible inntekter. Følgende kommuner er representert i kommunegruppe 12 i tillegg til Fauske: Tynset, Nord-Fron, Tinn, Kvinesdal, Tysvær, Odda, Lindås, Luster, Sunndal, Alstahaug, Vefsn, Meløy, Lenvik, Vadsø, Hammerfest, Alta, Sør-Varanger og Årdal.

Telemarksforskning har utviklet systemet iKOSTRA som er tilgjengelig for kommuner på Internett. iKOSTRA gir oversikt over sentrale nøkkeltall i den enkelte kommune og inneholder:

- 38 nøkkelindikatorer
- Rangering av kommuner for samtlige indikatorer
- Søk etter kommune
- Sammenligning mot enkeltkommuner, kommunegruppe og landsgjennomsnittet
- Trend og graf for de siste tre årgangene (2013-2015)
- Endelige/reviderte data for 2013-2015

Nedenfor følger en gjennomgang av utvalgte KOSTRA-tall hentet fra iKOSTRA for Fauske kommune sammenlignet med kommunegruppe 12 og landsgjennomsnittet. I figurene viser den svarte kurven benevnt «Kommune» eller «Fauske» nivået for Fauske kommune.

3.8.1 Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

Netto driftsresultat kan enten brukes til finansiering av investeringer eller avsettes til senere bruk, og blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har tidligere anbefalt at denne størrelsen over tid burde ligge på rundt 3 prosent. Som konsekvens av den regnskapstekniske endringen er det anbefalte nivået for kommunal sektor nå nedjustert til om lag 1,75 prosent.

Som figuren nedenfor viser så har Fauske kommune et netto driftsresultat som ligger under både kommunegruppen og landssnittet. Et negativt netto driftsresultat betyr også at Fauske kommune per definisjon ikke har økonomisk handlefrihet. Det er også et uttrykk for at driftsnivået i kommunen er for høyt, og at det må reduseres før vi får den økonomiske handlefriheten tilbake. I et slikt perspektiv er det viktig at kommunen ikke pådrar seg høyere driftsutgifter enn nødvendig i 2017. Dette reflekteres i rådmannens forslag til årsbudsjett.

Figur 6 – Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

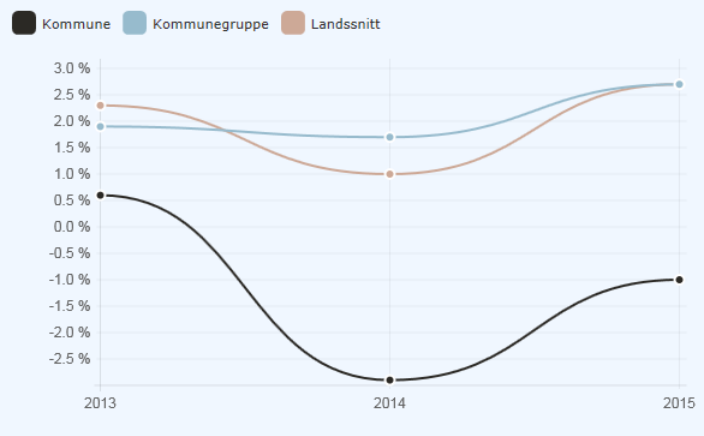

3.8.2 Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger

Indikatoren viser de nettoutgiftene som er direkte relatert til politisk styring. Trenden viser en økning fra 2014 til 2015, og Fauske ligger høyere enn snittet i KOSTRA-gruppe 12 og over dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet.

Figur 7 – Netto driftsutgifter til politisk styring i kr per innbygger

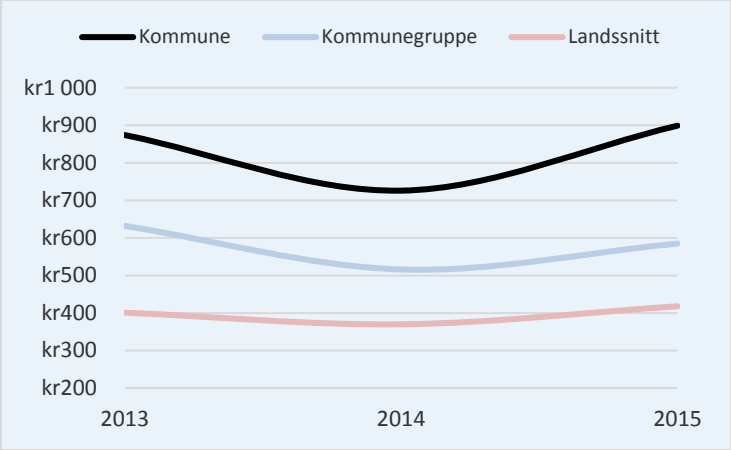

3.8.3 Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger

Indikatoren viser de nettoutgiftene som er direkte relatert til administrasjon. Fauske kommune ligger noe lavere enn kommunegruppen, men høyere enn landssnittet. Trenden har vært fallende fra 2014 til 2015.

Figur 8 – Netto driftsutgifter til administrasjon i kr per innbygger

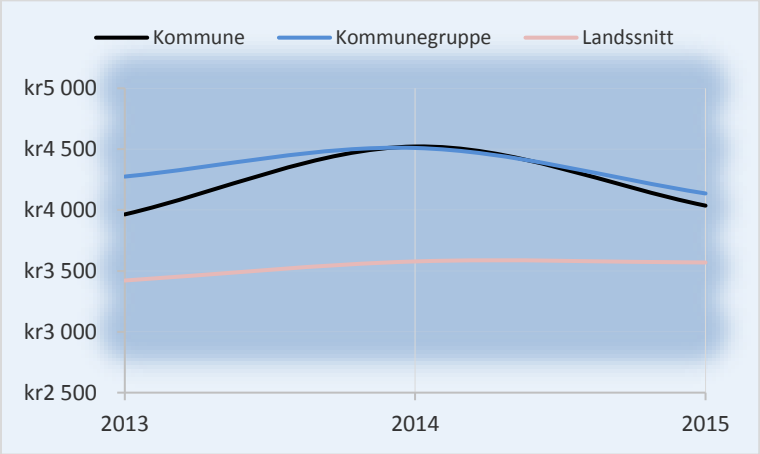

3.8.4 Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Indikatoren viser langsiktig gjeld i prosent av driftsinntektene. Ordinære renter og avdrag på lån skal finansieres av driftsinntektene, og indikatoren viser langsiktig gjeldsbelastning i forhold til disse. Lån beregnet for videreformidling til andre instanser/innbyggere, såkalte formidlingsutlån, inngår også i indikatoren. Pensjonsforpliktelser inngår også i tallene. Tallene viser at Fauske kommune har hatt en negativ utvikling sammenlignet med de andre gruppene.

Fauske kommune er i en fase med høye investeringer, og dette gjenspeiles i tallene der den langsiktige gjelden øker sett i forhold til brutto driftsinntekter. Fauske kommune ligger i 2013-2015 over både kommunegruppen og landssnittet på denne indikatoren.

Figur 9 – Langsiktig gjeld i prosent av brutto driftsinntekter

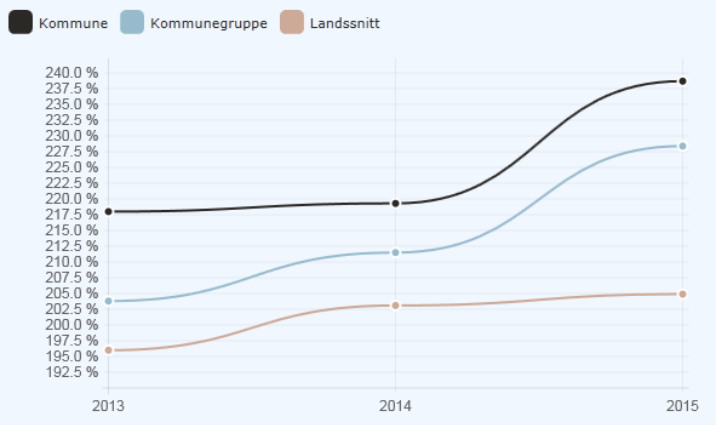

8.3.5 Netto lånegjeld i kroner per innbygger

Indikatoren viser netto lånegjeld i kroner per innbygger. Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler. I totale utlån inngår formidlingslån og ansvarlige lån (utlån av egne midler). Indikatoren omfatter dermed utlån hvis mottatte avdrag skal inntektsføres i investeringsregnskapet, i tillegg til innlån som skal avdras i driftsregnskapet.

Også denne indikatoren har en stigende kurve ettersom Fauske kommune er i en fase med høye investeringer. Kommunen ligger likevel under kommunegruppen, men har en markert økende trend fra 2014-2015 slik at vi nå nærmer oss nivået for kommunegruppa. I forhold til landssnittet ligger Fauke kommune betydelig over.

Figur 10 – Netto lånegjeld i kroner per innbygger

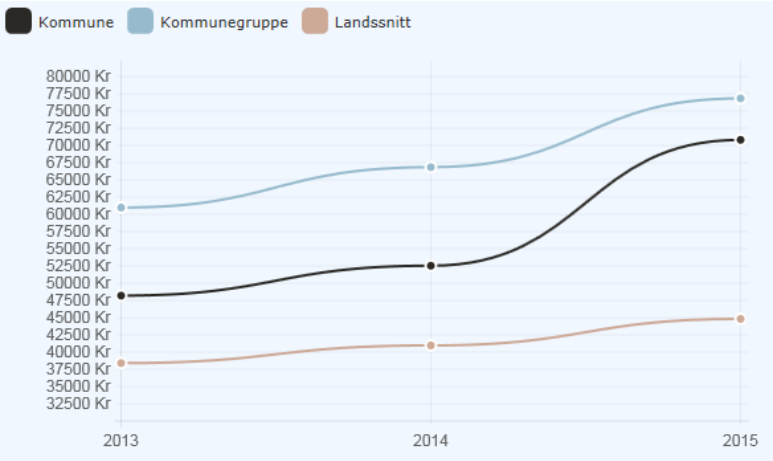

3.8.6 Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr

Netto driftsutgifter for barnehageområdet viser en negativ utvikling de siste årene. Utgiftsnivået per innbygger 1-5 år har vært stigende i hele perioden. Sammenlignet med kommunegruppa og landsgjennomsnittet så lå Fauske kommune over i 2013, mens vi i 2014 var like under. I 2015 er Fauske kommune igjen noe høyere enn både kommunegruppa og landsgjennomsnittet.

Figur 11 – Netto driftsutgifter barnehager per innbygger 1-5 år i kr

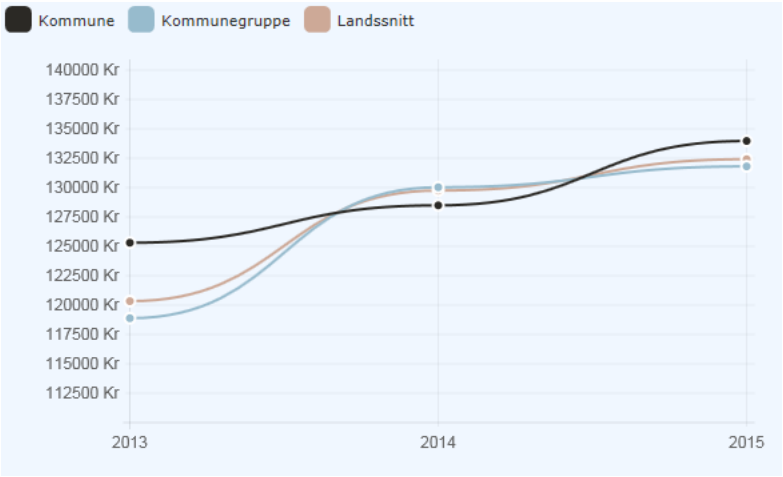

3.8.7 Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år

Indikatoren viser netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år, etter at tilskudd fra staten og eventuelle andre direkte inntekter er trukket fra. I driftsutgifter til grunnskolesektor inngår driftsutgifter til grunnskolen, skolefritidstilbud, skolelokaler og skoleskyss.

Elevtallet i Fauske-skolen synker, så det blir færre elever å fordele utgiftene på. Fra å ligge betydelig under kommunegruppa i 2013, så har Fauske kommune samme nivå som kommunegruppa både i 2014 og 2015. Landssnittet er betydelig lavere i hele perioden.

Figur 12 – Netto driftsutgifter til grunnskolesektor per innbygger 6-15 år

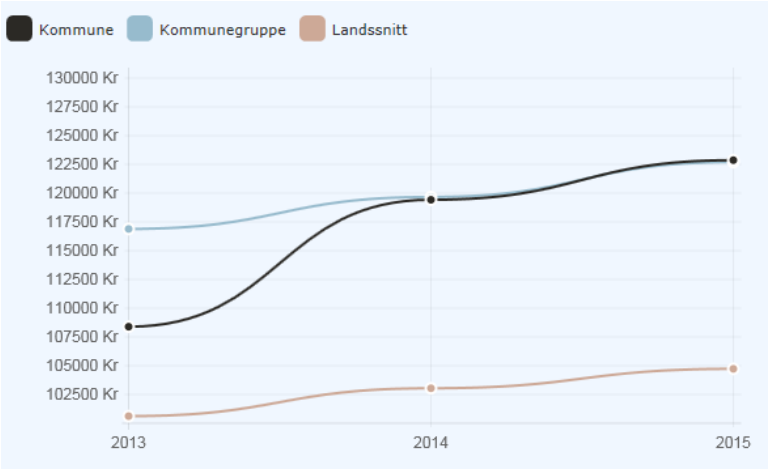

3.8.8 Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss

Indikatoren viser korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss, per elev. Nøkkeltallet sammenligner hvor mye ressurser som brukes for å produsere det samlede skoletilbudet når en tar hensyn til alle «produksjonsfaktorer». Tallene viser at Fauske kommune for 2015 ligger noe over landssnittet og betydelig under kommunegruppe 12.

Figur 13 – Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskole, skolelokaler og skoleskyss

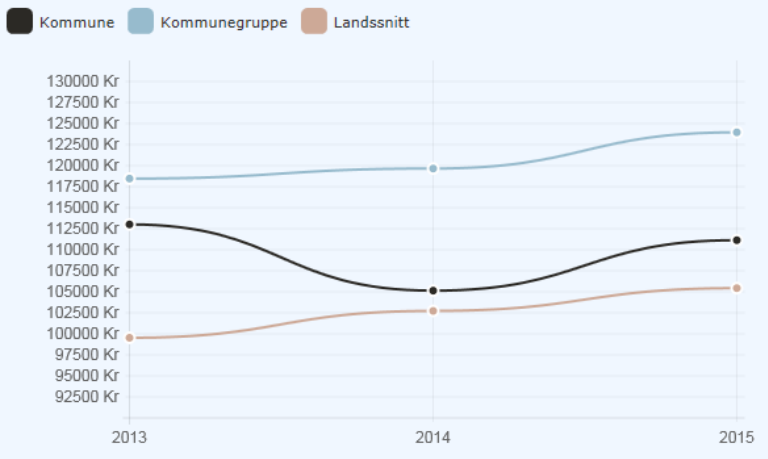

3.8.9 Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

Indikatoren viser andelen elever i grunnskolen som får spesialundervisning, sett i forhold til alle elever i ordinær grunnskole.

Fauske kommune har hatt svært høy andel spesialundervisning i grunnskolen slik figuren viser, men utviklingen er nå meget positiv ved at andelen spesialundervisning er betydelig redusert. Denne trenden har fortsatt i 2015, og KOSTRA-tallene viser dette tydelig ved at andelen spesialundervisning nå er ca. 8,5 prosent, som er like over landssnittet og under kommunegruppa.

Figur 14 – Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning

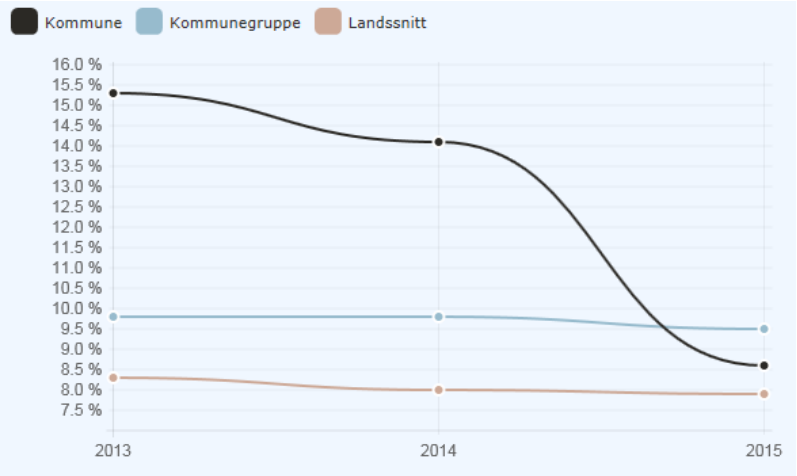

3.8.10 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten

Indikatoren viser netto driftsutgifter til kommunehelsetjenesten i kroner per innbygger. Inntektene som er trukket fra inneholder bl.a. øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv., og indikatoren viser dermed prioritering av disse inntektene til kommunehelsetjenesten.

Som figuren nedenfor viser har Fauske kommune i 2015 benyttet en større andel av de frie inntektene til kommunehelsetjenesten sammenlignet med årene før. Vi ligger nå like over kommunegruppen, og langt over landssnittet.

Figur 15 – Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, kommunehelsetjenesten

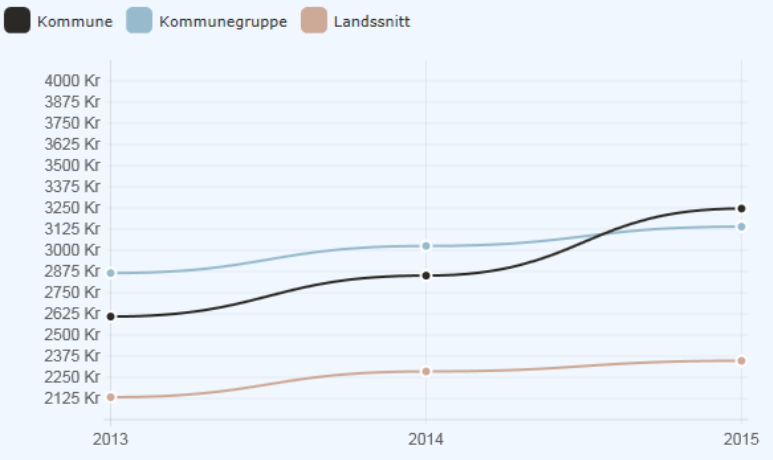

3.8.11 Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten

Indikatoren viser legedekningen (både kommunalt ansatte og privatpraktiserende) målt i antall beregnede årsverk i forhold til antall innbyggere. Figuren viser at Fauske kommune har god legedekning sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet. Legedekningen er stabil over de siste årene.

Figur 16 – Legeårsverk per 10 000 innbyggere, kommunehelsetjenesten

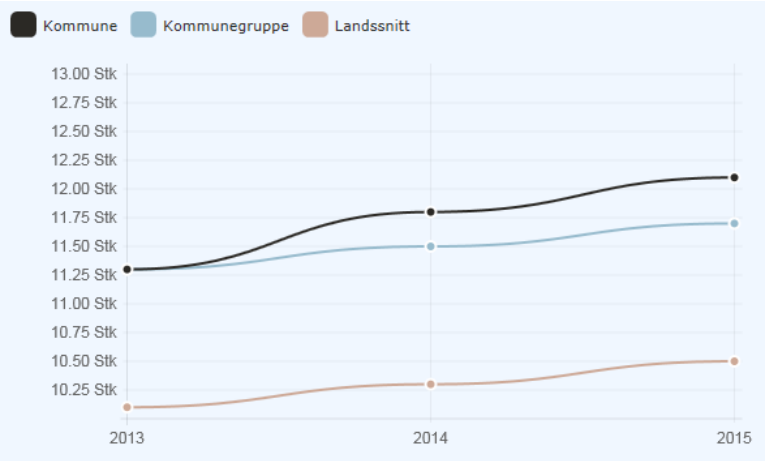

3.8.12 Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten

Indikatoren viser driftsutgiftene til pleie og omsorg inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd og eventuelle andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv. Indikatoren viser dermed også prioritering av kommunens frie inntekter.

Som figuren viser har kommunen brukt en større andel av de frie inntektene til pleie- og omsorgstjenester i 2014 sammenlignet med de foregående årene. I 2015 er nivået noe redusert, og Fauske kommune ligger ca. midt mellom kommunegruppen og landssnittet.

Figur 17 – Netto driftsutgifter per innbygger i kroner, pleie- og omsorgtjenesten

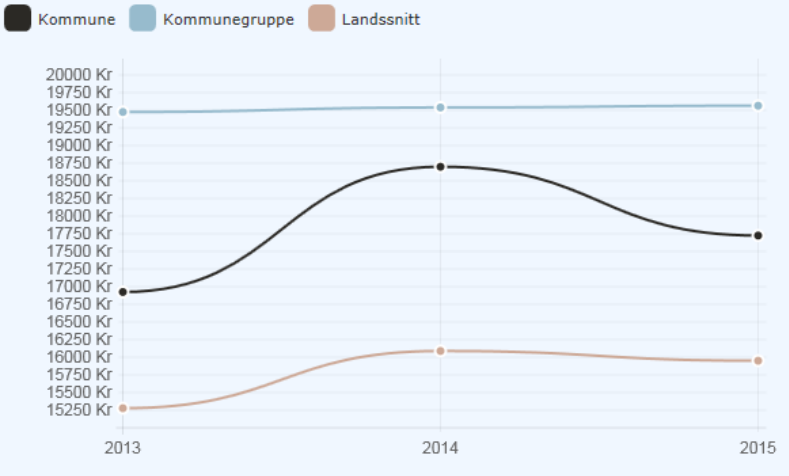

3.8.13 Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner

Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for dobbeltføringer som skyldes viderefordeling av utgifter/internkjøp mv. per hjemmetjenestebruker. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved den aktuelle tjenesten. Produktivitet sier noe om hvor mye man bruker per tjenestemottaker/plass.

Figuren nedenfor viser at Fauske kommune har høy produktivitet i hjemmetjenesten sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet, og produktiviteten har i tillegg økt noe fra 2014 til 2015. Det betyr at vi har lave utgifter per bruker av hjemmetjenesten.

Figur 18 – Korrigerte brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester i kroner

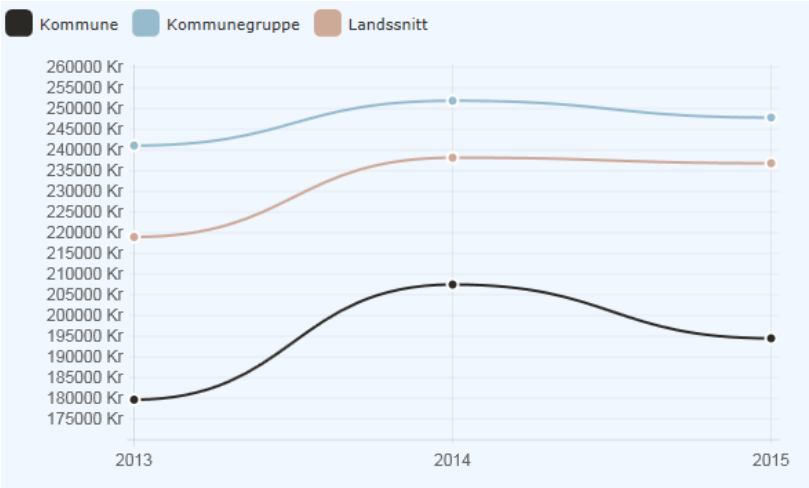

3.8.14 Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass

Indikatoren viser driftsutgifter i kr, inkludert avskrivninger ved egen tjenesteproduksjon korrigert for viderefordeling av utgifter/internkjøp per plass registrert ved utgangen av året i institusjoner med kommunal drift. Indikatoren viser dermed enhetskostnadene eller produktiviteten ved tjenesten. Produktivitet sier noe om hvor mye man bruker per tjenestemottaker/plass.

Produktiviteten innenfor institusjon er lav i Fauske kommune ettersom hver institusjonsplass i Fauske koster betydelig mer å drifte sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet. Dette indikerer at institusjon er et område der det kan være mye å hente i forhold til utgiftsreduksjon for kommunen. Sammenlignet med foregående år er trenden likevel positiv.

Figur 19 – Korrigerte brutto driftsutgifter for institusjon per kommunal plass

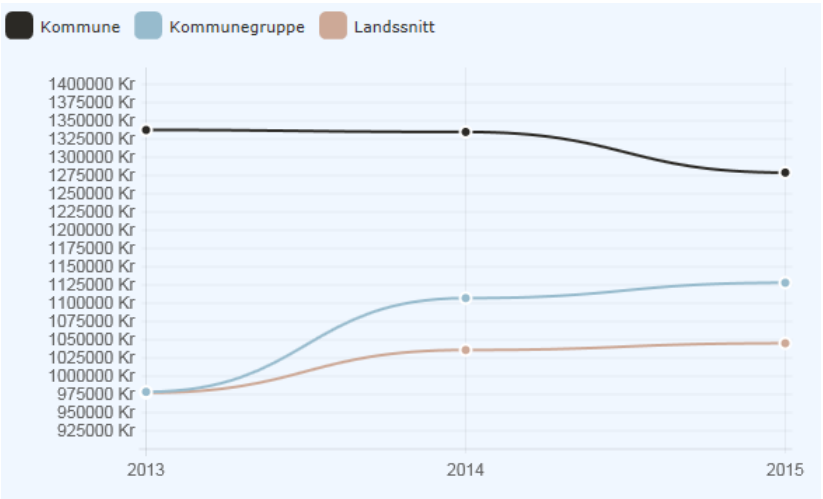

3.8.15 Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten i kroner per innbygger 20-66 år viser driftsutgifter inkludert avskrivninger etter at driftsinntekter er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv. Indikatoren viser dermed også prioritering av kommunens frie inntekter.

Som indikatoren viser ligger Fauske kommune høyere enn både kommunegruppen og landssnittet, men differansen har minket fra 2014 til 2015. Dette indikerer også at en større andel av kommunens frie inntekter går med til å dekke utgifter til sosialtjenesten, på bekostning av andre tjenesteområder i kommunen.

Figur 20 – Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger 20-66 år

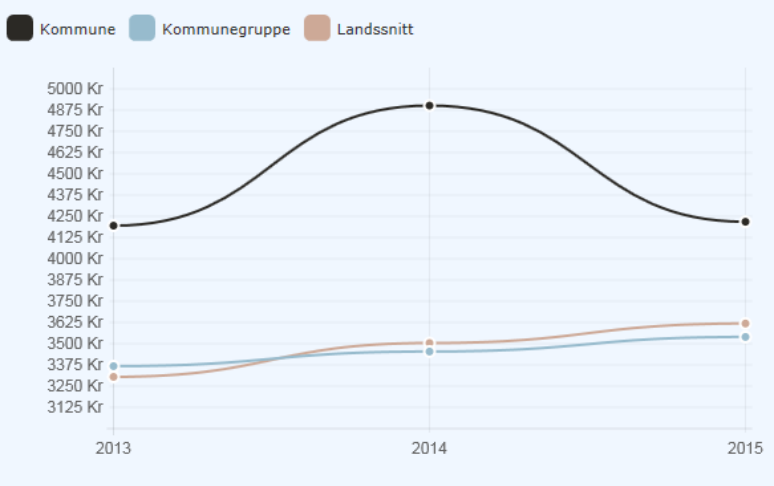

3.8.16 Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

Indikatoren viser driftsutgiftene inkludert avskrivninger etter at driftsinntektene, som bl.a. inneholder øremerkede tilskudd fra staten og andre direkte inntekter, er trukket fra. De resterende utgiftene må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter, rammeoverføringer fra staten mv., og indikatoren viser dermed også prioritering av disse inntektene.

Driftsutgifter til barneverntjenesten har hatt en negativ utvikling fra 2014 til 2015. Denne økningen er identisk med økningen i kommunegruppen, og også landsgjennomsnittet har økt tilsvarende fra 2014 til 2015. Økende driftsutgifter til barnevernstjenesten skyldes hovedsakelig tre forhold.

2015/2016 har gitt en kraftig økning i tilmeldinger til barnevernet som det må opprettes sak på og behandles innenfor en gitt tidsfrist for å unngå fristoverskridelser. Det er også iverksatt flere tiltak utenfor hjemmet ved plasseringer av barn utenfor kommunen i fosterhjem og institusjoner, samt at det har vært behov før økt ressursbruk på juridisk bistand knyttet til saker kommunen har vært involvert i.

Figur 21 – Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, barnevernstjenesten

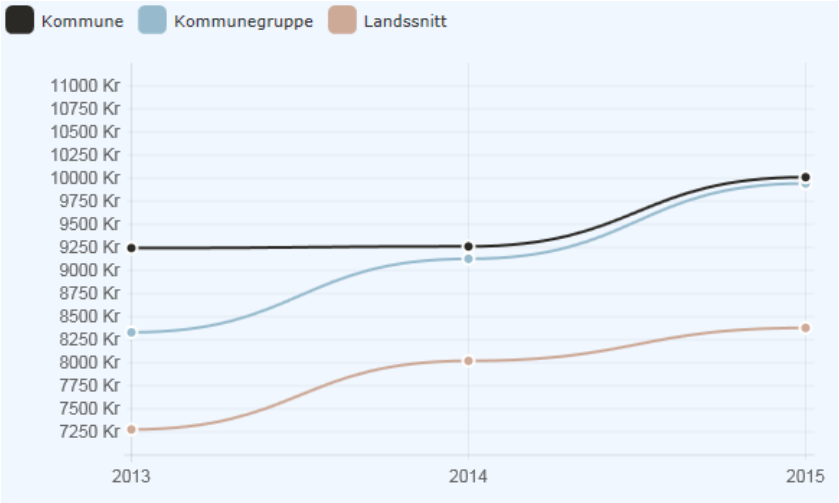

3.8.17 Årsgebyr for vannforsyning

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis gebyret per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Dersom stipulert årsgebyr er mest utbredt i kommunen er det dette som oppgis for en standardbolig på 120 m2 bruksareal. Dersom vannmåler er mest utbredt oppgis prisen for et forbruk på 150 m3.

Figuren nedenfor viser at Fauske kommune har lav vannavgift sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet, og selv om den er økt betydelig i 2016 så vil den likevel være under landssnittet.

Figur 22 – Årsgebyr for vannforsyning

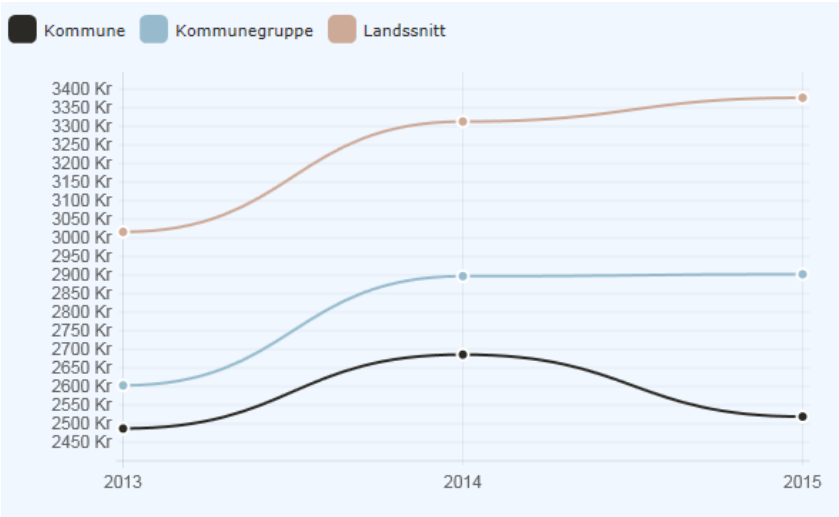

3.8.18 Årsgebyr for avløpstjenesten

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis gebyret per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Dersom stipulert årsgebyr er mest utbredt i kommunen oppgis dette for en standardbolig på 120 m2 bruksareal. Dersom vannmåler er mest utbredt oppgis prisen for 150 m3 avløpsvann.

Avløpsgebyret i Fauske kommune er fortsatt lavt sammenlignet med både kommunegruppen og landssnittet. Som følge av høyt investeringsnivå de siste årene er avgiften økt i 2016, men den er likevel lav sammenlignet med mange andre kommuner.

Figur 23 – Årsgebyr for avløpstjenesten

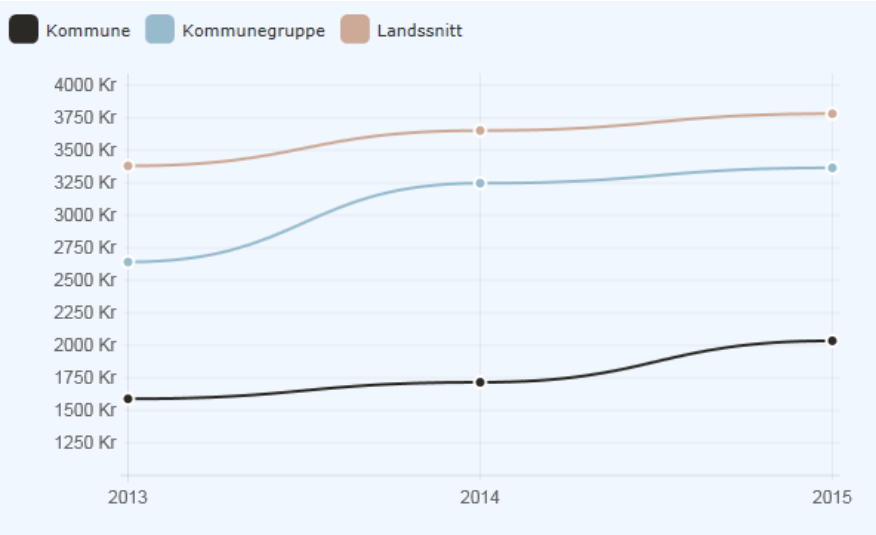

3.8.19 Årsgebyr for avfallstjenesten

Gebyret er oppgitt for år n+1, dvs. at for år 2015 oppgis satsen per 1. januar 2016. Gebyret oppgis uten merverdiavgift. Det oppgis den hyppigst forekommende sats for en standardbolig på 120 m2 bruksareal.

Avfallstjenesten i Fauske kommune leveres av IRIS Salten IKS. Som figuren viser er gebyret som betales lavt sammenlignet både med kommunegruppen og landssnittet.

Figur 24 – Årsgebyr for avfallstjenesten

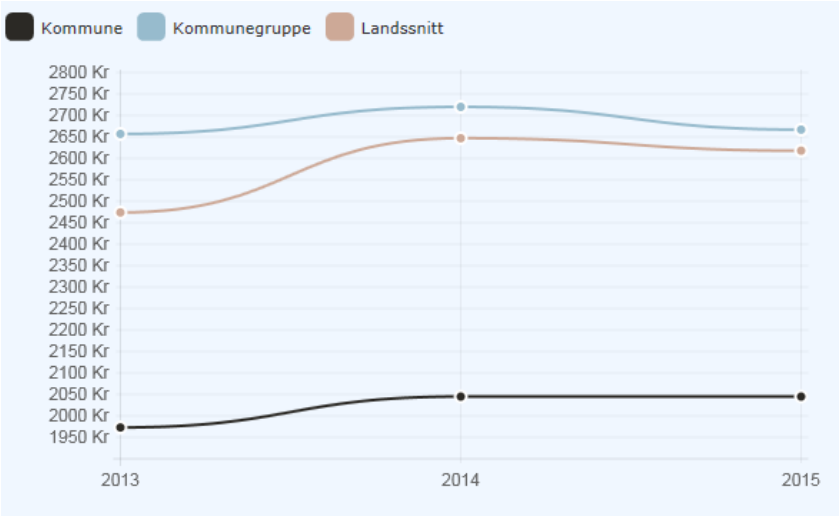

3.8.20 Brutto driftsutgifter i kr per km kommunal vei og gate

Figur 25 viser at Fauske kommune benytter betydelig mindre på vedlikehold og oppgradering av vei og gatenett, enn både kommunegruppen og resten av landet.

Figur 25 – Brutto driftsutgifter i kr per kommunal vei og gate

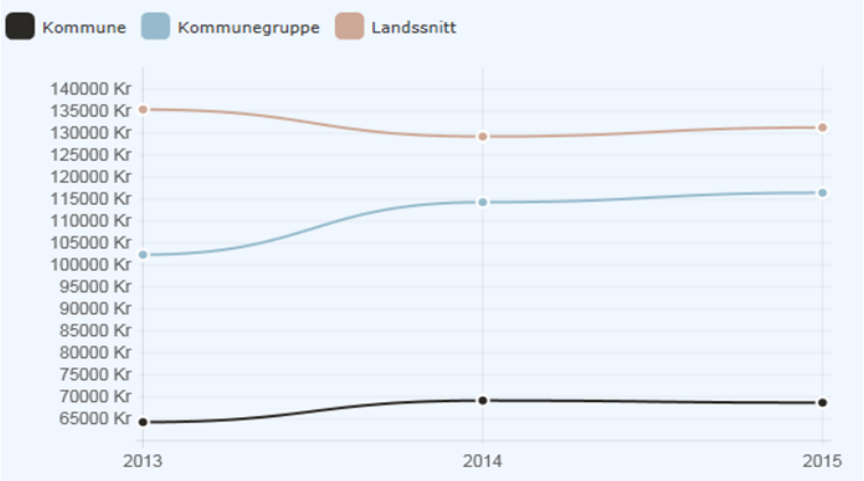

4.0 Fellesområder

4.1 Fellesinntekter

4.1.1 Rammetilskudd og skatt

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd. Rammetilskudd og skatt er de klart største inntektene i kommunenes budsjett, og utviklingen på disse postene er helt avgjørende for tjenestetilbudet. Inntektssystemet for kommunene er beskrevet i Grønt hefte som følger Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) sitt forslag til statsbudsjett. For å gjøre en mer nøyaktig beregning av rammetilskudd og skatt benytter rådmannen i tillegg en prognosemodell som administreres av KS. Tabellen nedenfor viser utviklingen i rammetilskudd og skatt fra 2014 til 2017 basert på KS' prognosemodell. Skatt i 2016 og 2017 er anslag, og totalsummen er derfor avrundet disse årene.

Tabell 9 – Rammetilskudd og skatt i 2014-2017

	2014	**2015**	**2016**	**2017**	Endring 2016-2017
Innbyggertilkudd	217 779 000	214 986 000	**218 432 000**	**224 455 000**	6 023 000
Utgiftsutjevning	8 198 000	13 403 000	**9 952 000**	**2 185 000**	-7 767 000
Overgangsordning INGAR	-587 000	-608 000	**4 000**	**5 948 000**	5 944 000
Saker med særskilt fordeling	310 000	679 000	**1 163 000**	**1 604 000**	441 000
Nord-Norge tilskudd	15 192 000	15 720 000	**16 252 000**	**16 423 000**	171 000
Skjønnsmidler	502 000	300 000	**1 510 000**	**711 000**	-799 000
Endringer saldert budsjett 2014/2015	-1 121 000	-518 000	**1 192 000**		-1 192 000
Kompensasjon Samhandlingsreformen	1 735 000				
Ekstra skjønn tildelt av KMD		777 000			
RNB	251 000	1 811 000			
Sum rammetiulskudd uten innteksutj.	242 259 000	246 550 000	**248 505 000**	**251 326 000**	2 821 000
Netto inntekstutjevning	22 368 000	6 225 000	**25 482 000**	**25 891 000**	409 000
Sum rammetilskudd	264 627 000	252 775 000	**273 987 000**	**277 217 000**	3 230 000
Skatt på formue og inntekt	205 253 000	238 903 000	**232 930 000**	**236 644 000**	3 714 000
Sum skatt og rammetilskudd	**469 880 000**	**491 678 000**	**506 900 000**	**513 900 000**	7 000 000

Rammetilskudd og skatt - endring i %	2,5 %	4,6 %	3,1 %	1,4 %

De siste årene har KS' prognosemodell gitt et godt bilde på de forventede skatteinntektene, med unntak av i 2015. I og med at skatteinntekten var unormalt høy i desember 2015, er skatteprosenten i forhold til landsgjennomsnittet i modellen justert ned til nivået for 2014. I statsbudsjettet er det skatteprosenten per desember 2015 som er lagt til grunn ved beregning av forventet skatteinngang for 2017. Tallene i tabellen ovenfor er derfor ikke i samsvar med tallene som fremgår av Grønt hefte. Oppdatert prognose per oktober 2016 viser at sum skatt og rammetilskudd vil bli 3,8 mill. kr høyere enn budsjettert i 2016 som følge av økt skatteinngang. Også sum skatt og rammetilskudd for 2017 blir høyere enn prognosen i vår tilsa.

Kommunesektoren ligger an til å få en stor merskattevekst i 2016, anslått til 3,8 mrd. kroner, som isolert sett vil øke handlingsrommet i 2016. Merskatteveksten har trolig sammenheng med ekstraordinært store uttak av utbytter til personlige skattytere, som trolig skyldes tilpasninger i forkant av skattereformen fra 2016. Denne merskatteinngangen blir imidlertid ikke videreført til 2017, men blir i stedet som en del av realveksten som regjeringen la opp til i kommuneproposisjonen. Det er derfor rimelig å tro at netto driftsresultat vil øke fra 2015 til 2016, for så å gå tilbake til tidligere anslag fra og med 2017.

4.1.2 Kraftinntekter

Kraftinntektene utgjør en betydelig del av kommunens driftsinntekter, og inngår i sin helhet til å finansiere kommunens årlige drift.

Tabell 10 – Oversikt ulike kraftinntekter 2012-2017

	2012	2 013	2014	2015	2016	2017	Endring 2015-2016
Kvotekraft	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	4 300 000	-
Konsesjonskraft	22 300 000	11 600 000	15 400 000	11 700 000	5 800 000	12 500 000	6 700 000
Utbytte SKS og Indre Salten Energi	14 700 000	13 000 000	7 800 000	6 700 000	7 800 000	8 200 000	400 000
Eiendomsskatt kraftanlegg	22 400 000	25 300 000	23 900 000	23 500 000	23 400 000	19 700 000	-3 700 000
Sum kraftinntekter	**63 700 000**	**54 200 000**	**51 400 000**	**46 200 000**	**41 300 000**	**44 700 000**	**3 400 000**

I 2012 var de samlede kraftinntektene på 63,7 mill. kr, og en budsjettert kraftinntekt på 44,7 mill. kr i 2017 gir en reduksjon i kraftinntektene på 19 mill. kr i perioden. 2017 viser likevel en styrking på 3,4 mill. kr i forhold til situasjonen i 2016, da samlede kraftinntekter var på 41,3 mill. kr. Kraftinntektene har blitt brukt til løpende drift i kommunen, og et inntektsbortfall på 19 mill. kr på seks år tilsier et betydelig kutt i tjenestetilbudet dersom det ikke tilføres inntekter fra andre områder i stedet.

Kvotekraft

Fauske kommunes rettigheter til kvotekraft ble i 2008 leid ut til SKS Produksjon for en tiårsperiode. Som vederlag mottok kommunen en engangsutbetaling på 60,3 mill. kr. I samråd med Fylkesmannen i Nordland ble denne inntekten ved avtalens inngåelse kun ført i balansen, og skal deretter inntektsføres med 1/10 i perioden 2010-2019.

Når nåværende leieperiode for kvotekraft går ut, kan kvotekraften leies ut for nye ti til femten år, eller man kan velge årlig utleie. Prisutsiktene i markedet vil være avgjørende for hvilken løsning som velges.

Konsesjonskraft

Det er inngått avtale med SKS om salg av konsesjonskraft i 2017 som er beregnet å gi kommunen en netto inntekt på 12,5 mill. kr. Dette er betydelig høyere enn i 2016 da netto inntekt fra salg av konsesjonskraften var på 5,8 mill. kr. Dette gir økte inntekter fra konsesjonskraften på ca. 6,7 mill. kr i 2017 sammenlignet med budsjettet foregående år.

Utbytte

Fauske kommune mottar utbytte fra Salten Kraftsamband AS (SKS) og Indre Salten Energi AS (ISE). Det er en klar sammenheng mellom prisene på kraft og inntjeningen til selskapene. Dette betyr igjen at lave kraftpriser kan føre til lavere utbytte for Fauske kommune. Fremtidig utbytte vil være bestemt av SKS' investeringsstrategi. Det samme gjelder utbytte fra ISE.

I 2014-2016 utbetalte SKS 6,7 mill. kr i utbytte, og det budsjetteres med samme beløp i 2017.

I 2016 forsøkte Bodø Energi AS å øke sin markedsandel i ISE, og gikk i den anledning ut med et tilbud til alle aksjonærer i ISE om å kjøpe aksjene i ISE til en verdi på kr 7 per aksje. Fauske kommune, Sørfold kommune og Sisomar AS, samt åtte andre aksjonærer, besluttet å benytte seg av forkjøpsretten sin, og kjøpte en proratarisk andel av de ca. 2,5 mill. aksjene som Bodø Energi AS opprinnelig kjøpte. Som følge av kommunens økte eierandel i selskapet, budsjetteres utbytte fra ISE med 1,5 mill. kr i 2017.

Eiendomsskatt på kraftanlegg
Som det framgår av tabellen over, utgjør eiendomsskatt på kraftanlegg 19,7 mill. kroner i budsjett 2017. Dette er 3,7 mill. kr lavere enn for 2016, jf. kapittel 4.1.3 nedenfor.

4.1.3 Eiendomsskatt

Fauske kommune skrev i 2016 ut eiendomsskatt på næring og verk/bruk med 7 promille og boliger og fritidsboliger med 3 promille. Satsene foreslås uendret i 2017. Tabellen nedenfor viser utlignet skatt på de enkelte objekttyper i 2016 og 2017.

Tabell 11 – Eiendomsskatt 2016 og 2017

Objekt	Promillesats	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Endring
Kraftproduksjon	7 ‰	19 658 000	23 400 000	-3 742 000
Verk og bruk øvrig	7 ‰	3 942 000	1 700 000	2 242 000
Næring	7 ‰	5 000 000	5 500 000	-500 000
Boliger og fritidseiendom	3 ‰	17 150 000	18 150 000	-1 000 000
Sum		**45 750 000**	**48 750 000**	**-3 000 000**

Som tabellen viser er det beregnet en nedgang i eiendomsskatten på kraftproduksjon på 3,7 mill. kr, sammenlignet med 2016. Forklaringen er at grunnlaget for eiendomsskatt fra vannkraftverk beregnes to år etter inntektsåret. Det betyr i praksis at den beregnede skattetekniske verdien på kraftverkene i 2015, danner grunnlag for den kommunale eiendomsskatten i 2017. Hovedårsaken til nedgangen er at kraftprisen for 2010 er byttet ut med kraftprisen for 2015 i grunnlaget for verdifastsettelsen. Når verdien for 2015 skal beregnes, forsvinner prisene fra 2010 ut av grunnlaget og 2015-prisene kommer inn. I 2015 var prisene under halvparten av det de var i 2010.

På de øvrige objektene er inntekten fra eiendomsskatt budsjettet justert etter regnskapstall for 2016.

4.1.4 Andre inntekter

Momskompensasjon drift
Momskompensasjonsordningen ble innført fra og med 2004. Formålet med ordningen er å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgifts-systemet, ved at kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private gjennom ordningen blir likestilt med kommunal egenproduksjon.

Ordningen skal være selvfinansierende ved at kommunene får refundert momsen på kjøp av varer og tjenester, samtidig som kommunene trekkes i rammetilskuddet med noenlunde tilsvarende beløp som momsrefusjonen utgjør.

Momskompensasjon investeringer
All momskompensasjon fra investeringer skal nå inntektsføres direkte i investeringsregnskapet, og vil dermed automatisk medgå til finansiering av investeringene.

Rentekompensasjon for investeringer
Det er budsjettert med til sammen 4,0 mill. kr i rentekompensasjon for 2017, hhv. 0,5 mill. kr for skole/svømmebasseng og 3,5 mill. kr for omsorgsboliger.

4.2 Gjeld, renter og avdrag

I budsjettet er det lagt inn en forventet snittrente på lån med flytende rente på 2,1 %. Selv om rentenivået er lavt, er marginen på lån nå økt fra Kommunalbanken.

Tabell 12 – Oversikt gjeld

Lån	Beløp	Restgjeld	Rente	Produkt	Bindingstid	Rentetype	Type	Startdato	Innløsningstermin	Løpetid år
KOMMUNALBANKEN 2009	311 244 635	140 224 350	1,98 %	Fast rente	02.03.2022	Fastrentelån	Serie	02.06.2009	03.06.2031	22
KOMMUNALBANKEN 2010	72 800 000	58 240 040	1,80 %	Flytende rente		P.t. rente	Serie	15.07.2010	16.07.2040	30
KOMMUNALBANKEN 2011	100 000 000	76 315 780	3,58 %	Fast rente	06.12.2016	Fastrentelån	Serie	06.12.2011	06.12.2030	19
KOMMUNALBANKEN 2012	64 457 000	60 159 880	1,78 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	20.12.2012	22.12.2042	30
KOMMUNALBANKEN 2013	62 900 000	60 803 330	1,78 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	19.12.2013	21.12.2043	30
KOMMUNALBANKEN 2015	47 540 000	45 757 220	1,96 %	Fast rente	23.02.2022	Fastrentelån	Serie	23.02.2015	23.02.2055	39
KOMMUNALBANKEN 2015	153 300 000	147 551 220	1,96 %	Fast rente	23.02.2022	Fastrentelån	Serie	23.02.2015	23.02.2055	39
KOMMUNALBANKEN 2015	57 780 000	54 570 000	1,97 %	Fast rente	03.03.2022	Fastrentelån	Serie	03.03.2015	03.03.2042	27
KOMMUNALBANKEN 2016	148 850 000	148 850 000	1,76 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	28.02.2016	28.02.2056	40
KLP 2016	148 850 000	148 850 000	1,76 %	Flytende rente		3 mnd Nibor	Serie	28.02.2016	28.02.2056	40
Til sammen	**1 167 721 635**	**941 321 820**								

Av samlet gjeld er 50 prosent bundet opp i fast rente. Ca. 85 prosent av fastrentelånene er bundet for 6 år med en effektiv rente på under 2 prosent. Renterisikoen for Fauske kommune er dermed redusert ved at vi har valgt fastrente på en stor andel av våre lån. Det vil likevel vurderes om en enda høyere andel bør bindes opp med fast rente.

Tabell 13 – Oversikt beregnede renter og avdrag per lån i 2017

	Beregnet rente 2017	Beregnet avdrag 2017
KOMMUNALBANKEN 2009	2 700 000	9 348 290
KOMMUNALBANKEN 2011	2 971 359	5 263 000
KOMMUNALBANKEN 2010	1 750 000	2 427 000
KOMMUNALBANKEN 2012	1 300 000	
KOMMUNALBANKEN 2013	1 250 000	
KOMMUNALBANKEN 2015	4 500 000	7 161 040
KOMMUNALBANKEN 2016	2 850 000	3 792 360
KLP 2016	2 850 000	2 862 501
Nytt lån 2017	1 700 000	2 500 000
Totalt	**21 871 359**	**33 354 191**

4.3 Likviditet

Figuren nedenfor viser prognose for likviditetsutvikling 2017 basert på kjente inn- og utbetalinger i driftsregnskap og anslag over inn- og utbetalinger på investeringsprosjektene.

Fauske kommunes grunnlikviditet er fortsatt meget svak. Låneopptak til store investeringsprosjekter (Vestmyra og Valnesfjord skoler) fungerer som likviditet i fasen mellom låneopptak og utbetalinger på investeringene. Innvilget kassekreditt på 140 mill. kr er nesten ikke benyttet i 2016 som følge av at ny skole i Valnesfjord med låneopptak på 92 mill. kr enda er i oppstartsfasen. Det må bemerkes at det på nåværende tidspunkt er knyttet usikkerhet rundt tidspunkt for utbetalinger på flere av investeringsprosjektene, og dermed bruken av lånemidler. Dette gjør at prognosen er usikker, og må justeres i løpet av året. Dette håndteres gjennom vurdering av tidspunkt for låneopptakene for 2017.

Figur 26 – Likviditetsbudsjett 2017

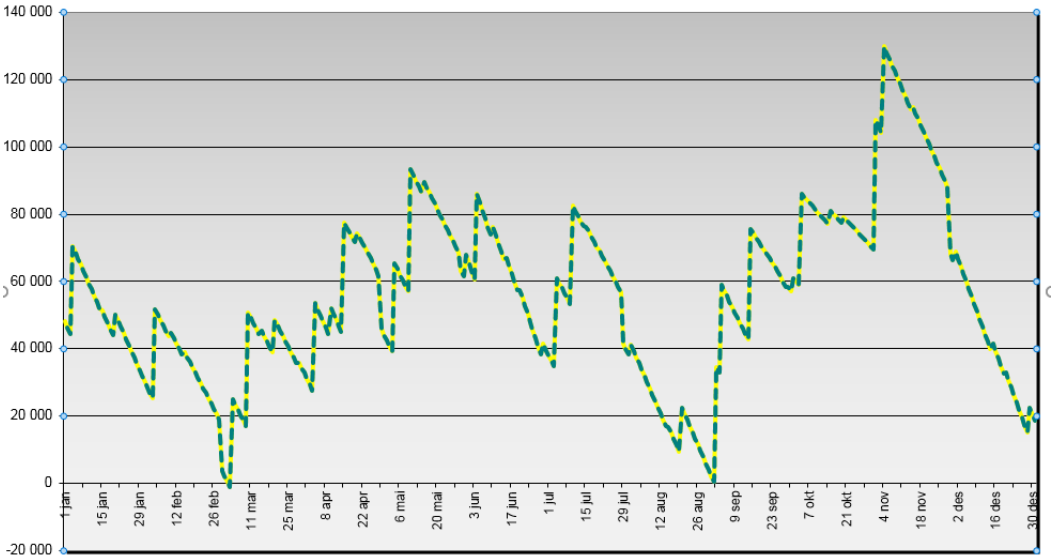

4.4 Bunde og frie egenkapitalfond

Kommunens fondsmidler består av såkalte frie fond og bundne fond. Frie fondsmidler kan benyttes fritt til drifts- og investeringsformål (disposisjonsfond) og investeringsformål (investeringsfond). De bundne fondene består av avsatte midler som det er knyttet betingelser til bruken av. Eksempler her er Nærings- og hjemfallsfond på driftssiden og innbetalte ekstraordinære avdrag på formidlingslån på investeringssiden (kan kun benyttes til ekstraordinære avdrag på lån).

Som tabellen nedenfor viser er de frie fondene så å si oppbrukt de to siste årene. Dette gjør Fauske kommune svært sårbar, fordi det ikke lenger finnes midler til å dekke utgifter utover budsjett, noe som igjen medfører at eventuelle fremtidige merforbruk må dekkes inn over kommende års drift.

Tabell 14 – Fondsoversikt ved siste årsskifte (regnskapstall i kr)

	Regnskap	Regnskap	Regnskap
	2016*	2 015	2 014
Bundne driftsfond	**-16 833 864**	**-30 073 056**	**-49 590 714**
Herav næringsfondet	-275 000	-1 481 046	-3 636 532
Herav hjemfallsfondet	-8 279 432	-20 579 432	-30 886 807
Herav øvrige bundne driftsfond	-8 279 432	-8 012 578	-15 067 375
Disposisjonsfond	**-9 500 000**	**-4 693 881**	**-704 250**
Ubundne investeringsfond	**-3 242 138**	**-3 242 138**	**-4 323 958**
Bundne investeringsfond	**-22 383 065**	**-20 383 065**	**-15 640 403**
Herav ekstraordinære innbetalinger videreutlånte midler	-21 500 000	-19 500 000	-14 757 338
Sum fond	**-51 959 067**	**-58 392 140**	**-70 259 325**

4.5 Finansforvaltning

Fauske kommune har hjemfallsinntekter som er plassert i aktiv forvaltning. Verdiendring på den delen av plasseringene som gjelder hjemfallsinntekter skal føres mot eget bundet driftsfond under egenkapitalen. Driften av Fauske kommune er dermed ikke eksponert mot risiko ved verdiendringer.

4.6 Interkommunalt samarbeid

Budsjettert tilskudd til interkommunalt samarbeid er budsjettert på flere ansvarsområder på både fellesområder og driftsområder. Tabellen nedenfor er en oppsummering.

Tabell 15 – Tilskudd interkommunalt samarbeid (i kr)

	Budsjett 2017	Budsjett 2016	Budsjett 2015
Nordlandsmuseet	670 000	668 500	659 000
Salten Regionråd sekretariat	376 740	379 010	371 000
Felles Ansvar	196 630	196 630	191 000
Karrieresenter Salten	120 000	115 000	105 000
Salten Friluftsråd	111 397	108 680	105 820
Sekretariat kontrollutvalg	165 000	151 000	151 000
Salten Kommunerevisjon	1 563 200	1 525 000	1 485 000
Helse- og miljøtilsyn Salten	375 000	366 000	344 000
RKK Indre Salten	750 000	700 000	700 000
Interkommunalt arkivsamarbeid i Nordland	133 000	130 000	127 000
Salten interkommunale regnskapskontroll	560 000	383 000	540 000
Utmarkskommunenes Sammenslutning	49 000	47 000	45 000
Salten IUA (akutt forurensning)	46 000	43 000	40 000
Felles legevakt Fauske-Sørfold	5 025 000	4 326 000	4 086 000
Salten Brann	7 828 818	7 355 626	6 703 001
Samordnet innkjøp i Salten	100 000	100 000	100 000
Salten Kultursamarbeid	151 649	147 950	144 060
Samisk bokbuss	17 000	15 000	15 000
Sceneinstruktøren Indre Salten	50 000	46 000	42 000
Krisesenteret i Bodø	730 743	730 743	711 000
Overgrepsmottak Bodø	331 718	331 718	288 000
Legevaktsentral AMK	1 125 514	1 097 395	580 000
Sum	**20 476 409**	**18 963 252**	**17 532 881**

4.7 Selvkost

Med selvkost på kommunale tjenester menes enkelt sagt at kommunen ikke kan ta mer i betaling enn det koster å produsere tjenesten. Dette gjelder for følgende tjenesteområder:

- Vannproduksjon/-distribusjon
- Avløp og slamtømming
- Renovasjon

Vann og avløp administreres sammen med vei i enhet VVA. Renovasjon administreres og leveres av Iris Salten IKS.

4.8 Fauske kirkelige fellesråd

Kommunens økonomiske ansvar for Den norske kirke er nedfelt i kirkeloven § 15. Forståelsen av kommunenes økonomiske ansvar etter kirkeloven § 15 bygger på den forutsetning at de kommunale bevilgninger til kirken skal gi grunnlag for tilfredsstillende drift og vedlikehold av kirker og kirkegårder og for utgiftsdekningen i kirkelige stillinger med tilhørende driftsposter. Budsjettrammen til disse formål vil imidlertid være gjenstand for ordinære kommunale prioriteringer innenfor lovens rammer. Tabellen nedenfor viser utviklingen i Fauske kommunes budsjetterte tilskudd til kirken i perioden 2012-2017. Investeringer kommer i tillegg.

I 2015 var 85,3 % av innbyggerne i Fauske kommune medlem av den norske kirke. I forhold til forutgående år har det vært en liten økning i antall døpte og vigslede. Det var 9 % økning i gravlagte personer og balanse i antall konfirmerte. Tilbakemeldinger fra innbyggerne og brukerne ift. kirkelig forvaltning, drift og gravferd, viser at tjenesten fungerer tilfredsstillende.

Kirkegårdsanleggene er av en slik størrelse (170 000 kvm) at grunnbemanningen ikke på noen måte er i stand til å ivareta de arbeidsoppgavene og forventningene som påkreves gjennom vekst- og sommersesongen. Dette har vært løst gjennom en avtale hvor Fellesrådet har fått tilført ressurser i form av skoleungdommer til klipp og trimming av grøntarealene. I 2016 ble kirkegårdene på Fauske ikke tilgodesett med skoleungdommer til dette arbeidet, mens ressurser til Sulitjelma og Valnesfjord ble stilt til disposisjon som avtalt. For å sikre tilstrekkelig arbeidskraft ønsker kirken tilført ekstra midler til sommerjobb for skoleungdommer.

Driftssiden fungerer akseptabelt, og for 2016 forventes det et resultat i balanse. I 2017 er det estimert høyere pensjonsutgifter til KLP enn i 2016. Planlagt oppstart og etablering av minnelund ved Erikstad kirkegård beregnes gjennomført 2016/17. Utgiftene for tiltaket er ikke belastet investeringssiden, og forsøkes finansiert over den ordinære driften. I 2017 er det likevel behov for midler til andre investeringer. Prosjekter som ønskes gjennomført i 2017 er rehabilitering av gjerder, maling av kirka i Sulitjelma, nytt orgel i Valnesfjord kirke, reparasjon av adkomstområde ved Erikstad kirkegård, nytt tak på kapellet i Sulitjelma samt energieffektive varmepumper i kirkene.

Tabell 16 – Tilskudd kirkelig fellesråd 2011-2017 (i kr)

År	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beløp	6 621 000	6 756 000	6 979 000	7 189 000	7 674 000	7 674 000	7 924 000
Vekst %		2,04 %	3,30 %	3,01 %	6,75 %	0,00 %	3,26 %

Budsjett 2017

I budsjettet for 2016 ble tilskuddet til Fauske kirkelige fellesråd holdt uendret fra 2015, og det ble heller ikke tilført investeringsmidler. Rådmannen foreslår at det i budsjettet for 2017 gis en økning tilsvarende kommunal deflator på 2,5 %. Driftsbudsjettet foreslås også styrket med kr 60 000,- som øremerkes til sommerjobb for skoleungdommer til klipp og trimming av grøntarealene. I tillegg foreslår rådmannen at det bevilges kr 850 000,- til investeringer i 2017.

5.0 Samhandlingsområder

5.1 Generelt for samhandlingsområdene

5.1.1 Rekruttering

Årlig utarbeider personalkontoret en oversikt over antatt rekrutteringsbehov for de fire neste årene, basert på ansattes alderssammensetning. Dette gir en grov oversikt over hvor mange seniorer som potensielt kan gå ut i pensjon i nærmeste fremtid.

Tabell 17 – Antatt rekrutteringsbehov faste stillinger per oktober 2016

Stillingstype	Antall	Årsverk	Antatt rekrutteringsbehov							
			2017		2018		2019		2020	
			Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år	Ansatte 63-66 år	Ansatte 67 år
Barne og ungdomsarbeidere	**45**	**33**	2	0	3	0	2	2	3	0
Ufaglærte	35	22	4	0	6	0	8	0	12	0
Lærere	**134**	**127**	14	2	16	2	17	4	16	6
Barnehagelærere	**21**	**18**	1	0	3	0	3	0	7	0
Helsefagarbeidere	**141**	**97**	11	0	15	2	22	1	25	3
Ufaglærte	39	24	5	0	8	1	8	0	7	2
Sykepleier	**83**	**70**	0	1	3	0	4	0	10	0
Lege	**10**	**4,4**	0	0	0	0	0	0	0	0
Ingeniør	**8**	**6,8**	0	0	1	0	1	0	1	0
SUM			**37**	**3**	**55**	**5**	**65**	**7**	**81**	**11**

Fauske kommune benytter seg også av KS sin rekrutteringsmodell. Modellen tar utgangspunkt i historiske data både for den enkelte kommune og landet som helhet. Disse dataene hentes fra PAI-registeret som administreres av KS. Data hentes både fra lønns- og personaldatabasen og fraværsdatabasen. Dessuten hentes kostnadsdata fra KOSTRA.

Ved hjelp av modellen kan kommunen lage prognoser for rekrutteringsbehovet for de ulike stillingsgruppene ti år frem i tid forutsatt at tjenestetilbudet relativt sett forblir som i dag kvantitativt og kvalitativt. KS har basert dette på historiske data og anslag på endringer i kommunens innbyggertall og aldersstruktur.

Innen medio 2017 vil Fauske kommunes rekrutteringsplan være ferdig utarbeidet. Planen vil beskrive rekrutteringsbehovet ut fra vedtatte tjenestetilbud på kort og lang sikt samt kvalitative krav. Rekrutteringsmodellen blir et viktig hjelpemiddel i dette arbeidet.

Partssammensatt utvalg gjorde 20.09.2016 følgende vedtak i sak 18/16/*Aktuelle tiltak for å rekruttere flere sykepleiere/helsepersonell til å jobbe i Fauske kommune.»:*

Partssammensatt utvalg anbefaler at rådmannen innarbeider følgende i kommende budsjetter:

- Lønn til ansatte sykepleiere og helsepersonell i Fauske kommune skal være minimum lik 8 års ansiennitet etter Hovedtariffavtalen i KS-området
- Grunnbemanningen i pleie/omsorg økes gradvis over fire år til alle stillinger er minimum 80 %

Med bakgrunn i dette har rådmannen i 2017 lagt inn 1 mill. kr til ansiennitetsjustering av lønn.

5.1.2 Kompetanseutvikling

Kompetanseplanen for 2012-2020 er veiledende og retningsgivende for kommunens kompetanseutvikling.

Planen er et verktøy for å videreutvikle lokale kompetansestrategier for å gi langsiktig forutsigbarhet. Den synliggjør de viktigste kompetanse-, innovasjons- og utviklingstiltakene kommunen må gripe fatt i. Den enkelte enhet utarbeider årlig sammen med rådmannen en aktivitetsoversikt over nødvendige kompetansetiltak. Kommunen leverer i tråd med dette en samlet oversikt over kompetansebehov til RKK Indre Salten. Oversikten leveres innen utgangen av november og legger føringer på hva RKK skal prioritere kommende år.

5.1.3 Vikarbruk

For 2017 er vikarutgiftene justert opp samtidig som rådmannen fortløpende jobber med å redusere bruken av vikarer mest mulig. Totalt for alle enheter er det budsjettert med 18,5 mill. kr i vikarutgifter, etter fradrag for refunderte fødsels- og sykepenger. Dette skal dekke innleie ved sykefravær, overtid, ferieavvikling samt øvrig fravær. Oppjusteringen er med bakgrunn i at driftsbudsjettet på denne posten har sprukket år etter år, det vil si at anslaget har vært urealistisk.

Tabell 18 – Utvikling netto vikarutgifter2015-2017

	Regnskap 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017
Netto vikarutgifter inkl. overtid	26 365 025	14 625 522	18 447 427

Med bakgrunn i partssammensatt utvalgs vedtak 20.09.2016, med anbefaling om at grunnbemanningen i pleie/omsorg økes gradvis over fire år til alle stillinger er minimum 80 %, vil rådmannen løpende vurdere omdisponering av midler fra vikarutgifter til faste stillinger for å nå denne målsettingen.

Per 30. september 2016 er sykefraværet i snitt 0,3 % lavere enn tilsvarende periode for 2015. Utviklingen følger stort sett samme variasjonsmønster fra måned til måned, med unntak av februar og april.

Tabell 19 – Nøkkeltall sykefravær 2015 og 2016

Nøkkeltall			
	Korttidsfravær	Langtidsfravær	Totalt fravær
2015	3,1 %	5,6 %	8,8 %
2016	2,9 %	5,6 %	8,5 %
Endring	-0,2 %	0,0 %	-0,3 %

Vi ser av tallene at den største utfordringen ligger i å redusere langtidsfraværet. Sykefraværet påvirker bruken av vikarer og gir til dels store utfordringer i enkelte enheter. Fauske kommune er IA-bedrift og har klare planer iht. IA-målene. Det ble i 2015 utarbeidet ny HMS-plan og det

pågår et aktivt HMS-arbeid ute i organisasjonen. AMU mottar årlig en samlet HMS-rapport fra enhetene.

Figur 27 – Utvikling sykefravær 2015 vs. 2016

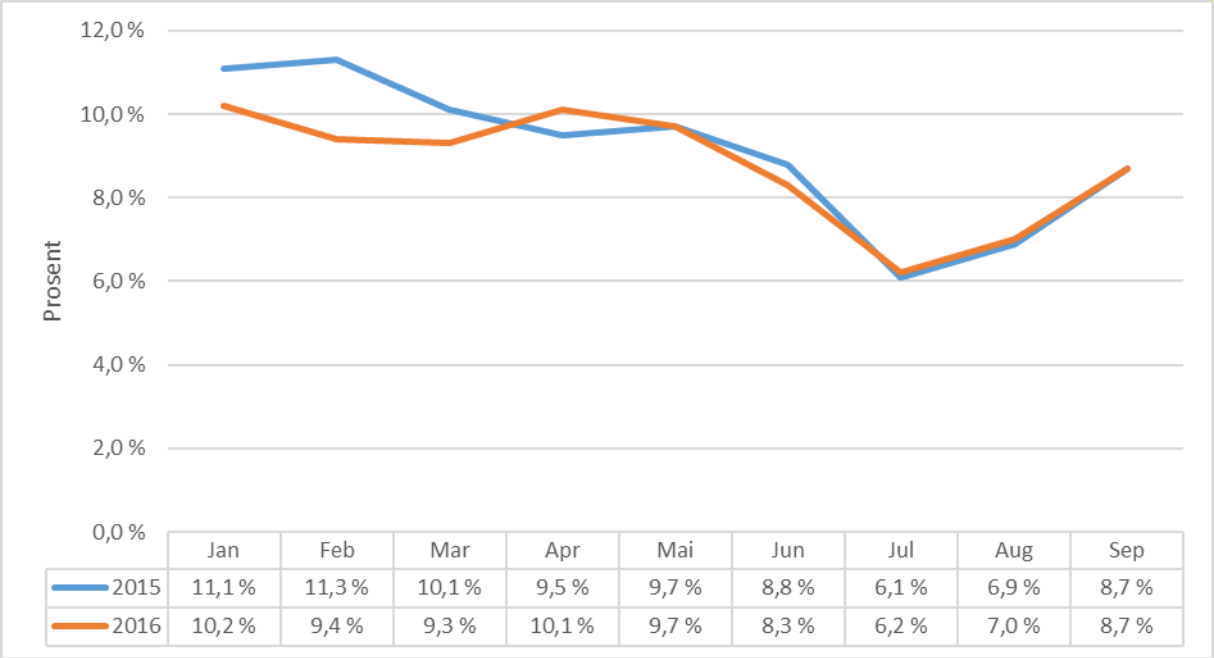

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep
2015	11,1 %	11,3 %	10,1 %	9,5 %	9,7 %	8,8 %	6,1 %	6,9 %	8,7 %
2016	10,2 %	9,4 %	9,3 %	10,1 %	9,7 %	8,3 %	6,2 %	7,0 %	8,7 %

Økt grunnbemanning vil redusere vikarbehovet, jf. partssammensatt utvalgs vedtak i sak 18/16 av 20.09.2016 under avsnitt 5.1.1.

Det må inngås avtale med arbeidstakerorganisasjonene om at ansatte som ut fra økt grunnbemanning vil gå på topp i turnus, må være fleksible. De må kunne påta seg oppgaver på tvers av avdelinger. Innleie av vikar vil til enhver tid bli nøye vurdert og kun benyttes etter uttrykt behov.

For ytterligere å få ned vikarbruken foreslår rådmannen å omdisponere ressurser til en felles kommunal stilling som skal jobbe med sykefraværsoppfølging. Den skal ha hovedfokus på å bidra til å redusere sykefraværet innad i, og på tvers av, samhandlingsområdene. Målet er først og fremst å bistå lederne ute i enhetene og avdelingene med tett oppfølging av ansatte som er, eller står i fare for å bli, sykemeldt. Det vil bl.a. være viktig å følge opp ansatte med kroniske lidelser, slik at de kan være mest mulig på jobb.

Stillingen skal også jobbe tett opp mot Arbeidslivssenteret og andre støtteinstanser som Bedriftshelsetjeneste, NAV mv. Dette for at rådmannen til enhver tid skal kunne ta i bruk de muligheter og tjenester som finnes for å redusere sykefraværet.

Det er lagt inn en utgift på kr 500 000,- for 2017. Liknende stilling er opprettet i annen kommune der den i sin helhet blir finansiert gjennom ordningen med fritak for arbeidsgiverperioden. Dette betyr at en kan budsjettere med kr 0,- i 2018 og med besparelser i 2019 og 2020.

5.2 Oppvekst og kultur

Samhandlingsområdet Oppvekst og kultur har vært gjennom et år preget av omstillingsprosesser og økt press på tjenesteapparatet innenfor mange av de ulike tjenesteområdene. Utfordringene har i all hovedsak vært knyttet opp mot omgjøring av vedtatt skolestruktur samt etablering av tre flyktningmottak i kommunen i løpet av kort tid.

Omgjøring av tidligere vedtatte skolestruktur ga seg utslag i nye omstillingsprosesser knyttet til personell- og elevforflytninger mellom skolene i sentrum. For å rekke skolestart 2016/17 måtte disse prosessene forseres noe, men var akkurat klare til skoleferien 2016 startet. De nye strukturendringene medførte at det ble noen flere klasser i sentrum av kommunen enn først antatt, og dermed ble den planlagte tilbakeføringen av ressurser til skolene mindre enn forutsett utfra de siste 4 års nedtrekk på totalt 16 stillinger innenfor enheten. Dette bør fortløpende vurderes kompensert i forhold til fremtidige ressurstildelinger til skole, da all erfaring tilsier at for lave ressurser gir økt sykefravær.

I løpet av 2016 ble det opprettet tre flyktningmottak i kommunen. Ett ordinært mottak i Sulitjelma og to mottak for enslige mindreårige flyktninger på Fauske (Brygga hotell og Røvika). Alle mottakene er drevet av private aktører, men beboerne har krav på helsetjenester og opplæring i regi av kommunen. Dette har utfordret tjenesteapparatet kraftig. Både Barne- og familieenheten og skoleenheten, med Sulitjelma skole og Fauske voksenpedagogiske senter, har i løpet av året utvidet både antall ansatte og leid større lokaler for å kunne levere det tilbudet som kreves. Når nå to av de tre mottakene er varslet avviklet innebærer det at kommunen må nedskalere deler av tjenesteapparatet for å tilpasse oss behovet og endringen i inntekts-/utgiftsstrøm. Noen av utgiftene kommunen har pådratt seg i perioden vil følge med et godt stykke inn i 2017. Dette gjelder blant annet leiekontrakter på undervisningslokaler for voksenpedagogisk senter, samt arbeidskontrakter på personell for undervisning, tolketjenester og helserelaterte oppgaver.

2016 har også vært året da kommunens hittil største satsing på skolebygg er åpnet og tatt i bruk. Nye Vestmyra skole stod ferdig til skolestart i august, om enn med knappest mulig margin. Uteområdet ferdigstilles i løpet av inneværende skoleår, og hele prosjektet skal stå ferdig i august 2017. Det er også fattet endelig vedtak om bygging av nye Valnesfjord skole og flerbrukshall. Her settes spaden i jorda før året er omme, og kommunen vil når denne utbyggingen er unnagjort, stå igjen med meget moderne formålsbygg knyttet til skoledrift i alle kommunens tre sentre. Prosjekter som gjenstår for skoleenheten, og ikke har endelige vedtak eller finansiering, er uteområdet til Sulitjelma skole og Finneid skole.

Dette forutsetter at det vedtas en løsning for ny barnehage i Sulitjelma slik at uteområdet til Sulitjelma skole kan ferdigstilles i samme prosess. I 2017 ønsker man også å finne løsning for barnehagen på Erikstad som har driftet mange år i rigg. Andre større prosjekter innbefatter å se på mulighet for etablering av Familiens hus, som er en samlokalisering av tjenestene innenfor barnevern, familiesenter og PPT slik det er forutsatt i samhandlingsplanen for oppvekst og kultur. Da vil kommunen kunne redusere betydelig på antall kvadratmeter leid areal og leiekostnader til private.

Kommunestyret har i 2016 vedtatt bosetting av 48 flyktninger i kommunen. Dette tallet må ikke ses i sammenheng med flyktninger knyttet til mottakene, selv om noen av de er bosatt i kommunen etter innvilget opphold. Nytt av 2016 er at det nå også er bosatt flyktninger i Sulitjelma, og det ses på mulighet for bosetting i Valnesfjord. Utfordringen i Valnesfjord er å

finne ledig boligareal. Når dette eventuelt er gjennomført vil man ha tatt i bruk alle tre sentre til bosetting av flyktninger, selv om de aller fleste fortsatt bosettes i sentrum av Fauske.

5.2.1 Tiltak

Tabell 20 – Tiltak per enhet for samhandlingsområde Oppvekst og kultur (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Skole				
Lokal leirskole	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Nedleggelse Newtonrom	-350 000	-850 000	-850 000	-850 000
Økning av betalingssatser i SFO	-500 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
Sum tiltak skole	**-1 050 000**	**-2 150 000**	**-2 150 000**	**-2 150 000**
Barnehager				
Nedleggelse Kosmo barnehage fra 01.07.2017	-670 000	-1 600 000	-1 600 000	-1 600 000
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole fra 01.08.2017	-270 000	-660 000	-660 000	-660 000
Sum tiltak barnehage	**-940 000**	**-2 260 000**	**-2 260 000**	**-2 260 000**
Barn og familie				
10 % stilling fysioterapeut, vakant	-50 000			
Sum tiltak barn og familie	**-50 000**			
Kultur og idrett				
Reduksjon i kulturtilskudd	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
Sum tiltak kultur og idrett	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**	**-350 000**
Sum tiltak Oppvekst og kultur	**-2 390 000**	**-4 760 000**	**-4 760 000**	**-4 760 000**

5.2.2 Skole

Ansvarsområde
Alle barn har både rett og plikt til grunnskoleopplæring fra det kalenderåret de fyller 6 år og til de har fullført det tiende skoleåret. Elevenes opplæring skal være i samsvar med Læreplanverket for Kunnskapsløftet. For grunnskolen består læreplanverket av en generell del, prinsipper for opplæringen, læreplaner for fag og fag- og timefordeling. Det skal i tillegg være et tilbud om skolefritidsordning.

Voksenpedagogisk senter er nå lagt inn under enhet skole og har som primæroppgave å sikre god språkopplæring på en slik måte, at de som blir elever der får reelle muligheter for å ta del i norsk samfunnsliv og bli selvhjulpen. Også flyktninger med rett til grunnskoleopplæring undervises av voksenpedagogisk senter.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Skolen i Fauske står overfor flere utfordringer i fremtiden. En av hovedutfordringene er ressurstilgang. Det er viktig at skolen sikres nok ressurser for å ivareta ordinær undervisning samt spesialundervisning. I tillegg er bruk av vikar kostnadskrevende for organisasjonen, og det må vurderes om en sterkere grunnbemanning kan gi en positiv effekt på sykefraværstallene. Per i dag har ikke skolene nok ressurser i forhold til reelle behov innenfor spesialundervisning og til oppdekking med vikar.

Den negative elevtallsutviklingen for skoleenheten fortsetter. Det totale elevtallet har vært synkende over mange år, og det forventes en stabilisering rundt 1000 – 1050 elever frem mot år 2020. Nedgang i elevtall gir årlig lavere rammeoverføring fra staten, og hvis ikke antall klasser etter hvert kan reduseres tilsvarende, vil dette gi lavere ressurstilgang til hver enkelt klasse selv om klassestørrelsen avtar.

Videre er rekruttering av fagpersonell en utfordring som kommer sterkere og sterkere. Dette vises gjennom lavere søkertall og gjennomstrømming på lærerskolene, men også gjennom det faktum at også andre kommuner sliter med rekruttering av lærere; vi ender opp med å hente fagfolk hos hverandre. Det kan virke som om at behovet for andre typer kompetanse i skolen er økende; dette i møte med komplekse saker hvor flerfaglighet kreves og systemet utfordres på håndtering av sakene.

Videreutdanning av lærere står sentralt fra statlig hold. For Fauske kommune gjelder det å få videreutdannet sine lærere i tråd med de krav og retningslinjer staten har satt for lærerne. Innen år 2025 må dette være på plass, og dette krever en ekstra innsats fra kommune, skoler og ansatte i de kommende årene.

Skolene arbeider hardt for å gjøre undervisningen mer variert, praktisk og relevant. Dette vil kunne føre til økte utgifter til læremateriell, men avstedkomme mer motivasjon og mestring hos elevene i Fauskeskolen.

Skolene opplever det som utfordrende å finne midler til ekskursjoner i lokalsamfunnet i forhold til kultur og historie.

Tiltak budsjett 2017

- Avvikle leirskole utenbys.
  Ved å opprette et lokalt leirskoletilbud kan det spares ressurser i forhold til ansatte som deltar på slike ekskursjoner med overnatting. Per i dag er praksis slik at foresatte dekker reise til/fra opphold på leirskole i Lofoten.

- Nedleggelse av Newtonrommet.
  Newtonrommet tilfører skolesektoren variert, praktisk og relevant undervisning. Likevel oppleves hverdagen i skolen så stram økonomisk at nedleggelse av Newtonrommet foreslås som ressurssparende tiltak.

- Økning av SFO-satser kan gi økte inntekter for Fauske kommune.

Budsjett 2017

Tabell 21 – Budsjett 2017-2020 for enhet Skole (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-17 109 184	-17 795 048	-17 883 488	-17 974 580	-18 092 605
Sum utgifter	136 815 746	139 512 828	142 546 173	145 695 452	133 097 702
Netto	119 706 562	121 717 780	124 662 685	127 720 872	115 005 097

5.2.3 Barnehage

Ansvarsområde
Kommunen er lokal barnehagemyndighet og er ansvarlig for veiledning av barnehagene, og skal også påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk. Barnehagens innhold styres gjennom lov og rammeplan for barnehager. Kommunen har et overordnet ansvar for å sikre at barna får et godt pedagogisk og trygt barnehagetilbud, samt å skape barnehager med god kvalitet. Kommunen skal også oppfylle retten til barnehageplass, noe som innebærer at alle barn som fyller ett år innen utgangen av oktober i opptaksåret, og som søker om plass ved hovedopptaket, har rett til barnehageplass. Som barnehagemyndighet skal man også sikre at barn under skolepliktig alder, som har rett til spesialpedagogisk hjelp, får den hjelpen de har krav på uavhengig av om de går i barnehage.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Antall barn i barnehage
Antall barn i barnehage har gått noe ned de siste årene. Utfordringen er å tilpasse antall tilgjengelige barnehageplasser til behovet, og vurdere om det skal være ledig kapasitet for å ta høyde for tilflytting og flere opptak gjennom året. Nedgang i antall barn i kommunale barnehager fra 2015 til 2016 er i hovedsak nedgang i barnetallet i Valnesfjord, der det nå er ledig kapasitet både på Kosmo og på Strømsnes.

Tabell 22 – Antall barn i barnehage fra 2012-2016, fordelt på kommunale og private barnehager

	2012	2013	2014	2015	2016
Kommunale barnehager	**201**	**217**	**208**	**204**	**190**
Små barn	75	74	67	69	67
Store barn	126	143	141	135	123
Andel små barn	37 %	34 %	32 %	34 %	35 %
Ikke kommunale barnehager	**238**	**238**	**228**	**213**	**215**
Små barn	70	69	80	79	74
Store barn	168	169	148	134	141
Andel små barn	29 %	29 %	35 %	37 %	34 %
Alle barnehager	**439**	**455**	**436**	**417**	**405**
Små barn	145	143	147	148	141
Store barn	294	312	289	269	264
Andel små barn	33 %	31 %	34 %	35 %	35 %
Andel kommunale barnehager	46 %	48 %	48 %	49 %	47 %
Andel private barnehager	54 %	52 %	52 %	51 %	53 %

Tabell 23 – Forventet utvikling i barnetall ut fra prognose SSB for Fauske kommune

Alder	2016	2017	2018	2019	2020
0 år	72	86	86	88	88
1 år	76	74	88	88	90
2 år	97	78	77	89	90
3 år	79	99	80	79	90
4 år	83	81	99	81	80
5 år	106	85	83	100	82
6 år	106	108	86	83	101

Som befolkningsframskrivingen fra SSB viser, vil det være en økning i antallet fødsler i Fauske i de kommende år. Det kan dermed se ut som vi, per i dag, er på det laveste nivået i forhold til barnetall. Vi har i de senere årene også tilbudt barn uten rett til barnehageplass, tilbud om plass i barnehage. Dette kan endre seg i årene fremover, da vi i første omgang må sikre at vi oppfyller lovens bestemmelser mht. hvem som har rett på barnehageplass.

Det har tidligere, fra regjerningens side, blitt gitt signaler om mer fleksibelt barnehageopptak. Innføring av et fleksibelt barnehageopptak vil føre til at det må være ledig kapasitet i barnehagene for å ta høyde for dette. Ledig kapasitet medfører økte utgifter for kommunen.

Voksentetthet

Regjeringen har varslet at de i løpet av våren 2017 vil sende på høring forslag om bemanningsnorm i barnehagene, med ambisjon om ikrafttredelse fra år 2020. Voksentettheten i dag i kommunale barnehager i Fauske er nedfelt i kommunens vedtekter, og er satt til 6 og 3 barn per årsverk, avhengig av om barna er over eller under 3 år. I signalene som tidligere er gitt i NOU 2012:1, Til barnas beste, vil sannsynligvis anbefalt voksentetthet samsvare med dagens voksentetthet i Fauske kommune. Utfordringen kan være hvis det også blir sett på pedagognormen i forbindelse med bemanningsnormen, der har vi i dag én pedagog per 18 og 9 barn, mens anbefalingen i NOU 2012:1 er en pedagog per 12 og 6 barn.

Tilskudd til private barnehager

Kommunen skal yte tilskudd til private barnehager basert på gjennomsnittskostnadene knyttet til en kommunal barnehageplass. Dermed er det en direkte sammenheng mellom forbruk i kommunale barnehager og beregning av tilskudd. I tillegg mottar private barnehager et påslag på tilskuddssatsen på 4,3 % for administrasjon samt kapitaltilskudd per barnehageplass, basert på barnehagens byggeår og godkjenning.

Barnehagebyggene

Flere av de kommunale barnehagebyggene er slitt og har behov for betydelig oppgradering både innvendig og utvendig. Barnehagene er i ulike lokasjoner, der noen er i leide lokaler, andre i bygg som har behov for både oppussing og renovering. Den tidligere foreslåtte barnehagestrukturen var ment å sørge for at de kommunale barnehagene i sentrum skulle inn i egne, egnede lokaler. Det må finnes en snarlig løsning for Erikstad barnehage, som er i midlertidige leide lokaler. Også Vestmyra barnehage hvitt hus, må sees på, da bygget ikke er hensiktsmessig til barnehage slik det fremstår i dag. Ny barnehage i Sulitjelma har vært under planlegging over lang tid, og det må komme et endelig vedtak i saken, slik at ny barnehage kan bli en realitet i løpet av kommende år. Investeringene til de foreslåtte løsningene fremkommer i investeringsbudsjettet.

Det har i 2016 blitt brukt midler til oppgradering av uteområdene, for å få disse godkjent iht. gjeldene regelverk. Arbeidet med uteområdene i barnehagene vil fortsette i 2017.

Tiltak budsjett 2017

- Nedleggelse av Valnesfjord barnehage avdeling Kosmo.
  Nedleggelse gjennomføres ved å flytte barna som i dag har barnehageplass på Kosmo til Valnesfjord barnehage på Strømsnes. Kostnadene ved å opprettholde barnehageplassene på Kosmo er i gjennomsnitt det dobbelte av en ordinær barnehageplass i øvrige kommunale barnehager. Ved å opprettholde kostbare barnehageplasser, vil disse være en kostnadsdriver i beregning av tilskudd til private barnehager. Tilskuddssatsen skal gjenspeile gjennomsnittskostnaden av hva en kommunal barnehageplass koster. Slik barnetallene i Valnesfjord er per i dag, er det mulig å tilby plass på Strømsnes, uten at det krever ombygging av barnehagen og flytting vil også gi en bedre driftsoptimalisering.

- Erikstad barnehage flyttes inn i Erikstad skole.
  Ved å få Erikstad barnehage inn i eide lokaler, så vil det føre til innsparing på dagens leiekostnad på ca. kr 650 000,- per år. En flytting av barnehagen vil også medføre investeringsutgifter for Fauske kommune. Det vil likevel lønne seg i et langsiktig perspektiv, samt at det fører til en reduksjon i leid areal og de kostnadene Fauske eiendom KF har knyttet til forvaltning og drift av leide lokaler.

Budsjett 2017

Tabell 24 – Budsjett 2017-2020 for enhet Barnehage (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-8 904 059	-9 067 651	-9 236 152	-9 409 708	-10 020 395
Sum utgifter	70 159 817	71 074 871	72 682 884	74 170 708	71 269 627
Netto	61 255 758	62 007 220	63 446 732	64 761 000	61 249 232

5.2.4 Barn og familie

Ansvarsområde
Barne- og familieenheten er delt inn i ansvarsområdene familiesenteret, barneverntjenesten, PPT og flyktningkontoret. I tillegg har enheten ansvaret for rapportering på området mottak flyktninger.

Målsettinger:

- PPT skal jobbe for å senke den høye andelen spesialundervisning i skolen, og dreie arbeidet mer mot systemjobbing enn individjobbing.

- Barnevernet skal jobbe systematisk og langsiktig for å dreie tiltakskostnadene mot mer tiltaksarbeid i hjemmene. Økning i antall meldinger er den største utfordringen.

- Målsettingen er at familien skal møte en helhetlig og familiestøttende tjeneste i ett og samme hus. Mål for arbeidet i familiesenteret er å fremme trivsel og god helse hos barn, unge og deres familie, samt styrke barn og unges oppvekstsvilkår og tidlig identifisere fysiske, psykiske og sosiale utfordringer hos barn og i familien. I familiesenteret inngår svangerskapsomsorgen, helsestasjon 0-5 år, skolehelsetjenesten i grunn- og videregående skole, samt helsestasjon for ungdom. Helsestasjon for ungdom er godt besøkt, og helsesøster både i videregående skole og grunnskolene har mange lovpålagte oppgaver knyttet til forebygging og helsefremmende arbeid. Familiesenterets satsing på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene. Gjennom økt støtte på statsbudsjettet har vi kommet opp på nasjonal norm for skolehelse-/helsestasjonstjenesten. Største utfordringen for familiesenteret har vært etableringen av mottakene i kommunen. Store oppgaver med kartlegging og oppfølging av psykisk og fysisk helse for disse har vært krevende, men kommunen får meget gode tilbakemeldinger fra UDI på hvordan kommunen har løst utfordringene.

- Flyktningkontorets oppgave er å koordinere kommunens arbeid med bosetting av flyktninger, og gi hjelp og veiledning til den enkelte flyktning slik at hun/han raskest mulig blir selvhjulpen og en aktiv deltaker i lokalsamfunnet. Satsing på tverretatlig samarbeid på tvers av sektorer og avdelinger for å få flyktningene ut i praksis og jobb. Tjenesten ble styrket med 1 stilling i 2016 med bakgrunn i økt bosetting. En av de store utfordringene er tilgang på boliger. Det er derfor nå etablert bosetting i Sulitjelma, og i løpet av 2017 vil det bli bosetting også i Valnesfjord.

Utfordringer i 2017 og årene fremover

PPT

- PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndige vurderinger der loven krever dette. Det gjelder både før skolepliktig alder og i forhold til grunnskolens elever. Tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen til rette for elever med særlige behov. Det er forventninger til at PPT i større grad skal jobbe systemrettet, med tidlig innsats og i samhandling med øvrige kommunale tjenester. Målsettingen er å heve terskelen for henvisning og senke terskelen for veiledning til barnehager og skoler.

- De siste års arbeid med å få ned prosentandelen spesialundervisning har medført nærmere en halvering, men er fortsatt over landsgjennomsnittet. Det vil derfor være et satsingsområde fortsatt.

Barnevern

- Økende antall meldinger er en stor utfordring for tjenesten. Det høye antall meldinger har medført en gradvis opphopning av undersøkelsessaker, og status for første halvår 2016 er en fristbruddprosent på 28, mot 22,5 % andre halvår 2015. Fordi fristbrudd rapporteres inn i etterkant av at undersøkelsessakene blir ferdigstilt, er det grunn til å tro at fristbrudd-prosenten vil være høyere når vi skal rapportere for andre halvår 2016. Statistikken under viser økninger over år, der tall for 2016 er etter 9 mnd.

Tabell 25 – Nye meldinger 2007-2016

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Nye meldinger	83	97	105	102	108	105	99	114	137	143

- Etableringene av mottak for enslige mindreårige asylsøkere skaper utfordringer for tjenesten. 13 av årets meldinger gjelder ungdom fra mottakene. 2 av disse er plassert i fosterhjem.

- Det er et fokus på å satse på forbyggende arbeid, og hjelpetiltak i hjemmet. Det er likevel en del saker der eneste løsning er å ta barnet ut av hjemmet. For hver slik plassering nærmer vi oss en budsjettsprekk, og det er vanskelig å sette en sikker prognose på hvor mange slike plasseringer vi får i løpet av et år.

- Fra 01.07.16 har barneverntjenesten i Fauske fått tildelt midler fra Fylkesmannen til ytterligere én saksbehandlerstilling i barneverntjenesten. Tilskuddet utgjør kr 700 000 per år og er tilstrekkelig til å fullfinansiere en 100 % stilling. Tilsagnet gjelder fom. siste halvår i 2016 og hele 2017. Tilskuddet vil ventelig bli videreført så lenge ordningen med øremerkede midler blir opprettholdt.

Familiesenteret

- Det er jobbet godt med foreldrestøtte i samarbeid med barnehagene. Satsingen på foreldrestøtte skal videreføres til alle skolene, og samhandlingen med skolene skal være mer målrettet.

- Skolehelse-/helsestasjonstjenesten ble i 2016 styrket gjennom at 1 163 mill. kr av rammetilskuddet er øremerket til dette formålet. Dette videreføres med en ytterlig styrking nasjonalt på 50 millioner for 2017. For Fauske kommune er 1 239 mill. kr øremerket til dette formålet i 2017. Tjenesten har blitt styrket med 1,5 stillinger i 2015/16 og er nå oppe på nasjonalt normtall.

- To departement utlyste en belønningsordning for alle kommuner som kunne dokumentere en økt i satsing på skolehelse-/helsestasjonstjenesten. Her ble Fauske kommune tildelt kr 750 000,- for en ytterligere styrking. Denne styrkingen er enda ikke gjennomført.

- Den store utfordringen med etablering av flyktningmottak har nå avtatt. Konsekvensene i 2016 var at dette gikk på bekostning av bl.a. skolehelsetjenesten. Nå kan ressursen omprioriteres.

Flyktningkontoret

- Hovedoppgaven for flyktningkontoret er å bosette de flyktningene som kommer, jobbe dem inn i introduksjonsprogrammet og få dem inn i skole og arbeid.

- Med bakgrunn i boligsituasjonen i Fauske sentrum, er det startet bosetting i Sulitjelma. Dette medfører økte utgifter og ressursbruk, og logistikkutfordringer for både de ansatte og de bosatte. All undervisning i introduksjonsprogrammet forgår i Fauske sentrum, noe som gir mye transport. Det forhandles nå med utleier i Valnesfjord for bosetting i 2017, men her er offentlig transport bedre. Bosetting utenfor Fauske sentrum har likevel et innsparingspotensial på grunn av lavere leiepriser.

Tiltak budsjett 2017

- 10 % stilling som barnefysioterapeut ved familiesenteret holdes vakant.

Budsjett 2017

Tabell 26 – Budsjett 2017-2020 for Barn- og familieenheten (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-46 613 355	-46 619 116	-46 625 050	-46 631 162	-44 288 883
Sum utgifter	68 467 067	69 892 369	71 027 571	72 199 120	72 282 241
Netto	21 853 712	23 273 253	24 402 521	25 567 958	27 993 358

5.2.5 Kultur og idrett

Ansvarsområde
Kommunens ansvar innenfor kultur er nedfelt i § 4 i kulturloven: «*Fylkeskommunen og kommunen skal syta for økonomiske, organisatoriske, informerande og andre relevante verkemiddel og tiltak som fremjar og legg til rette for eit breitt sprekter av kulturverksemd regionalt og lokalt.*»

Kultur- og idrettsenhetens oppgaver og utfordringer er å legge til rette for et aktivt kulturliv, og et kultur- og idrettstilbud preget av mangfold og kvalitet. Som folkehelsekommune er det viktig at alle kan gjennomføre sin aktivitet etter egne forutsetninger. Å ha tilrettelagte arenaer for kulturaktiviteter er et viktig element i så henseende.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
I tillegg til de spesialiserte tjenestene er beskrevet nedenfor så inngår også administrasjon av enheten med kulturmidler.

Fauske bibliotek
På grunn av flyktningsituasjonen i kommunen har vi måttet kjøpe inn store mengder bøker tilpasset behovet. Dette har utgjort en stor del av mediebudsjettet. Fauske bibliotek er godt utbygd teknologisk sett. Når det oppstår uforutsette utgifter i forhold til innkjøp av f.eks flere datamaskiner enn planlagt ett år, eller det må gjøres oppgradering på programvarer eller kjøpes nytt, får det betydning for tjenesteleveranse.

Det ønskes i stadig økende grad å definere biblioteket som et «kunnskapstorg og møteplass» for kommunens innbyggere. Et ledd i dette er å arrangere bokslipp, foredrag, eventyrstund, temadager samt mindre konserter.

Idrett og friluftsliv
Avdelingen har ansvaret for grøntanlegg, kommunale idrettsanlegg, tilrettelegging for friluftsliv, svømmehaller og løypepreparering av kommunale traseer. Mye av avdelingens

arbeid på vinterstid skjer i samarbeid med frivillige. En del av driftsmateriellet er slitt og trenger fornyelse. Løypemaskin i Valnesfjord er derfor en prioritert investering i 2017.

Kino- og arrangementsavdeling
Fauske kino har de siste årene hatt en stor vekst på arrangementer. Kinotilbudet i Fauske er meget godt, og kinoen tilbyr profesjonelle tjenester som blir verdsatt av brukerne. Det nevnes spesielt her økende interesse for «bursdagskino».

Utfordringene for kinoen er at huset er gammelt, samt at deler av scenen og garderobene er stengt. Som arena for levende konserter/forestillinger er kinoen dessverre ikke adekvat. Publikumsområdet og toalettene trenger en oppgradering. Det er også utfordringer knyttet til ventilasjon og oppvarming av lokalet.

Kulturkontoret/kinoen planlegger etablering av ny informasjonsplattform der kommunen oppsøker brukerne på en annen måte enn tidligere. Ved å ha monitorer/skjermer på strategisk viktige steder i kommunen (butikken i Sulitjelma, Amfisenteret og kinoen i Fauske samt butikken på Strømsnes, Valnesfjord) får man en aktiv informasjonskanal for relevante nyheter med rask oppdatering.

Teknologisk sett er det nå mulig å overføre konserter/forestillinger/store evenementer live fra andre steder – såkalt alternativt innhold. Mulighetene for å slutte seg til en slik ordning vil vi se nærmere på i 2017.

Fritidsklubber og ungdomstiltak
Under denne avdelingen ligger de tre ungdomsklubbene (Sulitjelma, Fauske og Valnesfjord), samt ferietiltak som «Aktiv sommer», «Alpin vinterferie» og «Månedens aktivitet» for ungdom. Det finnes også musikkbinger med de mest relevante band-instrumenter for utlån.

Ungdomsklubben i Sulitjelma leier lokaler i Samfunnshuset. Disse er i meget dårlig forfatning, og det søkes andre lokaliteter.

Fauske kulturskole
Kulturskolen har tilbud innenfor musikk, teater og tegning/maling. Undervisningen foregår desentralisert. Kulturskolen har hovedtyngden av sine elever i grunnskolealder. Det er interesse for tilbudet også hos den voksne del av befolkningen. Eldste elev på ordinært tilbud er pensjonist, og vi har lavterskeltilbud til godt voksne (sanggruppe med gjennomsnittlig alder på 75 år).

Kulturskolen har behov for egnede framvisningsarenaer med tilgjengelighet av nødvendig utstyr, blant annet i forhold til lyd-, opptaks- og visningsutstyr. I dagens leide lokaler er lydlekkasje mellom undervisningsrom en stor utfordring.

Frivillighetssentralen
De fleste av dagens 419 frivilligsentraler har utgifter til lønn for daglig leder, samt ulike driftsutgifter. Dette har normalt vært dekket gjennom tilskudd fra stat, kommune og annen lokal finansiering. Finansieringsformene er ulike fra sentral til sentral, og noen sentraler har f.eks. ikke tilskudd fra kommunen.

De siste 25 årene er det departementet som har overført statstilskuddet direkte til den enkelte sentral, basert på søknad og rapportering. Fra og med 2017 er det foreslått at midlene overføres

via kommunen. Midlene fordeles særskilt innenfor rammetilskuddet i en overgangsperiode på fire år. Regjeringen foreslår at tilskuddet trappes opp i fireårsperioden. Dette betyr altså kun en administrativ endring av utbetaling av statstilskuddet til frivilligsentralene. For de sentraler som har kommunal finansiering, er forutsetningen som før: Kommunen gir sitt lokale tilskudd til frivilligsentralen i tillegg til det som kommer fra staten. Figuren nedenfor viser endringene som kommer i 2017 når det gjelder finansiering av frivillighetssentralene. Figuren må leses ut fra lokale forutsetninger.

Figur 28 – Endring i finansiering av frivillighetssentralene

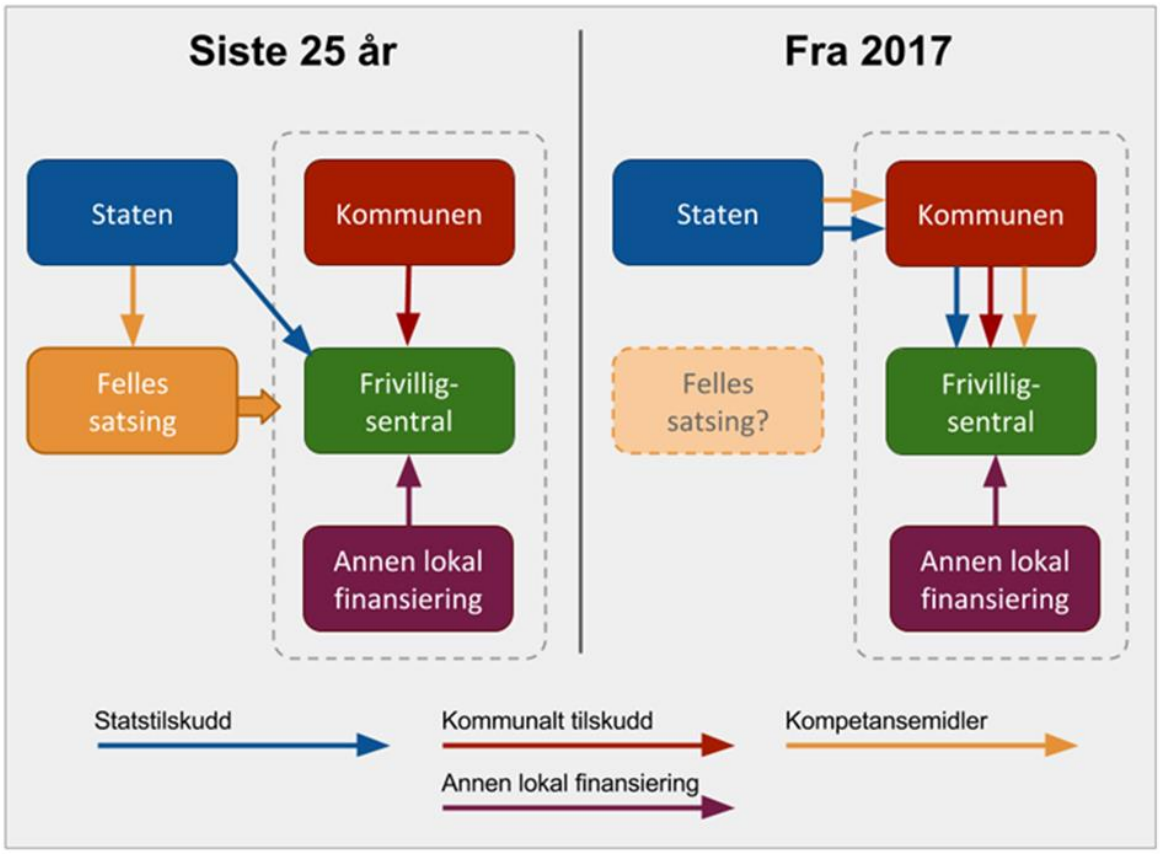

Departementet har i hele frivilligsentralenes historie også bevilget tilskudd til felles satsing. Dette handler bl.a. om drift av nettverk for daglige ledere, drift av regioner og regionsamlinger, nasjonal satsing på profil, nettsider og kompetanseheving, samt etablering av nye frivilligsentraler. Disse midlene har vært utbetalt til nettverksledere og basisgruppene i hver enkelt av de fire regionene. Slik forslaget nå foreligger fra regjeringen, skal også disse felles midlene fordeles og overføres til hver enkelt frivilligsentral gjennom kommunen. Dette dreier seg om ca. 4 mill. kr per år, eller kr 8 000,- per sentral. Dette betyr at i rammen til kommunen for 2017 ligger det nå inne kr 365 000,- til Frivillighetssentralen.

Tiltak budsjett 2017

- Kutt i tilskudd til lag og foreninger.
  Signalverdien/-effekten av denne ordningen bør diskuteres. Tidligere har kommunen fjernet tilskudd til foreninger med voksne medlemmer. Støtte gis i dag til foreninger som har medlemmer under 18 år eller personer med nedsatt funksjonsevne. I summen ligger også faste tilskudd til Sulitjelma samfunnshus og Sjønstå Gård.

Budsjett 2017

Tabell 27 – Budsjett 2017-2020 enhet Kultur og idrett (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-6 675 733	-6 765 470	-6 857 900	-6 953 104	-6 974 306
Sum utgifter	22 800 819	23 480 007	23 984 298	24 496 227	23 065 629
Netto	16 125 086	16 714 537	17 126 398	17 543 123	16 091 323

5.3 Helse og omsorg

Samhandlingsområdet Helse og omsorg leverer en rekke tjenester til personer i Fauske kommune. Tjenestene spenner i fra økonomiske ytelser til personer i en vanskelig livssituasjon til lindrende behandling ved livets slutt. Tjenestene har en høy kvalitet med engasjerte og dyktige medarbeidere, som leverer faglige gode og tilpassede tjenester til den enkelte borger, bruker og pasient. Den demografiske utviklingen og endringer i sykdomsbilde, samt innføring av samhandlingsreformen, setter imidlertid kommunens tjenester under press både i forhold til kapasitet og innhold. I kombinasjon med stadig mindre tilgang til frie økonomiske ressurser og tilgang på kvalifisert arbeidskraft, blant høyskole- og fagutdannede, gir dette oss noen umiddelbare og fremtidige utfordringer.

Samhandlingsområdet har for de neste 2-3 årene store utfordringer. Utfordringene er spesielt i forhold til bruk av dobbeltrom ved langtidsavdelingene, kapasitet i de hjemmebaserte tjenestene, demensomsorgen og rehabilitering og forebygging. I tillegg er det økte krav til vår kapasitet og innhold i psykiatri- og rustjenesten gjennom samhandlingsreformen og tjenesteavtalene med spesialisthelsetjenesten. Til slutt utfordres vi i forhold til lindrende behandling og økt grad av spesialisering i den ordinære pleie- og omsorgstjenesten.

Budsjettet for 2017 og økonomiplan 2017-2020 forsøker å svare på de neste års utfordringer gjennom å legge opp til investeringer i bygningsmasse spesielt rettet inn mot demensomsorgen og de hjemmebaserte tjenestene. Gjennom å bygge nye boenheter som er tilpasset en moderne og fremtidsrettet demensomsorg vil en heve kvaliteten i tjenestene betydelig, samtidig som behovet for personell ikke vokser i samme takt. Spesielt vil en ta i bruk velferdsteknologiske løsninger for å kunne arbeide smartere og med et tydeligere siktemål om å holde funksjonsnivået til den enkelte så høyt som mulig. I økonomiplanperioden etableres Buen for brukere med større grad av fysisk funksjonsnedsettelse og sykdom. Buen bygges som fleksible bygg som både kan huse bofelleskap og bokollektiv. Bokollektivenhetene skal i tillegg bygges slik at de kan omgjøres til institusjonsplasser ved behov. Det første byggetrinnet vil kunne fjerne bruken av dobbeltrom ved å tilby institusjonsplasser ved innflytting. Disse plassene vil senere kunne hjemles om til kollektiv når situasjonen tilsier det. Etableringen av Buen og Eiaveien vil frigjøre kapasitet ved Helsetunet. Den frigjorte kapasiteten kan både brukes til å styrke rehabiliterings- og korttidskapasiteten i kommunen og som bygningsmessig slakk for å rehabilitere og modernisere Helsetunet som et helse- og velferdsbygg for Fauskes innbyggere. Intensjonen er å skape bygningsmessige forutsetninger for en god faglig og ressursvennlig drift.

Driftsbudsjettet for 2017 legger opp til en kraftig vridning av innsatsen i alle deler av tjenestene. For det første legges det opp til en betydelig satsing på tidlig intervensjon, hverdagsrehabilitering og mestring samt etableringen av en helsetjeneste for eldre. Hensikten er å komme tidlig inn og hjelpe til å skape en så rik alderdom med stor grad av selvstendighet og egenbestemmelse i eget liv for den enkelte. Dette må skje i tillegg til at det er etablert en trygghet for at en får den hjelpen som er nødvendig når en har behov for det. Lykkes en med vridning av tjenestene i denne retningen vil en over litt tid ta ned behovet for varige institusjonsplasser. En vil også korte ned ventelister og bruken av dobbeltrom. Sagatun vil spille en vesentlig rolle i å minke behovet for langtidsplasser i institusjon. Sagatun vil inneholde et bofellesskap/-kollektiv som en ved behov kan gi mer avanserte tjenester på noe sikt. Etableringen vil kunne sørge for en tidligere intervensjon for noen innbyggere med et lite, men økende behov for kommunale tjenester, og på denne måten utsette og i noen tilfeller hindre varig institusjonsplassering. Utgifter til drift av bofellesskap/-kollektiv ved Sagatun er innarbeidet i budsjettforslaget.

Til slutt søker en å maksimere inntekter og tilskudd fra staten gjennom å gjennomføre et prosjekt for å sikre tilskudd ifm. ressurskrevende brukere under 67 år. Prosjektets siktemål er todelt. For det første gjøre en gjennomgang av rutiner og prosedyrer samtidig med en gjennomgang av alle aktuelle brukere. Rutiner og prosedyrer vil endres for å sikre inntektene. For det andre vil prosjektet innebære opplæring for flere aktører i helse- og omsorgstjenestene.

5.3.1 Tiltak

Tabell 28 – Tiltak per enhet for område Helse og omsorg (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Institusjon				
100 % stilling nattevakt KAD, legevakt, Helsetunet 1	700 000	700 000	700 000	700 000
Nye arbeidsformer institusjon	-50 000	-125 000	-150 000	-150 000
Oppdekking helg, somatisk avd.	400 000	400 000	400 000	400 000
Sum tiltak institusjon	**1 050 000**	**975 000**	**950 000**	**950 000**
Hjemmetjenesten				
Etablering av eldrehelsetjeneste	680 000	680 000	680 000	680 000
Implementering av hverdagsrehabilitering	1 600 000	50 000	-600 000	-1 150 000
Implementeringsutgifter innføring av velferdsteknologi	750 000	750 000	750 000	750 000
Avvikle praktisk bistand	-2 000 000	-3 000 000	-3 000 000	-3 000 000
Endring arbeidsformer i hjemmetjenesten	-75 000	-250 000	-350 000	-500 000
Forsterking demensomsorg	400 000	400 000	400 000	400 000
Ny struktur hjemmetjenesten	-100 000	-500 000	-500 000	-500 000
Inntektssikring statlige refusjoner	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000	-2 450 000
Sum tiltak hjemmetjenesten	**-1 195 000**	**-4 320 000**	**-5 070 000**	**-5 770 000**
Helse				
Reduksjon tilskudd til private leger	-1 040 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Barnefysioterapeut	160 000	390 000	390 000	390 000
Kommunepsykolog	300 000	300 000	300 000	740 000
Redukson husleie psykiatritjenesten	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Statlige overføringer KAD, rus og psykiatri	-450 000	-450 000	-450 000	-450 000
Sum tiltak helse	**-1 180 000**	**-1 910 000**	**-1 910 000**	**-1 470 000**
NAV				
Tilpasset innsats	-50 000	-100 000	-150 000	-150 000
Vridning mot aktivitetsplikt	-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Sum tiltak NAV	**-450 000**	**-500 000**	**-550 000**	**-550 000**
Sum tiltak Helse og omsorg	**-1 775 000**	**-5 755 000**	**-6 580 000**	**-6 840 000**

5.3.2 Institusjon

Ansvarsområde

Fauske sykehjem sine hovedoppgaver er å gi døgnkontinuerlig helsefaglig behandling og pleie til personer med akutt og kronisk sykdom og vesentlig nedsatt funksjonsevne. Enheten fungerer som et varig hjem for personer med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov eller kortvarig opphold i form av avlastning. Tjenesten gis innenfor to hovedretninger, somatiske avdelinger som gir et tilbud til personer med fysiske sykdommer og avdelinger tilrettelagt for personer med demens.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Bevisstheten om tjenestekvaliteten har økt de siste årene på Fauske sykehjem, både som følge av nasjonale føringer og lokale initiativ. Satsningen på økt kvalitet i internkontroll, etablering av fagutviklingssykepleier, bruker- og pårørendeundersøkelse og det systemiske arbeidet med å bli sertifisert som Livsgledesykehjem er eksempler på noen av mange satsingsområder til enheten som er med på å utvikle tjenestekvaliteten. Samtidig er det noen utfordringer som må ha ekstra fokus i tiden som kommer.

- Tilbudet til personer med demens på institusjon har en økende grad av svært ressurskrevende pasienter og økte krav til tjenestilbudet. Dette gir utfordringer innenfor den faglige tilnærmingen, personalressurser og økonomi. Dagens lokaliteter er svært dårlig tilpasset denne brukergruppen, da bygningsmassen motiverer til lite aktivitet og bevegelsesfrihet. Det er lite tilgang til terapeutiske ute- og inneområder. Videre gir lokalitetene svak utnyttelse av fagressursene. Rådmannen foreslår etablering av botilbud og dagsentertilbud i Eiaveien, noe som vil ha stor betydning for tjenestekvaliteten og for bedre kapasitet på institusjons-, dagsenter- og omsorgsboligplasser, jf. forslaget til investeringsbudsjett.

- I dag er det ikke alle som får tilbud om eget rom ved langtidsopphold, og per tiden har kommunen 8 rom der det bor to beboere. Utbyggingen av en fleksibel bygningsmasse i Buen skal bøte på dette. Ved å først bygge et bokollektiv som ved innflytting er hjemlet og bemannet som institusjon vil en øke kapasiteten på institusjonsplasser, jf. forslaget til investeringsbudsjett. Hvis behovet for institusjonsplasser minker kan disse boenhetene benyttes som bokollektiv med en annen type bemanning.

- Enheten har lykkes med å rekruttere helsepersonell med å søke etter *rekrutteringsstillinger,* en ordning der vi tilbyr små stillinger til studenter innenfor helsefag i studenttiden. På den måten sikrer vi fagressurser og rekruttering når de er ferdig utdannet. Dette tiltaket vil enheten fortsette med. Samtidig ser man i økende grad utfordringer med å rekruttere sykepleiere og helsefagarbeidere, noe som medfører mer bruk av vikarbyrå og ufaglærte vikarer.

- Sykehjemmet har en lav andel timer til legetilsyn og fysio- og ergoterapitjenester. Sykehjemsbeboere er mennesker som trenger heldøgns omsorg og pleie, og som gruppe betraktet er de karakterisert ved alvorlig funksjonshemming, dårlig helse og høy forekomst av aktiv sykdom. De har derfor et stort behov for gode legetjenester og fysio- og ergoterapitjenester.

- Bemanningen på de somatiske avdelingen er marginal i deler av arbeidsuken, da man har valgt en lavere bemanning i perioder for å sikre høyere bemanning på dager med mange arbeidsoppgaver. Slik situasjonen er i dag gir man et lavere tjenestetilbud på disse avdelingene enn for en tid tilbake, ettersom mer ressurskrevende brukere og flere oppgaver ikke har gitt økt bemanning de siste årene. Det meldes også om et utfordrende fysisk arbeidsmiljø på disse avdelingene med bakgrunn i bemanningssituasjonen.

- Signalanlegg på Moveien er totalt ute av drift. Det gir store utfordringer, og det bør prioriteres nytt anlegg koblet opp mot kommunenes plattform for velferdsteknologi. Det er tatt høyde for et nytt signalanlegg i investeringsforslaget for velferdsteknologi.

- Det iverksettes ulike nødvendige oppgraderinger av deler av bygningsmassen slik som skifte av gulvbelegg, ulike hjelpemidler og medisinsk utstyr og andre tiltak for å bedre arbeids- og beboermiljø. Dette er mindre utbedringer samlet i HMS-tiltak i investeringsbudsjettet.

- Personer med demens som bor på Helsetunet har i dag ingen mulighet for å komme seg direkte ut i friluft. Det er derfor ønskelig og utvide balkong og bygge en trapp som fører direkte ut i en sanshage. Dette er tiltak som vil medføre økt opplevelse av bevegelsesfrihet, forebygge uro/utagering og legge til rette for at beboere jevnlig har mulighet til å komme seg ut. Prosjektet foreslås inn i investeringspotten for småprosjekter.

Tiltak budsjett 2017

- For å dekke opp underbemanning helg økes det med 0,52 stilling på helg ved somatisk avdeling.

- Nattevakt KAD, Helsetunet 2 og legevakt er et tiltak for å trygge personell som er alene spesielt på legevakten om nettene. I tillegg ser vi at det er behov for ytterligere personell på hele Helsetunet 2 på nettene, og da spesielt knyttet til KAD. Ofte er det pasienter med krevende lidelser som krever økt grad av tilstedeværelse, noe som ikke er mulig å gjennomføre med dagens personellsituasjon.

Budsjett 2017

Tabell 29 – Budsjett 2017-2020 for enhet Institusjon (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-20 937 178	-21 509 568	-21 906 191	-22 321 151	-21 247 212
Sum utgifter	105 452 648	105 361 143	106 963 199	108 225 026	92 810 144
Netto	84 515 470	83 851 575	85 057 008	85 903 875	71 562 932

5.3.3 Hjemmebaserte tjenester

Ansvarsområde
Hjemmebaserte tjenester består av hjemmetjenesten, som er et samlebegrep for hjemmesykepleie og hjemmehjelp, miljø- og aktivitetstjenesten, miljø- og habiliteringstjenesten, rehabiliterings-/korttidsavdelingen med kommunal akutt døgnplass og paviljongene 3, 5 og 7.

- Hjemmetjenesten i Fauske kommune skal bidra til at brukerne gjennom hjelp og veiledning til egenmestring skal få muligheten til å bo lengst mulig i eget hjem, herunder omsorgsboliger. Tildeling av tjenester foretas etter individuell faglig vurdering av funksjonsnivå. Gjennom god faglig kompetanse og individuell kartlegging skal det utøves

rett tjeneste, til rett tid og på rett sted.

- Miljø- og habiliteringstjenesten gir bistand til mennesker med medfødt eller tidlig ervervet nedsatt kognitiv funksjonsevne. Tjenesten skal bidra til at brukerne kan utvikle og utnytte egne ressurser og til at den enkelte gis mulighet til å delta i sosiale aktiviteter.

- Miljø- og aktivitetsavdelingen gir dagtilbud til hjemmeboende eldre og andre med et omsorgsbehov. Avdelingens målsetting er å øke livskvaliteten i hverdagen til brukerne, gjennom tilpasset aktivitet.

- Rehabiliterings-/korttidsavdelingen legger til rette for rehabilitering i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten, gjennomfører kartlegging av funksjonsnivå og bistandsbehov i nært samarbeid med tildelingskontoret og hjemmetjenesten for øvrig. Avdelingen har en kommunal akutt døgnplass.

- Paviljongene 3, 5 og 7 er kommunalt botilbud for 24 hjemmeboende med behov for et forsterket tjenestetilbud i form av nærhet til bemanning dag og aften. Hjemmesykepleien bistår med tilsyn og betjening av trygghetsalarm på natten.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Den demografiske utviklingen viser at det blir stadig flere eldre over 80 år i kommunen, jf. kapittel 3.2, tabell 6. Mange av disse er friske og klarer seg selv, eventuelt med litt tilrettelegging, mens andre har stort bistandsbehov. Vi ser også et økende antall yngre med svært store bistandsbehov. Tjenesten er ikke dimensjonert i forhold til denne veksten, og dette gjenspeiler seg i behovet for vikarer og er en svært kostbar løsning. I tillegg går det ut over kvaliteten på tjenestene.

Sosial isolasjon og ensomhet er faktorer som kan bidra til dårligere helse. Kommunens utfordring er å «fange opp» disse personene og å informere om aktivitetstilbud der man kan bygge nettverk, samt introdusere folk for andre tilbud som gis av frivillige lag og foreninger. Styrking av miljø- og aktivitetstjenesten vil være en viktig faktor i dette arbeidet. Sett i lys av at stadig yngre personer får en demensdiagnose eller får behov for omfattende tjenester, bør man tenke at tjenesten kan bygges ut til å gi et tilbud til flere også på ettermiddagstid. Dette kan virke som en avlastning til familier med store omsorgsoppgaver og kan utsette behovet for institusjonsplass. I tillegg vil et tilbud om en kartlegging av helse og boforhold for personer over 75 år kunne virke forebyggende når det gjelder behov for tjenester.

Kravet til kompetanse i hjemmesykepleien har økt etter at samhandlingsreformen trådte i kraft. Pasienter skrives tidligere ut fra sykehus, og oppgavene hjemmesykepleien forventes å skulle kunne håndtere blir stadig mer komplekse og avanserte. Det må legges til rette for kompetanseheving for yrkesgruppene. Det kreves også et spesielt fokus på hjemmeboende med demenslidelser, samt generell ernæringsmessig risiko.

Hjemmesykepleien har for lengst vokst ut av lokalene de disponerer. Det er knapt plass til at alle får sitte under rapportene. Få av vinduene lar seg åpne, det for dårlig plass til å kunne ha forskriftsmessige medisinrom. Det er heller ikke egnede rom for å ha samtaler med pårørende eller personell. Dersom man skal kunne organisere tjenesten på en annen og mer hensiktsmessig måte enn det som gjøres i dag, er det helt nødvendig at tjenesten får større og mer hensiktsmessige lokaler. Tiltaket inngår i forslaget til investeringsbudsjett for 2017.

I samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten planlegges det oppstart av innsats ved funksjonsfall. Det er tidsavgrensede prosesser med klare mål og virkemidler der man samarbeider om å gi nødvendig bistand til brukerens egen innsats for å oppnå best mulig selvstendighet og funksjonsevne

Hjemmebaserte tjenester opplever stadig større utfordringer når det gjelder å rekruttere kvalifisert personell, spesielt sykepleiere.

Det er et stort behov for et arbeidsrettet tilbud for mennesker som faller utenfor det ordinære arbeidsmarkedet og som heller ikke omfattes av NAVs arbeidsmarkedstilbud. Vi anslår at det dreier seg om ca. 15 personer i Fauske kommune. Mennesker med psykisk funksjonsnedsettelse har samme behov for å føle tilhørighet og verdsettelse som andre. Opplevelse av eksklusjon fører ofte til psykiske vansker og dermed økt bistandsbehov. Det ville være mulig å omdisponere noe personell fra miljø- og habiliteringstjenesten for å bemanne et slikt tilbud.

I tråd med nasjonale føringer og kommunens gjeldende helse- og omsorgsplan bør det satses mer på å styrke hjemmebaserte tjenester. Det er behov for flere omsorgsboliger for å få en mer sømløs tilpasning til omsorgstrappa. Disse boligene må være tilrettelagt for bruk av velferdsteknologi.

Kommunens plattform for velferdsteknologi gir mulighet for ulike tilpasninger til den enkeltes behov, som for eksempel døralarm og fallalarm. Dette er hjelpemidler som kan være med på utsette behovet for institusjonsplass. Installering av e-lås vil være svært tidsbesparende for hjemmetjenesten. I investeringsbudsjettet foreslås det styrking av statsingen på velferdsteknologi.

Rehabiliterings-/korttidsavdelingen har for dårlig kapasitet på korttidsplasser, og dette kan føre til at flere utskrivningsklare pasienter blir liggende på sykehus lenger enn nødvendig. På sikt bør vi øke med 4 plasser.

Tiltak budsjett 2017

- Etablering av eldrehelsetjeneste.
  100 % stilling til helsefremmende og forebyggende hjemmebesøk. Tilbud til hjemmeboende 75-åringer uten etablerte tjenester.

- Styrking av demensteamet med 60 % stilling pga. økt oppdragsmengde. Et sentralt tiltak i Helsedirektoratets Demensplan 2020 er systematisk oppfølging av pasienter og pårørende etter diagnose og gjennom sykdomsforløp. Styrkingen vil også bidra til å lukke avvik gitt av Fylkesmannen i Nordland vedrørende demensomsorgen i Fauske kommune.

- Implementering av hverdagsmestring i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten. Skolering av personell til «hjemmetrenere».

- Implementering av velferdsteknologi, som for eksempel e-lås. Betydelig ressursbesparende for hjemmetjenesten.

- Avvikle praktisk bistand.
  Reduksjon av praktisk bistand innebærer en strengere praksis i tildeling av disse

tjenestene. For å bidra til å snu innholdet i tjenesten ønsker en å kun tildele tjenester som har en helsemessig gevinst for den enkelte. Dette innebærer at rene servicetjenester som ikke gis med utgangspunkt i den enkeltes helse vil reduseres.

Budsjett 2017

Tabell 30 – Budsjett 2017-2020 for enhet Hjemmebaserte tjenester (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-20 937 178	-21 509 568	-21 906 191	-22 321 151	-21 247 212
Sum utgifter	105 452 648	105 361 143	106 963 199	108 225 026	92 810 144
Netto	84 515 470	83 851 575	85 057 008	85 903 875	71 562 932

5.3.4 Helse

Ansvarsområde
Enhet Helse ivaretar fastlegetjenester, legevakt, kommunal rus og psykisk helsetjeneste, friskliv, fysioterapi, ergoterapi, hjelpemiddellager. Enheten skal ivareta de spesialiserte helsetjenestene til kommunens innbyggere. Herunder forebygging, utredning, behandling og rehabilitering. Helsetilbudet skal følge lovens krav til forsvarlighet, og utøves med basis i nødvendig faglig kompetanse.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Rus- og psykiatritjenesten
I forbindelse med samhandlingsreformen vil det fra 1. januar 2017 bli lovpålagt for kommunene å tilby sine innbyggere et akutt døgntilbud for mennesker med behov for bistand innen psykisk helse og/eller rusproblemer. For kommuner som ikke kan ta imot denne pasientgruppen er det estimert en døgnmulkt på ca. kr 4 165,-. Dette iverksettes ikke fra årsskiftet 2017, men situasjonen er nært forestående for kommunene. Prosessbeskrivelsen fra statlig hold har latt vente på seg, og i juli 2016 kom den nasjonale veilederen. Som forespeilet er forventningene slik at KAD (kommunal akutt dagpost) for rus- og psykiskhelsepasienter ønskes implementert i allerede eksisterende tilbud for somatisk KAD. Slik Fauske kommunes somatiske tilbud på Rehabiliterings-/korttidsavdelingen er organisert i dag, vil ikke dette la seg gjøre av etiske hensyn til alle pasientgrupper. Dette gjelder både lokaliteter hvor de allerede har det trangt, og som vil gjøre ROP-brukere ekstra synlige på en slik avdeling. Denne brukergruppen har behov for mer enn ei seng på et rom. Det er imidlertid et ønske om interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner når det gjelder både KAD og ettervern for denne brukergruppen. Når det gjelder det lovpålagte ettervern for ROP-brukere (rus og psykisk helsetjeneste) foreligger det ingen egen veileder fra Helsedirektoratet. I begrepet ettervern ligger et egnet botilbud med personalressurser, og et arbeid/dagtilbud for personer som skal ha en meningsfylt hverdag. Begge disse lovpålagte oppgavene må ses i sammenheng med hverandre med tanke på en best mulig ressursutnyttelse.

I dag deler rus og psykisk helsetjeneste lokaliteter med barnevernstjenesten, noe som er en uheldig kombinasjon. I tillegg begrenser dagens lokaliteter muligheten for å ivareta flere grupper i samfunnet innenfor dette tjenestetilbudet. Tjenesten ønsker å utnytte ressursene på en mer effektiv måte enn det som gjøres i dag, blant annet med å etablere flere gruppebaserte tilbud også på ettermiddagstid. Med bakgrunn i dette søker en å finne nye lokaler for tjenesten, og det er grunn til å tro at det vil kunne bli et rimeligere alternativ enn lokalene som leies i dag.

Flere enheter innenfor både helse og omsorg og oppvekst og kultur etterspør psykologtjenester både på individ- og systemnivå. Kommunepsykologtjenesten er lovpålagt fra 2020. Ved å etablere en slik tjeneste allerede i 2017 vil en tidligere kunne starte det viktige arbeidet med frafall fra skolen og andre utfordringer spesielt mange unge har. Bedre psykologtjenester til unge kan også bidra positivt til arbeidssituasjonen ute i skolene, da det for ansatte kan oppleves som belastende over lang tid å skulle håndtere elever som har behov for slik hjelp. Tiltaket kan således også få en positiv effekt på kommunens sykefravær.

Legetjenesten

Legetjenesten i Fauske kommune har vært igjennom en endringsprosess i 2016. Det ene av to private legekontor blir lagt ned 1. desember på bakgrunn av forhandlinger som har pågått og hvor det ikke kom til enighet mellom Havnegården legesenter og Fauske kommune. De kommunale legekontorene driftes godt, men man har utfordringer i forhold til lokaliteter når man nå tar imot en ny legehjemmel og en turnuskandidat på Fauske legesenter. Ombygging av underetasjen ved Helsetunet vil også innbefatte utvidelser av dagens lokaler til legekontor. Den vil innebære bedre venteromsfasiliteter, utvidet skadestue og laboratorium. Tiltaket er prioritert i investeringsbudsjettet.

Legevakten må bruke 2017 på å forberede ressursbruk og faglighet for det planlagte «blålyshuset». Det vil fra 2018 bli et pålagt krav om bakvaktsordning for leger som er under veiledning. Det må jobbes for å videreføre, og få på plass et interkommunalt samarbeid med våre nabokommuner Sørfold og Saltdal i blålysbygget.

Frisklivstilbud

Frisklivssentralen lager gode helsefremmende tilbud til alle aldersgrupper i hele kommunen. Det er kostbart å leie lokaler til forskjellige aktiviteter. Spesielt leie av basseng er kostnadsdrivende. For å kunne opprettholde det gode tilbudet til kommunens innbyggere er det behov for en økt økonomisk ramme for å kunne ivareta den økende brukergruppen på frisklivstilbudene. Kvaliteten på tjenesten har økt i de siste årene både som følge av nasjonale føringer, men også innsats fra frivillige instruktører som bidrar inn i tjenesten. Antall deltagere som benytter seg av Frisklivssentralen har økt betraktelig, og de har i dag mellom 320 til 380 brukere av denne tjenesten. I tillegg er det 15-20 ungdommer som er på ukentlig trening på Frisklivssentralen.

Fysioterapitjenesten

En av de viktigste utfordringene enhet Helse står overfor sammen med hjemmebaserte tjenester, er å få hverdagsrehabilitering implementert i Fauske kommune. Dette har vært, og er en utfordring for tjenestene, da dette krever tilgang på fagkompetanse for å sette i gang. Fauske kommune har to kommunalt ansatte fysioterapeuter, hvorav 40 % av den ene stillingen skal ivareta pasienter bosatt på institusjon.

Det er 5 privatpraktiserende fysioterapeuter på driftstilskudd fra Fauske kommune. For å kunne iverksette, og i vareta hverdagsrehabilitering i kommunen, må derfor den kommunale

fysioterapeuttjenesten styrkes hvis dette skal bli en realitet. Det vil være et tett samarbeid med hjemmebaserte tjenester, som vil være en viktig brikke i hverdagsrehabiliteringstemaet sammen med fysioterapeut og ergoterapeut. For å kunne imøtekomme den demografiske utfordringen vi står overfor må det prioriteres flere kommunale fysioterapeuter slik at man kan gi tilbud på et tidlig tidspunkt ved funksjonsfall, og ikke minst forebygge for gruppen av eldre.

Behovet for en kommunal barnefysioterapeut er stort. Det er veldig sårbart for kommunens barn og unge med store utfordringer hvis de ikke får hjelp tidlig i livet, noe som igjen kan føre til at de blir varige brukere av kommunale tjenester. Det er de siste årene født barn med store og gjennomgripende behov for sammensatte tjenester, herunder fysioterapeut. I dag har kommunen en fordelingsnøkkel hvor barnefysioterapeuten i kommunen er 50 % kommunalt ansatt, og 50 % på kommunalt driftstilskudd.

Fysioterapitjenesten har i dag lokaler som er uegnet for opptrening for mange pasientgrupper på grunn av at treningssalen ligger uten tilgang til frisk luft/vinduer, og temperaturen er gjennomgående for høy. Dette gjør at flere pasientgrupper blir ekskludert fra å trene i disse lokalene. Dette gir utfordringer i forhold til den faglige tilnærmingen, og lokalene er lite egnet til terapeutisk utredning. I investeringsbudsjettet er det foreslått ombygging av lokaler for fysioterapitjenesten, slik at tilbudet ikke blir segregerende for enkelte brukergrupper.

Ergoterapeuttjenesten/hjelpemiddellager
Behovet for disse tjenestene har økt betraktelig de siste årene. Ergoterapeutene jobber tett med fysioterapeutene og hjemmetjenesten, og er en naturlig del av implementeringen av hverdagsrehabilitering i kommunen. Det er behov for å utbedre lokalene med mange smale passasjer og små rom som ikke er egnet for å ta imot bevegelseshemmede brukere av tjenesten. Tiltaket er prioritert i investeringsbudsjettet.

Tiltak budsjett 2017

- Reduksjon i tilskudd til private leger.
- Implementering av hverdagsrehabilitering i samarbeid med hjemmebaserte tjenester. Herunder økning av ressurser innenfor fysioterapitjenesten.
- Ansette kommunal barnefysioterapeut.
- Ansette kommunepsykolog.
- Reduksjon i husleie for rus og psykisk helsetjeneste ved flytting til nye lokaler.

Budsjett 2017

Tabell 31 – Budsjett 2017-2020 for enhet Helse (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-14 064 723	-14 176 834	-14 481 986	-14 916 072	-11 889 709
Sum utgifter	49 823 635	51 421 410	52 526 272	54 074 888	46 203 012
Netto	35 758 912	37 244 576	38 044 286	39 158 816	34 313 303

5.3.5 NAV

Ansvarsområde
NAV har som hovedoppgave å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet, herunder at den enkelte får mulighet til å leve og bo selvstendig og fremme overgangen til arbeid slik at graden av sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet blir størst mulig.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
I løpet av de siste årene har behovet for sosialhjelpsytelser vært økende i Fauske kommune. Det er gledelig å se at denne utviklingen har snudd i 2016. Tettere oppfølging av brukere med sammensatte behov og et godt arbeidsmarked har ført til færre sosialhjelpsmottakere.

Utfordringer i årene fremover blir å avsette ressurser til brukeroppfølging slik at flest mulig settes i stand til å bidra til felleskapet gjennom arbeid. På den måten vil vi også motvirke negative effekter av at en lavere andel av befolkningen vil være i arbeidsfør alder.

For 2017 legger Nav Fauske opp til at den positive trenden skal videreføres gjennom en styrking av ressursene til oppfølging med ett årsverk.

Tiltak budsjett 2017

- Styrke oppfølging av sosialhjelpsmottakere med sammensatte behov med ett årsverk. I 2016 har Nav hatt ett årsverk ekstra knyttet til oppfølging av nevnte målgruppe. Erfaringer fra inneværende år er svært positiv. Tettere oppfølging har ført til økt overgang til arbeid eller oppfølgingsløp i kommunal og statlig regi, med mindre forbruk av sosialhjelp.

- Gjennom å innføre aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere, søker en å styrke den enkeltes muligheter for å komme i arbeid og bli selvforsørget. Spesielt er det viktig å hjelpe unge ut av en passiv tilværelse. Andre kommuner som har gjennomført dette viser at vilkår om aktivitet særlig har effekt overfor unge mottakere. Effekten synker med økende alder. Det vil bli søkt kompensasjon for tiltaket fra Fylkesmannen.

Budsjett 2017

Tabell 32 – Budsjett 2017-2020 for enhet NAV (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-696 231	-696 231	-696 231	-696 231	-4 083 053
Sum utgifter	19 694 302	20 398 029	20 805 170	21 180 685	19 429 381
Netto	18 998 071	19 701 798	20 108 939	20 484 454	15 346 328

5.4 Rådmannens stab

Rådmannens stab består av rådmann, kommuneoverlege, folkehelsekoordinator, kommunikasjonsrådgiver, politisk sekretariat, personalavdeling, IT, innkjøp, servicetorg og økonomiavdeling. I budsjettet til rådmannens stab ligger også satsing på folkehelse, samt kompetanseutvikling (herunder tilskudd RKK) og seniormidler. For å understøtte utviklingen innenfor enhetene vei, vann og avløp (VVA) og plan/utvikling, er disse lagt inn under rådmannens stab.

Budsjettet for rådmannens stab fremstår som styrket i forhold til budsjett 2016 fordi skatteoppkreverfunksjonen var utelatt i fjorårets budsjett. Dette skyldes at skatteoppkreverfunksjonen i statsbudsjettet for 2016 var foreslått overført fra kommunene til staten. Forslaget ble ikke vedtatt, og skatteoppkreverfunksjonen ble regulert inn i budsjettet igjen i økonomimelding 1/2016.

I tiltakslisten for rådmannens stab inngår det også tiltak som har virkning på tvers av flere enheter i kommunen. Dette gjelder reduksjon forsikringer og leasingbiler samt sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger.

Tabell 33 – Tiltak 2017 for Rådmannens stab (uten Plan/utvikling og VVA) (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Rådmannens stab				
Reduksjon folkehelserådgiverstilling 50 %	-375 000			
Reduksjon frikjøp tillitsvalgte med 30 %	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon konsulenttjenester	-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Reduksjon advokathonorar	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon porto	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Reduksjon IT-lisenser	-110 000	-110 000	-110 000	-110 000
Anbud økonomi- og lønnssystem		-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon ekstrahjelp	-75 000	-75 000	-75 000	-75 000
Fjerne flyttegodtgjørelse	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Reduksjon seniortiltak	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Reduksjon felles kompetansemidler	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Reduksjon forsikringer og leasingbiler	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Sykefraværsoppfølging i enheter og avdelinger	500 000	0	-1 000 000	-3 500 000
Sum tiltak rådmannens stab	**-975 000**	**-1 200 000**	**-2 200 000**	**-4 700 000**

Tabell 34 – Budsjett 2017-2020 for Rådmannens stab (uten Plan/utvikling og VVA) (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-4 427 863	-4 408 363	-4 402 863	-4 402 863	-4 585 526
Sum utgifter	34 881 631	35 779 685	36 540 825	37 376 812	33 583 113
Netto	30 453 768	31 371 322	32 137 962	32 973 949	28 997 587

5.4.1 IT

Innenfor alle kommunens enheter innføres og utvikles bruk av stadig flere IT-baserte tjenester. Alle IT-systemer medfører økte driftskostnader, så en nøye vurdering av hvilke IT-verktøy kommunen trenger vil være viktig framover. Raskt økende datamengde, og flere tjenester som krever høy grad av stabilitet og oppetid, setter krav til proaktiv drift og tilstrekkelig kapasitet.

I et beredskapsperspektiv blir tilgang til IT-systemer stadig viktigere og utfordrer oss på redundante løsninger og tilgang til nødstrøm.

Innenfor helse og omsorg er det behov for oppetid 24/7, noe som er utfordrende da IT ikke har etablert vaktordning.

5.4.2 Innkjøp

En vesentlig del av innkjøp til Fauske kommune skjer gjennom flerårige rammeavtaler. Av disse er mange etablert gjennom vår deltakelse i Samordnet innkjøp i Salten (SIIS). Både gjennom egne konkurranser, og vår deltakelse gjennom SIIS, utfordres kommunen på forventninger om tilrettelegging for lokalt næringsliv. Sentrale krav om bruk av elektroniske innkjøpsordninger og konkurransegjennomføringer ivaretas gjennom bruk av felles innkjøpsverktøy i SIIS-samarbeidet.

Kommunens egne vedtak som regulerer hvordan konkurranser skal gjennomføres bør utredes i forhold til hvilke praktiske konsekvenser dette gir. Da det i tillegg kommer mange nye forskrifter fra årsskiftet vil det være fornuftig å gjennomgå på nytt hvordan innkjøp skal organiseres, og hvilke rutiner vi skal ha. Innkjøpsansvarlig har påbegynt arbeidet med en vurdering av innkjøp som skal være klar til desember 2016.

Leiebiler
Fauske kommune disponerer per 1. november 36 leiebiler som er leaset 36 eller 48 måneder. Disse disponeres av et stort antall brukere, og kommunen har ingen felles bilansvarlig med oppføling av drift og vedlikehold. Dette er en oppgave som ligger hos hver enkelt enhet. Generelt utsettes bilene for mange skader gjennom leasingperioden, og mange er relatert til hendelser som kunne vært unngått ved bedre kunnskap og rutiner. Resultatet er at mange biler får store innbyttekostnader i tillegg til reparasjoner i leasingperioden. Fauske kommune vil se på hvilke rutiner og krav som bør ligge til grunn for de som disponerer kjøretøyene. Brukere av leiebiler skal bl.a. gjennomføre sjåføropplæring i regi av KLP. Målet er å få redusert innbytteutgiftene og egenandelen ved skader.

5.4.3 Personalavdelingen

Personalavdelingen er en stab-/støtteavdeling i forhold til lov, avtaleverk og lønn. Den har ansvar for relevante retningslinjer, rutiner og reglement, pensjon, personalpolitiske planer og HMS.

For å få ned vikarbruken foreslår rådmannen å omdisponere ressurser til en felles kommunal stilling. Den skal ha hovedfokus på å bidra til å redusere sykefraværet innad i og på tvers av

samhandlingsområdene. Målet er først og fremst å bistå lederne ute i enhetene og avdelingene med tett oppfølging av ansatte som er, eller står i fare for å bli, sykemeldt. Det vil bl.a. være viktig å følge opp ansatte med kroniske lidelser, slik at de kan være mest mulig på jobb. Det er lagt inn en utgift på kr 500 000,- for 2017. Liknende stilling er opprettet i annen kommune der den i sin helhet blir finansiert gjennom ordningen med fritak for arbeidsgiverperioden. Dette betyr at en kan budsjettere med kr 0,- i 2018 og med besparinger i 2019 og 2020.

5.4.4 Økonomiavdelingen

Økonomiavdelingen har ansvar for regnskap, fakturering, innkreving og eiendomsskatt. Skatteoppkreveren og Salten interkommunale regnskapskontroll (SIRK) er også en del av Økonomiavdelingen.

Fauske kommune har økonomisystem fra Visma. Det er nå kommet nye aktører på dette markedet, og det økte tilbudet har medført endring i prisen på tjenesten. Det er derfor sannsynlig at vi gjennom en ny anbudskonkurranse for økonomisystemet kan oppnå besparelser på de årlige driftsutgiftene, både om vi får en ny leverandør eller om Visma forblir kommunens systemleverandør. Det foreslås derfor å gjennomføre en anbudsrunde ift. økonomisystemet i løpet av 2017. Besparelser som følge av denne prosessen vil tidligst komme fra 2018.

5.4.5 Servicetorget

I Servicetorget inngår kommunens dokumentsenter. Dokumentsenteret håndterer all post og journalføring, samt arkivering innenfor de områder dette gjelder. Her arbeider man blant annet ut fra arkivlovens bestemmelser. Dette skal sikre at kommunen har et sak- og journalsystem som er innrettet slik at dokumentene er trygget som informasjonskilde for nåtid og ettertid. På servicetorget er målet å sikre én «dør inn» til Fauske kommune. Her skal innbyggere, offentlige og private aktører få hjelp videre til rett instans, eller ved at de får løst sine oppgaver hos servicetorget.

2016 har vært et år preget av oppgraderinger av sak- og journalsystemet. Store ressurser har gått med til planlegging, gjennomføring og opplæring. Fauske kommune gjør dette for å sikre mer offentlighet. Oppgraderingen har ført til en enklere postjournal for allmenheten. Dokumentsenteret har mål om at postlistene skal ligge åpne like etter årsskiftet. Hovedutfordringer for 2017 blir som i 2016, å få ferdigstilt Fauske kommunes arkivplan. Til dette er det søkt midler hos Fylkesmannen. Arkivplan er en lovpålagt oppgave, som i henhold til forskrift om offentlige arkiv § 2.2 skal sikre at kommunen til enhver tid har en ajourført samleplan som viser hva arkivet omfatter og hvordan dette er organisert.

5.4.6 Plan/utvikling

Ansvarsområde
Enhet plan/utvikling ivaretar kommunens arealplanlegging/-forvaltning, bygge- og delingssaker, forvaltningsoppgaver innen landbruk (jord- og skogbruk), vilt, fisk, miljø, motorferdsel i utmark med mer. Enheten har en sentral rolle i utvikling av kommunens

infrastruktur og legger til rette for industri og næringsliv. Enheten har gjennom sine oppgaver også en rolle i kommunens folkehelsearbeid.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Enheten har ansvar for et omfattende saksområde og har stor saksmengde. Enheten har nå full bemanning med unntak av én stilling som står vakant. Det er en utfordring å få behandlet alle saker innenfor de frister som ligger i lover og forskrifter.

Rullering av kommuneplanens arealdel er forsinket, men forventes å bli fullført i løpet av 2017. Oppretting av feil og mangler i matrikkelen er organisert i et prosjekt som er igangsatt. Det er behov for å forlenge prosjektet ut 2018.

Digitalisering av gårds- og eiendomsarkivet er en oppgave kommunen står ovenfor. Dette er en oppgave som bør igangsettes snarest mulig og senest i fra 2018.

Tiltak budsjett 2017

- Tilskudd til boligbygging utgår.
  Tilskuddsordningen gjelder førstegangsetablerere som bygger hus, har blitt benyttet i liten grad.

- Vakante stillinger.
  Nettobesparelse ved å holde stillinger vakant i 2017. Vakanse vil få konsekvenser for tjenestetilbudet innen skogbruk og vil på sikt ha negative følger for næringen.

- Økning av byggesaksgebyrer ved innføring av selvkost.

Tabell 35 – Tiltak 2017 for enhet Plan/utvikling (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Plan/utvikling				
Fjerne tilskudd til boligbygging	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Økning byggesaksgebyrer	-350 000	-350 000	-350 000	-350 000
50 % stilling skogbrukssjef, vakant	-390 000			
40 % stilling plansaksbehandler, vakant	-265 000			
Sum tiltak plan/utvikling	**-1 155 000**	**-500 000**	**-500 000**	**-500 000**

Budsjett 2017

Tabell 36 – Budsjett 2017-2020 for enhet Plan/utvikling (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-11 816 743	-12 232 516	-12 391 932	-12 556 131	-15 067 452
Sum utgifter	19 317 520	20 931 416	21 398 760	21 829 317	21 167 131
Netto	7 500 777	8 698 900	9 006 828	9 273 186	6 099 679

5.4.7 Vei, vann og avløp (VVA)

Ansvarsområde
Enhet vei, vann og avløp (VVA) inngår i rådmannens stab. Enheten forvalter vei, gatelys, vann og avløp. Vann og avløp er en del av selvkostområdet og er beskrevet i kapittel 6.2.

Utfordringer i 2017 og årene fremover
Sommervedlikehold kommunale veier:
Etter de seneste års reduksjoner av veibudsjettet er det ikke rom til å ivareta standarden på de kommunale veier. Siden 2006 har kommunestyret bevilget betydelige investeringsmidler til opprusting av kommunale veier. Dette i form av asfaltering av grusveier, reasfaltering og opprusting kommunale grusveier. Selv etter denne satsingen er det fortsatt stort etterslep. mht. å oppnå tilfredsstillende standard.

Kommunestyret vedtok å redusere budsjett for veimerking med kr 50 000,- i 2016. Disse midlene er øremerket merking av fotgjengeroverganger. Konsekvensen av manglende merking er at ingen fotgjengeroverganger blir merket i 2016. Dette har resultert i at de fleste fotgjengeroverganger er slitt bort. Ved å fortsette denne besparelsen vil trafikksikkerheten for myke trafikanter bli svekket.

Det ble under budsjettbehandlingen for 2016 også vedtatt å redusere innkjøp av veisalt (klorkalsium) med ca. 30 %. Ved å unnlate å påføre grusveier veisalt vil store deler av finstoffet i veibanen støve bort og dermed forringe verdien av tidligere investeringer mer enn besparelsen er ved å ikke påføre veiene veisalt. I tillegg medfører dette et miljøproblem i form av svevestøv spesielt i boligområder.

Vintervedlikehold kommunale veier:
Pga. tidligere reduksjoner av veibudsjettet mht. terskelen for utrykning etter snøfall, er denne endret fra 12 cm til 15 cm snø, samt at det ikke skal brøytes før etter kl. 04:00 (gjelder også gang-/sykkelveier). En ytterligere reduksjon av brøytestandard vil medføre at trafikanter får store problemer med framkommeligheten, og anbefales derfor ikke.

Gatelys:
Fauske kommune drifter ca. 2000 stk. gatelys som er fordelt rundt om i kommunen. Etter å ha endret frekvens med pærebytte fra to til én runde per år, er trafikksikkerheten spesielt for myke trafikanter svekket.

Tiltak budsjett 2017

- Øke budsjettet for vegmerking med kr 50 000,- slik at fotgjengeroverganger blir synlig.
- Øke posten vedlikehold utearealer med kr 100 000,- til innkjøp av veisalt.
- Overføre stilling fra vei til VA-området.

Tabell 37 – Tiltak 2017 for vei og gatelys (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Vei og gatelys				
Veisalt til grusveier	100 000	100 000	100 000	100 000
Oppmerking av sebrastriper fotgjengeroverganger	50 000	50 000	50 000	50 000
Overføre stilling fra vei til VA-området	-250 000	-250 000	-250 000	-250 000
Sum tiltak vei og gatelys	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**	**-100 000**

Budsjett 2017

Tabell 38 – Budsjett 2017-2020 for enhet Vei og gatelys (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 971 580
Sum utgifter	9 631 383	9 988 015	10 200 031	10 412 940	9 838 494
Netto	7 867 084	8 223 716	8 435 732	8 648 641	7 866 914

5.5 Politisk virksomhet

Høsten 2017 er det stortingsvalg, og i budsjettet for politisk virksomhet er det tatt høyde for utgifter til gjennomføring av valget.

I budsjettforslaget er det forutsatt endringer i frikjøpsordningen for politikerne, ved at antallet frikjøpsdager til utvalgsledere, gruppeledere og partier halveres. I tillegg er støtten til politiske partier foreslått halvert fra 2016 til 2017, til kr 45 000,-.

Tabell 39 – Tiltak 2017 for politisk virksomhet (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Politisk virksomhet				
Halvere antall frikjøpsdager til utvalgsledere	-170 000	-170 000	-170 000	-170 000
Halvere frikjøp gruppeledere og partier	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Halvere støtten til politiske partier	-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
Sum tiltak politisk virksomhet	**-490 000**	**-490 000**	**-490 000**	**-490 000**

Budsjett 2017

Tabell 40 – Budsjett 2017-2020 for politisk virksomhet (i kr)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
	Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Sum inntekter	-124 843	-124 843	-124 843	-124 843	-81 363
Sum utgifter	9 555 617	9 807 686	9 946 973	10 089 506	9 454 063
Netto	9 430 774	9 682 843	9 822 130	9 964 663	9 372 700

6.0 Investeringer

6.1 Ordinære investeringer

Investeringsplanen 2017-2020 bygger på gjeldende investeringsplan vedtatt av kommunestyret gjennom økonomiplanen for 2016-2019.

Tabell 41 – Investeringer 2017-2020 (i kr)

Område	Tidligere bevilget	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Vestmyra (Fase 2 - riving og ferdigstilling uteområde)	351 000 000	31 200 000			
Valnesfjord skole	125 000 000	47 000 000	63 000 000		
Finneid skole uteområde (fullføre)		3 500 000			
Uteområdet Sulitjelma skole og barnehage	1 875 000	15 000 000			
Sulitjelma barnehage	9 050 000	7 000 000			
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole		6 300 000			
Erikstad barnehage uteområdet		9 500 000			
Fra leid til eid (flytting av enheter)		13 000 000	17 000 000	17 000 000	
Svømmebasseng Sulitjelma	6 400 000	7 850 000			
Fauskebadet		15 000 000			
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	16 500 000	7 000 000	7 000 000	5 000 000	4 000 000
Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg		5 000 000	70 000 000	60 000 000	30 000 000
Demensomsorg Eiaveien		3 000 000	100 000 000	30 000 000	30 000 000
Buen fase 1, institusjon/bokollektiv/bofellesskap		30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Ombygging fysio, legekontor, hjemmetjeneste Helsetunet		2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Velferdsteknologi		2 000 000	500 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg		2 530 000			
KAD			5 000 000		
Ettervernsbolig			5 000 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur		1 700 000			
Tråkkemaskin Valnesfjord		1 400 000			
Grunnundersøkelser		1 000 000			
Småprosjekter Plan/utvikling		480 000			
Rassikring Farvikbekken	1 600 000	600 000			
Nordvika bade- og friluftsområde		765 000			
Rehabilitering lys på strandpromenaden		850 000			
Trafikksikkerhetsmidler	1 200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
IT-utstyr	9 520 000	2 520 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Fauske kirkelige fellesråd, oppgradering kirker etc.	985 000	850 000			
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	**523 130 000**	**217 745 000**	**301 200 000**	**145 700 000**	**95 200 000**
Mva kompensasjon		-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd		-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000
Investeringstilskudd husbanken					
Annen finansiering (salg eiendom)					
Nye lån ekskl. VA		-162 196 000	-198 960 000	-93 560 000	-53 160 000
		2017	**2018**	**2019**	**2020**
Vann		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
			0	0	
Sum		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Nye lån Husbanken		-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Sum nye lån		**-184 196 000**	**-220 960 000**	**-115 560 000**	**-75 160 000**
Egenkapitaltilskudd KLP		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Overføring fra driftsregnskapet		-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000

Hovedfokus i investeringsplanen er rettet mot ferdigstillelse av allerede vedtatte skoleprosjekter og igangsetting av nye investeringsprosjekter for en fremtidsrettet helse-, pleie- og omsorgssektor. Som det framgår av finansieringsplanen forutsettes investeringene i all hovedsak lånefinansiert. De nye prosjektene innenfor pleie- og omsorgssektoren er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektene kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

6.1.1 Gjeldsnivå

Figuren nedenfor viser utvikling i gjeldsnivå fra 2012 og ut økonomiplanperioden. Gjeldsnivået beregnes som renteeksponert lånegjeld som andel i prosent av brutto driftsinntekter. Fra et beskjedent nivå på rundt 40 % øker gjelden betydelig fra 2014, og vil passere 100 % i 2017, for så å legge seg i underkant av 120 % i årene etter. Fra å være en kommune med lavt gjeldsnivå sammenlignet med andre kommuner, er Fauske kommune nå i den andre enden blant den andelen av kommuner med høyest nivå.

Figur 29 – Beregnet gjeldsnivå 2012-2020

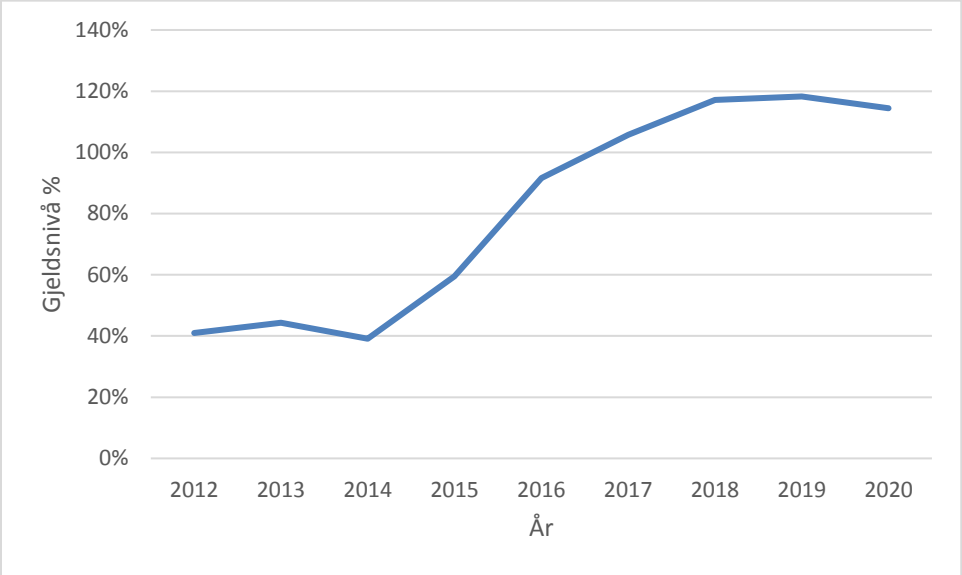

Høy gjeld er ikke nødvendigvis et problem, dersom kommunen har forutsetninger for å betjene den samlede gjelden på både kort og lang sikt, uten at det får konsekvenser for tjenestetilbudet for nåværende og framtidige innbyggere. Det er ikke et mål at kommunene skal ha så lav gjeld som mulig hvis det for eksempel betyr at de ikke ivaretar nødvendige utbygginger eller vedlikehold av bygningsmassen. Utfordringen med et høyt gjeldsnivå inntreffer når kommunens økonomi totalt sett ikke tåler økninger i renter og avdrag utover dagens nivå. Dette er slik rådmannen ser det utfordringen for Fauske kommune i årene som kommer. Kombinasjonen av negative driftsresultat og manglende avsetninger til disposisjonsfond, innebærer at kommunen ikke tåler nevneverdige renteøkninger uten at dette vil få konsekvenser for tjenestetilbudet til nåværende og fremtidige innbyggere.

Det som i det hele tatt gjør det mulig å håndtere en slik vekst i gjelden, er det lave rentenivået. Så lenge renten holder seg på dagens nivå vil det være mulig å håndtere renter og avdrag innenfor dagens rammer. Halvparten av dagens gjeld er bundet med en snittrente rundt 2 %. Det må gjøres fortløpende vurderinger på hvorvidt en større andel av kommende låneopptak skal bindes, for å hindre at fremtidige renteøkninger vil påvirke kommunens tjenestetilbud.

Utfordringen for Fauske kommune er at alternativet til økte renteutgifter ikke er kr 0,-. Mange av investeringene er helt nødvendige for å kunne få en mer fornuftig og effektiv drift, dette gjelder særlig i omsorgssektoren der en vet at driftsutgiftene vil eskalere hvis kommunen ikke settes i stand til å møte de store utfordringene befolkningsdreiningen mot flere eldre vil medføre.

6.1.2 Om investeringsprosjektene

Nedenfor følger en gjennomgang av foreslått investeringsportefølje for 2017. Det gis en kortfattet oversikt over planer/status/fremdrift. Alle tall er oppgitt inkl. mva.

Skoleprosjekter – Vestmyra, Valnesfjord, Finneid og Sulitjelma

- Vestmyra skole:
  Det gjenstår nå å fullføre del 2 av uteområdet, herunder også rivning av den gamle ungdomsskolen. Rivningsarbeidet er påbegynt og er beregnet fullført i løpet av desember 2016. Siste del av uteområdet gjøres ferdig sommeren 2017.
- Valnesfjord skole og flerbrukshall:
  Anbudsprosessen for kontrahering av sideentreprenører og hovedentreprenør er nettopp gjennomført, og kommunen har inngått kontrakt med vinnerne av konkurransen. Under behandlingen av anbudene viste resultatene at avviket mellom antatte byggekostnader og pris på faktiske anbud var svært stor. Det ble derfor nødvendig å legge saken fram for ny politisk behandling i kommunestyret, med forslag om å øke budsjettrammen med 63,7 mill. kr. Et enstemmig kommunestyre fulgte rådmannens innstilling, og prosjektet videreføres i tråd med saksutredningen og tidligere vedtatte planer. Byggestart forventes å skje desember 2016. Ferdigstillelse er planlagt til skolestart 2018.
- Finneid skole:
  I prosjektet har det tidligere ikke vært tatt høyde for større utomhusarbeid, og det som er utført er i hovedsak oppgradering av uteområdet nærmest skolebygningen og reparasjon av skader og ødeleggelser som følge av anleggsarbeidet som har vært ved skolen. Det som gjenstår er å oppgradere utomhus mht. trafikkavvikling og uteområdet.
- Sulitjelma skole:
  Uavhengig av hvor barnehagen i Sulitjelma plasseres så må uteområdet for Sulitjelma skole etableres og ferdigstilles. Det er vanskelige grunnforhold på stedet, noe som gjør prosjektet mer kostnadskrevende enn andre sammenlignbare prosjekter.

Sulitjelma barnehage
Arbeid med prosjektering av barnehage, både bygg og uteområde, samt uteområde skole. Prosjekteringsfasen går mot slutten, og prosjektet ble sendt ut på anbud i Doffin i juni. Forhandlinger med entreprenør er i gang iht. kommunestyrets vedtak. Legges frem for kommunestyret for endelig beslutning i desember 2016.
Erikstad barnehage

Det må finnes en snarlig løsning for Erikstad barnehage, som er i midlertidige leide lokaler. Rådmannen foreslår å flytte barnehagen inn i Erikstad skole. En flytting av barnehagen innebærer også behov for å utbedre uteområdet.

Fra leid til eid (flytting av enheter)
Fauske kommune leier en del arealer på det private markedet. Det er gjort beregninger som viser at det på sikt vil lønne seg for kommunen å være i bygg vi selv eier, selv om det vil medføre investeringer for å tilpasse lokalene til annen kommunal virksomhet enn det de opprinnelig var bygd for. Det foreslås å sette av investeringsmidler til dette formålet over en treårsperiode.

Sulitjelma basseng
Renovering av Sulitjelma basseng har vært ute på anbud i Doffin og entreprenør er valgt. Oppstart i desember 2016, med ferdigstillelse i 2017.

Fauskebadet
Antatt oppstart i 2016 med nye fliser i 25-metersbassenget, med ferdigstillelse våren 2017. Det er estimert at flisjobben vil beløpe seg til ca. 2,5 mill. kr. Prosjektering på takkonstruksjon er igangsatt, og det antydes en prosjektramme på ca. 12,5 mill. kr. Antatt oppstart av arbeidet i mai 2017, dette for å begrense utgifter samt å prøve å holde bassenget i drift lengst mulig. Det vil bli gjennomført avbøtende tiltak i takkonstruksjonen for å sørge for god lufting gjennom vinteren. Kontraktsforhandling/kontrahering i januar 2017. Det er høy grad av usikkerhet i tallmaterialet knyttet til Fauskebadet.

Oppgradering eksisterende eiendomsmasse
I forbindelse med etableringen av Fauske Eiendom KF ble det vedtatt å gjennomføre en tiltaksplan over 10 år for opprustning av kommunal eiendomsmasse. Total bevilgning utgjør 50 mill. kr. Etter ønske fra foretaket er profilen på tiltaksplanen foreslått endret slik at de årlige bevilgningene er høyere i startfasen. Dette er innarbeidet i budsjett/økonomiplan.

Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg
Vedtatt videreført av kommunestyret 23.06.2016, med en foreløpig investeringsramme beregnet til ca. 165 mill. kr inkl. mva. Salg av eksisterende eiendommer vil komme til fratrekk. Renter og avdrag på lån kan bl.a. betjenes med husleie fra eksterne leietakere.

Prosjektet felles teknisk driftsbygg/blålysbygg er inne i en periode med avklaringer rundt tomteeiere. Det er opprettet dialog og det skal sendes ut et brev med grundig informasjon til alle berørte grunneiere. Det er tre aktuelle tomter, sannsynlig bruk vil være to tomter for å få tilstrekkelig areal. Det er etablert kontakt med Rambøll vedrørende reguleringsendring. Hvis grunneiere går med på å avgi tomt, vil det bli detaljregulering som går over relativt kort tid, hvis ikke blir det en reguleringssak som kan ta ett år. Samtidig med dette arbeidet vil det bli laget et konkurransegrunnlag for byggene som ivaretar og kvalitetssikrer det arbeidet som er gjort tidligere mht. størrelser og behov. I tillegg skal det grunnbores vinteren 2017 for å fastsette grunnforholdene og derav eliminere usikkerhetsmoment i prosjektet. Deretter vil det bli konkurranse på Doffin og oppstart grunnarbeid.

Estimert fremdrift:
- Kontakt med grunneiere november 2016
- Tilbakemeldingsfrist fra grunneiere i løpet av desember/januar 2016/2017
- Grunnboring gjennomføres sannsynligvis i januar – mars 2017

- Konkurranseunderlag klart januar – april 2017
- Regulering av tomt februar 2017 – april 2017 (ved enighet grunneiere), februar 2017 – januar 2018 (ved uenighet grunneiere)
- Utlysning konkurranse april – mai 2017 (ved enighet grunneiere)
- Kontrahering (ved enighet grunneiere) juni/juli 2017
- Byggestart/grunnarbeid august/september 2017
- Ferdig bygg februar – april 2019

Demensomsorg Eiaveien
Det settes av midler til å starte planlegging og prosjektering av en fremtidsrettet demensomsorg i Eiaveien. Prosjektet er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektet kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

Buen fase 1, bokollektiv/bofellesskap
Det settes av midler til å starte planlegging og prosjektering av bokollektiv og bofellesskap i Buen for brukere med fysisk funksjonssvikt og somatisk sykdom. Prosjektet er tilskuddsberettiget, men nøyaktig størrelse på tilskuddene er ikke kjent ennå. Det er derfor lagt inn sjablongmessige tilskudd basert på det antall enheter som planlegges bygd. Eventuell rentekompensasjon kommer i tillegg. Finansieringsplanen for prosjektet kan derfor bli endret etter detaljprosjektering.

Ombygging fysio, legekontor og hjemmetjeneste
Utbedring av lokaliteter for fysioterapitjenesten og Fauske legesenter for å kunne gi gode tilpassede helsetjenester. Ombyggingen omfatter bl.a. bedre treningsfasiliteter for pasientene.

Velferdsteknologi
Fauske kommune har startet investeringer og implementering av velferdsteknologiske løsninger både innenfor hjemmetjenesten og på institusjonene. Videre investeringer innenfor dette området dreier seg i første omgang om å ta i bruk eksisterende løsninger sammen med nye muligheter. Investeringene knytter seg til implementering av e-lås, e-rom, arbeidslistestyring og individuelle trygghets- og overvåkningspakker (eksempelvis digitale trygghetsalarmer, fallovervåking med mer). Samtidig med investeringene må organisasjonen, arbeidsflyt og rutiner endres.

Pasientvarslingsanlegget på Moveien er totalt ute av drift. Det gir store utfordringer, og det bør prioriteres nytt anlegg koblet opp mot kommunenes plattform for velferdsteknologi. Det er behov for å oppgradere trygghetsalarmene med ny teknologi, ettersom de analoge telelinjene fases ut og erstattes med digitale linjer.

HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg
Det er stadig behov for mindre utbedringer ved enhetene. Det kan dreie seg om ulike pålegg fra arbeidstilsynet, enklere HMS-tiltak og mindre justeringer av lokalene. Det foreslås derfor at Helse og omsorg tildeles investeringsmidler som kan benyttes til disse formålene. Det forventes å ha positiv effekt på arbeidsmiljøet å kunne ta tak i slike mindre forhold med en gang det oppstår behov. Av prosjekter som planlegges løst med midler fra en slik pott er pålagt ombygging ved NAV som følge av nye sikkerhetskrav, oppgradering av garderobeforhold for de ansatte ved Helsetunet og paviljong 9, bytting av gulvbelegg, vinduer og altandør ved Moveien, utskifting av løftestoler, gåstoler og hvilestoler samt gamle oppvaskmaskiner,

vaskemaskiner og tørketromler som er modne for utskifting. Utvidelse av balkong og adkomst fra demensavdeling er tatt med i rammen for småprosjekter.

KAD
Det kommer krav om at kommunen skal etablere kommunal akutt dagseng (KAD) for brukere av rus- og psykiatrihelsetjenesten.

Ettervernbolig
Kommunen vil bli pålagt å etablere ettervernsplasser for brukere av rus- og psykiatritjenesten.

HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur
Det er stadig behov for mindre utbedringer ved enhetene. Det kan dreie seg om ulike pålegg fra arbeidstilsynet, enklere HMS-tiltak og mindre justeringer av lokalene. Det foreslås derfor at Oppvekst og kultur tildeles investeringsmidler som kan benyttes til disse formålene. Det forventes å ha positiv effekt på arbeidsmiljøet å kunne ta tak i slike mindre forhold med en gang det oppstår behov. Av prosjekter som planlegges løst med midler fra en slik pott er bl.a. nytt inventar til bibliotekets ungdomsavdeling, nye salgsautomater ved kinoen, ny informasjonsplattform for kino- og arrangementsavdelingen og en liten hjullaster til snøbrøyting ved Vestmyra skole.

Tråkkemaskin Valnesfjord
Tråkkemaskinen i Valnesfjord er gammel og dyr i drift. Ved innkjøp av ny tråkkemaskin vil det bli søkt et samarbeid med Valnesfjord helsesportsenter (VHS) der kommunen eier maskinen, mens VHS betaler for leie av tråkkemaskinen samt oppbevarer denne innomhus. Det er viktig for kommunen å ha eierskapet til maskinen slik at den kan flyttes til andre deler av kommunen ved spesielle behov. Sambruk med VHS vil totalt sett gi lavere driftsutgifter pga. færre antall km i kommunal regi, ettersom VHS også vil kjøre opp løyper. I tillegg vil en ny maskin gi lavere generelle drifts- og vedlikeholdsutgifter.

Grunnundersøkelser
Skjerpede krav fra NVE nødvendiggjør omfattende grunnundersøkelser i forbindelse med arbeid med reguleringsplaner og klargjøring av arealer for salg.

Småprosjekter Plan/utvikling
Det er avsatt et årlig beløp i økonomiplanperioden til dekning av utgifter ved skilting av nye vegnavn og øvrige løpende behov for skilting. Det er behov for å fornye basestasjonen for oppmåling, og skjerpede krav for håndtering av fallvilt krever nytt utstyr i form av henger med kapell og vinsj.

Rassikring Farvikbekken
Kommunen skal i samarbeid med NVE skal delfinansiere sikringstiltak i området rundt deler av Farvikbekken. Prosjektet er kostnadsberegnet til 9 mill. kr fordelt over to år. Kommunens andel er 20 % av den totale kostnaden (1,8 mill. kr). Kommunens andel anslås for 2016 til å være kr. 1,2 mill. mens for 2017 beregnes andelen til kr. 0,6 mill. Arbeidet er i gang etter planen.

Nordvika bade- og friluftsområde
Kommunestyret besluttet i møte 12.11.2015 å oppgradere Nordvika bade- og friluftsområde ift. universell utforming, inngjerding mot togskinnene og toalettfasiliteter. Investeringsrammen på prosjektet angir et maksimumsbeløp, og det forutsettes at det søkes tilskuddsmidler i størst mulig utstrekning.

Lyspunkter strandpromenaden
Det er betydelige skader og mangler på belysningen langs strandpromenaden. Fra Bygdetunet og frem til Coop Mega er lysene oppgradert, mens strekningen fra Fridahls møbelhus og frem til Brygga hotell gjenstår.

Aksjon skoleveg – trafikksikkerhetsmidler
Det er avsatt en årlig egenandel på 0,2 mill. kr. til trafikksikkerhetsprosjekter hvor det søkes/tildeles midler fra fylkeskommunen.

IT-utstyr
Det er utarbeidet en detaljert plan som innbefatter nyanskaffelser av maskinvare, programvare og nettverkskomponenter. Dette for å sikre nødvendig kvalitet i nettverk og serverpark. Leasingavtalen på IT-bilen utløper, og det vurderes som lønnsomt for kommunen å kjøpe ut bilen for kr 140 000,- fremfor å levere den inn og lease ny bil. Bilen har en del småskader som vil gi stort fratrekk i innbytteprisen, men disse skadene har ingen betydning for kommunenes bruksverdi av bilen.

Som en del av IT-investeringene foreslås det å investere i et nytt nødstrømsaggregat. Virksomheter som er kritisk avhengige av elektrisitet må ha egen beredskap for å ivareta behovet for nødstrøm. En av de største utfordringene for krisehåndteringen hos kommunene er bortfall av strøm, telefon og internett. Øvrige utfordringer som følge av strømsvikten kan i stor grad løses dersom en har tilgang til nødstrøm. Alle kommunens virksomheter bruker databehandling i sin daglige tjenesteproduksjon, og bortfall av strøm vil raskt få store konsekvenser for de fleste av enhetene. Langvarig strømbrudd vil kunne få omfattende konsekvenser for liv og helse, økonomi og viktige samfunnsfunksjoner. Tilgang til elektroniske arkiv, servere og elektroniske hjelpemidler kan sikres ved hjelp av nødstrøm. Det samme gjelder lys og oppvarming til lokaler for krisehåndtering.

Et nødstrømsaggregat for administrasjonsbygget vil dekke behovet for nødstrøm til kriseledelse, IT og evakueringslokaler. Tilgang til strøm, IT-systemer og telefoni er nødvendig for å kunne utføre nødvendig kriseledelse. Det er særlig i helse- og omsorgstjenestene at det er fare for liv og helse ved at pasientjournaler ikke er tilgjengelige. Også for skoler og barnehager vil behovet for kommunikasjon mot foreldre vektes høyt på listen over kritiske funksjoner. Økt pågang på servicetorget vil være en konsekvens av dette, slik at informasjonsbehovet må kunne dekkes gjennom sentrale systemer lokalisert i administrasjonsbygget. Om vinteren er manglende oppvarming en vesentlig trussel. Mange hjem blir kalde, mørklagte og uten varmt vann, og det kan bli behov for forpleining og innkvartering av utsatte grupper og/eller områder. Det må påregnes behov for evakuering ved langvarig strømbrudd. Fauske kommune har i dag ikke lokaler med tilgang til nødstrøm som kan brukes til evakueringslokaler. Ved etablering av nødstrøm i hele administrasjonsbygget, kan bygget også benyttes som alternativt evakueringslokale ved langvarige strømbortfall. Det tenkes en løsning der aggregatet plasseres ved siden av bygget, slik at det relativt raskt vil kunne flyttes ved behov.

Fauske kirkelige fellesråd
Investeringsprosjekter som ønskes gjennomført i 2017 er rehabilitering av gjerder, maling av kirka i Sulitjelma, nytt orgel i Valnesfjord kirke, reparasjon av adkomstområde ved Erikstad kirkegård, nytt tak på kapellet i Sulitjelma samt energieffektive varmepumper i kirkene.

6.2 Investeringer VA-området

Vann
Iht. hovedplan for vann er det avsatt 7,0 mill. kr i investeringsbudsjettet. Tabell 42 gir en oversikt over prosjekter som er planlagt gjennomført i 2017.

Tabell 42 – Prosjekt vann 2017

Sammenkoble vannledning øvre/nedre Tortenli	1.800 000
Rehabilitering vannledning Sjønståveien	575 000
Rehabilitering vannledning Fagerli	575 000
Rehabilitering vannledning Bjørkveien	1 450 000
Ny vannledning Strømhaug Valnesfjord. Noe etterarbeid gjenstår	100 000
Sanering kummer Fauske	1 500 000
Ombygging ventilhus Bremsebakken	1 000 000
Sum ramme – Vann 2017	**7 000 000**

Avløp
Iht. hovedplan for avløp er det avsatt 3,0 mill. kr i investeringsbudsjettet. Prosjekter som planlegges gjennomført i 2017 fremgår av tabell 43:

Tabell 43 – Prosjekt avløp 2017

Rehabilitering avløp Sjønståveien	750 000
Rehabilitering avløp Bjørkveien	1 000 000
Rehabilitering pumpestasjoner/fjernovervåking	1 250 000
Sum ramme – Avløp 2017	**3 000 000**

6.3 Egenkapitaltilskudd KLP

Medlemmer i KLP plikter å betale egenkapitaltilskudd i den utstrekning det er nødvendig for å gi selskapet tilfredsstillende soliditet. Tilskuddet fastsettes i forhold til premien og beregnes av KLPs styre for det enkelte kalenderår.

Egenkapitalinnskuddet skal føres i investeringsregnskapet som kjøp av andeler og kan ikke lånefinansieres. I økonomiplanperioden foreslås egenkapitaltilskuddet finansiert med salg av næringseiendom. Egenkapitaltilskuddet har de seneste årene ligget på rundt 1,5-1,7 mill. kr.

Tabell 44 – Egenkapitaltilskudd KLP (i kr)

	Budsjett 2017	**Økonomiplan**			Budsjett 2016
		2018	**2019**	**2020**	
Egenkapital tilskudd KLP	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 273 599
Overført fra driftsregnskap	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000	-2 400 000	-2 273 599
Netto	0	0	0	0	0

6.4 Husbankens videreformidlingslån

Utgifter og inntekter vedrørende videreutlånsordningene gjennom Husbanken skal føres i investeringsregnskapet. Denne ordningen er selvfinansierende og medfører ingen reelle utgifter eller inntekter for kommunen, da utgiftene dekkes av låntakerne.

Tabell 45 – Husbankens videreformidlingslån (i kr)

	Budsjett 2017	**Økonomiplan**			Budsjett 2016
		2018	**2019**	**2019**	
Utlån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Bruk av lån	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Avdrag på lån	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	5 000 000
Mottatte avdrag på utlån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Netto	0	0	0	0	0

7.0 Andre områder

7.1 Fauske Eiendom KF

Fauske Eiendom KF skal et redskap for gjennomføring av Fauske kommunes eiendomspolitiske målsetninger, og skal sikre at kommunen har hensiktsmessige bygg for sin virksomhet og tjenesteyting. Eiendomsforetaket skal sørge for effektiv ivaretakelse av bygningene og forestå forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU). Gjennom rehabilitering av eiendommene, skal Fauske Eiendom KF sørge for at eiendomsmassen utvikles i samsvar med kommunens forutsetninger for et godt servicenivå.

Det er en tredeling av rollene i eiendomsforvaltningen; eier, bruker og forvalter. Kommunestyret har eierrollen, fagetatene tar seg av brukerrollen og Fauske Eiendom KF er forvalter. Bruksavtalen, FDVU avtale for eiendom, bygg og anlegg for kommunale bygg i Fauske kommune, omfatter alle eide formålsbygg. Retningslinjer for forvaltningen skjer etter prinsipper styrt fra Norsk Standard NS 3454. Bruksavtalen er basert på kostnadsdekkende husleie (i 2013 satt til 850 kr/kvm) og NS 3454. Kostnadsdekkende husleie skal reguleres årlig i forhold til konsumprisindeksen. Denne reguleringen ble ikke ivaretatt i 2014, 2015 eller 2016. Dette medfører at midler til vedlikehold av formålsbygg reduseres, og at de generelle driftskostnadene øker som følge. Figuren nedenfor viser utviklingen av materialkostnader de siste ti år.

Figur 30 – Prosentvis endring av byggekostnadene fra 2005 til 2015

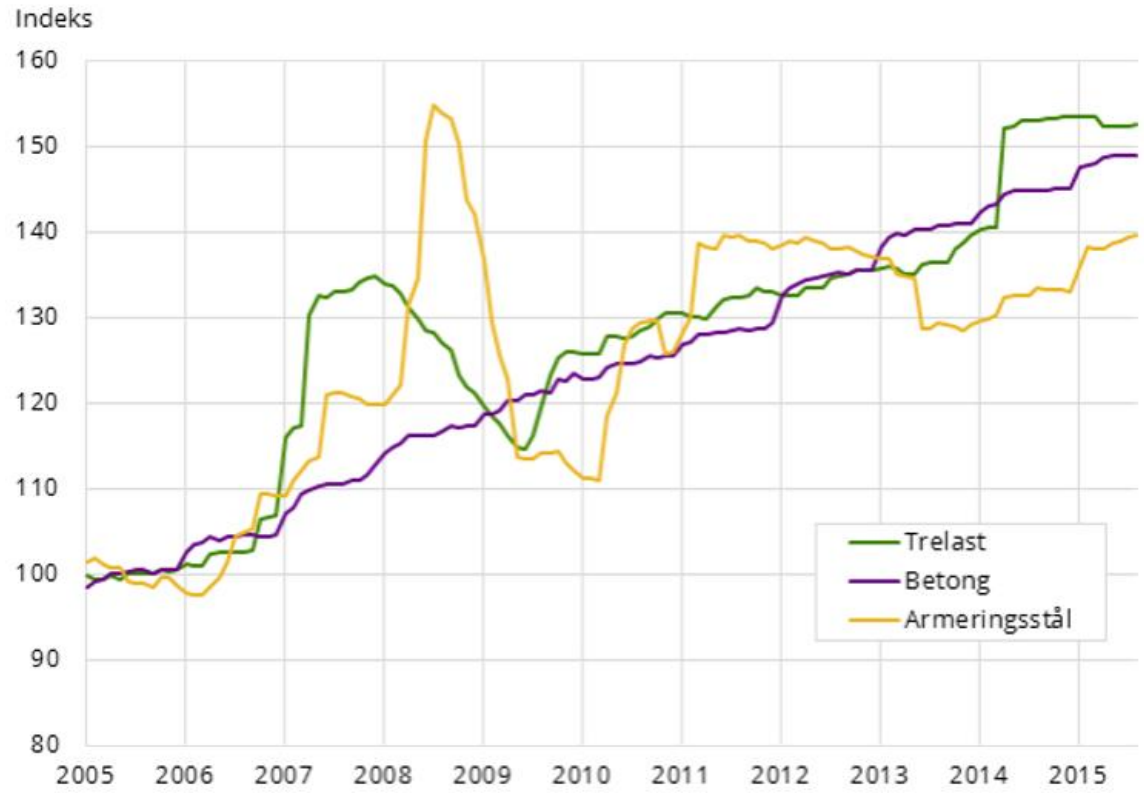

Hovedprioriteringer 2017

For å senke kommunens totale kostnader vil en av hovedoppgavene for eiendomsforetaket være å redusere kommunens arealbruk. Dette vil i første omgang være basert på å redusere innleid

areal, og å utnytte eid areal bedre. Bedre utnyttelse av arealene på Helsetunet vil prioriteres også kommende år.

Energiforbruk og energiøkonomiske tiltak vil være en prioritert oppgave. Dette reduserer faste kostnader og frigir midler til vedlikeholdstiltak som igjen vil redusere faste kostnader.

Arbeidet med ny renholdsplan og bruk av «Jonatan Clean», som er en moderne databasert renholdsplan, er til stor hjelp for å ivareta renholdsarbeidet godt og ikke minst for å ha god kontroll på renholdskostnadene. I løpet av 2017 antar vi at innkjøringsproblemene er unnagjort, og verktøyet da skal fungere etter intensjonen.

Arbeid med helse, miljø og sikkerhet samt reduksjon av sykefravær vil alltid være prioriterte oppgaver for Fauske Eiendom KF.

Digitalisering
Kommunens FDVU-verktøy «Facilit» er i bruk og er et viktig verktøy for driftskontrolloppgaver og vedlikeholdsplanlegging. Programvaren har en «help-desk»-funksjon hvor alle feil og mangler ved byggene skal rapporteres inn.

Digitalisering av tegninger over kommunens eiendommer er en prioritert oppgave. Digitale tegninger skal være en støtte for renholdsplanlegging og endringsarbeider på byggene, så vel som ved beregninger av bruksarealer og forbruk innenfor arealene. Riktig tegningsgrunnlag er også viktig i forhold til dokumentasjon for brannforebyggende tiltak. Digitaliseringen er på det nærmeste ferdig.

Boligkontorets oppgave er å samhandle med øvrige enheter ved tildeling av kommunal gjennomgangsbolig og startlån, dette for å tildele rett bolig til rett søker. Et viktig arbeid her er «samhandlingsavtaler» med helse og omsorg samt oppvekst og kultur. Det skal i tillegg være ekstra fokus på barn ved tildeling av disse tjenestene. Boligkontorets vedlikeholdsaktivitet vil i 2017 i all hovedsak bli konsentrert om å tilføre de kommunale boligene tiltrengt oppgradering, med spesiell vekt på klimaskall.

Budsjett 2017
Budsjettet som er ordnet etter FDVU-prinsipper med forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling som hovedelementer, er delt opp i prosessnumre som angir type aktivitet innenfor de forskjellige hovedelementer.

Det er i tillegg utarbeidet et budsjett for FDVU som er delt inn etter hovedprinsippene i NS 3454. Totalt kommunalt eid areal er nå på ca. 52 000 kvm, noe som skal gi FDVU-kostnader på i overkant av 47 mill. kr.

Vedlikeholdsetterslep
Når budsjettramme er satt til 36 mill. kr tilsier dette at kommunen opparbeider seg et vedlikeholdsetterslep på ca 10 mill. kr per år. Vedlikeholdsetterslep er således også eskalerende, og vil over en treårsperiode utgjøre ca. 36 mill. kr.

Drift
Drift er redusert til et minimum. Dette betyr at deler av anleggene, heis, ventilasjon, elektro kan være ute av drift deler av året. Tiltak som har med sikkerhet å gjøre blir ivaretatt.

Utvikling
Kun direkte pålegg fra myndigheter blir utført.

Vedlikehold
Vedlikeholdsmidlene er redusert til kun å gjelde tiltak som hindrer skade på byggene. Reduserte vedlikeholdskostnader gir høyere driftskostnader på sikt.

Hva som skjer med byggene og kommunens økonomi når vedlikeholdsmidler reduseres er illustrert i figuren nedenfor. Figuren viser forholdet mellom innsparing av vedlikeholdsmidler, økte driftskostnader og reduksjon av bygningens verdi. For lite midler til vedlikehold vil i en kortere periode gi innsparinger for byggeier, men etter en tid vil driftskostnaden øke og bli større enn innsparingene (brekkpunkt). De antatte innsparinger blir til ekstra faste kostnader som er svært vanskelige å redusere. Samtidig vil bygningens verdi forringes. Nye investeringer med stor belastning på den kommunale økonomien må til, noe som kunne vært unngått med målrettet og tilstrekkelige vedlikeholdsmidler. Byggene blir «forbruksvarer», og vil ikke kunne opprettholde sin opprettholde sin funksjon.

Figur 31 – Hva skjer med byggene og kommunens økonomi når vedlikeholdsmidler reduseres

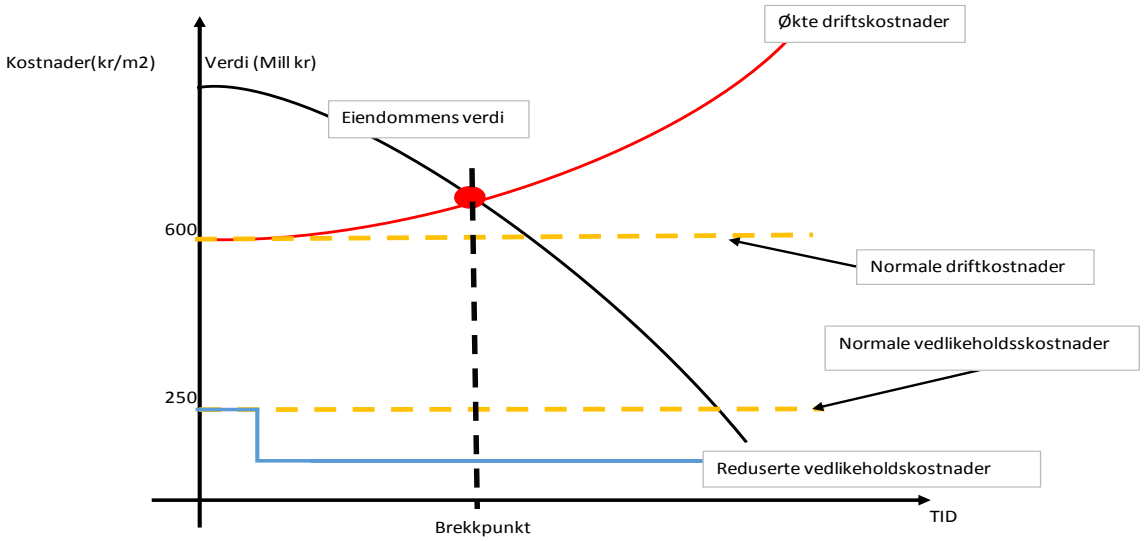

Figur 32 viser utviklingen av tilførte midler til FDVU de siste tre år i forhold til behovet og reelle kostnader. Differansen vil være opparbeiding av vedlikeholdsetterslep.

Figur 32 – Opparbeidet vedlikeholdsetterslep

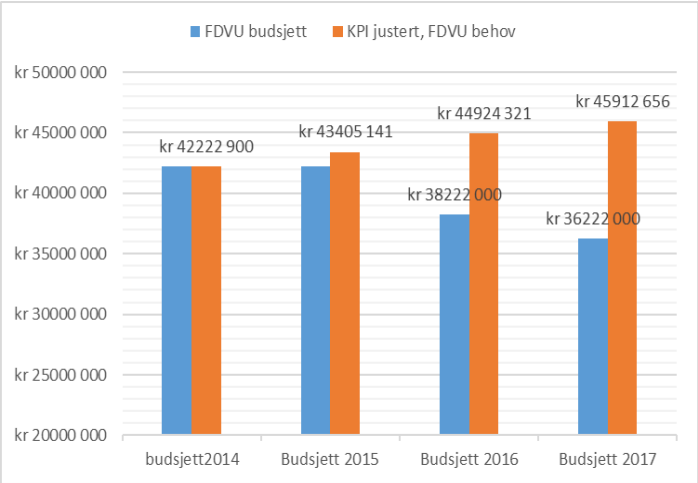

Investeringer/ekstra vedlikeholdsmidler

Kommunestyret vedtok i sak 43/13, 20.6.2013, ekstra vedlikeholdstilskudd på 50 mill. kr fordelt gjennom en 10-årsperiode. Bruk av vedlikeholdsmidler samsvarer ikke helt med årsavslutningene, dette fordi vedlikeholdsprosessene flyter kontinuerlig gjennom årene. Det er derfor viktig at de midler som ikke er brukt inneværende år overføres til kommende år, da disse kan være forpliktet eller forventet.

Figur 33 – Profil på bruk av ekstra vedlikeholdsmidler

Investeringsbehov	
2 014	5 000 000
2 015	9 500 000
2 016	8 500 000
2 017	7 000 000
2 018	5 000 000
2 019	4 000 000
2 020	3 500 000
2 021	3 000 000
2 022	2 500 000
2 023	2 000 000
Totalt	**50 000 000**

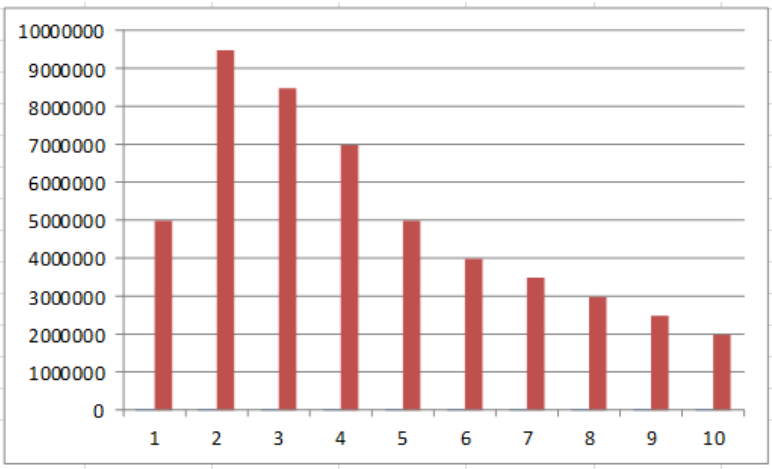

Tiltak budsjett 2017

- Husleie fra Fauske kommune reduseres med 2 mill. kr i forhold til 2016.

Tabell 46 – Tiltak 2017 for Eiendomsforvaltning (i kr)

Tiltak	2017	2018	2019	2020
Eiendomsforvaltning				
Redusert overføring til Fauske eiendom	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Sum tiltak eiendomsforvaltning	**-2 000 000**	**-2 000 000**	**-2 000 000**	**-2 000 000**

Budsjett 2017

Budsjettet for 2017 fremgår av vedlegg 7. Kommunen har i tillegg innleide arealer, og disse er ikke en del av FDVU-budsjettet.

7.2 Fauna KF

Fra etableringen i 2005, og frem til 2008 var foretaket bemannet med én person i fast 100 % stilling. Derfra har det vært viktig å styrke Fauna KF med ulik kompetanse. I dag har foretaket 2 ansatte i fast stilling og 2 prosjektstillinger. For å være i stand til å påta seg oppgaver av et visst omfang, er det avgjørende at Fauna KF besitter både kompetanse og økonomisk forutsigbarhet. Dermed kan foretaket bidra til at Fauske får styrket næringsarbeidet og dermed utviklet nye arbeidsplasser. Gjennom godt samarbeid, langsiktig målsettinger og ufortrødent arbeid, bidrar Fauna KF til å utvikle eksisterende næringsliv, samt opprette nye og varige arbeidsplasser i kommunen.

I tiden framover, vil det fortsatt være viktig å ha et styrket Fauna KF, slik at Fauske kan ha en aktiv rolle i arbeidet med å styrke lokalt næringsliv. Som bindeledd mellom ulike næringsaktører og det offentlige, kan Fauske ha mulighet til å få tilført ny aktivitet. Når Fauske settes på kartet, både nasjonalt og internasjonalt, gir vi mulighet til å skape nye arbeidsplasser i tillegg til at etablerte bedrifter styrkes. Fauna KF har også påtatt seg en rolle overfor regionen, der enkeltkommuner ikke har mulighet å gjennomføre oppdrag. Dette styrker både Fauna KF og Fauske i det regionale næringsarbeidet.

I 2016 har Fauna KF hatt ulike prosjekter. Prosjekt for framtidig mineralutvinning i Sulitjelma og prosjektet Sjunkhatten folkehøgskole går fortsatt. I tillegg vil det fremover bli jobbet aktivt med å se på Fauske som lokaliseringssted for datasenter. Dette arbeidet vil bli ivaretatt som en del av mineralprosjektet. Videreføring av arbeidet med Fauske som trafikalt knutepunkt med utvidelse av dagens godsterminal, der omlegging av RV 80 og E6 vil også være sentralt i det videre arbeidet. Disse punktene samsvarer med strategiplan vedtatt. Av kommunestyret i 2016.

Dette er strategisk viktige prosjekt med planer som omfatter både etablering av nye arbeidsplasser, og styrking av allerede eksisterende virksomheter i Fauske. For å lykkes med dette arbeidet må man evne til å sette langsiktige mål og ha stayer-evne. Derfor er heller ikke disse prosjektene tidsavgrenset. Men ved bruk av betydelige menneskelige ressurser, både i og utenfor Fauna KF i form av frivillighet, forventes måloppnåelse og positive resultat.

Fauna har hatt prosjektansvar for etablereropplæringen Start Opp Salten, der det ble avsluttet kurs på våren, og nytt kull deltakere startet på høsten. Utover dette er Fauna delaktig i flere ulike prosjekt eller satsinger for å få etableringer i kommunen.

For å oppnå ønsket resultat, er det avgjørende at vi klarer å holde stø kurs med de prosjektene som er i gang. I tillegg er det avgjørende i tiden framover å se på nye muligheter som kan bidra til utvikling av kommunen. Skal vi få økt tilflytting trengs økt tiltrekningskraft. Til det trengs ambisjoner for å nå større mål. Utredningsarbeid og kvalitetssikring til etablering av datapark vil være é av strategiene i den retning.

For å opprettholde planlagt aktivitet, er det viktig at Fauna KF har finansiering som tilsvarer denne. Samtlige prosjekt har ekstern finansiering. Før det settes i gang ytterligere nye, må finansiering være på plass.

Lønn og honorar.
Ved utgangen av 2016 har Fauna KF 4 stillinger (tre i 100% og én i 40%). For 2017 vil behovet for økt aktivitet og kompetanse bety en styrking av staben. Organisasjonen nyter godt av den brede og særskilte kompetansen hos ansatte, som bidrar til å styrke de ulike prosjektene, ettersom de ansatte utfyller hverandre på en god måte.

Konsulenttjenester
Fauna KF har også i år prosjektledelse for Start Opp Salten 2016/2017. Dette er gründeropplæring som er kommet i stand gjennom et samarbeid mellom de ni Saltenkommunene. Her vil det være behov for kjøp av konsulenttjenester. Også andre prosjekt eller oppgaver som Fauna KF pålegges av eier, gir behov for kjøp av ulike kompetansetjenester.

Inntekter
For 2017 er Fauna KF, som tidligere år, avhengig av kommunalt tilskudd for å holde et tilfredsstillende aktivitetsnivå på den daglige driften. For å få ekstra fart i ny og etablert næring i Fauske, er det førsteprioritet å få en god oversikt over disponering av næringsfondet. Slik situasjonen har vært i 2016, der næringsfondet ikke har frie midler til disposisjon, er det krevende å skulle stimulere til ny næringsaktivitet i Fauske.

Med god økonomistyring har Fauna KF finansiert den daglige driften med dagens tilskuddsramme. Ved god oversikt og disponering av næringsfondet, samt at man øremerker midler til næringsutvikling, vil dette være med på å gi Fauna KF et større handlingsrom i jobben for å utvikle næringslivet i Fauske. Totalt budsjett er i underkant av 5 mill. kr. Av dette er ca. 35 % av inntektene eksterne tilskudd, utover driftstilskudd.

Budsjett 2017
Driften av Fauna KF dekkes over næringsfondet. For 2017 foreslås det et driftstilskudd på 2,7 mill. kr, tilskudd til mineralprosjektet på kr 500 000,-, tilskudd til prosjekt datapark på kr 500 000,- og tilskudd til prosjektstilling ifm. Sjunkhatten Folkehøgskole på kr 100 000,-. I tillegg foreslås det for 2017 å sette av kr 600 000,- i en pott som øremerkes tilskudd til næringsutvikling, jf. kapittel 7.

7.3 Næringsfondet

Det har så langt i 2016 ikke vært frie midler til disposisjon på næringsfondet. Derfor er det i løpet av høsten 2016 foretatt en gjennomgang av alle prosjekt som har fått støtte innvilget fra næringsfondet, men som ikke er kommet til utbetaling ennå. Tabellen nedenfor viser beholdningen for næringsfondet og hvilke prosjekter som har fått støtte, og når disse forventes å komme til utbetaling.

Rådmannen foreslår at det for 2017 settes av kr 600 000,- i en pott som øremerkes tilskudd til næringsutvikling. Innenfor denne rammen forestår Fauna KF saksbehandling av søknader om

støtte til næringsutvikling. Sakene legges på vanlig måte frem for formannskapet til beslutning. Økonomiavdelingen administrerer næringsfondet.

Tabell 47 viser oversikt over prosjekter som foreslås finansiert over næringsfondet i 2017.

Tabell 47 – Næringsfondet 2017

	Budsjett 2016		Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Inngående beholdning per 01.01.2016	***1 481 046***		***-161 123***	***193 411***	***-152 055***
Konsesjonsavgifter	5 064 534		5 064 534	5 064 534	5 064 534
Beregnede renter	40 000		40 000	40 000	40 000
Tilskudd Fauske Næringsforum	-300 000		-300 000	-300 000	-300 000
Delegerte saker	-50 000		-50 000	-50 000	-50 000
Tilskudd Fauna KF	-2 700 000		-2 700 000	-2 700 000	-2 700 000
Tilskudd Mineralprosjektet Fauna KF	-500 000		-500 000	-500 000	-500 000
Tilskudd Datapark Fauna KF	-500 000		-500 000	-500 000	-500 000
Vedtak i formannskapet 2015	-140 000				
Vedtak i formannskapet 2016	-400 000				
Skilting nye veinavn (rest fra 2013, 2014 og 2015)	-150 000				
Skilting/trafikksikkerhetstiltak (inkl. rest fra 2015)	-118 895				
Prosjektstilling matrikkel (inkl. rest fra 2015)	-1 092 904				
Hovedinnfallaport Sjunkhatten Nasjonalpark	-90 000				
Komtek	-70 000				
Planarbeid RV80 Vestmyra-Klungset				-500 000	
Planarbeid iht. planstrategi (inkl. rest fra 2015)	-634 904				
Gatevarme i sentrum				-300 000	
Sjunkhatten Folkehøgskole			-100 000		-500 000
Tilskudd til næringsutvikling			-600 000	-600 000	-600 000
Utgående beholdning	***-161 123***		***193 411***	***-152 055***	***-197 521***

Vedtak i formannskapet	***Bevilget***	***Utbetalt***	***Rest***	***Kommentarer***
2015				
Sjønstå gård	200 000	60 000	140 000	Kr 200 000,- per år i 2015 og 2016
2016				
Landbruksplan -ressurskartlegging og motivasjonsarbeid	350 000	250 000	100 000	
Sjunkhatten Folkehøgskole	100 000		100 000	
Sjønstå Gård	200 000		200 000	
Sum			400 000	
2018				
Planarbeid RV80 Vestmyra-Klungset	500 000		500 000	Vedtak fra 2013
Gatevarme i sentrum	300 000		300 000	Vedtak fra 2013
Sum			800 000	
2019				
Sjunkhatten Folkehøgskole	500 000		500 000	Garanti - vedtak fra 2013

VEDLEGG

Vedlegg 1 - Hovedoversikt drift

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
Linjenavn	**Budsjett 2017**	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**		
Brukerbetalinger	-27 332 946	-28 715 046	-29 520 609	-30 350 344	-26 609 124	-25 137 748
Andre salgs- og leieinntekter	-56 672 140	-58 035 617	-60 122 470	-61 576 554	-53 965 038	-47 819 631
Overføringer med krav til motytelse	-68 206 306	-68 504 781	-68 388 233	-68 665 877	-67 332 940	-69 782 818
Rammetilskudd	-277 231 000	-285 547 930	-294 114 368	-302 937 799	-273 731 000	-252 642 403
Andre statlige overføringer	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-30 564 000	-37 527 234
Andre overføringer	-37 447 046	-37 605 507	-37 768 723	-37 936 835	-31 039 046	-38 389 210
Skatt på inntekt og formue	-236 596 277	-243 694 165	-251 004 990	-258 535 140	-228 196 277	-238 902 617
Eiendomsskatt	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-48 750 000	-44 288 969
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	**-784 782 715**	**-803 400 046**	**-822 216 393**	**-841 299 549**	**-760 187 425**	**-754 490 630**
Lønnsutgifter	412 908 391	422 005 016	430 891 709	439 237 080	390 931 605	386 134 337
Sosiale utgifter	72 323 927	72 257 600	72 055 951	71 640 231	72 752 935	72 330 577
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	84 589 340	86 092 569	86 228 886	87 921 195	87 421 666	95 224 340
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	110 535 994	116 062 793	118 964 358	121 343 648	110 127 902	111 086 969
Overføringer	56 536 940	59 335 089	60 559 458	61 623 630	59 817 715	71 544 912
Avskrivninger	36 147 706	36 147 706	36 147 706	36 147 706	23 597 706	34 145 047
Fordelte utgifter	-1 251 191	-3 687 942	-3 781 193	-4 321 993	-1 372 191	-4 808 499
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	**771 791 107**	**788 212 831**	**801 066 875**	**813 591 497**	**743 277 338**	**765 657 683**
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	**-12 991 608**	**-15 187 215**	**-21 149 518**	**-27 708 052**	**-16 910 087**	**11 167 053**
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 306 191
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-383 058
Mottatte avdrag på utlån	0	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-11 275 000	-9 689 249
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	25 014 246	26 196 208	28 678 329	31 408 662	24 225 003	17 962 610
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	33 788 178	34 801 823	38 282 005	42 110 206	26 039 000	22 408 890
Utlån	0	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	58 802 424	60 998 031	66 960 334	73 518 868	50 264 003	40 371 500
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	47 527 424	49 723 031	55 685 334	62 243 868	38 989 003	30 682 251
Motpost avskrivninger	-36 147 706	-36 147 706	-36 147 706	-36 147 706	-23 597 706	-34 145 047
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	**-1 611 890**	**-1 611 890**	**-1 611 890**	**-1 611 890**	**-1 518 790**	**7 704 257**
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne fond	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Bruk av likviditesreserve	0	0	0	0	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Overført til investeringsregnskapet	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	0	1 500 000
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	3 176 900	5 913 990
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	4 089 388
Avsetninger til bundne fond	750 000	750 000	750 000	750 000	1 500 000	2 827 735
Avsetninger til likviditetsreserven	0	0	0	0	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	3 150 000	3 150 000	3 150 000	3 150 000	4 676 900	14 331 113
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-310 024**

Vedlegg 2 - Budsjettskjema 1A

(Driftsbudsjettet totalt)

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
Linjenavn	**Budsjett 2017**	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**		
Skatt på inntekt og formue	-236 596 277	-243 694 165	-251 004 990	-258 535 140	-228 196 277	-238 902 617
Ordinært rammetilskudd	-277 231 000	-285 547 930	-294 114 368	-302 937 799	-273 731 000	-252 642 403
Skatt på eiendom	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-45 750 000	-48 750 000	-44 288 969
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-35 547 000	-30 564 000	-37 527 234
Sum frie disponible inntekter	**-595 124 277**	**-610 539 095**	**-626 416 358**	**-642 769 939**	**-581 241 277**	**-573 361 223**
Renteinntekter og utbytte	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 775 000	-9 306 191
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000	-383 058
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	25 014 246	26 196 208	28 678 329	31 408 662	24 225 003	17 962 610
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	33 788 178	34 801 823	38 282 005	42 110 206	26 039 000	22 408 890
Netto finansinntekter/-utgifter	47 527 424	49 723 031	55 685 334	62 243 868	38 989 003	30 682 251
Dekning av tidl års regnskm merforbruk	0	0	0	0	3 176 900	5 913 990
Til bundne avsetninger	750 000	750 000	750 000	750 000	1 500 000	2 827 735
Til ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	4 089 388
Bruk av tidl års regnskm mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-1 538 110	-3 158 110	-22 345 394
Netto avsetninger	-788 110	-788 110	-788 110	-788 110	1 518 790	-9 514 281
Overført til investeringsbudsjettet	2 400 000	2 400 000	2 400 000	2 400 000	0	1 500 000
Til fordeling drift	**-545 984 963**	**-559 204 174**	**-569 119 134**	**-578 914 181**	**-540 733 484**	**-550 693 253**
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	**545 984 963**	**559 204 174**	**569 119 134**	**578 914 181**	**540 733 484**	**550 383 229**
Merforbruk/mindreforbruk	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**-310 024**

Vedlegg 3 - Budsjettskjema 1B

(Budsjettskjema 1A fordelt per enhet)

		Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
		Budsjett 2017	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Politisk virksomhet	Sum inntekter	-124 843	-124 843	-124 843	-124 843	-81 363
	Sum utgifter	9 555 617	9 807 686	9 946 973	10 089 506	9 454 063
	Netto	9 430 774	9 682 843	9 822 130	9 964 663	9 372 700
Rådmannens stab	Sum inntekter	-4 427 863	-4 408 363	-4 402 863	-4 402 863	-4 585 526
	Sum utgifter	34 881 631	35 779 685	36 540 825	37 376 812	33 583 113
	Netto	30 453 768	31 371 322	32 137 962	32 973 949	28 997 587
Kultur	Sum inntekter	-6 675 733	-6 765 470	-6 857 900	-6 953 104	-6 974 306
	Sum utgifter	22 800 819	23 480 007	23 984 298	24 496 227	23 065 629
	Netto	16 125 086	16 714 537	17 126 398	17 543 123	16 091 323
Vei og gatelys	Sum inntekter	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 764 299	-1 971 580
	Sum utgifter	9 631 383	9 988 015	10 200 031	10 412 940	9 838 494
	Netto	7 867 084	8 223 716	8 435 732	8 648 641	7 866 914
Bygg-eiendom-Idrett	Sum inntekter	0	0	0	0	0
	Sum utgifter	36 150 904	38 058 449	39 059 910	39 881 108	38 150 904
	Netto	36 150 904	38 058 449	39 059 910	39 881 108	38 150 904
Plan utvikling	Sum inntekter	-11 816 743	-12 232 516	-12 391 932	-12 556 131	-15 067 452
	Sum utgifter	19 317 520	20 931 416	21 398 760	21 829 317	21 167 131
	Netto	7 500 777	8 698 900	9 006 828	9 273 186	6 099 679
Skoler	Sum inntekter	-17 109 184	-17 795 048	-17 883 488	-17 974 580	-18 092 605
	Sum utgifter	136 815 746	139 512 828	142 546 173	145 695 452	133 097 702
	Netto	119 706 562	121 717 780	124 662 685	127 720 872	115 005 097
Barnehager	Sum inntekter	-8 904 059	-9 067 651	-9 236 152	-9 409 708	-10 020 395
	Sum utgifter	70 159 817	71 074 871	72 682 884	74 170 708	71 269 627
	Netto	61 255 758	62 007 220	63 446 732	64 761 000	61 249 232
Sykehjem	Sum inntekter	-28 784 382	-29 561 228	-30 168 440	-30 800 307	-29 023 665
	Sum utgifter	123 941 454	124 303 175	126 233 546	127 857 316	109 470 809
	Netto	95 157 072	94 741 947	96 065 106	97 057 009	80 447 144
Hjemmetjenesten	Sum inntekter	-20 622 238	-20 623 626	-20 807 701	-20 554 398	-17 877 826
	Sum utgifter	104 185 052	105 674 049	106 086 965	107 835 282	102 576 865
	Netto	83 562 814	85 050 423	85 279 264	87 280 884	84 699 039
Helse	Sum inntekter	-14 064 723	-14 176 834	-14 481 986	-14 916 072	-11 889 709
	Sum utgifter	49 823 635	51 421 410	52 526 272	54 074 888	46 203 012
	Netto	35 758 912	37 244 576	38 044 286	39 158 816	34 313 303
NAV	Sum inntekter	-696 231	-696 231	-696 231	-696 231	-4 083 053
	Sum utgifter	19 694 302	20 398 029	20 805 170	21 180 685	19 429 381
	Netto	18 998 071	19 701 798	20 108 939	20 484 454	15 346 328
Barne- og familieenheten	Sum inntekter	-46 613 355	-46 619 116	-46 625 050	-46 631 162	-44 288 883
	Sum utgifter	68 467 067	69 892 369	71 027 571	72 199 120	72 282 241
	Netto	21 853 712	23 273 253	24 402 521	25 567 958	27 993 358
Felles Fondsforv., selvkost mm.	Sum inntekter	-135 713 902	-103 124 733	-104 458 157	-105 844 919	-83 195 792
	Sum utgifter	137 877 571	105 842 143	105 978 798	104 443 437	98 296 668
	Netto	2 163 669	2 717 410	1 520 641	-1 401 482	15 100 876

Vedlegg 4 - Budsjettskjema 2A

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016
Linjenavn	**Budsjett 2017**	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**	
Investeringer i anleggsmidler	227 745 000	311 200 000	155 700 000	105 200 000	356 350 000
Utlån og forskutteringer	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 500 000
Avdrag på lån	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0
Avsetninger	0	0	0	0	0
Årets finansieringsbehov	**244 245 000**	**327 700 000**	**172 200 000**	**121 700 000**	**371 850 000**
Bruk av lånemidler	-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000	-297 180 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	0	0	0	0	-4 000 000
Tilskudd til investeringer	-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000	-68 670 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000
Andre inntekter	0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering	-241 745 000	-325 200 000	-169 700 000	-119 200 000	-371 850 000
Overført fra driftsregnskapet	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	0
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0	0
Bruk av avsetninger	0	0	0	0	0
Sum finansiering	**-244 245 000**	**-327 700 000**	**-172 200 000**	**-121 700 000**	**-371 850 000**
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0

Vedlegg 5 - Budsjettskjema 2B

(Investeringsbudsjettet per investering)

Område	Tidligere bevilget	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Vestmyra (Fase 2 - riving og ferdigstilling uteområde)	351 000 000	31 200 000			
Valnesfjord skole	125 000 000	47 000 000	63 000 000		
Finneid skole uteområde (fullføre)		3 500 000			
Uteområdet Sulitjelma skole og barnehage	1 875 000	15 000 000			
Sulitjelma barnehage	9 050 000	7 000 000			
Erikstad barnehage inn i Erikstad skole		6 300 000			
Erikstad barnehage uteområdet		9 500 000			
Fra leid til eid (flytting av enheter)		13 000 000	17 000 000	17 000 000	
Svømmebasseng Sulitjelma	6 400 000	7 850 000			
Fauskebadet		15 000 000			
Oppgradering eksisterende eiendomsmasse	16 500 000	7 000 000	7 000 000	5 000 000	4 000 000
Felles teknisk driftsbygg/blålysbygg		5 000 000	70 000 000	60 000 000	30 000 000
Demensomsorg Eiaveien		3 000 000	100 000 000	30 000 000	30 000 000
Buen fase 1, institusjon/bokollektiv/bofellesskap		30 000 000	30 000 000	30 000 000	30 000 000
Ombygging fysio, legekontor, hjemmetjeneste Helsetunet		2 500 000	2 500 000	2 500 000	
Velferdsteknologi		2 000 000	500 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Helse og omsorg		2 530 000			
KAD			5 000 000		
Ettervernsbolig			5 000 000		
HMS-tiltak, utbedringer og småprosjekter Oppvekst og kultur		1 700 000			
Tråkkemaskin Valnesfjord		1 400 000			
Grunnundersøkelser		1 000 000			
Småprosjekter Plan/utvikling		480 000			
Rassikring Farvikbekken	1 600 000	600 000			
Nordvika bade- og friluftsområde		765 000			
Rehabilitering lys på strandpromenaden		850 000			
Trafikksikkerhetsmidler	1 200 000	200 000	200 000	200 000	200 000
IT-utstyr	9 520 000	2 520 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Fauske kirkelige fellesråd, oppgradering kirker etc.	985 000	850 000			
Sum ekskl. VA (inkl. mva.)	**523 130 000**	**217 745 000**	**301 200 000**	**145 700 000**	**95 200 000**
Mva kompensasjon		-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000
Bruk av investeringsfond					
Annet tilskudd		-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000
Investeringstilskudd husbanken					
Annen finansiering (salg eiendom)					
Nye lån ekskl. VA		-162 196 000	-198 960 000	-93 560 000	-53 160 000
		2017	**2018**	**2019**	**2020**
Vann		7 000 000	7 000 000	7 000 000	7 000 000
Avløp		3 000 000	3 000 000	3 000 000	3 000 000
			0	0	
Sum		10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Nye lån VA		-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000
Nye lån Husbanken		-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000	-12 000 000
Sum nye lån		**-184 196 000**	**-220 960 000**	**-115 560 000**	**-75 160 000**
Egenkapitaltilskudd KLP		2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Overføring fra driftsregnskapet		-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000

Vedlegg 6 - Hovedoversikt investeringer

	Økonomiplan 2017-2020				Budsjett 2016	Regnskap 2015
Linjenavn	**Budsjett 2017**	**Budsjett 2018**	**Budsjett 2019**	**Budsjett 2020**		
Salg av driftsmidler og fast eiendom	0	0	0	0	-4 000 000	-6 080 211
Andre salgsinntekter	0	0	0	0	0	188 524
Overføringer med krav til motytelse	0	0	0	0	0	-300 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-43 549 000	-60 240 000	-29 140 000	-19 040 000	-68 670 000	-45 408 414
Statlige overføringer	-12 000 000	-42 000 000	-23 000 000	-23 000 000	0	-570 000
Andre overføringer	0	0	0	0	0	-2 322 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	0	0	0	0	0	-
SUM INNTEKTER (L)	**-55 549 000**	**-102 240 000**	**-52 140 000**	**-42 040 000**	**-72 670 000**	**-54 492 101**
Lønnsutgifter	0	0	0	0	0	4 406 321
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	228 360
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	184 196 000	250 960 000	126 560 000	86 160 000	287 680 000	198 385 680
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	0	0	0	0	0	
Overføringer	43 549 000	60 240 000	29 140 000	19 040 000	68 670 000	45 678 414
Renteutg, provisjoner og andre finansutg	0	0	0	0	0	
Fordelte utgifter	0	0	0	0	0	221 182
SUM UTGIFTER (M)	**227 745 000**	**311 200 000**	**155 700 000**	**105 200 000**	**356 350 000**	**248 477 593**
Avdragsutgifter	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000	1 711 593
Utlån	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	12 000 000	14 667 012
Kjøp av aksjer og andeler	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000	1 500 000	1 877 860
Dekning tidligere års udekket	0	0	0	0	0	21 618 119
Avsetning til ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	
Avsetninger til bundne fond	0	0	0	0		2 562 456
Avsetninger til likviditetsreserve	0	0	0	0	0	
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	16 500 000	16 500 000	16 500 000	16 500 000	15 500 000	42 437 040
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	**188 696 000**	**225 460 000**	**120 060 000**	**79 660 000**	**299 180 000**	**236 422 531**
Bruk av lån	-184 196 000	-220 960 000	-115 560 000	-75 160 000	-297 180 000	-209 032 396
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	0	0	
Mottatte avdrag på utlån	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-2 000 000	-4 253 193
Overføringer fra driftsregnskapet	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	0	-1 500 000
Bruk av tidligere års overskudd	0	0	0	0	0	
Bruk av disposisjonsfond	0	0	0	0	0	
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0	0	
Bruk av ubundne investeringsfond	0	0	0	0	0	-642 751
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	
SUM FINANSIERING (R)	**-188 696 000**	**-225 460 000**	**-120 060 000**	**-79 660 000**	**-299 180 000**	**215 428 340**
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**20 994 191**

Vedlegg 7 - Budsjett Fauske Eiendom KF - Hovedoversikt

Fauske Eiendom KF
Forslag til budsjett - 2015-2016-2017

Ansvar	Prosess	Beskrivelse	**Budsjett 2017**	**Budsjett 2016**
1		Administrasjon		
	220	Forsikringer	767 000	740 000
	231	Leiekostnader	64 000	60 000
	234	Økonomi	200 000	350 000
	236	Lønn admin (er sammenslått 2017)	2 341 260	2 086 509
	240	Andre forvaltningskosntader	200 000	430 000
	241	Kurs/reiser/kontigenter	100 000	200 000
	242	Kontorrekvisita	75 000	55 000
	243	Telefon/data/lisenser	110 000	150 000
	244	Konsulent/rådgiver	25 000	50 000
	250	Personaltiltak/serevering	50 000	50 000
	260	FDVU dok	50 000	70 000
	270	Styrehonorar og godtgjørelser	160 000	150 000
	401	Prosjektleder	697 265	697 265
	650	INNTEKTER ANDRE	-350 000	-693 900
	800	Husleieinntekter	-36 222 000	-38 222 000
1		Forvaltningf - summert	4 489 525	4 394 874
1		Administrasjon	-31 732 475	-33 827 126
3		Renhold		
	321	Regelmessig renhold, lønn inkl renholdsleder	12 205 805	13 205 805
	325	Renholdsmateriell	1 030 000	1 030 000
	620	INNTEKTER RENHOLD (SERVICETJENESTER)	-850 000	-1 000 000
3		**Renhold**	**12 385 805**	**13 235 805**
4		Drift		
	310	Driftsleder/renholdsleder	1 009 258	1 050 449
	311	Vaktmester drift, lønn	4 368 000	4 629 064
	313	Materiell,verktøy,arbeidstøy	460 000	460 000
	314	Drift ventilasjon/ kjøling	90 000	100 000
	316	Drift heis	170 000	150 000
	317	Drift annen	500 000	150 000
	318	Drift kjøretøy	250 000	200 000
	319	Reise/kurs driftspersonell	50 000	50 000
	331	Elkraft	6 000 000	6 300 000
	332	Fjærnvarme	1 000 000	1 000 000
	341	Vann/avløp	1 200 000	850 000
	351	Renovasjon	1 300 000	1 000 000
	361	Brannvern	100 000	150 000
	362	Serviceavtaler	100 000	200 000
	363	Vaktselskap	100 000	100 000

	364	Klima/vannmålinger	100 000	130 000
	365	Diverse driftskostnader	100 000	200 000
	371	Grønntareale	100 000	100 000
	372	Snømåking	100 000	100 000
	373	Div utendørs driftskosntnader	50 000	50 000
	630	INNTEKTER DRIFT (VAKTMESTERTJENESTER)	-250 000	-248 485
4		**Drift**	**16 897 258**	**16 721 028**
5		Vedlikehold		
	313	Materiell,verktøy,arbeidstøy	30 000	30 000
	402	Vedlikeholdsteam lønn	2 500 000	2 726 830
	411	Planlagt vedlikehold, materialer	300 000	300 000
	421	Utskiftninger, kjøpte tjenester	200 000	200 000
	422	Utskiftninger, egne tjenester	250 000	300 000
	431	Løpende vedlikehold	250 000	300 000
	471	Utendørs vedlikehold	50 000	50 000
	640	INNTEKTER VEDLIKEHOLDSTJENESTER	-900 000	-700 000
5		**Vedlikehold**	**2 680 000**	**3 206 830**
6		Utvikling		
	511	Oppgraderinger av anlegg/ombygginger	75 000	100 000
	521	Offentlig pålegg/ opggradering brann	75 000	100 000
	531	Oppgradering SD	0	100 000
6		**Utvikling**	**150 000**	**300 000**
		SUM FDVU	**36 902 588**	37 858 537
		Andre inntekter, husleie ambulanse etc	**-693 450**	
		TOTALT	**36 209 138**	
10		Boligkontor		
	600	Kommunal bolig se eget budsjett		

Budsjettet er behandlet og vedtatt av styret i Fauske Eiendom KF.

Vedlegg 8 - Budsjett Fauske Eiendom KF Boligforvaltning

Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2016
Boligkontor		
Husleie inntekter	-10 000 000	-10 000 000
Fast lønn	1 453 944	1 453 944
Pensjoner	169 192	169 192
Arbeidsgiveravgift	82 779	82 779
Kontormateriell	10 000	10 000
Annet forbruksmateriell og råvarer	43 000	43 000
Telefonutgifter	100 000	100 000
Annonse, reklame	20 000	10 000
Kost, opphold og reiseutgifter	30 000	30 000
Km. Godtgjørelse	10 000	10 000
Vedlikehold	15 000	15 000
Energi	250 000	250 000
Forsikringer	100 000	100 000
Leie av kontorlokaler	50 000	50 000
Leie av lokaler	5 943 585	4 900 000
Avgifter, gebyrer, lisenser mv.	657 500	657 500
Kontingenter	10 000	10 000
Inventar og utstyr	35 000	35 000
Byggetjenester	1 000 000	1 240 828
Konsulenter (advokat)	20 000	20 000
	10 000 000	9 187 243
Budsjett legges fram i balanse	-	-812 757

Budsjettet er behandlet og vedtatt av styret i Fauske Eiendom KF.

Vedlegg 9 Budsjett Fauna KF

	Budsjett	Budsjett
	2 017	2 016
Fast lønn	1 338 000	1 338 000
Engasjementstillinger	1 281 000	1 231 000
Godtgjørelse styre/bedr.forsamling	140 000	140 000
Pensjoner	459 500	454 500
Arbeidsgiveravgift	136 500	143 500
Sum lønn og sosiale utgifter	**3 355 000**	**3 307 000**
Sum Kjøp av varer og tjenester	**1 269 000**	**1 173 000**
Driftsavtale/overføring til private	5 000	200 000
Overføringer til andre (stipend)	100 000	120 000
Sum Overføringsutgifter	**105 000**	**320 000**
Sum utgifter	**4 729 000**	**4 800 000**
Diverse inntekter	- 100 000	- 300 000
Diverse inntekter - avgiftsfri	- 50 000	- 93 000
Sum diverse inntekter	- 150 000	- 393 000
Prosjektmidler fylkeskommune	- 300 000	- 100 000
Refusjoner fra kommuner	- 2 700 000	- 2 700 000
Refusjon fra IKS	- 73 000	- 227 000
Prosjektmidler fra egen kommune	- 1 150 000	- 1 100 000
Overføring fra Staten	- 223 000	- 127 000
Overføring fra fylkeskommunen	- 133 000	- 153 000
Sum refusjoner og tilskudd	**- 4 579 000**	**- 4 407 000**
Sum inntekter	**- 4 729 000**	**- 4 800 000**

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34355 Arkiv sakID.: 16/11683	Saksbehandler: Riise, Jonny

Sak nr.		Dato
053/16	Helse- og omsorgsutvalg	23.11.2016
148/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Disponering av kompensasjonstilskudd for omsorgsboliger 2017

Rådmannens forslag til innstilling:

Fauske Kommune yter driftstilskudd til følgende borettslag og bofelleskap (omsorgsboliger) for 2017:

Bofelleskap/Borettslag	***Tilskudd 2017***
Helsetunet Omsorgsbolig	634 000
Strømsnes Omsorgsbolig	98 000
Erikstadtunet Omsorgsbolig	240 000
Buveien Omsorgsbolig	82 000
Torgt. 16 Omsorgsbolig	96 000
Totalt	1 150.000

Vedlegg:

28.10.2016	Budsjett 2017 - A/L Erikstadtunet borettslag	1330317
28.10.2016	Budsjett 2017 - A/L Helsetunet borettslag	1330316
28.10.2016	Budsjett 2017 - A/L Strømsnes borettslag	1330315
28.10.2016	Budsjett 2017 - A/L Buveien borettslag	1330314

Sammendrag:

Kommunestyret har tidligere vedtatt fordeling av deler av Kompensasjonstilskuddet skal kunne benyttes som driftstilskudd til borettslag/omsorgsboliger rettet mot husleien.

For 2015 var det totale kompensasjonstilskuddet til Fauske kommune på Kr.2.819.000,-

Med utsikter til fortsatt stabilt lavt rentenivå innebærer dette stabilitet i kompensasjonstilskuddet.

Husleie med utvikling i de boligene som omfattes av dette tilskuddet:

Bofelleskap/Borettslag	*2014*	*2015*	*2016*	*2017*	Endring2016/2017
Helsetunet Oms.bo.	5 700	6 200	6 355	6 500	2,28 %
Strømsnes Oms.bo.	4 800	5 000	5 125	5 245	2,34 %
Erikstadtunet Oms.bo	5 750	5 750	5 900	6 035	2,29 %
Buveien Oms.bo	7 276	7 276	7 460	7 630	2,28 %
Torgata 16 Oms.bo		6.813*	6.813*	6.813*	
		7.805*	7.805*	7.805*	
		8.759*	8.759*	8.759*	
		8.880*	8.880*	8.880*	

**Husleien er differensiert ut fra størrelsen på leiligheten*

Følgende tilskudd/søknader foreligger for 2017 sammen med utvikling:

Bofelleskap/Borettslag	*2015*	*2016*	*Søknad 2017*	*Endring 2016/2017*
Helsetunet Oms.bo.	529 740	575 632	634 121	58 489
Strømsnes Oms.bo.	18 803	48 803	98 568	49 765
Erikstadtunet Oms.bo	233 195	237 082	240 407	3 325
Buveien Oms.bo	69 860	86 494	81 678	-4 816
Torgt. 16 Oms.bo	96 000	96 000	96 000	-
Totalt	***947 598***	***1 044 011***	***1 150 774***	***106 763***

Torgt. 16 er ikke etablert som borettslag, men organisert som kommunal Omsorgsbolig. Tilskuddet er basert på sammenlignbare bofelleskap og leiesatser.

Geir Mikkelsen
rådmann

Fauske Kommune
v/Rådmannen

8201 FAUSKE

ISBBL **A/L Indre Salten Boligbyggelag**
Org nr. 959 507 104

BUDSJETT 2017 – A/L ERIKSTADTUNET BORETTSLAG.

Vedlagt oversendes budsjett for A/L Erikstadtunet borettslag for 2017.

Borettslaget ble stiftet 2006 og har vært i drift siden ferdigstillelse.
Innholder 7 boenheter, samt fellesarealer og kommunal bemanning.
Bygget med beboere fungerer tilfredsstillende, men det er behov for nødvendig vedlikehold, særlig med maling av hele bygget.

Som det fremkommer av budsjettet går laget med et driftsunderskudd på **kr. 240.407,-**

Med bakgrunn i forventet generell kostnadsøkning i 2017 er det beregnet en økning i felleskostnadene på 2,3 % for den enkelte andel.
Nåværende felleskostnad foreslås fra 01.01.2017 regulert opp med **kr. 135-** pr. mnd.
Ny felleskostnad er da beregnet til **kr. 6.035,-** pr. mnd. pr. leilighet.

På vegne av Erikstadtunet borettslag søkes det om kompensasjonstilskudd på **kr. 240.407,-** for året 2017.

Legger også ved kopi av årsberetning/regnskap og revisjonsberetning for året 2015

Fauske den 28. okt. 2016

Med hilsen
A/L Indre Salten Boligbyggelag

Helge Torbergsen
Adm.dir.

Rita Sørgaard
Kontorsjef.

Kopi: Erikstadtunet borettslag v/styreleder
✓ Ordføreren

Erikstadtunet borettslag

8200 FAUSKE

org.nr. 890 389 392

BUDSJETTRAPPORT

	2017	2016
Driftsinntekter		
Dekning felleskostnader	506 940	495 600
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	506 940	495 600
Driftskostnader		
Styrehonorar	16 000	16 000
Arbeidsgiveravgift	816	816
Strøm	35 000	35 000
Løpende vedlikehold	90 000	150 000
Revisjon	5 190	6 500
Forvaltningshonorar	20 000	20 000
Kontingent boende	1 050	1 050
Kontorrekvisita/porto/tlf./møter/kopier	3 000	3 000
Forsikringspremie	23 240	26 000
Eiendomsskatt	15 684	8 936
Vann/kloakk/renovasjon/feiing	47 500	47 500
Renhold	35 000	
Andre utgifter	7 000	5 000
Avdrag på lån	304 501	298 383
Sum driftskostnader	603 981	618 185
Driftsresultat	-97 041	-122 585
Finansielle poster		
Renter på lån Husbanken	108 366	114 497
Renter på lån	35 000	
Sum finansielle poster	143 366	114 497
Endring i disponible midler	-240 407	-237 082

Fauske, den 27/10 2016

I styret for Erikstadtunet borettslag

A. Mordal

Kenlinge Sunes

A/L ERIKSTADTUNET BORETTSLAG
Org.nr. 890 389 392

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2015

A/L Erikstadtunet Borettslag driver borettslagsvirksomhet i Fauske kommune.

Styret kjenner ikke til forhold av viktighet for å bedømme borettslagets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskapet m/noter, balansen, samt av eventuelle tilleggsopplysninger i eget vedlegg til denne beretningen. Årsregnskapet for 2015 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er tilstede.

Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelsen av borettslaget.

Styret mener årsregnskapet gir en rettvisende oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og dens stilling.

Borettslagets styre består av 3 menn. Borettslaget har ingen ansatte. Borettslaget følger likestillingslovens bestemmelser og tilstreber likestilling ved valg av tillitsvalgte.

Forretningsførselen er foretatt av Indre Salten Boligbyggelag.

Revisjon er utført av Rognan Revisjon AS.

Borettslaget forurenser ikke det ytre miljø.

Resultatet etter finansielle poster utgjør kr 298.866,66 i overskudd, som er ført mot fri egenkapital. Disponible midler pr. 31.12.15 er negativ med kr 265.198,85. Manglende likviditet søkes dekket gjennom økt kommunalt tilskudd.

Fauske, den 19/4 2016

I styret for A/L Erikstadtunet Borettslag:

Resultatregnskap

for

A/L Erikstadtunet Borettslag

Nr.	Kontonavn		Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Budsjett
	Salgs- og driftsinntekt							
3440	Driftstilsk. Fauske kommune	4.	233 195,00 cr	233 290,00 cr		233 195,00 cr	233 290,00 cr	
3600	Dekning felleskostnader		483 000,00 cr	483 000,00 cr		483 000,00 cr	483 000,00 cr	
3900	Annen driftsrelatert inntekt		36 670,00			36 670,00		
	Salgs- og driftsinntekt		**679 525,00 cr**	**716 290,00 cr**	**0**	**679 525,00 cr**	**716 290,00 cr**	**0**
	Dekningsbidrag		**679 525,00 cr**	**716 290,00 cr**	**0**	**679 525,00 cr**	**716 290,00 cr**	**0**
	Lønnskostnad							
5330	Styrehonorar	3.	14 000,00	14 000,00		14 000,00	14 000,00	
5390	Telefongodtgjørelse		1 000,00	1 350,00		1 000,00	1 350,00	
5400	Arbeidsgiveravgift		815,45	869,55		815,45	869,55	
	Lønnskostnad		**15 815,45**	**16 219,55**	**0**	**15 815,45**	**16 219,55**	**0**
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger							
6200	Elektrisitet		26 096,86	26 894,52		26 096,86	26 894,52	
6320	Renovasjon, vann, avløp o l		44 689,00	42 683,00		44 689,00	42 683,00	
6360	Renhold		33 703,00	33 456,00		33 703,00	33 456,00	
6600	Løpende vedlikeh. bygninger	2.	2 987,50	4 652,00		2 987,50	4 652,00	
6601	Løpende vedlikehold vvs	2.	8 688,00			8 688,00		
6602	Løpende vedlikehold elektro	2.	1 094,00	2 044,00		1 094,00	2 044,00	
6603	Løpende vedlikehold utv.	2.	26 587,50	15 000,00		26 587,50	15 000,00	
6700	Revisjonshonorar	3.	5 040,00	4 892,00		5 040,00	4 892,00	
6715	Forvaltningshonorar		17 265,00	13 110,00		17 265,00	13 110,00	
6800	Kontorrekvisita		2 625,00	1 820,00		2 625,00	1 820,00	
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger		**168 775,86**	**144 551,52**	**0**	**168 775,86**	**144 551,52**	**0**
	Annen driftskostnad							
7100	Bilgodtgjørelse, oppg.p.		1 000,00	1 700,00		1 000,00	1 700,00	
7400	Kontingent, NBBL		452,00	451,50		452,00	451,50	
7401	Medlemsavg boende, ISSBL		1 050,00	1 050,00		1 050,00	1 050,00	
7500	Forsikringspremie		24 746,00	21 305,00		24 746,00	21 305,00	
7750	Eiendomskatt		10 458,00			10 458,00		
7770	Bank- og kortgebyr		1 847,00	1 544,83		1 847,00	1 544,83	
7790	Annen kostnad		1 375,00	484,00		1 375,00	484,00	
7795	Tv lisens		2 756,16	2 729,16		2 756,16	2 729,16	
	Annen driftskostnad		**43 684,16**	**29 264,49**	**0**	**43 684,16**	**29 264,49**	**0**
	Driftskostnader		**228 275,47**	**190 035,56**	**0**	**228 275,47**	**190 035,56**	**0**
	Driftsresultat		**451 249,53 cr**	**526 254,44 cr**	**0**	**451 249,53 cr**	**526 254,44 cr**	**0**
8051	Renteinntekt bankinnskudd			0,99 cr			0,99 cr	
8140	Rentekostnad, ikke fradrag		834,00 cr	1 551,00 cr		834,00 cr	1 551,00 cr	
8151	Rentekostnad husbanklån		120 640,41	127 636,65		120 640,41	127 636,65	
8154	Renter/provisjon kassekreditt		32 576,46	35 860,18		32 576,46	35 860,18	
	Ordinært resultat før skattekostnad		**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**	**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**
	Ordinært resultat		**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**	**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**
	Årsresultat		**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**	**298 866,66 cr**	**364 309,60 cr**	**0**

		Denne periode			Hittil		
Nr.	**Kontonavn**	**Regnskap i år**	**Regnskap i fjor**	**Budsjett**	**Regnskap i år**	**Regnskap i fjor**	**Budsjett**
8968	Overføringer udisp oversk.	298 866,66	364 309,60		298 866,66	364 309,60	

Dato fra-til: -

Regnskapsår: 2015

Periode: 01 - 13

Balanse

for

A/L Erikstadtunet Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Budsjett
	EIENDELER						
1100	Bygninger	9 894 000,00	9 894 000,00		9 894 000,00	9 894 000,00	
1150	Tomter og andre grunnarealer	700 000,00	700 000,00		700 000,00	700 000,00	
	Anleggsmidler 2.	**10 594 000,00**	**10 594 000,00**	**0**	**10 594 000,00**	**10 594 000,00**	**0**
1500	Kundefordringer	0,00	0,00		0,00	0,00	
1578	Driftstilskudd Fauske kommune	233 195,00	233 290,00		233 195,00	233 290,00	
1920	Bankinnskudd	0,00	0,00		0,00	0,00	
1945	NB 89511050341		0,00			0,00	
	Omløpsmidler	**233 195,00**	**233 290,00**	**0**	**233 195,00**	**233 290,00**	**0**
	Eiendeler	**10 827 195,00**	**10 827 290,00**	**0**	**10 827 195,00**	**10 827 290,00**	**0**
	EGENKAPITAL OG GJELD						
2030	Andelskapital 2.	35 000,00 cr	35 000,00 cr		35 000,00 cr	35 000,00 cr	
2050	Fri egenkapital	1 451 676,15 cr	1 152 809,49 cr		1 451 676,15 cr	1 152 809,49 cr	
	Opptjent egenkapital	**1 486 676,15 cr**	**1 187 809,49 cr**	**0**	**1 486 676,15 cr**	**1 187 809,49 cr**	**0**
	Sum udisponert resultat	**0,00**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0**
	Total egenkapital	**1 486 676,15 cr**	**1 187 809,49 cr**	**0**	**1 486 676,15 cr**	**1 187 809,49 cr**	**0**
2240	Husbanken 2.	5 869 925,00 cr	6 163 363,00 cr		5 869 925,00 cr	6 163 363,00 cr	
2280	Lån Fauske kommune 2.	2 062 200,00 cr	2 062 200,00 cr		2 062 200,00 cr	2 062 200,00 cr	
2290	Borettsinnskudd 2.	910 000,00 cr	910 000,00 cr		910 000,00 cr	910 000,00 cr	
	Langsiktig gjeld	**8 842 125,00 cr**	**9 135 563,00 cr**	**0**	**8 842 125,00 cr**	**9 135 563,00 cr**	**0**
2380	Kassekreditt	381 256,85 cr	406 589,12 cr		381 256,85 cr	406 589,12 cr	
2400	Leverandørgjeld	9 392,00 cr	5 000,00 cr		9 392,00 cr	5 000,00 cr	
2600	Forskuddstrekk 3.	0,00	5 570,00 cr		0,00	5 570,00 cr	
2770	Skyldig/betalt arbeidsgiveravgift	0,00	869,55 cr		0,00	869,55 cr	
2930	Skyldig lønn		0,00			0,00	
2950	Påløpt rente	29 366,00 cr	30 830,00 cr		29 366,00 cr	30 830,00 cr	
2960	Påløpt kostnad og forskuddsbet. inntekt	0,00	8 496,84 cr		0,00	8 496,84 cr	
2982	Avsetning revisjonshonorar	5 039,00 cr	4 892,00 cr		5 039,00 cr	4 892,00 cr	
2990	Annen kortsiktig gjeld	73 340,00 cr	41 670,00 cr		73 340,00 cr	41 670,00 cr	
	Kortsiktig gjeld	**498 393,85 cr**	**503 917,51 cr**	**0**	**498 393,85 cr**	**503 917,51 cr**	**0**
	Total gjeld	**9 340 518,85 cr**	**9 639 480,51 cr**	**0**	**9 340 518,85 cr**	**9 639 480,51 cr**	**0**
	Egenkapital og gjeld	**10 827 195,00 cr**	**10 827 290,00 cr**	**0**	**10 827 195,00 cr**	**10 827 290,00 cr**	**0**

Fauske, 19.04.16

FORRETNINGSFØRER

A/L [illegible] BYGGELAG

Ken Inge Emmes - Ann Mordal

NOTER TIL REGNSKAPET **A/L ERIKSTADTUNET BORETTSLAG**

BEREGNING AV DISPONIBLE MIDLER:

	2015	*2014*	*Budsjett 2015*	*Budsjett 2016*
Disponible midler 01.01.2015	-270 627	-346 517	-346 517	-265 198
Årets resultat	298 867	364 310	59 410	61 301
Langsiktig lån 01.01.2015	8 225 563	8 513 983		
Langsiktig lån 31.12.2015	7 932 125	8 225 563		
Avdrag langsiktige lån	-293 438	-288 420	-292 605	-298 383
Endring disponible midler	5 429	75 890	-233 195	-237 082
Disponible midler 31.12.2015	-265 198	-270 627	-579 712	-502 280

Omløpsmidler	233 195	233 290
Kortsiktig gjeld	498 394	503 917
Disponible midler	-265 199	-270 627

NOTE 1 **REGNSKAPSPRINSIPPER**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning for borettslag, samt god regnskapskikk.
Inntekter (dekning av felleskostnader) inntektføres i den periode de gjelder.
Kostnader bokføres i den periode de er påløpt.
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen 1 år.
Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.
Fordringer bokføres til pålydende, med fradrag for påregnelig tap.
Eiendom er normalt bokført til anskaffelseskost. Behovet for nedskrivning vurderes ved årsavslutningen.

NOTE 2 EIENDOM

Borettslaget er eier av Gnr. 104, Bnr 801 i Fauske Kommune

Anskaffeseskost og anskaffelsesår	**År**	**Kostnad**
Bygninger	2004	9 894 000
Tomt	2004	700 000
Til sammen		10 594 000

Dette er også eiendommens bokførte verdi i årets regnskap. Det antas at samlet omsetningsverdi er høyere.

Vedlikehold:

Borettslaget har i regnskapsåret følgende kostnader til vedlikehold:

Vedlikehold bygg	2 987,50
Vedlikehold vvs	8 688,00
Vedlikehold elektro	1 094,00
Vedlikehold utv.anlegg	26 587,50
Til sammen	39 357,00

Styret mener at det gjennomførte vedlikeholdet er tilstrekkelig for å oppveie verdiforringelse av bygningen.

	Opprinnelig gjeld	**Restlån 01.01. 2015**	**Låneopptak 2015**	**Avdrag 2015**	**Restlån 31.12.2015**	**Pantstillelse**
Husbanken	7 630 000	6 163 363		293 438	5 869 925	7 630 000
Fauske Kommune	2 062 200	2 062 200			2 062 200	0
Sum langs. lånegjeld	9 692 200	8 225 563	0	293 438	7 932 125	7 630 000
Borettsinnskudd					910 000	910 000
Sum langsiktig gjeld					8 842 125	8 540 000
Kortsiktig pantegjeld:						
Kassekreditt					381 257	300 000
Sum pantesikret gjeld/ pantstillelser					9 223 382	8 840 000

Lån Husbanken løpetid 25 år.
Fastrenteavtale med Husbanken for 5 år fra 01.07.13 - 1,985 %
Gjeld som forfaller senere enn 5 år: 6 350 853,00
Eiendommen er pantsatt til fordel for långivere og borettshavere, samt kassekreditt.

Borettslaget har 7 andelseiere og disponerer 7 leiligheter.
Andelskapitalen er på 7 andeler á kr. 5000, til sammen kr. 35 000

Leilighets type	**Antall**	**Kostpris**	**Opprinnelig innskudd**	**Andel av gjeld 31.12.2015**
2 roms	7	1 513 429	130 000	1 133 161

NOTE 3 HONORARER

Honorar til styret er kostnadsført med kr. 14 000

Borettslaget har ingen fast ansatte, kjøper/leier tjenester til nødvendig vedlikehold.
Laget er ikke pliktig til å opprette obligatorisk tjenestepensjon, og har heller ikke opprettet slik ordning.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har noen fordeler utover utbetalt lønn.

Borettslaget trekker skatt på honorar til styret og andre ansatte i samsvar med skattekort.
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjør kr. 0
Beløpet er ikke innsatt i bank. Det er stillet sikkerhet fra Indre Salten Boligbyggelag for avsetning av skattetrekksmidler i forbindelse med drift av borettslag, til sammen kr. 75.000.
Det er inngått avtale med kommunekassereren om innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift kun en gang i året, siste termin. Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift er oppgjort pr. 15. januar i inneværende år.

Honorar til revisor er kostnadsført med kr. 5 040,00
Honoraret inkluderer mva og er i sin helhet knyttet til revisjon

Note 4 TILSKUDD FAUSKE KOMMUNE

Tilskudd fra Fauske kommune for 2015 kr 233.195,-

Rognan Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Til generalforsamlingen i A/L Erikstadtunet borettslag

REVISJONSBERETNING FOR 2015

Uttalelse om årsregnskapet
Vi har revidert årsregnskapet for A/L Erikstadtunet borettslag som viser et overskudd på kr. 298.866,66. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og oppstilling over endring disponible midler for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og forretningsførers ansvar for årsregnskapet
Styret og forretningsfører er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og forretningsfører finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for borettslagets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til A/L Erikstadtunet borettslag per 31. desember 2015 og av borettslagets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Rognan
Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av borettslagets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Rognan, 19.04.2016

Frank R. Beiermann
registrert revisor

Fauske Kommune
v/Rådmannen

8201 FAUSKE

ISBBL **A/L Indre Salten Boligbyggelag**
Org nr. 959 507 104

BUDSJETT 2017 – A/L HELSETUNET BORETTSLAG.

Vedlagt oversendes budsjett for A/L Helsetunet borettslag for 2017

Som det fremkommer av budsjettet går laget med et driftsunderskudd på **kr. 634.121,-.**

Da det er 17 år siden laget ble stiftet begynner det å melde seg større behov for vedlikehold av bygningsmassen både innvendig og utvendig med ettersyn/ vedlikehold ang. taktekkingen, avløp etc. Styret ser derfor at løpende vedlikehold blir viktig.

Med bakgrunn i en forventet generell kostnadsøkning i 2017 er det beregnet en økning i felleskostnadene på 2,3 % for den enkelte andel.

Nåværende felleskostnad foreslås fra 01.01.2017 regulert opp med **kr. 145,-** pr. mnd.
Ny felleskostnad er da beregnet til **kr. 6.500,-** pr. mnd. pr. leilighet.

På vegne av Helsetunet borettslaget søkes det om kompensasjonstilskudd på **kr 634.121.,-**
for året 2017.

Legger også med kopi av årsberetning, regnskap og revisjonsberetning for året 2015.

Fauske den 28. okt. 2016

Med hilsen
A/L Indre Salten Boligbyggelag

H. Torbergsen
Helge Torbergsen
Adm.dir.

R. Sørgaard
Rita Sørgaard
Kontorsjef

Kopi: Helsetunet borettslag v/styreleder
Ordføreren

Helsetunet Brl.
8200 FAUSKE
org.nr. 980 794 547

	BUDSJETTRAPPORT 2017	2016
Driftsinntekter		
Dekning felleskostnader	2 574 000	2 516 580
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	2 574 000	2 516 580
Driftskostnader		
Godtgjørelse vaktmestertjenester	25 000	25 000
Styrehonorar	35 000	35 000
Arbeidsgiveravgift	3 060	3 060
Løpende vedlikehold	250 000	500 000
Strøm	360 000	360 000
Revisjon	10 800	10 800
Forvaltningshonorar inkl.mva	90 000	85 600
Kontingent Nbbl	2 129	2 129
Kontingent boende	5 000	5 000
Kontorrekv./porto/tlf./møter/kopier	13 000	13 000
Forsikringspremie	66 300	122 000
Vann/kloakk/renhold/feiing	150 000	200 000
Renhold	110 000	
Riks TV fellesstuer	8 000	8 000
Utgifter HMS,møter, oppdatering	15 000	5 000
Andre utgifter	10 000	10 000
Avdrag på lån Husbanken	1 517 747	1 466 303
Sum driftskostnader	2 671 036	2 850 892
Driftsresultat	-97 036	-334 312
Finansielle poster		
Renter på lån Husbanken	214 436	367 562
Renter på lån	322 649	281 913
Sum finansielle poster	537 085	649 475
Endring i disponible midler	-634 121	-983 787

Fauske, den 28/10 2016
I styret for Helsetunet borettslag

Svenre Hagen Kristoffer Fongren
Rakel Fossmo

51 HELSETUNET BORETTSLAG

Org.nr. 980 794 547

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2015

Helsetunet borettslag driver borettslagsvirksomhet i Fauske kommune.

Styret kjenner ikke til forhold av viktighet for å bedømme borettslagets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskapet m/noter, balansen, samt av eventuelle tilleggsopplysninger i eget vedlegg til denne beretningen. Regnskapet for 2015 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Etter styrets oppfatning gir regnskapet et rettvisende bilde av borettslagets drift og stilling.

Det er ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelsen av borettslaget.

Borettslagets styre består av 2 menn og 3 kvinner. Styrets leder er mann. Borettslaget har ingen ansatte. Borettslaget følger likestillingslovens bestemmelser og tilstreber likestilling ved valg av tillitsvalgte.

Forretningsførselen er foretatt av Indre Salten Boligbyggelag.

Revisjon er utført av Rognan Revisjon AS.

Borettslaget forurenser ikke det ytre miljø.

Resultatet etter finansielle poster utgjør kr 1.430.203,- i overskudd som er ført mot fri egenkapital. Disponible midler er pr. 31.12.1 kr 181.341,27.

Fauske, den 19/4 20156
I styret for Helsetunet Borettslag.

Lisbeth Kval

Rakel Forsmo

Resultatregnskap

for

Helsetunet Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Denne periode Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Hittil Budsjett
	Salgs- og driftsinntekt						
3440	Driftstilskudd Fauske kommune	529 740,00 cr	553 944,00 cr		529 740,00 cr	553 944,00 cr	
3441	Endring Driftstilskudd Fauske kommune	236 271,76 cr	425 984,63 cr		236 271,76 cr	425 984,63 cr	
3600	Dekning felleskostnader	2 455 200,00 cr	2 257 200,00 cr	2 455 200 cr	2 455 200,00 cr	2 257 200,00 cr	2 455 200 cr
3900	Annen driftsrelatert inntekt		1 322,00 cr			1 322,00 cr	
	Salgs- og driftsinntekt	**3 221 211,76 cr**	**3 238 450,63 cr**	**2 455 200 cr**	**3 221 211,76 cr**	**3 238 450,63 cr**	**2 455 200 cr**
	Dekningsbidrag	**3 221 211,76 cr**	**3 238 450,63 cr**	**2 455 200 cr**	**3 221 211,76 cr**	**3 238 450,63 cr**	**2 455 200 cr**
	Lønnskostnad						
5000	Lønn	16 631,40	24 419,50		16 631,40	24 419,50	
5330	Styrehonorar	34 000,00	34 000,00	35 000	34 000,00	34 000,00	35 000
5390	Telefongodtgjørelse	1 000,00	1 350,00		1 000,00	1 350,00	
5400	Arbeidsgiveravgift	2 630,26	3 226,33	1 785	2 630,26	3 226,33	1 785
	Lønnskostnad	**54 261,66**	**62 995,83**	**36 785**	**54 261,66**	**62 995,83**	**36 785**
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger						
6200	Elektrisitet	331 322,82	345 200,83	360 000	331 322,82	345 200,83	360 000
6320	Renovasjon, vann, avløp o l	142 093,00	271 687,00	230 000	142 093,00	271 687,00	230 000
6360	Renhold	107 654,00	44 343,00		107 654,00	44 343,00	
6520	Hjelpeverktøy		1 873,00			1 873,00	
6600	Løpende vedlikeh. bygninger	48 104,25	126 046,75	200 000	48 104,25	126 046,75	200 000
6601	Løpende vedlikehold vvs	48 830,00	49 224,50		48 830,00	49 224,50	
6602	Løpende vedlikehold elektro	62 999,00	92 939,00		62 999,00	92 939,00	
6603	Løpende vedlikehold utv.	24 187,50	7 865,60		24 187,50	7 865,60	
6604	Løpende vedlikehold heis	30 346,63	38 307,59		30 346,63	38 307,59	
6605	Løpende vedlikehold annet		1 537,50			1 537,50	
6700	Revisjonshonorar	9 509,00	9 230,00	10 800	9 509,00	9 230,00	10 800
6715	Forvaltningshonorar	106 396,25	81 818,00	66 000	106 396,25	81 818,00	66 000
6800	Kontorrekvisita	12 375,00	8 580,00	13 000	12 375,00	8 580,00	13 000
6840	Aviser, tidsskrifter, bøker o l	863,00	883,00		863,00	883,00	
6860	Møte, kurs, oppdatering o l	4 612,00			4 612,00		
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger	**929 292,45**	**1 079 535,77**	**879 800**	**929 292,45**	**1 079 535,77**	**879 800**
	Annen driftskostnad						
7100	Bilgodtgjørelse, oppg.p.	1 000,00	3 500,00		1 000,00	3 500,00	
7400	Kontingent, NBBL	2 129,00	2 128,50		2 129,00	2 128,50	
7401	Medlemsavg boende, ISSBL	4 950,00	4 950,00	5 000	4 950,00	4 950,00	5 000
7500	Forsikringspremie	115 324,00	110 311,20	109 000	115 324,00	110 311,20	109 000
7740	Øredifferanser ved avstemming	0,03 cr			0,03 cr		
7770	Bank- og kortgebyr	4 629,25	5 441,51		4 629,25	5 441,51	
7790	Annen kostnad	2 795,00	2 288,50	1 000	2 795,00	2 288,50	1 000
7795	Rikstv/NRK	7 744,19	7 597,16		7 744,19	7 597,16	
7992	Tidligere avsatt uforuts. forplikt.		100 000,00 cr			100 000,00 cr	
	Annen driftskostnad	**138 571,41**	**36 216,87**	**115 000**	**138 571,41**	**36 216,87**	**115 000**
	Driftskostnader	**1 122 125,52**	**1 178 748,47**	**1 031 585**	**1 122 125,52**	**1 178 748,47**	**1 031 585**

Resultatregnskap

for

Helsetunet Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Denne periode Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Hittil Budsjett
	Driftsresultat	**2 099 086,24 cr**	**2 059 702,16 cr**	**1 423 615 cr**	**2 099 086,24 cr**	**2 059 702,16 cr**	**1 423 615 cr**
8051	Renteinntekt bankinnskudd	871,17 cr	871,99 cr		871,17 cr	871,99 cr	
8055	Renteinntekt kundefordringer	127,59 cr			127,59 cr		
8151	Rentekostnad husbanklån	347 233,00	412 006,15	360 450	347 233,00	412 006,15	360 450
8154	Renter/provisjon kassekreditt	136 736,00	82 810,00		136 736,00	82 810,00	
8155	Rentekostnad leverandørgjeld		15,00			15,00	
8170	Annen finanskostnad	4 000,00			4 000,00		
8171	Tilskudd Fauske eldresenter	181 913,00	181 913,00	169 290	181 913,00	181 913,00	169 290
		668 883,24	**675 872,16**	**529 740**	**668 883,24**	**675 872,16**	**529 740**
	Ordinært resultat før skattekostnad	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**
	Ordinært resultat	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**
	Årsresultat	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**	**1 430 203,00 cr**	**1 383 830,00 cr**	**893 875 cr**
8968	Overføringer udisp oversk.	1 430 203,00	1 383 830,00		1 430 203,00	1 383 830,00	

Balanse

for

Helsetunet Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Budsjett
	EIENDELER						
1100	Bygninger	34 570 580,23	34 570 580,23		34 570 580,23	34 570 580,23	
1101	Byggelånsrenter	1 556 377,69	1 556 377,69		1 556 377,69	1 556 377,69	
1150	Tomter og andre grunnarealer	1 650 000,00	1 650 000,00		1 650 000,00	1 650 000,00	
	Anleggsmidler	**37 776 957,92**	**37 776 957,92**	**0**	**37 776 957,92**	**37 776 957,92**	**0**
1500	Kundefordringer	11 400,00	0,00		11 400,00	0,00	
1510	Egne fordringer	0,00	304,00		0,00	304,00	
1570	Fordring		0,00			0,00	
1578	Driftstilskudd Fauske kommune	529 740,00	553 944,00		529 740,00	553 944,00	
1579	Mellomværende driftstilskudd Fauske komm	1 362 626,33	1 126 354,57		1 362 626,33	1 126 354,57	
1920	Sparebanken 4509.15.61984	0,00	0,00		0,00	0,00	
1930	DNB 1503.43..74888	71 028,88	79 393,21		71 028,88	79 393,21	
1947	NB 8951.45.67663		0,00			0,00	
	Omløpsmidler	**1 974 795,21**	**1 759 995,78**	**0**	**1 974 795,21**	**1 759 995,78**	**0**
	Eiendeler	**39 751 753,13**	**39 536 953,70**	**0**	**39 751 753,13**	**39 536 953,70**	**0**
	EGENKAPITAL OG GJELD						
2030	Andelskapital	3 300,00 cr	3 300,00 cr		3 300,00 cr	3 300,00 cr	
2050	Fri egenkapital	14 583 385,19 cr	13 153 182,19 cr		14 583 385,19 cr	13 153 182,19 cr	
	Opptjent egenkapital	**14 586 685,19 cr**	**13 156 482,19 cr**	**0**	**14 586 685,19 cr**	**13 156 482,19 cr**	**0**
	Sum udisponert resultat	**0,00**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0**
	Total egenkapital	**14 586 685,19 cr**	**13 156 482,19 cr**	**0**	**14 586 685,19 cr**	**13 156 482,19 cr**	**0**
2240	Husbanklån	15 616 614,00 cr	17 046 817,00 cr		15 616 614,00 cr	17 046 817,00 cr	
2241	Lån Fauske kommune	7 425 000,00 cr	7 425 000,00 cr		7 425 000,00 cr	7 425 000,00 cr	
2290	Borettsinnskudd	330 000,00 cr	330 000,00 cr		330 000,00 cr	330 000,00 cr	
	Langsiktig gjeld	**23 371 614,00 cr**	**24 801 817,00 cr**	**0**	**23 371 614,00 cr**	**24 801 817,00 cr**	**0**
2380	Kassekreditt	1 368 204,94 cr	924 248,29 cr		1 368 204,94 cr	924 248,29 cr	
2400	Leverandørgjeld	181 517,00 cr	27 356,00 cr		181 517,00 cr	27 356,00 cr	
2600	Forskuddstrekk	14 845,00 cr	21 884,00 cr		14 845,00 cr	21 884,00 cr	
2770	Skyldig/betalt arbeidsgiveravgift	0,00	3 226,74 cr		0,00	3 226,74 cr	
2930	Skyldig lønn		0,00			0,00	
2950	Påløpt rente	26 327,00 cr	31 591,00 cr		26 327,00 cr	31 591,00 cr	
2960	Påløpt kostnad og forskuddsbet. inntekt	193 051,00 cr	561 117,48 cr		193 051,00 cr	561 117,48 cr	
2980	Avsetn. for uforutsette forpliktelser		0,00			0,00	
2982	Avsetning revisjonshonorar	9 509,00 cr	9 231,00 cr		9 509,00 cr	9 231,00 cr	
2990	Annen kortsiktig gjeld		0,00			0,00	
	Kortsiktig gjeld	**1 793 453,94 cr**	**1 578 654,51 cr**	**0**	**1 793 453,94 cr**	**1 578 654,51 cr**	**0**
	Total gjeld	**25 165 067,94 cr**	**26 380 471,51 cr**	**0**	**25 165 067,94 cr**	**26 380 471,51 cr**	**0**
	Egenkapital og gjeld	**39 751 753,13 cr**	**39 536 953,70 cr**	**0**	**39 751 753,13 cr**	**39 536 953,70 cr**	**0**

Fauske, 19.04.16
Rakel Fossmo
Lisbeth Kvel
FORRETNINGSFØRER

NOTER TIL REGNSKAPET **HELSETUNET BORETTSLAG**

BEREGNING AV DISPONIBLE MIDLER:

	2015	*2014*	*Budsjett 2015*	*Budsjett 2016*
Disponible midler 01.01.2015	181 341	181 341	181 341	181 341
Årets resultat	1 430 203	1 383 830	893 875	482 516
Langsiktig lån 01.01.2015	24 471 817	25 855 647		
Langsiktig lån 31.12.2015	23 041 614	24 471 817		
Avdrag langsiktige lån	-1 430 203	-1 383 830	-1 423 615	-1 466 303
Endring disponible midler	0	0	-529 740	-983 787
Disponible midler 31.12.2015	181 341	181 341	-348 399	-802 446

Omløpsmidler	1 974 795	1 759 996
Kortsiktig gjeld	1 793 454	1 578 655
Disponible midler	181 341	181 341

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning for borettslag, samt god regnskapskikk.
Inntekter (dekning av felleskostnader) inntektføres i den periode de gjelder.
Kostnader bokføres i den periode de er påløpt.
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen 1 år.
Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.
Fordringer bokføres til pålydende, med fradrag for påregnelig tap.
Eiendom er normalt bokført til anskaffelseskost. Behovet for nedskrivning vurderes ved årsavslutningen.

NOTE 2 EIENDOM

Borettslaget er eier av Gnr. 103, Bnr 1476 i Fauske Kommune

Anskaffeseskost og anskaffelsesår	**År**	**Kostnad**
Bygninger	2000	36 126 958
Tomt	2000	1 650 000
Til sammen		37 776 958

Dette er også eiendommens bokførte verdi i årets regnskap. Det antas at samlet omsetningsverdi er høyere.

Vedlikehold:

Borettslaget har i regnskapsåret følgende kostnader til vedlikehold:

Vedlikehold bygg	48 104,25
Vedlikehold VVS	48 830,00
Vedlikehold elektro	62 999,00
Vedlikehold utv.anlegg	24 187,50
Vedlikehold heis	30 346,63
Vedlikehold annet	0,00
Til sammen	214 467,38

Styret mener at det gjennomførte vedlikeholdet er tilstrekkelig for å oppveie verdiforringelse av bygningen.

	Opprinnelig gjeld	**Restlån 01.01. 2015**	**Låneopptak 2015**	**Avdrag 2015**	**Restlån 31.12.2015**	**Pantstillelse**
Husbanken	30 200 000	17 046 817		1 430 203	15 616 614	30 200 000
Fauske Kommune	7 425 000	7 425 000			7 425 000	0
Sum langs. lånegjel	37 625 000	24 471 817	0	1 430 203	23 041 614	30 200 000
Borettsinnskudd					330 000	330 000
Sum langsiktig gjeld					23 371 614	30 530 000
Kortsiktig pantegjeld:						
Kassekreditt					1 368 205	1 500 000
Sum pantesikret gjeld/ pantstillelser					24 739 819	32 030 000

Lånets løpetid i Husbanken er 25 år fra innvilgelsestidspunktet med 5 års avdragsfrihet.
Flytende rente 2,084 %
Gjeld som forfaller senere enn 5 år: 7 984 870,00

Eiendommen er pantsatt til fordel for långivere og borettshavere.

Borettslaget har 33 andelseiere og disponerer 33 leiligheter.
Andelskapitalen er på 33 andeler á kr. 100, til sammen kr. 3300

Leilighets type	**Antall**	**Kostpris**	**Opprinnelig innskudd**	**Andel av gjeld 31.12.2015**
2 roms	33	1 144 756	10 000	698 231

NOTE 3 HONORARER

Honorar til styret er kostnadsført med kr. 34 000

Borettslaget har ingen fast ansatte, kjøper/leier tjenester til nødvendig vedlikehold.
Laget er ikke pliktig til å opprette obligatorisk tjenestepensjon, og har heller ikke opprettet slik ordning.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har noen fordeler utover utbetalt lønn.

Borettslaget trekker skatt på honorar til styret og andre ansatte i samsvar med skattekort.
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjør kr. 14 845
Beløpet er ikke innsatt i bank. Det er stillet sikkerhet fra Indre Salten Boligbyggelag for avsetning av skattetrekksmidler i forbindelse med drift av borettslag, til sammen kr. 75.000.
Det er inngått avtale med kommunekassereren om innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift kun en gang i året, siste termin. Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift er oppgjort pr. 15. januar i inneværende år.

Honorar til revisor er kostnadsført med kr. 9 503,00
Honoraret inkluderer mva og er i sin helhet knyttet til revisjon

NOTE 4 MELLOMVÆRENDE DRIFTSTILSKUDD FAUSKE KOMMUNE - KONTO 1579

Inngående balanse 01.01.2005	2 166 042
utbetalt refusjon 2004	-1 384 000
e.o overføring 2004	-261 755
e.o overføring 2005	-247 556
årets overskudd 2005	-13 987
e.o overføring 2006	-236 811
årets underskudd 2006	78 584
årets overskudd 2007	-174 296
årets underskudd 2008	35 860
årets overskudd 2009	-145 663
årets overskudd 2010	-86 944
årets underskudd 2011	187 563
årets underskudd 2012	263 404
årets underskudd 2013	519 929
årets underskudd 2014	425 985
åretsf underskudd 2015	236 271
Utg. balanse 31.12.15	1 362 626

NOTE 5 ÅRSRESULTAT

Årsresultatet går til dekning av nedbetaling av lån.

Rognan Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Til generalforsamlingen i Helsetunet borettslag

REVISJONSBERETNING FOR 2015

Uttalelse om årsregnskapet
Vi har revidert årsregnskapet for Helsetunet borettslag som viser et overskudd på kr. 1.430.203,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og oppstilling over endring disponible midler for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og forretningsførers ansvar for årsregnskapet
Styret og forretningsfører er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og forretningsfører finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for borettslagets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Helsetunet borettslag per 31. desember 2015 og av borettslagets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Rognan Revisjon AS
Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Andre forhold
Budsjettallene som fremkommer i årsregnskapet er ikke revidert.

Uttalelse om øvrige forhold
Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av borettslagets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Rognan, 19.04.2016

Frank R. Beiermann
registrert revisor

Fauske Kommune
v/Rådmannen

8201 FAUSKE

ISBBL **A/L Indre Salten Boligbyggelag**
Org nr. 959 507 104

BUDSJETT 2017 – A/L STRØMSNES BORETTSLAG.

Vedlagt oversendes budsjett for A/L Strømsnes borettslag for 2017.

Som det fremkommer av budsjettet går laget med et driftsunderskudd på **kr. 98.568,-.**

Med bakgrunn i en forventet generell kostnadsøkning i 2017 er det beregnet en økning i felleskostnadene på 2,3 % for den enkelte andel.
Nåværende felleskostnad foreslås fra 01.01.2017 regulert opp med **kr. 120,-** pr. mnd.
Ny felleskostnad er da beregnet til kr. **5.245,-** pr. mnd. pr. leilighet.

På vegne av Strømsnes borettslaget søkes det om kompensasjonstilskudd på **kr. 98.568,-** for året 2017.

Legger også med kopi av årsberetning, regnskap og revisjonsberetning for året 2015.

Fauske den 28. okt. 2016

Med hilsen
A/L Indre Salten Boligbyggelag

Helge Torbergsen
Adm.dir

Rita Sørgaard
Kontorsjef

Kopi: Strømsnes borettslag v/styreleder
Ordføreren

Strømsnes Brl.
8200 FAUSKE
org.nr. 980475123

BUDSJETTRAPPORT

	2017	2016
Driftsinntekter		
Dekning felleskostnader	755 280	738 000
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	755 280	738 000
Driftskostnader		
Godtgjørelse	30 000	30 000
Styrehonorar	15 000	15 000
Arbeidsgiveravgift	2 295	2 295
Løpende vedlikehold	100 000	100 000
Revisjon	6 050	6 000
Forvaltningshonorar	32 600	32 000
Kontingent boende	1 800	1 800
Kontorrekvisita/porto/tlf./møter/kopier	5 000	5 000
Forsikringspremie	33 710	39 000
Vann/kloakk/renhold/feiing	80 000	80 000
Eiendomsskatt	21 165	
Andre utgifter	10 000	2 000
Avdrag på lån	385 458	373 281
Sum driftskostnader	723 078	686 376
Driftsresultat	32 202	51 624
Finansielle poster		
Renter på lån Husbanken	64 800	102 934
Renter på lån	65 970	37 950
Sum finansielle poster	130 770	140 884
Endring i disponible midler	-98 568	-89 260

Fauske, den 27/10 2016

I styret for Strømsnes borettslag

Tarald H. Fossen

STRØMSNES BORETTSLAG

Org.nr. 980 475 123

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2015

Strømsnes borettslag. driver borettslagsvirksomhet i Fauske kommune.

Styret kjenner ikke til forhold av viktighet for å bedømme borettslagets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskapet m/noter, balansen, samt av eventuelle tilleggsopplysninger i eget vedlegg til denne beretningen. Årsregnskapet for 2015 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetningen om fortsatt drift er til stede.

Etter styrets oppfatning gir regnskapet et rettvisende bilde av borettslagets drift og stilling.

Det er ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelsen av borettslaget.

Borettslagets styre består av 3 menn. Borettslaget har ingen ansatte. Borettslaget følger likestillingslovens bestemmelser og tilstreber likestilling ved valg av tillitsvalgte.

Forretningsførselen er foretatt av Indre Salten Boligbyggelag.

Revisjon er foretatt av Rognan Revisjon AS

Borettslaget forurenser ikke det ytre miljø.

Resultatet etter finansielle poster utgjør kr 362.316,- i overskudd som er ført mot fri egenkapital. Disponible midler er pr. 31.12.15 kr 311.334,12.

Valnesfjord den 15/4 2016

I styret for Strømsnes Borettslag:

---------- ---------- ----------

Resultatregnskap

for

Strømsnes Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Denne periode Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Hittil Budsjett
	Salgs- og driftsinntekt						
3440	Driftstilsk.Fauske kommune	18 803,00 cr	42 064,00 cr		18 803,00 cr	42 064,00 cr	
3441	Endring driftstilskudd Fauske kommune	40 834,61 cr	145 296,26 cr		40 834,61 cr	145 296,26 cr	
3600	Dekning felleskostnader	720 000,00 cr	691 200,00 cr	720 000 cr	720 000,00 cr	691 200,00 cr	720 000 cr
	Salgs- og driftsinntekt	**779 637,61 cr**	**878 560,26 cr**	**720 000 cr**	**779 637,61 cr**	**878 560,26 cr**	**720 000 cr**
	Dekningsbidrag	**779 637,61 cr**	**878 560,26 cr**	**720 000 cr**	**779 637,61 cr**	**878 560,26 cr**	**720 000 cr**
	Lønnskostnad						
5000	Lønn	27 500,00	25 000,00		27 500,00	25 000,00	
5330	Styrehonorar 3.	11 000,00	11 000,00	12 000	11 000,00	11 000,00	12 000
5390	Telefongodtgjørelse	2 000,00	2 350,00		2 000,00	2 350,00	
5400	Arbeidsgiveravgift	2 166,75	2 180,25	612	2 166,75	2 180,25	612
	Lønnskostnad	**42 666,75**	**40 530,25**	**12 612**	**42 666,75**	**40 530,25**	**12 612**
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger						
6320	Renovasjon, vann, avløp o l	73 448,00	72 676,00	75 000	73 448,00	72 676,00	75 000
6600	Løpende vedlikeh. bygning 2.	1 515,63	99 020,00	50 000	1 515,63	99 020,00	50 000
6601	Løpende vedlikehold vvs 2.	5 407,50	36 750,00		5 407,50	36 750,00	
6602	Løpende vedlikehold elektro 2.	23 629,00			23 629,00		
6603	Løpende vedlikehold utv. 2.	21 025,89	40 899,51		21 025,89	40 899,51	
6700	Revisjonshonorar 3.	5 874,00	5 703,00	6 000	5 874,00	5 703,00	6 000
6715	Forvaltningshonorar	29 595,00	22 476,00	24 000	29 595,00	22 476,00	24 000
6800	Kontorrekvisita	4 500,00	3 120,00	5 000	4 500,00	3 120,00	5 000
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger	**164 995,02**	**280 644,51**	**160 000**	**164 995,02**	**280 644,51**	**160 000**
	Annen driftskostnad						
7100	Bilgodtgjørelse, oppg.p.	2 000,00	4 400,00		2 000,00	4 400,00	
7400	Kontingent, NBBL	774,00	774,00		774,00	774,00	
7401	Medlemsavg boende, ISSBL	1 800,00	1 800,00	1 800	1 800,00	1 800,00	1 800
7500	Forsikringspremie	37 357,00	35 748,60	36 000	37 357,00	35 748,60	36 000
7750	Eiendomskatt	14 110,00			14 110,00		
7770	Bank- og kortgebyr	2 053,50	2 017,33		2 053,50	2 017,33	
7790	Annen kostnad	2 245,00	1 145,00	1 500	2 245,00	1 145,00	1 500
	Annen driftskostnad	**60 339,50**	**45 884,93**	**39 300**	**60 339,50**	**45 884,93**	**39 300**
	Driftskostnader	**268 001,27**	**367 059,69**	**211 912**	**268 001,27**	**367 059,69**	**211 912**
	Driftsresultat	**511 636,34 cr**	**511 500,57 cr**	**508 088 cr**	**511 636,34 cr**	**511 500,57 cr**	**508 088 cr**
8051	Renteinntekt bankinnskudd	23,47 cr	25,70 cr		23,47 cr	25,70 cr	
8140	Rentekostnad, ikke fradrag	65,00 cr	1 521,00		65,00 cr	1 521,00	
8151	Rentekostnad husbanklån	99 226,41	113 766,67	115 588	99 226,41	113 766,67	115 588
8154	Renter/provisjon kassekreditt	12 232,40	8 968,95		12 232,40	8 968,95	
8155	Rentekostnad lev.gjeld		132,65			132,65	
8171	Tilskudd Fauske eldresenter	37 950,00	37 950,00	49 500	37 950,00	37 950,00	49 500
	Ordinært resultat før skattekostnad	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**
	Ordinært resultat	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**
	Årsresultat	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**	**362 316,00 cr**	**349 187,00 cr**	**343 000 cr**

Resultatregnskap

for

Strømsnes Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Denne periode Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Hittil Budsjett
8968	Overføringer udisp oversk.	362 316,00	349 187,00		362 316,00	349 187,00	

Balanse

for

Strømsnes Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Denne periode Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Hittil Budsjett
	EIENDELER						
1100	Bygninger	9 544 937,93	9 544 937,93		9 544 937,93	9 544 937,93	
1101	Byggelånsrenter	150 760,00	150 760,00		150 760,00	150 760,00	
1150	Tomter og andre grunnarealer	565 000,00	565 000,00		565 000,00	565 000,00	
	Anleggsmidler	**10 260 697,93**	**10 260 697,93**	**0**	**10 260 697,93**	**10 260 697,93**	**0**
1500	Kundefordringer	0,00	1 760,00		0,00	1 760,00	
1570	Andre kortsiktige fordringer		0,00			0,00	
1578	Driftstilskudd Fauske kommune	18 803,00	42 064,00		18 803,00	42 064,00	
1579	Mellomværende driftstilskudd	570 342,97	529 508,36		570 342,97	529 508,36	
1920	DNB 1503.43.80500	0,00	0,00		0,00	0,00	
1930	DNB 1503.43.80527	2 085,83	2 062,44		2 085,83	2 062,44	
1946	NB 8951.07.09811		0,00			0,00	
1947	NB 8951.45.63552		0,00			0,00	
	Omløpsmidler	**591 231,80**	**575 394,80**	**0**	**591 231,80**	**575 394,80**	**0**
	Eiendeler	**10 851 929,73**	**10 836 092,73**	**0**	**10 851 929,73**	**10 836 092,73**	**0**
	EGENKAPITAL OG GJELD						
2030	Andelskapital	1 200,00 cr	1 200,00 cr		1 200,00 cr	1 200,00 cr	
2050	Fri egenkapital	3 609 279,05 cr	3 246 963,05 cr		3 609 279,05 cr	3 246 963,05 cr	
	Opptjent egenkapital	**3 610 479,05 cr**	**3 248 163,05 cr**	**0**	**3 610 479,05 cr**	**3 248 163,05 cr**	**0**
	Sum udisponert resultat	**0,00**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0**
	Total egenkapital	**3 610 479,05 cr**	**3 248 163,05 cr**	**0**	**3 610 479,05 cr**	**3 248 163,05 cr**	**0**
2240	Husbanklån	4 351 553,00 cr	4 713 934,00 cr		4 351 553,00 cr	4 713 934,00 cr	
2241	Lån Fauske kommune	1 650 000,00 cr	1 650 000,00 cr		1 650 000,00 cr	1 650 000,00 cr	
2290	Borettsinnskudd	960 000,00 cr	960 000,00 cr		960 000,00 cr	960 000,00 cr	
	Langsiktig gjeld	**6 961 553,00 cr**	**7 323 934,00 cr**	**0**	**6 961 553,00 cr**	**7 323 934,00 cr**	**0**
2380	Kassekreditt	87 468,68 cr	88 554,47 cr		87 468,68 cr	88 554,47 cr	
2400	Leverandørgjeld	164 425,00 cr	134 227,46 cr		164 425,00 cr	134 227,46 cr	
2600	Forskuddstrekk	0,00	6 850,00 cr		0,00	6 850,00 cr	
2770	Skyldig/betalt arbeidsgiveravgift	0,00	2 180,25 cr		0,00	2 180,25 cr	
2930	Skyldig lønn	0,00			0,00		
2950	Påløpt rente	22 130,00 cr	26 309,00 cr		22 130,00 cr	26 309,00 cr	
2960	Påløpt kostnad og forskuddsbet. inntekt	0,00	171,50 cr		0,00	171,50 cr	
2982	Avsetning revisjonshonorar	5 874,00 cr	5 703,00 cr		5 874,00 cr	5 703,00 cr	
2990	Annen kortsiktig gjeld		0,00			0,00	
	Kortsiktig gjeld	**279 897,68 cr**	**263 995,68 cr**	**0**	**279 897,68 cr**	**263 995,68 cr**	**0**
	Total gjeld	**7 241 450,68 cr**	**7 587 929,68 cr**	**0**	**7 241 450,68 cr**	**7 587 929,68 cr**	**0**
	Egenkapital og gjeld	**10 851 929,73 cr**	**10 836 092,73 cr**	**0**	**10 851 929,73 cr**	**10 836 092,73 cr**	**0**

Fauske, 07-4-16

FORRETNINGSFØRER

NOTER TIL REGNSKAPET **STRØMSNES BORETTSLAG**

BEREGNING AV DISPONIBLE MIDLER:

	2015	*2014*	*Budsjett 2015*	*Budsjett 2016*
Disponible midler 01.01.2015	311 399	311 399	311 399	311 334
Årets resultat	362 316	349 187	343 000	284 021
Langsiktig lån 01.01.2015	6 363 934	6 713 121		
Langsiktig lån 31.12.2015	6 001 553	6 363 934		
Avdrag langsiktige lån	-362 381	-349 187	-361 803	-373 281
Endring disponible midler	-65	0	-18 803	-89 260
Disponible midler 31.12.2015	311 334	311 399	292 596	222 074

Omløpsmidler	591 232	575 395
Kortsiktig gjeld	279 898	263 996
Disponible midler	311 334	311 399

NOTE 1 **REGNSKAPSPRINSIPPER**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning for borettslag, samt god regnskapskikk.
Inntekter (dekning av felleskostnader) inntektføres i den periode de gjelder.
Kostnader bokføres i den periode de er påløpt.
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen 1 år.
Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.
Fordringer bokføres til pålydende, med fradrag for påregnelig tap.
Eiendom er normalt bokført til anskaffelseskost. Behovet for nedskrivning vurderes ved årsavslutningen.

NOTE 2 EIENDOM

Borettslaget er eier av Gnr. 57, Bnr. 30 i Fauske Kommune

Anskaffeseskost og anskaffelsesår	**År**	**Kostnad**
Bygninger	1999/2000	9 695 698
Tomt	1999/2000/2008	565 000
Til sammen		10 260 698

Dette er også eiendommens bokførte verdi i årets regnskap. Det antas at samlet omsetningsverdi er høyere.

Vedlikehold:

Borettslaget har i regnskapsåret følgende kostnader til vedlikehold:

Vedlikehold bygg	1 515,63
Vedlikehold vvs	5 407,50
Vedlikehold elektro	23 629,00
Vedlikehold utv.anlegg	21 025,89
Til sammen	51 578,02

Styret mener at det gjennomførte vedlikeholdet er tilstrekkelig for å oppveie verdiforringelse av bygningen.

	Opprinnelig gjeld	**Restlån 01.01. 2015**	**Låneopptak 2015**	**Avdrag 2015**	**Restlån 31.12.2015**	**Pantstillelse**
Husbanken	7 950 000	4 713 934		362 381	4 351 553	7 950 000
Fauske Kommune	1 650 000	1 650 000			1 650 000	0
Sum langs.lånegj.	9 600 000	6 363 934	0	362 381	6 001 553	7 950 000
Borettsinnskudd					960 000	960 000
Sum langsiktig gjeld					6 961 553	8 910 000
Kassakreditt					87 469	150 000
Sum pantesikret gjeld/ pantstillelser					7 049 022	9 060 000

Lånets løpetid Husbanken 25 år fra innvilgelsesdato med 5 års avdragsfrihet. Flytende rente 1,788 %.
Gjeld som forfaller senere enn 5 år: 2 391 292,00
Eiendommen er pantsatt til fordel for långiver og borettshavere.

Borettslaget har 12 andelseiere og disponerer 12 leiligheter.
Andelskapitalen er på 12 andeler á kr. 100, til sammen kr. 1200

Leilighets type	**Antall**	**Kostpris**	**Opprinnelig innskudd**	**Andel av gjeld 31.12.2015**
2 roms	6	855 058	10 000	500 129
3 roms	6	855 058	150 000	500 129

NOTE 3 HONORARER

Honorar til styret er kostnadsført med kr. 11 000

Borettslaget har ingen fast ansatte, kjøper/leier tjenester til nødvendig vedlikehold.
Laget er ikke pliktig til å opprette obligatorisk tjenestepensjon, og har heller ikke opprettet slik ordning.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har noen fordeler utover utbetalt lønn.

Borettslaget trekker skatt på honorar til styret og andre ansatte i samsvar med skattekort.
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjør kr. 0
Beløpet er ikke innsatt i bank. Det er stillet sikkerhet fra Indre Salten Boligbyggelag for avsetning av skattetrekksmidler i forbindelse med drift av borettslag, til sammen kr. 75.000.
Det er inngått avtale med kommunekassereren om innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift kun en gang i året, siste termin. Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift er oppgjort pr. 15. januar i inneværende år.

Honorar til revisor er kostnadsført med kr. 5 874
Honoraret inkluderer mva og er i sin helhet knyttet til revisjon

NOTE 4 MELLOMVÆRENDE DRIFTSTILSKUDD - KONTO 1579

Inngående balanse 01.01.2005	587 106
utbetalt refusjon 2004	-286 000
e.o overføring 2004	-123 634
e.o overføring 2005	-115 116
årets underskudd 2005	11 216
e.o overføring 2006	-115 706
årets overskudd 2006	-20 688
årets underskudd 2007	9 509
årets underskudd 2008	207 742
åretsoverskudd 2009	-152 913
årets overskudd 2010	-29 358
årets underskudd 2011	68 552
årets underskudd 2012	104 834
årets underskudd 2013	238 668
årets underskudd 2014	145 296
årets underskudd 2015	40 834
Sum andre fordringer	570 342

NOTE 5 ÅRSRESULTAT

Årsresultatet går til dekning av nedbetaling av lån.

Rognan Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Til generalforsamlingen i Strømsnes borettslag

REVISJONSBERETNING FOR 2015

Uttalelse om årsregnskapet
Vi har revidert årsregnskapet for Strømsnes borettslag som viser et overskudd på kr. 362.316,- Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og oppstilling over endring disponible midler for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og forretningsførers ansvar for årsregnskapet
Styret og forretningsfører er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og forretningsfører finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for borettslagets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Strømsnes borettslag per 31. desember 2015 og av borettslagets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Rognan Revisjon AS
Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Andre forhold
Budsjettallene som fremkommer i årsregnskapet er ikke revidert.

Uttalelse om øvrige forhold
Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av borettslagets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Rognan, 19.04.2016

Frank R. Beiermann
registrert revisor

Fauske Kommune
v/Rådmannen

8201 FAUSKE

ISBBL **A/L Indre Salten Boligbyggelag**
Org nr. 959 507 104

BUDSJETT 2017 – A/L BUVEIEN BORETTSLAG.

Vedlagt oversendes budsjett for A/L Buveien borettslag for 2017.

Borettslaget ble stiftet i 2003 og har vært i drift siden ferdigstillelsen.
Innholder 8 boenheter, samt fellesarealer og kommunal bemanning.
Bygget med beboere fungerer tilfredsstillende, men det er et løpende behov for nødvendig vedlikehold så som maling av bygget, impregnering, komplettering asfalterte områder mv.

Som det fremgår av regnskapet og budsjettet er husleien/felleskostnadene noe høyere enn i de øvrige omsorgsboligene.
Med bakgrunn i en forventet generell kostnadsøkning i 2017 er det beregnet en økning i felleskostnadene på 2,3 % for den enkelte andel.
Nåværende felleskostnad foreslås fra 01.01.2017 regulert opp med **kr.170,-** pr. mnd.
Ny felleskostnad er da beregnet til **kr.7.630,-** pr. mnd. pr. leilighet.

For å drifte laget, holde bygningen og ute områdene i nødvendig stand fremkommer det fremlagte budsjett med ett underskudd på **kr. 81.678,-.**

På vegne av A/L Buveien borettslag søkes det om kompensasjonstilskudd på **kr. 81.678,-** for året 2017.

Legger også ved kopi av årsberetning, regnskap og revisjonsberetning for året 2015.

Fauske den 28. okt. 2016.

Med hilsen
A/L Indre Salten Boligbyggelag

Helge Torbergsen
Adm.dir.

R. Sørgaard
Rita Sørgaard
Kontorsjef

Kopi: Buveien borettslag v/styreleder
✓ Ordføreren

A/L Buveien borettslag

8200 FAUSKE

org.nr. 986 394 389

BUDSJETTRAPPORT

	2017	2016
Driftsinntekter		
Dekning felleskostnader	732 480	716 160
Andre driftsinntekter		
Sum driftsinntekter	732 480	716 160
Driftskostnader		
Styrehonorar	11 000	11 000
Arbeidsgiveravgift	2 000	562
Løpende vedlikehold	230 000	180 000
Strøm	90 000	90 000
Revisjon	5 380	5 224
Forvaltningshonorar	21 732	20 732
Kontingent boende	1 200	1 200
Kontorrekvisita/porto/tlf./møter/kopier	4 000	3 000
Forsikringspremie	16 610	29 500
Eiendomsskatt	5 490	3 660
Vann/kloakk/renovasjon/feiing	71 000	71 000
Andre utgifter	10 000	10 000
Avdrag på lån	279 908	267 476
Sum driftskostnader	748 320	693 354
Driftsresultat	-15 840	22 806
Finansielle poster		
Renter på lån Husbanken	65 838	109 300
Sum finansielle poster	65 838	109 300
Endring i disponible midler	-81 678	-86 494

Fauske, den 27/10 2016

I styret for Buveien borettslag

Henry Olsen

BUVEIEN BORETTSLAG

Org.nr. 986 394 389

STYRETS ÅRSBERETNING FOR 2015

Buveien borettslag har som formål å drive borettslagsvirksomhet i Fauske kommune.

Styret kjenner ikke til forhold av viktighet for å bedømme borettslagets stilling og resultat som ikke fremgår av resultatregnskapet m/noter, balansen, samt av eventuelle tilleggsopplysninger i eget vedlegg til denne beretningen. Årsregnskapet for 2015 er satt opp under forutsetning av fortsatt drift. Det bekreftes herved at forutsetning om fortsatt drift er til stede.

Etter styrets oppfatning gir regnskapet et rettvisende bilde av lagets drift og stilling.

Det er heller ikke etter regnskapsårets utgang inntrådt forhold som etter styrets syn har betydning ved bedømmelsen av borettslaget.

Borettslagets styre består av 3 menn. Borettslaget har ingen ansatte. Borettslaget følger likestillingslovens bestemmelser og tilstreber likestilling ved valg av tillitsvalgte.

Forretningsførselen er foretatt av Indre Salten Boligbyggelag.

Revisjon er foretatt av Rognan Revisjon AS.

Borettslaget forurenser ikke det ytre miljø.

Resultatet etter finansielle poster utgjør kr 336.639,01 i overskudd, som er ført mot fri egenkapital. Disponible midler er pr. 31.12.15 negative med kr 13.543,94. De negative midlene dekkes inn i fremtidige budsjetter.

Fauske, den 15/4 2016

I styret for Buveien Borettslag:

Nr.	Kontonavn		Denne periode Regnskap i år	Regnskap i fjor	Budsjett	Hittil Regnskap i år	Regnskap i fjor	Budsjett
	Salgs- og driftsinntekt							
3440	Driftstilskudd Fauske kommune		69 860,00 cr	74 115,00 cr		69 860,00 cr	74 115,00 cr	
3600	Dekning felleskostnader		698 496,00 cr	698 496,00 cr	698 496 cr	698 496,00 cr	698 496,00 cr	698 496 cr
	Salgs- og driftsinntekt		**768 356,00 cr**	**772 611,00 cr**	**698 496 cr**	**768 356,00 cr**	**772 611,00 cr**	**698 496 cr**
	Dekningsbidrag		**768 356,00 cr**	**772 611,00 cr**	**698 496 cr**	**768 356,00 cr**	**772 611,00 cr**	**698 496 cr**
	Lønnskostnad							
5000	Lønn		26 000,00	23 500,00		26 000,00	23 500,00	
5330	Styrehonorar	3.	11 000,00	9 000,00	10 000	11 000,00	9 000,00	10 000
5400	Arbeidsgiveravgift		1 884,50	1 657,50	510	1 884,50	1 657,50	510
	Lønnskostnad		**38 884,50**	**34 157,50**	**10 510**	**38 884,50**	**34 157,50**	**10 510**
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger							
6200	Elektrisitet		79 175,88	77 972,00	90 000	79 175,88	77 972,00	90 000
6320	Renovasjon, vann, avløp o l		66 696,00	63 086,00	65 000	66 696,00	63 086,00	65 000
6360	Renhold			30 000,00			30 000,00	
6600	Løpende vedlikh. bygninger	2.	2 200,75	3 087,50	180 000	2 200,75	3 087,50	180 000
6601	Løpende vedlikehold vvs			4 187,00			4 187,00	
6602	Løpende vedlikehold elektro	2.	22 728,50	19 038,50		22 728,50	19 038,50	
6603	Løpende vedlikehold utv.	2.	44 983,75	33 767,00		44 983,75	33 767,00	
6700	Revisjonshonorar	3.	6 069,00	5 071,00	5 071	6 069,00	5 071,00	5 071
6715	Forvaltningshonorar		19 731,25	14 988,00	15 788	19 731,25	14 988,00	15 788
6800	Kontorrekvisita		3 000,00	2 080,00	2 000	3 000,00	2 080,00	2 000
	Driftskostn. og av- og nedskrivninger		**244 585,13**	**253 277,00**	**357 859**	**244 585,13**	**253 277,00**	**357 859**
	Annen driftskostnad							
7400	Kontingent, NBBL		516,00	516,00		516,00	516,00	
7401	Medlemsavg boende, ISSBL		1 200,00	1 200,00	1 200	1 200,00	1 200,00	1 200
7500	Forsikringspremie		28 479,00	27 446,80	28 000	28 479,00	27 446,80	28 000
7750	Eiendomskatt		3 660,00			3 660,00		
7770	Bank- og kortgebyr		1 938,00	1 693,83		1 938,00	1 693,83	
7790	Annen kostnad		1 375,00	849,00	10 000	1 375,00	849,00	10 000
7795	Tv-lisens		2 756,16	2 729,16		2 756,16	2 729,16	
	Annen driftskostnad		**39 924,16**	**34 434,79**	**39 200**	**39 924,16**	**34 434,79**	**39 200**
	Driftskostnader		**323 393,79**	**321 869,29**	**407 569**	**323 393,79**	**321 869,29**	**407 569**
	Driftsresultat		**444 962,21 cr**	**450 741,71 cr**	**290 927 cr**	**444 962,21 cr**	**450 741,71 cr**	**290 927 cr**
8051	Renteinntekt bankinnskudd		106,58 cr	104,35 cr		106,58 cr	104,35 cr	
8151	Rentekostnad husbanklån		98 697,66	113 788,81	102 666	98 697,66	113 788,81	102 666
8154	Renter/provisjon kassekreditt		9 732,12	11 979,11		9 732,12	11 979,11	
8155	Rentekostnad leverandørgjeld			328,03			328,03	
	Ordinært resultat før skattekostnad		**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**	**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**
	Ordinært resultat		**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**	**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**
	Årsresultat		**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**	**336 639,01 cr**	**324 750,11 cr**	**188 261 cr**
8968	Overføringer udisp oversk.		336 639,01	324 750,11		336 639,01	324 750,11	

Balanse

for

Buveien Borettslag

Nr.	Kontonavn	Denne periode Regnskap i år	Denne periode Regnskap i fjor	Budsjett	Hittil Regnskap i år	Hittil Regnskap i fjor	Budsjett
	EIENDELER						
1100	Bygninger	9 180 800,00	9 180 800,00		9 180 800,00	9 180 800,00	
1150	Tomter og andre grunnarealer	800 000,00	800 000,00		800 000,00	800 000,00	
	Anleggsmidler 2.	**9 980 800,00**	**9 980 800,00**	**0**	**9 980 800,00**	**9 980 800,00**	**0**
1500	Kundefordringer	0,00	0,00		0,00	0,00	
1570	Andre kortsiktige fordringer		0,00			0,00	
1572	Lønnsforskudd	0,00	0,00		0,00	0,00	
1578	Driftstilskudd Fauske kommune	69 860,00	74 115,00		69 860,00	74 115,00	
1920	DNB 1503.43.74357	0,00	0,00		0,00	0,00	
1930	DNB 1503.43.74365	9 503,53	9 396,95		9 503,53	9 396,95	
1945	NB 8943.10.25001		0,00			0,00	
1946	NB 8943.10.24994		0,00			0,00	
	Omløpsmidler	**79 363,53**	**83 511,95**	**0**	**79 363,53**	**83 511,95**	**0**
	Eiendeler	**10 060 163,53**	**10 064 311,95**	**0**	**10 060 163,53**	**10 064 311,95**	**0**
	EGENKAPITAL OG GJELD						
2030	Andelskapital 2.	800,00 cr	800,00 cr		800,00 cr	800,00 cr	
2050	Fri egenkapital	1 948 757,06 cr	1 612 118,05 cr		1 948 757,06 cr	1 612 118,05 cr	
	Opptjent egenkapital	**1 949 557,06 cr**	**1 612 918,05 cr**	**0**	**1 949 557,06 cr**	**1 612 918,05 cr**	**0**
	Sum udisponert resultat	**0,00**	**0,00**	**0**	**0,00**	**0,00**	**0**
	Total egenkapital	**1 949 557,06 cr**	**1 612 918,05 cr**	**0**	**1 949 557,06 cr**	**1 612 918,05 cr**	**0**
2240	Husbanklån 2.	4 537 699,00 cr	4 796 377,00 cr		4 537 699,00 cr	4 796 377,00 cr	
2280	Lån Fauske kommune 2.	800 000,00 cr	800 000,00 cr		800 000,00 cr	800 000,00 cr	
2290	Borettsinnskudd 2.	2 680 000,00 cr	2 680 000,00 cr		2 680 000,00 cr	2 680 000,00 cr	
	Langsiktig gjeld	**8 017 699,00 cr**	**8 276 377,00 cr**	**0**	**8 017 699,00 cr**	**8 276 377,00 cr**	**0**
2380	Kassekreditt	42 683,47 cr	111 242,73 cr		42 683,47 cr	111 242,73 cr	
2400	Leverandørgjeld	25 050,00 cr	1 256,00 cr		25 050,00 cr	1 256,00 cr	
2600	Forskuddstrekk 3.	700,00 cr	11 385,00 cr		700,00 cr	11 385,00 cr	
2770	Skyldig/betalt arbeidsgiveravgift	102,00 cr	1 657,50 cr		102,00 cr	1 657,50 cr	
2930	Skyldig lønn	3 250,00 cr	3 250,00 cr		3 250,00 cr	3 250,00 cr	
2950	Påløpt rente	15 053,00 cr	17 490,00 cr		15 053,00 cr	17 490,00 cr	
2960	Påløpt kostnad og forskuddsbet. inntekt	0,00	23 664,67 cr		0,00	23 664,67 cr	
2982	Avsetning revisjonshonorar	6 069,00 cr	5 071,00 cr		6 069,00 cr	5 071,00 cr	
2990	Annen kortsiktig gjeld		0,00			0,00	
	Kortsiktig gjeld	**92 907,47 cr**	**175 016,90 cr**	**0**	**92 907,47 cr**	**175 016,90 cr**	**0**
	Total gjeld	**8 110 606,47 cr**	**8 451 393,90 cr**	**0**	**8 110 606,47 cr**	**8 451 393,90 cr**	**0**
	Egenkapital og gjeld	**10 060 163,53 cr**	**10 064 311,95 cr**	**0**	**10 060 163,53 cr**	**10 064 311,95 cr**	**0**

L. Sørgård
FORRETNINGSFØRER

Fauske 15.04.16

NOTER TIL REGNSKAPET **BUVEIEN BORETTSLAG**

BEREGNING AV DISPONIBLE MIDLER:

	2015	*2014*	*Budsjett 2015*	*Budsjett 2016*
Disponible midler 01.01.2015	-91 505	-166 321	-91 505	-13 544
Årets resultat	336 639	324 750	188 261	180 982
Langsiktig lån 01.01.2015	4 796 377	5 046 311		
Langsiktig lån 31.12.2015	4 537 699	4 796 377		
Avdrag langsiktige lån	-258 678	-249 934	-258 121	-267 476
Endring disponible midler	77 961	74 816	-69 860	-86 494
Disponible midler 31.12.2015	-13 544	-91 505	-161 365	-100 038

Omløpsmidler	79 363	83 512
Kortsiktig gjeld	92 907	175 017
Disponible midler	-13 544	-91 505

NOTE 1 **REGNSKAPSPRINSIPPER**

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven, forskrift om årsregnskap og årsberetning for borettslag, samt god regnskapskikk.
Inntekter (dekning av felleskostnader) inntektføres i den periode de gjelder.
Kostnader bokføres i den periode de er påløpt.
Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen 1 år.
Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.
Fordringer bokføres til pålydende, med fradrag for påregnelig tap.
Eiendom er normalt bokført til anskaffelseskost. Behovet for nedskrivning vurderes ved årsavslutningen.

NOTE 2 EIENDOM

Borettslaget er eier av Gnr. 103, Bnr 1516 i Fauske kommune

Anskaffeseskost og anskaffelsesår	**År**	**Kostnad**
Bygninger	2005	9 180 800
Tomt	2005	800 000
Til sammen		9 980 800

Dette er også eiendommens bokførte verdi i årets regnskap. Det antas at samlet omsetningsverdi er høyere.

Vedlikehold:

Borettslaget har i regnskapsåret følgende kostnader til vedlikehold:

Vedlikehold bygninger	2 200,75
Vedlikehold vvs	0,00
Vedlikehold elektro	22 728,50
Vedlikehold utvendig	44 983,75
Til sammen	69 913,00

	Opprinnelig gjeld	**Restlån 01.01. 2015**	**Låneopptak 2015**	**Avdrag 2015**	**Restlån 31.12.2015**	**Pantstillelse**
Husbanken	6 500 000	4 796 377		258 678	4 537 699	6 500 000
Fauske Kommune	800 000	800 000			800 000	0
Sum langs. lånegjel	7 300 000	5 596 377	0	258 678	5 337 699	6 500 000
Borettsinnskudd					2 680 000	2 680 000
Sum langsiktig gjeld					8 017 699	9 180 000
Kortsiktig pantegjeld:						
Kassekreditt					42 683	150 000
Sum pantesikret gjeld/ pantstillelser					8 060 382	9 330 000

Lån Husbanken løpetid 25 år fra innvilgelsestidspunktet.
Flytende rente med Husbanken fra 01.06.2013 2,084 %
Gjeld som forfaller senere enn 5 år: 3 145 468,00
Eiendommen er pansatt til fordel for lånegivere og borettshavere.

Borettslaget har 8 andelseiere og disponerer 8 leiligheter.
Andelskapitalen er på 8 andeler á kr. 100, til sammen kr 800

Leilighets type	**Antall**	**Kostpris**	**Opprinnelig innskudd**	**Andel av gjeld 31.12.2015**
2 roms	8	1 247 600	335 000	667 212

NOTE 3 HONORARER

Honorar til styret er kostnadsført med kr. 11 000

Borettslaget har ingen fast ansatte, kjøper/leier tjenester til nødvendig vedlikehold.
Laget er ikke pliktig til å opprette obligatorisk tjenestepensjon, og har heller ikke opprettet slik ordning.
Ingen ansatte eller tillitsvalgte har noen fordeler utover utbetalt lønn.

Borettslaget trekker skatt på honorar til styret og andre ansatte i samsvar med skattekort.
Skyldig skattetrekk pr. 31.12. utgjør kr. 700
Beløpet er ikke innsatt i bank. Det er stillet sikkerhet fra Indre Salten Boligbyggelag for avsetning av skattetrekksmidler i forbindelse med drift av borettslag, til sammen kr. 75.000.
Det er inngått avtale med kommunekassereren om innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift kun en gang i året, siste termin. Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift er oppgjort pr. 15. januar i inneværende år.

Honorar til revisor er kostnadsført med kr. 6 069,00
Honoraret inkluderer mva og er i sin helhet knyttet til revisjon

Rognan Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Til generalforsamlingen i Buveien borettslag

REVISJONSBERETNING FOR 2015

Uttalelse om årsregnskapet
Vi har revidert årsregnskapet for Buveien borettslag som viser et overskudd på kr. 336.639,01. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og oppstilling over endring disponible midler for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og forretningsførers ansvar for årsregnskapet
Styret og forretningsfører er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og forretningsfører finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter
Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for borettslagets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettvisende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon
Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av den finansielle stillingen til Buveien borettslag per 31. desember 2015 og av borettslagets resultater for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Rognan
Revisjon AS

Jernbanegt. 8, 8250 Rognan
NO 974 483 491

MEDLEM I REVISORFORENINGEN
Registrerte revisorer:
Alf T. Olsen og Frank R. Beiermann

Andre forhold
Budsjettallene som fremkommer i årsregnskapet er ikke revidert.

Uttalelse om øvrige forhold
Konklusjon om årsberetningen
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, og forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon
Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av borettslagets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Rognan, 19.04.2016

Frank R. Beiermann
Frank R. Beiermann
registrert revisor

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/33292 Arkiv sakID.: 16/11689	Saksbehandler: Larssen, Irene

Sak nr.		Dato
109/16	Plan- og utviklingsutvalg	22.11.2016
052/16	Helse- og omsorgsutvalg	23.11.2016
066/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
149/16	Formannskap	29.11.2016
040/16	Eldrerådet	01.12.2016
	Fauske kommunale råd for likestilling av funksjonshemmede	
	Kommunestyre	

Folkehelsa i Fauske

Oversiktsdokument over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret viser til utarbeidet kunnskapsoversikt «Folkehelsa i Fauske – kunnskapsoversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer» og vedtar følgende:

1. Oversiktsdokumentet over helsetilstand og påvirkningsfaktorer skal brukes som kunnskapsgrunnlag i kommunal planstrategi og i arbeidet med alle planer, strategier og tiltak i Fauske kommune.
2. Rådmannen skal arbeide videre med tiltaksplan for folkehelse.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 22.11.2016

Innstilling til formannskapet:

Kommunestyret viser til utarbeidet kunnskapsoversikt «Folkehelsa i Fauske – kunnskapsoversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer» og vedtar følgende:

1. Oversiktsdokumentet over helsetilstand og påvirkningsfaktorer skal brukes som kunnskapsgrunnlag i kommunal planstrategi og i arbeidet med alle planer, strategier og tiltak i Fauske kommune.
2. Rådmannen skal arbeide videre med tiltaksplan for folkehelse i kommuens 3 sentra - Valnesfjord, Fauske sentrum m/omegn og Sulitjelma.

Vedlegg:

22.11.2016 Folkehelsa i Fauske - oversiktsdokument 2016 1332438

Plan- og utviklingsutvalg 22.11.2016:

Behandling:
Kathrine Moan Larsen (FL) foreslo:

Rådmannens innstilling + endring pkt. 2:

Rådmannen skal arbeide videre med tiltaksplan for folkehelse i kommunens 3 sentra - Valnesfjord, Fauske sentrum m/omegn og Sulitjelma.

Rådmannens forslag til innstilling pkt. 1 ble enstemmig vedtatt.

FL's forslag pkt. 2 ble vedtatt med 3 mot 2 stemmer avgitt for rådmannens forslag til innstilling pkt. 2.

PLUT- 109/16 Vedtak:
Innstilling til formannskapet:
Kommunestyret viser til utarbeidet kunnskapsoversikt «Folkehelsa i Fauske – kunnskapsoversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer» og vedtar følgende:

1. Oversiktsdokumentet over helsetilstand og påvirkningsfaktorer skal brukes som kunnskapsgrunnlag i kommunal planstrategi og i arbeidet med alle planer, strategier og tiltak i Fauske kommune.
2. Rådmannen skal arbeide videre med tiltaksplan for folkehelse i kommuens 3 sentra - Valnesfjord, Fauske sentrum m/omegn og Sulitjelma.

Sammendrag:

Oversiktsdokumentet skal brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med andre planer, strategier og tiltak. En drøfting av kommunes folkehelseutfordringer skal inngå i kommunens planstrategi, jf. plan- og bygningsloven § 10-1.

Egen prosjektgruppe (oversiktsgruppa) med mandat fra rådmann har arbeid frem oversiktsdokumentet «Folkehelsa i Fauske». Gruppen er kommet frem til åtte prioriterte tiltaksområder i denne planperioden.

Saksopplysninger:

I henhold til kapittel 2 § 5 i Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) skal kommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstand i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på den. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller.

Fauske kommune har inngått samarbeidsavtale om folkehelsearbeid med Nordland fylkeskommune for perioden 2014 – 2016, med prolongering av avtalen ut 2017. Kommunen har i denne avtalen forpliktet seg til å utarbeide en oversikt innen utgangen av perioden samt gjøre oversikten tilgjengelig for fylkeskommunen.

Oversiktsdokumentet skal brukes aktivt som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med andre planer, strategier og tiltak. En drøfting av kommunes folkehelseutfordringer skal inngå i kommunens planstrategi jf. plan- og bygningsloven § 10-1.

Mandat – oversiktsgruppa.
Oversiktsgruppas mandat er vedtatt av Rådmanns ledergruppe den 08.12.14. Oversiktsgruppa skal følge med helsetilstand og påvirkningsfaktorer. Med dette menes oversikt over helse på befolkningsnivå og de positive og negative faktorer som kan virke inn på helsen til befolkningen og grupper i Fauske kommune. Påvirkningsfaktorene består av kjente forhold som virker inn på helsen. Påvirkningsfaktorene omfatter helsefremmende og forebyggende faktorer, samt risikofaktorer.

Fauske kommune er administrativt inndelt i samhandlingsområder, ett for helse og omsorg, ett for oppvekst og kultur og ett for rådmannens stab medregnet VVA og plan/utvikling.

Hvert samhandlingsområde skal i oversiktsgruppa være representert med 1 representant. Denne har til oppgave å koordinere og framskaffe opplysninger om helsetilstand og påvirkningsfaktorer innenfor samhandlingsområdets ansvarsområde. I tillegg til dette skal gruppen inneha samfunnsmedisinsk kompetanse. Det løpende oversiktsarbeidet skal utøves som en del av kommunens ordinære virksomhet og relateres til kommunens styringssystem.

Oversikten skal, i henhold til Forskrift om oversikt over folkehelsen § 3, inneholde følgende opplysninger om og vurderinger av:
a) befolkningssammensetning
b) oppvekst- og levekårsforhold
c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø
d) skader og ulykker
e) helserelatert atferd og
f) helsetilstand

Oversikten baserer seg på ulike kilder fra statlige myndigheter, tilgjengelige opplysninger fra kommunens egne data og dialog med kommunens ulike enheter og avdelinger. Kommunehelsa statistikkbank inneholder data fra sentrale helseregistre, Statistisk sentralbyrå og andre datakilder har vært den viktigste kilden i arbeidet med oversikten.

Saksbehandlers vurdering:

Arbeidet med oversikten har vært organisert som et prosjekt. Oversiktsgruppa har bestått av: kommuneoverlege, økonomisjef, folkehelserådgiver, representanter fra samhandlingsområdene oppvekst/kultur, plan/utvikling og helse/omsorg.

Oversiktsgruppa er kommet frem til åtte prioriterte tiltaksområder i denne planperiode. Disse er: sosiale ulikheter i helse, foreldre, utdanning, psykisk helse, levevaner, integrering, aktiv aldring, folkehelsearbeidet på tvers. Det er hensiktsmessig at oversiktsgruppa fortsetter arbeidet med tiltaksplan for folkehelsa i Fauske kommune utfra de åtte prioriterte områdene. Folkehelserådgiver har hatt det praktiske ansvaret for det løpende oversiktsarbeidet.

En hovedhensikt med oversiktsdokumentet, som skal utarbeides hvert fjerde år, er å forankre folkehelsearbeidet politisk på tvers av alle samhandlingsområder og som en langsiktig satsning.

Geir Mikkelsen
rådmann

Folkehelsa i Fauske

- Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer

FAUSKE KOMMUNE

Folkehelsekommunen der alle trives

Innhold

1. Bakgrunn og lovgrunnlag 3
2. Kilder og statistikk 4
3. Identifiserte folkehelseområder 5
4. Befolkning 12
4.1 Befolkningssammensetning 12
4.2 Befolkningsframskriving 13
4.3. Etnisitet 15
5. Oppvekst - og levekårsforhold 16
5.1 Inntekt og økonomi 16
5.1.1 Lavinntekt 16
5.1.2 Inntektsulikhet 18
5.2 Arbeid 19
5.2.1 Sykefravær 20
5.2.2 Nedsatt arbeidsevne 21
5.2.3 Uføretrygd 22
5.2.4 Sosialhjelp 23
5.3 Næring 24
5.4 Boligforhold 25
5.5 Barnehage 25
5.6 Grunnskole 27
5.7 Utdanning 31
5.8 Tjenester tilknyttet oppvekst 34
5.9 TIMS – tidlig innsats målrettet samhandling 37
5.10 Foreldrestøtte 37
5.11 Vårres unga, vårres fremtid 38
5.12 Sosialt miljø 39
5.12.1 Kultur, fritidstilbud og frivillig innsats 39
5.12.2 Trivsel 42
5.12.3 Mobbing 44
5.12.4 Risikoatferd, vold og kriminalitet 46
5.12.5 Psykisk helse barn og unge 48
5.13 Fysisk miljø 51
5.13.1 Offentlig bygninger og uteområder 51

5.13.2 Trafikksikkerhet 52
5.13.3 Samferdsel og kommunikasjon 53
5.13.4 Natur og naturterreng 53
5.13.5 Universell utforming 54
5.14 Biologisk og kjemisk miljø 54
5.14.1 Drikkevannskvalitet 54
5.14.2 Utslipp av klimagasser og forurensning 55
5.14.3 Radon 56
6. Helserelatert atferd 57
6.1 Levealder og fødselsvekt 57
6.2 Fysisk aktivitet og naturopplevelser 58
6.2.1 Barn og unge 60
6.2.2 Voksne 62
6.3 Kosthold og tannhelse 63
6.4 Kroppsvekt 67
6.5 Tobakk og rus 68
7. Helsetilstand 73
7.1 Hjerte – karsykdommer 73
7.2 Diabetes 77
7.3 Kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) og astma 78
7.4 Smerter 80
7.5 Muskel- og skjelettlidelser 81
7.6 Kreft 83
7.7 Smittsomme sykdommer 84
7.8 Psykisk lidelser og rusrelaterte lidelser 85
7.9 Skader og ulykker 88
8. Helse og omsorg 89
8.1 Aktiv aldring 89
8.2 Velferdsteknologi og innovasjon 91
8.3 Hjemmebaserte tjenester 92
8.3 Fauske sykehjem 93

1. Bakgrunn og lovgrunnlag

Oversiktsdokumentet for Fauske kommune er et dokument som beskriver helsetilstanden til innbyggerne i kommunen, samt gir en oversikt over faktorer som påvirker helsetilstanden. Oversiktsdokumentet skal brukes som kunnskapsgrunnlag i arbeidet med kommunal planstrategi og i arbeidet med øvrige planer, strategier og tiltak.

Samhandlingsreformen innebærer at kommunene har fått større innflytelse over de samlede helsetjenestene. Reformen er en retningsreform for folkehelse og en helsereform som innebærer at kommunene overtar et større ansvar for helse- og omsorgstjenester til innbyggerne.

Bakgrunnen for reformen er at det i årene som kommer vil bli flere mennesker med kroniske sykdommer, antall eldre vil øke, veksten i helseutgiftene må bremses og det er nødvendig å tenke mer helhetlig når det gjelder tjenestetilbudet. Det er en ambisjon at kommunen skal sørge for en helhetlig tenkning, mer helsefremming og forebygging, tidlig intervensjon, tidlig diagnostikk, behandling og oppfølging, slik at helhetlige klientforløp i størst mulig grad kan ivaretas innenfor beste effektive omsorgsnivå.

Lov om Folkehelsearbeidet (folkehelseloven) trådte i kraft 01.01.12. Formålet med loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Kommunen har ansvar for folkehelsearbeidet, deriblant ansvar for oversikt over helsetilstanden i befolkningen.

Kommunen skal etter Folkehelseloven § 5 ha en skriftlig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold.

Plikten til å ha oversikt er videre forankret i smittevernloven, forskrift om miljørettet helsevern, forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten og forskrift om oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer (folkehelseforskriften).

Oversikten skal baseres på:

- *Opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter § 20 og § 25 i folkehelseloven*
- *Kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3*
- *Kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse*

Forskrift om oversikt over folkehelsen presiserer i § 3 at kommunens og fylkeskommunens oversikt skal omfatte opplysninger om og vurderinger av:

a) Befolkningssammensetning

b) Oppvekst- og levekårsforhold

c) Fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø

d) Skader og ulykker

e) Helserelatert adferd

f) Helsetilstand

2. Kilder og statistikk

Statistikk og helseoversikter kan ha stor nytteverdi i folkehelsearbeidet, men det er også knyttet store utfordringer til bruk av statistikk og tolkningen av den. Statistikken gir ofte et grunnlag for undring og spørsmål – heller enn fasitsvar og løsninger.

I arbeidet med å finne oversikt over helsetilstanden i Fauske er det brukt ulike statistikker, analyser og data. Tallmateriale skal hjelpe en å se tendenser og hvilken retning utviklingen har. Statistisk materiale kan inneholde feilkilder og noen ganger kan små avvik gi store utslag og dermed skape et feil inntrykk. Det har derfor også vært viktig å sjekke tilgjengelig statistikk opp mot lokal kunnskap.

Statistikk, tabeller og informasjon er hentet fra - eller basert på – tall og opplysninger fra:

- Kommunehelsa. Folkehelseinstituttet (FHI)
- Norgeshelsa (FHI)
- Folkehelseprofil for Fauske kommune. (FHI)
- Skoleporten. Utdanningsdirektoratet.
- SSB – Statistikkbanken
- NAV Fauske
- Helse- og miljøtilsyn Salten IKS
- Ungdata (NOVA). Undersøkelse i 8, 9 og 10 klasser, Fauske kommune 2013 og 2016.
- KOSTRA
- Innhenting av informasjon og data fra ulike tjenesteområder i Fauske kommune
- Energi – og klimaplan for Fauske kommune 2011-2014
- Kommuneplanens samfunnsdel 2012 – 2015
- Samhandlingsplan for oppvekst og kultur 2014 – 2019
- Kommunedelplan for fysisk aktivitet og friluftsliv 2015 – 2018
- Kommuneplanens nye arealdel 2016, ute til høring.
- Nordlandsforskning.
- Samtaler med Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk indre Salten. (BUPiS)
- Samtaler med Fauske lensmannskontor
- Samtaler med Fauske videregående skole

3. Identifiserte folkehelseområder

Når sentrale og lokale folkehelseområder er identifisert, forutsettes det at kommunen vurderer hvilke konsekvenser dette har for folkehelsa. En særlig oppmerksomhet når det gjelder utviklingstrekk over tid, reflekterer behovet for den samlede systematisk og langsiktige folkehelseinnsatsen lokalt. Årsaksforhold må analyseres og vurderes, og er en viktig del av dette arbeidet.

Folkehelseinstituttet understreker også betydningen av å vurdere forhold hvor kommunen kommer bedre ut sammenlignet med landsnivået på ulike indikatorer. Dette fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå i befolkningen.

Helseforskjeller er et produkt av forskjeller i ressurser, levekår og muligheter, og forskjellene skapes i oppvekstmiljø, arbeidsliv, fritid og lignende. De mest effektive tiltakene mot sosial ulikhet retter seg mot hele befolkningen, i form av tiltak som bidrar til sosial utjevning. Dette bør kombineres med mer målrettede tiltak ovenfor de mest utsatte gruppene.

Folkehelselovens § 4 lovfester prinsippet «helse i alt vi gjør». Her understrekes det at kommunen skal fremme folkehelse innenfor hele virksomhetsområdet, og med hjelp av de virkemidler kommunen er tillagt og rår over.

I oversiktsdokumentet er det fra kapittel 4 til og med kapittel 8 presentert og gjort rede for relevant folkehelsestatistikk for Fauske kommune. Materialet er kvalitetssikret og supplert med lokal kunnskap på tvers i organisasjonen. Dette i tråd med Lov om Folkehelse § 4 tredje ledd, og merknadene til § 3 i forskrift om oversikt over folkehelsen. Det er videre søkt å gjøre delvis rede for sannsynlige årsakssammenhenger. Dette er ikke uttømmende og eksakt viten, på noen områder må vi de nærmeste årene gjøre et dypdykk for å hente ut mer kunnskap om lokale årsakssammenhenger. Det kan være aktuelt med både konkrete brukerundersøkelser og forskning i denne sammenhengen. Det vil være viktig å slutte opp rundt undersøkelser som kan gi oss nødvendig lokal kunnskap, som det for eksempel gjøres med ungdataundersøkelsen i skolen.

Basert på framlagt statistikk for Fauske, lokal fagkunnskap på tvers i organisasjonen samt forskningsbaserte påviste sammenhenger, er det identifisert folkehelseutfordringer på ulike områder. Utfordringene er sammensatte og påvirker hverandre gjensidig. Med bakgrunn i det som er beskrevet ønsker en på nåværende tidspunkt å peke på 8 ulike områder.

8 områder som prioriteres i folkehelsearbeidet i kommende planperiode:

1. **Sosiale ulikheter i helse**

Alle faktorer som påvirker helsa, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen, bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Sosiale ulikheter i helse vil si at en ser systematiske helseforskjeller som følger inntekt og utdanningslengde. Forskjellene er uavhengig av kjønn og alder, og gjelder blant annet forventet levealder, ulike sykdommer og levevaner som kosthold og røyking. Når helseforskjeller skal utjevnes, må en ha hele befolkningen i tankene.

Oversiktsdokumentet viser en økning av lavinntektshusholdninger i kommunen, og en økning fra 2013 til 2016 av elever som sier at de har dårligere råd. I 2013 var det ca. 11% av barn 0 -17 år lever i husholdninger med lav inntekt. Dokumentet viser også at frafall i videregående skole har sammenheng med foreldrenes utdanningsnivå.

Årsakene til sosiale ulikheter i helse er sammensatte og det finnes ingen entydige svar på hvordan denne utfordringen skal møtes. Gjennom innsats fra alle samhandlingsområder og enheter vil

folkehelselovens mål om å redusere sosiale helseforskjeller omsettes til kommunale styringsdokumenter og forpliktende handling. Kommunen har gjennom skole, barnehage, kultur og helsesøstertjeneste et ansvar for å gi barn lik tilgang på de helsefremmende faktorene, og kan bidra med utjevning gjennom læring, mestring, trivsel og levevaner. Et godt gjennomført tiltak kan samlet sett gi en betydelig folkehelsegevinst fordi det når frem til mange. Det kan være tiltak som gratis skolefruktordning, tilskudd til kontingenter, utlån av utstyr og lignende kan gjøre det lettere for alle barn å delta på aktiviteter uavhengig av familiens ressurser. At kommunen har gratis leie for lag og foreninger, som ivaretar barn og unge, er av stor betydning. Samtidig har enhetene en unik mulighet til å bidra med å styrke foreldrerollen og utjevne foreldrenes forutsetninger for å gi barn en helsefremmende oppvekst. Kommunen har gjennom en felles «Samhandlingsplan for oppvekst og kultur 2014-2019» lagt strategier for arbeidet, et arbeid som bør følges tett opp de neste årene. Nøkkelen til å redusere helseforskjeller ligger ikke i noen få enkelttiltak, men i en samlet innsats.

2. Foreldre

Gjennom ungdataundersøkelsen 2016 melder Fauske-ungdommen at de stort sett er fornøyd med foreldrene sine. Statistikken viser at de fleste foreldrene gir barn gode, helsefremmende og sunne oppvekstvillkår, og de unge er i mindre grad enn tidligere i opposisjon til sine foreldre. Samtidig kan det se ut til at en andel foreldre har manglende bevissthet knyttet til forhold og faktorer som påvirker barnas oppvekst, skolehverdag og fremtidig helse.
Årsakssammenhengene til at en del foreldre sliter med foreldrerollen kan nok antas være sammensatte. Generelt kan man si at det gjennom de siste 20 – 30 år har skjedd betydelige samfunnsendringer, og at familien som institusjon har endret karakter. Endringene i familier gjelder både størrelse, sammensetning, organisering og oppgaver. Nye familie- og samlivsformer innebærer at mange barn og foreldre får mer sammensatte og vekslende familieerfaringer, noe som kan være krevende både for foreldre og barn. Delt omsorg innebærer for mange en konfliktfylt hverdag, og konflikter kan påvirke både barnehagehverdagen, skolehverdagen og barns helse negativt.

Foreldre har det største ansvaret for barn og unges helse, de er med på å bidra til barnas skolehverdag og for kvaliteten på opplæringen. Fauske har innført mobilfrie skoler fra skoleåret 2016, foreldre som gruppe har bidratt til å få innført ordningen.

Av ungdataundersøkelsen fremkommer det at spesielt jenter spiser sjeldnere frokost og lunsj enn gutter. Kostholdsvanene er spesielt viktig og dårlige vaner oppleves som en utfordring for læring. Frokost er viktig for å opprettholde stabilt blodsukker og hindre at kroppen blir slapp og sliten. En del elever er for lite fysisk aktive, har for dårlige fysiske ferdigheter, mangler grunnleggende friluftsferdigheter, og er ikke nok fysisk robuste. Det er også elever som ikke har med passende klær til uteaktivitet. Elever som ikke møter uthvilt til skolestart er en utfordring både for dem selv og for lærere, problemet øker med økende klassetrinn. Det viser seg at på en del skoler i kommunen er det et unødvendig høyt antall elever som blir kjørt til/fra skolen.

Kommunen arbeider aktivt for å skape helsefremmende skoler med god kvalitet, og trenger en foreldregenerasjon som er bevisst på faktorer som fremmer barns helse. Kommunen møter foreldrene gjennom helsesøstertjenesten, helse- og sosiale tjenester, barnehage, skole, kultur- og fritidstilbud, og har en unik mulighet til å påvirke denne utviklingen i en positiv retning. Kommunen har de siste årene hatt en bevisst strategisk satsing på foreldrestøtte, og det anbefales at satsingen videreføres i årene fremover.

3. Utdanning

Forskning viser at barnehagen kan bidra til å motvirke frafall i videregående opplæring. Mye tyder på at barnehager med høy kvalitet stimulerer viktige ferdigheter før skolestart, blant annet matematikk, språk, sosial kompetanse og selvregulering. Ferdigheter som er viktig å ha for at barn skal kunne tilpasse seg faglig og sosialt på skolen. Barnehagen har betydning særlig for barn fra familier med lav sosioøkonomisk status og innvandrerbakgrunn. I tillegg vet en at barnehagen kan være en viktig arena for utjevning av sosiale helseforskjeller.

Statistikk for Fauske viser at andel 5. og 8. klassinger har lavere mestringsnivå i regne- og leseferdigheter enn landet for øvrig. Tendensene har over flere år vært at når elevene kommer fra småtrinn og over på mellomtrinn (5. klasse) har antallet som ligger på dårligste mestringsnivå vært for høyt i forhold til de vi sammenligner oss med, men når de samme elevene kommer i 8. og 9. klasse (nasjonale prøver der også) har denne forskjellen vært mindre. Årsaken til dette fenomenet er ikke klarlagt.

Fauske kommune har pr. 2016 en skolestruktur med seks grunnskoler og en privatskole. Tre av grunnskolene er 1. – 10. skoler og ligger i kommunens tre sentre, Valnesfjord, Fauske sentrum og Sulitjelma. I tillegg har kommunen tre 1. – 4. skoler i Fauske sentrum fordelt på bydelene Erikstad, Hauan og Finneid. Privatskolen er en 1. – 10. skole lokalisert på Kvitblik.

Kommunen har de senere år satset mye på bygging av nye skoleanlegg, og ny skole i Sulitjelma (1. – 10) og på Vestmyra (1. – 10.) er allerede tatt i bruk. Ny skole i Valnesfjord (1. – 10.) er planlagt og bevilget penger til oppstart høsten 2016. I tillegg er det investert betydelige beløp i oppgradering, utbygging og modernisering av Finneid skole (1. – 4.).

Elevtettheten pr. lærer er lavere for Fauske enn for Nordland eller nasjonalt nivå. Det betyr færre elever pr. lærer i gjennomsnitt. Fauskes høye andel av spesialundervisning frem til i år har derimot vært en medvirkende årsak til at dette ikke har vært det reelle bildet ute i det enkelte klasserom. Mye menneskelige ressurser har gått med til å dekke enkeltelevers krav til ene- eller gruppeundervisning, og den reelle tettheten for ordinær undervisning har dermed vært høyere. Altså flere elever pr. lærer i ordinær undervisning. Kommunen har den senere tid hatt nedgang i spesialundervisning, og nærmer det som er nasjonalt nivå. Dette er et resultat av bevisst strategivalg.

Det er færre elever i Fauske som opplever mobbing enn i Nordland og i landet for øvrig. På samme tid viser også statistikken at det er ungdommer som opplever ukentlig plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida. Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Det er dessuten viktig å følge med på statistikk over andelen som har vært utsatt for mobbing for å si noe om hvordan iverksatte tiltak fungerer, og for å kunne drive lokalt kvalitetsforbedringsarbeid. Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet, det er positivt at elever i Fauskeskolen trives bedre nå enn tidligere. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir.

Det er viktig å være klar over at det er sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og frafall i videregående skole. I Fauske har frafallet gått ned de siste årene der foreldre har videregående skole eller universitets-/høyskoleutdannelse, mens frafallet har steget der foreldre kun har grunnskoleutdanning. I tillegg ligger Fauske noe lavere enn Nordland og landet for øvrig når det gjelder høyeste utdanningsnivå.

Gode faglige ferdigheter i grunnskolen øker sjansen for at eleven klarer å gjennomføre videregående skole. Arbeidet med å redusere frafall i videregående skole bør derfor starte i grunnskolen. Det er flere faktorer i grunnskolen som kan virke negativt på frafallstatistikken:

- høy andel elever med svak motivasjon for læring
- mange elever mener det er for mye teori og for lite praktisk læring

- skolerelatert stress suppleres med press som følge av en samfunnsutvikling preget av mye informasjon, sosiale medier etc.
- høy andel sliter psykisk
- høyt frafall i videregående skole starter gjerne som «mentalt frafall» i grunnskolen
- økt skille i elevenes sosiale bakgrunn

Utdanning og mulighet for å mestre og å utvikle sine evner er grunnleggende viktig for den enkelte og for samfunnet. Forsking over tid viser at utdanning og utdanningsnivå utgjør en betydelig påvirkningsfaktor for helsetilstanden og fordelinga av helseutfordringer i ei befolkning.

4. Psykisk helse

Ungdataundersøkelsen for kommunen i 2013 og 2016 viser at jenter har i ganske mye større grad enn gutter utfordringer knyttet til den psykiske helsen. Folkehelseprofilen 2016 viser at kommunen har flere personer (0-74 år), som bruker primærhelsetjenesten når det gleder psykiske symptomer/lidelser enn både landet for øvrig og Nordland fylke.

Årsaksforholdene til økende psykisk uhelse i befolkningen er svært sammensatte. Familiene har gjennom de siste 20-30 år endret seg, samtidig som det også har skjedd betydelige samfunnsendringer. Dagens samfunn speiler en befolkning som må forholde seg til økte krav og konkurranse, store mengder informasjon, sosiale medier, samt økte muligheter og valg. Summen av belastninger kan over tid bli for stor for mange.

> *«Det er stor bekymring knyttet til forekomst av psykiske plager og lidelser i befolkningen og konsekvenser av dette. Det er behov for å utvikle psykiske helseperspektiver i folkehelsearbeidet for å redusere de faktorer som øker risiko for psykiske plager og lidelser. Det er like viktig å fremme de faktorer som bidrar til mestring, trivsel og livskvalitet i befolkningen».*[1]

Kommunen har et ansvar og bør ha en hovedstrategi for å fremme psykisk helse og trivsel ved å legge til rette for mestring og deltakelse på livets mange arenaer, enten det dreier seg om barnehage, skole, arbeidsliv, de eldre år eller nærmiljø. Det å stå utenfor skole, arbeids- og samfunnsliv gir dårlige kår for helse og trivsel.

Fauske ungdomsråd vil sette psykisk helse på dagsorden og er et prioritert område for dem.

> *«Med større oppmerksomhet rundt prestasjonskulturens påvirkning på psykisk helse og selvforståelse, vil vi både bedre forstå hvor sårbare og presset de unge er, og med det lettere justere og slakke på forventningene. Vi kan også gi dem verktøyene de trenger for å trives med seg selv som den de er, forstå og takle at livet svinger og å bli mer robuste til å håndtere valgene de utsettes for.»* [2]

Andelen eldre vil øke i årene fremover, vi vet at eldre oftere opplever ensomhet. Fokus på kommunens langsiktige folkehelsearbeid kombinert med tiltak for å fremme fysisk og sosial aktivitet blant eldre er viktige innsatsområder for å bidra til en frisk eldrebefolkning. I kommunen rus – og psykisk helsetjeneste foreligger det en usikkerhet i hva samhandlingsreformen vil kreve av kommunen innen området psykisk helse i de neste årene.

[1] Psykisk helse og trivsel i folkehelsearbeidet. Helsedirektoratet. IS-2263

[2] Dagens ungdom bekymring og prestasjon. Kronikk 2016. Nordlandsforskning

5. Levevaner

I Fauske er overvekt/fedme et noe større problem enn i landet som helhet, dette vurdert etter menn med KMI (kroppsmasseindeks)>25. Folkehelseprofilen 2016 viser at 28% av menn fra Fauske, målt ved sesjon har overvekt/fedme, landsgjennomsnittet var på samme tid 21%. Overvekt i et folkehelseperspektiv henger sammen med manglende daglig fysisks aktivitet og ugunstig kosthold. I følge Helsedirektoratet er fysisk aktivitet redusert i Norge, dette gir økt risiko for en rekke sykdommer. Resultat fra ungdataundersøkelsen viser at 21% av barn og unge i kommunen er fysisk inaktive mot 13% på landsbasis. Hverdagen for disse er stort sett preget av mye sittestilling, lite aktivitet og bevegelse.

Overvekt og fedme gir økt risiko for type 2 diabetes, hjerte- og karsykdommer, høyt blodtrykk, slitasjegikt i knær og hofter og enkelte kreftsykdommer. Overvekt og fedme kan også ha psykiske helsekonsekvenser. En del av dette konsekvensbildet vises på lokal statistikk. Ettersom erfaringer viser at det er vanskelig å behandle overvekt og fedme, spesielt for barn, må utfordringene forebygges i større grad. Kommunen har muligheter til å legge til rette for en helsefremmende hverdag, som på sikt både fremmer og utjevner helse mellom de ulike sosioøkonomiske gruppene i befolkningen.

En del personer med funksjonsnedsettelse og / eller utviklingshemming, og andre utsatte grupper i samfunnet har livsstilproblemer knyttet til overvekt/fedme. Personer med funksjonsnedsettelse og / eller utviklingshemming er generelt en utsatt gruppe og kan ha dårligere helse enn den øvrige befolkningen. Det understreker viktigheten av å legge til rette for en helsefremmende livsstil for denne gruppen. Et av satsingsområdene for helsesøstertjenesten, skole og barnehage er å skape helsefremmende barnehager og skoler. Det er også hos disse tjenestene iverksatt strategier for å påvirke og styrke foreldrene sine forutsetninger for å gi barna god fremtidig helse gjennom sunne levevaner. Tiltak som legger til rette for å aktivisere de minst aktive er viktig, noe som gjøres ved etablering av lett tilgjengelige lavterskeltilbud, blant annet merking av turstier, opprettelse av nye turstier og markedsføring av muligheter som finnes. Det handler også om å ivareta tilbud til særskilte grupper gjennom Frisklivssentralen, og opprettholde/fornye utstyrssentralen samt tilrettelegging av grøntområder i kombinasjon med gang- og sykkelveier.

6. Integrering

Innvandrergrupper vil ofte kunne møte sosiale og økonomiske utfordringer og vanskeligheter uavhengig av årsakene til migrasjon. Å sikre innvandrere gode boligforhold, god språkopplæring, mulighet til å delta i utdanning/arbeid, mulighet for kulturell utfoldelse samt sikre de minste barna barnehageplass vil være god integreringspolitikk på kommunenivå. Dette vil kreve et sterkere fokus og et sterkere samarbeid på tvers av de enketer som møter innvandrere gjennom ulike tjenester. For 2016 og 2017 foreligger det vedtak om bosetting av 48 flyktninger inklusiv familiegjenforeninger. Et viktig tiltak er effektivisering av norskopplæringen for bosatte flyktninger. At flyktninger får praksisplasser og kommer seg ut i arbeid gir økonomisk gevinst både for flyktningene og kommunen.

På bakgrunn av den alvorlige flyktningstrømmen ble det i 2015 etablert 3 flyktningmottak i Fauske kommune på kort tid. To mottak for enslige mindreårige flyktninger og ett ordinært mottak i Sulitjelma. Mottaket i Sulitjelma blir nedlagt høst 2016, og et av mottakene for mindreårige er vedtatt nedlagt første halvdel 2017. Opprettelse av mottak har ført til en rekke utfordringer for det kommunale tjenesteapparatet. Å skaffe til veies nødvendig kompetanse hos helsepersonell og blant ansatte ved mottakene har vært utfordrende. Flyktningehelseteamet bidrar til å tilrettelegge for helsehjelp til flyktninger, ha oversikt over de tilgjengelige ressurser, håndtere helsefaglige spørsmål rundt flyktningsituasjonen, gi råd i enkeltsaker samt fungere som en kommunikasjonskanal inn til helsetjenesten for mottakene. Flyktningsituasjonen har ført til en økning av menneskelige ressurser innenfor en rekke kommunale tjenester.

7. Aktiv aldring

Aktiv aldring er å kunne mestre hverdagen og klare seg selv, ved hjelp av egne ressurser, velferdsteknologi og tilrettelagte tjenester fra kommunen. Aktiv aldring øker livskvaliteten, og et langt liv skal være et godt liv. Hvordan kan kommunen legge til rette for at et voksende antall eldre skal bli mest mulig selvhjulpne og ha et aktivt liv med god livskvalitet? Svaret for kommunen er nye og kreative løsninger.

De fleste mennesker ønsker å klare seg selv uten innblanding fra noe hjelpeapparat. Likevel er det en mental snuoperasjon for mange eldre mennesker selv å gjøre hverdagsaktiviteter som andre tidligere har gjort, og som ofte blir «bjørnetjenester». Daglige aktiviteter som å støvsuge, vaske kjøkkengulvet og gjøre innkjøp er viktig for å holde kroppen i funksjon. Å holde kroppen i form er bra for selvfølelsen. Tiltak satt i verk i andre kommuner med hjemmetrenere viser at det er flere eldre som kan klare daglige gjøremål selv, slik at de mestrer hverdagen og kan delta aktivt i samfunnet. Et viktig tiltak er å få på plass hverdagsrehabilitering og hverdagsmestring. Det er i forslag til budsjett 2017 foreslått implementering av hverdagsmestring i samarbeid med ergo- og fysioterapitjenesten og skolering av personell til «hjemmetrenere».

Det er også viktig å oppdage sykdom og funksjonssvikt tidlig for å komme i gang med tiltak og rehabilitering. Det er i tråd med samhandlingsreformen som har hovedfokus på forebygging.

Bruk av velferdsteknologi kan være et viktig bidrag for å styrke den enkeltes evne til å klare seg selv i hverdagen til tross for nedsatt funksjonsevne. Eksempler på teknologi kan være kommunikasjonsutstyr for å holde kontakt med venner og familie eller interaktivt treningssystem som hjelper folk å trene hjemme.

8. Folkehelsearbeidet på tvers - *folkehelsekommunen der alle trives.*

I Fauske kommune er folkehelsearbeidet nedfelt og forankret i kommuneplanens samfunnsdel og i noen underliggende planer. Enkelte områder i kommunen er kommet lengre enn andre områder når det gelder forankring og iverksetting av tiltak.

Folkehelseutfordringene som kommunen er satt til å løse er komplekse og utfordrende med sammensatte årsaker, og ingen samhandlingsområder, enheter eller avdelinger sitter alene på løsningene. Kommunene er inndelt i samhandlingsområder og enheter med egne oppgaver og budsjett. Folkehelsearbeidet utfordrer således kommunens tradisjonelle styringsmekanismer der enhetene har størst oppmerksomhet på egen måloppnåelse om økonomisk balanse, og mindre oppmerksomhet på de samfunnsutfordringer som krever innsats på tvers av samhandlingsområdene. Det er derfor ekstra viktig i årene fremover å ha spesielt fokus på folkehelsearbeidet i kommunen.

«Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurs. Det er et stort potensiale å fremme helse og forebygge sykdom og for tidlig død. Det er et samfunnsansvar å bidra til god helse i hele befolkningen. Hvordan vi utvikler samfunnet vårt har stor betydning for helsen til hver og en av oss, og ikke minst for hvordan helsen er fordelt i befolkningen.»[3]

Det kommunale folkehelsearbeidet er bestemt i Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) av 01.01.12.

[3] Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), Prop. 90L (2010-2011)

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1. *Formål*

Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder utjevner sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse. Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige helsemyndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig og systematisk folkehelsearbeid.

Kapittel 2. Kommunens ansvar

§ 4. *Kommunens ansvar for folkehelsearbeidet*

Kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Kommunen skal fremme folkehelse innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen skal medvirke til at helsemessige hensyn blir ivaretatt av andre myndigheter og virksomheter. Medvirkning skal skje blant annet gjennom råd, uttalelser, samarbeid og deltagelse i planlegging. Kommunen skal legge til rette for samarbeid med frivillig sektor.

§ 5. *Oversikt over helsetilstanden og påvirkningsfaktorer i kommunen*

Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal blant annet baseres på:

a) opplysninger som statlige helsemyndigheter og fylkeskommunen gjør tilgjengelig etter §§ 20 og 25,

b) kunnskap fra de kommunale helse- og omsorgstjenestene, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 3-3 og

c) kunnskap om faktorer og utviklingstrekk i miljø og lokalsamfunn som kan ha innvirkning på befolkningens helse.

Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringene i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Kommunen skal særlig være oppmerksom på trekk ved utviklingen som kan skape eller opprettholde sosiale eller helsemessige problemer eller sosiale helseforskjeller. Departementet kan gi nærmere forskrifter om krav til kommunens oversikt.

§ 6. *Mål og planlegging*

Oversikten etter § 5 annet ledd skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i strategien, jf. plan- og bygningsloven § 10-1. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte de utfordringer kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten etter § 5 annet ledd.

§ 8. *Folkehelsetiltak*

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer, jf. § 5. Dette kan blant annet omfatte tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold som bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk. Kommunen skal gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.[4]

[4] Lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven), Prop. 90L (2010-2011)

4. Befolkning

Befolkningens sammensetning og utvikling danner grunnlaget for den kommunale planlegging av kommunens langsiktige behov. Befolkningens sammensetning omfatter statistikk som antall innbyggere, alders- og kjønnsfordeling, sivilstatus, etnisitet, flyttemønster m.m.

4.1 Befolkningssammensetning

Med befolkningssammensetning menes grunnlagsdata om befolkningen som kan omfatte folketall etter kjønn og alder, antall fødte og døde, flyttemønster, andelen personer med innvandrerbakgrunn, framtidig befolkningsutvikling osv. Denne typen informasjon er viktig i vurderingen av annen type informasjon på folkehelsefeltet, men kan også være en del av utfordringsbildet i seg selv.

Befolkningstallene er hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Ved inngangen til 2016 var det 9604 innbyggere i Fauske kommune. Dette er 53 færre personer enn i 2006. For de ti siste årene kan vi se en klar trend til at andelen barn og unge faller sammenlignet med gruppen 67 år eller eldre, jf. figur 1.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0-5 år	635	599	604	600	588	572	556	560	557	544	513
6-15 år	1308	1289	1253	1244	1235	1204	1175	1165	1150	1131	1105
16-19 år	484	520	557	541	575	541	542	523	517	520	510
20-66 år	5750	5688	5679	5697	5710	5734	5719	5700	5698	5729	5725
67-79 år	897	893	903	907	945	979	1010	1057	1142	1211	1264
80-89 år	409	409	413	416	414	411	417	412	393	389	395
90+ år	68	67	71	72	85	92	94	96	99	98	92
Sum	9551	9465	9480	9477	9552	9533	9513	9513	9556	9622	9604

Tabell 1. Befolkningsutvikling 2006-2016

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2006-2016
0-5 år	4	-36	5	-4	-12	-16	-16	4	-3	-13	-31	-122
6-15 år	11	-19	-36	-9	-9	-31	-29	-10	-15	-19	-26	-203
16-19 år	-7	36	37	-16	34	-34	1	-19	-6	3	-10	26
20-66 år	-27	-62	-9	18	13	24	-15	-19	-2	31	-4	-25
67-79 år	18	-4	10	4	38	34	31	47	85	69	53	367
80-89 år	-5	0	4	3	-2	-3	6	-5	-19	-4	6	-14
90+ år	8	-1	4	1	13	7	2	2	3	-1	-6	24
Sum	2	-86	15	-3	75	-19	-20	0	43	66	-18	53

Tabell 2. Endringer i befolkning 2006-2016

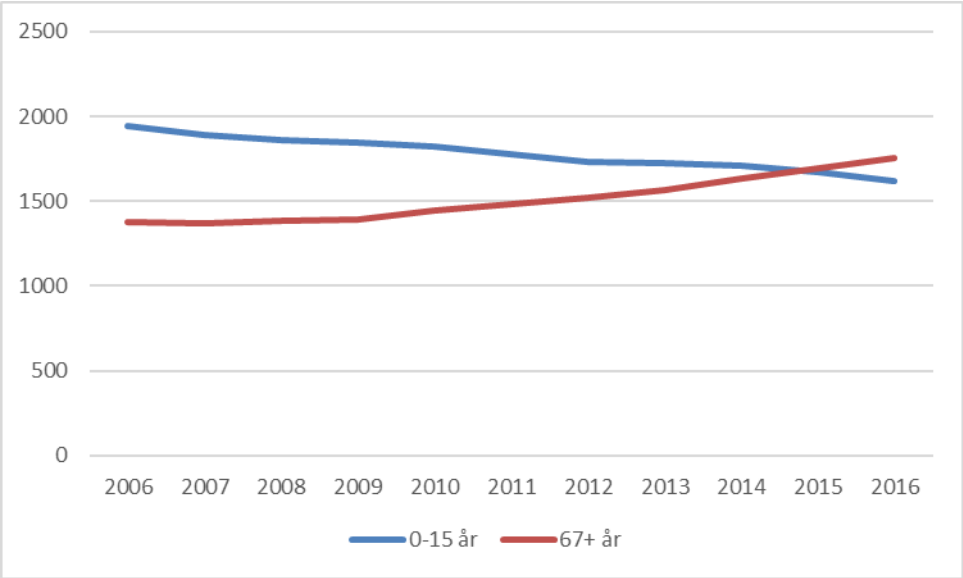

Figur 1. Befolkning 2006-2016 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre

4.2 Befolkningsframskriving

Befolkningsframskrivinger kan tjene mange formål og fungere som et nyttig verktøy for planlegging i kommunene. Det kan for eksempel danne grunnlag for planlegging av framtidige behov i hver enkelt kommune med bakgrunn i framtidig befolkningsstørrelse. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

SSBs befolkningsprognose har ulike alternativer i forhold til fruktbarhet, levealder, innenlands flytting og netto innvandring. Det vil være betydelige geografiske forskjeller i befolkningsveksten fremover, da det har vært en sentralisering av befolkning over lang tid. Det skyldes det innenlandske flyttemønsteret, hvor strømmen først og fremst går til storbyområdene. I prognosene for befolkningsutviklingen i Fauske kommune frem til 2040 er SSBs hovedalternativ lagt til grunn, den såkalte "Middels-modellen".

	2016	2017	2018	2019	2020	2025	2030	2035	2040
0-5 år	513	503	513	525	520	553	544	538	527
6-15 år	1105	1085	1067	1051	1034	967	956	977	964
16-19 år	510	540	516	486	487	439	413	399	414
20-66 år	5725	5664	5669	5677	5651	5483	5371	5254	5118
67-79 år	1264	1322	1340	1353	1392	1510	1456	1483	1503
80-89 år	395	405	406	413	410	536	718	756	776
90+ år	92	87	98	102	111	103	121	165	239
Sum	9604	9606	9609	9607	9605	9591	9579	9572	9541
Endring		2	3	-2	-2	-14	-12	-7	-31

Tabell 3. Prognose befolkning 2016-2020, 2025, 2030, 2035 og 2040

I SSBs prognoser frem mot 2026 forventes det en svak nedgang i innbyggertallet totalt i Fauske kommune. Den trenden vi har sett de siste ti år der andelen 67 år eller eldre øker mest, fortsetter frem mot 2026. I løpet av 2015 ble for første gang befolkningsgruppen 67 år eller eldre større enn befolkningsgruppen 0-15 år. I den neste tiårsperioden forventes gruppen 67 år eller eldre å fortsette å vokse sammenlignet med alle de øvrige befolkningsgruppene i kommunen. Dette er illustrert i figuren nedenfor.

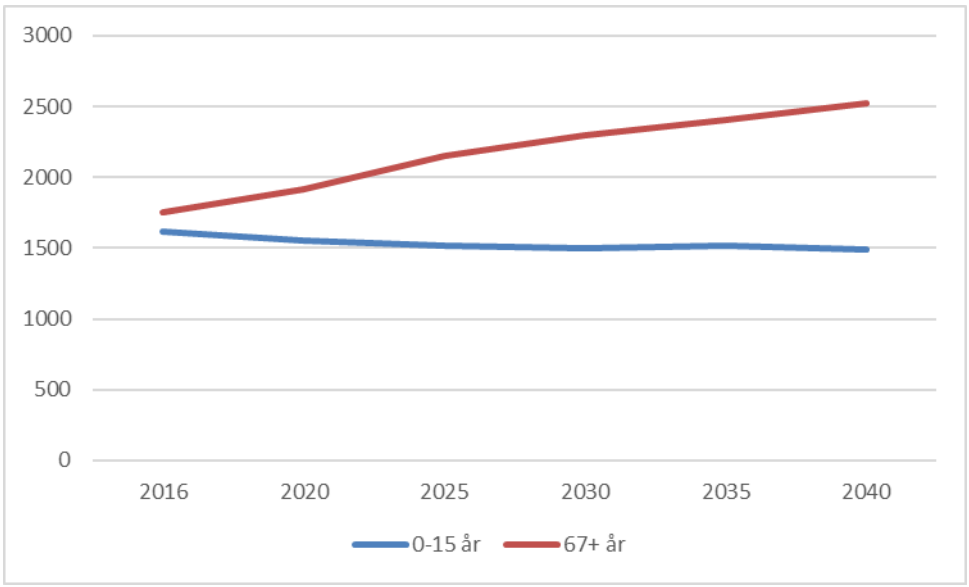

Figur 2. Forventet befolkningsutvikling 2016-2040 for aldersgruppene 0-15 år og 67 år eller eldre i Fauske kommune

Befolkningsutviklingen bør gjenspeiles i utviklingen av tjenestetilbudet til de ulike gruppene i kommunen. Det er tre befolkningsgrupper som mottar de største ytelsene av kommunale tjenester. Befolkningsgruppen 0-5 år er stabil i hele perioden 2016-2040, mens gruppen 6-15 år har en svak nedgang frem mot 2040. Når det gjelder befolkningsgruppen over 67 år er den økende i hele perioden. Når Fauske kommune i årene som kommer forventes å få flere eldre innbyggere, innebærer det at tjenestebehovet til denne gruppen vil øke. Det vil være helt avgjørende for en bærekraftig økonomi i kommunen at endringer i tjenestetilbudet gjennomføres med god og langsiktig planlegging.

Prognosen viser også en nedgang i antall innbyggere i befolkningsgruppen 16-66 år. Denne gruppen mottar mindre kommunale ytelser, men det er denne gruppen som betaler skatt. Fauske kommune har lav skatteinngang i dag, og med denne befolkningsutviklingen vil den sannsynligvis ikke øke.

I tillegg til skatteinngangen, er befolkningsutviklingen og dens sammensetning den viktigste forutsetningen for beregning av fremtidige rammeoverføringer fra staten. Overføringen av rammetilskudd forutsetter en tilpasning av tjenestetilbudet i tråd med endringer i befolkningen.

4.3. Etnisitet

Det er store helsemessige forskjeller mellom grupper av innvandrere og mellom innvandrere og etnisk norske. Forskjellene omfatter både fysisk og psykisk helse i tillegg til helseatferd. Kommunal kompetanse om helse blant flyktninger og innvandrere er en forutsetning for å lykkes med helsefremmende og forebyggende arbeid. Tiltak som reduserer språkproblemer og letter integreringen er viktig folkehelsearbeid. *Kilde: Folkehelseinstituttet*

Det har vært en gradvis økning i andel innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fauske kommune i de siste årene. I 2010 ble det bosatt 12 personer, mens i 2014 ble det bosatt 33 personer, inkludert 9 familiegjenforente. I 2015 tilsvarte innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre 6.2 % av innbyggerne (sammenliknet med 3.6 % i 2009). Andelen i Fauske er lav sammenliknet med gjennomsnitt i Nordlandsfylke (7.9 %) og hele landet for øvrig (12.2 %). For 2016 og 2017 er det vedtatt bosetting av 48 flyktninger inklusiv familiegjenforente.

Høst 2015 ble det åpnet 3 nye mottak i Fauske kommune. To mottak for enslige mindreårige flyktninger; Brygga EM mottak med plass for 50 mindreårige og Nord- norsk mottakssenter A/S avdeling Røvika EM med plass for 40 mindreårige og Sulitjelma mottakssenter med 190 plasser. Sistnevnte er bestemt nedlagt fra i løpet av siste halvdel 2016. Brygga EM er bestemt nedlagt fra tidlig 2017. Enslige mindreårige flyktninger har afghansk bakgrunn, mens flyktninger i Sulitjelma er i hovedsak syrere.

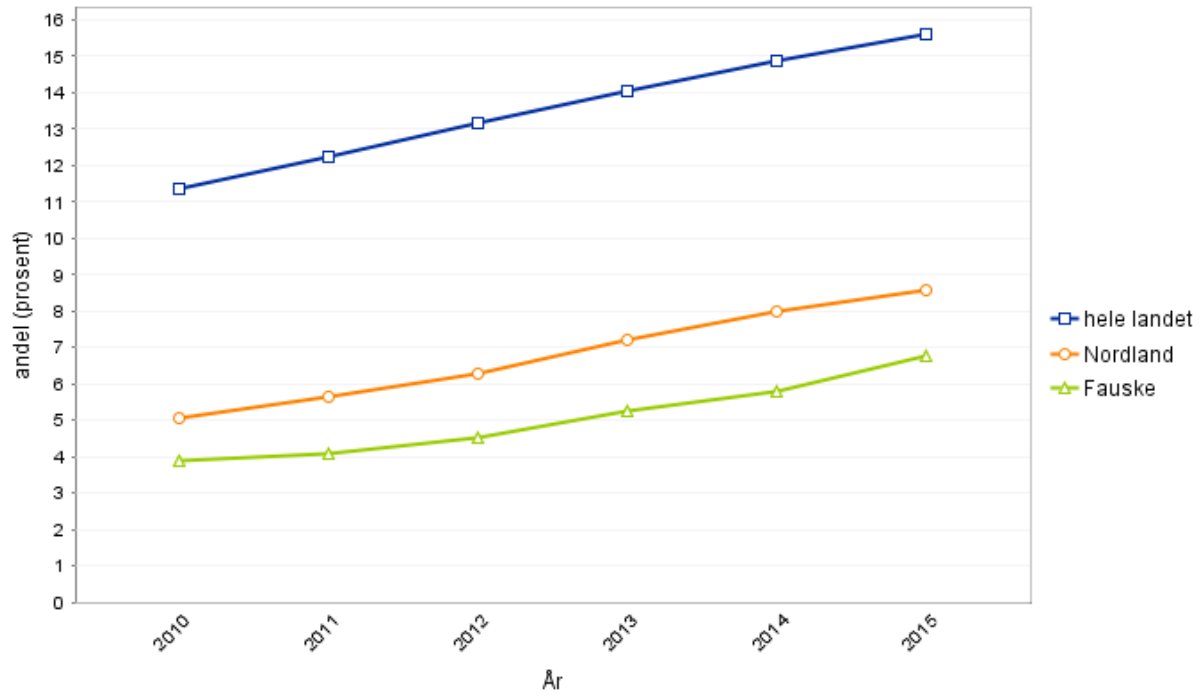

Figur 3. Andel personer med to utenlands fødte foreldre og fire utenlands fødte besteforeldreregistrert bosatt i Norge per 1. januar hvert år, i prosent av befolkningen. Asylsøkere og personer på korttidsopphold i Norge er ikke med. Kilde: Folkehelseinstitutt, kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

5. Oppvekst - og levekårsforhold

Oppvekst og levekår omhandler økonomiske vilkår, bo- og arbeidsforhold samt utdanningsforhold. Levekår kan defineres og forstås som den enkeltes tilgang til ulike ressurser. Levekår påvirker helse, og hvordan helsen fordeles i befolkninga. Gjennom å legge til rette for en god oppvekst legges grunnlaget for en god helse på individnivå. Å planlegge for, og satse på barn og ungdom og deres behov, er myndighetenes mulighet for å utjevne sosiale ulikheter i helse i befolkingen. Gode oppvekstmiljøer, velferdsordninger og tjenester som fanger opp risikoutsatte familier - og barn, er derfor avgjørende lokale investeringer for å fremme en framtidig god folkehelse, og redusere sosial ulikhet i helse. Arbeidsplasser, et inkluderende arbeidsliv og inntektssikring for den voksne befolkningen inngår sammen med bolig og boforhold derfor også som vesentlige bakenforliggende faktorer som har betydning for folkehelsa.

5.1 Inntekt og økonomi

Forskning har vist at det er en sammenheng mellom inntektsnivå og helsetilstand. Lav inntekt øker sannsynligheten for dårlig selvopplevd helse, sykdom og for tidlig død. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

5.1.1 Lavinntekt

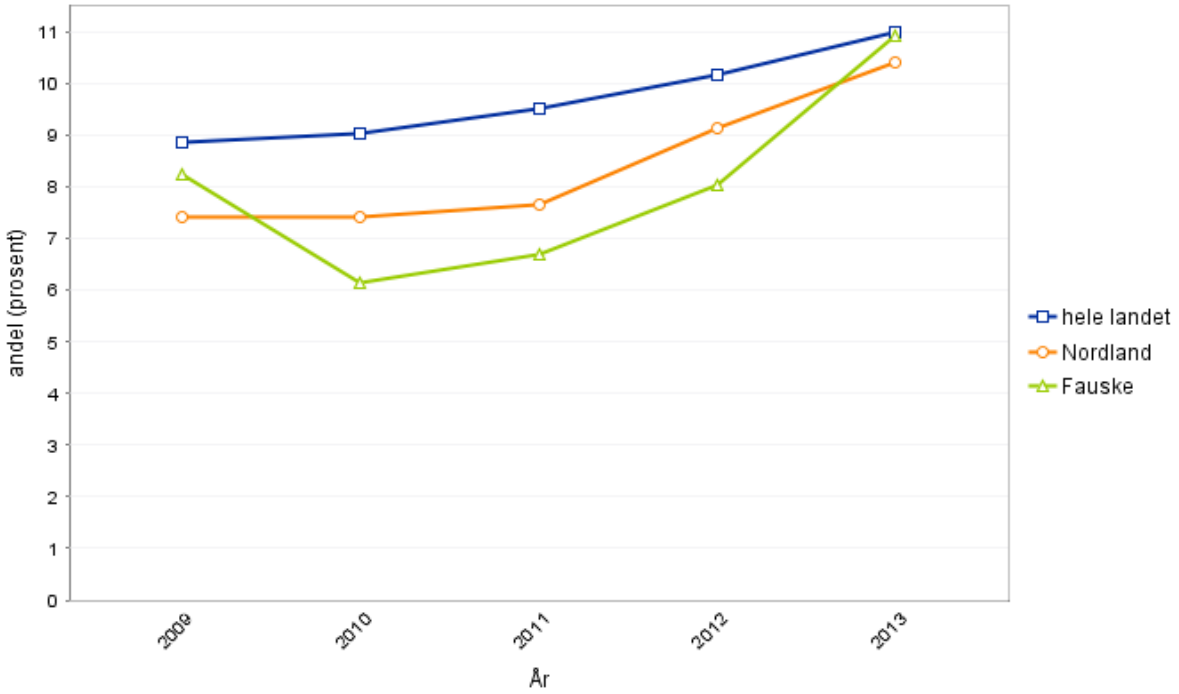

Figur 4. Lavinntekt (husholdninger) (B) – EU60, 0-17 år, andel (prosent). Barnefamilier. Personer i husholdninger med inntekt under henholdsvis 50 % og 60 % av nasjonal medianinntekt.

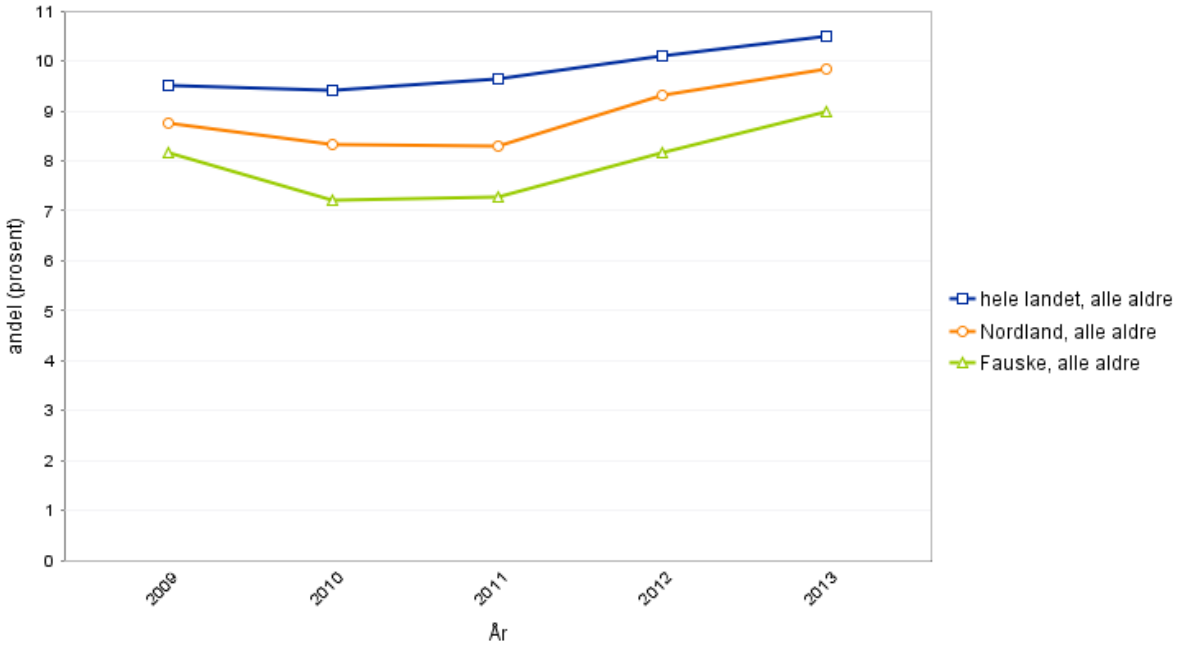

Figur 5. Lavinntekt (husholdninger) (B) – EU60, andel (prosent). Alle.
Personer i husholdninger med inntekt under henholdsvis 50 % og 60 % av nasjonal medianinntekt.

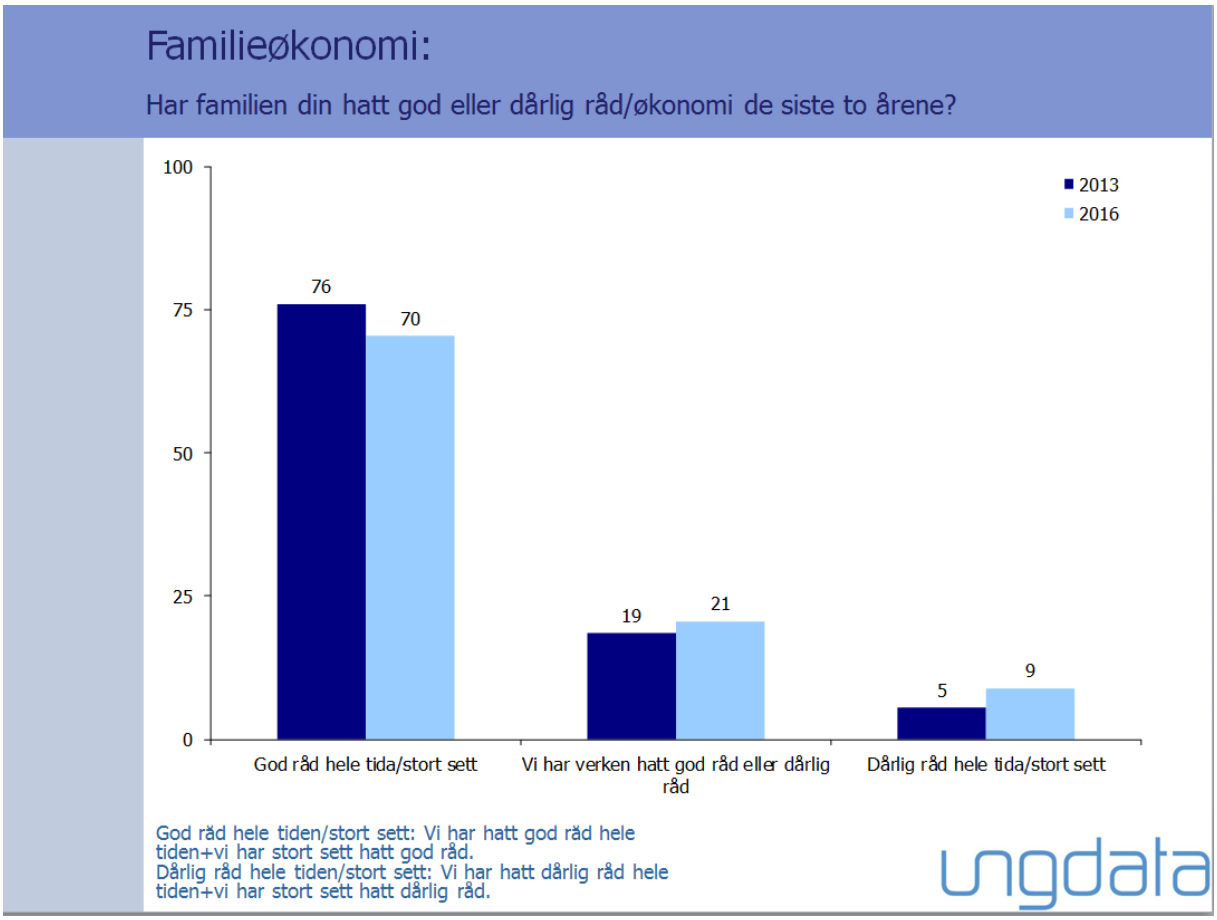

Figur 6. Ungdata undersøkelse om Familieøkonomi, Fauske kommune 2013 og 2016.

Figur 4 viser at det i 2010 var omentrent 6 % av barna i alderen 0-17 år i Fauske som bodde i husholdninger med lav inntekt[5], kommunen hadde færre lavinntektshusholdninger i forhold til både Nordland og landet for øvrig. Fra 2012 til 2013 har det vært en betydelig økning fra omentrent 8 % til 11 %, og Fauske var i 2013 over nivået for fylket.

Figur 5 viser at hvis en ser på hele befolkningen samlet i Fauske kommune, var det i 2013 færre husholdninger med lav inntekt sammenlignet med fylket og landet for øvrig. I 2013 var det 36 % av innbyggerne i Fauske som hadde en samlet inntekt lik eller over 750 000 kr. 12 % av innbyggerne hadde en samlet inntekt på under 250 000 (Kilde SSB, tabell 07183).

Figur 6 viser at det er en økning i elever som svarer at de har dårlig råd hele tida/ stor sett.

5.1.2 Inntektsulikhet

Likhet i fordelingen av økonomiske ressurser påvirker antakelig andre samfunnsmessige forhold positivt. Man kan anta at stor økonomisk ulikhet i et samfunn kan lede til økt kriminalitet, kulturelle forskjeller og politiske konflikter mellom ulike grupper i samfunnet. Stor inntektsulikhet i en kommune kan være en pekepinn på at det også er store sosiale helseforskjeller i kommunen. De siste 30 årene har alle inntektsgrupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen høyere forventet levealder enn personer med kortere utdanning og lavere inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.
Kilde: NOU 2009: 10. Fordelingsutvalget: Finansdepartementet 2009.

[5] Lav inntekt er definert som 60 % av nasjonal median inntekt, noe som tilsvarer kr. 278 700 etter skatt i 2013.

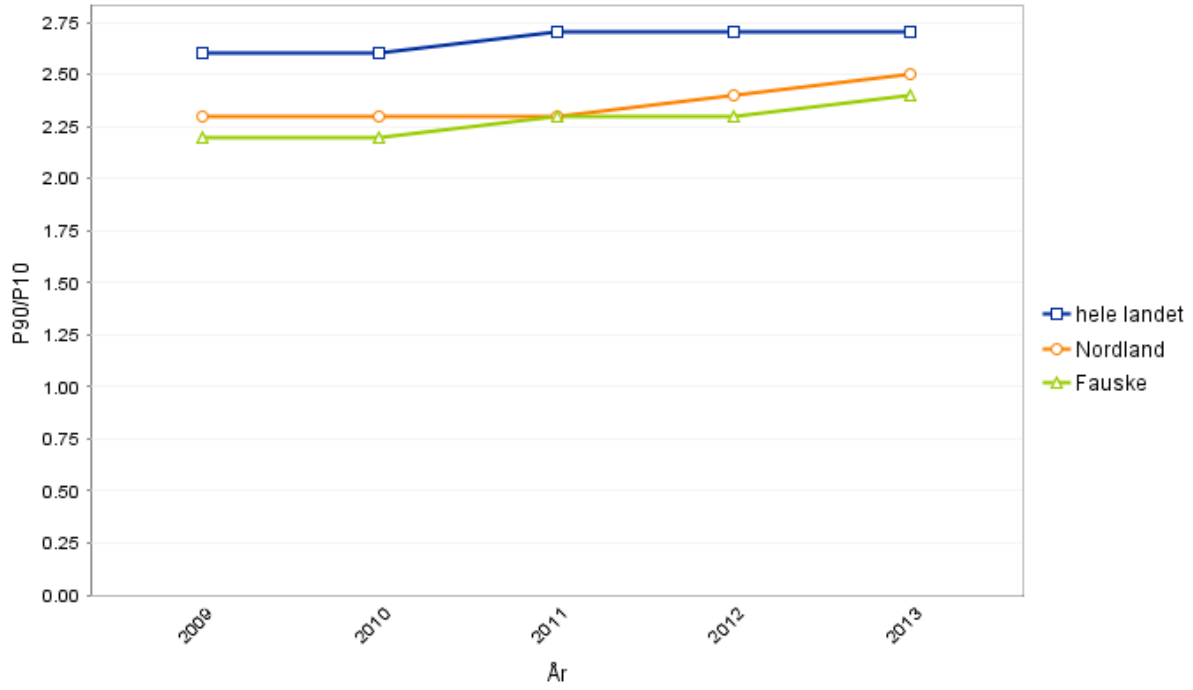

Figur 7. Inntektsulikhet beskrevet med P90/P10 og Gini-koeffisienten [6] P90/P10 er forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. Dette er altså inntekten til den som har den 90 % høyeste inntekten i befolkningen sammenlignet med den som har den 10 % laveste inntekten. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Figur 7 viser at det er noe mindre inntektsulikhet i befolkningen i Fauske kommune enn i Nordland og landet for øvrig.

5.2 Arbeid

Arbeidsledige antas å være en utsatt gruppe, både økonomisk, helsemessig og sosialt. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

Å ha tilgang til et arbeid oppleves for de aller fleste som et viktig gode. På arbeidsarenaen får vi brukt våre ressurser i en meningsfull sammenheng, det gir oss sosialt fellesskap og det gjør oss i stand til å forsørge oss selv. Å delta i- og være en del av et arbeidsfellesskap har betydning for opplevelse av mening og livskvalitet. Forskning viser at hos grupper som står utenfor arbeidslivet over tid, er det en høyere risiko for å utvikle sykdom og sykdomsrelaterte helseproblemer. Det å ha tilgang til arbeidsmarkedet og være en del av et arbeidsfellesskap er derfor ansett å være en viktig helsefremmende faktor i seg selv.

[6] Gini - koeffisienten (inntektsulikhetsmål) som vises varierer mellom 0, som vil si at det ikke er inntektsforskjeller, og 1, som vil si at en person eier all inntekt eller formue i en kommune. Gini-koeffisienten blir sterkt påvirket av ekstremverdier, for eksempel hvis få personer har svært høy inntekt. Den må tolkes med varsomhet.

Tabell 4	Arbeidsledighet i Fauske kommune sammenliknet med andre kommuner i Nordland i 2015, i prosent															
Nordland	**2015**												**2016**			
	Jan	**Feb***	**Mar***	**Apr***	**Mai***	**Jun***	**Jul***	**Aug***	**Sep***	**Okt***	**Nov***	**Des***	**Jan***	**Feb***	**Mar***	**Apr***
I alt Nordland	3	3	2,7	2,7	2,5	2,6	2,9	2,9	2,6	2,7	2,6	2,7	3,0	2,9	2,7	2,4
1804 Bodø	2,5	2,5	2,4	2,4	2,2	2,3	2,6	2,5	2,1	2,1	2,3	2,2	2,5	2,4	2,4	2,4
1805 Narvik	3,1	3,3	2,9	3,0	2,8	2,8	3,0	2,9	2,6	2,7	2,6	2,8	3,0	3,1	3,2	2,9
1833 Rana	2,1	2,0	2,2	2,2	2,1	2,2	2,5	2,7	2,2	2,1	2,2	2,2	2,6	2,5	2,4	2,3
1839 Beiarn	2,1	1,7	1,8	1,4	1,1	0,0	0,6	0,6	1,2	2,1	1,3	1,3	1,7	1,7	2,1	1,3
1840 Saltdal	3,3	2,7	2,6	2,7	2,2	2,1	2,7	2,8	2,4	3,2	3,0	2,9	4,1	3,9	3,7	3,3
1841 Fauske	**2,9**	**2,8**	**2,7**	**2,9**	**2,4**	**2,6**	**2,9**	**3,1**	**2,8**	**3,0**	**2,7**	**3,0**	**3,4**	**2,9**	**2,5**	**2,4**
1845 Sørfold	3,1	3,0	3,2	2,9	2,0	2,3	2,9	2,6	3,5	3,3	2,5	3,2	3,8	3,5	3,8	3,1
1848 Steigen	2,6	3,0	3,2	3,2	2,6	2,1	2,6	2,0	2,1	2,3	1,9	2,2	3,0	3,1	2,7	2,2
1849 Hamarøy	2,1	2,0	1,2	1,1	1,3	1,1	1,6	1,8	1,6	1,1	2,5	4,2	3,2	3,1	3,3	2,6
Kilde: NAV																

Tabell 4. Arbeidsledigheten i Fauske har over tid lagt stabilt i underkant av 3 %. Ledigheten i Fauske er i stor samsvarende med gjennomsnittlig ledighet i Nordland fylke. NAV har klare indikasjoner på at arbeidsgivere innenfor flere bransjer har utfordringer med å få dekt sine behov for kvalifisert arbeidskraft.

5.2.1 Sykefravær

Tabell 5	Legemeldt sykefravær pr 4. kvartal for perioden 2010-2014					
	2010	2011	2012	2013	2014	Endringsprosent
Nordland	6.7	6.3	6.3	6.2	6.2	0.5
Bodø	6.1	5.8	5.8	5.7	5.6	-2.1
Narvik	8.5	8.2	8.3	7.6	7.6	0.4
Rana	7.2	6.4	6.6	6.2	6.3	2.6
Beiarn	5.4	5.9	3.6	4.1	3.8	-6.7
Saltdal	5.3	4.8	5.8	6.3	5.8	-8
Fauske	6.5	6.5	6.8	6.9	6.8	-1.4
Sørfold	5.8	6.8	5.3	6.4	5.8	-8.5
Steigen	4.5	4.9	5.5	5.4	5.1	-4.8
Hamarøy	6.4	4.8	6.1	3.2	5.1	58.4
Kilde: NAV, Fauske kommune						

Tabell 5. Tabell viser legemeldt sykefravær pr 4. kvartal. for perioden 2010 til 2014. Sykefraværet i virksomheter registrert i Fauske viser noe høyere sykefravær enn i kommuner i nærområdet. Legemeldt sykefravær ligger noe høyere i Fauske enn gjennomsnittet for Nordland fylke. Legemeldt sykefravær utgjør 15367 tapte dagsverk for virksomheter i Fauske. Egenmeldt sykefravær kommer i tillegg.

Tabell 6 **1841 Fauske**	**Sykefraværsprosent etter alder**					
4. kvartal	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**Endring**
Alder 16-19 år	**3**	**0,5**	**1,4**	**2,1**	**3,1**	**49**
Alder 20-29 år	**5,4**	**5**	**5,6**	**6,3**	**4,3**	**-31,7**
Alder 30-39 år	**7**	**6,7**	**7,8**	**6,5**	**6,4**	**-2,4**
Alder 40-49 år	**6**	**6,5**	**6,1**	**7,4**	**7,2**	**-2,9**
Alder 50-59 år	**7,1**	**6,6**	**7,6**	**7,2**	**7,8**	**8,5**
Alder 60-69 år	**7,8**	**8,9**	**8,2**	**7,8**	**8,9**	**14,2**

Tabell 6. Viser at legemeldt sykefraværet øker noe med alder, selv om det er variasjoner fra år til år mellom aldersintervallene.

5.2.2 Nedsatt arbeidsevne

Gradering av sykemeldinger anses som hensiktsmessig for å opprettholde kontakten med arbeidsplassen for igjen å hindre at man faller utenfor arbeidslivet. For den enkeltes helse antas det å være ugunstig med langvarige passive trygdeytelser. I behandling av for eksempel hjerneslag, hjertelidelser og muskel- og skjelettlidelser legges det nå større vekt på aktivitet og tidlig opptrening enn tidligere.
Samtidig kan det ikke sees bort i fra at det å komme for tidlig tilbake i jobb også kan utgjøre en helserisiko på sikt. Bruk av graderte sykemeldinger kan også føre til en såkalt ”innlåsningseffekt” som innebærer at innsatsen for å komme tilbake i full jobb reduseres og at terskelen for å få sykemelding senkes.
Kilde: Arbeid og velferd nr 3. 2011: Gradert sykemelding - omfang, utvikling og bruk (NAV).

Bruk av graderte sykemeldinger bør ses i sammenheng med andel langtidssykemeldinger. Det kan være slik at graderte sykemeldinger blir benyttet der friskmelding kunne vært aktuelt, og bruk av graderte sykemeldinger kan dermed øke det totale sykefraværet. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

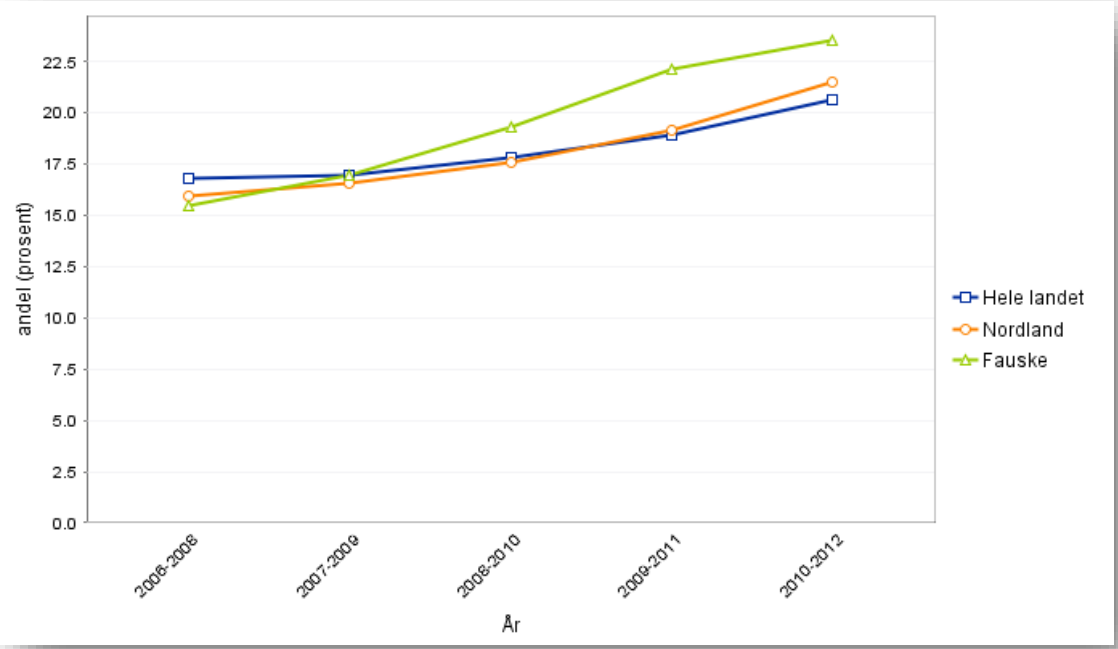

Figur 7. Andel graderte sykemeldinger i prosent av alle sykemeldinger i løpet av året, alder 16-69 år. 2003-2005 til 2010-2012 (3 års glidende gjennomsnitt). Dataene hentet fra Arbeids- og velferdsetaten (NAV). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

5.2.3 Uføretrygd

Gruppen som mottar uføreytelser er en utsatt gruppe helsemessig (fysisk og psykisk) og materielt. Hvor mange som mottar uføreytelser er en indikator på helsetilstand, men må ses i sammenheng med næringslivet, utdanningsnivået og jobbtilbudet i kommunen.
Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har oftere dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn de som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykmelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land. Økte helseproblemer i befolkningen kan ikke forklare dette. Årsakene til sykefravær og uførepensjon er vanskelige å fastslå. Ofte er de sammensatte, og forhold som usikker arbeidssituasjon, nedbemanninger og livsstilsfaktorer kan påvirke sykefraværet og andelen som søker om uføreytelser. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

Tabell 7	Antall uføretrygdede i prosent av befolkningen 18-67 år		
	30.06.13	30.06.14	30.06.15
Nordland	12,7	12,4	12,4
1804 Bodø	8,1	8,3	8,6
1805 Narvik	15	14,2	13,9
1833 Rana	13,5	12,9	12,8
1839 Beiarn	18,2	17,7	17,6
1840 Saltdal	14,2	14,2	14,9
1841 Fauske	12,3	12,1	12,5
1845 Sørfold	13,4	11,4	11,1
1848 Steigen	15,5	14,4	14,1

Tabell 7. Pr 30.06.15 er 12,5 % av befolkningen mellom 18 og 67 år i Fauske kommune uføretrygdet. Kommunen har et uførenivå som er på nivå med gjennomsnittet i fylket for øvrig. Kilde: NAV Fauske

5.2.4 Sosialhjelp

Antallet mottakere av sosialhjelp som livsopphold og supplering utgjør ca. 1 % av den totale befolkningen i kommunen. I aldersgruppen 15 – 24 år var det ifølge tall fra 2015[7] 1247 personer. Av denne gruppen hadde 87 personer søkt om økonomisk bistand. Det betyr at 6,98 % av personer i målgruppen har mottatt økonomisk sosialhjelp i 2015. For aldersgruppen 25 – 65 år var det i følge tall fra 2015[8] 4849 personer. Av denne gruppen hadde 226 personer søkt om økonomisk bistand. Det betyr at 4,66 % av personene i denne målgruppen har mottatt økonomisk sosialhjelp.

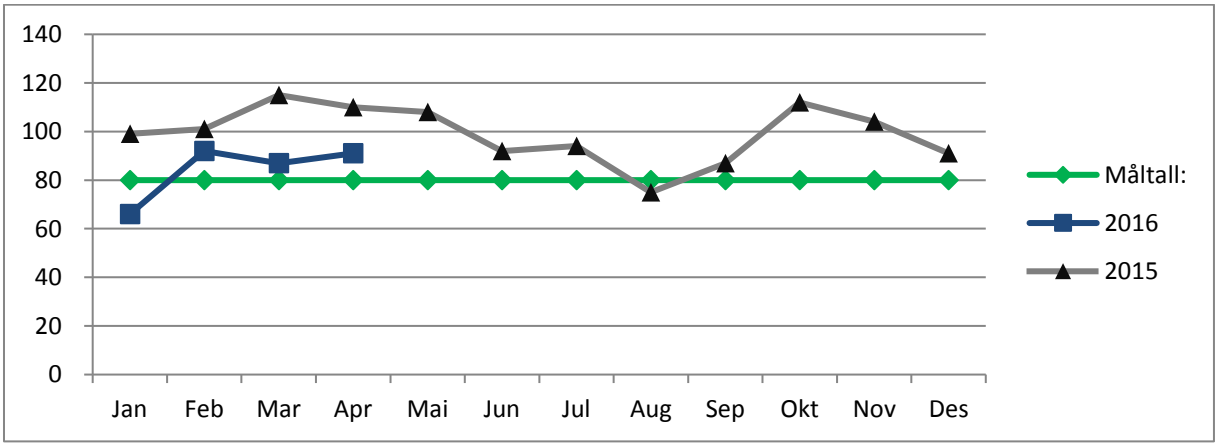

Tabell 8. viser antallet personer som månedlig mottar sosialhjelp (supplering og livsopphold) for perioden 2015 – til april 2016.

[7] Kommunehelsa statistikkbank – http:/khs.fhi.no
[8] Kommunehelsa statistikkbank – http:/khs.fhi.no

5.3 Næring

Fauna KF er et kommunalt foretak etablert i 2005, eid i sin helhet av Fauske kommune. Foretaket er kommunens høringsinstans i næringsspørsmål, og har ansvaret for næringsutvikling. Som nærings- og stedsutviklingsorgan skal Fauna være en pådriver og sparringspartner i næringsspørsmål. Gjennom førstelinjetjenesten tilbyr Fauna profesjonell ledelse og kompetanse til gründere og etablerte aktører. Strategi- og handlingsplanen er foretakets styringsverktøy for selskapets aktivitet.

Prosjektene i Fauna er av både lokal, regional og nasjonal karakter. Arbeidet foregår i samarbeid med næringslivet, nyetablerere, fylket, ulike departement, forskningsmiljø, kunnskapsparker, frivillige, kommunen samt andre aktører i regionen, og bidrar til felles samling om satsinger i utviklingsprosjekter som er viktig for kommunen som helhet. Det gode samarbeidet som strekker seg utover kommunegrensene, gjør Fauna til en synlig utviklingsaktør i regionen. Selskapet har pr. 01.10.16 4 ansatte. Fauna skal:

- Bidra til vekst og økt sysselsetting i eksisterende og nye virksomheter ved aktiv stimulering og næringsvennlig tilrettelegging
- Bidra til økt folketall ved stedsutvikling og aktiv profilering av muligheter i folkehelsekommunen Fauske.

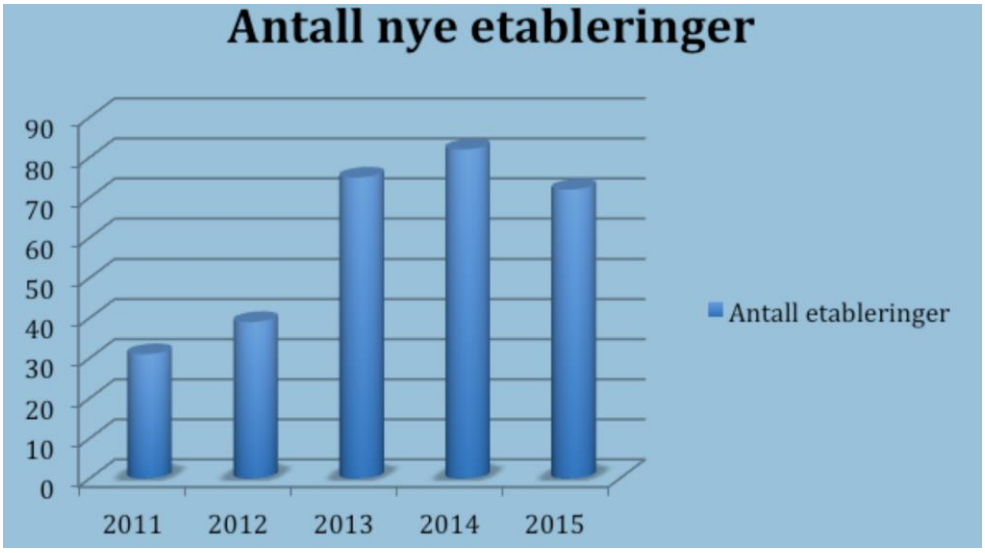

Tabell 9. Viser antall nye etableringer Fauske. Kilde: Fauna KF, Fauske

5.4 Boligforhold

En trygg og stabil bosituasjon skaper økt trivsel og velvære. Fravær av støy og forurensning og tilgang til rekreasjonsområder, har positive helseeffekter. Det samme gjelder godt inneklima og tilstrekkelig med plass. Det er flere forhold ved boligens fysiske utforming og beskaffenhet som kan påvirke helsen vår. Sosiale og demografiske forhold ved det å bo vil også påvirke helse og trivsel. Om du eier eller leier bolig, opplever stadige utskiftninger i nabolaget, sammensetningen og grad av kontakt med naboer. Alt dette påvirker trivsel, trygghet og den generelle helsen.

Fauske eiendom KF gjennomfører utbyggingsprosjekter, foretar løpende drift og vedlikehold av kommunens samlende bygningsmasse på ca. 52000 m2, inkludert vaktmester og renholdstjeneste. I tillegg kommer 6000 m2 noe som utgjør 232 disponible boenheter i form av selveide, borettslagsleiligheter og innleide boenheter. For innleide boliger er det stor variasjon på leieperiode, m2 pris og avtalegrunnlag. Fauske eiendom KF har innført kostnadsdekkende husleie, noe som gjør at kvaliteten på boenhetene er god.

Resultat av kartlegging med boligsosial arbeid, 2015/16 viser at behovet for flere tilrettelagte boliger er tydelig, slik det er nå bor det mange personer i boliger som ikke er egnet ut fra deres funksjonsnivå. Arbeidet med planen viser også at det er hensiktsmessig å se på mulighetene for en felles samhandlingsplattform for boligsosialt arbeid i kommunen slik at medarbeidere i ulike enheter med sammenfallende oppgaver vet om hverandre.

300 husstander i Fauske kommune fikk bostøtte i 2013, noe som er en jevn nedgang fra 364 i 2010. For å få bostøtte må husstanden være definert som vanskeligstilt. *Kilde: Husbanken Statistikkbank.* Nedgangen skyldes nok ikke behovet, men innstramminger i regelverket for tildeling. Flere fikk avslag i 2015. Av disse er det flere som henvender seg til NAV, noe er en trend i flere kommuner. I tillegg får prioriterte grupper startlån fra kommunen. Gruppene det gjelder er de som er vanskeligstilte på boligmarkedet og har langvarige boligetableringsproblemer.

5.5 Barnehage

Barnehagene er, som skolen, en sentral og viktig folkehelsearena. En arena for integrering og inkludering, lære språk- og kommunikasjon, sosial læring og utvikling. Tilgang til gode barnehagetilbud vil kunne kompensere for både mangelfull stimulering i hjemmet, bidra til sosial utjevning og legge til rette for sunne levevaner i oppveksten.

Barnehagene i Fauske følger opp «Anbefalte kriterier for helsefremmende barnehager »[9]. God helse er viktig for barns utvikling og evne til mestring. Barnehagene er en viktig arena for god helseutvikling. Kriteriene vil også gjøre arbeidet mer forpliktende og resultatorientert og de vil forenkle evaluering og måling av fremgang og resultater.

Fauske kommune har i 2016 5 kommunale og 5 ikke-kommunale barnehager. Kommunen tilbyr full barnehagedekning for barn med rett til barnehageplass. Driften bygger på felles verdigrunnlag og rutiner i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Alle barn skal gis like muligheter for en trygg og god oppvekst, og barnehagen skal videreutvikle et tett og godt samarbeid med hjemmet. Barnehagen skal ivareta barnas og foreldrenes behov for et godt tilbud preget av omsorg, lek, læring og danning. Kommunen har hovedopptak en gang i året, og barnehagene følger gjeldene bemanningsnorm.

[9] Helsefremmende barnehager. Anbefalte kriterier og veileder. Nordland Fylkeskommune, 2014.

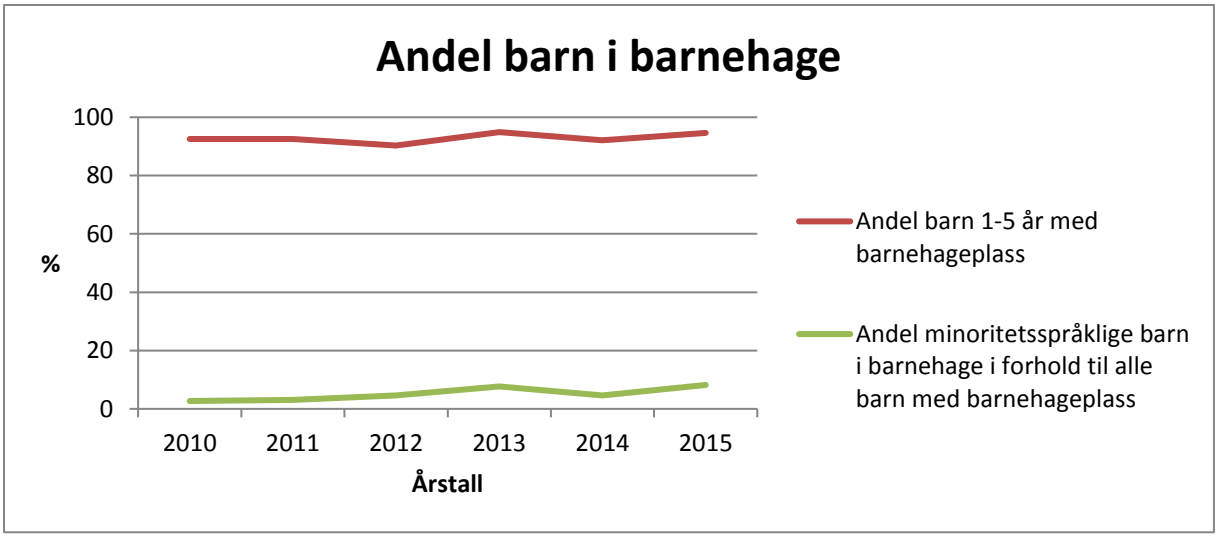

Figur 8. Viser at i 2015 gikk 94,6 % av barna i aldersgruppen 1-5 år i barnehage. Av disse er 8,2 % minoritetsspråklige. (SSB)

Pr. april 2016 er det 17 barn med et annet morsmål enn norsk i barnehagene i Fauske. Statistiske tall viser at 40 % av innvandrerbarna i kommunen ikke går i barnehage, dette er til en viss grad bekymringsfullt når en vet at barnehagen har stor betydning særlig for barn fra familier med lav sosioøkonomisk status og innvandrerbakgrunn. I tillegg vet en at barnehagen kan være en viktig arena for utjevning av sosiale helseforskjeller.

For barnehagene er de største utfordringene å ha nok tid til å jobbe med begrepsinnlæring til innvandrerbarna, samt å få en god dialog og forståelse blant de foresatte om norske normer og kultur. Kvaliteten i barnehagen er vesentlig, og følgende er viktig for kvaliteten:

- Relasjonen mellom voksen og barn
- Innholdet i det pedagogiske tilbudet
- Utdanningsnivået blant personalet
- Antall barn per voksen
- Stabilitet i personalet

Barnehager og helsestasjoner kan fange opp og hjelpe barn som viser tegn til ulike psykiske plager, språk- eller atferdsproblemer. Å sette inn hjelpetiltak tidlig gir bedre mulighet for å unngå senere psykiske vansker og uheldig utvikling. Barnehager og helsestasjoner er også viktige for å veilede foreldre og eventuelt henvise familien videre.

I dag gjennomføres det oppstartsamtaler med foresatte av alle nye barn som skal starte i barnehage. Oppstartsamtalen er et ledd i kommunens satsing på tidlig innsats, blant annet for å komme tidlig på banen til foresatte som kan ha behov for hjelp fra støttetjenestene.

Det gjennomføres tverrfaglige team i alle barnehager i kommunen der støttetjenestene er representert. Dette for å sikre at barn får tidlig og riktig hjelp ut fra behov.

En rapport som nylig er publisert (Early Childhood Education and Care) viser til at barnehagen kan bidra til å motvirke frafall i videregående opplæring. Mye tyder på at barnehager med høy kvalitet stimulerer viktige ferdigheter før skolestart, blant annet matematikk, språk, sosial kompetanse og selvregulering. Dette vet vi er viktige ferdigheter for at barn skal kunne tilpasse seg faglig og sosialt på skolen. Ulike studier som er referert i rapporten, har funnet effekt av barnehager med høy kvalitet som vedvarer alt fra 6 til 22 år.

5.6 Grunnskole

Grunnskolen er ved siden av barnehagene den viktigste folkehelsearenaen. Skolen har ansvar for å legge til rette for rutiner som både fremmer god læring og god helse. Grunnskolens betydning i samfunnet for å redusere sosial ulikhet og dermed bidra til å redusere helseforskjeller i befolkninga er udiskutabel.

Grunnskolen i Fauske arbeider med å følge opp «Anbefalte kriterier for helsefremmende grunnskoler».[10] Intensjonen med kriteriene er å kunne systematisere og strukturere det helsefremmende arbeid i skolen på en bedre måte. Kriteriene vil også gjøre arbeidet mer forpliktende og resultatorientert og de vil forenkle evaluering og måling av fremgang og resultater. En helsefremmende skole er definert av Verdens Helseorganisasjon (WHO) som en skole som på en strukturert og systematisk måte utvikler og iverksetter en plan for helse, trivsel og læring. Arbeidet må omfatte alle elever og alle som hører til på skolen.

Fauske har en desentralisert skolestruktur med 6 grunnskoler og en friskole.

Skole	**Elevtall**
Erikstad skole (1-4)	66
Hauan skole (1-4)	60
Finneid skole (1-4)	79
Vestmyra skole (1-10)	604
Sulitjelma skole (1- 10)	66 (utfasing av ca. 30 flyktninger i løpet av høst 2016)
Valnesfjord skole (1-10)	202
Nordlys Fauske friskole (1-10)	14

Tabell 10. Elevtall pr. 01.10.2016 Kilde: Fauske kommune.

Det samlede elevtallet i Fauske er betydelig redusert de siste årene. Siden 2000/01 er nedgangen på 181 elever. Prognoser frem til 2020 viser at nedgangen vil fortsette. I skoleåret 2015/16 er det 1080 elever i grunnskolen, innen få år viser prognosen at elevtallet vil stabilisere seg på 1050 (Nordlys Fauske friskole er ikke medregnet i tallene). Det er en desentralisert skolestruktur med både mindre og større enheter.

[10] Helsefremmende grunnskoler. Anbefalte kriterier og veileder. Nordland Fylkeskommune, 2014.

Leseferdighet på laveste mestringsnivå, 5. og 8. trinn

En av skolens aller viktigste oppgaver er å hjelpe elevene til å bli gode lesere. Å kunne lese er en verdi i seg selv, for opplevelse, engasjement og identifikasjon. Det er også et nødvendig grunnlag for læring i de fleste fag. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

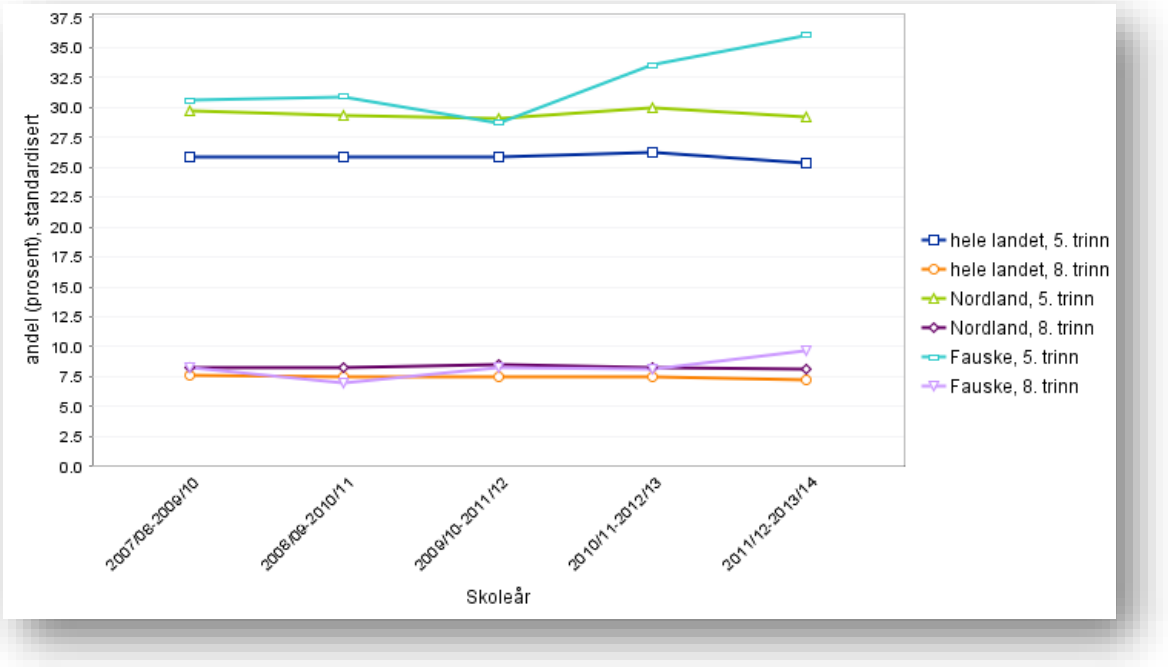

Figur 9. Andel 5. og 8. klassinger som har laveste mestringsnivå i lesing, i prosent av alle 5./8.klassinger som tok nasjonale prøver. Kommunens tall omfatter elever som går på skole i kommunen. Statistikken viser 3-års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Tendensene har vært klare over mange år. Andel av 5. og 8. klassinger i Nordland har lavere mestringsnivå i lesing enn landet for øvrig, og Fauske har stort sett ligget på nivå med Nordland. Siste målinger antyder negativ utvikling hvor Fauske nå ligger på et lavere mestringsnivå enn Nordland. På 8. trinn er resultatene nærmere nivå Nordland enn på 5. trinn. Grunnleggende leseopplæring har vært et fokusområde over flere år. Skolene har jobbet ulikt med dette og fått varierende resultater. De 2 siste årene har en bredt sammensatt gruppe fra skole (rektorer og leseveiledere) og PPT jobbet med utfordringen, noe som har endt opp med en felles plan for språk og leseopplæring i Fauske kommune. Det er også de siste årene utdannet flere leseveiledere som har fokus på lesingens betydning i alle fag, og at alle lærere skal drive leseopplæring. Fauskeskolen er også deltagere i den nasjonale satsingen «Ungdomstrinn i utvikling» hvor klasseledelse og lesing er hovedsatsingsområdene.

Regneferdighet på laveste mestringsnivå, 5. og 8. trinn

Regning er en basisferdighet som er viktig videre i utdanningsløpet og arbeidslivet. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

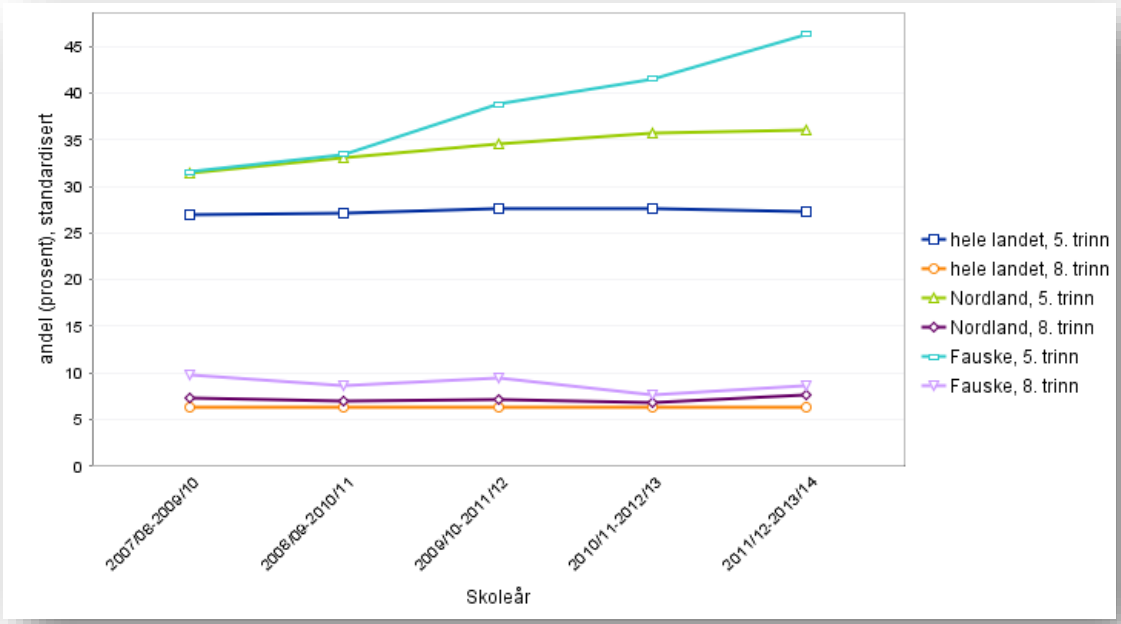

Figur 10. Andel 5. og 8. klassinger som har laveste mestringsnivå i regning, i prosent av alle 5./8.klassinger som tok nasjonale prøver. Kommunens tall omfatter elever som går på skole i kommunen. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

I følge figur 10 fremkommer noe av den samme tendensen som i figur 9 Andel 5. og 8. klassinger i Nordland har lavere mestringsnivå i regneferdigheter enn landet for øvrig, og for Fauske viser resultatene for 5. trinn at vi ligger noe lavere enn Nordland. På 8. trinn er vi nærmere de gjennomsnittlige resultatene for landet og fylke, mens vi på 5. trinn beveger oss i uønsket retning. Tendensene her har over flere år vært at når elevene kommer fra småtrinn og over på mellomtrinn (5. klasse) har antallet som ligger på dårligste mestringsnivå vært for høyt i forhold til de vi sammenligner oss med, men når de samme elevene kommer i 8. og 9. klasse (nasjonale prøver der også) har denne forskjellen vært mindre. Skolene i Fauske har ikke hatt spesielle prosjekter knyttet opp til regning som ferdighet de siste årene, med unntak av et Newtonrom som skal bidra til variasjon og økt interesse for faget som helhet.

Ressursinnsats og prioritering

Tala seier noko om ressursinnsats og prioritering i grunnopplæringa både frå kommunane og private skolar.

Indikator og nøkkeltall	Fauske kommune	Nordland fylke	Nasjonalt
Årsverk for undervisningspersonale	124,8	3 051,7	57 611,5
Antall elever per årsverk til undervisning	9,7	10,2	12,2
Antall assistentårsverk i undervisningen	17	482	8 417
Antall elever per assistentårsverk i undervisningen	62,6	58,3	74,1
Antall assistentårsverk per hundre lærerårsverk	14,0	15,8	14,6
Lærertetthet 1.–7. trinn	10,8	11,1	13,3
Lærertetthet 8.–10. trinn	11,0	11,6	14,0
Lærertetthet i ordinær undervisning	14,4	14,2	16,8
Andel årstimer til undervisning gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	95,0	94,7	96,0
Lærertimer som gis til undervisning	79 875	1 956 505	36 443 736
Undervisningstimer totalt per elev	73	70	58

Fauske kommune, Grunnskole, Undervisningspersonell, Alle eierformer, 2015–2016, Alle trinn, Begge kjønn

Tabell 11 Undervisningspersonell.

Tabell 11 viser at lærertettheten på 1. – 7. trinn og 8. – 10. trinn er høyere enn for Nordland og nasjonalt nivå (lavere verdi = høyere tetthet). Ser man så på tallene for lærertetthet i ordinær undervisning er tettheten lavere enn for Nordland, men fortsatt litt høyere enn for Nasjonalt nivå. Dette skyldes at Fauske har hatt en relativt stor andel spesialundervisning, og derfor knyttes mange årsverk opp mot akkurat denne undervisningen. Dette gir færre årsverk til fordeling på ordinær undervisning og lavere tetthet for denne.

Årstall	Prosent av elever med spesialundervisning i Fauske skolen.
2011-2012	18,1 %
2012-2013	16,0 %
2013.2014	14,8 %
2014-2015	13,9 %
2015-2016	8,3 %

Tabell 12. Kilde: Grunnskolens informasjonssystem (GSI)

Det har vært jobbet mye med å få ned andelen elever med spesialundervisning i Fauske de siste årene, og denne jobben har gitt resultater. Flere skal ha individuelt tilpasset opplæring, og ikke spesialundervisning. Dette vil igjen kunne endre balansen mellom assistenter og lærere i form av flere pedagoger pr. elev og færre assistenter samt gi økt lærertetthet også i ordinær undervisning.

Fauske skolen nærmere seg etter hvert et nasjonalt nivå når det gjelder spesialundervisning. Nedgangen gjelder antall elever som mottar denne type hjelp (etter enkeltvedtak) og ikke nødvendigvis nedgang i antall timer for de som har behov for dette og innvilget rett til spesialundervisning. Resten får individuelt tilpasset opplæring etter behov, slik som alle elever har krav på (men ikke etter enkeltvedtak).

5.7 Utdanning

Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse. Personer som ikke har fullført videregående utdanning antas å være vel så utsatt for levekårs- og helseproblemer som de som har valgt å ikke ta mer utdanning etter fullført ungdomsskole.
Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

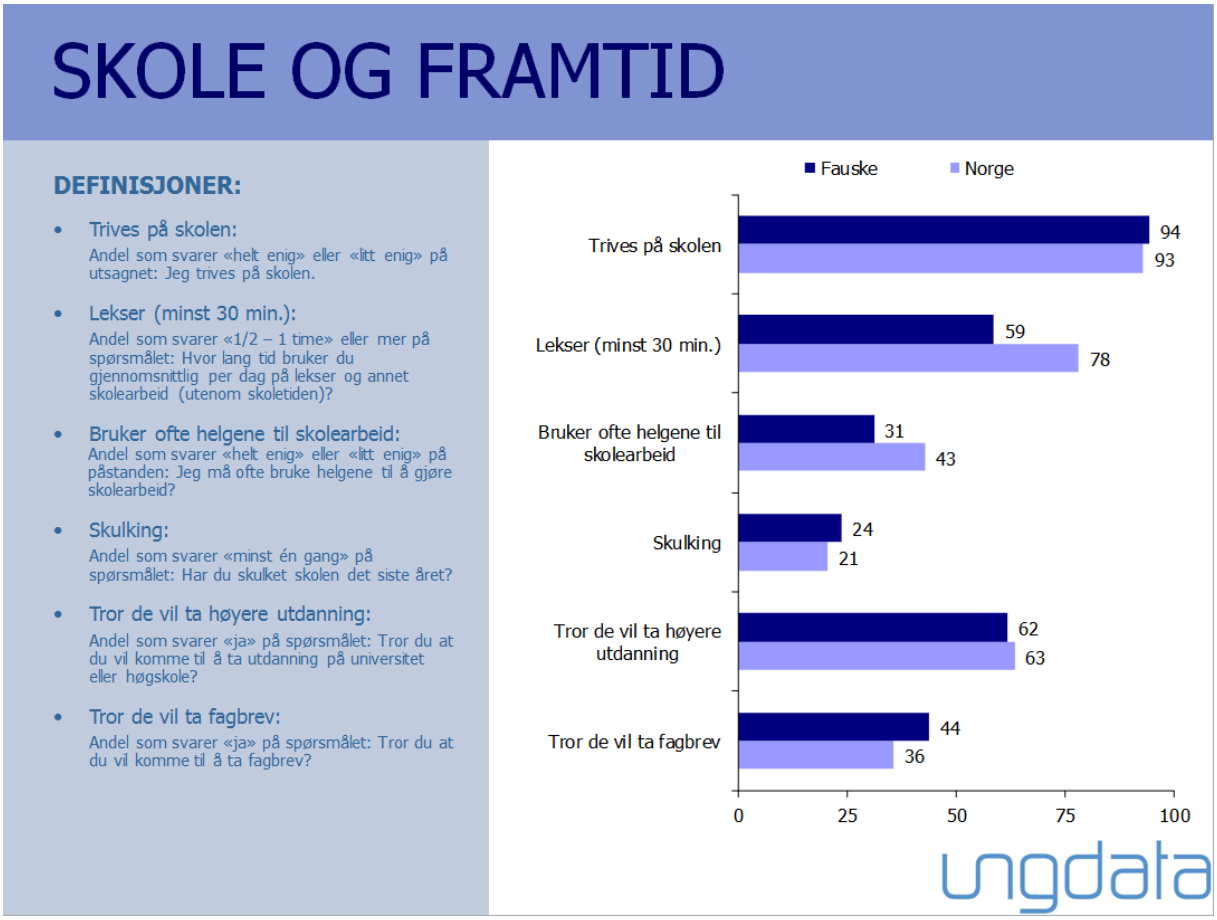

Figur 11. Spørsmål om skole og fremtid. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med gjennomsnittet for landet som helhet. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Figur 11 viser sammenligningstall mellom landsgjennomsnittet og hva ungdom fra Fauske svarer på ung data undersøkelsen i 2016. Ved sammenligning av tall fra ung data undersøkelsen i 2013, ser en at skulking har gått ned med 9 % og det er en liten økning av ungdommer som sier at de kommer til å ta høyere utdanning. 94 % av ungdommene sier at de trives på skolen, noe som er uforandret fra 2013.

Frafall i videregående skole

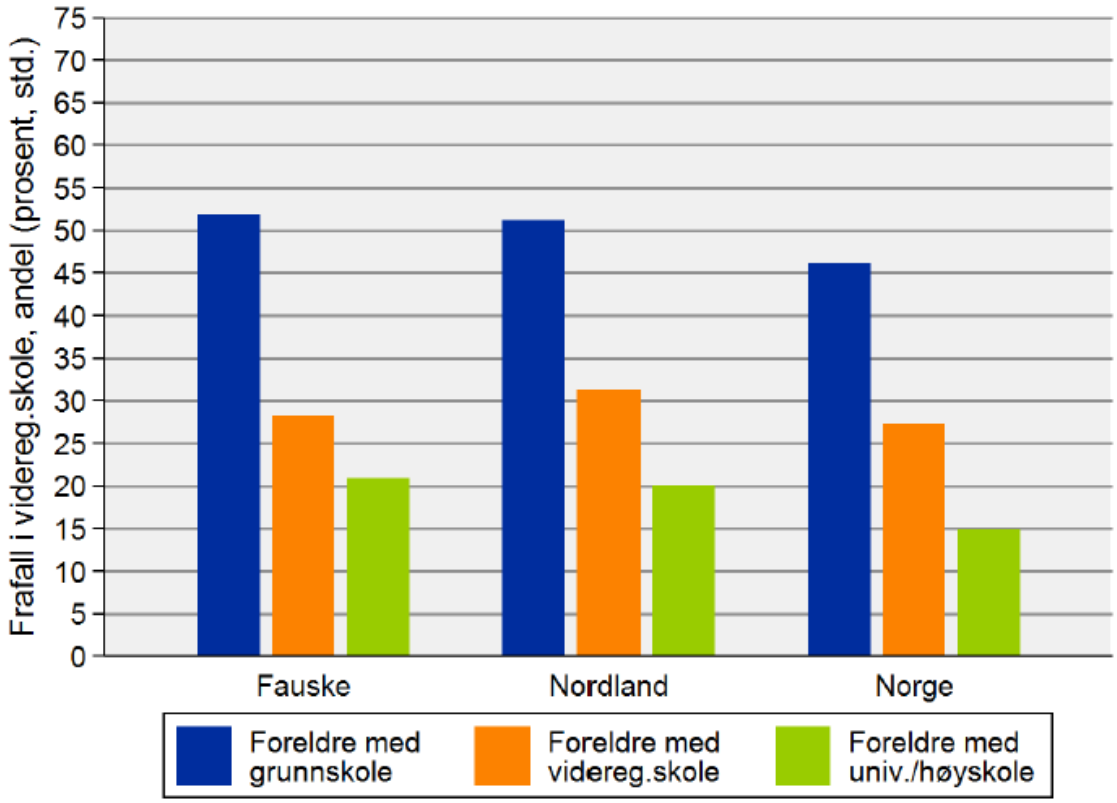

Figur 12. Andel elever som har sluttet på / ikke bestått videregående opplæring, status fem år etter påbegynt opplæring, etter foreldrenes utdanning (2012-2014). Kilde: Folkehelseinstituttet

Figur 12 viser frafall i videregående skole fordelt etter foreldrenes utdanningsnivå. Det er sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og frafall i videregående skole. I Fauske har frafallet gått betydelig ned fra 2011-2013 til 2012-2014 der foreldre har videregående skole eller universitets/høyskoleutdannelse, mens frafallet har steget der foreldre kun har grunnskoleutdanning. I vurdering av disse tallen er det viktig å være oppmerksom på at det også er forskjell i frafall mellom elever på yrkesfag og elever på studieforberedende fag, med høyere frafall blant yrkesfagelevene.

Videregående skole i Fauske kommune har stort fokus på frafall og skolene er rimelig fornøyd med de siste statistikker som omhandler frafall. Tall fra 2015/16 viser 89% bestått på studieforberedende fag mens 75% på yrkesfag. Skolen kommer tidlig på banen når det gjelder å hjelpe og følge opp elever. Karrieresentret ved skolen kartlegger kompetanse i omkringliggende kommunene, og legger til rette for at ansatte i bedrifter skal få tatt fagbrev. Dette er et viktig arbeid i utjevning av sosiale helseforskjeller.

Høyeste fullførte utdanningsnivå

Det er veldokumenterte sammenhenger mellom utdanningsnivå, materielle levekår og helse.
Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

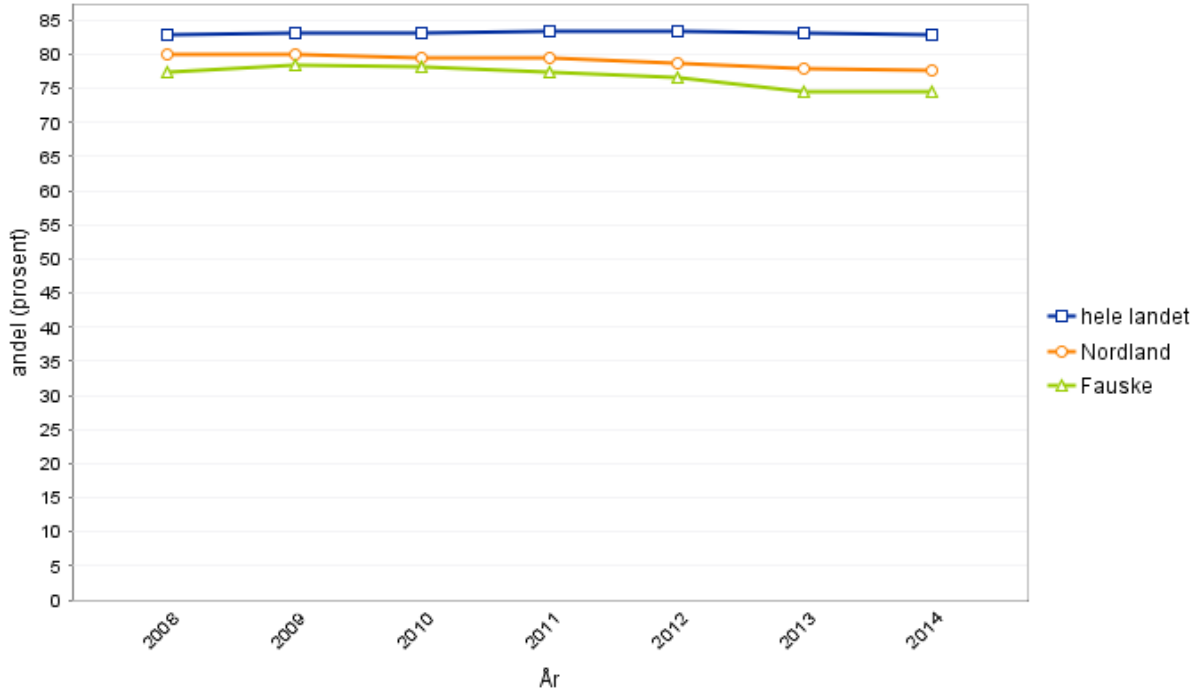

Figur 13. Andel personer med et gitt utdanningsnivå som høyeste fullførte utdanning i prosent av alle med oppgitt utdanningsnivå. Årlige tall. Data er hentet fra Statistikk sentralbyrås Nasjonale utdanningsdatabase (NUDB). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no .

Figur 13 viser at Fauske ligger noe lavere enn Nordland og landet for øvrig når det gjelder høyeste utdanningsnivå. Utdanning og mulighet for å mestre og å utvikle sine evner er grunnleggende viktig for den enkelte og for samfunnet. Forsking over tid viser at utdanning og utdanningsnivå utgjør en betydelig påvirkningsfaktor for helsetilstanden og fordelinga av helseutfordringer i ei befolkning.

5.8 Tjenester tilknyttet oppvekst

Øvrige tjenester i oppvekst, utenom kultur, er samlet i Barne- og familieenheten. Kommunen har som mål å om å samle disse tjenestene i et felles bygg; «Familiens hus». [11] Tjenestene det omhandler er kort beskrevet fra 5.8.1 til og med 5.8.5.

Familiesentret

Familiesentret er en møteplass for voksne og barn, og er et lavterskeltilbud som skal ivareta psykisk og fysisk helse hos gravide, barn og ungdom 0 til 20 år. Barne- og ungdomsbefolkningen (0-17 år) utgjorde ifølge SSB (2014) 20,2 % av Fauskes befolkning. Ved Familiesentret arbeider jordmor, helsesøstre som ivaretar helsestasjonsoppgaver, oppgaver innen skolehelsetjenesten og flyktningetjenesten, psykiatrisk sykepleier, familieveiledere og foreldrestøttekoordinator.

	2014	2015
Fødsel tall	72	81
Hjemmebesøk Nyfødte	69	87
2 års kontroll	99	102
4 års kontroll	107	111

Tabell 12. Kilde: Familiesentret

Vaksinasjonsdekningstallene for 2015 i kommunen: Difteri: 99%, Stivkrampe: 99%, Kikhoste: 99%, Poliomyelitt 99: HIB-infeksjon: 99: Meslinger 99%, Kusma 99%, Røde hunder 99% og Pneumokokk sykdom: 97%, vaksinasjonsdekningen er høyere enn landsgjennomsnittet.

Pr. i dag er det 55 barn fra 0 til 20 år som har tilbud om IP via Familiesenteret.

Flyktningehelsesøster samarbeider tett med flyktningetjenesten og voksenpedagogisk senter. Alle flyktninger tilbys helsekartlegging ut fra Helsedirektoratets veileder. Barn og unge ivaretas på de arenaer som er naturlig for dem ut fra sin alder som helsestasjon og skolehelsetjenesten. Integreringsperspektivet er meget viktig for at alle barn skal ha et likeverdig tilbud.

Det er tilgjengelig skolehelsesøster for alle skolene i kommunen. Det gis tilbud til alle familier og barn/ungdom i grunnskolen og i videregående skolen om individuelle oppfølging, vaksinering, veiing/måling, og undervisning i ulike tema alt etter hvilket års-trinn elevene befinner seg på. I ungdomsskolen og videregående skole er helsesøster tilgjengelig gjennom «åpen dør funksjon». Helsestasjon for ungdom er bemannet med lege og helsesøster en ettermiddag i uken.

Sitat fra oppsummering brukers erfaringer med svangerskapsomsorgen i kommunen:

> *«Alle brukerne som svarte på undersøkelsen var svært godt fornøyd med svangerskapsomsorgen i Fauske. Jordmødrene fikk gjennomgående veldig høye skårer. De fleste av brukerne (73 %) foretrekker å gå til svangerskapskontroll hos jordmor, og de resterende 27 % foretrekker å kombinere jordmor og fastlege. Brukerne er godt fornøyd med informasjonen de får og kompetansen til de ansatte.»* [12]

Sitat fra oppsummering foreldre/foresattes erfaringer med helsestasjonstjenesten i kommune:

> *«Nesten alle brukerne som svarte på undersøkelsen var svært godt fornøyd med helsestasjonstjenesten. Helsesøstrene fikk alt i alt høye skårer på både formidling av informasjon og måten de møter brukerne på. Nesten alle familiene fikk tilbud om hjemmebesøk av helsesøster etter fødselen og alle tok imot*

[11] Viser til: «Samhandlingsplan for oppvekst og kultur 2014 -2019»

[12] Brukers erfaringer med svangerskapsomsorgen i Fauske kommune, 2015. Regionalt kunnskapssenter for barne- og unge, Nord (RBUP). Universitetet i Tromsø.

tilbudet, bortsett fra tre personer. Av de som tok imot tilbudet var nesten alle ganske eller svært fornøyd med besøket.» [13]

På oppdrag fra Fauske kommune har Nordlandsforskning presentert en studie av familiemøte i Fauske kommune – «Å snakke med, ikke til eller om»[14] Sitat fra studien:

> «*Familiemøte ble opprettet både for å sikre at hjelpeapparatet kommer tidlig inn der det er behov for det og for å få fortgang i det å hjelpe familien. Det er en grunn til å anta at tilbudet om familiemøter kan gi en lavere terskel for å søke hjelp for familier som opplever problemer*».

Den forskningsbaserte informasjon som kommer fra helsedirektoratet og andre kilder danner bakteppet for den prioriteringen som gjøres i Familiesentret.

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT)

PP-tjenesten sine oppgaver er hjemlet i opplæringslovens § 5-6: "Pedagogisk-psykologisk tjeneste Tjenesten skal hjelpe skolen i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringa bedre til rette for elever med særlige behov. Den pedagogisk-psykologiske tjenesten skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der loven krever det. Departementet kan gi forskrifter om de andre oppgavene til tjenesten." PPT har ansvar for sakkyndighetsarbeid, kompetanseheving og organisasjonsutvikling. PPT deltar i diverse samarbeidsmøter og annet tverrfaglig arbeid.

PPT tilbyr hjelp til barn og unge med særskilte behov, sakkyndig vurdering, veiledning og kompetanseheving og organisasjonsutvikling i forhold til barn med spesielle behov. PPT har registreringer utfra forskjellige definerte vansker. Helt siden 2004 og fram til nå, har det vært to grupper som har skilt seg ut med flest registrerte. Dette er gjeldende for alle kommunene i indre Salten. Innenfor førskolealder handler det om språk/kommunikasjon og psykososiale forhold. Tilsvarende finner vi lese-skrivevansker og psykososiale forhold når det gjelder flest registrerte vansker i grunnskolealder.

Årstall	Antall nye henvisninger fra Fauske kommune	Totalt antall aktive saker fra Fauske kommune	Totalt antall aktive saker fra alle samarbeidskommunene
2013-2014	84	404	788
2014-2015	75	247	490
2015-2016	85	218	442

Tabell 13. Kilde: Pedagogisk Psykologisk Tjenesten, Fauske

I august 2014 ble PPT Indre Salten omorganisert til Nye PPT Indre Salten etter en vertskommunemodell, der Fauske kommune er eier av tjenesten. Samarbeidskommunene er Beiarn, Saltdal, Steigen og Sørfold.

[13] Foreldre/foresattes erfaringer med helsestasjonstjenesten i Fauske kommune, 2015. Regionalt kunnskapssenter for barne- og unge, Nord (RBUP). Universitetet i Tromsø.

[14] En studie av Familiemøte. Å snakke med, ikke til eller om. Nordlandsforskning, 2015.

Barneverntjeneste

Barneverntjenesten har som formål å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse eller utvikling, får rett hjelp til rett tid, og bidra til at barn og unge får en trygg oppvekst.

Hvem kan få hjelp:

- foreldre som er bekymret for sitt barn, og opplever at de trenger hjelp
- barn som ikke får dekket sine grunnleggende behov for omsorg, trygghet, mat og stell
- barn som blir utsatt for fysisk/psykiske mishandling eller seksuelle overgrep
- foreldre som har rusproblemer eller psykiske vansker som påvirker omsorgen for barn
- barn som ruser seg eller begår alvorlig kriminalitet

Antall nye meldinger til barneverntjenesten har hatt en økning de siste to årene.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016(tom juni)
Nye meld:	105	102	108	105	99	114	137	106

Tabell 14. Kilde: Barneverntjenesten, Fauske.

Det er ingen klar formening om årsaken til økningen. Meldinger vedrørende barn og unge som bor i mottak utgjør til eksempel bare en liten andel av økningen. Fra 2010 er det en gradvis økning i antall meldinger og barnevern saker som omhandler vold i nære relasjoner. Dette har igjen gitt seg utslag i at barneverntjenesten jevnlig, i motsetning til tidligere, anmelder slike forhold til politiet. Årsakene til utviklingstendenser i barneverntjenesten kan være svært sammensatte. Det er grunn til å tro at økningen i antall meldinger og tiltak som omfatter vold i nære relasjoner har sammenheng med sentrale myndigheters føringer og lovendringer de senere år. Politiets og hjelpeapparatets kompetanse og gjennomføringsevne har blitt styrket, samtidig som at kunnskapsnivået hos folk flest er høyere enn tidligere.

Kommune har nå 32 barn og unge som bor i fosterhjem, mens ingen er plassert i institusjon. Det totale antall barn plassert utenfor hjemmet har vært høyere tidligere. Antall barn med hjelpetiltak i hjemmet ligger for tiden på omentrent 50-60 barn.

Flyktningetjeneste

Fra åttitallet frem til 2014 hadde Fauske kommune hvert fjerde år fornyet sitt vedtak om mottak av 18 flyktninger per år pluss familiegjenforeninger. I 2014 ble det fattet vedtak om mottak av 25 flyktninger per år pluss familiegjenforeninger. Sammen med familiegjenforeninger ble det for 2015 totalt bosatt 53 flyktninger. For 2016 og 2017 foreligger det et vedtak om bosetting av 48 flyktninger pr. år inklusiv familiegjenforeninger. I 2016 har tjenesten blitt utvidet med en programrådgiver og en miljøarbeider. Antall ansatte utgjør pr. i dag 8 fulle stillinger.

Tjenesten omfatter bo-veiledning, praktisk bistand etter behov, introduksjonsprogram/kvalifisering i samarbeid med Voksenpedagogisk senter og NAV, tilrettelegge for en god integrering i lokalsamfunnet, bistand i asylsaker, søknad om familiegjenforening og eventuell frivillig tilbakevending, administrere tolke- og oversetter tjenester.

5.9 TIMS – tidlig innsats målrettet samhandling

T I M S - Fauske er Fauske kommunes samhandlingsmodell for tidlig innsats omkring barn. Modellen er et resultat av regjeringens satsing (Modellkommuneforsøket 2007-2014) på barn fra 0-6 år av psykisk syke og rus misbrukende foreldre. Hensikten med prosjektet var å finne gode modeller for helhetlig og systematisk oppfølging av barn i denne gruppen.

I Fauske kommune er det besluttet at samhandlingsmodellen skal gjelde for alle barn - uavhengig av utfordring og problematikk, og utover alderen 0-6 år. Hensikten med T I M S - modellen er å oppdage tidligere, forebygge, og evt. sette i verk tiltak. T I M S - Fauske er et samlebegrep for ulike elementer som inngår i en og samme modell. Ett element i modellen er TIMS-teamet; et tverrfaglig, ambulant ressursteam som skal bistå foreldre og ansatte ved behov. Teamet er et lavterskeltilbud og består av ulik fagkompetanse hentet fra barne- og familieenheten og enhet skole. Teamet fungerer som tverrfaglig team i Fauske-barnehagene.

Fra høsten 2016 er Nordlandsforskning i gang med forskning på TIMS-modellen.

5.10 Foreldrestøtte

Forskning viser at foreldre er de personer som har størst betydning for sine barn og for deres oppvekst. Det er i familien det legges grunnlag for primære oppdragelses- og danningsprosesser. Dette er med på å gjøre foreldre til kommunens viktigste ressurs i arbeidet med å fremme barn og unges helse og utvikling.

Tanken bak foreldrestøttesatsingen i Fauske, hvor foreldrestøtte skal tilbys til alle foreldre med barn i alderen 0 -20 år, handler om å fremme barns helse gjennom å øke foreldrenes kunnskap og kompetanse om barns helse og utvikling. Jo bedre foreldre håndterer sin rolle og sitt ansvar som foreldre, jo bedre (vekst-/livs-) vilkår gis barnet. Foreldrestøtte som begrep omfavner all aktivitet som kan knyttes til å øke denne kompetansen, enten hos foreldre direkte, eller hos foreldrestøtteaktører (ansatte i oppvekstsektoren, m.fl.).

Av normalfamiliegruppen, som utgjør 90 % av befolkningen, viser forskning at 10 % utvikler alvorlig normbrytende atferd (Sundell & Forster, 2005). Når det kommer til familier i risikogruppen så regnes det at 25 % utvikler alvorlig normbrytende atferd, og hele 40 % av problemgruppen. Likevel er det i normalgruppen dette utgjør flest tilfeller. Fordelt på 100 familier vil det, statistisk sett, være 12 barn som utvikler normbrytende atferd. Av disse kommer 9 fra normalgruppen. En liten innsats rettet mot mange vil dermed ha større effekt enn stor innsats rettet mot få.

Foreldrestøttetiltak i Fauske skal finnes som helsefremmende og forebyggende tiltak, og som hjelpetiltak. Satsingen skal føre til økt kompetanse også hos kommunens ansatte, så vel som hos frivillig sektor. Foreldrestøttearbeidet er politisk og administrativt forankret gjennom kommunens folkehelsearbeid og gjennom diverse politiske vedtak og dokumenter; «Fra programnotat til handling», «Samhandlingsplan for oppvekst og kultur 2014 - 2019».

5.11 Vårres unga, vårres fremtid

Fylkesmannens satsing på vårres unga –vårres fremtid har gjort seg ulike utslag i de forskjellige kommunene. I Fauske kommune ble det gjennom et grundig kartleggingsarbeid i 2012 bekreftet et behov for en mer helhetlig strategi for å sikre trygge oppvekstsvilkår for "våre unger". Gjennom prosjektet fikk kommunen på plass ny samhandlingsplan for oppvekst og kultur. Denne ble politisk forankret i februar 2014, og gjelder for alle enheter og tjenester innenfor barnehage, skole, barn- og familie, samt kultur.

Samhandlingsplanen legger vekt på foreldres som ressurs, og på viktigheten av godt samarbeid mellom kommune og hjem. Tidlig innsats, foreldrestøtte, folkehelse og samhandling er sentrale begrep i planen. Kommunen skal arbeide aktiv med disse prioriteringene, og de skal komme innbyggerne til gode. Samhandlingsplanen er rullert høsten 2016.

Det ble fortatt et nytt kartleggingsarbeid i 2014 om hvordan kommunen forholder seg til FNs Barnekonvensjon. FNs barnekonvensjon ble i 2003 tatt inn i norsk lov. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet rapporterer hvert 5. år til FN hvordan loven følges opp i Norge.

Konsekvensen av 2014-kartleggingen har ført til økt satsing på medvirkning fra barn og unge. Som følge av dette er ungdomsrådet løftet frem og er mer synlig gjennom deltakelse på ulike arenaer, som for eksempel kommunestyret og andre lovpålagte utvalg. Ungdomsrådet har skoleåret 2015/16 gjennomført «Agenda Day» på ungdomsskolene i kommunen. Høsten 2016 er det gjennomført «Agenda Day» med fokus på ungdataundersøkelsen.

5.12 Sosialt miljø

Trygge uteområder og uformelle møteplasser som frister til opphold og sosial kontakt, kan øke følelsen av tilhørighet i nærmiljøet. Eksempler på møteplasser er ulike former for aktivitetsarenaer for barn/unge og eldre, kultur- og samfunnshus, parker, turstier og lekeplasser.

5.12.1 Kultur, fritidstilbud og frivillig innsats

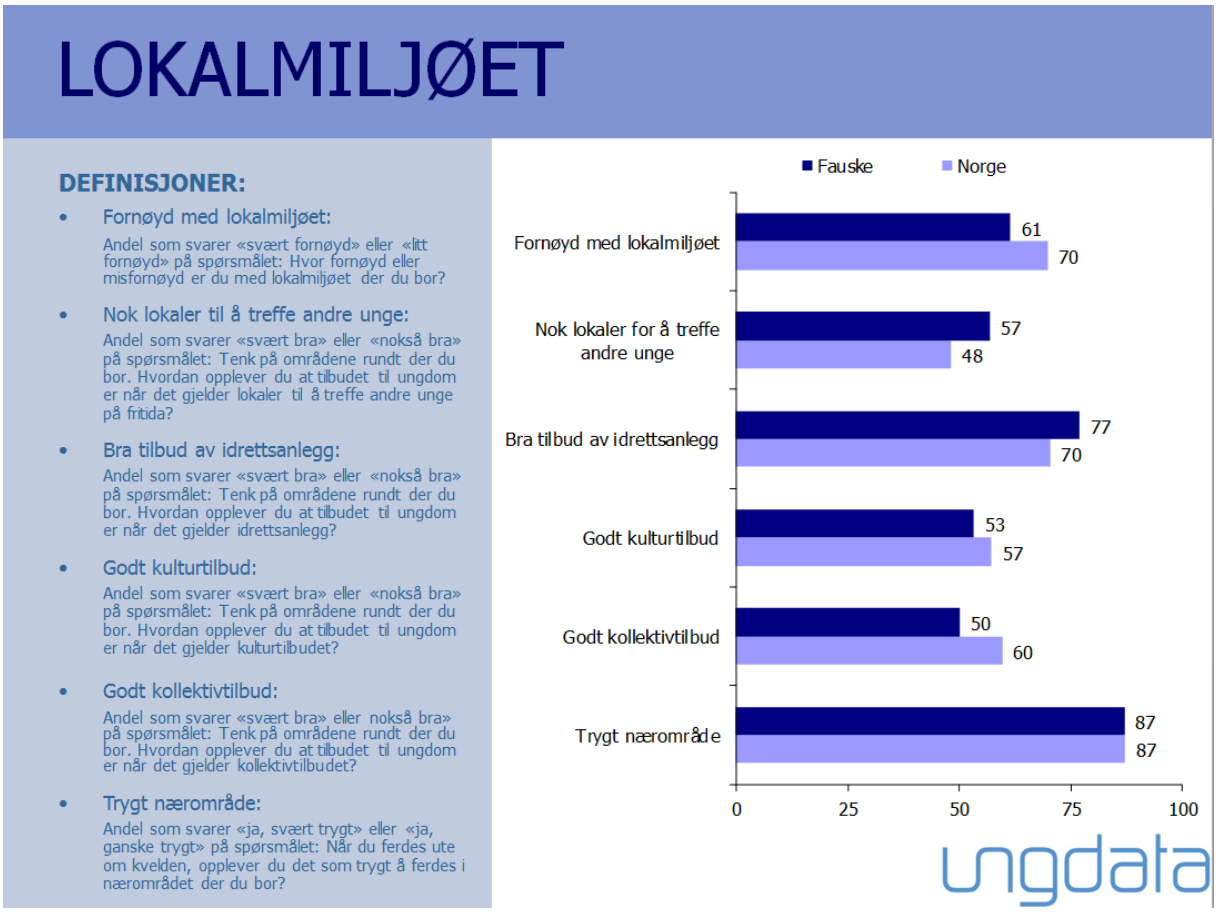

Figur 14. Spørsmål om lokalmiljøet. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med gjennomsnittet for landet som helhet. Kilde Ungdata Fauske.

61 % av elevene ungdomsskolen svarer «svært fornøyd» eller «litt fornøyd» på spørsmålet: Hvor fornøyd eller misfornøyd er du med lokalmiljøet der du bor? Dette er en økning på 10 % fra 2013, men fremdeles under gjennomsnittet for landet (70 %).

Kulturtilbud

Tabell 10	Kulturtjenesten i Fauske kommune				
	Bibliotek[1]	Fauskebadet[2]	Fritidsklubber[3]	Kulturskolen[4]	Kino[5]
2014	52 002	10 467	118	197	15 674
2015	42 248	12 174	138	196	17 172
Prosentvis endring	-18.7	16.3	16.9	-0.5	9.9

[1] *Totalt utlån*
[2] *Publikumbesøk offentlig bad + badebursdag*
[3] *Gjennomsnittlig ukentlig besøk*
[4] *Elevtall ved årsskiftet*
[5] *Totalt antall publikumbesøk inklusive bursdagskino, SFO-tilbud og videregående skole*

Tabell 16. Viser at den kommunale kulturtjenesten har stort sett hatt økning i publikumsbesøk og tjenestetilbud i 2015

Frivillig innsats

Frivillighet er svært viktig for det lokale kulturlivet og er en stor ressurs. Lag og foreninger viser stor dugnadsånd for Fauske samfunnet. Fauske kommune tilrettelegger godt for svært mange aktiviteter, ofte i godt samarbeid med lag og foreninger.
Fauske frivilligsentral, som har vært i drift siden 1996, bidrar med å koordinere det frivillige arbeidet. Sentralen har to hovedsatsingsområder: forebyggende arbeid, særlig rettet mot barn og unge og støtte til samarbeidende lag og foreninger i kommunen.

Fritidstilbud – lag og foreninger

Medlemskap i en fritidsorganisasjon kan være en indikator på deltakelse i lokalsamfunnet. Ved å delta i organisasjoner kan man danne seg et nettverk som igjen kan virke positivt på psykisk helse. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

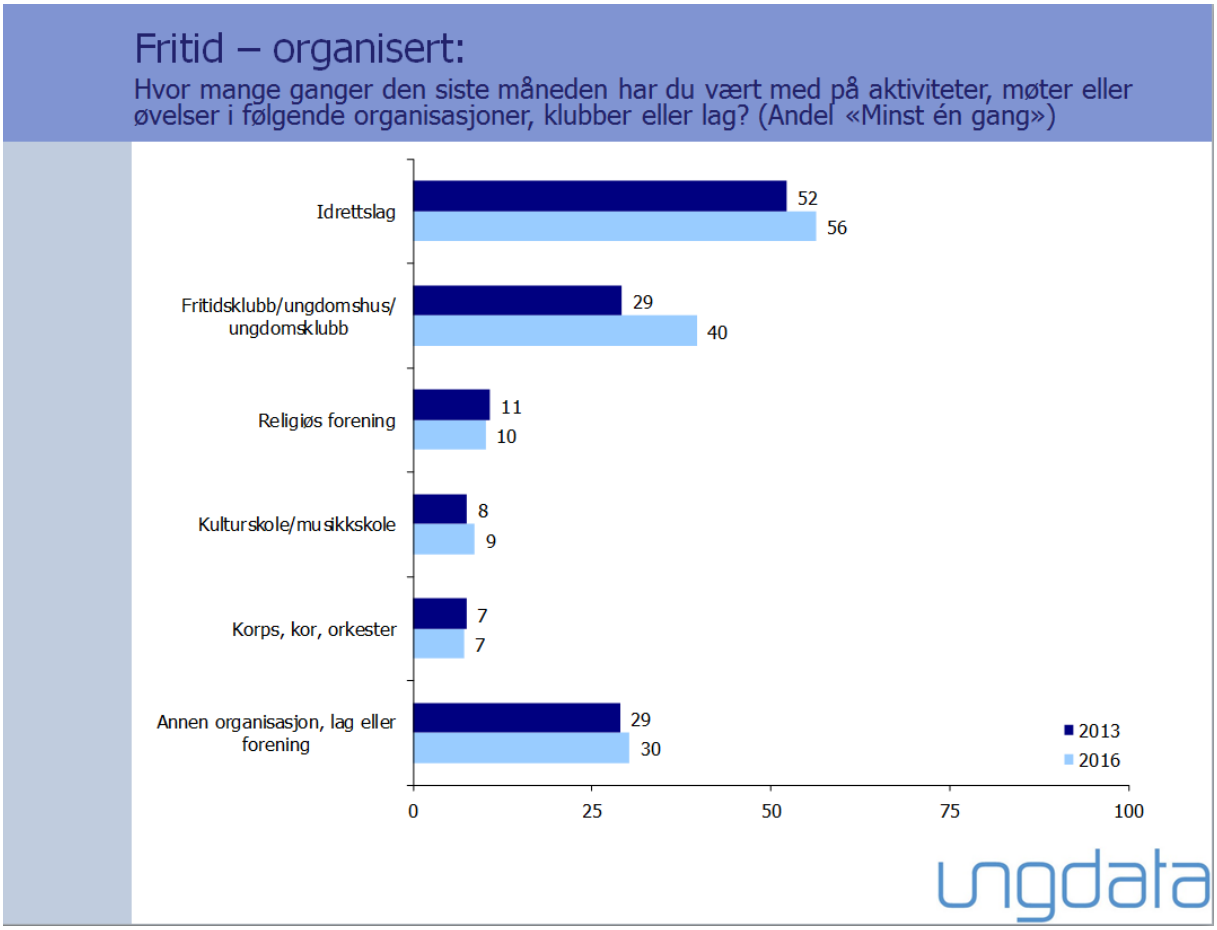

Figur 15. Spørsmål om fritid - organisert. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med tall fra 2013. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Lag og foreninger tilbyr et meget variert aktivitetstilbud til kommunens innbyggere. Under idrettsregistreringen i 2014 viste det seg at 3461 medlemmer tilknyttet Fauske idrettsråd fordelt på 26 lag. Hovedvekten på medlemmer er mellom 6-19 år.

Av figur 14 kommer det frem at 77 % av ungdommene syns de har et bra tilbud om idrettsanlegg, figur 15 viser at 56 % er medlem i idrettslag en liten økning fra 2013. Den største økningen innen organisert fritid er fra 29 % til 40 %, og økningen er i bruk av ungdomsklubber.

På spørsmål inn uorganisert fritid vises en økning på 12 % som sier at de oppholder seg med venner på gatekjøkken, kiosk, bensinstasjon, kjøpesenter.

Kommunen legger til rette for at lag og foreninger skal være vertskap for arrangement, både av lokal, regional, nasjonal og internasjonal karakter.

Valgdeltakelse

Valgdeltakelse, måling av innbyggernes bruk av stemmeretten, er ett mål på engasjement og samfunnsdeltakelse i befolkningen lokalt og nasjonalt.

	Fauske	Nordland	Norge
Valg 2011	65,2 %	63,4 %	64,2 %
Valg 2015	63,5 %	59,9 %	60,0 %

Tabell 17. Kilde valgresultat.no

5.12.2 Trivsel

Økt trivsel er et sentralt mål for folkehelsearbeidet. For barn og unge er skolen en svært viktig sosial arena. Trivsel på skolen er en av en rekke faktorer som påvirker elevenes motivasjon for å lære, og dermed deres evne til å mestre de utfordringene skolehverdagen gir (Øia 2011). Trivsel kan på lengre sikt ha betydning for frafallet blant elever i den videregående skolen, hvor hull i kunnskapsgrunnlaget fra ungdomsskolen er en viktig medvirkende årsak til frafall. Videre kan skoletrivsel knyttes til livstilfredshet, spesielt for jenter (Danielsen m.fl, 2009). *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

Skoleår	2006/07-2010/11	2007/08-2011/12	2008/09-2013/14	2009/10-2014/15*	2010/11-2015/16
Geografi					
hele landet	83,0	83,6	84,5	85,1	85,3
Nordland	78,8	79,6	79,9	81,1	81,6
Fauske	75,0	75,7	77,0	79,7	82,1

Tabell 18: Andel elever som trives godt på skolen i prosent av alle som svarte på undersøkelsen. Kommunens tall omfatter elever som går på skole i kommunen. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder). Data fra Elevundersøkelsen som gjennomføres årlig i 7. og 10. klasse. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

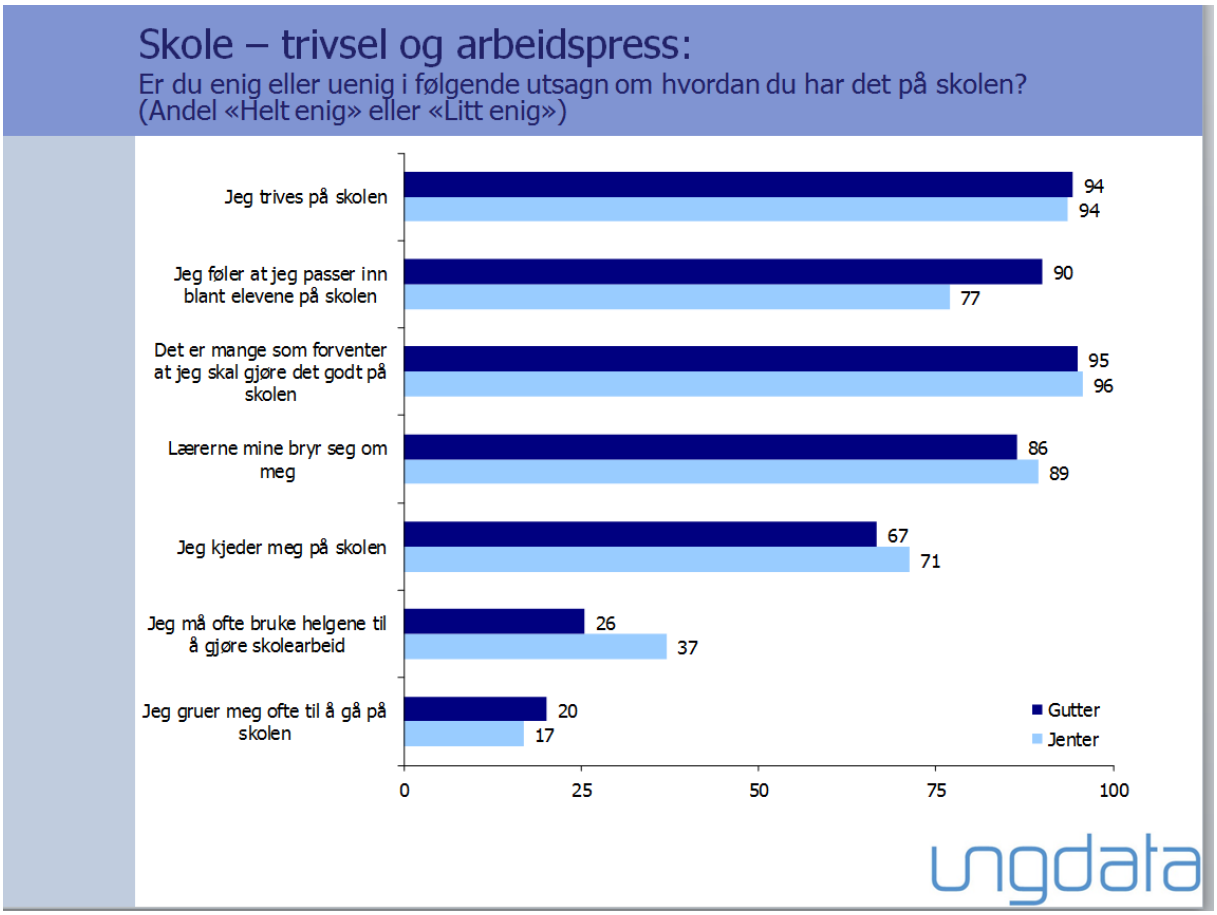

Figur 16. Spørsmål om trivsel og arbeidspress på skole. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenligning mellom kjønn. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Tabell 18 viser at elever (7. og 10. klasse) i Fauske trives bedre på skolen i 2015/2016 enn de gjorde 9 år tidligere. Denne forskjellen ses ikke i landet for øvrig.

Fra figur 16 kommer det frem at 94 % av elever i 8., 9. og 10. klasse sier at de trives på skolen, det gjelder for alle de 3. klassetrinnene mest av alt trives 10. klassinger med 96 %, mens landsgjennomsnittet er 93 % for alle klasser.

Det fremkommer av ungdatamaterialet at 20 % av guttene gruer seg ofte til å gå på skolen og og 17 % av jentene sier det samme, det er flest i 9. og 10. klasse som gruer seg. En forholdvis stor prosent (ca.70 %) av både jenter og gutter i ungdomsskolen sier at de kjeder seg på skolen, færrest som kjeder seg i 8.klasse. Jenter bruker mere tid på lekser i helgene enn gutter. Hele 95 % av jenter og gutter sier at det er mange som forventer at de skal gjøre det godt på skolen.

5.12.3 Mobbing

Mobbing er en vesentlig individuell risikofaktor for psykiske lidelser (Fosse 2006). Barn som mobbes har opptil sju ganger høyere risiko for psykiske plager som engstelse, depresjon, ensomhet og rastløshet, enn barn som ikke mobbes. Blant barn og unge som mobbes er også kroppslige helseplager som hodepine, ryggsmerter, "vondt i magen" og svimmelhet, dobbelt så vanlig som blant andre barn. Jo oftere et barn blir mobbet jo større er risikoen for helseplager (Nordhagen 2005).
Sammenhengen mellom mobbing og helseplager understreker at det er viktig å forebygge mobbing i skolen. Det er dessuten viktig å følge med på statistikk over andelen som har vært utsatt for mobbing for å si om hvordan iverksatte tiltak fungerer, og for å kunne drive lokalt kvalitetsforbedringsarbeid. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

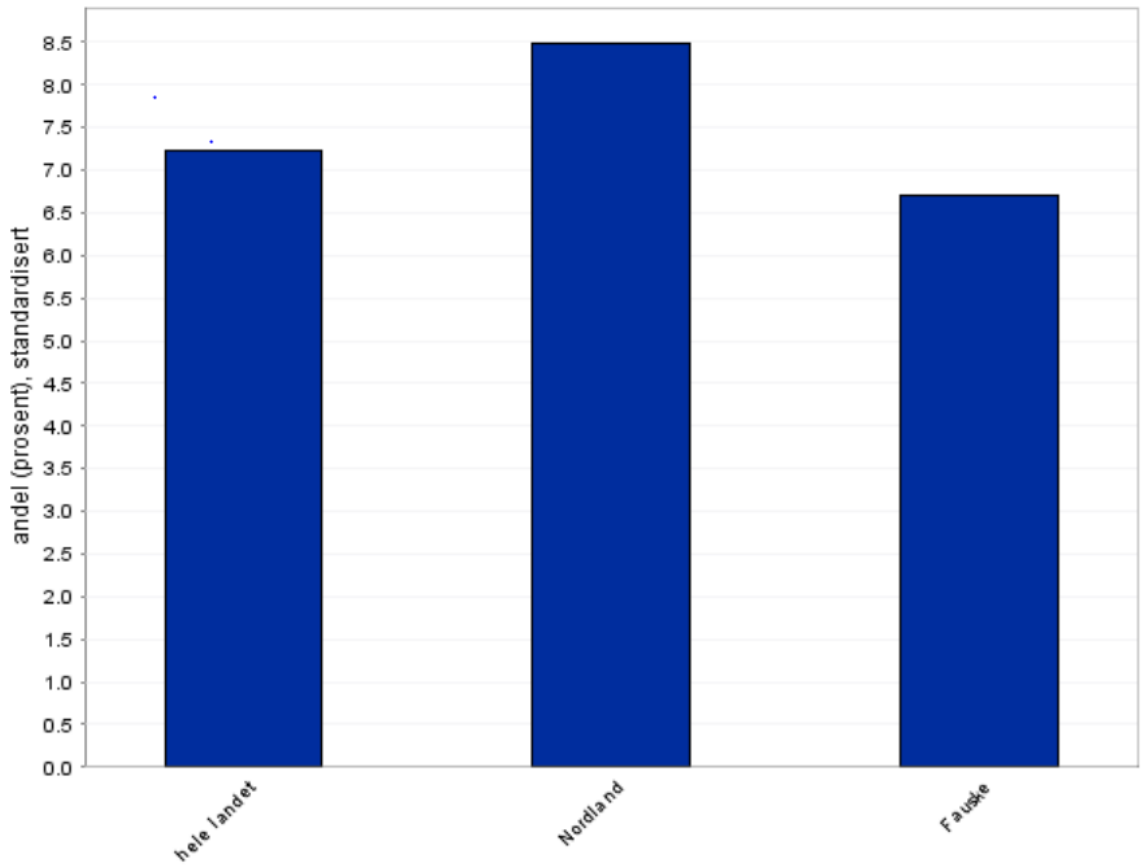

Figur 17: Andel elever i 7. og 10. trinn i grunnskolen som har opplevd mobbing de siste månedene i prosent av alle elever som deltok i undersøkelsen. Kommunens tall omfatter elever som går på skole i kommunen. Statistikken viser 5 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 5-årsperioder). Data fra Elevundersøkelsen som gjennomføres årlig i 7. og 10. klasse. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

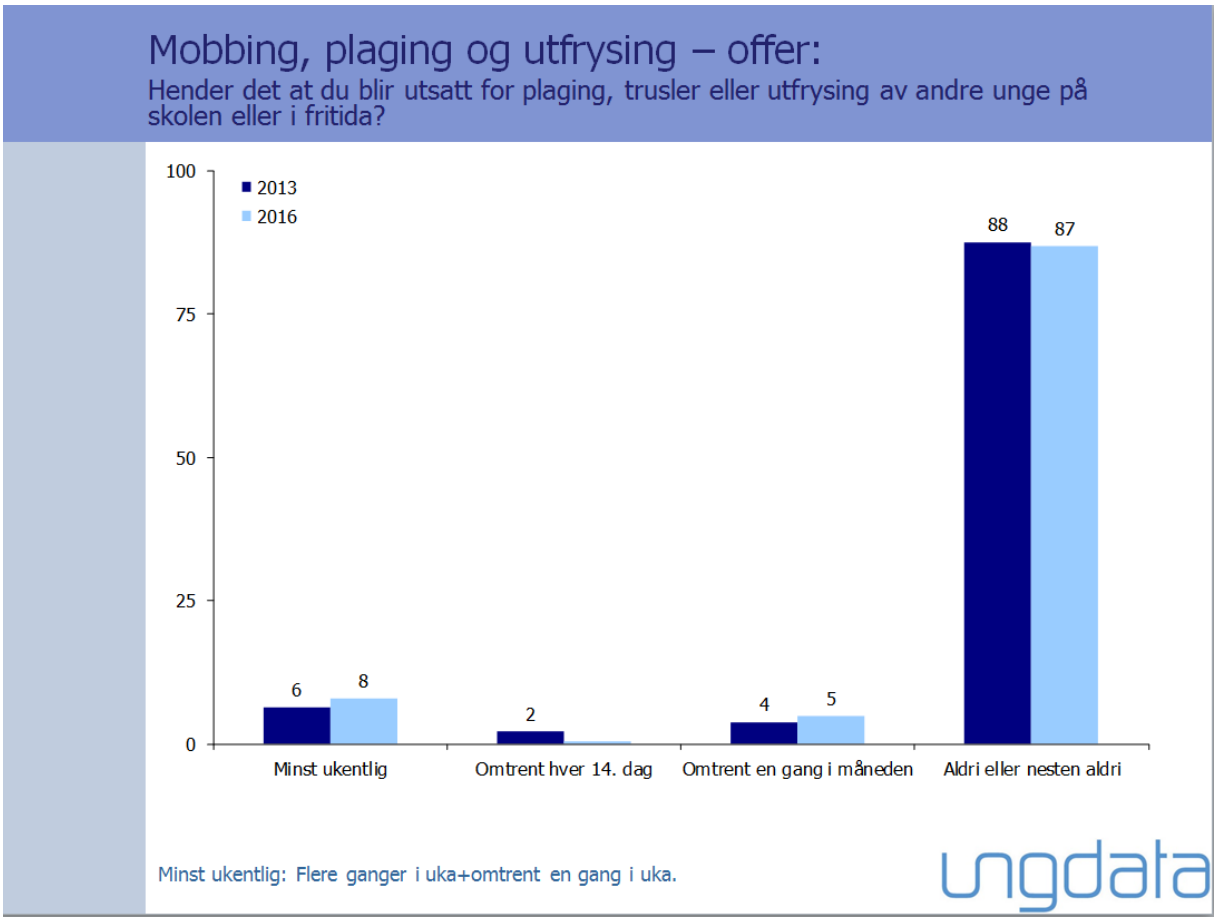

Figur 18. Spørsmål om mobbing, plaging og utfrysing – offer. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med tall fra 2013. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Figur 18 viser at det er et lavere antall elever som opplever mobbing i Fauske kommune enn i Nordland og i landet for øvrig. Samtidig viser ungdataundersøkelsen at kommunen har en økning fra 6 til 8 % fra 2013 til 2016 av ungdommer som opplever ukentlig plaging, trusler eller utfrysing av andre unge på skolen eller i fritida.

Skolene i Fauske følger nasjonale retningslinjer og Olweus-modellen for ivaretakelse når det har skjedd uønsket adferd knyttet til mobbing. Det ses også på opprettelse av et eget beredskapsteam knyttet til TIMS-teamet for bistand i alvorlige mobbesaker. For tiden utprøves også ulike forskningsbaserte trivselsprogram, som supplement til antimobbearbeidet.

5.12.4 Risikoatferd, vold og kriminalitet

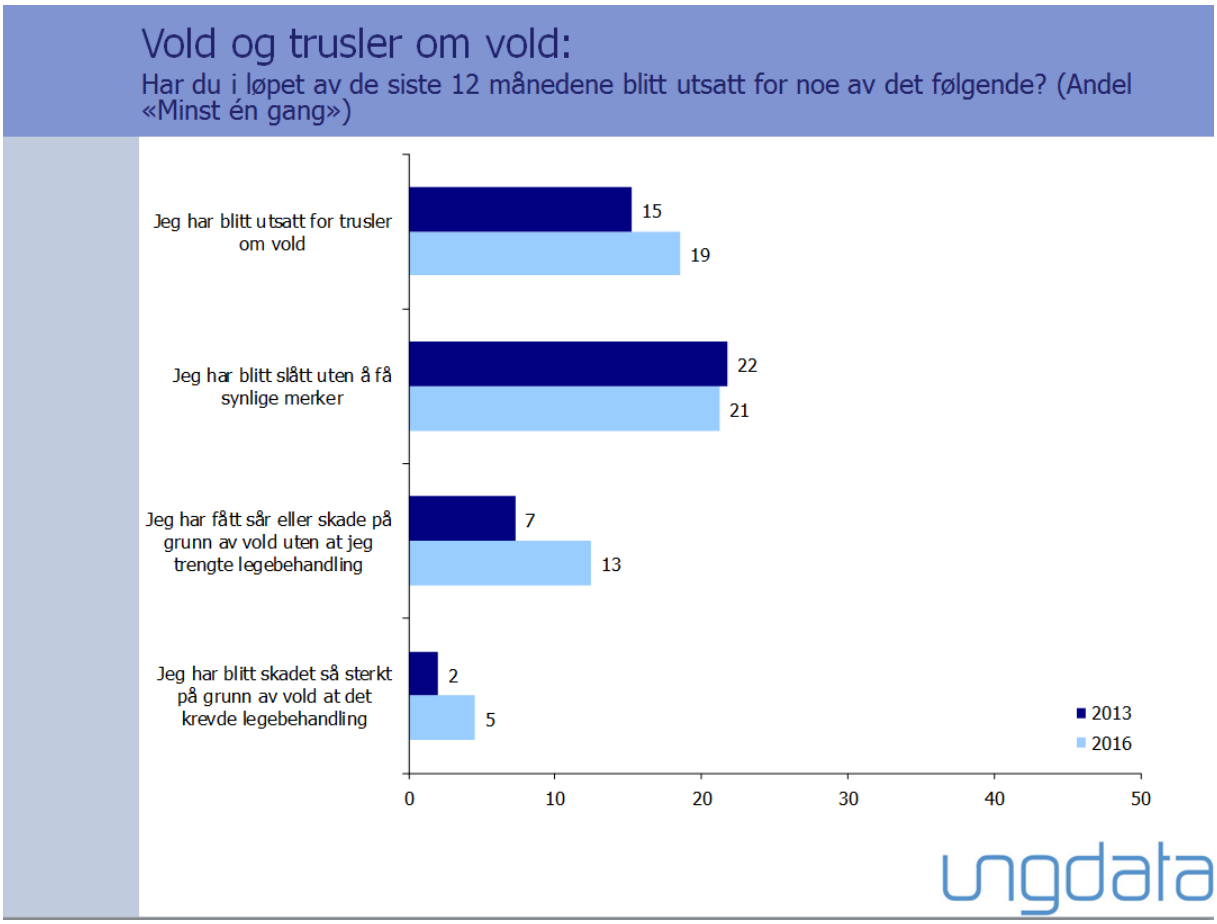

Figur 19. Spørsmål om vold og trusler om vold. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med tall fra 2013. Kilde Ungdata Fauske, 2016

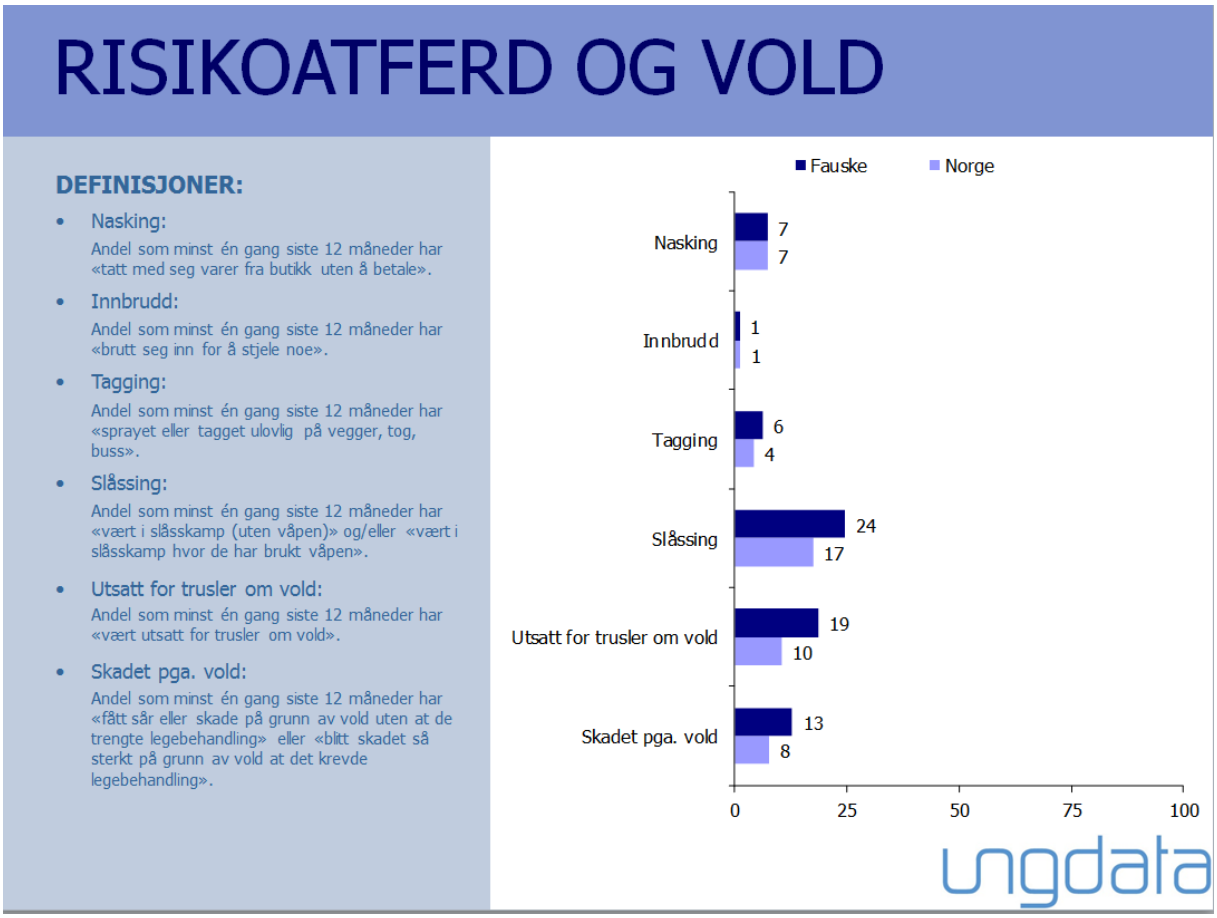

Figur 20. Spørsmål om risikoatferd og vold. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med gjennomsnittet for landet som helhet. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Figur 19 sier at det har vært en økning av vold og trusler om vold fra 2013 til 2016. Figur 20 viser svarer at det er en høyere andel ungdommer på Fauske som er utsatt for trusler om vold enn landet for øvrig. I tillegg er det mere slåssing og flere som er skadet på grunn av vold enn landsgjennomsnittet.

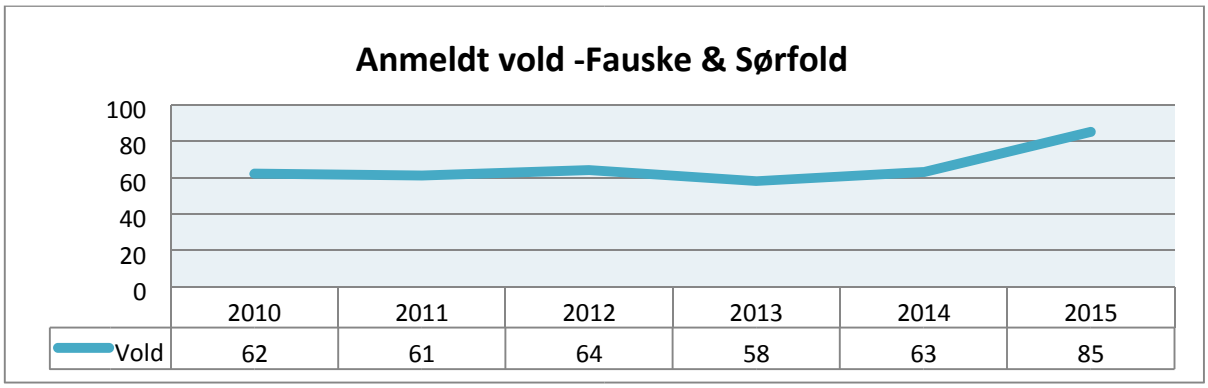

Figur 21. Kilde: PAL for STRASAK

Politiet har registrert en økning på 35 % i anmeldt vold på Fauske og Sørfold i 2015, sammenlignet med 2014. Dette skiller seg ut fra en nokså stabil utvikling i perioden 2010-2014. Økningen gjelder spesielt trusler og legemssaker, med henholdsvis 55 % og 17 % økning fra 2014.Dette er en økning som ses både i Nordland og i hele landet. Politiet gir uttrykk for at øvrige etater har fått en lavere terskel for å koble på politiet i disse saker. Politiet har fokus på den utviklingen som vi kan se antydning til i Fauske.

5.12.5 Psykisk helse barn og unge

Ensomhet er det motsatte av god sosial støtte. God sosial støtte innebærer at en får kjærlighet og omsorg, blir aktet og verdsatt, og at en tilhører et sosialt nettverk og et fellesskap med gjensidige forpliktelser. Manglende sosial støtte øker faren for både fysiske og psykiske lidelser.
Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

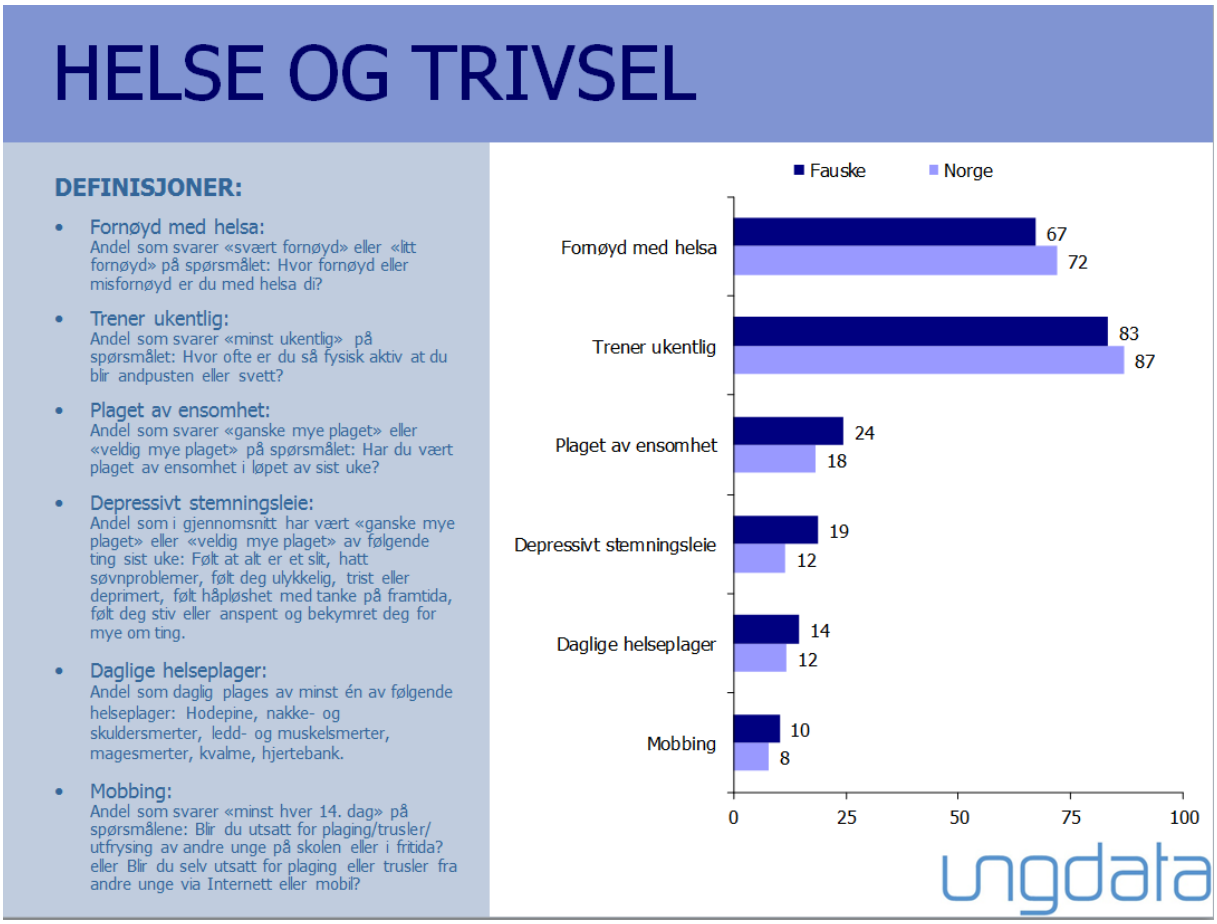

Figur 22. Spørsmål om helse og trivsel. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med gjennomsnittet for landet som helhet. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Det var en høyere andel av ungdomsskoleelever i Fauske som oppgir å ha psykiske plager enn eller i landet (Ungdata Fauske 2016). Flere ungdommer oppgir at de er plaget av ensomhet enn ellers i landet og flere ungdommer oppgir at de den siste uken har «følt at alt er et slit», «hatt søvnproblemer», «følt seg ulykkelig, trist eller depprimert», «følt håpløshet med tanke på fremtia og «følt seg stiv eller anspent og bekymret for deg for nye ting». På spørsmål om elevene bli utsatt for plager/trusler/utfrysning av andre unge på skolen, i fritiden, via internett eller mobil, er det 10 % av de unge som svarer at de har opplevd det, mot 8 % på landsbasis.

Figur 22 viser at 19 % av ungdommene svarer at de har depressivt stemningsleie, tallet er uforandret fra 2013 og det er litt høyre enn landsgjennomsnittet. Ungdataundersøkelsen viser også at jenter oppgir i høyere grad enn gutter at de benytter seg av helsetjenesten, det gjelder både helsesøster, lege, psykolog eller psykiater. Jenter oppgir at de har et høyere bruk av smertestillende medikamenter enn gutter, og at de har jevnt over mere fysiske helseplager enn gutter, plager som hodepine, mage – og leddsmerter.

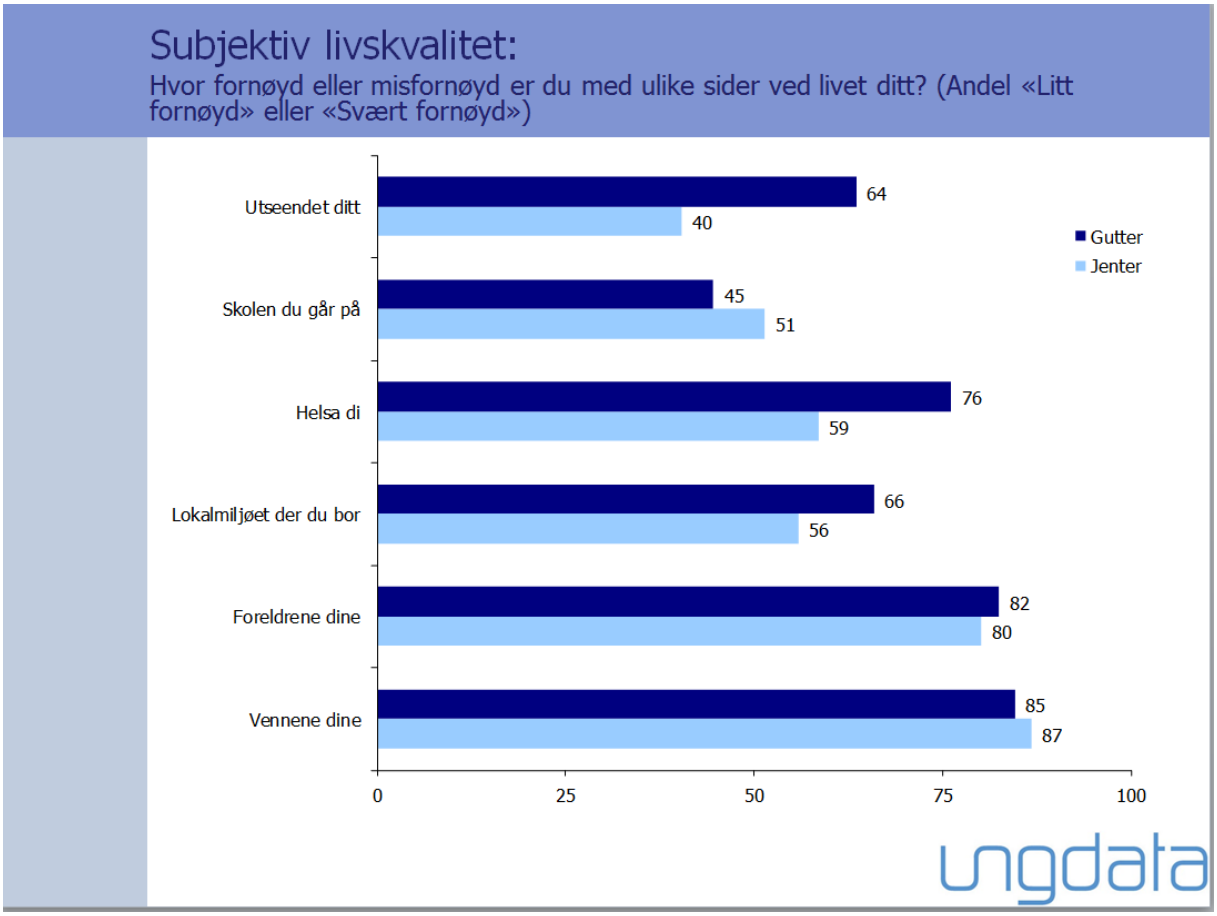

Figur 23. Spørsmål om subjektiv livskvalitet. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenligning mellom jenter og gutter. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Trivsel handler til dels om hvor fornøyd eller misfornøyd en er med livet sitt. Av figur 17 fremkommer det at gutter generelt sett er mere fornøyd med livet enn jenter.

> «*Det er absolutt grunn til å være bekymret, både over at prestasjon er blitt en så sentral del av den enkeltes unges livsprosjekt og fordi det er vi selv- som samfunn- som har lagt rammene for det. For samtidig som vi ønsker at de unge skal ha ambisjoner og målsettinger om å ha god helse, en framtidig arbeidslivstilknytning og økonomisk trygghet, så bidrar det manglede generasjonsskillet til å gjøre voksensamfunnet nærsynt. Vi mister evnen til å reflektere over og vurdere disse forholdene og konsekvensene av dem med tilstrekkelig sunn, kritisk og nødvendig distanse.*»[15]

[15] Dagens ungdom bekymring og prestasjon. Kronikk 2016. Nordlandsforskning

Barne- og ungdomspsykiatrisk poliklinikk i Indre Salten (BUPiS)

BUPiS gir behandlingstilbud til barn og ungdom (18 år) og deres foreldre. Tilbudet omfatter undersøkelser, utredninger, råd og veiledning og behandling. BUPiS dekker kommunene Beiarn, Steigen, Saltdal, Fauske og Sørfold.

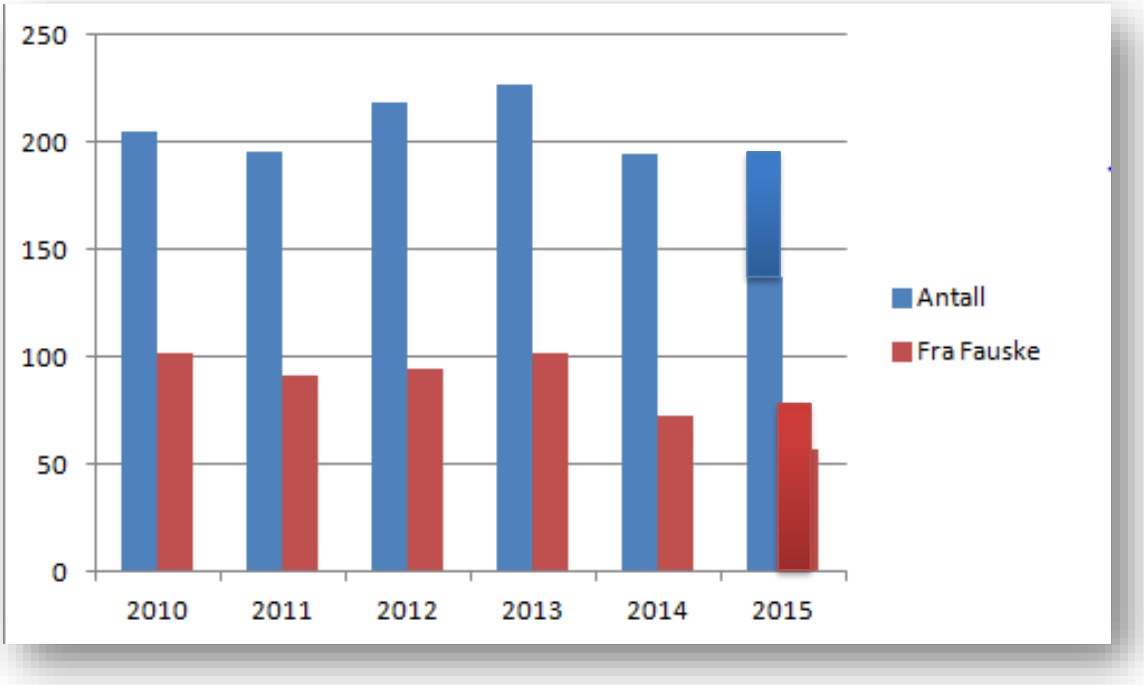

Figur 24. Viser antall mottatte henvisninger BUP indre Salten. Kilde: BUP-Indre Salten.

Figur 24 viser en nedgang i antall henvisninger fra Fauske kommune fra 2013 til 2014, og en liten oppgang i 2015.

Fauske kommune samarbeider med BUP i konkrete enkeltsaker og utviklingsarbeid. Familiemøte er et tiltak som er utviklet i et nært samarbeid mellom BUPiS og Fauske kommune. Familiemøte er familiens møte med kommunale tjenester og BUP. Familiemøte betyr at tjenestene sammen med familien avklarer hvem som er med videre, og sammen planlegger videre oppfølging, utredning og behandling. Familien unngår unødvendig venting og hjelpeapparatet gjør bedre beslutninger. Familiemøtet er forsket på av Nordlandsforskning på oppdrag av Fauske kommune. Denne formen for samhandling med familien er ansett som positivt.

5.13 Fysisk miljø

Gjennom utforming av det fysiske miljøet kan kommunen legge til rette for fysisk aktivitet og sosial kontakt mellom mennesker. Ved å planlegge fysiske omgivelser med tanke på helsefremming kan en bidra til bedre fysisk og psykisk helse i befolkningen. Det er lettere å være fysisk aktiv dersom nærmiljøet er trygt og innbyr til aktivitet.

5.13.1 Offentlig bygninger og uteområder

Miljørettet helsevern i barnehager og skoler skal sikre det fysiske og psykososiale «arbeidsmiljøet» til barn. Det er krav om godkjenning av barnehager og skoler i medhold av forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler § 6. I første omgang gjelder dette godkjenning av byggeplaner-plangodkjenning. Når bygget er tatt i bruk er det behov for en driftsgodkjenning.

Godkjenningsmyndigheten er lagt til kommunestyret. Kommunestyret i Fauske vedtok 13.12.11, i sak KOM-048/11, å delegere begrenset vedtaksmyndighet til Helse- og Miljøtilsyn Salten IKS fra 01.01.12. For å sikre at medisinsk faglige hensyn er godt nok ivaretatt i IKS sine vurderinger, er saksbehandlingen utføres i samråd med kommunelege i Fauske.

Barnehager i Fauske kommune

Navn			Besøksadresse	Postnr	Godkjent dato	Kommentarfelt	Sist besøkt	Sist tilsyn
Fauske idrettsbarnehage	1	P	Tareveien 7	8201	13.07.2011		2015	2015
Kvitre barnehage	1	P	Kvitblik	8200	01.06.2007		2014	2014
Lyngheia barnehage avd. Lyngveien	1	P	Lyngveien 4	8200	30.06.2009		2015	2015
Lyngheia barnehage avd. Tinkeliheia	1	P	Tinkeliheia 1	8200	24.09.2007		2014	2014
Medås gårdsbarnehage	1	P	Medås	8200	30.05.2012		2015	2015
Stemland gårdsbarnehage	1	P	Stemland	8215	19.08.2010		2015	2015
Erikstad barnehage	1		Tareveien 5	8200	27.06.2014		2014	2014
Hauan barnehage	1		Bærlyngveien 10	8200	31.05.2012		2015	2015
Sulitjelma barnehage	1		Sandnes 6	8230	09.01.2003		2013	2013
Valnesfjord barnehage	1		Løkås	8215	24.07.2013		2013	2013
Valnesfjord barnehage avd. Kosmo	1		Kosmo	8215	07.11.2002		2013	2013
Vestmyra barnehage	1		Tiurveien 2	8200	09.01.2003		2013	2013

P = Privat barnehage

Tabell 19. Kilde Helse- og miljøtilsynet Salten IKS

Skoler i Fauske komunne

Navn			Besøksadresse	Postnr	Godkjent dato	Kommentarfelt	Sist besøkt	Sist tilsyn
Fauske videregående skole	1	P	Gymnasvn 5	8200	13.04.2015		2015	2015
Nordlys kristen grunnskole	3	P	Kvitblik	8201		1 av 10 avvik gjenstår. TM-vedtak frist: 31.12.2016	2014	2014
Erikstad skole	1		Tarevn 5	8200	04.06.2012		2012	2012
Hauan skole	1		Grendeveien 1	8200	09.01.2003		2010	2010
Valnesfjord skole	1		Løkås	8215	07.11.2002		2014	2014
Finneid skole	2		Tinkeliheia 3	8201	30.12.2002	Ombygging, utvidelse og renovering plangodkjent	2014	2014
Vestmyra skolesenter	2		Gymnasvn 12	8200		Plangodkjent 01.06.2015	2014	2014
Sulitjelma skole	3		Sandnes	8230	09.01.2003	Driftsgodkjenningsprossessen er påbegynt	2016	2016

P = Privat skole/ikke-kommunal

Tabell 20. Kilde Helse- og miljøtilsynet Salten IKS

5.13.2 Trafikksikkerhet

Fauske kommune har over flere år vært en del av Salten Regionråds Sykkel-løft.
Regionrådet går enda lenger og har lansert et eget programområde som heter «Sykkel i Salten» - som både er en turistsatsing, men også et virkemiddel for at lokalbefolkningen skal kunne benytte sykkel mer til/fra jobb og skole, og som rekreasjon. Kommunen har trafikksikkerhetsplan som er basert på systemtenkning i trafikksikkerhetsarbeidet i hele kommunens organisasjon. Planen rulleres jevnlig. Handlingsprogrammet for fysiske trafikksikkerhetstiltak rulleres årlig. Ved neste rullering bør kommunen ta steget helt ut og utarbeide plan som tilfredsstiller kriteriene for trafikksikker kommune.

Omlegging av skolestrukturen i Fauske sentrum gir ny trafikksituasjon og nye trafikkmessige utfordringer. Prosjektgruppa for trafikksikker skolevei har i samarbeid med konsulentfirmaet Norconsult utarbeidet rapport om hva som ligger av behov og løsninger for Fauske sentrum.
I Norconsults rapport er det foreslått løsninger og listet opp en prioritering av tiltak i Fauske sentrum. Prioriteringen er i tråd med det synet prosjektgruppa har. Norconsult har i sitt arbeid beskrevet situasjon og tiltak, men også prissatt mange av de ulike trafikksikkerhetstiltakene.

Tabell 18 De forskjellige tiltak i Norconsults rapport

Tiltak	Navn	Statlig vei	Kommunal vei	Merknader
1	Bussholdeplass Vatnbygdveien			Ikke beregnet
2	Bussholdeplass E6 Gartneriet			Ikke beregnet
3	Nicokrysset Kulvert under E6	28 000		
4	Nicokrysset Lysregulert kryssing	300		
5	Møllnveien Lysregulsert overgang	300		
6	Kirkeveien Lysregulsert overgang	300		
7	Eiaveien - Terminalveien		730	Lys ikke medregnet
8	Stasjonen - Kobberveien		570	Lys ikke medregnet
9	Eiaveien - Lys i kulvert		50	
10	Stasjonen - Bremsebakken		850	
10b	Stasjonen - Bremsebakkens vestside 3m fortau		515	
11	Tinkelheia - Opphøyet og beløyst gangfelt		85	
12	Finneid skole Innkjørsel			Ikke beregnet
13	E6 Løvgavlen - Hjemås	4330		Lys ikke medregnet
14	Terminalveien G/S-vei	1560		Lys ikke medregnet
15	Hauan - Skiåheia Lysløypa G/S-vei		1950	Lys ikke medregnet
16	Rognveien - Oppgradering		200	Anslått kostnad
17	Erikstadveien - Fortau		2000	Lys ikke medregnet
18	Møllnvenei - Farvikbekken - Vestmyra Boligpark		640	Lys ikke medregnet
19	Grønnåsveien - Stenging lastebil			Skilting
20	Haubakken - Forsamlingshuset		90	
21	Malmveien - Marmorveien			Vurdere tiltak
22	Farvikveien - Stenging lastebil			skilting
	Lys Gnag/sykkelvei (belysningklasse S4)	1487	1675	
	Gangbro over jernbanen		27 000	59 m bru
	Sum	36 277	36 355	
	Sum total		72 632	

Tabell 21. Beregnede kostander i 1000 kr. Foreløpig tall.

5.13.3 Samferdsel og kommunikasjon

Fauske er et trafikknutepunkt for offentlig kommunikasjon. E6 går gjennom sentrum og videre nordover, mens vestover fortsetter Riksvei 80 gjennom Valnesfjord til Bodø. Det er flere daglige avganger med Buss til Bodø, også tidlig avgang for å rekke morgenflyet til Oslo kl. 07.00.

For reisende som kommer med tog og skal videre nordover, må disse over i buss på Fauske jernbanestasjon. Mange benytter seg hver dag av pendlertoget mellom Fauske og Bodø, toget har flere daglige avganger.

Buss og tog tilbudet er godt til skole, jobb og pendling på dagtid, men ellers for lite i forhold til fritid spesielt fra Sulitjelma og Valnesfjord til sentrum.

50 % svarer «svært bra» eller nokså bra» på spørsmålet: Tenk på områdene rundt der du bor. Hvordan opplever du at tilbudet til ungdom er når det gjelder kollektivtilbudet? Se figur 14 side 39 (Ungdata, Fauske 2016)

5.13.4 Natur og naturterreng

Å bevare eller skape grønne nærområder er viktige folkehelsetiltak. Fra naturens side er mulighetene for å drive friluftsliv i Fauske nærmest ubegrenset. Kommunen har stor variasjon i naturtyper som gir rike muligheter for å drive alle typer friluftslivsaktiviteter, som jakt/fiske, bær/sopplukking, bading, naturstudier (geologi, fugletitting, botanikk, fotografering), ski/turgåing, grotte-/isbreturer, klatring, båt/kano, sykkelturer, riding, m.m.

Badestranda på Lund, Straumøyra ved Finneid-Straumen og Nordvika er regulerte områder. Fridalen og området rundt Valnesfjord helsesportssenter, Klungsetmarka, Badestranda på Lund, Finneidfjell og Vallvatnet/Kvitblikvannet er tilrettelagte nærturområder. I tillegg er det en rekke friluftslivsområder i utmarka rundt om i hele kommunen.

Sjunkhatten nasjonalpark «Barnas Nasjonalpark» ble åpnet i 2010, og er et statlig sikret friluftsområde. Regjeringen ønsker å legge vekt på spesiell tilrettelegging og utvikling av tilbud rettet mot barn og unge. Nasjonalparken ligger i kommunene Bodø, Fauske og Sørfold med hoved innfallsporten i Fridalen.

Friluftslivs kartlegging fra 2012 gir kommunen et godt verktøy for å vurdere friluftslivsinteressene i areal- og dispensasjonssaker og i andre relevante sammenhenger. Kartleggingen er tilgjengelig digitalt via kommunens hjemmeside.

43 nærmiljøanlegg er bygd ut i kommunen. I kommunens «Delplan for idrett og friluftsliv» er det poengtert at det er behov for en kartlegging av nærmiljøanlegg og at flere anlegg bærer preg av lite tilsyn og vedlikehold.

Å bevare eller skape grønne nærområder er et viktig folkehelsetiltak. Nærområder kan bedre folkehelsen ved å bidra til trivsel og livskvalitet, tilby sosiale møteplasser, stimulere til fysisk aktivitet, virke stressreduserende, dempe negative effekter av luftforurensning og trafikkstøy.

Forskning har vist at bruken av grøntområder avtar raskt med avstand fra hjemmet. For at et grøntområde skal være tilgjengelig for barn og eldre bør det ikke ligge mere enn 400 meter fra hjemmet.

5.13.5 Universell utforming

Universell utforming skal være en integrert del av en helhetlig utforming og ikke en særtilrettelegging. Målet er å oppnå likestilling og deltakelse for personer med nedsatt funksjonsevne ved å fjerne barrierer. Universell utforming forutsetter at hoved løsningen skal imøtekomme alle brukeres behov.

Særskilte grupper er for eksempel personer med nedsatt funksjonsevne, innvandrere og flyktninger, syke og eldre, og personer med interesser hvor det er lite eller ingen grad av organisering. Tilrettelegging for fysisk aktivitet er særlig viktig for grupper som av ulike årsaker har utfordringer med å få innpass i vanlig organisert aktivitet. Denne typen friluftsliv trenger tilrettelegging for de med nedsatt funksjonsevne. Noen områder i kommunen har tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne, det er ved Valvatnet, i Daja ved Emmavann og rundt Valnesfjord helsesportssenter.

Kommune legger til rette for universell utforming ved rehabilitering og utbygging av anlegg og områder.

5.14 Biologisk og kjemisk miljø

5.14.1 Drikkevannskvalitet

Drikkevann er alle former for vann som er bestemt til næringsmiddel- eller husholdningsformål, uavhengig av om det leveres gjennom et ledningsnett, på flasker, i tanker eller annen emballasje. Det vannet vi drikker utgjør bare en liten del av alt vannet vi forbruker. Likevel skal alt vann som inngår i husholdningen holde en kvalitet som kan benyttes til drikke.

Indikatoren har som formål å formidle situasjonen for befolkningen med hensyn til deres tilgang på trygt vann. Informasjon om drikkevannskvalitet finnes kun for den delen av befolkningen som er tilknyttet rapportpliktig vannverk. I vurderingen av befolkningens drikkevannskvalitet, må det derfor tas hensyn til hvor stor andel av befolkningen som er tilknyttet slike vannverk og som man da har informasjon om (forsyningsgraden).
Drikkevann fritt for smittestoffer er en vesentlig forutsetning for folkehelsen, og E.coli er en av de mest sentrale parametere for kontroll. E. coli er en tarmbakterie som indikerer fersk fekal forurensing. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

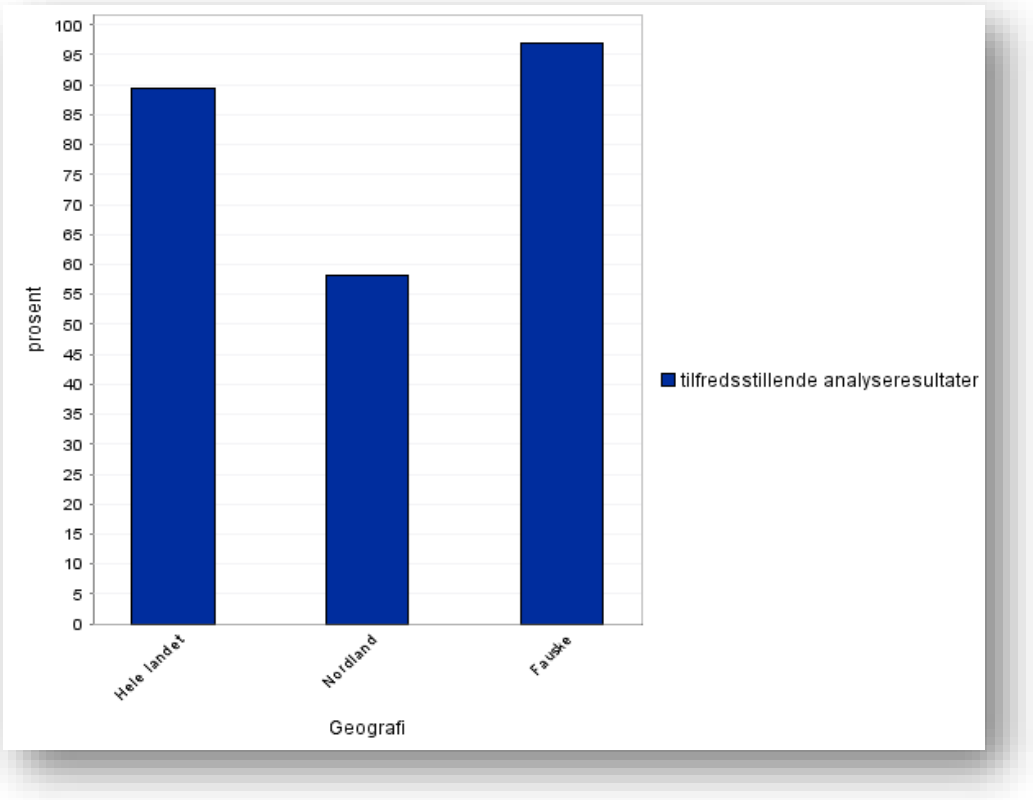

Figur 25: Andelen personer tilknyttet vannverk med ulik kvalitet på drikkevannsforsyningen mtp, E. coli/ koliforme bakterier og leveringsstabilitet i prosent av befolkningen tilknyttet rapportpliktige vannverk (vannverk som forsyner minst 50 fastboende personer og/eller 20 husstander). Tallene omfatter både private og kommunale vannverk. Årlige tall. Dataene er samlet inn fra Mattilsynets skjematjeneste, MATS, via Altinn. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

5.14.2 Utslipp av klimagasser og forurensning

Det anslås at om lag 20 prosent av de nasjonale utslippene er knyttet til kommunale virkemidler og tiltak. Fauske kommune ligger på gjennomsnittet i Salten når det gjelder utslipp av klimagasser.

Kommunen vektlegger i sin klimaplan reduksjon av kommunalt utslipp av klimagasser ved å fokusere på miljøvennlige transportmidler, økt bruk av kollektivtransport og alternativer til dagens møte- og reisevirksomhet. Kommunen skal også gjennom holdningsskapende arbeid stimulere innbyggerne og næringslivet til å redusere sine klimagassutslipp.

Størst utfordring når det gjelder forurensing er knyttet til to forhold:

- Tungtrafikk på E6 gjennom sentrum
  Tall fra Statens vegvesen viser økning i trafikken pr døgn gjennom Fauske sentrum, andel av tunge kjøretøy har økt betraktelig etter at TG båten i Bodø ble lagt ned. Forurensing etter 104 års gruvedrift i Sulitjelma

- Gruvedrift
  Drifta ved kobbergruvene i Sulitjelma ble lagt ned i 1991. Det er gjort en rekke oppryddingstiltak for å få kontroll på forurensing etter nedleggelse av gruvedriften. Det pågår en løpende overvåking av vannkvaliteten og det er avdekket at miljøeffekten av tidligere gjennomførte tiltak er ikke tilstrekkelig for å innfri miljømyndighetenes krav. Nærings- og fiskeridepartementet har gitt Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) i oppdrag å utarbeide en rapport som beskriver mulige tiltaksløsninger med kostnadsestimater. DMF har utført omfattende undersøkelser i området.

5.14.3 Radon

Radon er en radioaktiv edelgass som kontinuerlig dannes fra uran. Uran finnes naturlig, men i varierende konsentrasjoner i bergarter og mineraler. Både jordluft og grunnvann inneholder derfor radon. Radon i bygninger kommer vanligvis fra jord lufta i bygge grunnen (Kilde: Statens strålevern).

Tobakksrøyking er den klart viktigste og dominerende enkeltårsak til lungekreft, og årsak til om lag 85 prosent av tilfellene. Nest viktigst er radon, som gir klart mest risikoøkning i kombinasjon med røyking. Radon i innelufta bidrar til cirka ti prosent av tilfellene (Kilde: Kreftregisteret).

I 2009 kom det strengere lovkrav til måling av radon. Kommunen har et ansvar for å påse at skoler og barnehager har kontroll på radonnivået i sine bygninger. Huseier har ansvar å måle i egen bolig og utleiebolig.

Alle formålsbygg i Fauske er målt (skoler, barnehager, institusjoner), og alle utleieboliger er målt. Private boliger i Fauske kommune har to områder med relativt mange målinger over tiltaksnivå, herunder nevnes Kvitblikk/Medås/Holtan med 40 % og Sulitjelma med 25 %.
Helse og miljøtilsynet Salten har rapporten (HMTS), og mer informasjon finnes hos HMTS.

6. Helserelatert atferd

Helserelaterte vaner etableres ofte i løpet av barne- og ungdomsårene. Det er derfor viktig å følge med på utvikling i barn og unges helse og levevaner for å iverksette forebyggende tiltak ved behov. Dette gjøres blant annet gjennom ulike undersøkelser blant annet Ungdata Fauske fra 2013 og 1016.

6.1 Levealder og fødselsvekt

Studier viser at levevaner ofte følger utdannings- og inntektsnivå. Det betyr at grupper med lengre utdanning og høyere inntekt i gjennomsnitt har bedre levevaner og helse enn grupper som har kortere utdanning og lavere inntekt. Endringer i forventet levealder kan indirekte si noe om befolkningens helse og levekår, om kvaliteten i helsetjenesten, medisinsk utvikling samt endringer i befolkningens levevaner og livskvalitet.

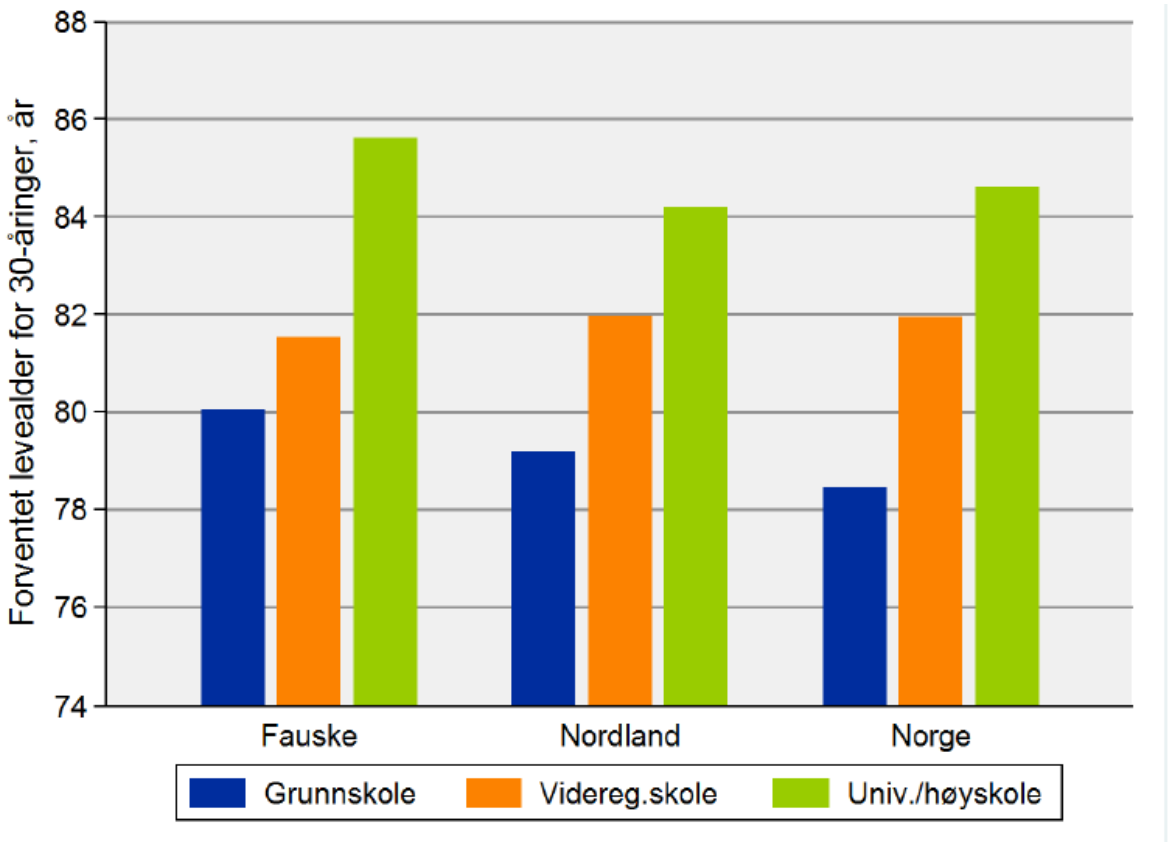

Figur 26. Viser forventet levealder ved 30 år etter utdanningsnivå (1999-2013)

Høy og lav fødselsvekt

Høy fødselsvekt er forbundet med økt risiko knyttet til selve fødselen. Høy fødselsvekt kan også være en risikofaktor for senere overvekt, diabetes og muligens visse kreftformer. Høy fødselsvekt er forårsaket av flere faktorer, fra genetiske faktorer til forhold under svangerskapet (bl.a. mors vekt). Lav fødselsvekt er en vesentlig risikofaktor for barns utvikling og helse. Kilde: Medisinsk fødselsregister ved Folkehelseinstituttet.

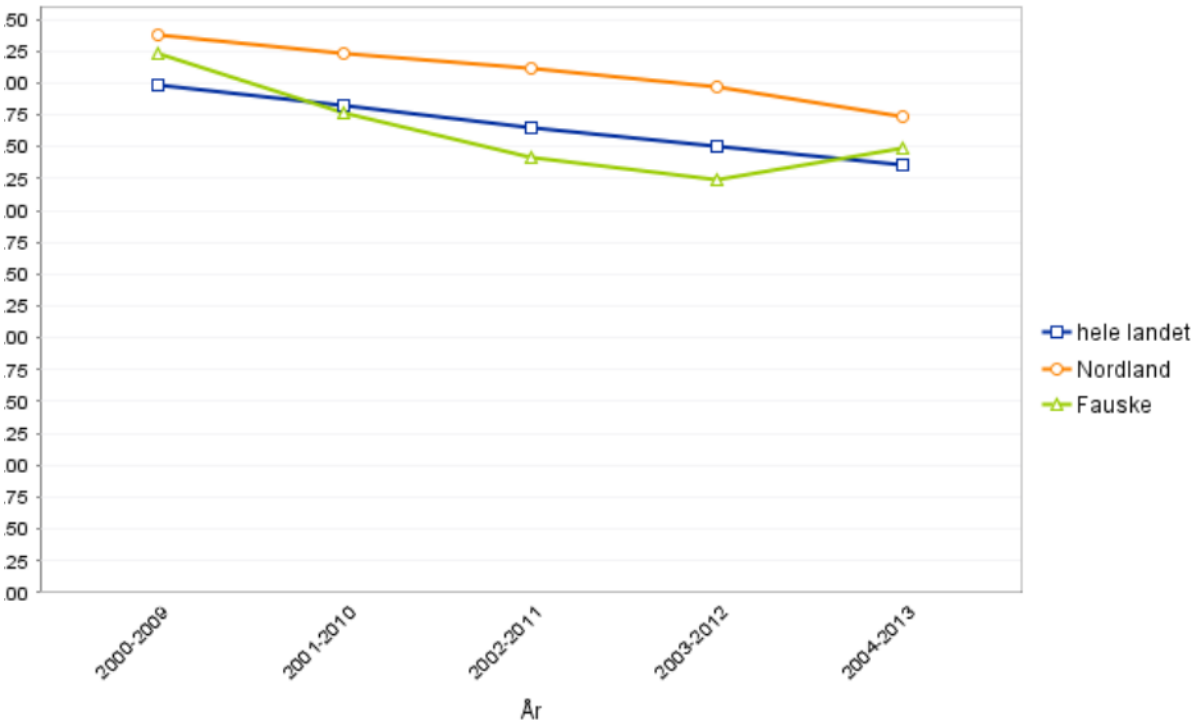

Figur 27. Antall og andel fødte med høy eller lav fødselsvekt. Andelen er beregnet i prosent av alle fødte med fødselsvekt > 500 gram. Statistikken viser 10 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 10-årsperioder).

6.2 Fysisk aktivitet og naturopplevelser

Fysisk aktivitet er en kilde til overskudd, helse og trivsel, forebygging av livsstilsykdommer, og er nødvendig for normal vekst og utvikling hos barn og unge. Både arbeidslivet og fritidsaktivitetene blir stadig mer stillesittende. Ved å stimulere befolkningen til økt fysisk aktivitet kan helseproblemer både forebygges og behandles. Tilrettelegging som stimulerer til bruk av nærområdene til egenorganisert aktivitet bør prioriteres. Det handler om å legge til rette for at folk kan mosjonere, trene, sykle, gå på ski og nyte naturen.

Kommunen har delplan for fysisk aktivitet og friluftsliv for perioden 2015- 2018. Sitat fra planen:

> *«Idrett og friluftsliv i Fauske har lange tradisjoner og kjennetegnes av et stort engasjement. Området er et viktig mål og virkemiddel i samfunnsutviklingen, og for bedret folkehelse. For at kommunen fortsatt skal være attraktiv og fremtidsrettet, er det viktig å tilrettelegge for trivsel og gode levekår. Et av flere virkemidler er idrett, friluftsliv, lek og rekreasjon, med tilhørende anlegg og områder».*

Innsatsen i kommunen for å fremme fysisk aktivitet er med på å påvirker forekomsten av flere livsstilsrelaterte sykdommer som overvekt, hjerte- og karsykdommer, type 2 diabetes m.m. Fysisk aktivitet kan fremme både trivsel og psykisk helse. Helsedirektoratet anbefaler at unge bør være fysisk aktive minst 60 minutter hver dag, voksne og eldre minst 30 minutter daglig. Fauske skolen har som målsetting at barn og unge skal være fysisk aktiv i minst 60 minutter daglig.

Idrettslag

Lag og foreninger tilbyr et variert aktivitetstilbud til kommunens innbyggere. Under idrettsregistreringen 2013 ble det registrert 3629 medlemmer fordelt på 26 lag. Dette er en økning på 904 medlemmer og 10 lag siden 2006. Hovedvekten på medlemmer er mellom 6-19 år. 2006 var tallene 2725 medl. og 16 idrettslag. 9 Friluftsorganisasjoner med ca. 1400 medlemmer pr årsmøte 2014. I 2006 var tallene 9 organisasjoner og 930 medlemmer. Dette viser en økning på 37,5 % siste 8 år.

På spørsmålet om hvor mange ganger den siste måneden har du vært med på aktiviteter, møter eller øvelser svarte 56 % av elevene at de har vært med i idrettslag. (Ungdata, 2016) Litt høyere svarprosent enn i 2013.

Idrettsanlegg

77 % av elevene i ungdomsskolene i Fauske (Ungdata, 2016) svarte bra eller nokså bra på spørsmålet: Hvordan opplever du tilbudet til ungdom når det gjelder idrettsanlegg i ditt nærområde? Dette er høyere enn landsgjennomsnittet (70 %). 56 % er medlem i idrettslag en liten økning fra 2016.

Det er ikke foretatt noen andre (enn Ungdata) konkrete undersøkelser i kommunen i forhold til fysisk aktivitet. De siste årene er det en opplevelse av at befolkningen i Fauske benytter seg i høyere grad enn tidligere av tilrettelagte stier og veier i nærmiljøet. Bedriftsidrettens «Ti på topp» som pågår hvert år fra 1. mai til 1. september har en økning i antall deltakere. I 2016 er det Fauske kommune registrert 10287 turer fordelt på 609 deltakere. Trenden i Norge er at antall aktive som trener og mosjonerer i befolkninger øker, mens andelen som benytter tradisjonelle idrettsanlegg ikke har økt og for noen anleggstyper har bruken stagnert. De fire anleggstypene, turstier/ turløyper, private helsestudio/ treningssenter, vekt-/ styrkerom og lysløype har hatt en markant økning i perioden 1999 – 2009 (Breivik, et al 2011).

Kommunen har 155 ulikeanlegg som er registrert i anleggsregistret og som har mottatt tippemidler, midler til nærmiljøanlegg. Alle skoler med unntak av Vestmyra skole og Valnesfjord skole har adgang til svært gode anlegg ute og inne. Vestmyra skole vil fra 2017 få et meget god helsefremmende uteanlegg og Valnesfjord skole vil få det samme fra 2019.

Stier og turløyper

Prosjektet «Stier med historie» har ført til opparbeiding og oppgradering av flere stier i hele kommunen. De seneste årene har også kommunen, Statskog, private m.fl gjennom fylkeskommunens turskiltprosjekt fått skiltet og tilrettelagt flere bolignære stier. Nedslagsfeltet til turskiltprosjektet er hele kommunen og inntrykket er at flere og flere benytter seg av områdene. Dette er rimelig anlegg, som gjør at flere kommer seg ut.

Gjennom flere ulike tiltak som «Ti på topp», Fjelltrimmen m.fl. blir nærturer og fjerne turer godt besøkt. Det er all grunn til å tro at det er økt bruk av alle stier i hele kommunen. Turskiltprosjektet bør videreføres i årene som kommer. Nye turstier og vi ser at området blir benyttet.

Antall deltakere «Ti på topp» siden oppstart.

År	Antall deltakere
2012	253
2013	420
2014	622
2015	702
2016	720

Tabell 22. Kilde: Bedriftsidretten i Nordland.

6.2.1 Barn og unge

Kommunen har som eier av barnehage og skole en unik mulighet til å legge til rette for at barn og ungdom får positiv erfaring med sunn mat og fysisk aktivitet. Helsestasjon og skolehelsetjenesten kan påvirke gjennom sin kontakt med barn, unge og deres foreldre. Det er veldokumentert kunnskap at barn og unge utvikler sine motoriske ferdigheter gjennom fysisk aktivitet og at fysisk aktivitet er godt for den psykiske helsa.

Barnehagene i kommunen har gjennom mange år hatt retningslinjer både for fysiske aktivitet og mat. Uteområdene bør gi muligheter for ulike aktiviteter og lek gjennom årstidene.

I utviklingen av Vestmyra nye skole er det satt fokus på helsefremmende utemiljøet og er tatt inn som en del av skolens læringsarena. Utearealet vil forhåpentligvis bidra til vekst innenfor de fritidsaktiviteter som har liten eller ingen grad av organisering (BMX, skating m.m.)

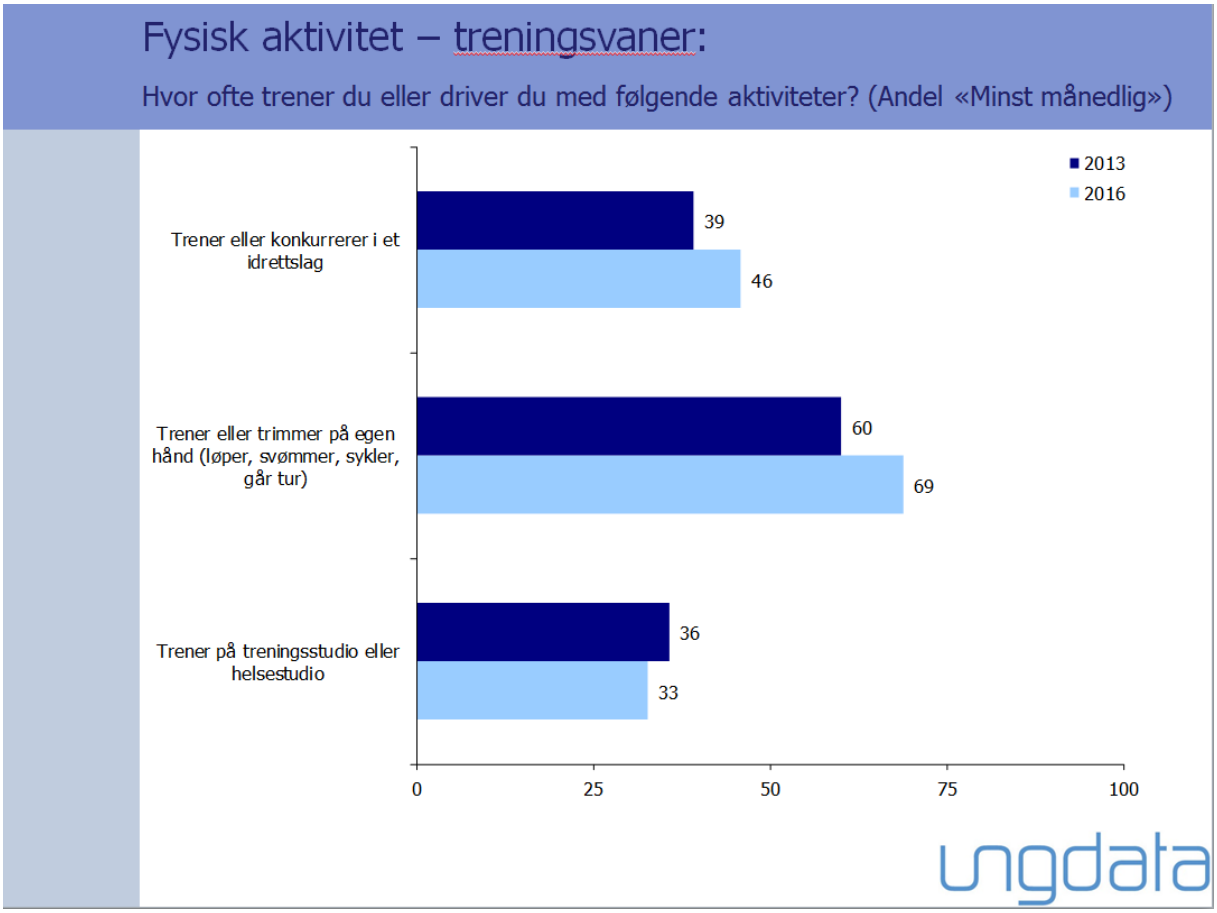

Figur 28. Spørsmål om fysisk aktivitet og trenings vaner – minst månedlig. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med landet forøvrig. Kilde Ungdata Fauske, 2016.

Figur 28 viser at det er en økning i antall ungdommer som trener eller driver med fysisk aktivitet fra 2013 til 2016. På samme tid kommer det frem i ungdataundersøkelsen fra 2016 at andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fysisk inaktive, andpusten eller svett sjeldnere enn en gang i uka, er høyere enn i landet for øvrig.

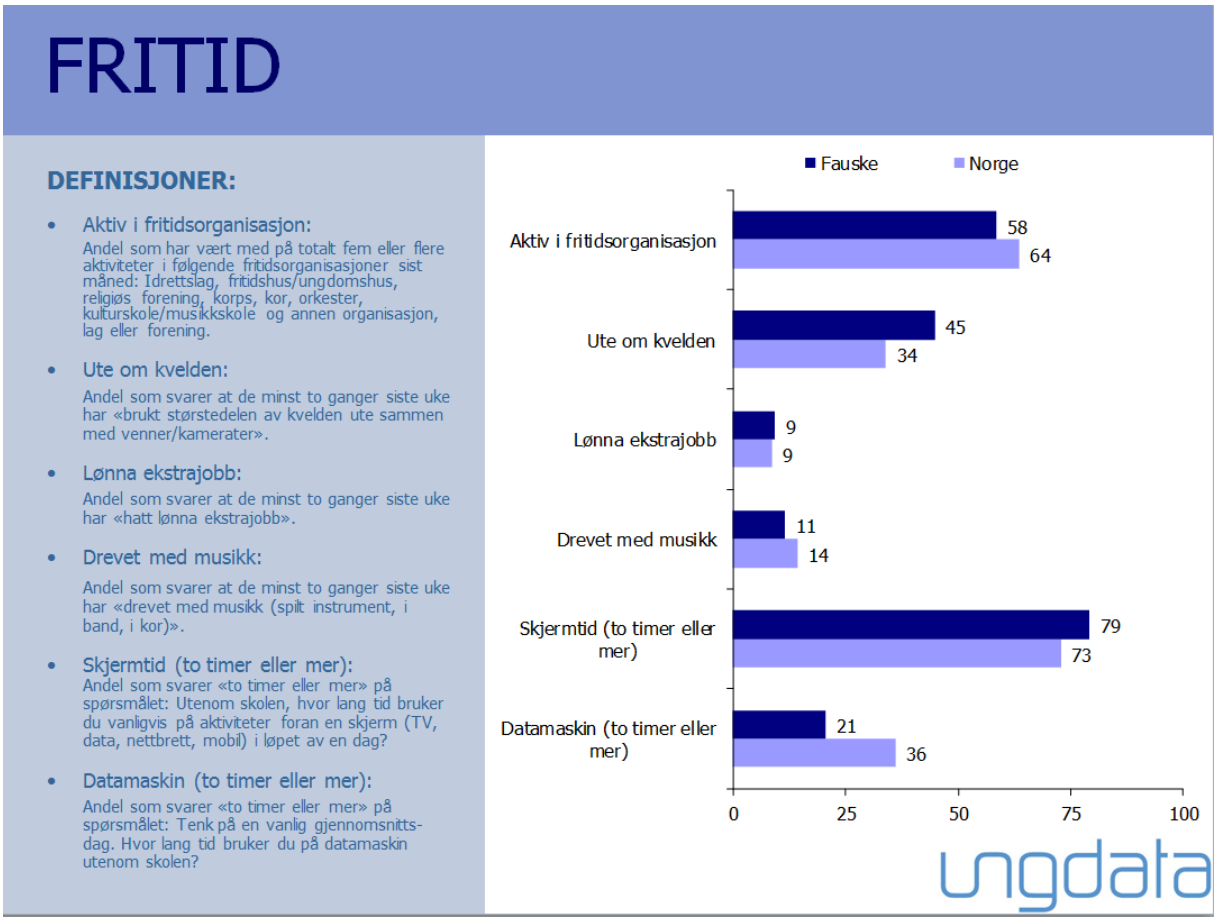

Figur 29. Spørsmål om fritid. Andelen i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet med landet for øvrig. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Ungdata Fauske, 2016 viser endring i ungdoms bruk av medier fra 2013 til 2016. Færre ungdommer bruker datamaskin etter skoletid enn tidligere, flere ungdommer bruker nettbrett og mobil.

46 % (2013) mot 21 % (2016) som svarer «to timer eller mer» på spørsmålet: *Tenk på en vanlig gjennomsnitts-dag. Hvor lang tid bruker du på datamaskin utenom skolen?*
67 % som svarer «to timer eller mer» på spørsmålet: Utenom skolen, hvor lang tid bruker du vanligvis på aktiviteter foran en skjerm (TV, data, nettbrett, mobil) i løpet av en dag?

Jenter bruker mest til i forhold til gutter på sosiale medier som Facebook, Instagram, TV- serier og filmer, mens gutter bruker mest tid på dataspill.

På spørsmål om leser bøker (ikke skolebøker) over to timer pr dag svarer 3 % av guttene og 4 % av jentene, på samme spørsmål leser bøker under 30 minutter pr dag svarer 92 % av guttene og 77 % av jentene.

6.2.2 Voksne

Fauske frisklivssentral (FLS) er en kommunal helse- og omsorgstjeneste med tilbud om hjelp til å endre levevaner, primært innenfor områdene fysisk aktivitet, kosthold og tobakk. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner på grunn av økt risiko for eller allerede ervervede sykdommer eller lidelser som kan relateres til levevaneområder.

I 2015 ble 216 personer henvist til FLS. Yngste deltaker som startet i FLS i 2015, var 23 år og eldste var 86. Hovedgruppen ligger mellom 40 – 60 år, og det er flertall av damer. FLS startet opp med tilbud for ungdom 12 til 16 år i 2015, i tillegg henvises ungdom til sentralen for oppfølging. Flere har mye bedre selvopplevd helse /funksjonstilstand etter FLS, enn de hadde før de begynte.

Med rundt 300 brukere ukentlig så utgjør Frisklivssentralen et viktig virkemiddel for Fauske kommune å nå ut til befolkningen som er inaktiv. Frisklivssentralen er et viktig insitament for framtida og kunne tilrettelegge tilbud for mange. «60+» er et meget populært aktivitetstilbud i idrettshallen, et samarbeid med idrettslinja på Fauske videregående skole. Et år med god livskvalitet verdisettets av Helsedirektoratet til 1,12 millioner kr per person. FLS er med på å bedre livskvaliteten for mange i Fauske kommune

I kommunen er det to treningssentre i sentrum og et i Valnesfjord. Flere av idrettslagene har tilbud til den voksne befolkningen i tillegg til at bassenget brukes mye av voksne.

Fauske kommune som arbeidsgiver har tilbud til sine ansatte om å delta i trimkarusell – består at deltakelse på ulike aktiviteter gjennom et år, med trekning av premier.

6.3 Kosthold og tannhelse

Kosthold

Alle barnehagene i Fauske følger egne kommunale retningslinjer for kosthold, disse bygger på de statlige retningslinjene fra helsedirektoratet. I de aller fleste barnehagene spiser barna felles måltider som frokost, lunsj og frukt som barnehagepersonellet lager til.

Flere av kommunens ansatte har deltatt på «Bra mat» kurs i regi av Nordland fylkeskommune. I 2015 deltok 16 personer på kurset, et kurs som kommunen arrangerer årlig. I følge Nordland Fylkeskommune er gjennomsnittet for Nordland 15 personer pr. frisklivssentral som har deltatt på bra mat kurs, det er totalt 19 frisklivssentraler i fylket.

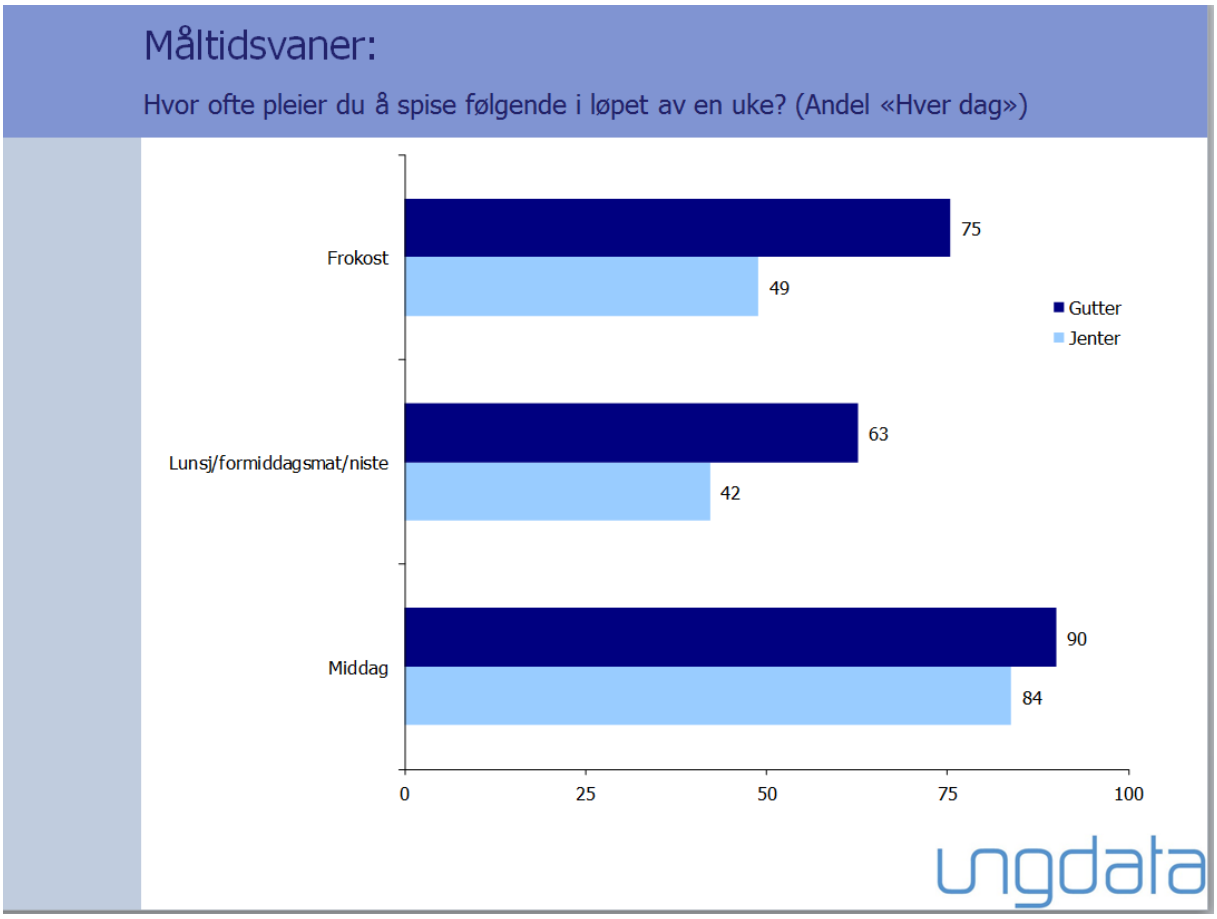

Figur 30. Spørsmål om hvor ofte pleier du å spise frokost, lunsj, middag daglig? Andel i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenligning mellom kjønn. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Som figur 30 viser er det flere gutter enn jenter som spiser både frokost, lunsj og middag daglig.

Både melk og frukt ordning kan bestilles. Det er noe ulikt hvordan skolene i Fauske håndterer ordninger med frukt og mat. En ungdomsskolene har elevkantine, ved Vestmyra ungdomsskole har elevene mulighet til å kjøpe mat i kantina på videregående skole. Ungdommene gir uttrykk for at de spiser mindre frukt nå enn da den var gratis. Gode ordninger på skolen med frukt og bespisning har betydning av hvordan en forholder seg til frukt og mat også senere i livet. Det er noe betenkelig at det er såpass mange elever som gir uttrykk for at de ikke spiser frokost og lunsj.

Tannhelse

De siste 30 årene har det skjedd en betydelig bedring i tannhelsen. Flere barn og unge har ingen eller få "hull" i tennene. Blant voksne og eldre er det flere som har egne tenner i behold, og som klarer seg uten protese. Men fortsatt varierer tannhelsen med alder, økonomi, hvor i landet man bor og om man tilhører en utsatt gruppe eller ikke. *Kilde: Folkehelseinstituttet*.

Tabell 23	Andel av 5 åringene* som ikke har hatt hull i tennene							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fauske	75	77	86	80	82	79	77	92
Nordland	77	80	81	82	83	84	82	83
Landet	76	79	80	80	81	81	83	82
** Denne gruppa er valgt da de enda ikke har fått permanente tenner og rutiner i tidlig barndom vil da ha satt seg.*								

Tabell 24	Andel av tolvåringer* som ikke har hatt hull i tennene							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fauske	40	43	52	47	54	71	56	59
Nordland	45	45	47	49	52	50	53	56
Landet	46	48	49	49	50	55	54	60
** Nå er tiden for foreldrenes kontroll helt eller delvis over og dette er på en måte fasit for deres innsats gjennom barndommen.*								

Tabell 25	Andel av 18 åringene som har 10 eller flere skadde tenner*							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fauske	26	21	22	14	22	19	18	11
Nordland	17	18	15	14	14	13	13	13
Landet	14	13	13	12	12	12	12	10
**Her er det gått bort fra å vise andel uten hull. Dette fordi det er mye som skjer i denne tiden og tennenes anatomi, tannregulering og andre utenforliggende forhold gjør at mange har vanskelig for å totalt unngå at det dannes hull. Andel med mange hull sier derimot litt om status for denne gruppa. Om dette tallet reduseres er det et tegn på at den generelle tannhelsetilstanden er bedret. Detter er derfor tatt med som en av de nasjonale kvalitetsindikatorer for tannhelse, sammen med andel uten hull for tolvåringer*							

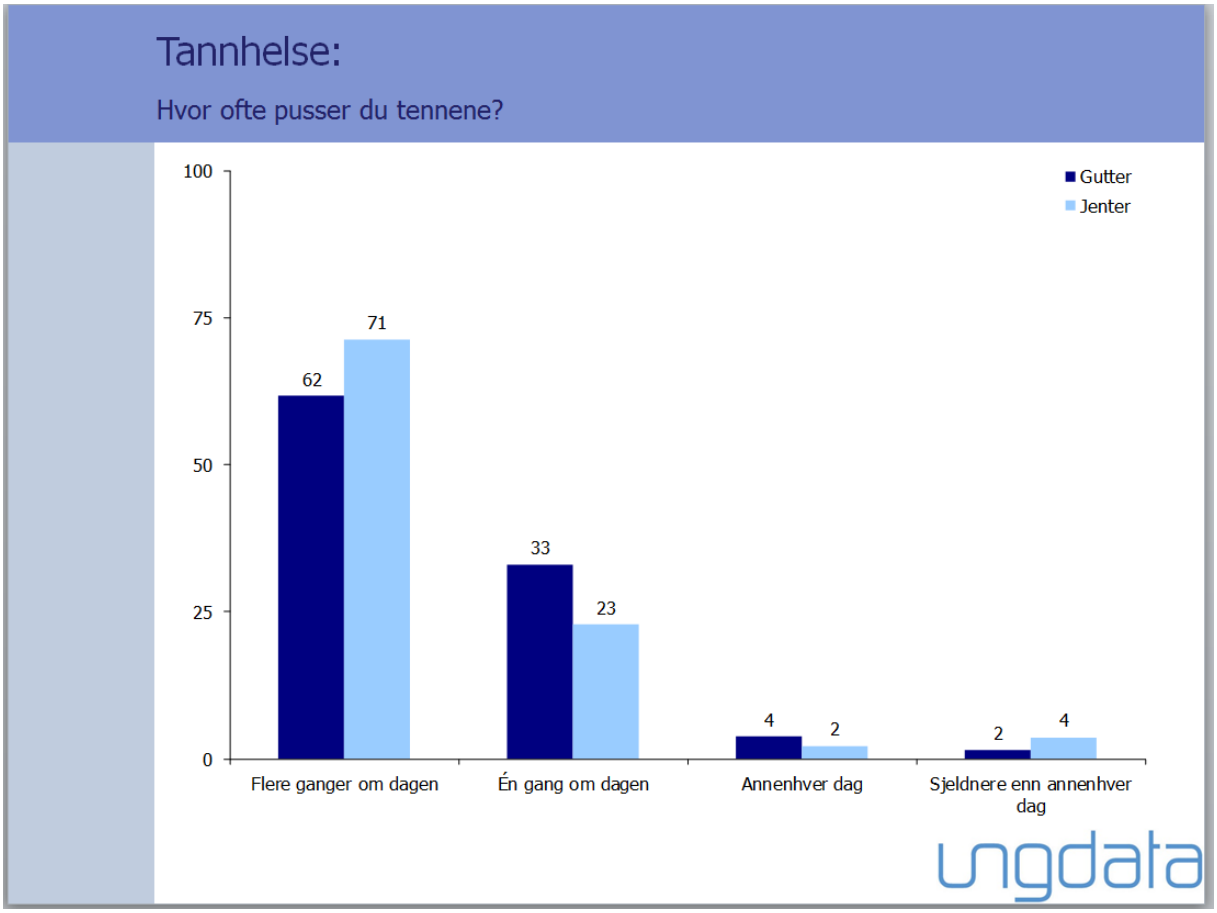

Figur 31. Spørsmål om hvor ofte du pusser tenner? Andel i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenligning mellom kjønn. Kilde Ungdata Fauske, 2016

6.4 Kroppsvekt

Overvekt og fedme gir økt risiko for type 2-diabetes, hjerte- og karsykdommer, høyt blodtrykk, slitasjegikt i knær og hofter og enkelte kreftsykdommer som tykktarmskreft. Overvekt og fedme kan også ha alvorlige psykiske helsekonsekvenser. Det er ingen klar KMI-grense for når sykdomsrisikoen øker eller faller, overgangene er glidende.
Erfaring viser at det for de fleste er vanskelig å oppnå varig vektreduksjon når man først har blitt overvektig. Forebygging av overvekt er derfor av stor betydning. Tiltak som kan påvirke mat- og aktivitetsvaner vil være av særlig betydning. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

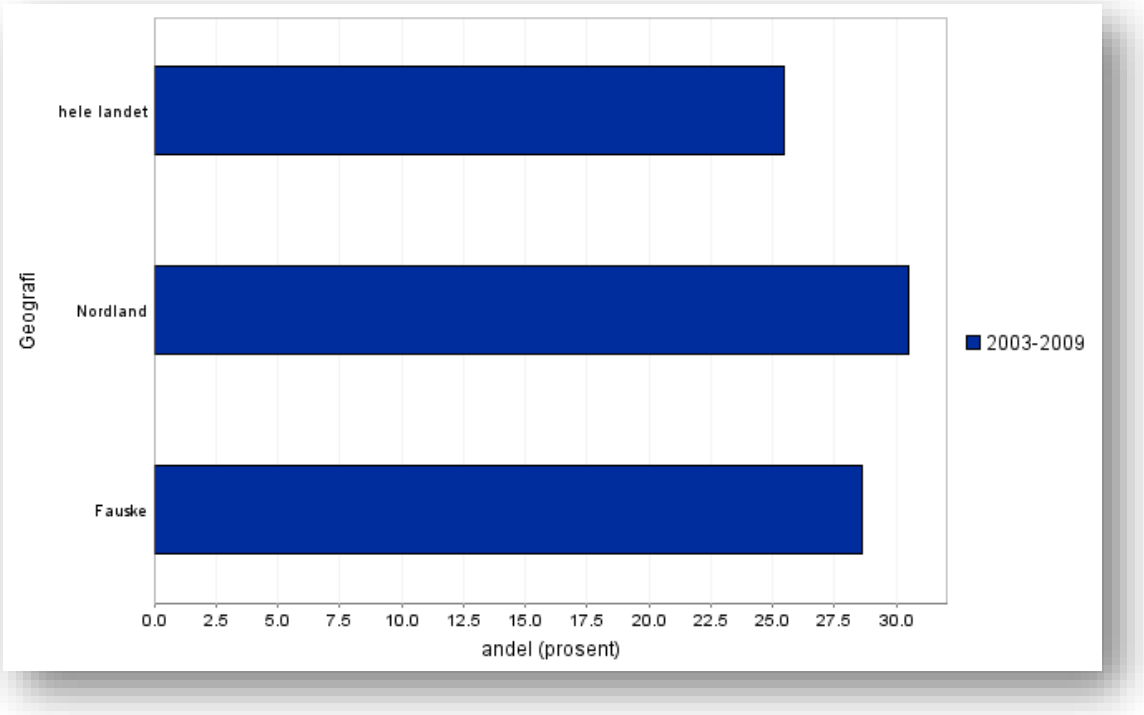

Figur 32. Andel menn på sesjon med overvekt eller fedme (dvs. KMI = 25(kg/m²)) i prosent av alle menn på sesjon. 2003-2009. Dataene hentet fra Forsvarets helseregister. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. *http://khs.fhi.no*

Overvekt og fedme i et folkehelseperspektiv henger sammen med manglende daglig fysisk aktivitet og uheldig kosthold. I følge Helsedirektoratet er fysisk hverdagsaktivitet kraftig redusert i Norge, og gir økt risiko for en rekke sykdommer. Overvekt og fedme gir økt risiko for type 2 diabetes, hjerte- og karsykdommer, høyt blodtrykk, slitasjegikt i knær og hofter og enkelte kreftsykdommer som tykktarmskreft. Overvekt og fedme kan også ha alvorlige psykiske helsekonsekvenser.
En av fem nordmenn har KMI (kroppsmasseindeks) > 30 (fedme). Kroppsmasseindeks (KMI), er et uttrykk for vekt i forhold til høyde og benyttes for å kunne måle og sammenligne helserisikoen ved blant annet overvekt i en befolkning. WHO har satt følgende grenseverdier for å klassifisere overvekt og fedme blant voksne over 18 år ved hjelp av KMI (kg/m²):
KMI på mellom 25 og 29.9 = overvektig.
KMI på 30 og over = fedme.

Andelen med overvekt inkludert fedme i Fauske kommune ser ut til å være høyere enn i landet som helhet, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter (17 år). Erfaring viser at det er vanskelig å behandle overvekt og fedme, spesielt for barn, og må derfor forebygges i større grad. Samtlige barn og unge som henviser frisklivssentralen i kommunen er på grunn av overvekt. Av voksne som henvises frisklivssentralen er ca. 80% overvektige.

Utviklingen av overvekt og fedme er i tillegg sosialt skjevfordelt i befolkningen. Kommunen har som eier av barnehager og skoler en unik mulighet til å legge til rette for at barna tidlig får positive erfaringer med sunn mat og fysisk aktivitet. Helsestasjonen er en annen arena der kommunen kan påvirke gjennom sin kontakt med foreldre.

6.5 Tobakk og rus

Andelen av røykere i den norske befolkningen har gått ned, men fortsatt oppgav 13 % at de røykte daglig i 2014. Andelen som snuser i den norska befolkningen var på 9 % i 2014. (SSB 2016)

Røyking har stor negativ betydning for folkehelsa. Forskning viser at det er en høyere andel røykere i gruppen med kortere utdanning enn i gruppen med lengre utdanning. Snus er like avhengighetsskapende som sigaretter og inneholder helseskadelige og kreftfremkallende stoffer.

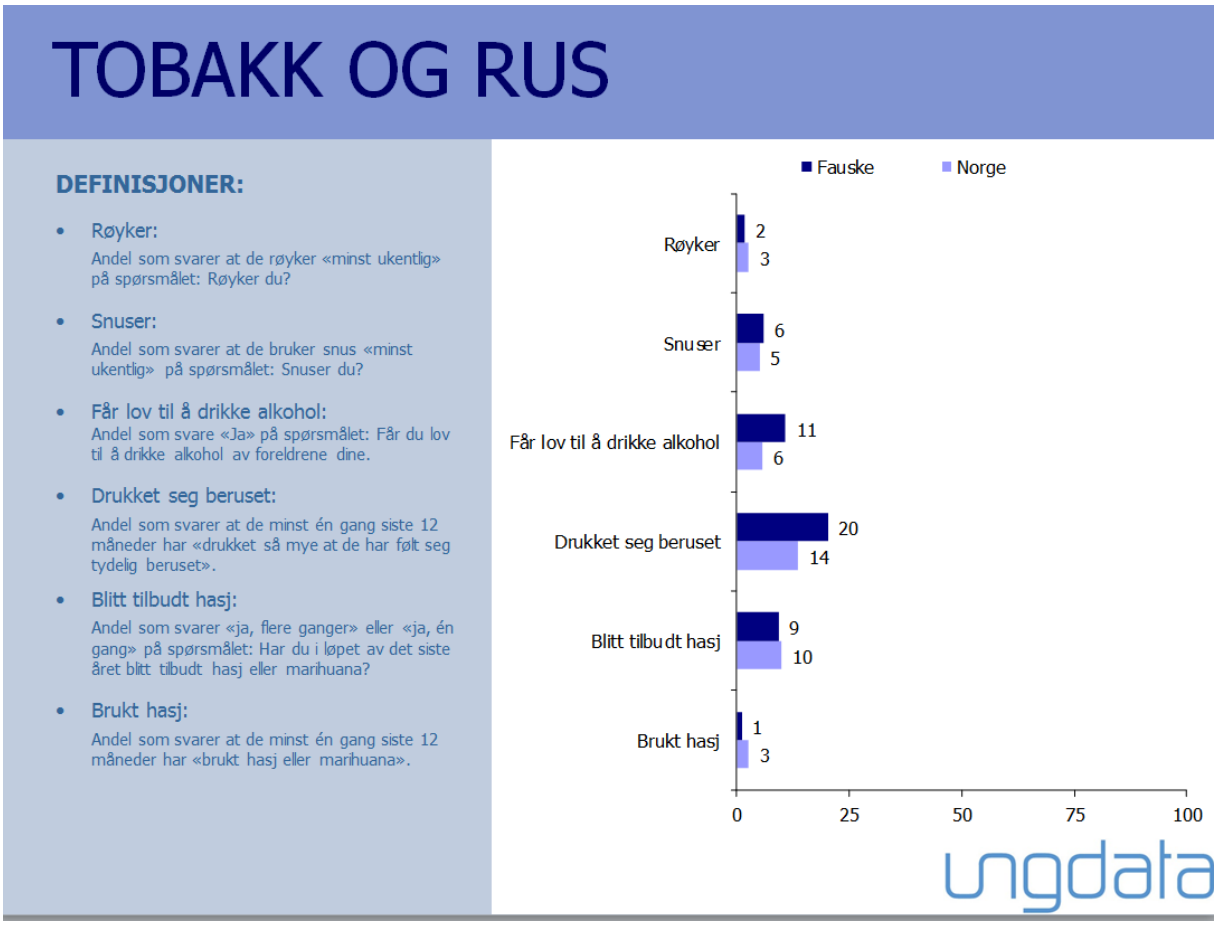

Figur 33. Spørsmål om tobakk og rus? Andel i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet mellom landet for øvrig. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Som figur 33 viser, var det færre elever på undomsskolen i Fauske, som oppgir at de røyker minst ukentlig (1 %) sammenlignet med landet for øvrig (3 %), men flere som oppgir at de snuer (9 % versus 5 %).

Tall sammenlignet med 2013 viser at både bruk av snus og røyk er gått ned i 2016. Det er flere gutter (99 %) som ikke røyker enn jenter (92 %). 1 % av jentene oppgir at de røyker daglig, mens ingen av guttene røyker daglig. 95 % av guttene oppgir at de ikke bruker snus, 1 % snuser daglig. 88 % av jentene svarer at de ikke bruker snus, 9 % av snuser daglig.

Det er innført tobakksfri skoletid for alle elever i barne-, ungdoms- og videregående skoler. Det er også forbud mot snus og røyk i både kommunale og private barnehager, også private familiebarnehager. Formålet med bestemmelsene er å verne barn mot passiv røyking, gi dem en mest mulig tobakksfri oppvekst og forebygge at barn og unge begynner å bruke snus eller røyk. De fleste som begynner å røyke eller snuse, begynner i ung alder.

Røyking i svangerskap

Røyking er ansett å være en av de viktigste årsakene til redusert helse og levealder. Omtrent halvparten av dem som røyker daglig i mange år, dør av sykdommer som skyldes tobakken. I tillegg rammes mange av sykdommer som fører til vesentlige helseplager og redusert livskvalitet. Studier viser at de som røyker daglig, i snitt dør 10 år tidligere enn ikke-røykere, og at 25 prosent av dagligrøykerne, dør 20-25 år tidligere enn gjennomsnittlig levealder for ikke-røykere.
Røyking i svangerskapet kan si noe om røyking hos kvinner i fertil alder. For resten av befolkningen er datagrunnlaget på røykevaner dessverre svært dårlig. Det er en markant sosial gradient for dagligrøyking. Jo kortere utdanning, desto høyere andel dagligrøykere. Denne gradienten gjelder også for røyking i svangerskapet. Det er en stor utfordring i folkehelsearbeidet å påvirke denne forskjellen.
Andelen røykere i befolkningen er på vei ned, men blant ungdom og unge voksne ser det ut til at snus har overtatt noe for røyking. Snus er ikke like helseskadelig som sigaretter, men er svært avhengighetsskapende og inneholder helseskadelige og kreftfremkallende stoffer. Vi har foreløpig ikke tall på snusbruken i kommuner. Medisinsk fødselsregister har tall på snusbruk, men disse opplysningene er underrapportert og derfor ikke egnet til statistikkformål. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

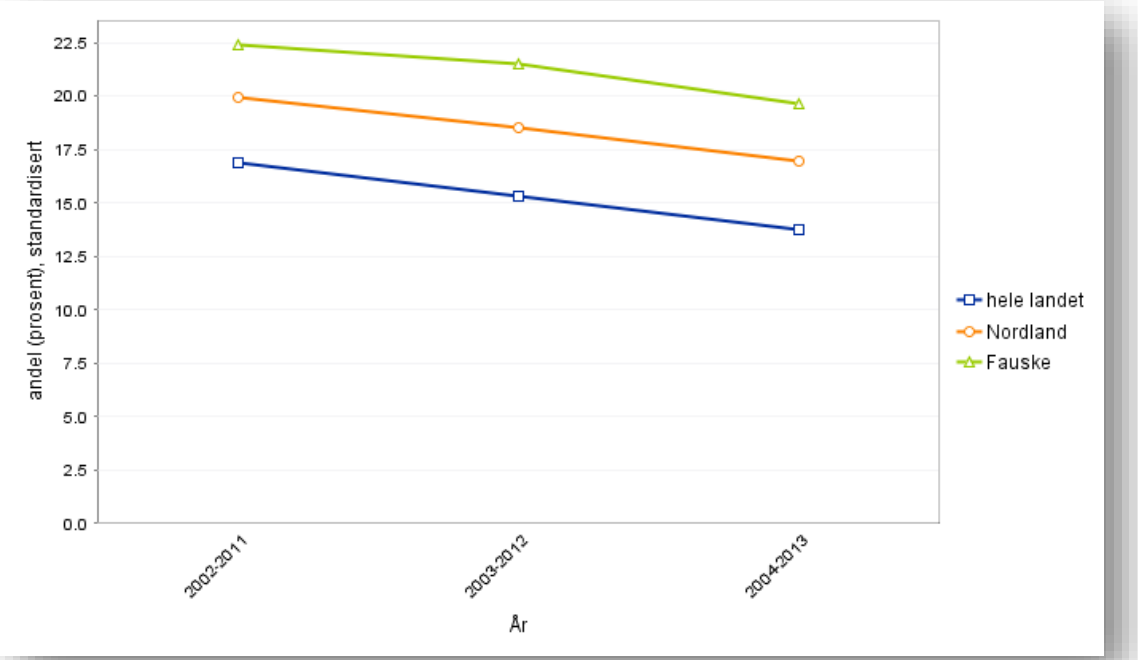

Figur 34: Andel fødende som oppga at de røykte ved første svangerskapskontroll i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 1999-2008 til 2004-2013 (glidende gjennomsnitt over 10-årsperioder). Årene 2006 og 2007 er ekskludert. Dataene hentet fra Medisinsk fødselsregister ved Nasjonalt folkehelseinstitutt. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Figur 34 viser at Fauske kan ha en høyere andel kvinner som røyker sammenlignet med landsgjennomsnittet og sammenlignbare kommuner i Nordland, vurdert etter andelen gravide som røyker ved første svangerskapskontroll. Det viser seg at mange av de gravide slutter å røyke etter at de har vært på første svangerskapskontroll hos jordmor.

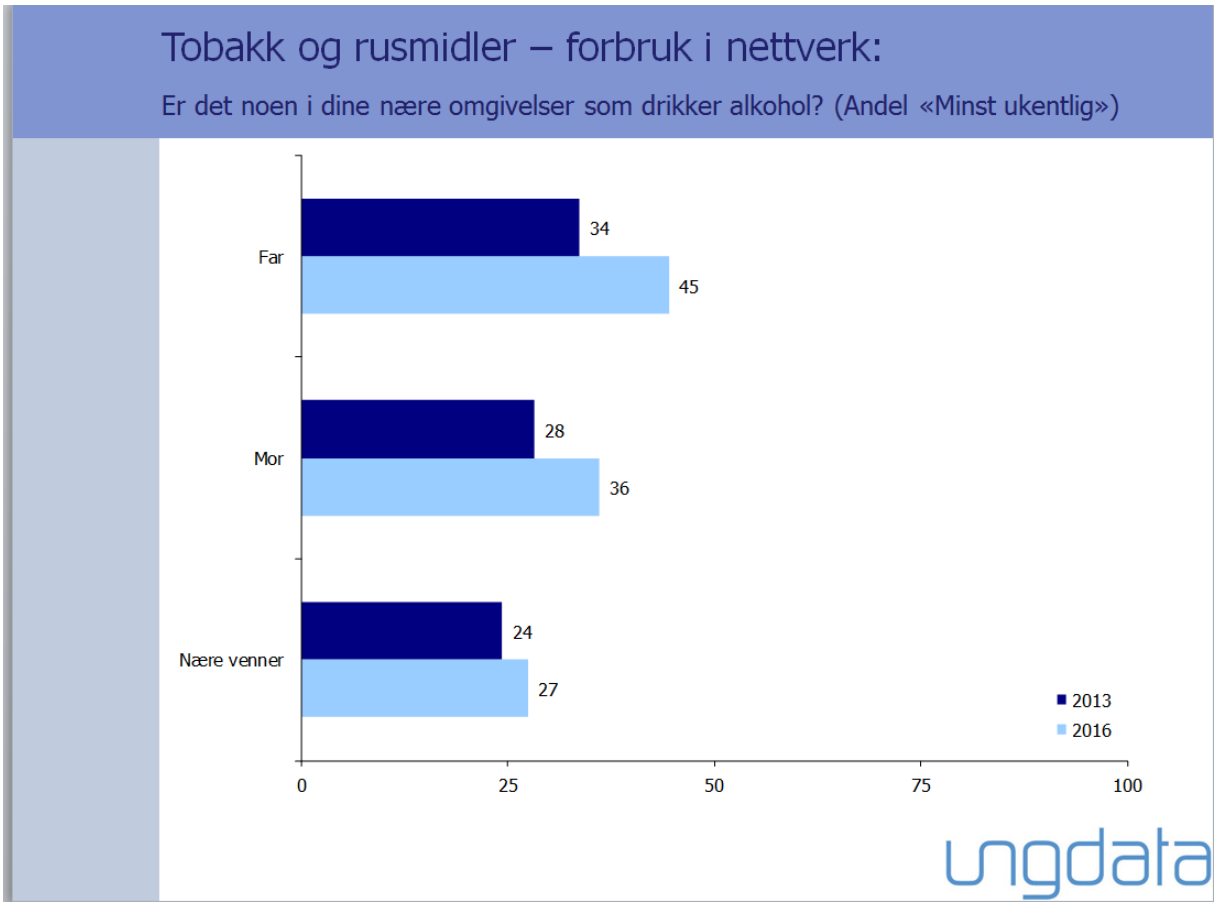

Figur 35. Spørsmål om alkohol bruk i nære omgivelser? Andel i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet mellom 2013 og 2016. Kilde Ungdata Fauske, 2016

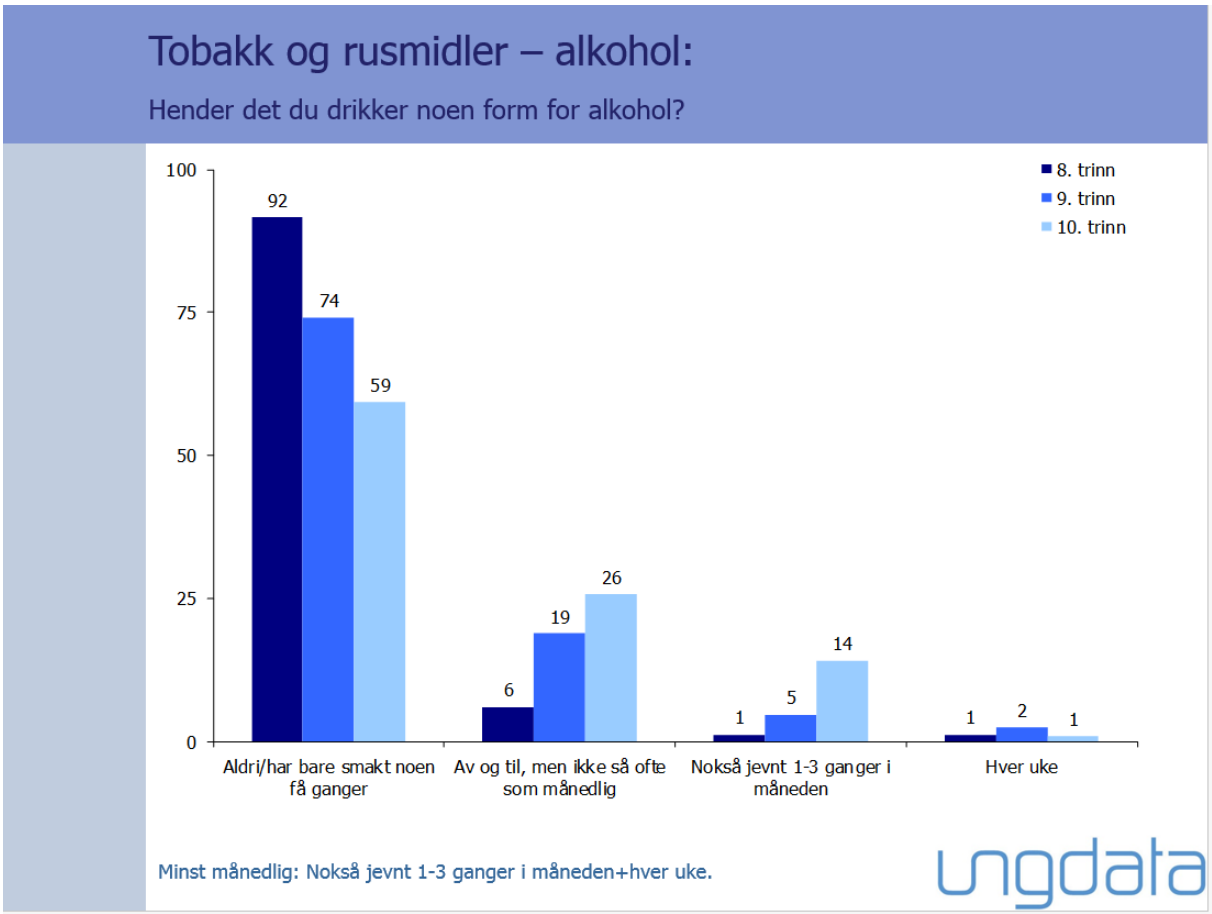

Figur 36. Spørsmål om egen bruk av alkohol? Andel i prosent ved ungdomsskolene i Fauske sammenlignet mellom 8, 9 og 10 klassetrinn. Kilde Ungdata Fauske, 2016

Av figur 35 fremkommer det at både far, mor og venner drikker mere i 2016 enn i 2013. I tillegg svarer 11 % at de får lov til å drikke alkohol av foreldrene sine, noe som er en økning på 6 % fra 2013 undersøkelsen. Figur 36 vise at i løpet av ungdomsskolen skjer det en endring når det gjelder alkohol bruk.

Alkohol- og rusmisbruk kan føre med seg mange problemer, for eksempel dårligere helse og vansker i forhold til familie, sosialt nettverk og arbeid. Rusproblemer er særlig knyttet til psykiske helseproblemer. Rapporten «Levekår og livskvalitet i Nordland» (Nordland fylkeskommune 2014) viser at andelen som har drukket alkohol ukentlig de siste 12 måneder er 35 % (41 % menn og 29 % kvinner). Samme levekårsundersøkelse viser at det er unge (15-24 år) og folk i perifere områder i Nordland som drikker mest når de drikker.

7. Helsetilstand

Helsetilstand er befolkninga si helse målt ved ulike mål, som risikofaktorer, forebygg bare sykdommer, trivsel og mestringsressurser eller mer indirekte mål som sykefravær o.l.

Helsetilstand handler om sykdommer som kan forebygges som type-2 diabetes og hjerte-kar sykdommer og er påvirket av flere sammensatte faktorer. Fauske kommune har på landsbasis ei befolkning med relativt god helse, med lavere forekomst av type-2 diabetes i de siste årene og lavere dødelighet fra hjerte-kar sykdommer. Høyere forekomst av KOLS og astma i kommunen og økt antall innleggelser i sykehuset på grunn av KOLS sammenliknet med Nordlandsfylke og landet for øvrig kan være reell, men kan skyldes bedre diagnostikk og oppfølging av denne pasientgruppe siden forskning viser at mange pasienter med KOLS har ikke fått diagnosen.

7.1 Hjerte – karsykdommer

Utbredelsen av hjerte- og karsykdom kan gi informasjon om befolkningens levevaner. Det har vært nedgang i forekomst av hjerte- og karsykdom de siste tiårene, men utbredelsen av risikofaktorer som røyking og fysisk inaktivitet tyder på at lidelsene fortsatt vil ramme mange. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

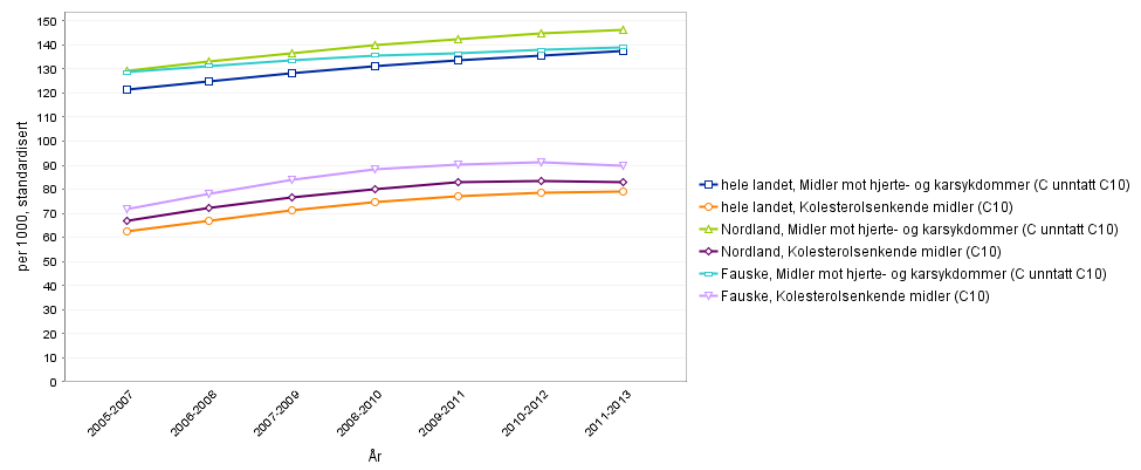

Figur 38: Bruk av midler mot hjerte- og karsykdommer og kolesterolsenkende medikamenter, 3 års glidende gjennomsnitt, 2007-2013. Brukere av legemidler utlevert på resept til personer 0-74 år. Brukere defineres som personer som har hentet ut minst en resept i kalenderåret. Dersom en bruker henter ut flere resepter på samme legemiddel telles vedkommende som bruker bare en gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt. Per 1000, standardisert. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Bruk av primærhelsetjenesten som kan gi informasjon om helsetilstand og utbredelse av sykdom. Dette kan igjen si noe om bakenforliggende faktorer som miljø og levevaner i befolkningen.
Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

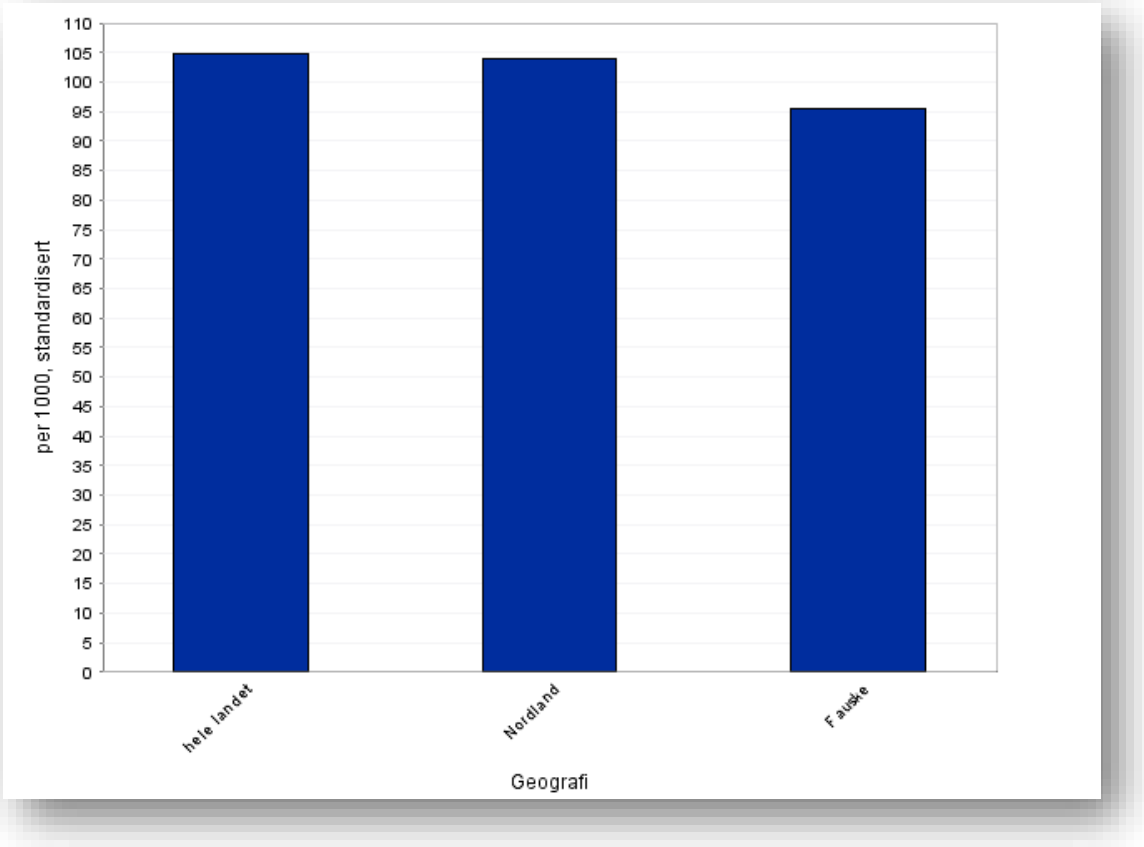

Figur 39: Bruk av primærhelsetjenesten hjerte- og karsykdommer, 3 års glidende gjennomsnitt, 2012-2013. Antall unike personer 0-74 år i kontakt med fastlege eller legevakt per 1000 innbyggere per år. Dersom en person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Data hentet fra Kontroll og Utbetaling av HelseRefusjon (KUHR)-databasen i HELFO, Helsedirektoratet. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Befolkningens bruk av sykehustjenester kan gi en viss pekepinn på viktige trekk ved så vel helsetjenester som helsetilstand i kommunene. Sykehusinnleggelser kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

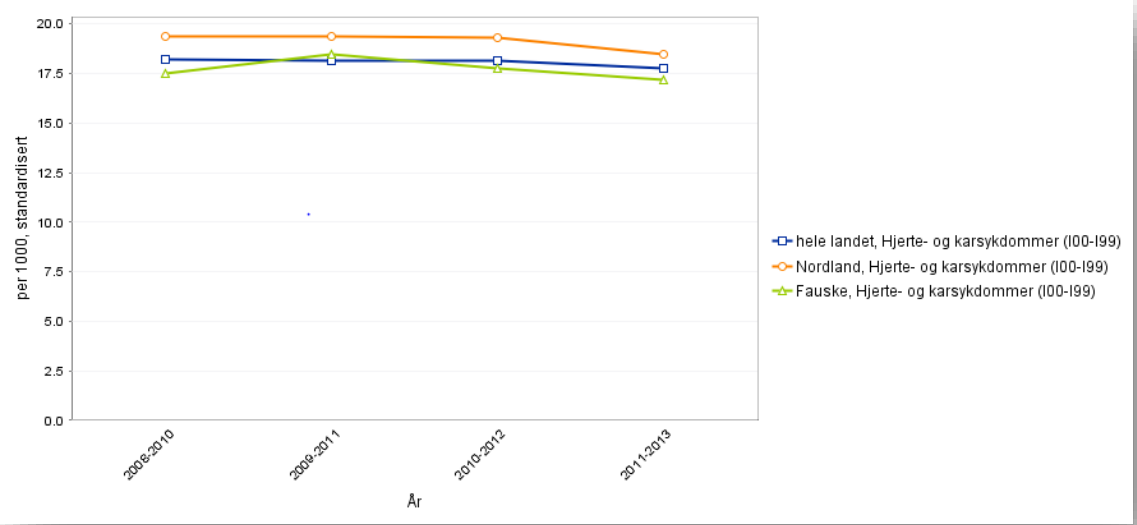

Figur 40: Bruk av spesialisthelsetjenesten hjerte- og karsykdommer, 3 ås glidende gjennomsnitt, 2010-2013. Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun en gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Informasjon om tidlig død (her definert som død før 75 års alder) av gitte sykdomsgrupper gir oss viktig informasjon om hvor vi bør sette inn forebyggende tiltak. Dagens dødsårsaksmønster gjenspeiler ikke nødvendigvis befolkningens levevaner de siste årene. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

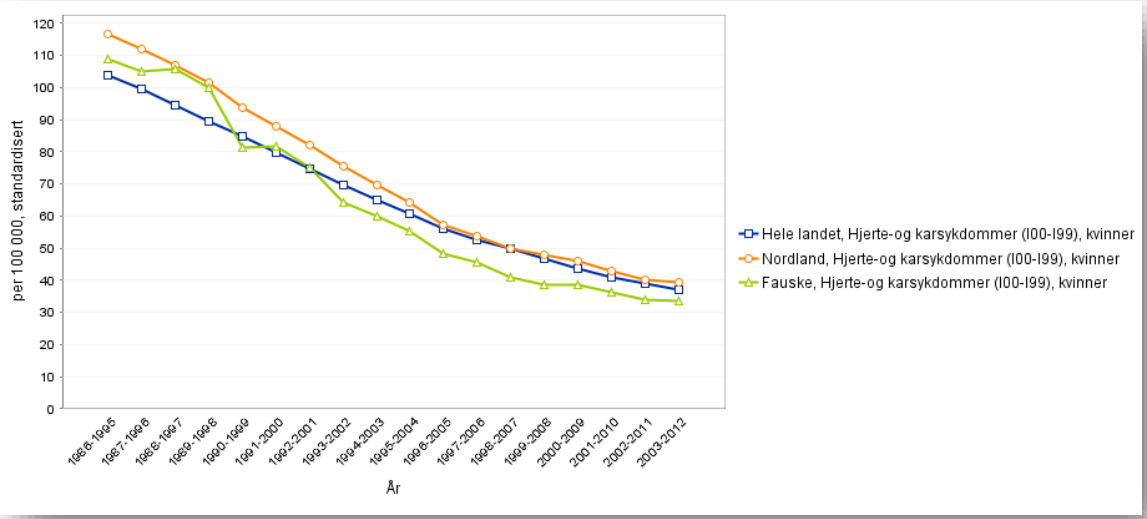

Figur 41: Dødelighet hjerte-/karsykdom, kvinner. Antall døde i aldersgruppen 0-74 år, per 100 000 innbyggere per år. 10 års glidende gjennomsnitt, 1995-2012. Dataene hentet fra Dødsårsaksregisteret. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. *http://khs.fhi.no*

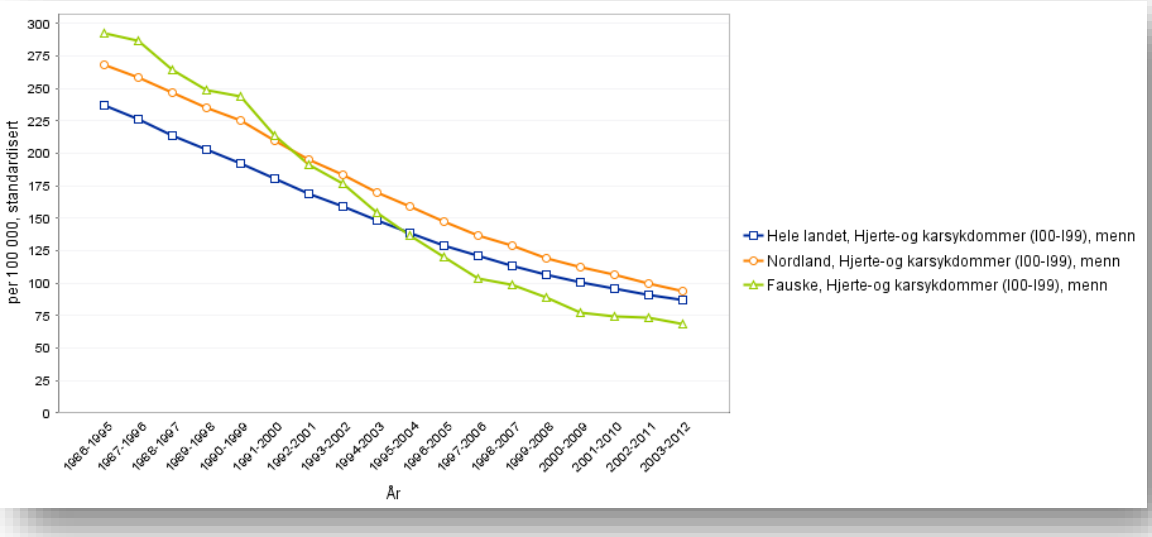

Figur 42: Dødelighet hjerte-/karsykdom, menn. Antall døde i aldersgruppen 0-74 år, per 100 000 innbyggere per år. 10 års glidende gjennomsnitt, 1995-2012. Dataene hentet fra Dødsårsaksregisteret. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. *http://khs.fhi.no*

7.2 Diabetes

Forekomsten av type 2-diabetes er usikker og behandling av sykdommen varierer. Kosthold, mosjon og vektreduksjon kan for noen normalisere blodsukkeret og holde sykdommen under kontroll. Andre trenger medikamenter for å få ned blodsukkeret og bruk av midler til behandling av type 2-diabetes kan brukes som en indikator på forekomst av type 2-diabetes i befolkningen. Med årene kan imidlertid insulinproduksjonen reduseres, og det blir nødvendig med insulinsprøyter på samme måte som ved type 1-diabetes. Overvekt er en viktig risikofaktor for utvikling av type 2-diabetes og forekomst av type 2-diabetes kan derfor gjenspeile befolkningens levevaner. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

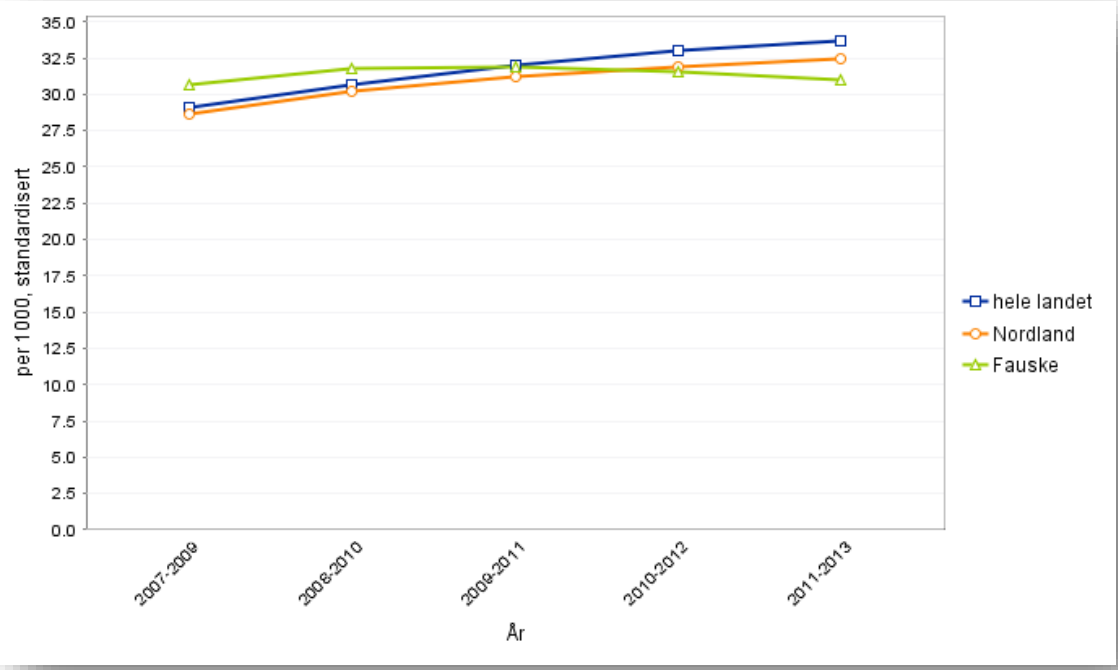

Figur 37: Bruk av legemidler til behandling av type 2-diabetes, 3 års glidende gjennomsnitt, 2007-2013. Brukere av legemidler utlevert på resept til personer 30-74 år. Brukere defineres som personer som har hentet ut minst en resept i kalenderåret. Dersom en bruker henter ut flere resepter på samme legemiddel telles vedkommende som bruker bare en gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt. Per 1000, standardisert. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

7.3 Kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS) og astma

Om lag 200 000 nordmenn har trolig KOLS, av disse har mer enn halvparten diagnosen uten å vite om det. Forekomsten er økende, særlig blant kvinner. Hovedårsaken er røyking som forklarer to av tre tilfeller, men arbeidsmiljø og arvelige egenskaper spiller også en rolle. Forekomst av KOLS øker med økende tobakksforbruk og antall røykeår, og kan si noe om røykevaner. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

Legemiddelbruk kan ikke betraktes som synonymt med sykdomsforekomst, men kan være en indikator på sykdomsforekomst i befolkningen. For flere sykdomsgrupper har vi manglende oversikt over utbredelsen. Bruk av legemidler til behandling kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

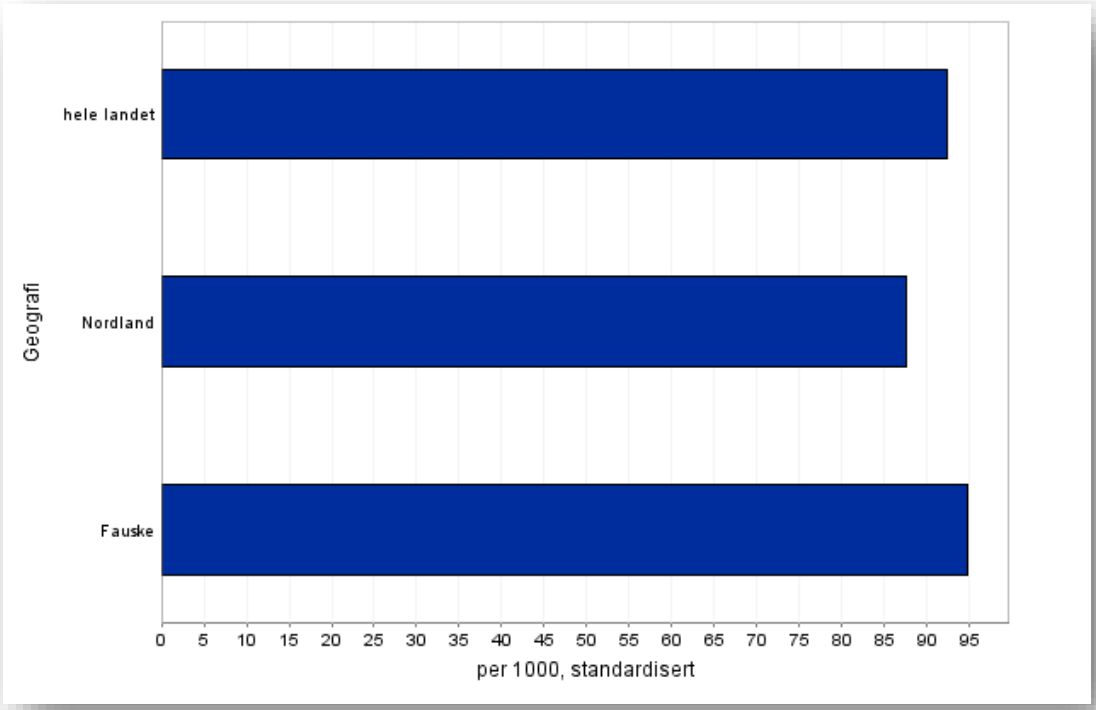

Figur 43: Bruk av KOLS og astmamedikamenter, begge kjønn, 45–74 år, per 1000 standardisert, 3 års glidende gjennomsnitt, 2007-2013. Brukere defineres som personer som har hentet ut minst én resept i kalenderåret. Dersom en bruker henter ut flere resepter på samme legemiddel telles vedkommende som bruker bare én gang.

Befolkningens bruk av sykehustjenester kan gi en viss pekepinn på viktige trekk ved så vel helsetjenester som helsetilstand i kommunene. Sykehusinnleggelser kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. Sykehusinnleggelser kan i tillegg være en indikator på potensialet for forebyggende innsats. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

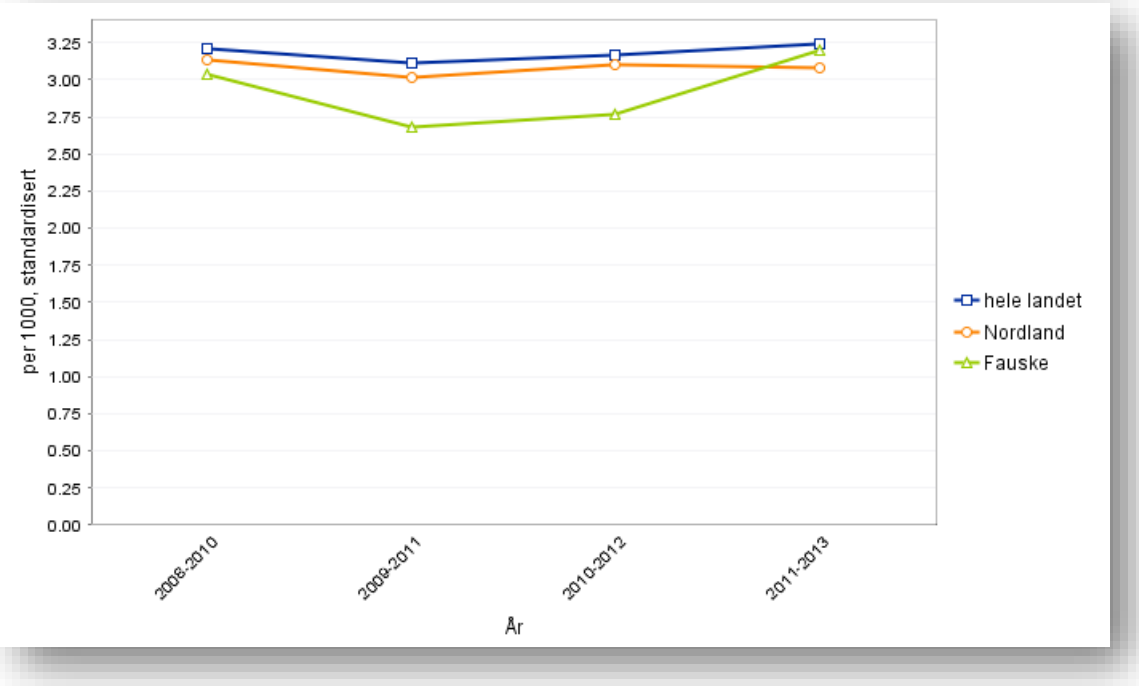

Figur 44: Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus på grunn av KOLS per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med KOLS, telles vedkommende kun én gang. Statistikken viser 3 års glidende gjennomsnitt (dvs. gjennomsnitt for overlappende 3-årsperioder). Dataene hentet fra Norsk pasientregister (NPR). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

7.4 Smerter

Kroniske smertetilstander og psykiske lidelser er de viktigste årsaker til at menn og kvinner faller ut av arbeidslivet før pensjonsalderen. Anslagsvis 30 prosent av voksne har kroniske smerter i Norge i dag. Muskel- og skjelettplager er den vanligste årsaken, men en rekke andre lidelser kan også føre til kronisk smerte. Forekomsten er høyere enn i mange andre europeiske land. Betydelig flere kvinner enn menn sier at de har kroniske smerter, og kvinner er også i langt større grad enn menn sykemeldt og uføre som en følge av kronisk smerte. *Kilde: Folkehelseinstituttet.* *http://khs.fhi.no*

Legemiddelbruk kan ikke betraktes som synonymt med sykdomsforekomst, men kan være en indikator på sykdomsforekomst i befolkningen. For flere sykdomsgrupper har vi manglende oversikt over utbredelsen. Bruk av legemidler til behandling kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. For de sykdomsgruppene hvor det finnes andre datakilder vil Reseptregisteret være et supplement. Bruk av legemidler forskrevet på resept påvirkes av flere faktorer utenom sykdomsforekomst, blant annet tilgang til lege og forskrivningspraksis blant legene. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

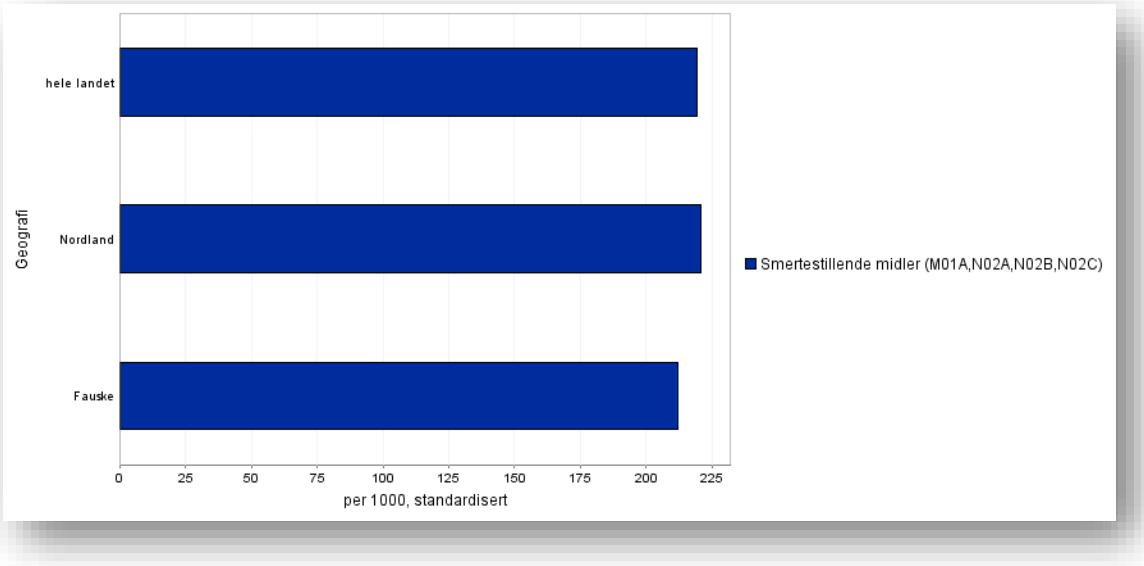

Figur 45: Brukere av reseptbelagte smertestillende medikamenter utlevert til personer 0-74 år, per 1000, 3 års glidende gjennomsnitt, 2011-2013. Brukere defineres som personer som har hentet ut minst en resept i kalenderåret. Dersom en bruker henter ut flere resepter på samme legemiddel telles vedkommende som bruker bare en gang. Dataene hentet fra Reseptregistret, Folkehelseinstituttet. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. *http://khs.fhi.no*

7.5 Muskel- og skjelettlidelser

Muskel- og skjelettlidelser er en av de hyppigste årsakene til bruk av både tradisjonelle og alternative helsetjenester og -tilbud. *Kilde: Tidsskrift for Den norske legeforening, nr23/2010.*

Muskel- og skjelettlidelser, sammen med psykiske lidelser, er den hyppigste årsaken til sykefravær i Norge. Fysisk aktivitet kan forebygge muskel- og skjelettlidelser. *Kilde: Folkehelseinstituttet*.

Bruk av primærhelsetjenesten som kan gi informasjon om helsetilstand og utbredelse av sykdom. Dette kan igjen si noe om bakenforliggende faktorer som miljø og levevaner i befolkningen. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

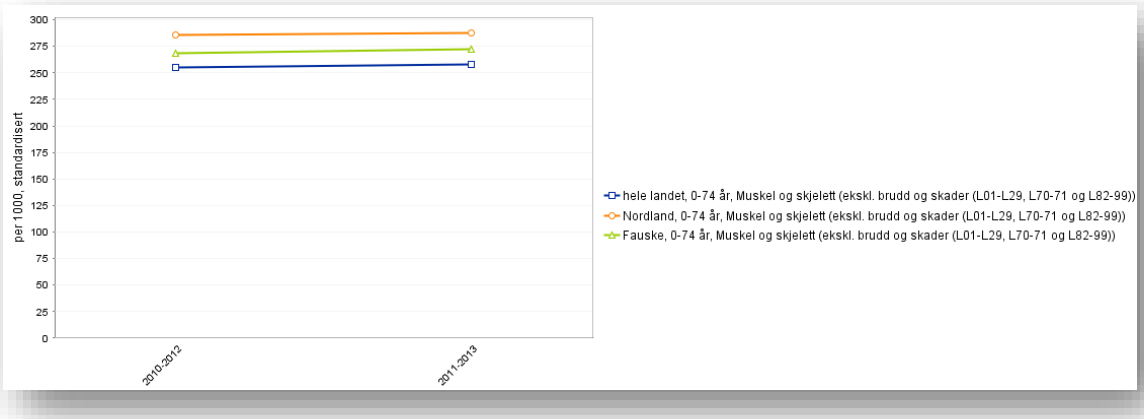

Figur 46: Bruk av primærhelsetjenesten, muskel- skjelettlidelser, 2010-2012 til 2011-2013 (3 års gjennomsnitt). Antall unike personer 0-74 år i kontakt med fastlege eller legevakt per 1000 innbyggere per år. Dersom en person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/lidelse, telles vedkommende kun én gang. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Befolkningens bruk av sykehustjenester kan gi en viss pekepinn på viktige trekk ved så vel helsetjenester som helsetilstand i kommunene. Sykehusinnleggelser kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no*

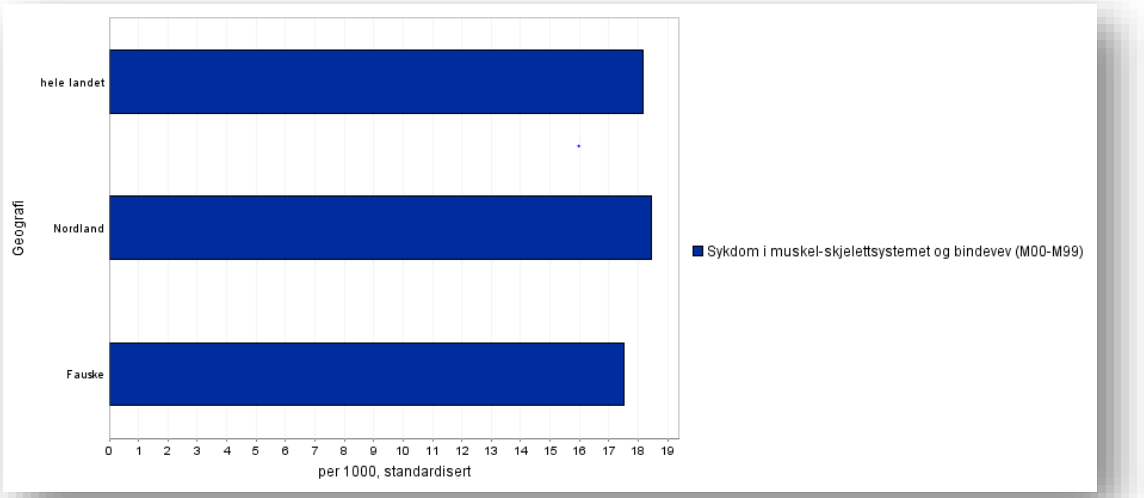

Figur 47: Bruk av spesialisthelsetjenesten, muskel- skjelettlidelser, 2008-2010 til 2011-2013 (3 års gjennomsnitt). Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

7.6 Kreft

Kreftdødeligheten i Norge har endret seg lite fra 1950 til i dag (dødsfall per 100 000 innbyggere korrigerer for økt levealder). Kreftforekomsten har økt. Det er større sosioøkonomiske forskjeller i kreftdødelighet i dag enn for 40 år siden, spesielt i forhold til lungekreft. *Kilde: Folkehelseinstituttet*

Kreft er ikke én enkelt sykdom, men en fellesbetegnelse for en rekke sykdommer som kan ha forskjellige risikofaktorer og ulik sykdomsutvikling. Det tar ofte lang tid fra eksponering til man utvikler kreft, og mange faktorer kan derfor medvirke til at sykdommen oppstår.
Kosthold, fysisk aktivitet, røyke- og alkoholvaner er faktorer som har betydning for kreftforekomsten. Det anslås at ett av tre krefttilfeller henger sammen med levevaner. En endring i befolkningens levevaner har derfor et stort potensiale til å redusere risikoen for å utvikle kreft. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

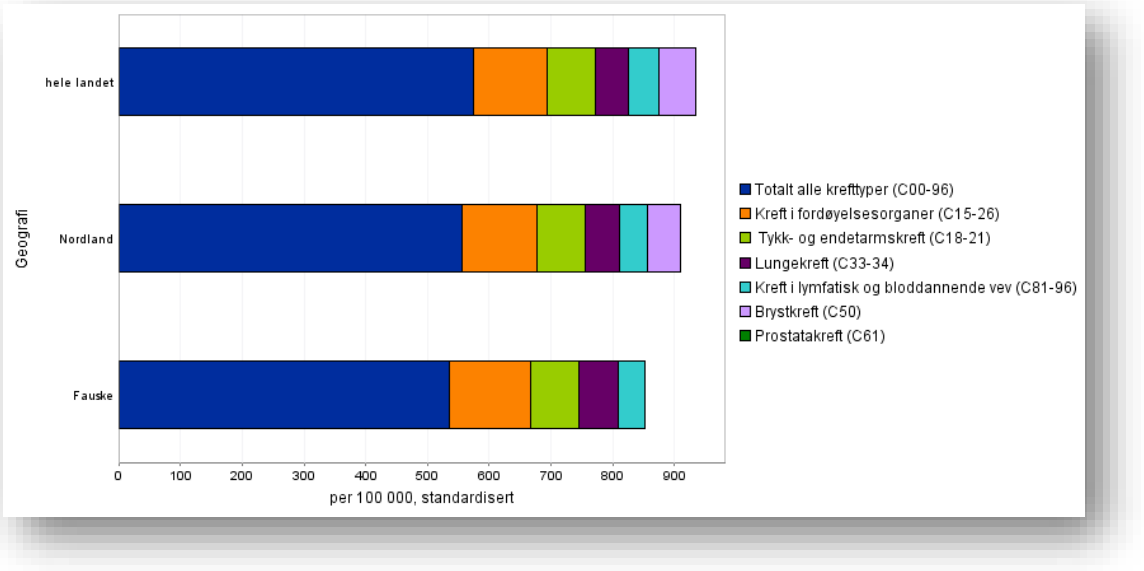

Figur 48: Nye tilfeller av kreft per 100 000 innbyggere per år. 1986-1995 til 2003-2012 (10 års glidende gjennomsnitt). Dataene hentet fra Kreftregisteret. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Informasjon om tidlig død (her definert som død før 75 års alder) av gitte sykdomsgrupper gir oss viktig informasjon om hvor vi bør sette inn forebyggende tiltak. Dagens dødsårsaksmønster gjenspeiler ikke nødvendigvis befolkningens levevaner de siste årene. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* *http://khs.fhi.no*

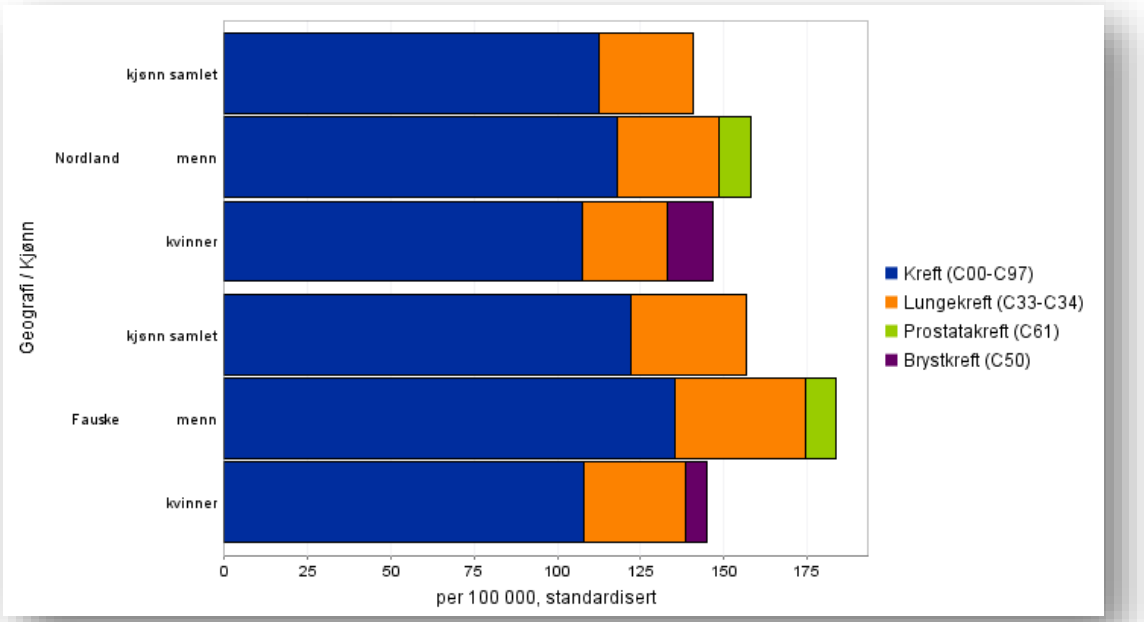

Figur 49: Antall døde i aldersgruppen 0-74 år, per 100 000 innbyggere per år, alders- og kjønnsstandardisert. 1986-1995 til 2003-2012 (10 års glidende gjennomsnitt). Dataene hentet fra Dødsårsaksregisteret. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. *http://khs.fhi.no*

7.7 Smittsomme sykdommer

Smittsomme sykdommer er ikke lenger det største folkehelseproblemet i Norge, men for å holde disse sykdommene i sjakk, er det svært viktig å opprettholde et godt smittevern og et effektivt vaksinasjonsprogram. *Kilde: Folkehelseinstituttet.*

7.8 Psykisk lidelser og rusrelaterte lidelser

Forekomsten av psykiske lidelser i Norge er stabil, og er svært vanlig i befolkningen. Ca. en tredel av voksne har en psykisk lidelse i løpet av et år. Sett under ett er angstlidelser den vanligste psykiske lidelsen hos både barn, unge og voksne, fulgt av depresjon. Økt dødelighet, sykmeldinger og uførepensjon er noen av de viktigste følgene av psykiske sykdommer. *Kilde: Folkehelseinstituttet*.

Rus og psykisk helsearbeid i kommunene er et satsingsområde for regjeringen som ønsker å styrke tilbudet til innenfor disse områdene, problemene øker og de blir mer komplekse. Samhandlingsreformen har ført til at flere oppgaver er overført fra staten til kommunen. Det medfører mer spesialisering, behov for økt fagkunnskap og økte ressurser i kommunen. Blant annet er kommunen fra 2017 pålagt å ha krise seng (KAD seng) innenfor rus- og psykisk helse, sengen skal være døgnbemannet. Kommunen er også pålagt opplegg for ettervern av brukere som blir tidligere utskrevet fra spesialisthelsetjenesten. Psykiske lidelser og eller rusrelaterte lidelser rammer ofte hele familien. Fokus på barn som pårørende kan ha en forebyggende effekt i forhold til neste generasjons helse, og legge et bedre grunnlag for livsmestring.

Fauske kommune har ved hjelp av kartleggingsverktøyet BrukerPlan påbegynt kartlegging av brukergruppen innenfor rus og psykiskhelse. BrukerPlan blir fra regjeringen holdt fram som det viktigste informasjonsverktøyet for opptrappingsplan for rusfeltet, og som informasjonsgrunnlag for å planlegge innsats og resultatmåling, både på kommunalt og nasjonalt nivå.

Målet er at alle tjenesteområder i Fauske kommune som har brukere med rus- og psykisk helse problematikk skal kartlegge. Tjenestene som kartlegger pr dags dato er rus – og psykisk helsetjeneste, familiesentret, barnevern, NAV og hjemmebaserte tjenester.

Rapport BrukerPlan 2016 viser at Fauske kommune scorer høyt i andel brukere med psykiske lidelser i aldersgruppen 16 – 23 år. Fauske har en score på 20% og sett mot nasjonal score som er på 12 % i denne aldersgruppen scorer kommunen høyt. Dette er i tråd med funn i ungdataundersøkelsen.

For aldersgruppen 30 – 59 år samsvarer funnene med tallene fra 2015 – det vil si at Fauske har en score på 20 – 25% i denne aldersgruppen. På sikt vil det kunne medføre at det blir en forskyvning på antall brukere med psykiske lidelser og rusmiddelproblem til aldergruppen 60+. Noe som igjen medføre utfordringer for kommunens tjenestetilbud for eldre.

Ellers viser årets rapport at kommunen har mange barn som pårørende – både der foreldre har omsorg og der de har samvær med barna. Her har kommunen en stor utfordring i å «se» disse barna og å ivareta dem, noe som er viktig med tanke på forebygging og å hindre sosial arv.

I rapporten for 2015 kom det frem at Fauske har en stor andel brukere med alvorlig psykiske lidelser og rusproblematikk. I forhold til alvorlig psykisk syke var kommunens score i 2015 på 50% mens den nasjonale scoren var på 28%. For rusmiddelavhengige var kommunens score på 59% og den nasjonale scoren på 53%. Dette gjelder den gruppen innenfor psykisk syke og rusmiddelavhengige som har de største utfordringene på alle områder i livet. Det er i forhold til denne gruppen krevende brukere at kommunens ressurser i rus- og psykisk helsetjeneste i stor grad blir brukt. Samtidig som det er her det er vanskeligst å få til en endring. Utfordring er å få fokus fra kronikere til forebyggende- og rehabiliterende arbeid.

I 2016 får ca. 150 brukere hjelp fra rus- og psykisk helsetjenesten av disse er ca. 2/3 kronikere, en gruppe klienter som vil trenge enda mere hjelp i årene som kommer. I tillegg er det flere aktive rusbrukere som har dårlig bo evne og trenger mye oppfølging. Kognitiv svekkelse ses tidligere hos de

med rus og psykiske lidelser enn befolkningen for øvrig, det vil være behov for spesielt tilrettelagte boliger for denne gruppen. Det foreligger en usikkerhet i hva Samhandlingsreformen vil kreve av kommunen i forhold til rus – og psykisk helsetjenesten fra 2017 og kommende år.

Brukere av medikamenter mot psykiske lidelser

Legemiddelbruk kan ikke betraktes som synonymt med sykdomsforekomst, men kan være en indikator på sykdomsforekomst i befolkningen. Bruk av legemidler til behandling kan gi innsikt i problematikken rundt utbredelse av både sykdom og bakenforliggende risikofaktorer, og kan bidra med verdifull informasjon for å få oversikt over helsetilstanden i befolkningen. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

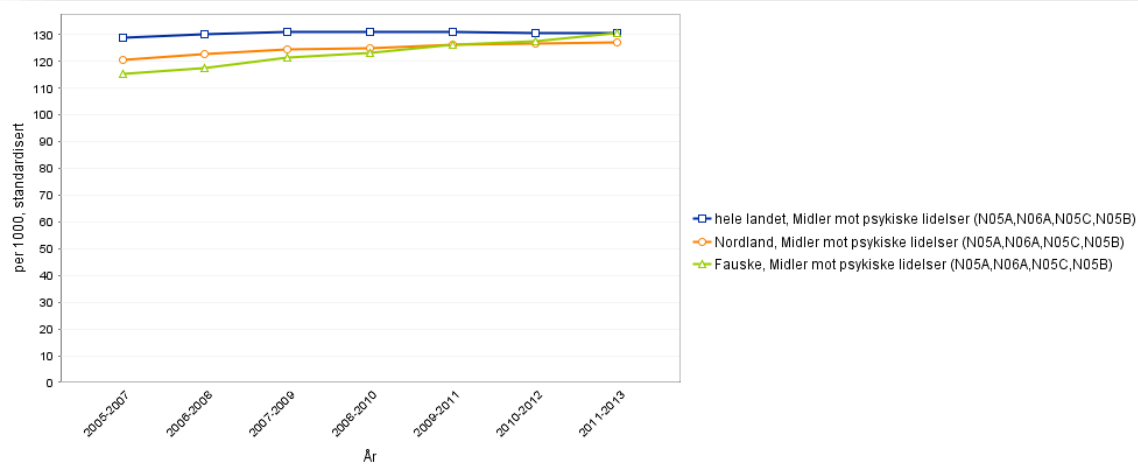

Figur 50: Brukere av medikamenter mot psykiske lidelser (antidepressiva-, sove- & angstdempende- og ADHD-midler) utlevert på resept til personer 0-74 år, 2005-2007 til 2011-2013 (3 års glidende gjennomsnitt). Brukere defineres som personer som har hentet ut minst én resept i kalenderåret. Dersom en bruker henter ut flere resepter på samme legemiddel telles vedkommende som bruker bare én gang. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Bruk av primærhelsetjenesten, psykiske symptomer/lidelser

Bruk av primærhelsetjenesten som kan gi informasjon om helsetilstand og utbredelse av sykdom. Dette kan igjen si noe om bakenforliggende faktorer som miljø og levevaner i befolkningen.
Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

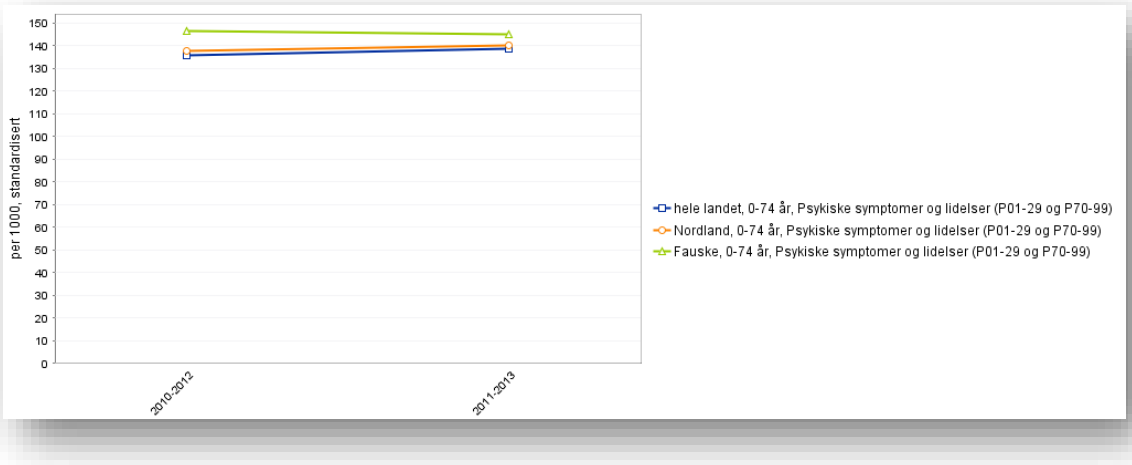

Figur 51: Bruk av primærhelsetjenesten, psykiske symptomer/lidelser, 2010-2012 til 2011-2013 (3 års gjennomsnitt). Antall unike personer 0-74 år i kontakt med fastlege eller legevakt per 1000 innbyggere per år. Dersom en person har vært i kontakt med fastlege eller legevakt flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

Folkehelseprofilen 2016 viser at kommune har flere personer (0-74 år), som bruker primærhelsetjenesten når det gjelder psykiske symptomer/lidelser enn både landet for øvrig og Nordland fylke. Når det gjelder bruka av medikamenter mot psykisk lidelser ligger kommunen på likt med landet for øvrig, men noe høyere enn Nordland fylke.

7.9 Skader og ulykker

Personskader: Selv om dødeligheten av skader og ulykker har gått nedover siden 1950-tallet er ulykkesskader fortsatt et helseproblem, spesielt blant barn, unge og eldre. Blant eldre er hoftebrudd spesielt alvorlig fordi det kan medføre redusert funksjonsevne og behov for hjelp, og dermed redusert livskvalitet. Blant ungdom og unge menn forårsaker trafikkulykker både redusert helse og tapte liv. Det er et betydelig potensial for forebygging av skader og ulykker. Sykehusbehandlede personskader viser kun omfanget av de alvorligste skadene. *Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank.* http://khs.fhi.no

År		2008-2010	2009-2011	2010-2012	2011-2013	2012-2014
Geografi	Sykdomsgruppe					
hele landet	Skader (S00-T35)	13,3	13,2	13,2	13,1	12,8
	Lårbensbrudd (inkl. hoftebrudd) (S72)	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1
Nordland	Skader (S00-T35)	13,3	13,2	13,3	13,3	13,3
	Lårbensbrudd (inkl. hoftebrudd) (S72)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1
Fauske	Skader (S00-T35)	14,2	13,8	15,1	14,5	14,6
	Lårbensbrudd (inkl. hoftebrudd) (S72)	2,4	2,1	2,2	2,6	2,7

Tabell 27: Antall pasienter innlagt (dag- og døgnopphold) i somatiske sykehus per 1000 innbyggere per år. 2008-2010 til 2011-2013 (3 års gjennomsnitt). Dersom en person legges inn flere ganger i løpet av kalenderåret med samme sykdom/ lidelse, telles vedkommende kun én gang. Dataene hentet fra Norsk pasientregister (NPR). Kilde: Folkehelseinstituttet. Kommunehelsa statistikkbank. http://khs.fhi.no

8. Helse og omsorg

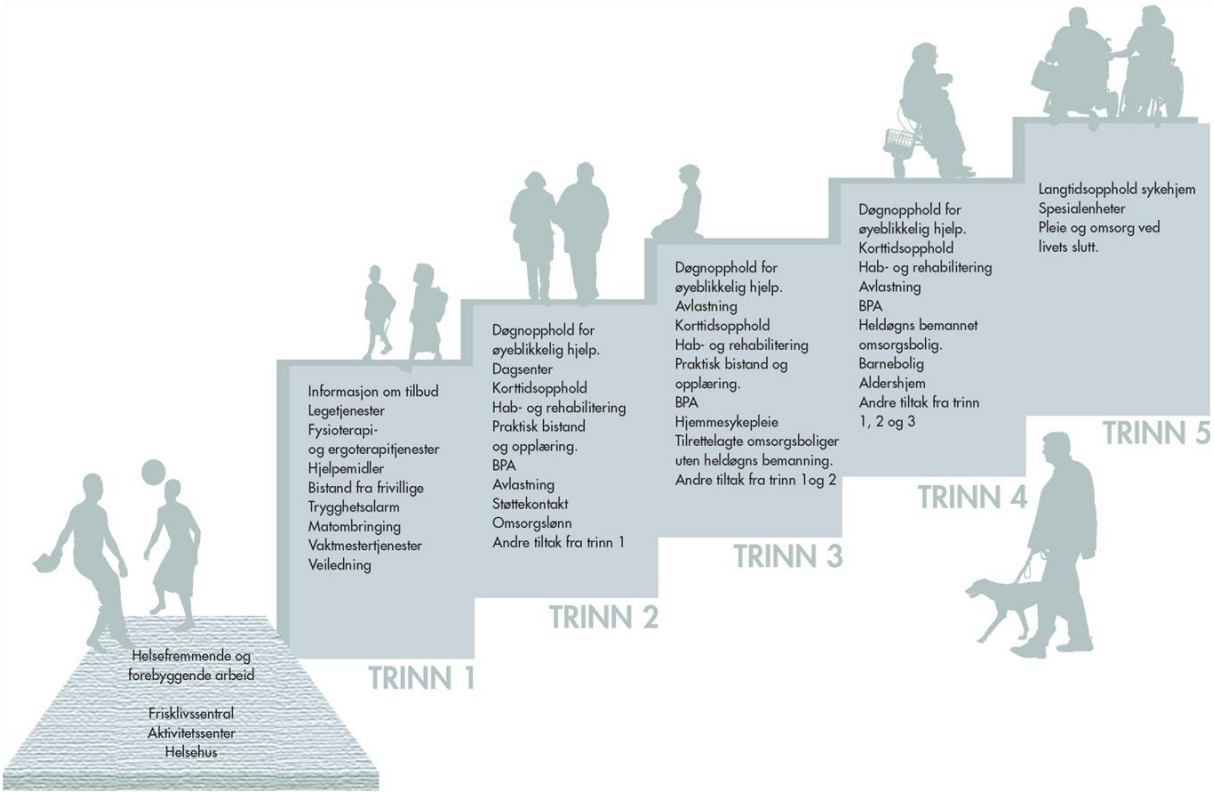

Figur 52 Omsorgstrappen

8.1 Aktiv aldring

Samhandlingsreformen med helse- og omsorgstjenesteloven pålegger kommunen å sørge for helsefremmende og forebyggende tjenester. Kommunen må etter folkehelseloven identifisere risikofaktorer og helseproblemer hos alle grupper inkludert eldre, og sette inn forebyggende tiltak og tidlig intervensjon. Målet er at kommunene videreutvikler og øker den forebyggende og helsefremmende innsatsen overfor eldre. Det overordnede målet er å forebygge sykdom og skade hos eldre i og utenfor institusjon og fremme helse og livskvalitet.

Et av Folkehelsemeldingens mål er å fremme en aktiv og trygg aldring. Aktiv aldring omfatter eldre menneskers deltakelse som medborgere i sosiale, økonomiske, politiske, kulturelle sammenhenger, og i arbeidslivet. For å utvikle et aldersvennlig samfunn trengs en tverrsektoriell innsats. Det skal legges vekt på den gjensidige påvirkningen mellom tilrettelegging av bolig og nærmiljø, gode levevaner, sosial integrering, psykisk og somatisk helse og god allmenntilstand. Tre faktorer påvirker hverandre gjensidig: sosial isolasjon, kognitiv svikt og somatisk helse. Redusert allmenntilstand på ett område får gjerne konsekvenser for de andre områdene.

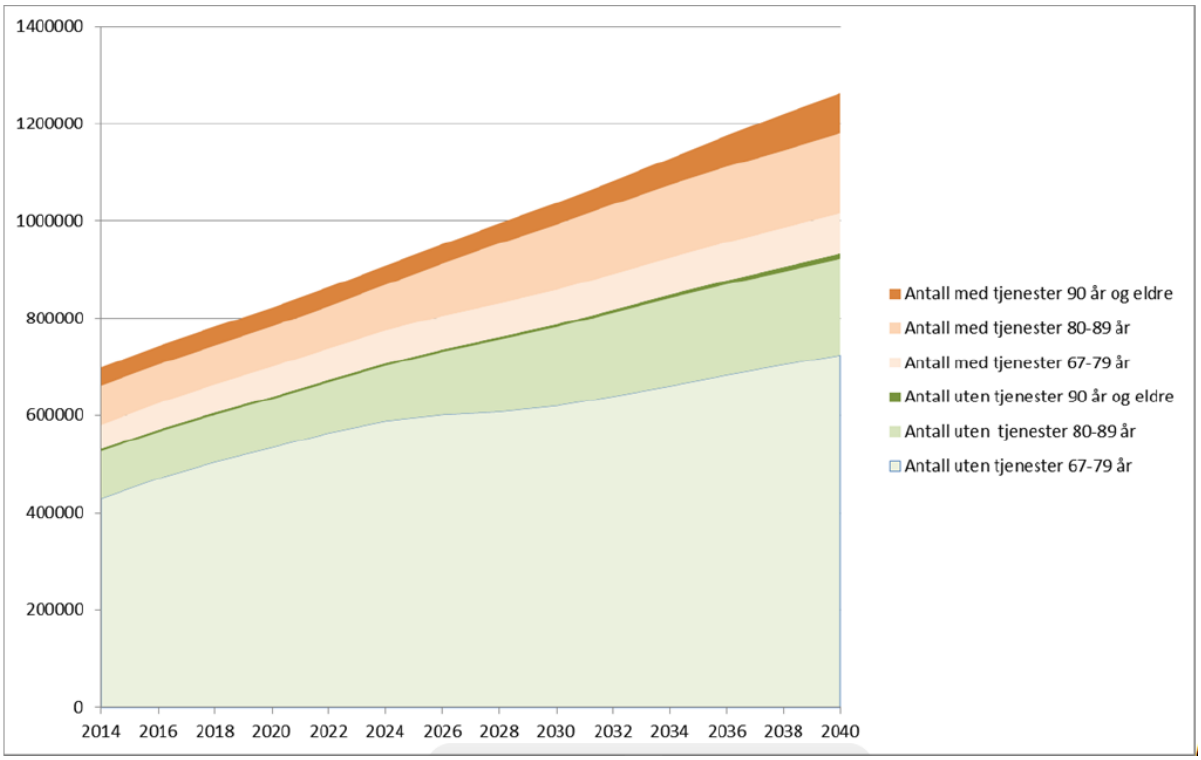

Figur 53. Fremskriving av eldre med og uten behov for tjenester, Kilde: SSB\statistikkbanken)

Figur 53 viser at det er en sterk økning i antall innbyggere som vil ha behov for omsorgstjenester i årene som kommer. Like sterk er økningen i friske eldre som kan møte alderdommen med helt andre ressurser enn tidligere generasjoner.

> *«De nye eldre har både høyere utdanning, bedre økonomi, bedre boforhold og bedre funksjonsevne enn noen tidligere eldregenerasjon. De er også mer teknologivant og vil bestemme mer på egenhånd.»* [16]

Hverdagsmestring

Tiltak for å fremme fysisk og sosial aktivitet blant eldre er viktige innsatsområder for å bidra til en frisk eldrebefolkning i fremtidens Fauske. Et viktige tiltak å få på plass er hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering, i september inneværende år er det startet et forarbeid for å få tiltaket på plass.

> *«Hverdagsmestring kan være felles med mange ulike arbeidsformer, og kjennetegnes med at en vektlegger den enkeltes mestring i hverdagen uansett funksjonsnivå. Innsatsteam, hjelpemiddelformidling, forbyggende hjemmebesøk, fallforbygging, hjemmetjenester med mer kan alle ha hverdagsmestring som overbyggende tankesett. Hverdagsrehabilitering er forebygging og rehabilitering mens brukeren bor i eget hjem. Den starter med spørsmålet: Hva er viktig for deg nå? For mange dreier det seg om å mestre hverdagsaktiviteter. Hverdagsrehabilitering er basert på en intensiv innsats i oppstarten, og gradvis avvikling av opptrening etter som aktivitetsfunksjonen bedres».*[17]

Uten tilgjengelig driftsmidler vil gjennomføringen ta lang tid. På sikt vil tiltaket kunne gi kostnadsreduksjon, og mindre bruk av offentlige tjenester. Det er et stort gap mellom hva som vil være kostnadsreduserende tiltak til befolkningen, og organisering av dagens tjenestetilbud. Målet er hvordan hjelpe flere for mindre.

[16] Meld. St. 29 (2012-2013).

[17] Hverdagsmestring og hverdagsrehabilitering. Rapport 2012. KS, Norsk Sykepleierforbund, Norsk Fysioterapiforbund og Norsk Ergoterapiforbund.

8.2 Velferdsteknologi og innovasjon

Bruk av teknologi vil ofte være et godt supplement til andre helse- og omsorgstjenester, og kan tildeles som en del av et samlet tjenestetilbud tilpasset den enkeltes behov. I andre tilfeller kan teknologi komme til erstatning for andre tjenester, for eksempel ved at en alarm, og evt. varslingssystemer, gjør at det ikke lenger er behov for praktisk bistand, for eksempel i form av fast tilsyn.

Helse- og omsorgstjenesteloven har ingen særlig regulering av velferdsteknologi, men ettersom loven åpner opp for ulike måter å organisere tjenestetilbudet, er det også opp til kommunen å bestemme om velferdsteknologi skal tas i bruk som en del av kommunens tjenestetilbud. Hva slags tjeneste bruk av teknologi skal tildeles som må vurderes ut fra hva slags hjelpebehov som teknologien skal dekke i det enkelte tilfellet. Hva slags tjeneste som ville vært aktuell dersom man ikke hadde hatt mulighet til å bruke teknologi vil kunne gi veiledning. Bruk av velferdsteknologi kan brukes både som ledd i alle kommunale helse- og omsorgstjenester, herunder også tjenester som innebærer helsehjelp hjemme eller på institusjon, eller som andre tjenester i eller utenfor hjemmet.

Kommunen har på plass en velferdsteknologisk plattform som kan være med på å sikre helhetlige løsninger på tvers av ulike tjenester og systemer. Mulighetene i dette er større grad av frihet, trygghet og nærhet. Tjenesten vil ha mulighet til å nå flere, gi rom former tid til tjenestemottakere. Trygghetsalarm, omgivelseskontroll, digitalt tilsyn, videotilsyn, voldsalarm, posisjonering er noe av mulighetene. Kommunen har i dag bare benyttet få muligheter som ligger i denne velferdsteknologiske plattformen, utfordringen er å få på plass tilstrekkelige ressurser til anskaffelse, implementering og IT-teknisk støtte for å utnytte mulighetene.

Figur 54 Skisse velferdsteknologi

8.3 Hjemmebaserte tjenester

Hjemmebaserte tjenester skal bidra til at brukerne gjennom bistand og veiledning til egenmestring skal få mulighet til å bo lengst mulig i eget hjem, herunder omsorgsbolig. I den neste tiårsperiodene forventes gruppen 67 år eller eldre å fortsette å vokse sammenlignet med alle de øvrige befolkningsgruppene i kommunen, viser til figur 2 side 15. Mange eldre er friske og aktive og mestrer hverdagen godt. Behovet for bistand stiger likevel ved høy alder.

En kombinasjon av en befolkning med høyt antall eldre og Samhandlingsreformen har ført til sterk økning av tildelte timer hjemmesykepleie, noe tabell 28 viser.

Vedtatte timer hjemmesykepleie	2014	2015	2016	Endring 2014 - 2016
Uke 12	873	1294	1463	59,7 %
Uke 25	955	1396	1474	64,8 %
Uke 42	1111	1521	1587	70,0 %

Tabell 28. Tildelte timer hjemmesykepleie 2014 – 2016. Fauske kommune.

I tråd med nasjonale føringer og kommunens gjeldende Helse- og omsorgsplan bør det satses mer på hjemmebaserte tjenester og forebygging. Kommunens hjemmetjenesten er allerede underdimensjonert.

Rehabiliterings/korttidsavdelingen

Avdelingen har 11 plasser som i utgangspunktet er definert som 6 korttidsplasser og 4 rehabiliteringsplasser. Avdelingen er organisert inn under hjemmebaserte tjenester. Avdelingen har varierte oppgaver det kan være palliativ pleie, kommunal akuttmedisinsk døgnplass som skal være et allmennmedisinsk tilbud som skal gis til dem som har behov for observasjon, behandling og tilsyn, men som ikke har behov for innleggelse i sykehus. Der innleggelse i KAD kan erstatte innleggelse i sykehus. Plikten er avgrenset til pasienter som kommunen har mulighet for å utrede, behandle og yte omsorg for.

Avdelingen samarbeider med ergo -og fysioterapitjenesten om rehabilitering for brukere som trenger det, de gjennomfører også kartlegging av brukernes funksjonsnivå og bistandsbehov i nært samarbeid med øvrige avdelinger i hjemmetjenesten og tildelingskontoret.

Avdelingen har små lokaler med lite egnet areal for opptrening. I tillegg er det behov for å øke korttidsplassene med 4 senger for å møte behovet for å utskrivingsklarer pasienter fra sykehuset som har behov for trening/behandling før utskriving til hjemmet.

Miljø og aktivitetstjeneste

Sosial isolasjon og ensomhet er faktorer som kan bidra til dårligere helse. Kommunens utfordring er å «fange opp» disse personene og å informere om aktivitetstilbud der man kan bygge nettverk, samt introdusere folk for andre tilbud som gis av frivillige lag og foreninger. Miljø og aktivitetstjenesten være en viktig faktor i dette arbeidet. Sett i lys av at stadig yngre personer får en demensdiagnose eller får behov for omfattende tjenester bør man tenke at tjenesten kan bygges ut til å gi et tilbud til flere også på ettermiddagstid. Dette være med på å øke livskvaliteten til brukeren samtidig som kan virke

som en avlastning til familier med store omsorgsoppgaver. Et slikt tilbud kan utsette behovet for institusjonsplass.

Hjemmebesøk hos eldre

Som et ledd i arbeidet med forebyggende innsats etableres fra januar 2017 et tilbud til kommunens 75 åringer om «Forebyggende hjemmebesøk». Dette vil være en individrettet samtale om helsespørsmål, fysisk aktivitet, fallforebygging, brannforebygging, boligforhold og sosiale aktiviteter. Målgruppen er seniorer som ikke mottar helse og omsorgstjenester fra kommunene.

Demens

Det er en del mennesker med demensdiagnose som bor hjemme ved hjelp av pårørende. Et sentralt tiltak i Helsedirektoratets Demensplan 2020 er et krav om systematisk oppfølging av pasient og pårørende etter diagnose og gjennom sykdomforløp. Det er derfor foreslått å styrke kommunens demensteamet.

8.3 Fauske sykehjem

Å drive sykehjem hører med til kommunehelsetjenestens kjerneoppgaver. Kommunen skal sørge for at det finnes et døgnbasert botilbud med en tilstedeværende helsefaglig bemanning. Mange mennesker med omfattende funksjonssvikt har behov for pleie og omsorg hele døgnet. Noen har så omfattende behov for pleie- og omsorgstjenester at det er vanskelig å oppfylle retten til nødvendig helsehjelp gjennom tjenester i hjemmet. For mange tjenestemottakere i en slik situasjon vil plass i sykehjem være et tilbud som er tilpasset deres funksjonsnivå. I sykehjemmet er det personale til stede hele døgnet. Det er også et krav at legetjeneste og fysioterapitjeneste skal knyttes til virksomheten.

Etterbehandling etter sykehusopphold

Kortere liggetid på sykehus gjør at kommunene må ta hånd om mer pleietrengende pasienter. Et økende antall pasienter som skrives ut fra sykehus er ikke ferdigbehandlet, selv om sykehusbehandlingen er avsluttet. Behandling som er igangsatt i sykehus må derfor fortsette i lokalmiljøet. Mange av disse pasientene trenger omfattende pleie, omsorg og tilsyn og er for hjelpetrengende til å bo hjemme den første tiden etter sykehusoppholdet. Det vil ofte være behov for fortsatt medisinsk behandling med samtidig kontinuerlig sykepleiefaglig observasjon. Denne kombinasjonen kan medføre behov for sykehjemsplass i en tidsbegrenset periode.

Avlastning i sykehjem

Behov for avlastningsopphold kan skyldes pasientens egen sykdom eller helsetilstand eller pårørendes/andre omsorgspersoners behov for avlastning fra særlig tyngende omsorgsarbeid. Fauske sykehjem har tilbud om avlastningsbehov for personer med demens og pasienter med somatiske helseplager.

Permanent opphold
Langtidsplass i sykehjem gis til personer som har et varig, omfattende, døgnkontinuerlig pleie og omsorgsbehov som ikke kan oppfylles tilstrekkelig i eget hjem eller annen tilpasset bolig. Sykehjemmet fungerer i slike tilfelle som et varig hjem for eldre med svekket helse, redusert førlighet og omfattende hjelpebehov. Demenssykdommer vil ofte forsterke behovet.

Skjermet enhet for demente
Fauske sykehjem har etablert spesielle skjermede enheter i sykehjem for å ta hånd om urolige demente med spesielle behov for skjerming. Gruppene er på 5– 9 beboere. Det er krav om grundig undersøkelse og at diagnosen langt-kommen demens skal være fastslått før innflytting i skjermet enhet for demente skjer. Kriterier for når skjermet enhet bør brukes kan være at

- Beboere er så forvirret at deres atferd er ukontrollerbar eller sterkt sjenerende for andre beboere
- Beboere har tendens til å ville forlate boformen uten å være i stand til å ta vare på seg selv eller å finne veien tilbake

Bruker- og pårørendeundersøkelse
Formålet til undersøkelsen er å ha gode kvalitetsindikatorer og et hjelpemiddel for å få frem beboerens mening på opplevd kvalitet som deretter kan bidra til forbedringer. Undersøkelsen ble gjennomført våren 2016 og resultatene viser av tilfredsheten generelt er god. 79 % av pårørende er fornøyd eller svært godt fornøyd med hvor tilfreds man er med sykehjemmet beboeren bor på og 84 % av beboerne er fornøyd eller svært fornøyd på samme spørsmålet.

Undersøkelsen peker på områder som har et forbedringspotensiale og som har betydning for den enkeltes opplevelse av tjenesten de mottar på Fauske sykehjem. 32 % er misfornøyd med aktivitetstilbudet, mens 34 % er fornøyd eller svært fornøyd. 32 % er misfornøyd eller lite fornøyd med muligheter for å komme seg ut, og 27 % er fornøyd eller svært fornøyd og 26 % er nøytral. I tillegg uttrykkes det i kommentarer misnøye med at enkelte beboere må dele rom med andre pasienter.

Livsgledesykehjem
Fauske sykehjem har som visjon *Lev livet – livet ut*, og tjenesten er i en prosess med å bli sertifisert som et *Livsgledesykehjem*. I Stortingsmedling 29 (2012-2013), «Morgendagsen omsorg», omtales Livsgledesykehjem som et nasjonalt tilbud til landets kommuner som et av fem hovedelementer i Stortingets nasjonale strategi for frivillig arbeid på helse og omsorgsfeltet. Konseptet går ut på at sykehjemmene skal lage system for å oppfylle ni livsgledekriterier som ivaretar beboernes sosiale, kulturelle og åndelige behov.

Livsglede for Eldre er en folkehelseorganisasjon som er religiøst og politisk uavhengig. Livsglede for Eldre arbeider for at alle eldre skal ha en god og meningsfull hverdag. Gjennom gode opplevelser skal en stimulere de sosiale, åndelige og kulturelle behovene til den enkelte. Livsglede for Eldre er en ideell stiftelse som skal utløse frivillighet og engasjement. For å iverksette meningsfylte aktiviteter for den enkelte eldre skal kommunen systematisere dagen rundt den eldres livshistorie. Nærmiljøet skal trekkes inn som en naturlig del av eldreomsorgen. Rekruttering til både frivillighet og eldreomsorg er svært viktig for å lykkes med morgendagens omsorg. Barnehagebarn, skoleelever, studenter og lokale

ildsjeler gjør en stor innsats i eldreomsorgen over hele Norge. Møtene mellom generasjoner fremmer folkehelsen.

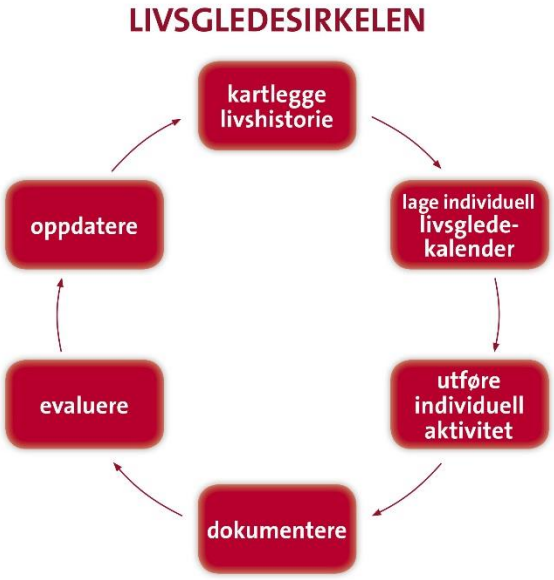

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34512 Arkiv sakID.: 16/11195	Saksbehandler: Myrstad, Gunnar

Sak nr.		Dato
150/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Planstrategi for Fauske kommune 2017-2020

Rådmannens forslag til innstilling:

1. I tråd med plan- og bygningslovens §10-1 skal kommunen minst en gang hver valgperiode utarbeide en kommunal planstrategi.
2. Kommunestyret vedtar fremlagte planstrategi for perioden 2017-2020.

Vedlegg:

26.10.2016	Planstrategi for Fauske kommune 2017-2020	1328441
07.10.2016	Kopi av Statistikkpakke Fauske pr 01.03.2016	1328499
07.10.2016	Kopi av Folketall grunnkretser Fauske 2000-2016	1328500
07.10.2016	Hva skjer i Fauske- faktagrunnlag	1328501
07.10.2016	folkehelseprofil fauske	1328502
21.11.2016	rev 20.11 Forslag til planstrategi 2017-2020 (L)(5162)	1332342

Sammendrag:

Sammendrag:

I kommunal planlegging er det krav i plan og bygningslovens § 10-1 at kommunestyret minst en gang i hver valgperiode skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.
Formålet med planstrategien er å redegjøre for viktige utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre planlegging. Planstrategien er en prioritering av kommunens planlegging de kommende fire årene.

De sentrale elementene i en kommunal planstrategi er:

- Være et verktøy for kommunens politiske- og administrative ledelse
- Være et verktøy for å identifisere planer som er modne for revisjon
- Den skal identifisere planer som skal saneres
- Den skal kunne påvise områder der kommunen bør utvikle nye planer

Planstrategien skal ikke sendes på vanlig høring, slik plan- og bygningsloven krever for ordinære plansaker, men forslaget til kommunestyret skal gjøres offentlig kjent minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Forslaget til planstrategi har ligget ute på hjemmesida til kommunen og en papirversjon på servicetorget

i tidsrommet mellom 2.-22. november 2016.11.18 Det
er ikke innkommet noen kommentarer eller innspill til planen.
Plan og utviklingsutvalgets vedtak i sak 096/16 «Revidering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan igangsettes 2017» er innarbeidet i planstrategien.»

Geir Mikkelsen
rådmann

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/32038 Arkiv sakID.: 16/11195	Saksbehandler: Myrstad, Gunnar

Sak nr.		Dato
096/16	Plan- og utviklingsutvalg	25.10.2016

Planstrategi for Fauske kommune 2017-2020

Rådmannens forslag til vedtak:

1. I tråd med plan- og bygningslovens §10-1 skal kommunen minst en gang hver valgperiode utarbeide en kommunal planstrategi.
2. Planutvalget vedtar fremlagte planstrategi for perioden 2017-2020

Vedlegg:

10.10.2016	Forslag til planstrategi 2017-2020	1328694
07.10.2016	Kopi av Statistikkpakke Fauske pr 01.03.2016	1328499
07.10.2016	folkehelseprofil fauske	1328502
07.10.2016	Kopi av Folketall grunnkretser Fauske 2000-2016	1328500
07.10.2016	Hva skjer i Fauske- faktagrunnlag	1328501

Plan- og utviklingsutvalg 25.10.2016:

Behandling:

Kathrine Moan Larsen (FL) foreslo nytt pkt. 3:
Rådmannens forslag til vedtak pkt. 1 og 2
+ pkt. 3: Revidering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan igangsettes 2017.

FLs tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.
Rådmannens forslag til vedtak med FLs forslag ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 096/16 Vedtak:

Vedtak:

1. I tråd med plan- og bygningslovens §10-1 skal kommunen minst en gang hver valgperiode utarbeide en kommunal planstrategi.
2. Planutvalget vedtar fremlagte planstrategi for perioden 2017-2020.
3. Revidering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan igangsettes 2017.

Sammendrag:

I kommunal planlegging er det krav i plan og bygningslovens § 10-1 at kommunestyret minst en gang i hver valgperiode skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.
Formålet med planstrategien er å redegjøre for viktige utviklingstrekk og utfordringer, vurdere langsiktige utviklingsmuligheter og ta stilling til hvilke spørsmål som skal tas opp gjennom videre

planlegging. Planstrategien er en prioritering av kommunens planlegging de kommende fire årene.

De sentrale elementene i en kommunal planstrategi er :

- Være et verktøy for kommunens politiske- og administrative ledelse
- Være et verktøy for å identifisere planer som er modne for revisjon
- Den skal identifisere planer som skal saneres
- Den skal kunne påvise områder der kommunen bør utvikle nye planer

Planstrategien skal ikke sendes på vanlig høring , slik plan- og bygningsloven krever for ordinære plansaker, men forslaget til kommunestyret skal gjøres offentlig kjent minst 30 dager før kommunestyrets behandling .

Rådmannen anbefaler at planutvalget tar vedlagte planstrategi til orientering og at den gjøres offentlig kjent i 30 dager hvor den legges ut i servicetorget og på kommunens hjemmeside.

Kommunen vil ta stilling til innkomne synspunkter og eventuelt innarbeide disse i planstrategien før den sendes videre til formannskap og kommunestyre.

Geir Mikkelsen
rådmann

Sysselsatte	2012			2013	
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*
1 Jordbruk, jakt og viltstell	64	2 740	43 343	70	2 655
2 Skogbruk	4	184	6 816	5	172
3 Fiske og fangst	7	2 230	9 729	8	2 154
4 Akvakultur (Fiskeoppdrett)	13	999	5 560	11	1 006
7 Bergverksdrift	8	572	4 738	8	525
8 Fiskeforedling		2 243	10 131	2	2 165
9 Produksjon av næringsmidler (unntatt fiskeforedling)	13	1 024	39 118	8	958
10 Produksjon av tekstil- og bekledningsvarer		205	4 652		180
11 Produksjon av trelast og trevarer	14	670	13 597	16	630
12 Produksjon av papir og papirvarer (Treforedling)		1	3 433		1
13 Grafisk produksjon og reproduksjon av innspilte opptak	1	303	6 204	1	309
14 Oljeraffinering, kjemisk og farmasøytisk industri		582	13 448		608
15 Produksjon av gummi- og plastprodukter		196	4 801		185
16 Produksjon av mineralske produkter (glass og keramiske produkter, sement og betongprodukter)	23	447	10 380	14	500
17 Produksjon av metaller (jern og stål, aluminium mv)		1 036	9 501		1 083
18 Produksjon av metallvarer (inkl. konstruksjoner)	34	718	23 926	35	714
19 Produksjon av datamaskiner, elektroniske produkter og elektrisk utstyr		244	16 591		212

21 Produksjon av maskiner og andre transportmidler	27	305	24 650	19	359
27 Handel med og reparasjon av motorkjøretøy	76	2 007	45 972	79	2 025
20 Bygging av skip og båter, oljeplattformer og moduler		94	21 136		85
22 Produksjon av møbler og annen industriproduksjon	15	219	9 587	13	221
23 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr	15	917	17 997	13	958
24 Produksjon og distribusjon av elektrisitet, fjernvarme og gass	125	1 369	15 285	133	1 367
25 Vannforsyning og avløp, gjenvinning av avfall og miljørydding	19	654	13 566	22	707
26 Bygge- og anleggsvirksomhet	380	10 036	201 704	420	10 424
5 Utvinning av råolje og naturgass, rørtransport		5	19 125		1
28 Engros- og agenturhandel (utenom motorkjøretøy)	47	2 264	108 886	41	2 263
29 Detaljhandel (utenom motorkjøretøy)	476	10 075	208 901	459	10 008
35 Overnattings- og serveringsvirksomhet	128	3 558	81 356	118	3 527
30 Utenriks sjøfart, supplybåter	9	828	14 295	10	588
31 Innenriks sjøfart	20	1 365	8 731	16	1 450
32 Land- og lufttransport	136	3 375	68 419	132	3 351
33 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport	37	1 885	30 624	35	1 912
34 Post og distribusjonsvirksomhet	80	908	19 937	69	930

36 Forlagsvirksomhet, Film-, video- og musikkproduksjon, radio- og fjernsynskringkasting	39	951	34 504	38	974
37 Telekommunikasjon, informasjonsteknologi og informasjonstjenester	21	827	55 298	13	794
38 Finansiell tjenesteyting og forsikringsvirksomhet	22	1 197	48 785	18	1 162
6 Tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass		15	21 477		16
39 Omsetning og drift av fast eiendom	23	977	26 365	25	1 004
40 Faglig, rådgivende og teknisk tjenseteyting	99	3 045	117 154	113	3 094
41 Forskning og utviklingsarbeid		165	15 278		165
42 Utleievirksomhet, arbeidskrafttjenester	3	810	52 249	2	764
43 Reiselivsvirksomhet		217	5 714		267
44 Vakttjenester og annen forretningsmessig tjenesteyting	105	2 470	75 462	94	2 468
45 Reparasjon av husholdningsvarer, datamaskiner og annen personlig tjenesteyting	49	1 076	25 942	54	1 084
46 Privat undervisning	30	558	23 312	31	593
47 Private helse-, pleie- og omsorgstjenester	290	4 873	127 878	277	4 979
48 Kunstnerisk og kulturell virksomhet, sport og fornøyelser, medlemsorganisasjoner og internasjona	48	1 355	54 583	39	1 136

49 Kommunal tjenesteyting	1 070	28 791	471 989	1 014	29 112
50 Statlig tjenesteyting	323	13 662	262 892	345	13 880
99 Uoppgitt næring	12	531	13 738	14	586
Totalt	3 905	115 778	2 568 759	3 834	116 311

	2014			
Landet	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*	**Andel i %**
41 988	70	2 627	41 283	1 Jordbruk, jakt og viltstell
6 661	24	205	6 760	2 Skogbruk
9 318	8	2 137	9 167	3 Fiske og fangst
5 849	11	1 024	6 288	4 Akvakultur (Fiskeoppdrett)
4 617	7	506	4 636	7 Bergverksdrift
10 289	2	2 127	10 393	8 Fiskeforedling
39 141	1	1 040	38 958	9 Produksjon av næringsmidler (unntatt fiskeforedling)
4 491		175	4 488	10 Produksjon av tekstil- og bekledningsvarer
13 177	14	620	12 963	11 Produksjon av trelast og trevarer
3 031		2	2 768	12 Produksjon av papir og papirvarer (Treforedling)
6 072		318	5 745	13 Grafisk produksjon og reproduksjon av innspilte opptak
13 379		609	13 485	14 Oljeraffinering, kjemisk og farmasøytisk industri
4 724		192	4 648	15 Produksjon av gummi- og plastprodukter
10 133	13	511	10 049	16 Produksjon av mineralske produkter (glass og keramiske produkter, sement og betongprodukter)
9 347		1 143	9 348	17 Produksjon av metaller (jern og stål, aluminium mv)
24 016	36	911	24 048	18 Produksjon av metallvarer (inkl. konstruksjoner)
16 757		240	16 836	19 Produksjon av datamaskiner, elektroniske produkter og elektrisk utstyr

26 586	19	336	27 587	21 Produksjon av maskiner og andre transportmidler
46 563	99	2 063	46 959	27 Handel med og reparasjon av motorkjøretøy
21 870		91	21 778	20 Bygging av skip og båter, oljeplattformer og moduler
9 262	11	233	8 899	22 Produksjon av møbler og annen industriproduksjon
18 615	18	1 009	19 736	23 Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr
15 644	146	1 324	15 569	24 Produksjon og distribusjon av elektrisitet, fjernvarme og gass
14 021	24	714	14 320	25 Vannforsyning og avløp, gjenvinning av avfall og miljørydding
206 758	411	10 550	210 913	26 Bygge- og anleggsvirksomhet
19 697			19 553	5 Utvinning av råolje og naturgass, rørtransport
108 455	37	2 247	106 584	28 Engros- og agenturhandel (utenom motorkjøretøy)
208 056	471	9 979	210 990	29 Detaljhandel (utenom motorkjøretøy)
83 393	116	3 668	87 473	35 Overnattings- og serveringsvirksomhet
13 818	5	514	13 500	30 Utenriks sjøfart, supplybåter
9 159	17	1 422	9 008	31 Innenriks sjøfart
68 901	135	3 353	69 603	32 Land- og lufttransport
30 819	40	1 892	30 821	33 Lagring og andre tjenester tilknyttet transport
19 328	74	888	19 129	34 Post og distribusjonsvirksomhet

33 860	40	951	33 745	36 Forlagsvirksomhet, Film-, video- og musikkproduksjon, radio- og fjernsynskringkasting
56 849	14	788	58 488	37 Telekommunikasjon, informasjonsteknologi og informasjonstjenester
48 294	15	1 096	47 567	38 Finansiell tjenesteyting og forsikringsvirksomhet
22 488		13	23 929	6 Tjenester tilknyttet utvinning av røolje og naturgass
27 038	38	990	26 991	39 Omsetning og drift av fast eiendom
121 449	110	3 188	123 135	40 Faglig, rådgivende og teknisk tjenseteyting
15 617		170	15 577	41 Forskning og utviklingsarbeid
50 122	4	825	50 972	42 Utleievirksomhet, arbeidskrafttjenester
5 876	1	306	5 803	43 Reiselivsvirksomhet
76 297	110	2 647	77 136	44 Vakttjenester og annen forretningsmessig tjenesteyting
26 058	55	1 101	26 634	45 Reparasjon av husholdningsvarer, datamaskiner og annen personlig tjenesteyting
24 259	27	675	25 605	46 Privat undervisning
130 481	282	5 170	134 733	47 Private helse-, pleie- og omsorgstjenester
50 573	39	1 125	51 523	48 Kunstnerisk og kulturell virksomhet, sport og fornøyelser, medlemsorganisasjoner og internasjona

479 641	1 100	29 054	481 635	49 Kommunal tjenesteyting
269 443	316	13 874	275 765	50 Statlig tjenesteyting
14 736	18	574	14 450	99 Uoppgitt næring
2 597 016	3 978	117 217	2 627 973	

2012			2013			
Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*
1,64 %	2,37 %	1,69 %	1,83 %	2,28 %	1,62 %	1,76 %
0,10 %	0,16 %	0,27 %	0,13 %	0,15 %	0,26 %	0,60 %
0,18 %	1,93 %	0,38 %	0,21 %	1,85 %	0,36 %	0,20 %
0,33 %	0,86 %	0,22 %	0,29 %	0,86 %	0,23 %	0,28 %
0,20 %	0,49 %	0,18 %	0,21 %	0,45 %	0,18 %	0,18 %
0,00 %	1,94 %	0,39 %	0,05 %	1,86 %	0,40 %	0,05 %
0,33 %	0,88 %	1,52 %	0,21 %	0,82 %	1,51 %	0,03 %
0,00 %	0,18 %	0,18 %	0,00 %	0,15 %	0,17 %	0,00 %
0,36 %	0,58 %	0,53 %	0,42 %	0,54 %	0,51 %	0,35 %
0,00 %	0,00 %	0,13 %	0,00 %	0,00 %	0,12 %	0,00 %
0,03 %	0,26 %	0,24 %	0,03 %	0,27 %	0,23 %	0,00 %
0,00 %	0,50 %	0,52 %	0,00 %	0,52 %	0,52 %	0,00 %
0,00 %	0,17 %	0,19 %	0,00 %	0,16 %	0,18 %	0,00 %
0,59 %	0,39 %	0,40 %	0,37 %	0,43 %	0,39 %	0,33 %
0,00 %	0,89 %	0,37 %	0,00 %	0,93 %	0,36 %	0,00 %
0,87 %	0,62 %	0,93 %	0,91 %	0,61 %	0,92 %	0,90 %
0,00 %	0,21 %	0,65 %	0,00 %	0,18 %	0,65 %	0,00 %

0,69 %	0,26 %	0,96 %	0,50 %	0,31 %	1,02 %	0,48 %
1,95 %	1,73 %	1,79 %	2,06 %	1,74 %	1,79 %	2,49 %
0,00 %	0,08 %	0,82 %	0,00 %	0,07 %	0,84 %	0,00 %
0,38 %	0,19 %	0,37 %	0,34 %	0,19 %	0,36 %	0,28 %
0,38 %	0,79 %	0,70 %	0,34 %	0,82 %	0,72 %	0,45 %
3,20 %	1,18 %	0,60 %	3,47 %	1,18 %	0,60 %	3,67 %
0,49 %	0,56 %	0,53 %	0,57 %	0,61 %	0,54 %	0,60 %
9,73 %	8,67 %	7,85 %	10,95 %	8,96 %	7,96 %	10,33 %
0,00 %	0,00 %	0,74 %	0,00 %	0,00 %	0,76 %	0,00 %
1,20 %	1,96 %	4,24 %	1,07 %	1,95 %	4,18 %	0,93 %
12,19 %	8,70 %	8,13 %	11,97 %	8,60 %	8,01 %	11,84 %
3,28 %	3,07 %	3,17 %	3,08 %	3,03 %	3,21 %	2,92 %
0,23 %	0,72 %	0,56 %	0,26 %	0,51 %	0,53 %	0,13 %
0,51 %	1,18 %	0,34 %	0,42 %	1,25 %	0,35 %	0,43 %
3,48 %	2,92 %	2,66 %	3,44 %	2,88 %	2,65 %	3,39 %
0,95 %	1,63 %	1,19 %	0,91 %	1,64 %	1,19 %	1,01 %
2,05 %	0,78 %	0,78 %	1,80 %	0,80 %	0,74 %	1,86 %

1,00 %	0,82 %	1,34 %	0,99 %	0,84 %	1,30 %	1,01 %
0,54 %	0,71 %	2,15 %	0,34 %	0,68 %	2,19 %	0,35 %
0,56 %	1,03 %	1,90 %	0,47 %	1,00 %	1,86 %	0,38 %
0,00 %	0,01 %	0,84 %	0,00 %	0,01 %	0,87 %	0,00 %
0,59 %	0,84 %	1,03 %	0,65 %	0,86 %	1,04 %	0,96 %
2,54 %	2,63 %	4,56 %	2,95 %	2,66 %	4,68 %	2,77 %
0,00 %	0,14 %	0,59 %	0,00 %	0,14 %	0,60 %	0,00 %
0,08 %	0,70 %	2,03 %	0,05 %	0,66 %	1,93 %	0,10 %
0,00 %	0,19 %	0,22 %	0,00 %	0,23 %	0,23 %	0,03 %
2,69 %	2,13 %	2,94 %	2,45 %	2,12 %	2,94 %	2,77 %
1,25 %	0,93 %	1,01 %	1,41 %	0,93 %	1,00 %	1,38 %
0,77 %	0,48 %	0,91 %	0,81 %	0,51 %	0,93 %	0,68 %
7,43 %	4,21 %	4,98 %	7,22 %	4,28 %	5,02 %	7,09 %
1,23 %	1,17 %	2,12 %	1,02 %	0,98 %	1,95 %	0,98 %

27,40 %	24,87 %	18,37 %	26,45 %	25,03 %	18,47 %	27,65 %
8,27 %	11,80 %	10,23 %	9,00 %	11,93 %	10,38 %	7,94 %
0,31 %	0,46 %	0,53 %	0,37 %	0,50 %	0,57 %	0,45 %

2014	
Nordland	*Landet*
2,24 %	1,57 %
0,17 %	0,26 %
1,82 %	0,35 %
0,87 %	0,24 %
0,43 %	0,18 %
1,81 %	0,40 %
0,89 %	1,48 %
0,15 %	0,17 %
0,53 %	0,49 %
0,00 %	0,11 %
0,27 %	0,22 %
0,52 %	0,51 %
0,16 %	0,18 %
0,44 %	0,38 %
0,98 %	0,36 %
0,78 %	0,92 %
0,20 %	0,64 %

0,29 %	1,05 %
1,76 %	1,79 %
0,08 %	0,83 %
0,20 %	0,34 %
0,86 %	0,75 %
1,13 %	0,59 %
0,61 %	0,54 %
9,00 %	8,03 %
0,00 %	0,74 %
1,92 %	4,06 %
8,51 %	8,03 %
3,13 %	3,33 %
0,44 %	0,51 %
1,21 %	0,34 %
2,86 %	2,65 %
1,61 %	1,17 %
0,76 %	0,73 %

0,81 %	1,28 %
0,67 %	2,23 %
0,94 %	1,81 %
0,01 %	0,91 %
0,84 %	1,03 %
2,72 %	4,69 %
0,15 %	0,59 %
0,70 %	1,94 %
0,26 %	0,22 %
2,26 %	2,94 %
0,94 %	1,01 %
0,58 %	0,97 %
4,41 %	5,13 %
0,96 %	1,96 %

24,79 %	18,33 %
11,84 %	10,49 %
0,49 %	0,55 %

Arbeidsmarked	2013			2014	
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*
Sysselsatte	3 905	115 778	2 568 759	3 834	116 311
Arbeidsstyrke	4 826	121 378	2 636 473	4 792	122 340
Andel sysselsatte	**80,9 %**	**95,4 %**	**97,4 %**	**80,0 %**	**95,1 %**
Arbeidsledige	103	2 257	47 473	114	2 554
Andel arbeidsledige	**2,13 %**	**1,86 %**	**1,80 %**	**2,38 %**	**2,09 %**

	2015		
Landet	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
2 597 016	3 978	117 217	2 627 973
2 672 530	4 865	122 913	2 707 272
97,2 %	**81,8 %**	**95,4 %**	**97,1 %**
53 530	99	2 434	57 272
2,00 %	**2,03 %**	**1,98 %**	**2,12 %**

	2012			2013		
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
Fødselsoverskudd	-24	213	18 827	-23	59	18 263

2014			2015		
Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
-19	69	17 713	-8	180	18 690

Barnehagedekning (tall i prosent)	*Fauske*
Andel barn 0-5 år med barnehageplass	78,2
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	90,3
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år	81,4
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år	95,4
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage	45,8
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning	34
Andel styrere og pedagogiske ledere med godkjent barnehagelærerutdanning	96

2012		2013			2014	
Nordland	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*
77,7	76,2	81,9	78,1	76,3	79,6	78,2
91,6	90,1	94,9	92	90	92,1	91,7
82,7	80,2	89,6	83,8	79,8	84,3	83,3
97,2	96,6	97,5	97,1	96,5	96,6	97
53,8	52,4	47,8	53,4	51,9	47,7	52,8
31,9	33,3	33,1	32,2	33,7	31,9	33,6
87,5	85,7	100	87,6	87,3	95,7	89,1

Landet
76,5
90,2
80,1
96,6
51,5
34,6
90

	2012		
	Fauske	*Nordland*	*Landet*
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	16,7	10,8	8,5

2013			2014		
Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
15,3	10,2	8,3	14,1	10,1	8,0

Barn m/barnevernstiltak	2012			2013	
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*
Tiltak i alt	93	2 168	38 722	77	1 925
Befolkning 0-22 år	2 668	68 728	1 449 290	2 662	68 390
Andel barnevernstiltak	3,49 %	3,15 %	2,67 %	2,89 %	2,81 %

	2014		
Landet	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
37 229	77	1 918	37 124
1 456 490	2 586	67 930	1 459 029
2,56 %	2,98 %	2,82 %	2,54 %

Flytting	2013			2014		
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
Utflytting	380	6 202	31 227	372	6 258	35 716
Innflytting	397	7 423	78 570	435	7 473	75 789
Nettoflytting	17	1 221	47 343	63	1 215	40 073

2015		
Fauske	*Nordland*	*Landet*
368	6 552	31 875
439	7 186	70 030
71	634	38 155

Gjennomsnittlig bruttoinntekt	2012			2013		
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
Menn	411 400	412 800	470 500	429 200	424 900	487 800
Kvinner	290 300	296 600	313 100	305 800	309 200	326 400

2014		
Fauske	*Nordland*	*Landet*
442 600	438 300	503 600
314 000	320 300	338 900

Andelen sosialhjelpsmottakere i forhold til innbyggere	2008-2010			
	Fauske	**Nordland**	**Landet**	**Fauske**
18-24 år (%)	8,1	*7,9*	5,8	8,3
25-66 år (%)	4,1	*3,8*	3,3	4,1

2009-2011		2010-2012			(År=Glidende gjennomsnitt)
Nordland	**Landet**	**Fauske**	**Nordland**	**Landet**	
8,1	5,9	7,8	*7,9*	5,8	
3,9	3,3	3,9	*3,8*	3,3	

Andel lavinntekt/fattigdomsgrense*	2011			2012	
	Fauske	Nordland	Landet	Fauske	Nordland
Andel (%)	6,7	*7,7*	9,5	8,0	*9,1*

*Personer i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal medianinntekt

	2013		
Landet	**Fauske**	**Nordland**	**Landet**
10,2	10,9	*10,4*	11,0

Energibruk og klima	2012			
	Fauske	*Nordland*	*Landet*	*Fauske*
Energiforbruk KW/h	88 500 000	2 314 000 000	38 256 000 000	87 500 000
Befolkning	9 513	238 320	4 985 870	9 513
Forbruk pr innbygger (kw/h)	**9 303**	**9 710**	**7 673**	**9 198**
Husholdningsavfall pr innbygger (kilo)	514	440	430	541

2013		2014		
Nordland	*Landet*	*Fauske*	*Nordland*	*Landet*
2 307 000 000	38 918 000 000	86 500 000	2 284 000 000	36 920 000 000
239 611	5 051 275	9 556	240 877	5 109 056
9 628	**7 705**	**9 052**	**9 482**	**7 226**
447	441	533	460	438

Klimagassutslipp	2009			2011	
	Fauske	Nordland	Landet	Fauske	Nordland
Antall tonn	*33 150*	*2 636 000*	*34 250 000*	*32 470*	*2 852 000*
Innbyggere	*9477*	*235 380*	*4 799 252*	*9533*	*237 280*
Utslipp pr. innbygger (tonn)	*3,50*	*11,20*	*7,14*	*3,41*	*12,02*

	2013		
Landet	Fauske	Nordland	Landet
35 868 000	*31 350*	*2 625 000*	*35 363 000*
4 920 305	*9 513*	*239 611*	*5 051 275*
7,29	*3,30*	*10,96*	*7,00*

Folkemengde, etter grunnkrets, tid og statistikkvariabel

1841 Fauske

Tab 04317

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Endring
18410101 Kjellvann	24	7	13	10	27	26	29	17	16	21	14	14	14	5	..	..	..	
18410102 Fagerli	37	34	32	31	33	31	31	29	24	22	21	20	20	23	23	22	21	-16
18410103 Sandnes	172	173	160	150	150	157	152	167	163	124	128	123	121	118	111	116	113	-59
18410104 Charlotta	131	134	127	116	115	107	105	110	97	98	94	101	97	96	98	89	94	-37
18410105 Furulund	136	156	147	138	134	134	133	129	129	152	148	132	124	134	149	154	139	3
18410106 Glastunes	99	85	101	103	98	99	98	102	105	85	82	89	85	86	85	84	71	-28
18410107 Bursimarka	204	206	199	198	196	208	200	196	188	187	186	174	177	179	178	185	174	-30
18410108 Sorjus	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
18410109 Sjønstådal	6	5	5	3	1	1	2	2	2	3	3	3	3	3	2	5	6	0
Sum Sulitjelma	**809**	**800**	**784**	**749**	**754**	**763**	**750**	**752**	**724**	**692**	**676**	**656**	**641**	**644**	**646**	**655**	**618**	**-191**
18410201 Leivset	340	335	336	319	363	364	360	348	353	351	351	352	351	350	351	341	336	-4
18410202 Øvre Vatnan	20	20	19	17	15	15	15	13	12	12	12	18	19	19	20	20	19	-1
18410203 Nedre Vatnan	197	198	197	196	202	195	196	191	209	220	204	198	202	189	190	194	186	-11
18410204 Bratthaugen	246	242	252	248	249	244	253	259	267	305	316	308	296	289	288	289	284	38
18410205 Finneid	242	241	235	225	227	236	240	233	228	213	225	232	230	213	218	223	210	-32
Sum Finneid	**1 045**	**1 036**	**1 039**	**1 005**	**1 056**	**1 054**	**1 064**	**1 044**	**1 069**	**1 101**	**1 108**	**1 108**	**1 098**	**1 060**	**1 067**	**1 067**	**1 035**	**-10**
18410301 Vika	253	253	241	253	257	244	260	259	264	389	376	368	367	363	367	357	354	101
18410302 Sjåheia	394	392	412	409	415	405	401	391	388	386	402	407	418	413	418	420	453	59
18410303 Hauan	1 252	1 221	1 200	1 220	1 211	1 191	1 205	1 188	1 144	1 042	1 052	1 057	1 055	1 085	1 054	1 040	1 039	-213
18410304 Jernbanen	162	161	160	163	159	163	160	158	155	164	163	165	169	164	169	167	162	0
18410305 Sentrum	393	394	415	443	445	454	461	453	450	470	509	532	525	522	530	564	546	153
18410306 Follaveien	772	804	805	783	813	794	811	800	794	824	842	855	842	838	840	845	856	84
18410307 Erikstad	692	731	715	702	708	731	730	712	717	678	675	698	710	715	726	753	750	58
18410308 Stranda	863	875	892	872	852	860	842	831	831	859	861	834	837	846	847	833	843	-20
18410309 Vestmyra	594	613	594	588	576	573	554	549	561	570	575	564	568	569	589	581	577	-17
18410310 Søbbesva	22	20	21	26	28	22	23	24	29	29	30	29	31	31	26	26	27	5
18410311 Grønåsveien	59	57	63	56	53	45	59	60	53	96	82	78	76	72	92	112	124	65
18410312 Rødås/Grønås	127	133	132	128	127	132	141	141	144	109	105	104	109	114	117	121	116	-11
18410313 Kvitblik	140	142	130	124	128	122	124	122	134	133	130	138	134	141	130	125	138	-2
18410314 Åsgårdene	119	117	115	112	124	125	122	125	128	115	130	121	131	124	117	132	140	21
18410315 Tverå	158	153	154	156	153	148	142	135	141	148	145	136	140	145	138	152	151	-7
18410316 Klungset	123	125	125	123	132	132	137	129	126	116	129	123	113	114	120	125	125	2
18410317 Øynes	61	57	68	63	60	65	60	66	63	57	57	63	53	57	59	54	54	-7
Sum Fauske tettsted	**6 184**	**6 248**	**6 242**	**6 221**	**6 241**	**6 206**	**6 232**	**6 143**	**6 122**	**6 185**	**6 263**	**6 272**	**6 278**	**6 313**	**6 339**	**6 407**	**6 455**	**271**
18410401 Jordbru	70	72	75	71	72	66	59	55	56	55	53	61	53	57	57	60	57	-13
18410402 Kosmo	220	215	228	231	228	212	216	208	209	208	216	217	216	223	217	203	211	-9
18410403 Bringsli	72	68	69	60	63	68	65	70	68	70	70	69	65	60	69	62	58	-14
18410404 Helskog	166	152	148	158	162	160	155	153	151	165	169	167	179	181	184	184	190	24
18410405 Strømsnes	461	458	482	472	487	469	473	465	472	462	455	470	456	447	449	448	438	-23
18410406 Nordvik/Kistran	76	78	78	82	75	72	76	82	78	69	73	73	74	80	72	76	80	4
18410407 Stemland	177	183	186	185	186	179	188	182	183	176	192	177	182	184	179	175	175	-2
18410408 Løkås	63	59	67	68	64	66	66	71	69	69	77	77	77	80	86	86	89	26
18410409 Venset	221	215	214	207	218	206	191	190	189	189	181	175	169	169	165	160	161	-60
Sum Valnesfjord	**1 526**	**1 500**	**1 547**	**1 534**	**1 555**	**1 498**	**1 489**	**1 476**	**1 475**	**1 463**	**1 486**	**1 486**	**1 471**	**1 481**	**1 478**	**1 454**	**1 459**	**-67**
18419999 Uoppgitt grunnl	68	73	15	19	21	28	16	50	90	36	19	11	25	15	26	39	37	-31
1841 Fauske sum	**9 632**	**9 657**	**9 627**	**9 528**	**9 627**	**9 549**	**9 551**	**9 465**	**9 480**	**9 477**	**9 552**	**9 533**	**9 513**	**9 513**	**9 556**	**9 622**	**9 604**	**-28**

1+C7635

Endring %
0,0
-43,2
-34,3
-28,2
2,2
-28,3
-14,7
0,0
-23,6
-1,2
-5,0
-5,6
15,4
-13,2
-1,0
39,9
15,0
-17,0
0,0
38,9
10,9
8,4
-2,3
-2,9
22,7
110,2
-8,7
-1,4
17,6
-4,4
1,6
-11,5
4,4
-18,6
-4,1
-19,4
14,5
-5,0
5,3
-1,1
41,3
-27,1
-4,4
-45,6
-0,3

Hva skjer i Fauske ?
Under følger en kort oppsummering av de viktigste tall og fakta

1.Demografi og samfunnsutvikling
Folketallet i Fauske kommune er stabilt pr. 1.1.2015 er det 9 622 innbo og i 2016 er det 9604 innb. I 2000 var det 9632 innb og forventes i 2030 å være 9454 innb. (kilde:SSB/Panda)
En oversikt på grunnkretsnivå viser at fra 2000 til 2016 er det i :
Sulitjelma en nedgang på - 191 fra 809 til 618 innb
Valnesfjord en nedgang på -67 fra 1526 til 1459 innb
Fauske tettsted en oppgang på 271 fra 6184 til 6455
Finneid en nedgang på -10 fra 1045 til 1035 innb
Dvs at Fauske tettsted er den eneste kretsen med oppgang i folketallet. I disse tallene er det en nedgang i folketallet i Hauan på -213 innbyggere og i Fauske sentrum en oppgang på 153 innb.

Antall innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre – i år 2000 var det 219 og i år 2014 var det 504. (Kilde: SSB)

Innvandrerne utgjør i Fauske 5,3 % av befolkningen, 8,6% i fylket og 15,9% i landet som helhet.

Uten innvandring hadde vært ca 500 færre innbyggere i kommunen.

Fauske har et negativt fødselsoverskudd som er redusert fra -24 i 2012 til -8 i 2015.

Det er en yngrebølge på landsbasis med 25% flere i alderen18 -27 år i 2015 enn det var i 2005 Nordland har 14% flere i denne aldersgruppa og Fauske har kun 0,5 % flere

Arbeid og familiehensyn er svært viktig både som flyttemotiv og bomotiv i Fauske og Nordland.

Fauske har en positiv innflytting med +71 personer i 2015. Vi bør ha et potensiale på ennå mer innflytting fra bla Bodø til Valnesfjord/Fauske.

2.Levekår
Andelen voksne mellom 30-39 år i Fauske med VGS eller høyere utdanning har øket til 75%, men utdanningsnivået ligger fortsatt lavere enn for fylket 78% og for landet som helhet med 83%.

I januar 2014 var det 161 arbeidsledige og i desember 2014 var 116 arbeidsledige i kommunen. Arbeidsledige i alderen 15-29 år er 3,3 % som er høyere enn fylket 2,3% og høyere enn landet som har 2,3%.

Det er en lavere andel uføretrygdede i alderen 18-44 år i Fauske 2,7 % enn i Nordland 3% , men høyere enn i landet som helhet som har 2,5%

Barnehagedekningen i Fauske er 96% og ligger ca 6 % over fylket/landet.

Andel med spesialundervisning i Fauske 14,1% som ligger over fylket 10,1% og landet 8,0%.

Barnevernstiltak
Fauske 2,98% som ligger over Nordland 2,82% og landet 2,54%

3.Næringstruktur
Fauske er sterk innen bygg og anlegg som har 411 sysselsatte som utgjør 10,33% som er over Nordland 9% og landet 8,03%.
Fauske har 471 sysselsatte innen detaljhandel som utgjør 11,84 % av arbeidsstyrken i Nordland 8,51 og landet 8,03% dvs at Fauske er sterk på handel og Fauske har en positiv dekningsgrad.
116 sysselsatte innen overnatting/servering som utgjør i Fauske 2,92%, Nordland 3,13% og landet 3,33% dvs at vi kan ha et potensiale på økning. Produksjon og distribusjon av elektrisitet 146 syss utgjør 3,67% som er langt over fylket 1,13% og landet 0,59%.
Fauske sin sentrale beliggenhet gjør at det er muligheter inn lagring, her ligger vi på 1,01 % som er under Fylket 1,61% og landet 1,17%.Her bør det være et stort potensiale for flere arbeidsplasser.
Transport 135 sysselsatte som utgjør 3,30% som er høyere enn fylket og landet.
Kommunal 1100 sysselsatte som utgjør 27,65 % , Nordland 24,79% og landet 18,33%
Statlig 316 sysselsatte som utgjør 7,94%, Nordland 11,84% og landet 10,49%. Her er det muligheter for økning gjennom etablering av flere statlige arbeidsplasser.

Utfra disse statistikkene er Fauske god på bygg/anlegg, kraft, handel og transport. Vi bør ha potensiale innen lagring, reiseliv med overnatting/servering og statlige arbeidsplasser .
Ellers er oppdrettsnæringen 11 sysselsatte og bergverksdrift 7 sysselsatte. Fauske har liten produksjon av varer.

4.Samferdsel
Vedrørende samferdsel har Fauske flere utfordringer :
Omlegging av E6 utenom Fauske sentrum er vedtatt av kommunestyre. Omleggingen er ikke med i NTP. Trasè ligger inne i kommuneplanen.
Omlegging av RV80 utenom sentrum - Statens vegvesen i gang med reguleringsplan. Er nevnt i NTP med bompenger.
Godsmengden over Fauske stasjon er øket med 40-50%, størstedelen grunnet opphør av containerskipet Tege.
Nordlandsbanen frakter ca.50% av den landverts godsmengden over grensa mellom Nordland og Nord-Trøndelag, jernbanens andel på strekningen Oslo-Bodø er 80-90%.Jernbaneverket i gang med tiltak på terminalen ved Fauske stasjon.
RV80 på strekning Sandvika – Sagelv foreligger en 6 års gammel reguleringsplan for utretting/opprusting av veien. Pengene til strekningen mangler, men er blitt lovet i flere år.

Fauske

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode per oktober 2015.

Nye indikatorer i 2016:
- **Valgdeltakelse ved valget i 2015**
- **Indikatorer fra Ungdata-undersøkelsen**
- **Overvekt inkl. fedme fra nettbasert sesjon**
- **Frafall etter foreldrenes utdanningsnivå (figur på midtsidene)**

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helsestatistikk
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Stoltenberg (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: National Health Observatories, Storbritannia
Foto: Scanpix og Colourbox
Midtsidene: I samarbeid med Helsedirektoratet
Bokmål
Batch 0602161525.0602161705.0602161525.0602161555.06/02/2016 17:25

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

folkehelseinstituttet

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Temaområdene er valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke opplysninger som er tilgjengelig på kommunenivå. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønnssammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- Valgdeltakelsen i kommunen var høyere enn i landet som helhet ved kommunestyre- og fylkestingsvalget i 2015. Valgdeltakelse kan si noe om samfunnsengasjementet i kommunen.

Levekår

- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 % av nasjonal medianinntekt.

Miljø

- Andelen personer som får vann fra vannverk som både har tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsleveranse ser ut til å være høyere enn landsnivået. Når man vurderer kommunens drikkevannsforsyning, må det tas hensyn til at statistikken omfatter den delen av befolkningen som får vann fra rapportpliktige vannverk, se indikatornummer 11, forsyningsgrad.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er veldig eller ganske mye plaget av ensomhet, er høyere enn i landet som helhet. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er litt eller svært fornøyd med lokalmiljøet, er lavere enn landsnivået. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.

Skole

- Andelen 10.-klassinger som trives på skolen er lavere enn i landet som helhet. Tallene er hentet fra Elevundersøkelsen.
- Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. På midtsidene kan du se hvordan frafallet i kommunen varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

Levevaner

- Andelen ungdomsskoleelever som oppgir at de er fysisk inaktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka), er høyere enn i landet. Tallene er hentet fra Ungdata-undersøkelsen.
- Andelen med overvekt inkludert fedme, ser ut til å være høyere enn i landet som helhet, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter (17 år).

Helse og sykdom

- Forskjellen i forventet levealder mellom de som har grunnskole som høyeste utdanning og de som har videregående eller høyere utdanning, er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. Forskjellen i forventet levealder er en indikator på sosiale helseforskjeller i kommunen. Les mer om sosial ulikhet på midtsidene.

For flere indikatorer og mer detaljert statistikk se Kommunehelsa statistikkbank, khs.fhi.no

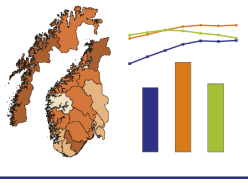

Utjevning av sosiale helseforskjeller: ikke bare hva vi gjør, men også hvordan

Alle faktorer som påvirker helsa, og som er sosialt ulikt fordelt i befolkningen, bidrar til å opprettholde sosiale ulikheter i helse. Ulikhetene varierer i tid og mellom ulike geografiske områder, og det forteller oss at det er mulig å redusere dem.

Sosiale ulikheter i helse vil si at vi ser systematiske helseforskjeller som følger inntekt og utdanningslengde. Forskjellene er uavhengige av kjønn og alder og gjelder blant annet forventet levealder, ulike sykdommer og levevaner som kosthold og røyking. De finnes i de fleste fylker og kommuner, men siden størrelsen på ulikhetene varierer, vet vi at det er mulig å redusere dem.

Helseforskjellene danner som regel en jevn gradient gjennom befolkningen. En gradient kan ses på som en stige og vil si at litt bedre sosioøkonomisk status gir (statistisk sett) litt bedre helse. Ikke bare har de nest fattigste bedre helse enn de aller fattigste. Vi ser også at de aller rikeste i gjennomsnitt har litt bedre helse enn de nest rikeste. Det samme gjelder når vi ser på sammenhengen mellom helse og utdanning; jo lengre utdanning, jo bedre helse.

Dersom vi skal utjevne helseforskjellene, må vi ha hele befolkningen i tankene. Et godt gjennomført tiltak kan samlet sett gi en betydelig folkehelsegevinst fordi det når frem til mange.

Tiltak kan være ment å treffe alle og gi mest nytte til de som har størst behov, men dersom en ikke undersøker og sikrer dette i den praktiske gjennomføringen kan resultatet bli at man forsterker i steden for å utjevne helseforskjeller.

Vi kan se på helsen som endepunktet i en årsakskjede hvor grunnleggende sosiale forhold som utdanning og økonomi sammen med miljøforhold, levevaner og, til slutt, helsetjenester påvirker helsen.

Tiltak for å bedre helse og utjevne helseforskjeller kan settes inn på alle leddene i denne årsakskjeden. Nøkkelen til å redusere helseforskjellene ligger ikke i noen få enkelttiltak, men i sammensatt innsats.

Innsatsområder for utjevning

Figur 1 illustrerer eksempler på aktuelle innsatsområder for å redusere sosiale helseforskjeller. Første del av figuren omfatter innsatsområder for å redusere ulikhet i grunnleggende sosiale forhold. Videre kan man rette innsatsen mot ulikheter i levevaner, sosial støtte og andre fysiske og sosiale miljøfaktorer som mer direkte virker inn på helsen. Siste del av figuren peker på at helsetjenester kan demme opp for ulikheter skapt tidligere i årsakskjeden og at innsats på dette området også er aktuelt for å oppnå likeverdig helse.

Tiltak på det første leddet gir potensielt stor gevinst fordi det kan virke positivt på hele årsakskjeden - de retter seg mot «årsakene til årsakene».

Figur 2 viser forventet levealder i tre utdanningsgrupper. Tallene blir vist både for kommune, fylke og landet som helhet. Utdanningsforskjellene i dødelighet, og dermed forventet levealder, kan betraktes som sluttsummen av mange små og store faktorer gjennom hele livsløpet.

Virker dagens tiltak?

For å utjevne sosiale helseforskjeller trenger vi ikke nødvendigvis nye tiltak, men vi trenger å se på fordelingseffektene av det som allerede gjøres. Noen spørsmål som det kan være nyttig å reflektere over, er:

- Kan innsatsen eller tiltaket slå ulikt ut for ulike grupper?
- Er det økonomiske, sosiale eller fysiske barrierer som gjør at ikke alle kan nyttiggjøre seg tiltaket eller tjenesten?
- Krever bruk av tiltaket eller tjenesten spesielle kunnskaper eller ressurser som er ulikt fordelt i befolkningen?

Når man skal svare på disse spørsmålene er kunnskap om målgruppen og forhold i lokalmiljøet avgjørende. Eksemplene på neste side illustrerer hvordan et tiltak kan bli sosialt ulikt fordelt dersom det er opp til den enkelte å skaffe seg et gode.

Noen av eksemplene er basert på forskningsfunn og evalueringer, mens andre er lokale tiltak som ikke har vært evaluert.

Figur 1. Innsatsområder for å redusere sosial ulikhet i helse.

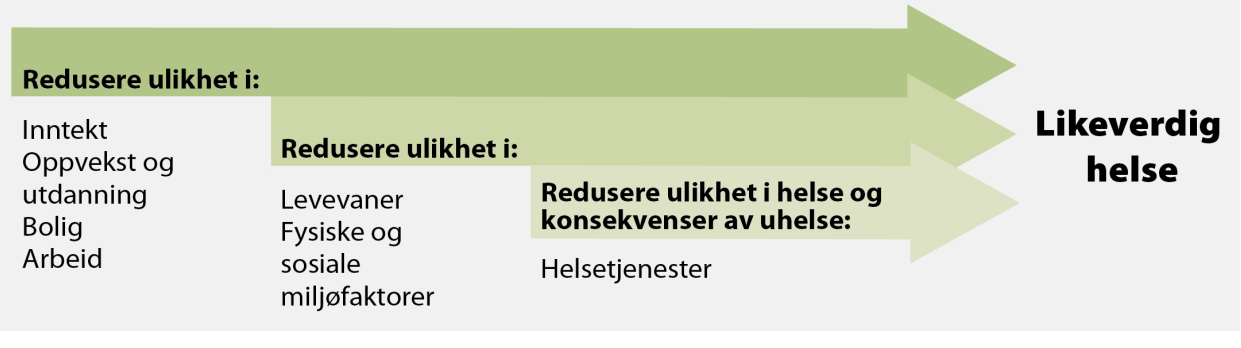

Eksempler: faktureringsrutiner, skolefrukt og leksehjelp

Lavinntektshusholdninger har større problemer med uforutsette regninger enn andre. En del kommunale avgifter og gebyrer faktureres ofte på årlig eller halvårlig basis og kan dermed komme som en stor og kanskje uforutsett utgift for en del husholdninger. Noen kommuner har endret faktureringsrutinene slik at man kan fakturere månedlig.

Tilskudd til kontingenter, utlån av utstyr og liknende tiltak kan gjøre det lettere for alle barn å delta på fotballtrening, kulturskole eller andre aktiviteter uavhengig av familiens ressurser. Figur 3 viser hvor mange dette kan ha betydning for i din kommune. Figuren viser andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Tallene vises også for fylket og landet som helhet.

En skolefruktordning som er gratis for alle, har vist seg å redusere sosial ulikhet både når det gjelder inntak av frukt og usunt snacks. Skolefrukt som må betales av foresatte, fører derimot til større sosiale forskjeller i fruktinntak.

Gratis leksehjelp er en ordning som ble innført for å redusere sosial ulikhet i læring, men en evaluering fra 2013 viste at den ikke bidro til dette. Hvorfor? Måten ordningen var innført på varierte mellom kommuner og skoler. Evalueringen antyder at de flinkeste elevene var de som best greide å benytte tilbudet.

Til sammenlikning viser forsøk med gratis kjernetid i barnehager at et systematisk og målrettet rekrutteringsarbeid var avgjørende for at også de barna som i utgangspunktet ikke gikk i barnehage skulle nyte godt av dette tilbudet.

Ulikheter i frafall

Figur 4 viser frafall i videregående skole fordelt etter foreldrenes utdanningsnivå.

På landsnivå ser vi i figuren at det er sammenheng mellom foreldrenes utdanningsnivå og frafall i videregående skole. Tallene er også vist for fylke og kommune. I vurderingen av disse tallene, er det viktig å være oppmerksom på at det også er forskjell i frafall mellom elever på yrkesfag og elever på studieforberedende fag, med høyere frafall blant yrkesfagelevene.

Gode faglige ferdigheter i grunnskolen øker sjansen for at eleven klarer å gjennomføre videregående skole. Arbeidet med å redusere frafall i videregående skole bør derfor starte i grunnskolen.

Kommunen kan også bidra ved å tilby flere lokale lærlingeplasser, enten direkte som arbeidsgiver, eller indirekte, ved for eksempel å stille betingelser til bedrifter i anbudskonkurranser.

Finn en utvidet artikkel med referanser på www.fhi.no/folkehelseprofiler

Finn flere eksempler i Helsedirektoratets veivisere for lokalt folkehelsearbeid

Figur 2. Forventet levealder ved 30 år etter utdanningsnivå (1999 - 2013).

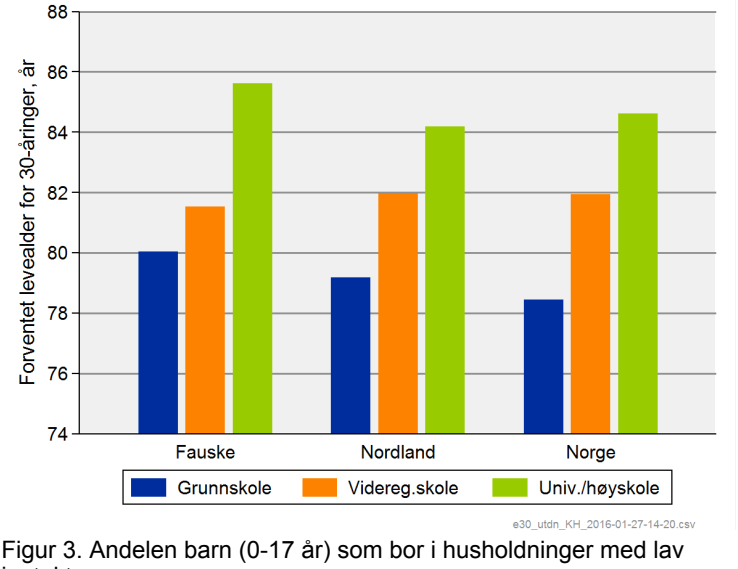

Figur 3. Andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt.

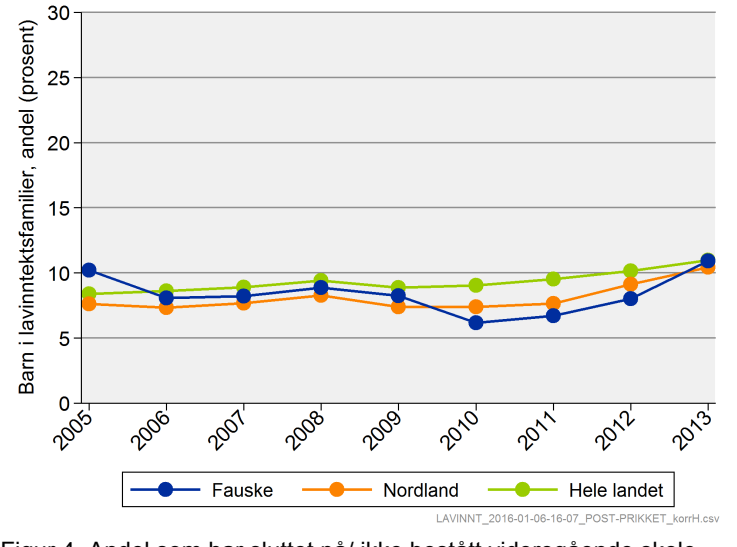

Figur 4. Andel som har sluttet på/ ikke bestått videregående skole, status fem år etter påbegynt opplæring, etter foreldrenes utdanning (2012-2014).

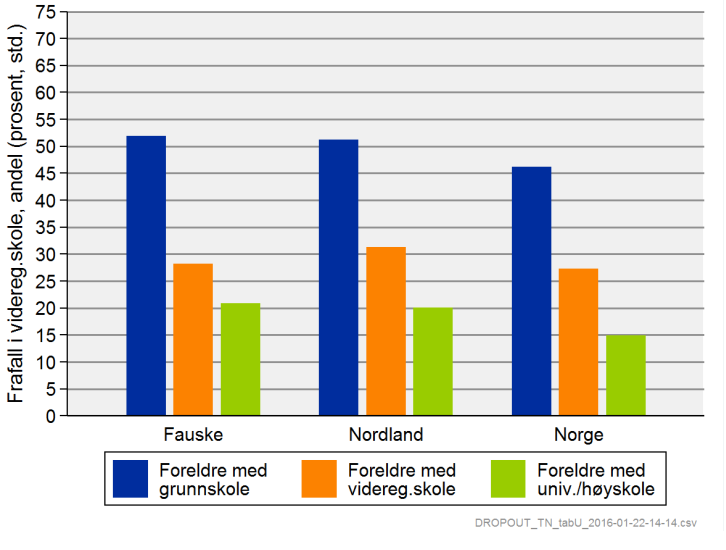

Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. I figuren og i tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønnssammensetning sammenlignet med landet. For å se på utvikling over tid, se Kommunehelsa statistikkbank, khs.fhi.no. Her finnes også statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre an enn landet som helhet, likevel kan det innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i Kommunehelsa statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/folkehelseprofiler og se Kommunehelsa statistikkbank, khs.fhi.no.

Tema		Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)
Befolk-ning	1	Befolkningsvekst	0,69	0,33	1,1	prosent
	2	Personer som bor alene, 45 år +	25,9	25,9	25,6	prosent
	3	Valgdeltakelse 2015	63	60	60	prosent
Levekår	4	Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	74	78	83	prosent
	5	Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	11	10	11	prosent
	6	Inntektsulikhet, P90/P10	2,4	2,5	2,7	-
	7	Barn av enslige forsørgere	18	17	15	prosent
	8	Arbeidsledige, 15-29 år (ny def.)	3,7	3,4	2,7	prosent
	9	Uføretrygdede, 18-44 år	2,8	3,2	2,6	prosent (a,k*)
Miljø	10	God drikkevannsforsyning	98	60	92	prosent
	11	Forsyningsgrad, drikkevann	86	90	89	prosent
	12	Skader, behandlet i sykehus	14,6	13,3	12,8	per 1000 (a,k*)
	13	Ensomhet, Ungdata	28	-	18	prosent (a,k*)
	14	Fornøyd med lokalmiljøet, Ungdata	53	-	70	prosent (a,k*)
	15	Medlem i fritidsorganisasjon, Ungdata	51	-	63	prosent (a,k*)
Skole	16	Trives på skolen, 10. klasse	80	81	85	prosent (k*)
	17	Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	37	30	25	prosent (k*)
	18	Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	43	34	26	prosent (k*)
	19	Frafall i videregående skole	27	28	24	prosent (k*)
Levevaner	20	Fysisk inaktive, Ungdata	21	-	13	prosent (a,k*)
	21	Overvekt inkl. fedme, 17 år	28	26	21	prosent (k*)
	22	Alkohol, har vært beruset, Ungdata	17	-	14	prosent (a,k*)
	23	Røyking, kvinner	16	13	10	prosent (a*)
Helse og sykdom	24	Forventet levealder, menn	79,0	77,9	78,2	år
	25	Forventet levealder, kvinner	83,4	82,7	82,8	år
	26	Utdanningsforskjell i forventet levealder	3,5	3,9	4,8	år
	27	Psykiske sympt./lid, primærh.tj., 15-29 år	177	151	142	per 1000 (a,k*)
	28	Psykiske lidelser, legemiddelbrukere	129	128	130	per 1000 (a,k*)
	29	Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	278	292	262	per 1000 (a,k*)
	30	Hjerte- og karsykdom, beh. i sykehus	15,5	17,7	17,3	per 1000 (a,k*)
	31	Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	31	33	35	per 1000 (a,k*)
	32	Lungekreft, nye tilfeller	62	55	55	per 100 000 (a,k*)
	33	Antibiotika, legemiddelbrukere	210	208	229	per 1000 (a,k*)
	34	Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	96,5	94,7	94,7	prosent

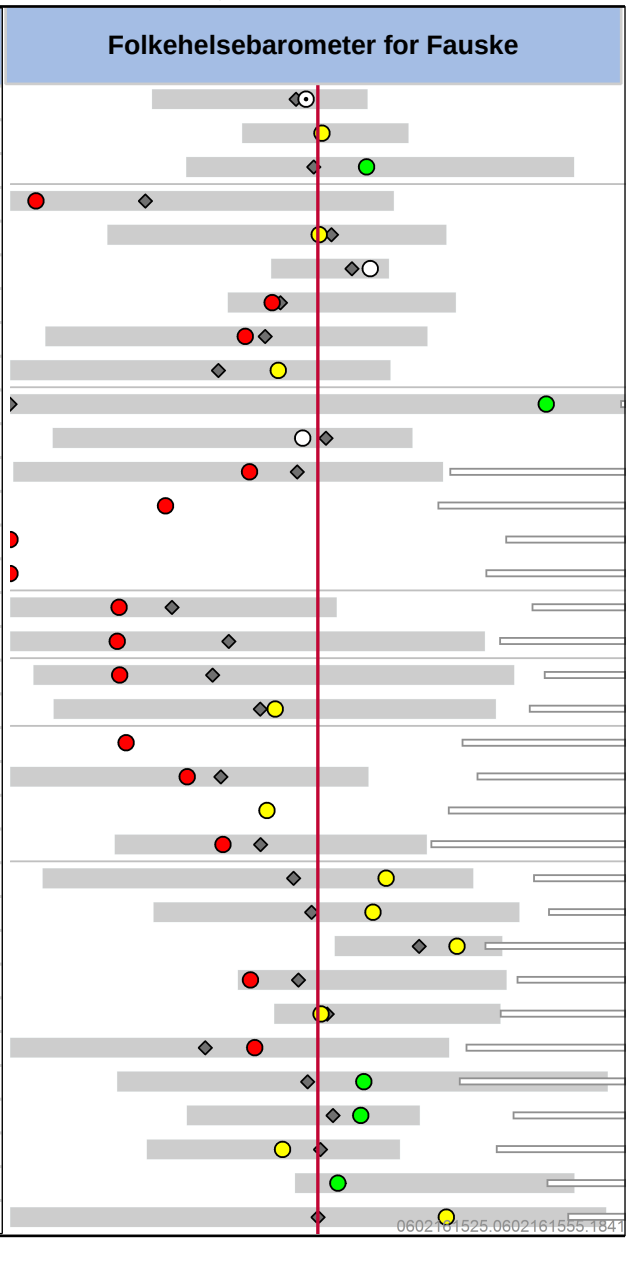

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):
* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert
1. 2014. 2. 2014, i prosent av befolkningen. 3. Avgitte stemmer i prosent av stemmeberettigede. 4. 2014, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2013, barn som bor i husholdninger med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2013, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2012-2014, 0-17 år, av alle barn det betales barnetrygd for. 8. 2014, ledige per januar mnd. (ny def.) i prosent av befolkningen. Def. avviker fra SSBs. 9. 2012-2014, mottakere av varig uførepensjon. 10. 2014, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli (der minst 12 prøver er analysert) og stabil drikkevannsleveranse. Omfatter rapportpliktige vannverk. 11. 2014, befolkning tilknyttet rapportpliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 12. 2012-2014. 13. 2012-2014, u.skole, ganske mye eller veldig mye plaget. 14. 2012-2014, u.skole, svært eller litt fornøyd. 15. 2012-2014, u.skole, medlem ved undersøkelsestidspunkt. 16. Skoleåret 2009/10-2014/15. 17/18. Skoleåret 2012/13-2014/15. 19. 2012-2014, omfatter elever bosatt i kommunen. 20. 2012-2014, u.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 21. 2011-2014, KMI som tilsvarer over 25 kg/m2, basert på selvrapportert høyde og vekt ved nettbasert sesjon 1. 22. 2012-2014, u.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer ila. siste 12 mnd. 23. 2010-2014, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 24/25. 2000-2014, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 26. 1999-2013, vurdert etter forskjellen i forventet levealder ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 27. 2012-2014, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2012-2014, 0-74 år, legemidler mot psykiske lidelser, inkl. sovemidler. 29. 2012-2014, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og -sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2012-2014. 31. 2012-2014, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insuliner. 32. 2004-2013. 33. 2012-2014, 0-74 år. 34. 2010-2014. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Utdanningsdirektoratet, Norsk pasientregister, Medisinsk fødselsregister, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen som eies av Helsedirektoratet), Kreftregisteret, Nasjonalt vaksinasjonsregister (SYSVAK), Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Reseptregisteret og Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved HiOA. For mer informasjon, se khs.fhi.no

Forslag til planstrategi for Fauske kommune 2017-2020

Kommunal planstrategi for Fauske kommune

1.Innledning

Arbeidet med planstrategi omfatter en gjennomgang av plansystemet der det skal vurderes om det er behov for rullering av kommuneplanen eller temaplaner. Det skal videre vurderes om det er behov for nye planer eller om det er planer som bør avvikles.

I plan og bygningsloven § 10-1.Kommunal planstrategi står det :

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.
Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.
Ved behandlingen skal kommunestyret ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.
Utarbeiding og behandling av kommunal planstrategi kan slås sammen med og være del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen, jf. kapittel 11.

Gjennom den kommunale planstrategien skal kommunen ta stilling til om kommuneplanen skal revideres, helt eller delvis, eller videreføres uten endringer. Det skal også tas stilling til om det er behov for revisjon av underordna planer.

2. Planstatus i Fauske kommune

Kommuneplanen:

- Kommunedelplanens samfunnsdel vedtatt 8.9.2011
- Kommuneplanens arealdel vedtatt 3.2.2011

Kommunale temaplaner:

- Kommunal plan for idrett, friluftsliv 2015-2018
- Strategiplan Fauna KF 2016-2019
- Strategisk landbruksplan 2012-2013
- Energi- og klimaplan 2011-2014
- Trafikksikkerhetsplan 2012 -2016
- Hovedplan vannforsyning 2014-2026
- Hovedplan avløp vedtatt 2001, tiltakene rullert 2005
- Alkoholpolitisk plan 2016-2020
- Motorferdselsplan vedtatt 2016

- Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2007-2010
- Boligsosial handlingsplan vedtatt 2006
- Plan for aktive helse og omsorgstjenester 2010-2020
- Plan for kommunal kriseledelse, rulleres fortløpende
- Smittevernplan 2009
- Oppvekstplan 2014-2019

Budsjett og økonomiplan

- Budsjett – årlig
- Økonomiplan – 4 årsplan, rulleres årlig

Kommunen har i tillegg mange reguleringsplaner http://saltenkom.no/ og enhetene har virksomhetsplaner og handlingsplaner som ikke er tatt med i denne oversikten.

3. Nasjonale forventinger

Nasjonale forventninger blir utarbeidet hvert 4.år for å fremme en bærekraftig utvikling i regional og kommunal planlegging. Dette går frem av plan- og bygningsloven § 6-1. De nasjonale forventningene skal legges til grunn for de nye kommunestyrenes arbeid med regionale og kommunale planstrategier og planer.
Regjeringen vektlegger raskere planlegging av bolig, næring og samferdsel, forenkler plan- og bygningsloven, satser på IKT og styrker det lokale selvstyret. Budskapet er at loven er fleksibel og legger til rette for planlegging etter behov. Samarbeid og gode prosesser skal redusere bruk av innsigelser, og regionalt planforum er en viktig arena for samordning.

4. Drøfting av planverket i Fauske kommune

Kommuneplan
I Plan og bygningslovens §11-1 står det at kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.
Kommuneplanen skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver, og bør omfatte alle viktige mål og oppgaver i kommunen. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn.
Det kan utarbeides kommunedelplan for bestemte områder, temaer eller virksomhetsområder.
Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel 2002-2025
Planen består av en faktadel og en strategisk del. Faktadelen beskriver faktiske forhold vedrørende samfunnsutviklingen. Den strategiske delen inneholder visjon, overordnet mål for kommunen og strategier for nå målene som planen setter.
Vedtatt av kommunestyret 08.09.2011.

I plan og bygningslovens §11-2 står det:
«Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.
Kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer. Handlingsdelen skal revideres årlig.
For utarbeiding og vedtak av kommuneplanens samfunnsdel gjelder §§ 11-12 til 11-15.»

Samfunnsdelen ble revidert for 5 år siden og burde vært revidert i denne perioden. Samfunnsdelen bør revideres før eller samtidig med arealdelen. Nå er arealdelen under revidering slik at disse 2 delene i kommuneplanen er i utakt. Dette gjør at vi bør vente med revidering av samfunnsdelen slik at kommuneplanens samfunnsdel revideres før eller samtidig med arealdelen.

Planen revideres i neste kommunestyreperiode.

Kommuneplanens arealdel 2009-2021
Planen skisserer hvilke arealkategorier som er prioritert til ulike formål i sjø og landområder. Videre konkretiseres arealbruken gjennom beskrivelser og bestemmelser hvilke kommune-planer og reguleringsplaner som skal gjelde samt bestemmelser og retningslinjer knyttet til arealkategoriene. Dette er en sektorovergripende plan som gjelder hele kommunen. Vedtatt av kommunestyret 03.02.2011
Rullering av arealdelen ble igangsatt i 2014, medvirkningsprosessene er gjennomført og planforslaget med plankart er under ferdigstillelse.

Revidert planforslag fikk innsigelser etter 1.gangs høring slik at planen må ut på ny høring. Vedtas sannsynligvis 1. halvår 2017

Kommunedelplan for sjøarealene
I pågående rullering av kommuneplanens arealdel er sjøarealene tatt ut. Etter avtale med Bodø og Saltdal kommune reviderer disse 3 kommunene sjøarealene sammen for å få en mer helhetlig planlegging og forvaltning av Skjerstadfjorden innenfor Saltstraumen.

Kommunedelplan for sjøarealene igangsettes/revideres sammen med Bodø og Saltdal kommune i 2017. Innledende møte i oktober 2016.

Kommunedelplan for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv 2015-2018
Plandokumentet er utarbeidet av enhet kultur. Planen er et krav for å få spillemidler .
Planen er revidert og vedtatt i 2016.

Kulturminneplan
Kommunestyret har vedtatt at det skal utarbeides kulturminneplan. Fauske kommune har ingen plan i dag som ivaretar kulturminnene. Dette er spesielt viktig for Sulitjelma som har mange kulturminner. Her planlegges det ny gruvedrift og da er det viktig å ha avklart kulturminnene i gruvestaden.
Kulturminneplan igangsettes i 2017 /2018

Strategiplan for Fauna KF.
Planen er revidert og vedtatt i kommunestyret 2016.

Strategisk landbruksplan for 2014- 2015
Fauske kommunes landbruksplan ble sist revidert i februar 2014, gjeldende for 2014 og 2015..
Gjeldende plan prolongeres.

Energi- og klimaplan for Fauske 2011-2014
Denne planen kan være grunnlag for å søke om tilskudd til tiltak hos Enova, men det er ikke krav at tiltak skal være med i energi og klimaplanen for å få tilskudd hos Enova
På denne linken finnes oversikt over noen av støtteprogrammene som vil være aktuelle :
http://www.enova.no/kommuner/
Gjeldende plan prolongeres.

Trafikksikkerhetsplan for Fauske kommune 2012-2016
Trafikksikkerhetsplan er et krav for å søke tilskudd til aksjon skolevei og andre trafikksikkerhetstiltak.
Handlingsdelen revideres i 2016.

Hovedplan vannforsyning
Skal sørge for nok vann, god kapasitet, god kvalitet, god sikkerhet og effektiv vannforsyning og økonomieffektiv drift.
Planen er revidert i 2014 og gjelder for perioden 2014-2026.

Hovedplan avløp (1995)
Hovedplan avløp ble revidert i k-sak 75/2001. Tiltaksdelen i hovedplanen ble revidert i k-sak 43/2005.
Bør revideres. Tidspunkt ikke bestemt.

Alkoholpolitisk handlingsplan 2016-2020
I tiltaksdelen av alkoholpolitisk handlingsplan beskrives retningslinjer for tildeling av salgs- og skjenkebevillinger, gebyrer, kontrollvirksomhet og rapportering.
Vedtatt av kommunestyret juni 2016.

Handllingsplan for Psykisk helsearbeid 2007-2010
I planen beskrives tiltak innen temaene tiltak forebyggende arbeid- barn og unge, tiltak rusmiddelarbeid og tiltak psykisk helse.

Planen bør revideres og vurderes sammen med Rusmiddelpolitisk handlingsplan. Tidspunkt ikke bestemt.

Rusmiddelpolitisk handlingsplan 2007-2010
I planen beskrives tiltak innen temaene tiltak forebyggende arbeid – barn og unge , tiltak rusmiddelarbeid og tiltak psykisk helse

Bør revideres og vurderes sammen med Handlingsplan for Psykisk helsearbeid. Revidering av Rusmiddelpolitisk handlingsplan igangsettes 2017.

Boligsosial Handlingsplan "Alle trenger en bolig" 2006.
Planen beskriver boligsituasjonen i kommunen i dag og gjør en kartlegging av boligbehovet samt ser på virkemidlene som kommunen og Husbanken rår over.
Ulike tiltak rettet mot ulike behovsgrupper beskrives, heriblant også personer med rusproblemer, psykiske lidelser, barn- og ungdom under 18 år, andre vanskeligstilte, pleie/omsorg, miljø- og habilitering samt flyktningetjenesten. Også andre boligpolitiske tiltak beskrives, deriblant å beskrive de involverte parters rolle i dette arbeidet. Tiltakene prioriteres også i planen.

Planen er under revidering.

Aktive helse- og omsorgstjenester i Fauske fram mot 2020
Denne planen fra år 2010 er en plan som legger føringer på hvordan kommunen skal møte de kommende utfordringene knyttet til vekst i antall eldre i kommunen.

Planen er under revidering

Plan for kommunal kriseledelse
Planen har en operativ plandel og en opplisting av fagplaner for beredskap. Etter vår vurdering er dette en svært operativ plan som skisserer hvordan kriser skal håndteres i Fauske kommune. Øvelser og praktisk bruk av planverktøyet vil være viktig for videreutvikling og oppdatering av planverket.

Planen oppdateres fortløpende.

Oppvekstplan for Fauske kommune 2014-2019
Tiltak knyttet til samarbeid mellom skole og barnehage er omhandlet i planen. Videre også læringsstiler, læringsstrategier, elevportefolio, sosial kompetanse og psykisk helse., vurderings- og kartleggingssystemer, nettverksarbeid, fysisk helse, kultur samt overgangen grunnskole- videregående skole.
Vår vurdering er at dette er en oppvekstplan med fokus på skole og barnehager. Den er forankret i internasjonale, nasjonale og kommunale mål.
Oppvekstplanen vil ha stor relevans i forhold til folkehelsekommunen Fauske.

Planen revideres i 2018

Smittevernplan for Fauske kommune 2009
Smittevernplanen knyttes til kommunens kriseplan, sosial beredskapsplan, ROS-analyse for Fauske kommune og Sikkerhets- og beredskapsplan for vannforsyning. Planen beskriver videre lokale forhold – så som demografiske og organisatoriske forhold samt det personell og materiell kommunen rår over.

Planen bør revideres ved behov; endring i smittevernbilde, lover og forskrifter med mer, minimum hvert 4. år.

Budsjett - årlig

Ihht kommunelovens bestemmelser vedtas budsjett alltid i balanse og synliggjør bl.a. ressursbruk og mål for aktivitet.

Forholdet til Kommuneplanens samfunnsdel: Årsbudsjettet er sammen med økonomiplanen Kommuneplanens samfunnsdels tiltaks/handlingsdel. Her skal de ulike aktiviteter som krever egne ressurser fra kommunen synliggjøres.

Nytt budsjett framlegges årlig i hht kommunelovens bestemmelser.

Økonomiplan 2017 – 2019

Økonomiplanen synliggjør et sett med drifts- og investeringstiltak.
Ihht kommunelovens bestemmelser vedtas økonomiplan alltid i balanse og synliggjør bl.a. ressursbruk og mål for aktivitet i perioden 2017 - 2019.

Forholdet til Kommuneplanens samfunnsdel: Økonomiplanen er sammen med årsbudsjettet Kommuneplanens samfunnsdels tiltaks/handlingsdel. Her skal de ulike aktiviteter som krever egne ressurser fra kommunen synliggjøres.

Ny økonomiplan revideres årlig i hht kommunelovens bestemmelser.

Tabell: Planstrategi for Fauske kommune 2017-2020

Plan	Vedtatt/ revidert	Plan-periode	Revisjon
Kommunedelplanens samfunnsdel	2011	2011-15	2019
Kommuneplanens arealdel	2011	2011-15	Er under revisjon vedtas 2017
Kommunedelplan for sjøarealene	Ny	2017-20	Igangsettes 2017
Kommunedelplan idrett, friluftsliv	2015	2015-19	Revidert 2016
Strategiplan Fauna KF	2016	2016-19	Revidert 2016
Strategisk landbruksplan	2014	2014-15	Prolongeres
Energi- og klimaplan	2011	2011-14	Prolongeres
Trafikksikkerhetsplan	2012	2012-16	Handlingsplanen revidert 2016
Hovedplan vannforsyning	2014	2014-26	Revidert 2014
Hovedplan avløp	Planen 2001 Tiltakene 2005		Bør revidere tiltaksdelen
Alkoholpolitisk plan	2016	2016-20	Vedtatt 2016
Motorferdselsplan			Vedtatt 2016
Rusmiddelpolitisk handlingsplan		2007-10	Revidering igangsettes 2017
Boligsosial handlingsplan	2006		Under revisjon
Plan for aktive helse og omsorgstjenester	2010	2010-20	Under revisjon
Plan for kommunal kriseledelse			Revideres fortløpende
Smittevernplan	2009		Revideres ved behov
Oppvekstplan	2014	2014-19	Revideres 2018
Kulturminneplan	Ny		Planstart 2017/18

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/32439 Arkiv sakID.: 16/11373	Saksbehandler: Alterskjær, Ingrid K.

Sak nr.		Dato
021/16	Partssammensatt utvalg	29.11.2016
151/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Etiske retningslinjer

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til etiske retningslinjer som gjeldende for ansatte og politikere i Fauske kommune.
2. Rådmannen bes utarbeide et nytt pressereglement som harmoniseres med de

   etiske retningslinjene.

Vedlegg:

21.11.2016	Uttalelse fra sivilombudsmannen	1332403
21.11.2016	Fylkeskommunene og kommunens innsats for å styrke de ansattes ytringsfrihet	1332400
21.11.2016	Gjeldende Etikkreglement	1332401
21.11.2016	Pressereglement	1332402
21.11.2016	Varsling av kritikkverdige forhold	1332404
21.11.2016	Forslag til etiske retningslinjer	1332405

Sammendrag:

Sivilombudsmannen har i en uttalelse 22. desember 2015 til Det Kongelige Kommunal- og Moderniseringsdepartementet fremholdt at det i kommunene "hersker usikkerhet om hvor grensene for de ansattes ytringsfrihet går". Departementet har så i brev av 13.04.2016 til landets ordførere bedt dem ta opp saken og oppfordret til at de ansattes ytringsfrihet blir styrket.

Statsråden ber kommunene gjennomgå sine reglementer for å vurdere om de er i tråd med gjeldende rett. De skal ikke begrense ansattes ytringsfrihet som følger av Grunnloven § 100 og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 10, og bør heller ikke formuleres slik at de kan oppfattes som begrensende.

Statsråden viser videre til etikk-konferansen 2016 som ble avholdt mellom KS, Transparency International Norge og Kommunal- og moderniseringsdepartementet.
Ett av temaene var ytringsfrihet. Der fremkom at enkelte kommuner har et forbedringspotensial når det gjelder å sikre de ansattes ytringsfrihet.

Sivilombudsmannen uttaler at kommunene kan ha behov for økt kunnskap om temaet. Det er viktig at både folkevalgte, ledere og ansatte er kjent med rammene for de ansattes ytringsfrihet.

Gjeldende etikkreglement i Fauske kommune ble vedtatt av kommunestyret 26. januar 2006 (sak 008/06).

Vedlagte forslag til nye etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte er utarbeidet av Rådmann i samarbeid med de Hovedtillitsvalgte.

Saksbehandlers vurdering

Sivilombudsmannen påpeker at det er viktig at både folkevalgte, ledere og ansatte er kjent med rammene for de ansattes ytringsfrihet. I Rådmannens forslag til etiske retningslinjer står ytringsfrihet som ett av punktene og inngår i en helhetlig ramme der de øvrige punktene omhandler verdier, taushetsplikt, lojalitetsplikt, habilitet, varsling, mottak av gaver/andre fordeler, informasjon til media, bruk av mobiltelefon/datautstyr/nettverk og bruk av sosiale medier.

Det er viktig for Rådmann at de etiske retningslinjene bygger på klare verdier. I punkt 1 fremkommer at formålet med retningslinjene er å bidra til at ansatte og folkevalgte i Fauske kommune skal opptre på en måte som bygger på verdiene *åpenhet, redelighet og ansvar*.

I punkt 2 beskrives verdiforankringen:

> *Du som ansatt og folkevalgt i Fauske kommune skal være bevisst din egen atferd i møte med innbyggerne. Du skal i din opptreden være åpen, redelige og ta ansvar i forhold til de oppgavene du er satt til å gjøre. Dine holdninger og handlinger påvirker kommunens omdømme og tjenester.*

Rådmann er av den formening at Fauske kommune skal ha etiske retningslinjer som sikrer de ansatte en reell ytringsfrihet. De ansatte sitter på viktig kunnskap og har informasjon som kan bedre både samfunnsdebatten og kvaliteten på tjenestene.

Ytringsfriheten ivaretas i forslagets punkt 4

> *4. Du som ansatt i Fauske kommune har ytringsfrihet og rett til å kunne uttale deg i den offentlige debatten. Ytringsfriheten har blant annet som formål å bidra til en best mulig opplyst debatt og dermed styrke demokratiet. Du som arbeidstaker vi ha en særlig innsikt i spørsmål som berører ditt arbeid, både gjennom faglig kunnskap og tilgangen til informasjon som arbeidsforholdet fører med seg. Din rett til å ytre deg på egne vegne vil kunne bidra til å motvirke og avdekke ulovlige eller kritikkverdige forhold. For alle offentlig ansatte er ytringsfriheten også nært knyttet til allmennhetens rett til innsyn i offentlig virksomhet, og prinsippet om offentlighet er tatt inn som en del av den*
> *generelle ytringsfriheten i Grunnlovens § 100.*
>
> *Din rett til å ytre deg som ansatt er likevel ikke uten grenser. Det er ditt ansvar at ytringen ikke kommer i konflikt med den lovfesta og avtalte taushetsplikten. Lojalitetsplikten er forankret i arbeidsforholdet og innebærer blant annet en plikt til å unngå å ytre deg på en illojal måte som åpenbart vil skade arbeidsgivers legitime og saklige interesser.*

Enhver ansatt plikter å forholde seg lojal til arbeidsgiver. Det er den ansattes ansvar at ytringen ikke kommer i konflikt med taushetsplikten eller lojalitetsplikten. Det betyr at lojalitetsplikten er forankret i arbeidsforholdet og innebærer blant annet en plikt for den ansatte til å unngå å ytre seg på en illojal måte som åpenbart vil skade arbeidsgivers legitime og saklige interesser.

Disse forhold er ivaretatt i punktene 3 og 4:

> *3. Du som ansatt, oppdragstaker og folkevalgt er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13. Enkelte stillinger har utvidet taushetsplikt etter særlovgivning for sitt fag. Å ha taushetsplikt*

betyr at opplysninger om andres personlige forhold ikke skal videreformidles, heller ikke i fortrolighet. Din taushetsplikt oppheves ikke selv om din kollega også har taushetsplikt. Dersom din kollega ikke trenger opplysningen for å kunne gjøre jobben sin, skal heller ikke informasjon gis. Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidsforholdet er avsluttet

4. Du som ansatt plikter å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder Fauske kommunes virksomhet. Det innebærer at du må forholde deg lojalt til vedtak som er truffet. Lojalitetsplikten gjelder ikke om en pålegges å gjøre noe ulovlig eller uetisk.

Fauske kommune har egne retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold, de ble vedtatt av AMU 28.05.2015. Til slik varsling benytter Fauske kommune et elektronisk varslingssystem, RISK Manager. Alle ansatte har tilgang til portalen.

I forslag til etiske retningslinjer er dette tatt inn i punkt 7

7. Alle ansatte har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, jf. arbeidsmiljøloven § 2-4. Varsling er både lovlig og ønsket.
Gjengjeldelse mot varsling er forbudt, jf. arbeidsmiljøloven § 2-5.
AMU har vedtatt egne Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold.

Punkt 9 tar for seg informasjon til media.

Informasjonsansvaret i Fauske kommune ligger hos ordfører og rådmann. I saker av prinsipiell og strategisk karakter, skal vurderinger og kommentarer på vegne av kommunen gis av ordfører og rådmann eller den disse bemyndiger. Det vises til kommunens pressereglement.

Gjeldende pressereglement og forslag til etiske retningslinjer har en del sammenfallende punkter. Det gjelder blant annet punktene 2/informasjonsansvar, 5/ansattes ytringsfrihet og 6/lojalitet. Pressereglementet bør revideres og harmoniseres med de etiske retningslinjer.

Geir Mikkelsen
rådmann

Sivilombudsmann
Aage Thor Falkanger

Stortingets ombudsmann
for forvaltningen

Uttalelse

S|OM

Sak: 2015/940

UNDERSØKELSE AV EGET TILTAK – OFFENTLIG ANSATTES YTRINGSFRIHET

Sivilombudsmannen mottar jevnlig klager som gjelder offentlig ansattes ytringsfrihet. Temaet har blitt omtalt i flere av ombudsmannens årsmeldinger.

I tillegg til klagene hit gir også andre henvendelser – blant annet fra flere kommuner – inntrykk av at det hersker usikkerhet både i statlig og kommunal forvaltningen om hvor grensen for ansattes ytringsfrihet går. Informasjon tilflytt ombudsmannen via andre kanaler, som media, forsterker dette inntrykket.

Temaet ble derfor tatt opp i et møte mellom departementet og ombudsmannen 11. mars 2015. Etter møtet var det behov for ytterligere informasjon om departementets arbeid for offentlig ansattes ytringsfrihet. Sivilombudsmannen besluttet derfor å foreta en undersøkelse av eget tiltak.

Ombudsmannens to brev og departementets svar i anledning undersøkelsen er publisert på ombudsmannens hjemmesider, www.sivilombudsmannen.no.

Ombudsmannens syn på saken

1. *Rettslig utgangspunkt og bakgrunnen for ombudsmannens undersøkelse*

Friheten til å ytre seg er en grunnleggende rettighet. Den er nedfelt i Grunnloven § 100 og følger også av internasjonale forpliktelser, blant annet EMK artikkel 10. Disse bestemmelsene verner også om ansattes ytringsfrihet.

Det er den ansattes rett til å ytre seg på egne vegne som er beskyttet. Når det gjelder ytringer fremmet på virksomhetens vegne, vil arbeidsgiver stå fritt til å styre hvem som

uttaler seg og hva som blir sagt. Spørsmålet om en ansatt oppfattes å ha ytret seg på egne eller arbeidsgiverens vegne, vil derfor kunne være avgjørende for om ytringen er beskyttet av ytringsfriheten.

Ytringsfriheten har blant annet som formål å bidra til en best mulig opplyst debatt, og på den måten styrke demokratiet. Arbeidstakere vil ha en særlig innsikt i spørsmål som berører deres arbeid, både gjennom faglig kunnskap og tilgangen til informasjon som arbeidsforholdet fører med seg. Deres rett til å ytre seg på egne vegne, vil kunne bidra til å motvirke og avdekke ulovlige eller kritikkverdige forhold. For offentlig ansatte er ytringsfriheten også nært knyttet til allmennhetens rett til innsyn i offentlig virksomhet, og prinsippet om offentlighet er tatt inn som en del av den generelle ytringsfrihetsbestemmelsen i Grunnloven § 100.

Den ansattes rett til å ytre seg på egne vegne, er likevel ikke uten grenser. Skranker som følger av den alminnelige lovgivningen, som straffelovens bestemmelser om ærekrenkelser, gjelder også for ansatte. I tillegg kan ytringsfriheten begrenses av både lovfestet og avtalt taushetsplikt. En skranke som gjelder særlig for arbeidstakere, er den ulovfestede lojalitetsplikten.

Lojalitetsplikten innebærer at ansatte har plikt til å opptre lojalt overfor virksomheten de arbeider i. Dette betyr likevel ikke at arbeidsgiver har fri adgang til å regulere eller sanksjonere ytringer som ansatte fremsetter på egne vegne, etter sin egen forventning til de ansattes lojalitet. Generelt skal det mye til før lojalitetshensynet utgjør en skranke for ytringsfriheten. Justisdepartementet har i St.meld. nr. 26 (2003–2004) Om endring av Grunnloven § 100 side 110 gitt uttrykk for at det som utgangspunkt bare bør være ytringer som påviselig skader eller påviselig kan skade arbeidsgiverens interesser på en unødvendig måte som må anses som illojale.

Ombudsmannen har i flere tidligere uttalelser lagt til grunn som utgangspunkt at arbeidsgiver ikke har adgang til å reagere på en ansatts ytringer, med mindre det foreligger en åpenbar risiko for skade på arbeidsgiverens legitime og saklige interesser.
Det er også pekt på at det skal mye til før grensene for den ansattes ytringsfrihet er overskredet. Ytringer som ikke er undergitt taushetsplikt, og som i hovedsak gir uttrykk for arbeidstakerens egne oppfatninger, vil det vanligvis være anledning til å komme med. Det gjelder også ytringer som arbeidsgiveren oppfatter som uønskede, uheldige eller ubehagelige. Offentlige ansatte har et vidt spillerom – både i form og innhold – for offentlig å gi uttrykk for sin mening, også om eget arbeidsområde og egen arbeidsplass. Det er i utgangspunktet arbeidsgiveren som må bevise at ytringen påfører eller kan påføre virksomheten skade.

Når lovligheten av en ansatts ytring skal vurderes, må hensynene bak lojalitetsplikten i det konkrete tilfellet veies mot hensynene bak ytringsfriheten, i tråd med Grl. § 100 og EMK artikkel 10 nr. 2. Ved avveiningen må det tas hensyn til at ytringsfriheten er en menneskerett, beskyttet av Grunnloven og EMK, mens lojalitetsplikten er et ulovfestet prinsipp, som – i denne sammenheng – skal ivareta arbeidsgiverens interesser. Dette innebærer at det er begrensningene i ytringsfriheten som må begrunnes, og at begrensningene må være forholdsmessige.

Dersom hensynene bak ytringsfriheten veier tyngre, vil en ytring fra en ansatt måtte vernes også når arbeidsgiverens interesser kan bli skadelidende. Hvorvidt en ytring er illojal på en slik måte at den ikke er beskyttet av ytringsfriheten, beror på en konkret og sammensatt vurdering. Denne vurderingen vil kunne gi ulike resultater avhengig av situasjon. For eksempel vil den ansattes stillingsnivå eller funksjon i virksomheten kunne være av betydning. Dette medfører at det kan være vanskelig å gi klare retningslinjer for hva ansatte kan ytre seg om. Som ombudsmannen tidligere har uttalt, blant annet i sak 2014/91, må offentlige arbeidsgivere derfor være forsiktige ved utarbeidelsen av slikt regelverk. Det bør fremheves at ytringsfriheten er en grunnleggende rettighet, og retningslinjene kan med fordel redegjøre for hensynene bak og fordelene med ansattes ytringsfrihet. Når det gjelder unntakene, bør det også her fokuseres på hensynene bak ytringsfriheten. På den måten kan retningslinjene lettere bidra til å være hjelpemiddel for tolkning, fremfor en rigid begrensning.

2. *Sentral veileder til kommunene om ansattes ytringsfrihet*

Som nevnt innledningsvis har ombudsmannen en oppfatning om at det både i kommunal og statlig forvaltning hersker usikkerhet om hvor grensen for de ansattes ytringsfrihet går. Det er derfor behov for tiltak som sikrer økt kunnskap og veiledning om temaet.

Når det gjelder kommunene, kan et virkemiddel for å oppnå økt kunnskap være å utforme en samlet veileder som beskriver de rettslige utgangspunktetene – og som gir anbefalinger om tiltak og retningslinjer som vil sikre vernet om ytringsfriheten. Tilsvarende veiledere for kommunene er utformet på departements- og direktoratsnivå innen flere andre fagområder. Kommunene vil da kunne velge om de vil bruke veilederen, eventuelt en justert versjon av den. Det er altså ikke snakk om en instruks, men et hjelpemiddel.

På tidspunktet for ombudsmannens undersøkelse fantes det en veileder, rundskriv H-2098 «Om ytringsfridom og lojalitetsplikt for tilsette i kommunar og fylkeskommunar». Rundskrivet var fra oktober 1997, og ikke var oppdatert. Som nevnt ble det i St.meld nr 26 (2003-2004) uttalt at departementet ville revidere dette rundskrivet. En slik revidering ble aldri gjennomført, og departementet har i brev 15. september 2015 forklart at dette «ikke har vært en prioritert oppgave», og dermed har den måttet vike for annet arbeid. Departementet kom etter en nærmere vurdering frem til at «en oppheving av rundskriv er det mest hensiktsmessige tiltaket nå».

Departementets uttalelse om at «en eventuell nærmere regulering av ansattes ytringsfrihet i retningslinjer eller normalreglement ... kan imidlertid oppfattes som å begrense den ytringsfriheten den ansatte har», kan tyde på at det heller ikke i fremtiden vil bli utarbeidet ny veileder. Det er i den forbindelse vist til Trygstad, Ytringsfrihet i arbeidslivet, Sosiologisk tidsskrift 01-02/2015. Videre er det vist til at det i ombudsmannens årsmelding for 2013 s. 22 er uttrykt at interne reglement fort blir statiske, og at de uten løpende oppdatering, informasjon og veiledning ikke vil fange opp den rettslige utviklingen. Både ombudsmannen og Trygstad har i ovennevnte tilfeller omtalt lokale kommunale reglementer. Departementet har anført at det samme vil gjelde retningslinjer for hele kommunesektoren, utformet på departementsnivå.

Ombudsmannen ser at man ved utarbeidelse av en sentral veileder må være varsom med ikke å bli for rigid, og det vises til det som er sagt om dette under punkt 1. Etter ombudsmannens syn har imidlertid ansvarlig fagdepartement innsikt, bevissthet og faglig kunnskap til å utarbeide gode retningslinjer. Ombudsmannen kan derfor vanskelig se at det er en reell fare for at en sentral veileder vil begrense ansattes ytringsfrihet.

Som ombudsmannen kommer tilbake til under punkt 4, har også Kommunal- og moderniseringsdepartementet valgt å opprettholde etiske retningslinjer for *statens* tjenestemenn, der begrensningene i ytringsfriheten er relativt inngående behandlet.

Ombudsmannens anbefaling er derfor at departementet oppdaterer gjeldende veileder, eventuelt at det utarbeides en ny felles veileder for kommunene om ansattes ytringsfrihet.

Som nevnt i brev herfra er ombudsmannens anbefaling at mulighetene for lovlighetskontroll fremgår av veilederen. Når det gjelder spørsmålet om hvilket departement som skal stå ansvarlig for dette arbeidet, vises det til punkt 5 under.

3. *Etiske retningslinjer for statstjenesten*

a.
Retningslinjene del 2 bærer overskriften Lojalitet, og første avsnitt lyder:

> «Lojalitetsplikten er et alminnelig kontraktsrettslig prinsipp, og det følger av arbeidsforholdet at det er gjensidig lojalitetsplikt. Arbeidstakers lojalitetsplikt går ut på at arbeidstaker må opptre i samsvar med virksomhetens interesser. Blant annet skal arbeidstaker ikke uberettiget omtale arbeidsgiver eller virksomheten på en negativ måte»

Etter ombudsmannens syn går dette for langt i å begrense den ansattes ytringsfrihet. Som nevnt under punkt 1 er det i utgangspunktet bare ytringer som påviselig skader eller påviselig kan skade arbeidsgivers interesser på en unødvendig måte, som er illojale. Som det fremgår av retningslinjene, vil risiko for skade i noen tilfeller heller ikke være tilstrekkelig for å begrense ytringsfriheten, jf. punkt 1. Det kan derfor ikke kreves at arbeidstakeren på egne vegne må ytre seg i «samsvar med virksomhetens interesser».

Retningslinjene gir heller ikke noe klart svar på hva som ligger i at en omtale er «uberettiget». Dersom meningen er at ytringene skal være sanne, vises det til at ombudsmannen tidligere har fastslått at absolutte krav til sannhet fører med seg vanskelige bevisspørsmål som i praksis kan uthule ytringsfriheten, se blant årsmelding for 2006 s. 83 (sak 2006/530). Også i St.meld nr 26 (2003-2004) s.103 er det er uttalt at «et sannhetskrav vanskelig kan oppstilles for rene meningsytringer».

At det i utgangspunktet bare er ytringer som kan skade virksomhetens interesser som begrenses av lojalitetsplikten, nevnes ikke noe sted under punkt 2 i retningslinjene. Denne svakheten innebærer at beskrivelsen av lojalitetsplikten under dette punktet ikke gir tilstrekkelig veiledning. Først i kommentaren til punkt 3 presiseres det at ytringen må

medføre en risiko for skade. At en slik risiko i noen tilfeller heller ikke vil være tilstrekkelig for å begrense ytringsfriheten, fremgår ikke klart her heller.

b.
Som nevnt under punkt 1 står arbeidsgiver fritt til å bestemme hvem som skal uttale seg om hva på virksomhetens vegne. Det er kun ytringer som den ansatte fremsetter på egne vegne som er beskyttet av ytringsfriheten.

I kommentarene til retningslinjene punkt 2. Lojalitet, står det i siste avsnitt

> «Lojalitetsplikten innebærer at en statsansatt kan ha snevrere adgang til å ytre seg på eget fagfelt enn på andre områder. For å unngå at egne uttalelser blir oppfattet som et uttrykk for virksomhetens standpunkter, må en ansatt som utaler seg innenfor virksomhetens ansvarsområde, alltid understeke at uttalelsene står for egen regning»

Siste setning er i tråd med gjeldende rett. At det må fremgå at den ansatte ytrer seg på egne vegne, gjelder for så vidt uavhengig av om det skjer innen eget fagfelt eller øvrige deler av virksomhetens arbeidsområde.

Isolert sett er det også riktig at en statsansatt *kan* ha snevrere adgang til å ytre seg på eget fagfelt. Det finnes tilfeller der den ansatte har en slik posisjon at forvekslingsfare – identifikasjon – ikke kan unngås. Ytringer fra den ansatte kan da bli tolket som et uttrykk for virksomhetens standpunkt, selv om det det presiseres at de fremmes på egne vegne. Ytringen kan da skade virksomheten. Dette er likevel noe som helt unntaksvis vil være aktuelt. Også i St.meld nr 26 (2003-2004) er dette omtalt som en problemstilling som «neppe [er] aktuell for særlig mange personer».

Etter ombudsmannens syn er setningen om at «en statsansatt kan ha snevrere adgang til å ytre seg på eget fagfelt» for generelt formulert og for lite utdypet under punkt 2 i de aktuelle retningslinjene til å være god veiledning. Om betydningen av at identifikasjonsfaren er nærmere omtalt andre steder i retningslinjene, se bokstav c nedenfor.

Ombudsmannen ber departementet vurdere om formuleringen skal tas ut i sin helhet, eller omformuleres og utdypes.

c.
På samme måte som for kommunene mener ombudsmannen at lett tilgjengelig veiledning gjennom sentrale retningslinjer er et gode. Som departementet har fremhevet, kan det likevel være en fare for at skriftlige retningslinjer, rundskriv og veiledere er for rigid utformet, og dermed fremstå som en urettmessig begrensning i ytringsfriheten. Dette gjør at man ved utarbeidelse av retningslinjer for ansattes ytringsfrihet må være særlig bevisst denne risikoen, og formulere seg deretter.

De etiske retningslinjene for statstjenesten må sies å være detaljerte. Inkludert forordet består dokumentet av 17-18 sider, med relativt tettskreven tekst. Retningslinjene er inndelt

i fem deler, samt en avsluttende del om forholdet til øvrig regelverk. Del 1 tar for seg «Generelle bestemmelser», deretter følger egne deler om 2. Lojalitet, 3. Åpenhet, 4. Tillit til statsforvaltningen og 5. Faglig uavhengighet og objektivitet.

Retningslinjene synes ikke å være et dokument som i hovedsak er ment å regulere ansattes ytringsfrihet, men er likevel det nærmeste vi kommer til en generell veileder om dette i statstjenesten. I lys av dette kan det være uheldig at lojalitetsplikten, som tross alt er et unntak, omtales allerede etter den generelle innledningen, altså under punkt 2. Hovedregelen om ytringsfrihet omtales først senere, i del 3, underpunkt 3.3.

Som nevnt inneholder retningslinjene formuleringer som står i et anstrengt forhold til Grunnloven § 100. Departementet har anført at retningslinjene *lest i sammenheng* ikke er i strid med Grunnloven, men ombudsmannen er i tvil om dette er riktig. I alle tilfelle er det uheldig at såpass omfattende retningslinjer krever en slik helhetlig lesning og tolkning som departementet synes å forutsette.

4. *Ansvarlig departement*

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har opplyst at det er Arbeids- og sosialdepartementet som er rett ansvarlig fagdepartement å henvende seg til dersom ombudsmannen ser et behov for en generell regulering av ansattes ytringsfrihet.

Saken ble tatt opp med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, siden det er dette departementet som er ansvarlig for gjeldende veileder, og som ble angitt som ansvarlig for ajourføringen som ble bebudet i St.meld nr 26 (2003-2004). Da all kommunikasjon i saken dessuten har skjedd med Kommunal- og moderniseringsdepartementet, oversendes denne uttalelsen dit til oppfølging. Det bes om at en eventuell overføring av deler av oppfølgingen til et annet departementet meddeles ombudsmannen.

5. *Konklusjon*

Ombudsmannen mener det er behov for konkrete tiltak for å styrke offentlig ansattes ytringsfrihet, og at dette mest hensiktsmessig kan skje gjennom en mer aktiv veiledning fra departementets side. Anbefalte tiltak er å revidere/opprette rundskriv til kommunene om de ansattes ytringsfrihet, samt revidere Etiske retningslinjer for statstjenesten.

Oslo, 22.12.2015

Aage Thor Falkanger
sivilombudsmann

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Statsråden

Kommunene
ved ordføreren

Fylkeskommunene
ved fylkesordføreren

Deres ref	Vår ref	Dato
	16/1535-1	13.04.2016

Fylkeskommunene og kommunenes innsats for å styrke de ansattes ytringsfrihet

Kjære ordførere og fylkesordførere,

I dag avholdes Etikkonferansen 2016. Arrangementet er et samarbeid mellom KS, Transparency International Norge og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Ett av temaene i år er ytringsfrihet. Dette er stadig et aktuelt tema. Oppslag i mediene, uttalelser fra Sivilombudsmannen og undersøkelser fra presseorganisasjoner viser at enkelte kommuner har et forbedringspotensial når det gjelder å sikre de ansattes ytringsfrihet.

Sivilombudsmannen har i en uttalelse 22. desember 2015 til departementet fremholdt at det i kommunene "hersker usikkerhet om hvor grensene for de ansattes ytringsfrihet går". Sivilombudsmannen uttaler at kommunene kan ha behov for økt kunnskap om temaet. Sivilombudsmannen sier videre at det er behov for konkrete tiltak for å styrke de ansattes ytringsfrihet i kommunene, og foreslår blant annet nytt rundskriv til kommunene. En kopi av uttalelsen følger som vedlegg til dette brevet.

Jeg tror de problemene Sivilombudsmannen peker på i uttalelsen best lar seg løse gjennom lokalt arbeid i de enkelte kommunene og fylkeskommunene. Derfor sender jeg dette brevet til dere som ordførere og fylkesordførere. I det videre gjelder betegnelsen *kommuner* både kommuner og fylkeskommuner.

Postadresse: Postboks 8112 Dep, 0032 Oslo
Kontoradresse: Akersg. 59 Telefon: 22 24 90 90 Telefaks: 22 24 27 40
Org. nr.: 972 417 858

Det er viktig at så vel folkevalgte, ledere og ansatte er kjent med rammene for de ansattes ytringsfrihet. Kommunestyret, som kommunens øverste organ, må ta sitt ansvar for at reglene om ytringsfriheten gjøres kjent. Den enkelte kommunen er best egnet til å vurdere hvilke tiltak som er mest hensiktsmessig for å sikre tilstrekkelig kunnskap hos folkevalgte, ledere og medarbeidere om grensene for de ansattes ytringsfrihet. Nedenfor viser jeg til noen tiltak som kommunene kan vurdere i sitt arbeid med å legge til rette for ytringsfrihet for sine ansatte.

Kommunene bør først og fremst sørge for at de ikke har retningslinjer eller reglement som går for langt i å begrense de ansattes ytringsfrihet. Kommunene bør gjennomgå slike reglementer mv. og vurdere om de er i tråd med gjeldende rett. Slike reglementer skal ikke begrense ansattes ytringsfrihet som følger av Grunnloven § 100 og Den europeiske menneskerettskonvensjon artikkel 10, og bør heller ikke formuleres slik at de kan oppfattes som begrensende.

Arbeidet for å sikre de ansatte en *reell* ytringsfrihet er en kontinuerlig prosess. Det krever mer enn bare gode retningslinjer og reglement. Kommunene bør derfor i tillegg til å gjennomgå reglement og rutiner, vurdere andre konkrete tiltak for å sikre de ansattes ytringsfrihet. Dette kan for eksempel være kurs, andre opplæringsprogram eller seminarer med både ledere og medarbeidere, hvor man sammen går gjennom hva som er lov og hva som ikke er lov. Det er nødvendig med en innsats for å veilede folkevalgte, ledere og medarbeidere. På den måten kan kommunene skape en felles forståelse av grensene for ytringsfriheten, og øke bevisstheten hos de folkevalgte og administrative lederne om hva en medarbeider har lov til å ytre seg om.

Det er viktig å skape et arbeidsmiljø hvor de ansatte føler de kan ytre seg. Kommunene bør sette seg mål om å ha en ha en ytringskultur i kommunen, der ansatte i kommunen kan bruke ytringsfriheten sin. De ansatte i kommunene sitter på viktig kunnskap og har informasjon som kan bedre både samfunnsdebatten og kvaliteten på tjenestene. Samtidig må kommunene sikre at ledere og folkevalgte godtar at ansatte ytrer seg om kommunale forhold. Dette kan gjøres gjennom holdningsskapende arbeid om ytringsfrihetens grenser og innholdet i lojalitetsplikten.

Jeg oppfordrer dere som ordførere og fylkesordførere til å ta med dere dette brevet inn i kommunestyret og fylkestinget og begynne diskusjonene om hvordan dere kan bidra til å styrke de ansattes ytringsfrihet.

Med hilsen

Jan Tore Sanner

Vedlegg

Kopi:
KS
Fylkesmannsembetene

Etikkreglement

Fauske kommune

Vedtatt av Fauske kommunestyre 26.01.2006 – sak 008/06

ETISKE RETNINGSLINJER FOR FOLKEVALGTE OG ANSATTE I FAUSKE KOMMUNE.

§1
Fauske kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Dette gjelder både folkevalgte og ansatte. Som forvaltere av samfunnets fellesmidler stilles det spesielt høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet for kommunen.

Alle plikter lojalt å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder for kommunens virksomhet. Dette innebærer også at alle forholder seg lojalt til de vedtak som er truffet.

§2
Medarbeiderne skal være seg bevisste på at de danner grunnlaget for innbyggernes tillit og holdning til kommunen. De skal derfor ta aktiv avstand fra og bekjempe enhver uetisk forvaltningspraksis.

§3
a) Folkevalgte og ansatte i kommunen skal unngå personlige fordeler av en art som kan påvirke, eller være egnet til å påvirke, handlinger, saksforberedelse eller vedtak. Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, blomster o.l. Gaver omfatter ikke bare materielle gjenstander, men også andre fordeler f.eks. i form av personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester.

b) Ved tilbud om gaver o.l. som har et omfang som går ut over kommunens retningslinjer, skal nærmeste overordnede kontaktes. Mottatte gaver skal returneres avsender sammen med et brev som redegjør for kommunens regler om dette.

c) Representasjon hører med i samarbeidsforhold og informasjonsutveksling. Representasjon må ikke være av en slik at den kan tenkes å påvirke beslutningsprosessen i kommunen eller gi andre grunn til å tro det.

d) Reiseutgifter i faglig sammenheng skal dekkes av kommunen. Unntak fra dette kan bare skje etter særskilt vedtak fra rådmannen. Folkevalgte legger slike saker frem for formannskapet.

e) Folkevalgte og ansatte skal ikke akseptere fritidsreiser betalt av private bedrifter, organisasjoner o.l. som de har kontakt med på vegne av kommunen.

§4
Folkevalgte og ansatte skal unngå å komme i situasjoner som kan medføre konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser. Dette kan også gjelde tilfeller som ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsbestemmelser. Dersom personlige interesser kan påvirke avgjørelsen i en sak en har faglig ansvar for eller for øvrig deltar i behandlingen av, skal en ta dette opp med overordnede.

Eksempler på slike mulige interessekonflikter kan være:

- Forretningsmessige forhold til tidligere arbeidsgiver eller arbeidskolleger.

Lønnet bierverv som kan påvirke ens arbeid i kommunen.
Engasjement i interesseorganisasjon eller politisk virksomhet som berører forhold som den enkelte arbeider med i kommunen.
Personlige økonomiske interesser som kan føre til at vedkommende medarbeider kommer i en konkurransesituasjon eller lojalitetskonflikt i forhold til kommunens virksomhet.
Familiære- og andre nære sosiale forbindelser.

§5
Bruk av kommunens maskiner, biler og annet utstyr kan bare skje i samsvar med fastsatte retningslinjer vedtatt av rådmannen.

§6
Fortrolige opplysninger som mottas i forbindelse med behandling av saker i kommunen, må respekteres og ikke brukes til personlig vinning.

All informasjon som gis i forbindelse med virksomhet for kommunen, skal være korrekt og pålitelig og ikke med hensikt gis tvetydig formulering.

Utskriftsdato:	Godkjent dato:	Revideres innen:	Høy risiko:
21.11.2016	26.01.2006	[Revideres innen]	Ikke vurdert
Antall sider:	**Godkjent av:**	**Revideres av:**	**Aktuell for:**
3	[Godkjent av]	Gull H Pedersen	Hele Fauske kommune

Pressereglement

Fauske kommune

Vedtatt av Fauske kommunestyre 26.1.06 – sak 008/06

Utskriftsdato:	Godkjent dato:	Revideres innen:	Høy risiko:
21.11.2016	26.01.2006	[Revideres innen]	Ikke vurdert
Antall sider:	**Godkjent av:**	**Revideres av:**	**Aktuell for:**
3	[Godkjent av]	Gull H Pedersen	Hele Fauske kommune

PRESSEREGLEMENT FOR FAUSKE KOMMUNE

1.
Fauske kommune skal utøve aktiv og utadrettet informasjon og tilstrebe meroffentlighet. Henvendelser fra media skal møtes med størst mulig åpenhet, og kommentar gis så raskt det er mulig. Det oppmuntres til aktiv bruk av media når dette er hensiktsmessig for å få god spredning på et budskap knyttet til vårt tjenestetilbud.

2.
Det øverste informasjonsansvaret i Fauske kommune ligger hos ordfører og rådmann. Politiske kommentarer og vurderinger skal gis av ordfører eller representanter for de politiske partiene.

3.
I saker av prinsipiell og strategisk karakter, skal *vurderinger og kommentarer* på vegne av Fauske kommune gis av ordfører, rådmann eller kommunalsjefer. Alle enhetsledere har både rett og plikt til å gi faktaopplysninger.

4.
Alle kommunens ansatte er ansvarlig for å gi korrekte og fullstendige opplysninger innenfor eget fagområde.

5.
Ansatte i Fauske kommune har full ytringsfrihet som privatpersoner. Ansatte som er deltakere i den offentlige samfunnsdebatten om Fauske kommunes ansvarsområder har selv plikt til å presisere overfor mediene at de uttaler seg som privatpersoner.

6.
Ansatte skal opptre lojalt overfor Fauske kommunes politiske og administrative vedtak. Kritikk som gjelder eget fagområde og egen arbeidsplass, skal søkes løst tjenestevei.

7.
Ansatte som er tillitsvalgte og/eller politikere har selv ansvar for å klargjøre overfor mediene at de uttaler seg som representant for en fagforening/eller parti. Rollene som tillitsvalgt/politiker og som enkeltstående ansatt skal holdes adskilt.

8.
Rådmann er rådgiver i informasjonsspørsmål og kontaktes når medarbeidere eller ledere ønsker rådføring og hjelp i saker som har med media å gjøre.
Leserbrev i avisene relatert til egen tjenesteyting besvares ikke.

FAUSKE KOMMUNE

Utskriftsdato:	Godkjent dato:	Revideres innen:	Høy risiko:
21.11.2016	26.01.2006	[Revideres innen]	Ikke vurdert
Antall sider:	**Godkjent av:**	**Revideres av:**	**Aktuell for:**
3	[Godkjent av]	Gull H Pedersen	Hele Fauske kommune

FAUSKE KOMMUNE
Folkehelsekommunen der alle trives

Varsling av kritikkverdige forhold

Vedtatt i AMU 28.5.2015
Sak 003/15

1. Formål

Formålet med denne veiledning for varsling er å legge til rette for åpenhet og tillitt i Fauske Kommune og for å forhindre uønskede hendelser og avvik.

2. Hva er varsling

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold. Det må være saklig grunn for kritikk, den må ikke bygge på sladder eller ubegrunnede påstander.

3. Hvem kan varsle

Alle ansatte i Fauske Kommune har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold som de blir kjent med, jf. arbeidsmiljølovens § 2-4.
Varsling er både lovlig og ønsket. Gjengjeldelse mot arbeidstakere som varsler er forbudt, jf. arbeidsmiljøloven § 2-5.

4. Hva kan det varsle om

Eksempler på kritikkverdige forhold er:

- Forhold som er straffbare eller i strid med lov
    - Korrupsjon eller annen økonomisk kriminalitet
    - Fare for pasienters liv og helse
    - Farlige produkter
    - Dårlig arbeidsmiljø og sosial dumping
- Brudd på Fauske kommunes etiske retningslinjer og regler for anskaffelser
- Mobbing, trakassering og/eller diskriminering
- Maktmisbruk
- Tyveri
- Brudd på taushetsplikten

5. Fremgangsmåte for varsling

Fauske kommune har sitt varslingssystem gjennom RISK Manager. Alle ansatte har tilgang til dette, og kan således melde avvik, forbedringsforslag og varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen via denne portalen.

Gjennom Risk Manager vil varsler kunne følge varslet og/eller avviket, og til enhver tid se hvor det ligger til behandling. Det er også mulighet for anonymt varsel/melding, men muligheten for å følge dette faller da bort.

Arbeidsgiver ønsker ikke at varsler skal være anonym, da dette er til hinder for å innhente ytterligere opplysninger fra den som varsler, samt arbeidsgivers ønske om å gi tilbakemelding omkring varselet kan ikke ivaretas. Dette skal dog ikke stå til hinder for å melde anonymt dersom arbeidstaker ønsker det.

Varslingen skal være forsvarlig, og det skal ikke gjengjeldes som følge av varslingen.

Varsling i samsvar med varslingsplikten, eller til tilsynsmyndighet/ annen offentlig myndighet er også forsvarlig.

6. Hvem skal det varsles til

Ansatte kan varsle både internt og eksternt.

Intern varsling

- Tjenestevei/ nærmeste leder
- Tillitsvalgte
- Verneombud

Ekstern varsling

Offentlige tilsyns- eller lovhåndhevelses-myndigheter som for eksempel

- Politi
- Arbeidstilsynet
- Datatilsynet
- Konkurransetilsynet
- Statens forurensningstilsyn
- Statens helsetilsyn
- Mattilsynet
- Barneombudet
- Barnevernet
- Pasientombudene
- Sivilombudsmannen.

Jf. Fauske Kommunes etikk og pressereglement

FAUSKE KOMMUNE
Folkehelsekommunen der alle trives

Etiske retningslinjer

«åpenhet, redelighet og ansvar»

Forslag til revidering høst 2016

1. Formål

Formålet med disse retningslinjer er å bidra til at ansatte og folkevalgte i Fauske kommune opptrer på en måte som bygger på verdiene åpenhet, redelighet og ansvar.

2. Verdiforankring

Du som ansatt og folkevalgt i Fauske kommune skal være bevisst din egen atferd i møte med innbyggerne. Du skal i din opptreden være åpen, redelige og ta ansvar i forhold til de oppgavene du er satt til å gjøre. Dine holdninger og handlinger påvirker kommunens omdømme og tjenester.

3. Taushetsplikt

Du som ansatt, oppdragstaker og folkevalgt er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13. Enkelte stillinger har utvidet taushetsplikt etter særlovgivning for sitt fag.

Å ha taushetsplikt betyr at opplysninger om andres personlige forhold ikke skal videreformidles, heller ikke i fortrolighet. Din taushetsplikt oppheves ikke selv om din kollega også har taushetsplikt. Dersom din kollega ikke trenger opplysningen for å kunne gjøre jobben sin, skal heller ikke informasjon gis.

Taushetsplikten gjelder også etter at arbeidsforholdet er avsluttet.

4. Lojalitetsplikt

Du som ansatt plikter å overholde de lover, forskrifter og reglement som gjelder Fauske kommunes virksomhet. Det innebærer at du må forholde deg lojalt til vedtak som er truffet. Lojalitetsplikten gjelder ikke om en pålegges å gjøre noe ulovlig eller uetisk.

5. Ytringsfrihet

Du som ansatt i Fauske kommune har ytringsfrihet og rett til å kunne uttale deg i den offentlige debatt.

Ytringsfriheten har blant annet som formål å bidra til en best mulig opplyst debatt og dermed styrke demokratiet. Du som arbeidstaker vi ha en særlig innsikt i spørsmål som berører ditt arbeid, både gjennom faglig kunnskap og tilgangen til informasjon som arbeidsforholdet fører med seg. Din rett til å ytre deg på egne vegne vil kunne bidra til å motvirke og avdekke ulovlige eller kritikkverdige forhold. For alle offentlig ansatte er ytringsfriheten også nært knyttet til allmennhetens rett til innsyn i offentlig virksomhet, og prinsippet om offentlighet er tatt inn som en del av den generelle ytringsfriheten i Grunnlovens § 100.

Din rett til å ytre deg som ansatt er likevel ikke uten grenser. Det er ditt ansvar at ytringen ikke kommer i konflikt med den lovfesta og avtalte taushetsplikten. Lojalitetsplikten er forankret i arbeidsforholdet og innebærer blant annet en plikt til å unngå å ytre deg på en illojal måte som åpenbart vil skade arbeidsgivers legitime og saklige interesser.

Du må være deg bevisst og tydeliggjøre om du uttaler deg som ansatt eller privatperson.

6. Habilitet

Du som ansatt og folkevalgt kan ikke ta del i saker der du selv eller en av dine nærmeste har personlige eller økonomiske interesser.

Du skal også opptre upartisk og unngå å komme i situasjoner som kan medføre interessekonflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser.

7. Varsling

Alle ansatte har rett og plikt til å varsle om kritikkverdige forhold på arbeidsplassen, jf. arbeidsmiljøloven § 2-4. Varsling er både lovlig og ønsket.
Gjengjeldelse mot varsling er forbudt, jf. arbeidsmiljøloven § 2-5.

AMU har vedtatt Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold. Disse finner du i RISK Manager.

8. Mottak av gaver og andre fordeler

Du som ansatt og folkevalgt skal ikke motta gaver eller tjenester som kan påvirke handlinger, saksforberedelser eller vedtak. Dersom du opplever at du står i fare for å ikke kunne opptre og handle fritt, skal du avstå fra å ta imot. Er du i tvil, takker du nei.

9. Informasjon til media

Informasjonsansvaret i Fauske kommune ligger hos ordfører og rådmann.

I saker av prinsipiell og strategisk karakter, skal vurderinger og kommentarer på vegne av kommunen gis av ordfører og rådmann eller den disse bemyndiger. Det vises til kommunens pressereglement.

10. Bruk av kommunens mobiltelefon, datautstyr og nettverk

Du som ansatt og folkevalgt må utvise sunn fornuft ved bruk av kommunens mobiltelefon, datautstyr og nettverk.

Bruk av kommunens datautstyr og nettlinjer skal primært benyttes til tjenstlige formål. Bruk som utsetter maskiner, data og programvare for risiko, skal unngås.

11. Bruk av sosiale medier

Bruk av sosiale medier i arbeidstid skal være relatert til dine arbeidsoppgaver.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34615 Arkiv sakID.: 16/12113	Saksbehandler: Seljeås, Tom

Sak nr.		Dato
152/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Status innkjøp

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret tar saken til orientering.

Vedlegg:

22.11.2016	Status innkjøpsrutiner nov. 2016	1332515

Sammendrag:

Ved årsskiftet trer flere større forskriftsendringer i kraft innenfor lov om offentlige anskaffelser. Flere av disse vil få betydning for hvordan kommunen organiserer innkjøp. Noen av de viktigste endringer er:

- Terskelverdi heves til 1.1 mill. kr
- Det åpnes i mye større grad for forhandlinger
- Forenklede dokumentasjonskrav
- Krav om bruk av lærlinger
- Krav om bruk av elektroniske innkjøpssystemer

Kommunen er også bundet opp gjennom felles regler for Samordnet innkjøp i Salten (SIIS) og gjennom egne vedtak og vedtatte innkjøpsrutiner.

Med bakgrunn i nye forskrifter, erfaringer fra SIIS-samarbeidet, skoleutbygginger og etablering av egne rammeavtaler, er det hensiktsmessig å se på hvordan kommunen tilpasser rutiner og praksis innenfor innkjøp.

Saksopplysninger:

Det er fortsatt mange uklarheter om hvilken betydning vedtatte forskriftsendringer vil få, men noen vil kunne få innvirkning på hvordan kommunen organiserer innkjøp, og på hvilken måte kommunen deltar i SIIS-samarbeidet. Enkelte endringer åpner muligheter for bruk av forenklede rutiner som senker terskelen for å gi tilbud. Forskriftendringene kan skape urealistiske forventninger fra mindre leverandører, da de aller fleste anskaffelser likevel må konkurranseutsettes basert på prinsippet om likebehandling. Endrede terskelverdier kan gjøre det hensiktsmessig å etablere noen flere rammeavtaler utenfor SIIS, men dette må vurderes opp mot kommunens begrensede innkjøpsressurser, manglende stordriftsfordeler og økt risiko.

Gjennom aktiv deltakelse i SIIS-samarbeidet, etablering av interne rutiner og dialog med lokalt næringsliv har kommunen aktivt jobbet for å legge til rette for lokale leverandører. Ut fra en gjennomgang av hva lokalt næringsliv kan tilby av varer og tjenester, har kommunen relativt mange lokale leverandører. Kommunen har i overkant av 100 rammeavtaler, der ca. 75 er etablert gjennom

SIIS-samarbeidet. Ca. 35 rammeavtaler er innenfor områder der kommunen har potensielle lokale leverandører, og av disse er det i dag ca. 25 avtaler som allerede er inngått lokalt. Muligheten til å få flere, krever at kommunen fortsatt arbeider med å legge til rette gjennom konkurransene som kjøres, men også at markedet har kapasitet, kompetanse og velger å delta i konkurransene som lyses ut uavhengig om konkurransene kjøres i egen regi eller gjennom SIIS-samarbeidet.

Gjennom mindre prosjekter, og spesielt i forbindelse med kommunens skoleutbygginger har vi høstet erfaringer i bruk av forskjellige entreprisemodeller, og hvilken betydning valg av disse har hatt for lokale leverandører.

Det er ikke gjort en grundig evaluering av disse prosjektene, men en ser at valg av entrepriseform har liten betydning for hvordan en kan legge til rette for lokale leverandører. Regelverk og volum på anskaffelsene gjør at lokale bedrifter i stor grad må konkurrere på de samme vilkår uansett entrepriseform.

I forbindelse med konkurranser knyttet til store byggeprosjekter utfordres både oppdragsgiver og tilbyder på kompleksitet, krav til kompetanse, kvalitet og kapasitet hos leverandørene. Disse kravene vil i stor grad være de samme uavhengig av konkurranseform.

Se for øvrig vedlegg: «En status om innkjøpsrutiner Fauske kommune».

Saksbehandlers vurdering:
Kommunens interne rutiner og praksis må tilpasses endringer i lov og forskrift om offentlige anskaffelser og felles regelverk for SIIS-samarbeidet.

Deltakelse i SIIS-samarbeidet er et vilkår for å fortsatt kunne ivareta de innkjøpsutfordringer kommunen har forutsatt dagens innkjøpsressurser. Etablering av rammeavtaler gjennom SIIS sikrer en høy grad av profesjonalitet og flytting av risiko. Fauske kommune besitter ikke den samme kompetanse, og vil i mye større grad overta risikoen i forbindelse med konkurransegjennomføringen. Nye terskelverdier vil ikke medføre store endringer med mindre det tilføres betydelig flere ressurser til oppfølging av innkjøp.

Ved store byggeprosjekter/entrepriser benytter kommunen ekstern bistand, og det skjer ut fra et behov for kompetanse eller ressurs kommunen selv ikke besitter. I tillegg kan det oppstå behov for juridisk/innkjøpsfaglig bistand knyttet til klagesaker.

Saksbehandler anbefaler en rutine der ansvarlig innkjøper i hvert enkelt tilfelle vurderer ressursbruk ved å kjøre konkurransene utenfor SIIS opp mot potensialet for å få lokale leverandører, og opp mot hvilke innkjøpsressurser kommunen har.

Valg av entrepriseform, konkurransevilkår og i hvilken grad kommunens skal delta i rammeavtaler gjennom SIIS, bør være basert på en innkjøpsfaglig vurdering gjort av ansvarlig innkjøper.

Geir Mikkelsen
rådmann

”En status om innkjøpsrutiner Fauske kommune”

Innholdsfortegnelse

1.0	***Status***	*2*
2.0	***SIIS-samarbeidet***	*2*
2.1	Avtalestatus	2
2.2	Utfordringer og gevinster	3
2.3	Kostnad	3
3.0	***Ekstern innkjøpsbistand***	*3*
4.0	***Nytt regelverk***	*4*
4.1	Konsekvenser	4
4.2	Utfordringer	4
5.0	***Lokalt næringsliv***	*4*
5.1	Arbeidsgruppe	5
5.2	Oppsummering og anbefalinger	5
5.3	Utprøving av lokale konkurranser	5
6.0	***Sosial dumping***	*6*
7.0	***Entrepriseformer***	*6*
8.0	***Organisering av Innkjøp i Fauske kommune***	*7*
8.1	Alternative organiseringer	7

1.0 Status

Fauske kommune er organisert med egen innkjøpskoordinator i halv stilling som primært skal være bindeledd mellom kommunen og Samordnet innkjøp i Salten (SIIS). I praksis brukes denne ressursen til følgende oppgaver:

- Koordinering- og bindeledd mellom kommunen og SIIS i arbeidet med konkurransegjennomføring, og etablering av felles rammeavtaler.
- Samordne og følge opp internt innkjøpsarbeid og kommunens egne kontrakter.
- Kjøre konkurranser på rammeavtaler eller enkeltanskaffelser på vegne av kommunens enheter, i de tilfeller der enhetene ber om bistand til det.
- Være bindeledd mot leverandører og lokalt næringsliv.
- Intern opplæring og administrasjon av innkjøpsportaler og e-handelsplattform.

Kjøp på vegne av kommunen skal kun skje fra ansatte som er registrert som bestillere, og som har fått nødvendig intern opplæring. Kun et fåtall ansatte gjennomfører konkurranser på vegne av kommunen, og de som gjennomfører offentlige anskaffelser er organisert gjennom kommunens eget innkjøpsforum.

Gjennom eget innkjøpsarbeid og deltakelse i SIIS-samarbeidet jobber kommunen med fokus på:

- Etterlevelse av lov og forskrift om offentlige anskaffelser
- Etablere gode og effektive innkjøpsrutiner
- Økonomistyring
- Etablere fullelektroniske innkjøpsrutiner
- Tilrettelegge for lokalt næringsliv innenfor de rammer som gjelder
- Lojalitet til inngåtte avtaler og opptre som seriøs samarbeidspartner

2.0 SIIS-samarbeidet

Samordnet innkjøp i Salten (SIIS) ble etablert i 2008 og har etter hvert også inkludert noen kommuner utenfor Salten. I november 2016 er følgende 12 kommuner med i samarbeidet: Hamarøy, Sørfold, Fauske, Bodø, Saltdal, Beiarn, Gildeskål, Meløy, Steigen, Øksnes, Sortland og Værøy. Bodø kommune er vertskommune, der innkjøpssjefen leder SIIS-samarbeidet sammen med en stab på 4 innkjøpskonsulenter.

Det varierer hvor mye ressurs hver av SIIS-kommune har avsatt til innkjøpsarbeid i egen kommune, men alle kommunene er representert med en koordinator. Hver kommune melder inn sine behov og ønsker for felles avtaler gjennom SIIS-samarbeidet, og vurderer også selv hvilke avtaler kommunen ønsker å være med i. I utarbeidelse av konkurransegrunnlagene er hver kommune representert med koordinator, eller en fagansvarlig. Denne er kommunens representant som skal være med å sikre at hver kommunes interesser og behov ivaretas i konkurransene.

2.1 Avtalestatus

Fauske kommune kjøper årlig varer og tjenester i et omfang som gjør at det innenfor de fleste områder vil være lite hensiktsmessig å ikke ha etablert rammeavtaler. Kommunen har i overkant av 100 rammeavtaler, der ca 75 er etablert gjennom SIIS-samarbeidet. Ca 35 rammeavtaler er innenfor områder der kommunen har potensielle lokale leverandører, og av disse er det i dag ca 25 avtaler som allerede er inngått lokalt.

2.2 Utfordringer og gevinster

Konkurranser som kjøres gjennom SIIS-samarbeidet har klare fordeler, men er også knyttet til utfordringer som f.eks hensynet til mindre og lokale leverandører.

Utfordringer:

- Tilpassing av konkurransegrunnlag på en måte som gir mindre leverandører mulighet til å kunne delta og være konkurransedyktige.
- Mangel på kunnskap om lokalt næringsliv og lokale forhold hos innkjøper.
- Begrenset ressurs hos kommunens egne innkjøpsansvarlig og fagansvarlige til å følge opp med innspill i utarbeidelse av konkurransegrunnlag.

Gevinster

- SIIS har lenge benyttet E-handelsløsning for avrop på rammeavtaler. Dette sikrer at kjøp skjer etter gjeldende vilkår, reduserer lekkasjekjøp, og sikrer nødvendig dokumentasjon.
  Det jobbes sentralt for at all offentlig handel skal skje via e-handelsløsninger, noe SIIS-kommunene er kommet svært langt med.
- I det nye regelverket, med planlagt ikrafttredelse 1. januar 2017, øker kravene til elektronisk konkurransegjennomføring.
  Gjennom SIIS-samarbeidet har kommunene de siste årene benyttet eget verktøy for konkurransegjennomføring for kjøp under terskelverdi, og i løpet av våren 2017 skal verktøyet også kunne brukes til fullelektronisk gjennomføring av konkurranser over grense for offentlig utlysning. Dette vil sikre at kommunene tilfredsstiller sentralt krav om fullelektroniske konkurranser.
- Innenfor veldig mange områder har SIIS-kommunene de samme behov for kjøp av varer og tjenester. Det er ressursbesparende å kjøre konkurranser sammen og inngå felles rammeavtaler.
- Ønske om innsyn, og klager skjer stadig oftere og krever mye ressurser. Mange kommuner har begrenset ressurs og kompetanse innenfor gjennomføring av offentlige anskaffelser. Sentralisering av kompetanse hos SIIS er med å sikre kvalitet og redusere risiko for hver kommune.
- Felles rammeavtaler vil ofte gi stordriftsfordeler med mulighet for bedre vilkår enn om kommunene skulle etablert avtalene hver for seg.

2.3 Kostnad

Kommunens kostnader knyttet til deltakelse i SIIS-samarbeidet er hovedsakelig knyttet til:

- Bruk av e-handelsplattform
- Kommunens bidrag til innkjøpsressurs hos SIIS (lønn innkjøpskonsulenter)
- Kompetanseheving, møtevirksomhet, deltakelse i gjennomføring av konkurranser.

Det er vanskelig å tallfeste eksakt hva kommunens deltakelse i samarbeidet koster, men ca kr 500.000,- årlig vil være et realistisk anslag. I tillegg kommer lønnsutgifter til kommunens egen innkjøpsressurs.

3.0 Ekstern innkjøpsbistand

Fauske kommune har rammeavtale på bistand knyttet til offentlige anskaffelser. Denne dekker innkjøpsfaglig og juridisk bistand, og har vært konkurranseutsatt. Dagens avtale ble inngått i 2016.

Avtalen skal dekke et generelt behov for rådgiving innenfor fagområdet, men i forbindelse med anskaffelser som vurderes som kompliserte eller omfattende, brukes ofte bistand til hele eller deler av konkurransegjennomføringen. Bakgrunn for dette er mangel på egen kompetanse, risiko for feil som kan medføre erstatningsansvar, og kvalitetssikring for å redusere fare for forsinkelser. Hovedsakelig benyttes avtalen i forbindelse med etablering av større bygge- og anleggskontrakter. Avtalen om juridisk bistand benyttes der kommunen selv vurderer et behov, og har ingen faste løpende kostnader.

4.0 Nytt regelverk

Det er det siste året vedtatt endringer innenfor lov og forskrift om offentlige anskaffelser, og det kommer en omfattende forskriftsendring som etter planen skal tre i kraft fra 1. januar 2017. Det er fortsatt mange uklarheter om hvilken betydning endringene vil få, men noen vil kunne få innvirkning på hvordan kommunen organiserer innkjøp, og i på hvilken måte kommunen deltar i SIIS-samarbeidet.

De viktigste endringene er:

- Terskelverdi heves til 1.1 mill. kr
- Det åpnes i mye større grad for forhandlinger under nasjonal terskelverdi, der beslutning om å bruke forhandlinger kan tas underveis i konkurransen.
- Forenklede dokumentasjonskrav
- Krav om bruk av lærlinger

4.1 Konsekvenser

- Konkurranser kan kjøres med bruk av forenklet prosedyre og uten offentlig utlysning, og enklere konkurransegrunnlag kan for mindre leverandører senke terskelen for å delta.
- Forhandlingsmuligheten vil gi muligheter for leverandørene, men også gi en grad av uforutsigbarhet.
- Krever i enda større grad profesjonell håndtering av anskaffelsene under terskelverdi. Bruk av elektronisk verktøy for konkurransegjennomføring vil bidra til å sikre likebehandling, dokumentasjon, og kvalitet på anskaffelsen.
- Forenklede dokumentasjonskrav senker terskelen for å gi tilbud, og da særlig for leverandører med begrensede ressurser.

4.2 Utfordringer

- Verdivurdering på kjøp og rammeavtaler skal sees på i et 48 måneders perspektiv.
- Vil kreve flere innkjøpsressurser om kommunen skal etablere flere av rammeavtalene utenfor SIIS-samarbeidet.
- Mister stordriftsfordeler i forhold til deltakelse i SIIS-avtalene.
- Forhandlingsmuligheten vil åpne for flere feil med påfølgende klagesaker og innsynskrav.
- Forhandlinger er ressurskrevende og øker dokumentasjonsbehovet.

5.0 Lokalt næringsliv

Innkjøpsansvarlig, bestillere og ansatte, som gjennomfører konkurranser på vegne av kommunen, har ofte god kjennskap til og kontakt med leverandørmarkedet lokalt. Innkjøps- og fagansvarlige er også kommunens bindeledd mellom SIIS og lokalt næringsliv. Fauske kommune har over flere år arbeidet med intern kompetanseheving og etablering av rutiner innenfor offentlige anskaffelser, men også arbeidet med leverandørutvikling både i egen regi og gjennom SIIS.

De viktigste tiltak for lokale leverandører:

- Kurs for lokalt næringsliv tilpasset konkurranser i regi av SIIS.
- Leverandørmøter i egen regi og gjennom SIIS-samarbeidet.
- Deltakelse på møter i regi av næringslivet.
- Innkjøpsansvarlig er tilgjengelig for lokale leverandører.
- Presentasjon av kommende konkurranser via kommunens og SIIS sine web-sider.
- Egen innkjøps- og fagansvarlige deltar i utarbeidelse av konkurranser etablert gjennom SIIS. Her forsøker kommunen ivareta lokale hensyn og kommunens egne behov.

5.1 Arbeidsgruppe

På bestilling fra Rådmannen, har innkjøpsansvarlig ledet en arbeidsgruppe som har sett på hvilke muligheter kommunen har til å legge bedre til rette for lokalt næringsliv. Gruppen har hatt møter i 2015 og 2016, og blant annet møtt representanter for lokalt næringsliv.
Arbeidsgruppen har bestått av:

- Tom Seljeås – innkjøpsansvarlig i Fauske kommune
- Kristian Amundsen – Daglig leder Fauna
- Nils Ole Steinbakk – Daglig leder Fauske næringsforum

5.2 Oppsummering og anbefalinger

- Arbeidsgruppen anbefaler Rådmannen om å be leder for SIIS utrede hvilke tiltak som kan gjøres for å legge bedre til rette for lokalt næringsliv i sine konkurranser.
- Fauske kommune bør vurdere hvilke konkurranser som kan kjøres lokalt, og eventuelt deles opp, for å bedre legge til rette for lokale leverandører. Der dette er mulig, skal en primært spørre om tilbud hos lokale.
- Fauske kommune bør vurdere nøye hvilke krav som stilles i sine konkurranser. Kan enkelte krav være ekskluderende for mindre bedrifter samtidig som de er lite hensiktsmessige?
  Kommunen, ved innkjøpsansvarlig, bør ha disse vurderingene også med inn i arbeidet med konkurranser kjørt av SIIS.
- Kommunen bør vurdere om en større del av innkjøpsressurs knyttet til deltakelse i SIIS-samarbeidet bør brukes til konkurranser kjørt i egen regi.
- Saltdal og Fauske kommune sitt møte med lokalt næringsliv i desember 2015 må følges opp med kurs for lokale bedrifter som leverer tilbud til SIIS.
  (Kurs ble avviklet i Saltdal i august 2016)
- Alle tilpassinger, rutineendringer og praksis innenfor innkjøp i Fauske kommune skal følge lov og forskrift om offentlige anskaffelser, og det regelverk kommunen er bundet opp til gjennom sin deltakelse i SIIS-samarbeidet.

5.3 Utprøving av lokale konkurranser

Som en del av arbeidet i gruppen, har innkjøpsansvarlig valgt ut noen få rammeavtaler etablert gjennom SIIS som har blitt kjørt som konkurranser uten offentlig utlysning. Erfaring fra disse er:

- Ressurskrevende
- Utfordrer regelverket på enkelte sentrale punkter – økt risiko
- Åpner for noe enklere konkurransegrunnlag som senker terskelen for å gi tilbud.
- Muliggjør noe mer tilpassing for mindre leverandører, men begrenset mulighet for tilrettelegging i konkurransegrunnlag.
- Dårligere avtalevilkår på grunn av mindre volum?

- Lokale leverandører ble valgt

6.0 Sosial dumping

I kommunestyrets vedtak 067/15 ble det vedtatt 14 punkter som vilkår i forbindelse med utlysning av offentlige anbud innenfor bygg- og anleggskontrakter, og kontrakter innenfor kjøp av varer og tjenester så langt de passer. Generelt har kommunen også før vedtaket hatt med tilsvarende vilkår både i egne konkurranser, og konkurranser kjørt i regi av SIIS.

Kommunestyrets vedtak har medført enkelte utfordringer, og behov for å avgrense hvilke av vilkårene, og i hvilke konkurranser disse tas med.

1. *Arbeidet skal utføres av tilbyderen og dennes ansatte i tjenesteforhold, eventuelt ved underentreprenør og deres ansatte. Tilbyder skal til enhver tid kunne framlegge dokumentasjon på ansettelsesforholdet. Tilbyder skal dokumentere at majoriteten av de ansatte har fagbrev innenfor sitt fagområde.*

Innenfor noen områder vil mindre og lokale leverandører kunne bli ekskludert, da majoriteten av de ansatte ikke har fagbrev.

5. *Byggherren tillater ikke mer enn ett ledd i kontraktskjeden. Oppdragsgiver kan godkjenne to ledd når det foreligger en god begrunnelse. Det skal aldri være mer enn to ledd i kontraktskjeden.*

I tilfeller der en benytter totalentrepriser, vil en oppleve flere enn to kontraktsledd, hvor de mindre leverandører ofte kan være tredje ledd.

6. *Tilbyder og underentreprenører som skal engasjeres i prosjektet skal være godkjente og aktive lærlingebedrifter. Når størrelsen på prosjektet tilsier det kan oppdragsgiver kreve at det skal være lærlinger i prosjektet (Gjelder norske bedrifter).*

Fauske kommune har avtaler med mindre leverandører og enmannsforetak som ikke har mulighet å stille lærlinger på oppdragene. Innenfor bransjer hvor behovet for lærlingeplasser er lite eller ikke er tilstede, har kommunen valgt å ikke ta kravet med i konkurransen.

Generelt:

- Flere av punktene kan virke ekskluderende for mindre- og lokale leverandører.
- Må være åpent for tolkninger i forhold til hvilke av kravene en bør ha med, og i hvilke konkurranser.
- Ikke synkronisert med SIIS-regelverk og kommende forskriftsendringer

7.0 Entrepriseformer

Valg av entrepriseformer skjer blant annet ut fra anskaffelsens art, ressurser, omfang og hensyn til leverandørmarkedet.

Gjennom de anskaffelser som kommunen har gjort, og spesielt gjennom anskaffelser knyttet til skoleprosjektene, har kommunen høstet erfaringer hvilke konsekvenser valg av entrepriseform har. Selv om det ikke er gjort en grundig analyse av de anskaffelser som er gjort de siste årene, ser en generelt at valg av entrepriseform har liten betydning for omfanget for valg av lokale entreprenører. Viktige vilkår som pris, kvalitet og kompetanse vil være utslagsgivende uansett konkurranseform.

Redusert risiko og mindre ressursbruk er klare fordeler ved totalentrepriser, mens en blant annet sikrer muligheten for alle å gi tilbud ved bruk av administrerte sideentrepriser. Begge entrepriseformene er forsøkt i forbindelse med skoleutbyggingene uten at en ser klare tendenser når det gjelder bruk av lokale leverandører.

8.0 Organisering av Innkjøp i Fauske kommune

Krav til kompetanse, ressurser, dokumentasjon og gode rutiner innenfor innkjøp er økende. Endringer i regelverk utfordrer kommunen på hvordan vi bør organisere egen innkjøpsressurs, og tilpasse interne rutiner framover. I vurderingen må det tas hensyn til kommunes foretak, interkommunalt samarbeid og frivillige organisasjoner som kommunen samarbeider med.

Kommunale foretak og interkommunale samarbeid der Fauske er vertskommune, skal følge kommunes rutiner og er inkludert i de innkjøpsavtaler som gjelder. I praksis er eiendomsforetaket den største brukeren av mange rammeavtaler og en av dem som avvikler konkurranser knyttet til store verdier. Det er viktig at kommunens foretak forholder seg lojalt til kommunens rammeavtaler og følger det samme regelverk innenfor innkjøp som kommunen forøvrig.

Gjennom tilskudd til lag og foreninger involveres ofte kommunen i anskaffelser som må følge lov om offentlige anskaffelser. I praksis blir disse anskaffelsene gjennomført av kommunens innkjøpsansvarlig og kan være utfordrende i forhold til ressurs og kompetanse.

8.1 Alternative organiseringer

Deltakelse i SIIS-samarbeidet er et vilkår for å fortsatt kunne ivareta de innkjøpsutfordringer kommunen har forutsatt dagens innkjøpsressurser. Driften er basert på deltakelse i mange felles rammeavtaler og kjøp av ekstern innkjøpsbistand i forbindelse med kompliserte og ressurskrevende anskaffelser.

Endringer i regelverk gir rom for å etablere noen flere rammeavtaler basert på konkurranser uten offentlig utlysning. Konkurransegjennomføringen vil være noe enklere, men fortsatt kreve mye ressurser. Denne ressursen belastes i dag SIIS. Etablering av rammeavtaler gjennom SIIS sikrer en høy grad av profesjonalitet og flytting av risiko. Fauske kommune besitter ikke den samme kompetanse, og vil i mye større grad overta risikoen i forbindelse med konkurransegjennomføringen.

Med unntak av etablering av de største rammeavtalene, benytter kommunen i liten grad SIIS-samarbeidet til gjennomføring av konkurranser eller konsulentbistand. Der kommunen benytter ekstern bistand, skjer det ut fra et behov for kompetanse eller ressurs kommunen selv ikke besitter. I tillegg kan det oppstå behov for juridisk/ innkjøpsfaglig bistand knyttet til klagesaker.

Enkelte kommuner dekker i stor grad sitt behov for innkjøpsbistand ved kjøp av eksterne tjenester. Dette kan være en alternativ organisering for å sikre kvalitet og kompetanse, og vil kunne redusere økonomisk risiko og fare for forsinkelser.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/33848 Arkiv sakID.: 16/11876	Saksbehandler: Valla, Terje

Sak nr.		Dato
063/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
153/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Strategisk arealforvaltning oppvekstområdet

Prinsippvedtak

Rådmannens forslag til innstilling:

Kommunestyret vedtar vedlagte skisse som prinsipp for arealdisponering innenfor samhandlingsområdet oppvekst og kultur, og gir rådmannen i oppdrag å utrede følgende delpunkter hver for seg:

1. Erikstad barnehage flyttes inn i Erikstad skole. Rigg avvikles, og nytt uteområde for skole og barnehage etableres.
2. Newton-rommet flyttes til Finneid skole. Forslaget forutsetter videreføring av satsning på Newton-rommet.
3. Det utredes faglig og økonomisk lønnsomhet ved å flytte kulturskolen til ledige lokaler på Finneid skole.
4. Vestmyra barnehage - hvit flyttes inn i Erikstad skole.
5. Vestmyra barnehage - hvit utredes i første omgang som lokasjon for etablering av Familiens hus. Dette innbefatter avdelingene barnevernet, familiesenteret og PPT. Samtidig ses det på mulighet for nybygg/andre bygg i sentrum for alle 4 avdelinger som alternativ, økonomisk og faglig.
6. Oppsigelse av leiekontrakter og flytting av de ulike enhetene/avdelinger iverksettes så raskt som mulig når nye lokaliteter står klare til bruk.

Vedlegg:

10.11.2016	Hovedverneombud	1331407
10.11.2016	HTV fagforbundet	1331408
10.11.2016	HTV utdanningsforbundet	1331409
10.11.2016	PPT	1331410
10.11.2016	Vestmyra barnehage	1331411
10.11.2016	Barnevernet	1331412
10.11.2016	Erikstad barnehage	1331413
10.11.2016	Erikstad skole	1331414
10.11.2016	Fauske familiesenter	1331415
10.11.2016	Fauske kulturskole	1331416
10.11.2016	Finneid skole - utdanningsforbundet	1331417
10.11.2016	Finneid skole	1331418
10.11.2016	FO- klubbenFauske	1331419
10.11.2016	Strategisk drift og eiendomsforvaltning - Bedriftskompetanse 2015	1331424

Sammendrag:

Kommunestyret vedtok den 18.6.15 i sak 055/15 en plan for strategisk drifts- og eiendomsforvaltning i Fauske kommune.

Planen bygde på prinsipper og vedtak knyttet til sak om vedtatt skolestruktur og planlagt barnehagestruktur i sentrum og i Sulitjelma, samt planer for ombygging og rehabilitering av Helsetunet. Vedtaket hadde i seg en forutsetning i forhold til lokaler som skulle bli ledige og dermed kunne frigjøres og ombygges til annet formål.

Fauske eiendom KF har som oppdrag fra sak 074/12 å gi en helhetlig vurdering av den kommunale eiendomsmasse og derunder skal foretaket:

- *Foreslå hvordan kommunen innenfor fremtidige rammer effektivt kan forvalte sin egen eiendomsmasse.*
- *Tilby formålstjenlige bygg for de tjenester som kommunen skal yte sine innbyggere.*
- *Bevare eller øke verdien på eiendomsporteføljen.*
- *Sikre profesjonalitet og effektivitet i både forvaltning, drift, vedlikehold, utvikling og service av eiendomsporteføljen.*

I det ligger det en forutsetning om at kommunens innleie av areal reduseres til et minimum.

Nytt vedtak i skolestruktursaken ga endrede forutsetninger i forhold til hvilke lokaler som ble ledige. Dette gjelder både i forhold til antall kvadratmeter, men også ved at det i noen lokaler må påregnes sambruk med andre typer virksomheter. Dette gjelder spesielt skolene på Erikstad og på Finneid som er 1. – 4. skoler men som nå har færre elever og klasser men tilsvarende stort areal

Lokalisering av enhet Integrering var også en del av vedtaket i sak 055/15. Der skulle det ses på muligheten til å flytte inn i Hauan skole. I etterkant av vedtaket er Integreringsenheten splittet opp i Flyktningtjenesten og Voksenpedagogisk senter, og administrativt underlagt henholdsvis barne- og familieenheten og skoleenheten. Flyktningtjenesten er flyttet inn i eide lokaler på bygdetunet mens voksenpedagogisk senter fortsatt holder til i leide lokaler i Henriksen-bygget på Søbbesva.

Kommunestyret har også i tidligere vedtak som gjelder «Samhandlingsplanen for oppvekst og kultur 2015 – 2019» lagt føringer for at rådmannen skal jobbe for en samlokalisering av enhetene innenfor barne- og familieenheten. Dette beskrives i den videre saksutredningen som Familiens hus, og gjelder i første omgang avdelingene barnevern, familiesenteret og PPT.

Saksopplysninger:

Ulike saker om struktur og arealforvaltning er behandlet av kommunestyret de senere årene, og det er gjort bedriftsøkonomiske beregninger på dette. Når forutsetningene nå har endret seg er det nødvendig for rådmannen og se på hvilke konsekvenser dette får for tidligere vedtak, og hvilke muligheter som finnes.

For samhandlingsområdet oppvekst og kultur har det skjedd mye positivt i forhold til bygningsmasse de senere årene, og da spesielt knyttet til enhet skole. Nytt skolebygg i Sulitjelma og på Vestmyra, samt vedtak om ny skole og flerbrukshall i Valnesfjord er de beste eksempler på dette. For de andre enhetene underlagt samhandlingsområdet er det derimot en del gjenstående utfordringer for ulike avdelinger

som trenger å finne sin løsning innenfor et gitt tidsperspektiv.

Enhet barnehage:

1. Erikstad barnehage i brakkerigg.
2. Sulitjelma barnehage i lokaler som ikke er godkjent til videre drift.
3. Hvit-barnehagen på Vestmyra med sine 3 avdelinger er i et bygg som ikke kan beskrives som fullt ut formålstjenlig for bruk og tjenesteleveranse.

For denne enheten er utfordringene knyttet til Erikstad og Sulitjelma barnehage de største, og begge er kjent for kommunestyret fra tidligere orienteringer og saker. Vestmyra barnehage – hvit er et tidligere helsestudio, og ombyggingen til barnehage har dessverre ikke gitt oversiktlige og velegnede lokaler for barnehagedrift, selv om det ikke foreligger noen pålegg fra offentlige instanser om utbedring. Det må likevel påregnes oppgraderinger av både bygningsmasse og ventilasjonsanlegg hvis bygget fortsatt skal brukes som 3 avdelings barnehage.

Enhet Kultur:

1. Kulturskole i leide lokaler.
2. Frivilligsentral i leide lokaler.

Enhet kultur er spredt på flere lokaliteter. Kino og park/idrett har lokaler i administrasjonsbygget og gamle rådhuset, mens kulturskolen og frivilligsentralen holder til i leide lokaler på torget i sentrum av Fauske. Det er ønskelig ut fra et bedriftsøkonomisk hensyn å finne rom til disse i lokaler kommunen selv eier og disponerer.

Enhet barne- og familie:

1. Familiesenteret i leide lokaler.
2. PP-tjeneste i leide lokaler.
3. Barnevernstjenesten i leide lokaler.

Enheten består av 4 avdelinger som alle er spredt på ulike bygg. Samhandlingsplan for oppvekst og en etablering av et «Familiens hus» forutsetter samlokalisering av minst 3 av disse. I tillegg er de tre overnevnte avdelingene i leide lokaler med høye årlige leiekostnader. Spesielt er situasjonen for barneverntjenesten vanskelig ettersom flere av de som jobber i tjenesten må dele kontorer siden tilgjengeligheten på kontorlokaler ikke er stor nok i den bygningsmassen de har avtale om leie av. Dette har vært en utfordring over flere år som må finne en løsning snarest. Det totale antall kvadratmeter er i teorien stort nok for tjenestens behov, men inndeling og struktur i bygget er ikke formålstjenlig for den driften enheten har i dag. Den manglende muligheten til å endre på rom-plan og struktur etter hvert som tjenesten utvikler seg og behovene endres, er en av flere ulemper med å være i leid bygningsmasse.

I lys av endrede forutsetninger for hva som var tilgjengelig og de behov som er beskrevet ovenfor fikk KF'et på nytt i oppdrag av rådmannen og se hvilke muligheter som virket fornuftige å utrede nærmere, sett i lys av tidligere saksutredninger og tidligere bedriftsøkonomiske rapporter fra bl.a. firmaet Bedriftskompetanse. De foreløpige resultatene av denne analysen ble presentert for de ulike berørte avdelinger med tillitsvalgte og vernetjeneste både lokalt og sentralt i et felles møte på hotellet den 12.

oktober 2016.

Eiendomsforetakets forslag og arbeid har tatt utgangspunkt i følgende føringer utover de arealmessige og bedriftsøkonomiske:

1. Hauan skole videreføres som tidligere (reduksjon 1 klasse), og har ikke ledig areal.
2. Erikstad skole videreføres som 1. – 4 skole, men har ledig areal fra 22.8.16.
3. Finneid skole videreføres som 1. – 4 skole, men har ledig areal fra 22.8.16.
4. Barnehagen på Erikstad må finne en permanent løsning som ikke innebærer tilværelse i brakkerigg.
5. Lokaler som det er investert midler i og som derav er ombygd/utbygd nylig ønskes det minst mulig endring i forhold til.
6. Samhandlingsplan for oppvekst og kultur gir føring for etablering av «Familiens hus»

På møtet gikk rådmannen og KF 'et gjennom de forutsetningene som lå til grunn i arbeidet, og de løsninger som fremstod som hensiktsmessige. Disse gjennomgås i det videre saksfremlegget. I møtet ble også alle parter invitert til medvirkning frem mot endelig politisk behandling, og tilbakemeldinger fra ulike parter ligger ved i saken og oppsummeres kort i saksfremlegget. I møtet ble det presisert at det endelige saksdokumentet og forslaget til vedtak skal ende opp i et **prinsipp-vedtak** som gir føringer for hvilke prosjekter kommunen skal prioritere tid og ressurser på fremover. Ingen av forslagene vil være endelige før etter ny politisk behandling i etterkant av utredning/medvirkning.

Foreslåtte løsninger:
De løsninger som foreslås og som ønskes nærmere utredet faglig og økonomisk er:

1. **Finneid skole**.

   Skolen består av et hovedbygg og 2 paviljonger, hvorav bare den ene er i bruk til undervisning av elever på 1. – 4. trinn samt SFO. Skolen er utbygd og renovert og har gode lokaler ledig i form av en hel paviljong. Rådmannen foreslår at Newtonrom og Kulturskole etableres her.

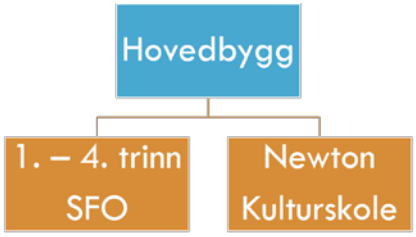

2. **Erikstad skole.**

   Skolen har vært en 1. – 7. skole og er nå en 1. – 4. skole.
   Rådmannen foreslår at Erikstad barnehage (2 avdelinger) flyttes inn i skolen og at hvit-barnehagen på Vestmyra (3 avdelinger) også etableres i skolen. Det frigjør areal i Vestmyra barnehage - hvit som muliggjør etablering av Familiens hus i det bygget.

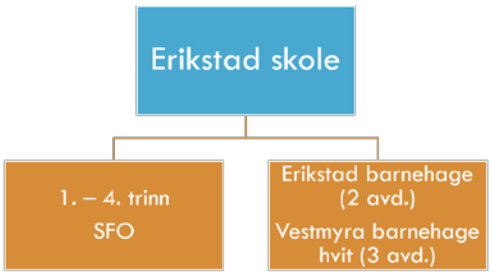

3. **Vestmyra barnehage - hvit.**

   Er eid av kommunen. Hele arealet frigjøres og bygges om til Familiens hus for avdelingene barnevern, familiesenter og PPT. Forutsetter vedtak om flytting av barnehagen til Erikstad skole.

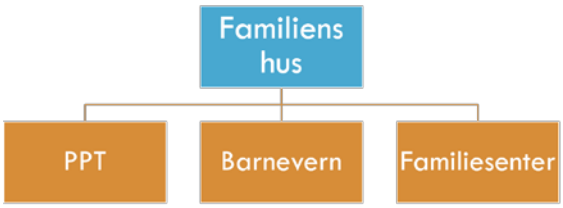

De foreslåtte løsningene er i utgangspunktet forankret i bedriftsøkonomiske og arealeffektive løsninger. Videre utredninger for hvert enkelt alternativ vil ta nærmere hensyn til pedagogisk ståsted og faglige vurderinger knyttet til drift og tjenesteleveranse.

Oppsummering av tilbakemeldinger:

Det er innen fristen mottatt tilbakemeldinger fra følgende berørte parter;
FO-klubben Fauske, Fagforbundet Fauske, Utdanningsforbundet Fauske, Hovedverneombudet, kulturskolen, PPT, Barnevernet, familiesenteret, Finneid skole, klubben ved Finneid skole, Erikstad skole, Vestmyra barnehage og Erikstad barnehage. Alle uttalelsene følger ved saken som vedlegg.

Innholdet i tilbakemeldingene varierer ut fra hvilken rolle eller enhet de som har underskrevet denne tilhører. Kort oppsummert er hovedtrekkene slik:

1. Det er stor enighet om flytting av Erikstad barnehage inn i Erikstad skole. I forhold til å også flytte de 3 avdelingene fra Vestmyra barnehage – hvit til skolens lokaler virker det å være noe skepsis i forhold til det fra skolens ståsted (for lite areal igjen til skoledrift) mens de ansatte i barnehagen ønsker seg ut av det hvite bygget eller en total renovering/tilpasning av det.

2. Finneid skole er positive til å ta imot både Newton og kulturskolen i sin ledige paviljong, under forutsetning av at det ikke medfører større endring av rommene. Kulturskolen selv gir tilbakemelding på fordeler og ulemper ved flytting til flere ledige lokaler.

3. Familiens hus er det stor enighet om etablering av. Hvor det bør ligge er det mange fornuftige innspill på fra de 3 ulike avdelingene. Dette gjelder både i form av etablering på Vestmyra eller

nærmere sentrum.

4. HTV, HVO og lokale forbund er positive til at det fattes et prinsippvedtak som gir retning for arbeidet, og at man søker å finne løsninger på utfordringer enkelte avdelinger har hatt i årevis i forhold til lokaler.

Som i tidligere vedtatte arealplaner vil positive vedtak knyttet til noen av løsningene være en forutsetning for at andre kan gjennomføres, og alle løsninger forutsetter en utredning og analyse av den faglige og økonomiske forsvarligheten i hvert enkelt vedtak. Men for å kunne iverksette de nødvendige prosesser er det viktig å ha vedtak som gir en retning på hvilke prinsipper som skal gjelde og hvilke løsninger det er fornuftig å se nærmere på.

Alle endringene krever ulik grad av fremtidige investeringer hvorav noen allerede ligger som forslag i investeringsbudsjettet. Felles for løsningene er at de vil være økonomisk lønnsomme i et langsiktig perspektiv (40 år), jamfør den økonomiske vurderingen utført av Bedriftskompetanse i 2015. De vil også sikre gode og tidsriktige tjenester til kommunens innbyggere.

Saksbehandlers vurdering:
Samhandlingsområdet har i dag mange avdelinger i leide lokaler. Dette gir årlige, store kostnader knyttet til husleie. Fortjenesten av denne går til private eiere, og ikke til kommunen i form av eget vedlikehold og verdiskaping i egne bygg. I et langt tidsperspektiv er det lite lønnsomt og tabellen under viser kostnadene for samhandlingsområdet.

Innleide arealer m2

Bygg	m2	Leiekostnad	FDVU(500/m2/år
Erikstad barnehage	250	648 000	212 500
Familiesenter(Hellandgården)	610	586 000	305 000
Barnevern, Rus/Psykiatri(diplomgården)	566	538 000	283 000
Kulturskolen	338	330 000	169 000
RKK/PPT (Edvartsen gården)	396	327 000	198 000
Frivilligsentralen		65 000	30 000
Integrering(Henriksen bygget) 2017	1534	1 461 000	767 000
		2 494 000	1 964 000
Totalkostnad for Fauske kommune			4 458 500

Fdvu kostnader på innleide bygg er noe lavere enn eide bygg, dette fordi utvendig vedlikehold som regel tilhører huseier

Vedlagt forslag til innstilling fra Rådmannen vil et stykke på vei løse de utfordringer som

samhandlingsområdet og eiendomsforetaket har i forhold til å sikre egnede kommunale lokaler til kommunens egne avdelinger. Forslaget, hvis gjennomført i sin helhet, gir reduksjon i antall kvadratmeter kommunen drifter og leier, derav en reduksjon i kommunens totale bygningsmasse og en reduksjon i løpende utgifter knyttet til denne driften.

Forslaget ivaretar forsvarlighet knyttet til kommunens ansvar som barnehage-eier ved at det fortsatt videreføres et barnehagetilbud på Vestmyra (rød-barnehagen) selv om 3 avdelinger flyttes til Erikstad fra hvit-barnehagen.

Etablering av Familiens hus i Vestmyra barnehage – hvit, vil plassere tjenestetilbudet ut av selve sentrum, men fortsatt i kjerneområdet til mange av brukerne. Tilknytningen til barnehage (rød), nye Vestmyra skole og Fauske videregående skole sikrer nærhet til en veldig stor andel av brukere av tjenestene, og Vestmyra som område er både lett tilgjengelig og innenfor radius av kjerneområdet for sentrum av Fauske. Rådmannen vurderer at fordeler og ulemper i stor grad oppveier hverandre, og at forslaget gir mulighet for etablering av Familiens hus med de synergieffekter man ønsker å oppnå med det. Hvis den videre utredningen viser at en avgrenset del av tjenesteapparatet som f.eks. ungdommens helsestasjon profiterer veldig på å ligge i sentrum (gata), kan man ivareta dette ved plassering i andre kommunalt eide bygg (rådhus, adm.bygg., helsetun e.l.).

I denne saksutredningen er ikke flytting av Frivilligsentralen en del av forslaget til vedtak. Det vil Rådmannen komme tilbake til på et senere tidspunkt når de andre flyttingene knyttet til både helse og omsorgsområdet og oppvekstområdet er gjennomført og man har oversikt over hvilke areal som da er tilgjengelige. Det er heller ingen løsning for voksenpedagogisk senter (VPS) som har tilholdssted i Henriksen-bygget på Søbbesva. En mulighet i så måte kan være å flytte voksenpedagogisk senter til Vestmyra barnehage – hvit, hvis bygget etter utredning ikke viser seg å være et fullgodt alternativ for etablering av Familiens hus. Det gjøres oppmerksom på at denne ideen ikke har vært en del av den foreløpige høringen og er derfor heller ikke kommentert i hverken innspill fra alle berørte brukergrupper eller tatt med i forslag til vedtak. Det vil være et forslag som eventuelt kan utredes på et senere tidspunkt, og da etter medvirkning fra ansatte og brukere av VPS.

Plassering og etablering av «Familiens hus» er en sentral del av å få en fornuftig arealdisponering for samhandlingsområdet. Når dette har vært utredet tidligere har det vært gjort i forhold til 3 avdelinger. I etterkant er også flyktningtjenesten blitt en avdeling av barne- og familieenheten, og hører administrativt til der. I det daglige har de som jobber i flyktningtjenesten mest virksomhet opp mot NAV, selv om det også er samhandling opp mot helsetjenester fra familiesenteret. Vestmyra barnehage – hvit vil kunne romme de 3 avdelingene som er utredet sammen tidligere, men vil ikke uten en utbygging ha tilstrekkelig areal for å gi rom til alle 4 avdelingene under samme tak. Da vil man eventuelt måtte se på andre løsninger i form av andre ledige bygg eller ny-bygg.

En vedtatt innstilling vil sette retning for de prosjekter som fortløpende må utredes videre, og det forutsettes at hvert enkelt delpunkt etter utredning og nødvendig involvering hos alle berørte parter behandles i de nødvendige politiske organer som egne enkeltsaker før eventuell iverksettelse eller signering av bindende kontrakter.

Geir Mikkelsen
rådmann

FAUSKE KOMMUNE

Hovedverneombudet.

Til kommunalsjef Oppvekst – Kultur Terje Valla.

Kommentarer angående forslag til arealforvaltning Oppvekst og kultur.

Møtet som kommunalsjefen holdt 12.10.16. var preget av god medvirkning representert av; ledere, verneombud og tillitsvalgte, Hovedtillitsvalgte og Hovedverneombudet.

Vernetjenesten er informert angående kommunens økonomi, og de utfordringer vi står overfor, blant annet å drifte innenfor de tildelte rammer.
I tillegg skal vernetjenesten se til at det driftes innenfor Arbeidsmiljølov – Forskrifter.

Som Hovedverneombud har jeg fått tilbakemeldinger fra de fleste berørte verneombudene. Innstillingen er for det meste er positiv til kommunalsjefens forslag, men fra noen verneombud gis det tilbakemelding om usikkerhet i forhold til man vet hva man har, men ikke hva man får. Hovedverneombudet ser her en god mulighet til å få forbedret arbeidsmiljøforholdene til blant annet **Erikstad Barnehage**, som har sitt arbeidsmiljø i midlertidig brakke.

Barnevernet kan ikke fortsette i dagens lokaler slik de er pr. i dag. 6 ansatte som må dele kontor (taushetsbelagte telefonsamtaler, besøkende mv.) Arbeidsdagen her preges av støy(mange telefonsamtaler) og dårlig inneklima. En medarbeider har kontor inne på et lite kjøkken med manglende ventilasjon.

Så ut fra et HMS perspektiv blir forslaget fra kommunalsjefen tatt veldig godt imot.

Finneid skole er veldig fornøyd med forslagene som ble lagt frem. De ser også bare fordeler ved at Newton/kulturskolen flytter inn i de ledige lokalene.

Andre berørte arbeidsplasser har noe usikkerhet på detaljnivå ved flytting til nye lokaler.

Totalt sett i sin HMS-helhet ser Hovedverneombudet positivt på forslaget som ble presentert av kommunalsjefen 12.10.2016.

Fauske 09.11.2016

//Vennlig hilsen Vibeke Furnes Hansen
Hovedverneombud,
FAUSKE KOMMUNE

+47 95 18 64 23 // +47 75 60 40 31
Vibeke.furnes.hansen@fauske.kommune.no

FAGFORBUNDET
www.fagforbundet.no
Postboks 26
8201 Fauske

09.11.2016

Fauske Kommune
V/ kommunalsjef
Terje Valla
Her

HØRINGSUTTALELSE PÅ OPPVEKST OG KULTUR AREALFORVALTNING.

Fagforbundet Fauske har fått tilbakemelding fra våre medlemmer på arealforvaltning oppvekst og kultur. Svarene er fra de berørte partene Vestmyra barnehage, Erikstad barnehage, Erikstad skole, Finneid skole, Barne og familieenheten.

Det er enighet at vi må få vår virksomhet bort fra leide til eide til bygg slik at vi kan få kostnadene ned og støtter at det må sees på. Ser også at det kan bli ett annerledes resultat enn det som er skissert i dette forslagslaget.

Svarene fra de berørte parter er litt ulike i hva som er ønsket om beliggenhet, størrelse og hvor hver enkelt enhet skal være.

Kort oppsummering:

- Finneid skole fornøyd med forslaget med Kulturskolen og Newton rommet
- Erikstad barnehage fornøyd med å flytte til Erikstad skole
- Erikstad skole sier det er greit med en 2 avdelings barnehage i 2 etg. og skolen er i 1.etg
- Vestmyra barnehage har ingen innspill og er innstilt på å flytte fra Vestmyra hvit.
- Barne og familieenheten ønsker ikke å flytte til Vestmyra hvit pga. beliggenheten. (ikke sentrumsnært nok). Det er aktiviteter der på kveldstid, disse aktivistene blir borte ved å bygge om til kontorbygg. De ønsker seg ett nybygg som er tilpasset dem etter deres behov i sentrum.

Vi håper at innspillene fra oss blir tatt med i det videre arbeidet.

Med vennlig hilsen
Sølvi Torset
Hovedtillitsvalgt Fagforbundet

Utdanningsforbundet Fauske

Boks 350

8201 Fauske

Fauske 09.11.16

Fauske kommune

v/ kommunalsjef Terje Valla

Arealforvaltning oppvekst og kultur.

Forslag fra administrasjon til bedre utnyttelse av ledige kommunale har vært diskutert på de stedene som er berørt. Disse levere egne høringsuttalelser.

Som hovedkonklusjon er det viktig/nødvendig at kommunen utnytter egne frigjorte areal i stedet for leiekontrakter som koster betydelige summer. Skal kommunen kunne opprettholde tjenester på ønsket nivå må kostnadene ned der det er mulig. Å spare på viskelær og blyanter monner ikke, men reduserte leiekostnader gjør det.

Hovedtillitsvalgt i Utdanningsforbundet oppfatter at de ulike avdelingen/enhetene er positiv til endringer. Økt bruk av frigjort arealer på Erikstad og Finneid utløser flere alternativer.

Erikstad barnehage er positiv til flytting inn i Erikstad skole. Dette vil medføre noen kostnader iht. ombygging, men dette kompenseres med å bli kvitt husleien på brakkeriggen. I tillegg vil dette kunne være en langsiktig løsning for barnehagen.

Erikstad skole er opptatt av å beholde areal slik at de fortsatt kan drive god skole og SFO. Disponering av dagens areal har gjort det mulig å ha egen SFO-avdeling i andre lokaler enn skole. Det har vært positivt for både skole og SFO. Skolen ser utfordring med å få inn fem barnehageavdelinger iht. disponibel plass. Newtonrom kan være ett alternativ i tillegg til Erikstad barnehage, det samme vil flytting av Kulturskole kunne være.

Finneid skole er positiv til Newton og eventuelt Kulturskole. Newtonrom er uten store kostnader, mens Kulturskolen medfører en del kostnader iht. ombygging. Finneid har ledige flotte lokaler som snarest burde tas i bruk. At lokalene helst skal brukes til aktivitet for barn er viktig poeng.

Daglig leder på Newtonrom ser store fordeler i å bli flyttet fra stedet de har i dag. Å knyttes opp mot Finneid eller Erikstad vil gi flere muligheter i undervisningen. Begge stedene har flotte uteareal som kan brukes aktivt i forhold til Newtonopplegg. Newtonrommets videre eksistens er oppe til debatt, politisk nivå bør bestemme om det skal være Newtonrom eller ikke, og at en beslutning får en mer langsiktig horisont.

Vestmyra barnehage(hvit) er positiv til endringer, men ser utfordringer iht. fordeling av areal dersom Erikstad skole blir alternativet. De er opptatt av at fortsatt er en kommunal barnehage på Vestmyra(rød), med en oppgradering er nødvendig.

Etablering av Familiens Hus er et uttrykt mål. Beliggenhet nært hovedtyngden av brukere(Vestmyra) bør veie tungt. Kort vei til både grunnskole og videregående gjør dette til en rasjonelt sted for effektiv drift av et Barnas Hus. Ønsket om å ligge mer sentralt i sentrum vil kunne bli et mer kostbart alternativ og by på utfordringer iht. parkering.

Jan Frode Setså

Leder/HTV Utdanningsforbundet Fauske

UTDANNINGS FORBUNDET

+47 90 72 92 10

jan.frode.setsa@fauske.kommune.no

Postadresse	**Besøksadresse**	**E-post/internett**
Postboks 350	Rådhuset	www.utdanningsforbundet.no
8201 Fauske	8200 Fauske	jan.frode.setsa@fauske.kommune.no

Fra: Siv N. Kosmo
Sendt: 10. november 2016 09:01
Til: Terje Valla
Kopi: Ulf Flønes; Svein Christian Lysvoll; Tonje Liland
Emne: Prinsippvedtak

Viser til oppdrag ang. prinsippvedtak:

1. Vi ønsker at det bygges et nytt og funksjonelt Familiens hus.
2. Viser til tidligere prosesser ang. vårt behov.
3. Når det gjelder det økonomiske kan vi ikke se at vi har forutsetninger til å uttale oss.

* Anbefaler et prinsippvedtak med endringsforslag – nytt bygg.

PPT v/Siv

Vestmyra barnehage

Synspunkter på «Forslag til strategisk arealutnyttelse, Oppvekst og kultur».

Etter møtet på Fauske hotell 12.10.16 hvor forslag til strategisk arealutnuttelse for Oppvekst og kultur ble lagt frem for ledere, tillitsvalgte og verneombud har personalet i Vestmyra barnehage fått informasjon om forslaget og mulighet for å lese powerpoint-presentasjonen fra møtet. Saken har dessuten vært oppe i medbestemmelsesmøte.

Forslaget er lite dramatisk sett fra barnehagens ståsted. Vi har over lengre tid jobbet med fremtidig barnehagestruktur, og har vært innom ulike forslag til organisering. Det som har vært klart ganske lenge er at Vestmyra barnehages hvite bygg i fremtiden ikke ønskes brukt til barnehagedrift.
For personale, FAU og SU i Vestmyra barnehage har det imidlertid hele tiden vært et viktig punkt at Vestmyra, som jo er et svært sentralt område i Fauske sentrum, ikke skal bli *helt uten* barnehage. Vi er derfor svært glad for at Vestmyra barnehages røde bygg fortsatt består som barnehage i det forslaget som nå er lagt frem.

Fra vårt ståsted er følgende punkter viktige i den videre prosessen:

- Det er viktig å beholde en kommunal barnehage på Vestmyra.
- Erikstad skole har en flott beliggenhet, og vil kunne bli en fin felles arena for barnehage og skole. Det er imidlertid viktig å sørge for en god prosess i forkant slik at begge virksomheter får funksjonell beliggenhet i bygget. Vi aner allerede nå en viss skepsis fra skolens side i forhold til fordeling av areal.
- Det vil være viktig i det videre arbeidet av utearealene planlegges like nøye som innearealene, kommunens satsning på folkehelse bør være synlig!
- Vestmyra barnehages røde bygg har også behov for oppgradering for å komme på ønsket tilstandsgrad. I tidligere jobbing med barnehagstruktur er det oppgitt en kostnad på kr. 3.200,- pr.kvm.
- I tillegg trenger uteområdet rundt rødt bygg betydelig oppgradering, både av selve tomta (mye vannansamling) og av lekeapparater. Gjerdet må skiftes i sin helhet.

Fauske 08.11.2016

Sissel Alver
styrer

FAUSKE KOMMUNE
BARNE- OG FAMILIEENHETEN
BARNEVERNTJENESTEN

Fauske 09.11.2016

Innspill fra barneverntjenesten ift foreslått arealplan i barne- og familieenheten

Forslag fra Rådmannen:

Barneverntjenesten er positiv til et prinsippvedtak for å utrede Familiens Hus lokalisert i hvitbarnehagen.

Faglige argumenter for å være samlokalisert:

- Et samlet tverrfaglig miljø vil dra nytte av hverandres fagfelt.
- Økt kompetanse hos den enkelte som følge av tettere samhandling.
- Et samlet tverrfaglig miljø vil kunne medføre en høyere kvalitet på tjenestene fra de ulike avdelingene.

Praktiske fordeler:

- Tilrettelagt uteområde, for lek ift barn, bra ift ventetid og observasjon av samspill.
- Nært samarbeidspartnere som storskolen, videregående skole og en av barnehagene.
- Område gir mulighet for utbygging tilpasset enhetens arealbehov.
- Gratis parkeringsplasser.
- Den nye veien til Bodø vil komme bak Vestmyra, det vil gjøre at Vestmyra vil bli mer sentralt enn den er i dag.

Praktiske utfordringer/ ulemper:

- Tidsperspektivet som sier 2019, vi Må ha en midlertidig løsning i Diplomgården.
- Umiddelbar nærhet til mange bolighus, gir innsyn både inn i og utenfor kontorlokaler. Kan oppleves som en svakhet ift taushetsplikten.
- Umiddelbar nærhet og innsyn fra en barnehage, noe som tidligere har vært problematisert ift utagerende foreldre i stor krise.
- Støy fra uteområde til barnehagen krever høyere grad av støyisolering i bygget.

- Vil det være nok areal for å takle en fremtid med økt bemanning, interkommunalt barnevern?

- Mange opplever ikke Vestmyra som sentral beliggenhet ift barnefamilier uten bil. Nå skal flere flyktninger bosettes både i Sulitjelma og Valnesfjord, det vil komplisere for dem å bytte buss til sentrumsbussen når de ankommer Fauske. Det vil oppleves som langt å gå fra sentrum og opp med en i vogn og en ved siden av.

- To flotte trenings-saler som benyttes på kveldstid og helger av lag og foreninger vil bli borte.

Økonomi:

- For å realisere «Familiens Hus» i hvitbarnehagen, må det omfattende ombygginger/påbygging til, for å oppnå et areal på 1 000 m2, som er det allerede kartlagte arealbehovet til avdelingene Nye PPT, Familiesenteret og barneverntjenesten.

- Flyktningkontoret er nå i eide lokaler men har for mange kvadrat ift reelt behov nå.

Der vi er i dag:

Sist HMS- møte i enheten konkluderte med at det vil være klare fordeler om alle de fire avdelingene i barne- og familieenheten er samlet under ett tak.

Barneverntjenesten krever at det kommer en løsning på den kritiske kontorkabalen som vi befinner oss i. For barneverntjenesten er det viktigst å få på plass en løsning som tilfredsstiller våre behov for egne kontorplasser. Det er vesentlig viktigere for oss med egne kontorplasser i umiddelbar fremtid, enn å skulle bli samlokalisert.

- Vi har registrert avvik på kontorforholdene helt siden 2012. Vi kan ikke vente til 2019.

- Vi kan godt være i Diplomgården hvis Psykisk helsetjeneste flytter ut. Da vil det bli frigjort 9 kontor og vi har behov for 4 av dem. Det vil da være ledig 5 kontor til andre kommunale stillinger her i Diplomgården.

- Hvis barneverntjenesten får 4 kontorplasser til i Diplomgården, er det en løsning som vi anser som svært god for oss, både på kort og eventuelt lang sikt.

- Vi ligger sentralt men samtidig skjermet for innsyn og der er bra ift vår strenge taushetsplikt.

- Vi er i umiddelbar nærhet til politiet og det har vært nyttig mer enn en gang siden vi flyttet dit.

Økonomiske konsekvenser:

- Vi vil få økt husleie på bv.tj s budsjett

- Det blir fem kontor ledig for å fordeledele utgiftene på husleien.

Praktiske argumenter:

- Psykisk helsetjeneste har bare rene kontorplasser i Diplomgården, hele deres klientarkiv ble flyttet da deres sekretær Therese Olsen flyttet sin kontorplass til sykehjemmet.

- Hvis Psykisk helsetjeneste finner andre lokaler som tilfredsstiller deres behov bedre enn dagens løsning i Diplomgården, vil barneverntjenesten svært raskt kunne lukke alle avvikene som vi til nå ikke har kunnet lukke på en forsvarlig måte.

Alternative forslag:

1. Tomta bak samfunnshuset og samfunnshusets øvre etasjer
    - Faglig argument:
        - En fordel at ungdomsklubben ligger i 1. etg, gir økt mulighet for samhandling og praktisk ift helsestasjon for ungdom.
        - Det vil være areal nok for alle fire avdelingene i barne- og familieenheten.
        - En fordel at vi vil ha en viss nærhet til politiet
        - Minimalt innsyn fra privatboliger

    - Praktisk argument for:
        - Perfekt, sentral beliggenhet på kommunalt eid tomt

        - En oppgradering av et forfallent kommunalt bygg og god arealutnyttelse av en kommunal eid tomt.

    - Ulemper:
        - Dans Fauske mister sitt tilrettelagte og påkostede lokale.

    - Økonomi:
        - ?

2. Hvitbarnehagen omgjøres til voksnen pedagogisk senter.
    - Praktiske argumenter for:
        - Fra leid til eid bygg
        - Medfører kortere avstand for alle uten bil
        - Det beskrives at sentral beliggenhet øker tilstedeværelse på skolen
        - Praktisk for de voksne elevene at skole dere ligger nært barne- og ungdomsskole og barnehage.
        - Trenings-salene kan beholdes for både gym på dagtid og kveldstimer til lag og foreninger.

    - Økonomisk:
        - Det vil medføre vesentlig mindre ombyggingskostnader å omgjøre barnehageavdelinger om til klasserom.
        - Fra leid til eid bygg

        - Trenings-saler kan fortsatt leies ut på kveldstid og helger

3. Gjenkjøpe tomta fra Ole Helland og medeier mellom Rema 1000 og VOP/BUP.
    - Fordeler:
        - Bygge helt nye lokaler tilpasset enhetens behov
        - Vil kunne medføre en snarlig realisering av et topp moderne familiens hus. Området stort og velegnet.

4. Gjenkjøp av deler av tomt ved Sentralskolen, samme fordeler som i 3. alternativ

5. Familiens hus eller voksenpedagogisk senter bygges på tomta til gamle plasthallen.
    - Fordeler:
        - Nært mange samarbeidsparter
        - Mulig å realisere raskere enn ombygging av hvitbarnehagen
        - Relativt skjermet for innsyn

    - Ulemper:
        - Oppleves ikke nok sentrumsnært.

6. Selge hvitbarnehagen til Dans Fauske

7. Brygga hotell

For barneverntjenesten i Fauske kommune

Renate Stene Gro Anita Olsen Merethe Kristoffersen Kristine S. Olsen

Erikstad barnehage
Tareveien 5
8206 Fauske

Fauske Kommune v/ Terje Valla

INNSPILL TIL AREALFORVALTNING OPPVEKST OG KULTUR

Viser til felles informasjonsmøtet på Fauske Hotell 12. oktober 2016. Vi ble på dette møtet bedt om å komme med innspill til de forslagene som vi fikk presentert.

Erikstad barnehage har som kjent hatt tilhold i en brakkerigg i 7 år nå. Det er ikke optimale lokaler og drive en barnehage i.

Vi har tidligere vært i en prosess der Erikstad skole har vært aktuell for oss å flytte til, og dette ser vi fortsatt som et godt alternativ.
Forutsetningene er selvfølgelig at lokalene bygges om slik at de blir egnet til barnehage, og at uteområdet gjøres om på slik at det tilfredsstiller barnehagens behov. Konkret hva dette innebærer er det utarbeidet en egen oversikt over.

De ansatte i Erikstad barnehage stiller seg positive til at det jobbes videre med utredning av å flytte Erikstad barnehage inn i Erikstad skole.

Fauske den 24.10.16

Karen Ro	Line Olsen	Gry Therese Oseng	Tove Hanssen
Styrer	Verneombud	Plass tillitsvalgt utd.forb	Plasstillitsvalgt fag.forb

Kopi: Enhetsleder barnehage

FAUSKE KOMMUNE
Erikstad skole
erikstad.skole@fauske.kommune.no

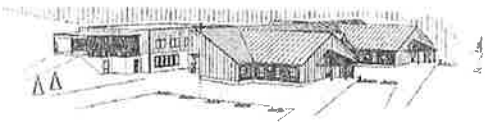

Til
Kommunalsjef Terje Valla

Uttalelse vedr. videre bruk av ledige lokaler ved Erikstad skole

KORT HISTORIKK:
Erikstad skole ble bygget med fokus på læring, og for å legge forholdene til rette for læring. Det ble utført et svært omfattende planleggingsarbeid for å klarlegge skolens filosofi, pedagogisk plattform, arbeidsmetoder, synet på læring og organisering. De største utfordringene i prosjektet var: eksisterende bygg med begrensete endrings muligheter, vedtaket om ikke gymsal og stramt budsjett som ikke kunne i vareta alle reelle behov. Vi prøvde å gjøre det beste ut av situasjon. Dessverre ble avdelingen for 5. – 7. ikke optimal, funksjonell og arealet for lite. De læringsområdene som ble mest optimale og helt i tråd med skolens pedagogiske plattform er: 1. – 4.trinn områdene, amfiet, kjøkkenet, aktivitetsrom/SFO og uteområdene.

SKOLEHVERDAGEN OG BRUK AV AREALENE:
Områdene som småtrinnet/SFO bruker, er innarbeidet og fungerer funksjonelt, praktisk, pedagogisk og utformet slik at teamet må ha tett samarbeid. 1. – 4. arbeider med fleksible planløsninger og organisering siden læringsarbeidet veksler mellom selvstendig arbeid, lagarbeid i store og små grupper, felles opplevelser, læring på tvers av fag/alder, og gir nære relasjoner i læringsarbeidet. Skolehverdagen blir smidig, og flere behov og aktiviteter blir i varetatt på en mer optimal måte. Trygghet, trivsel og egen mestring er en viktig del av skolehverdagen. Elevene er aktiv med i planlegging, gjennomføring og vurdering av læringsarbeidet. Vi har tett samarbeid på teamet for å tilrettelegge læringsaktivitetene. Vi på teamet samhandler, hjelper hverandre og elevene blir sett på som våre. Den fleksible planløsningen gir svært mange muligheter, slik at innholdet i skolehverdagen blir mest mulig optimalt. Vi kan da lettere oppfylle læringsmålene fra Kunnskapsløftet.

ANDRE AREALER:
Amfiet er svært viktig fordi skolen mangler gymsal. Amfiet blir brukt til felles samlinger, øvinger, framføringer, felles info, drama, musikk, dans, utstillinger, møter, sangstunder, rikskonserter, DKS, kulturskolen, TV-aksjon, grøtfest, juletrefest, påskelunsj, bedrifts-dag, diverse fysiske aktiviteter og andre arrangement. Kjøkkenet blir brukt til: skolekafé, matlaging med elever på skolen og SFO. I tillegg er det kafe`drift ved ulike arrangement.

Fra i høst har vi opprettet en egen SFO-base i det som før var spesialrom for naturfag/kunst og håndverk. Denne høsten har SFO for første gang fått disponere egne lokaler. Det har hevet kvaliteten på innholdet og økt trivselen for brukerne. Ulike brukstider gir fleksibilitet med hensyn til sambruk.

Arealet som småtrinnet og SFO bruker i dag er innarbeidet og fungerer svært godt som det er. Status Erikstad skole 2016-17: 66 elever, 1. – 4. trinn, SFO: 38 elever og 16 ansatte, der noen har deltidsstillinger. I tillegg kommer renholdere og vaktmester.

Avdeling	Adresse	Telefon	Telefaks
Erikstad skole	Tareveien 5, 8206 Fauske	756 41460	756 41461
Erikstad sfo	Tareveien 5, 8206 Fauske	756 41470	756 41461

FAUSKE KOMMUNE
Erikstad skole
erikstad.skole@fauske.kommune.no

NYE BRUKERE INN I SKOLEN
Vi på Erikstad skole har foreslått at Erikstad barnehage flytter inn i skolens 2.etasje. Dette vil medføre at følgende funksjoner må flyttes ned i 1.etasje: Administrasjon, helsesøster, møterom, arbeidsrom, garderobe, dusj og toaletter for ansatte, kopirom og utstyrslager. I tillegg har vaktmester et eget rom/verksted som må flyttes fra 2.etasje.

Disse behov må ivaretas/dekkes før en begynner å vurdere hva man kan få plass til i ledige lokaler.
Minner på at Erikstad først og fremst er et skolebygg med dertil medfølgende infrastruktur. Dette gjør at Kulturskolen kan være aktuelle innflyttere i 1. etasje. Kulturskolen kan gi faglige synergieffekter og muligheter for sambruk. Newtonrommet kan også være en mulig innflytter.

Forslaget om en 5-avdelingsbarnehage ser vi på som uhensiktsmessig og lite aktuelt! Slik vi ser det, vil en opprettelse medføre alt for stor inngripen i deler av lokalene som vi benytter i dag, og dermed skolens drift. I tillegg vil dette medføre inngrep i vårt utemiljø og forringe vår brukskvalitet.

Vi ber om å bli tatt på alvor slik at vi kan gjøre jobben vår i samsvar med opplæringsloven. Vi vil fortsatt ha en god skole på Erikstad hvor elevene kan ha et læringsmiljø som inspirerer og fremmer læring.

Vedlagt er Erikstad skoles visjon som vi mener støtter opp om skolens driftsform i dag.

Erikstad skole den 3.11.2016

Med vennlig hilsen

Siv Salbakk Pedersen	Roger Nicolaysen	Mona Jensen	Bjørg Strand
Verneombud	Utdanningsforbundet TV	Fagforbundet TV	Fung .rektor

Kopi til:
Skoleadministrasjon: Atle Borøy og Erik Alvestad
HTV : Jan Frode Setså
HTV:Sølvi Torset
FAU og SU Erikstad skole: Terje Holst Stifjell

Erikstad skole

SAMMEN BLIR VI GODE

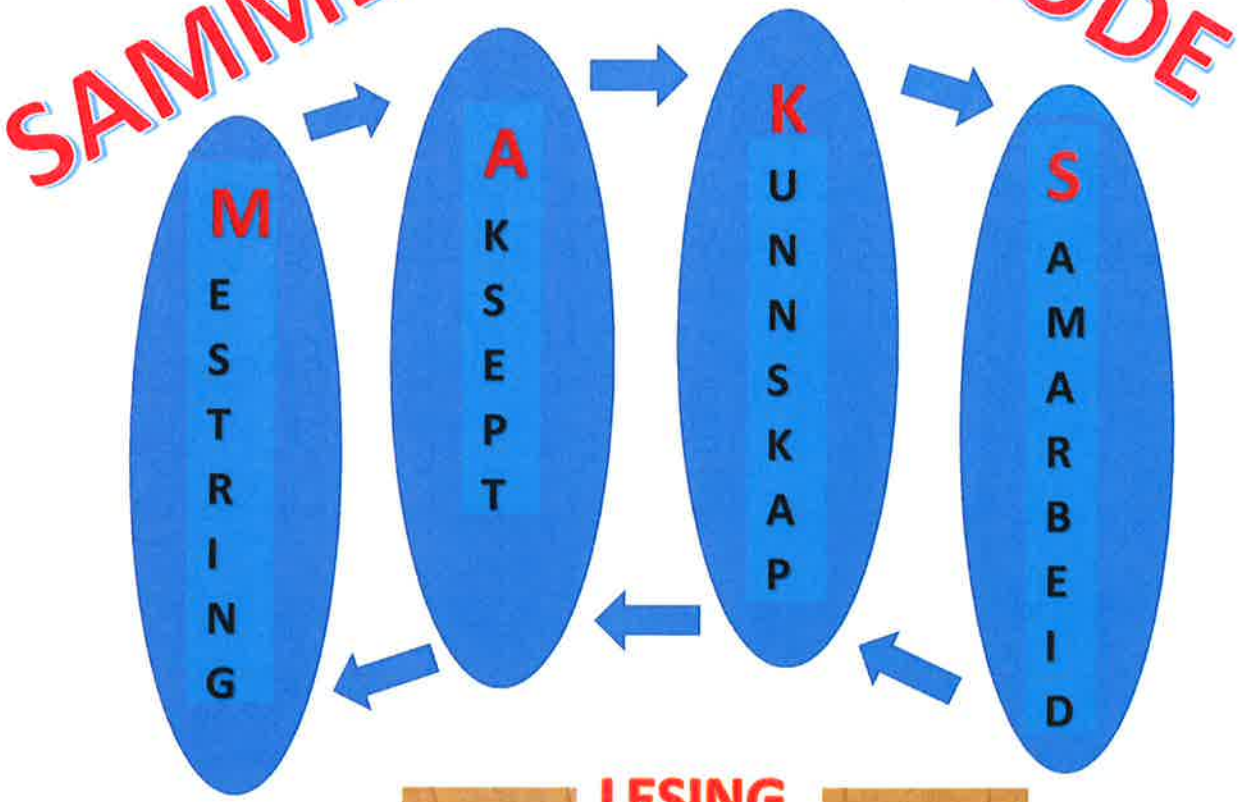

LESING

VURDERING FOR LÆRING

DEN NATURLIGE SKOLESEKK

ALDERSBLANDING

FAUSKE KOMMUNE

Barne og familieenheten
Fauske familiesenter

Fauske den 01.11.2016

Tilbakemelding i forbindelse med prinsippvedtak i kommunestyret den 17.november 2016 fra ansatte ved Fauske familiesenter.

De ansatte er positive til at det fremmes prinsippvedtak i kommunestyret og går inn for endringsforslag:

1. ***Vi foreslår utredning av et endringsforslag med bygging av nytt Familiens hus på kommunal tomt i Indre sentrum ved siden av Rema 1000.***

2. ***Kjøpe Lysverksgården og tilpasse den til Familiens hus.***

Bakgrunnen for de ansattes tilbakemelding er:

- Familiens hus bør være en del av et levende sentrum. Butikklokaler står tomme og det jobbes hardt for å ivareta liv og røre i kjernen av sentrum. Familiesenteret har per i dag stor aktivitet med mange personer innom.
- De ansatte i Familiesenteret vektlegger nærhet til indre-sentrum av Fauske av praktiske hensyn for brukerne.
- «Drop-in» er benyttet i stor utstrekning. Det ble i sin tid en betydelig økning i antall Drop-in- besøk på Familiesenteret da vi ble flyttet fra helsetunet og ned til gata. Familiens hus skal være et «lavterskel» tilbud. Det skal være lett for brukerne å få den hjelpen de trenger. Dette er god forebygging at spørsmål kommer opp før det utvikler seg til problem.
- Det vil bety kort gangvei for brukere med barnevogn.
- Brukere med behov for kollektivtransport for å komme seg til og fra tjenesten.
- Det er viktig med lett adkomst for funksjonshemmede.
- Trafikksikre forhold med parkering for brukere.
- Vi ivaretar bl.a.: svangerskapsomsorg, helsestasjon 0 til 6 år og babytreff.
- Forebyggende kurs som f.eks. ICDP og EXIT.
- Helsestasjon for ungdom på ettermiddagstid og prevensjonstilbudet til kvinner opp til 25 år.
- Reisevaksinering og influensavaksinering (eldre og utsatte grupper).
- Nyfødte som ikke legger så lett på seg må veies hyppig i livets oppstart. For foreldre som ikke har bil er det meget viktig med lokaler som er sentralt plassert.
- Spebarns foreldre som ferdes i sentrum pleier ofte å komme innom på Familiesenteret for å amme, stelle og drøfte problemstillinger som de strever med.

- Vi har et særskilt ansvar for å ivareta utsatte grupper i samfunnet vårt og lett adkomst er svært viktig.
- Vi ivaretar mange mennesker i risiko og med ulike behov. Å ha samlet tjenester i sentrum vil være besparende for disse menneskene med tanke på ekstra stress med å oppsøke mange instanser på ulike steder. For spedbarn er det ikke anbefalt å være utendørs i ekstremt kulde over tid, derfor er det gunstig å ha tjenestene lokalisert nært sentrum og hverandre.
- For barn og voksne med ulike funksjonsnedsettelser er det hensiktsmessig å være lokalisert i sentrum på grunn av lett tilgjengelighet.

Innspill til faglig, økonomisk og praktisk gevinst for kommunen:

- En flytting av barne- og familieenheten medfører store kostnader uansett valg. Det er derfor viktig å vurdere rett beliggenhet samt å få et hensiktsmessig bygg for fremtiden. Hvitbarnehagen er et gammelt bygg som trenger omfattende renovering og vil kanskje aldri bli det bygget vi egentlig er tjent med.
- Positivt økonomisk å komme ut av leide bygg.
- Et nytt bygg kan tilpasses moderne standard med effektiv og økonomisk arealutnyttelse.
- Sambruk med de andre avdelingene i enheten vil kunne være besparende.
- Faglig vil det være positivt å kunne dra veksler på hverandres kompetanse.
- Lett tilgjengelighet for brukerne til tjenestene ved sammensatte behov, tidsbesparende når de ansatte skal samarbeide.
- Sparer utgifter til transport når mye er innen gangavstand.
- Alle ansatte trenger egne kontor med lydtette forhold.
- Det er behov for fellesarealer som venterom, kjøkken, garderober, mange møterom i ulike størrelser, kurslokale og pauserom o.l. I et nytt bygg kan dette tilpasses etter moderne standard ut fra effektiv og økonomisk arealutnyttelse.
- De hverdagslige gjøremål som post både intern og ekstern, frankering på administrasjonsbygget, levering av prøver og innkjøp vil være lettere/tidsbesparende i Indre-sentrum når dette kan ivaretas uten bil.
- Det er praktisk/tidsbesparende å være innenfor gangavstand til andre tjenester som legekontor, fysioterapi avdelingen, apotek, administrasjonsbygg, rådhus, rus- og psykisk helsetjeneste, kultur etc.

Ledende helsesøster/ Fauske familiesenter

Mona Storteig

FAUSKE KOMMUNE

Barne og familieenheten
Fauske familiesenter

Postboks 231 Tlf. 75604300 www.fauske.kommune.no
8201 Fauske Besøksadresse: Storgt. 73 familiesenteret@fauske.kommune.no

Lokaler Kulturskolen

Hva trenger kulturskolen?

5 (4) små undervisningsrom/kontor	(piano/gitar, messing, treblås, fiolin, sang)
1 kontor til rektor	
2-3 store/større rom/kontor	(teater, billedkunst, band)
Lager	(instrumenter/noter/kostymer/rekvisitter/kontormateriell)
Framføringsarena	-med mulighet til øving før framføring

Andre naturlige fasiliteter som toalett, garderobemuligheter, tekjøkken/personalrom, møterom osv.

Kulturskolen har vært på befaring på alle tre bygg som i nåværende utkast er berørt i forhold til mulige endringer/flyttinger. Vi brukte mest tid på Finneid da det er der kulturskolen er foreslått inn pr nå. Vi har også innspill i forhold til annet/andre bygg, men der har vi ikke vært på befaring.

+	Pluss
-	Minus
?	Vet ikke / Spørsmål
x	Nøytralt (for kulturskolen)
NB!	Merk spesielt

Finneid (18.10)

NB!	Lydisolering
+	Grupperommet i nyfløya er et perfekt kulturskolerom! Slike rom ønsker vi☺
+	Bygget er nytt og fint. Mye lys inn slik løsningen er i dag. Flott uteareal.
+	Klasserommene er store nok til å benyttes som band-rom. Hvert enkelt klasserom er også stort nok til å romme billedkunst alene og teater alene.
–	Skolen er et grunnskole-bygg og passer i utgangspunktet ikke for kulturskole
–	Avstanden fra sentrum (ansattes arbeidstid må forskyves 1 time utover kvelden)
–	Adkomst til hvert enkelt rom. Klasserommene kan deles, men adkomst til hvert enkelt rom ser da umiddelbart ganske utfordrende ut = krever ombygging. Hvor gode løsninger er det mulig å få til?
–	Paviljongen er uegnet i forhold til arrangementer med publikum
?	Utfordrende med sambruk i fht Newtonrom
?	Klasserommene er for små til ideell sambruk teater/billedkunst/band. Mulig å ha band og billedkunst i samme rom?
?	Hvor stor tilgang vil kulturskolen få til gymsal/framføringsarena?
?	Ventilasjonsanlegg: Hvordan blir dette i forhold til oppdeling av rom?
x	Mye garderobeplass og mange innganger. Ikke godt egnet for kulturskolen.

Det kreves ombygging, spesielt med tanke på lydisolering og funksjonell tilgang til ulike rom. Mulig å dele av rom i forhold til vinduer, men det bør settes inn stort/store vindu i den delen av det delte klasserommet som har minst vindu.

Bygget er i utgangspunktet ikke godt egnet for kulturskolen, men det er mulig å være der. Det forutsetter enten ombygging – eller at kulturskolen kan disponere hele paviljongen = minimal ombygging, men stort kvadratmeter-'forbruk'.
Avstand fra sentrum/hovedtyngden av elever er en klar utfordring.
Endring av arbeidstid for ansatte. Normal oppstartstid for undervisning beregnes til kl. 15:30/45 (mot i dag kl. 14:40). Størsteparten av elevmassen får lenger reisevei og for elevene vil det ikke være mulig å kombinere timen i kulturskolen med deltagelse på andre aktiviteter slik som i dag (Elevene går mellom kulturskolen i sentrum og idrettsanlegg/bygdetun/Ungdommens Hus etc.)

Vestmyra barnehage, hvit (1.11 kl. 12:00)

- NB! Lydisolering
- NB! Luftkvalitet/inneklima! På dette bygget reagerte et par av lærerne etter svært kort tid på inneklimaet.
- \+ Ligger svært nært de største skolene – veldig gunstig beliggenhet
- \+ Speilsal, egner seg godt til teater
- \+ «Black Box». Squash-hallen kan bli en ypperlig black-box
- \+ Karateklubbens sal – flott lokale, stort nok til huskonserter/elevarrangement
- x Koselig inntrykk, trivelig atmosfære. Mange rom, litt «trangt» slik det er i dag.
- x Vi har pr nå ingen tanker om hvem vi eventuelt kan dele lokalene med

Erikstad skole (1.11 kl. 12:30)

- NB! Lydisolering
- NB! + Amfiet – et scoop for kulturskolen! Dersom kulturskolen skal hit, er det en forutsetning at amfiet består. Andre rom egner seg ikke til arrangementer.
- \+ Musikkrom – ypperlig som band-rom kombinert med f.eks. piano/gitar
- \+ Kunst- og håndverksrom (?), vis-à-vis musikkrommet – ypperlig til billedkunst og kan benyttes til enten andre musikkaktiviteter og/eller teater
- \+ Erikstad skole egner seg i utgangspunktet bedre for kulturskolen enn Finneid skole. En mulig løsning for mindre rom, kan det være mulig å finne blant annet i 2.etasje der lærerne pr i dag har arbeidsrom. To kontor i hver ende og deling av stort arbeidsrom i f.eks. 3 (?). Med inngang oppe, egner dette seg godt til kulturskolens formål. Det kan også være mulig å finne andre løsninger nede, men vi er pr i dag usikre på hva som da vil kunne være den beste løsningen. Kan kreve en del ombygging (1.etasje).
- x Brukbar beliggenhet i forhold til sentrum. Flott uteareal.

Andre alternativer

Rådhuset.

Det er også mulig å prosjektere kulturskolen inn i Rådhuset. Nærhet til kinosalen er en stor fordel. Krever noe ombygging – og lydisolering er helt nødvendig også på dette bygget.
Vi har ikke vært på befaring her, men bygget har tidligere vært foreslått til kulturelle formål og kulturskolen kan være mulig å plassere her.

Kulturhus.

Et kulturhus i sentrum vil være den ideelle løsningen for kulturskolen. Å få tilpassede rom og tilgang til framføringsarenaer og nødvendig teknisk utstyr er kulturskolens ønske. Dersom det skulle bli aktuelt, er dette et alternativ som vil gi kulturskolen gode rammevilkår og god kvalitet og tilgjengelighet for brukerne.

Konklusjon pr nå

Kulturskolen stiller seg positiv til videre utredning om mulig flytting. Så tidlig i prosessen, ønsker vi å holde flere muligheter åpne i forhold til hvilke bygg som kan være mulige.

3 forutsetningsfaktorer:

LYDISOLERING. Å få lydisolering tilpasset kulturskolens aktivitet er den ene – og kanskje viktigste – av tre forutsetninger for flytting.
SENTRUMSNÆR BELIGGENHET er avgjørende både for kulturskolens tilgjengelighet for brukerne og for opprettholdelse av aktivitetsnivået. Elever/foresatte benytter mulighet til å kombinere kulturskolen med andre tilbud; elevene går imellom. For personalets arbeidsforhold har tidsaspektet også signifikant betydning. I prinsippet er det mulig å flytte kulturskolen 'hvor som helst' – det store spørsmålet er hvilken kulturskole kommunen ønsker? **«Det er et privilegium å eie en kulturskole!»** (Gunnar Skaar, tidligere Utdanningsdirektør i Agder)
GOD VENTILASJON / GODT INNEKLIMA.

Lærernes foreløpige/umiddelbare vurdering (4 av 6 lærere deltok på alle befaringene): Etter befaringene, fikk lærerne anledning til å gi 3 poeng til det bygget de syntes egnet seg best for kulturskolen, 2 for nest best og 1 poeng for det de satte nederst på lista. Resultatet ble slik:

Erikstad	10 poeng
Vestmyra bhg	9 poeng
Finneid	5 poeng

1 vedlegg Fra forordet til
'Ny tid – nye oppgaver. Skaarutvalgets rapport til Landsmøtet 2014'.
Norsk kulturskoleråd.

Fauske 8.november 2016

Sigrun Fostad, rektor Fauske kulturskole

Forord

Norsk kulturskoleråd ble i sin tid etablert for å bistå kommunene i drift og utvikling av kulturskolen. Etter at arbeidet med lovfestingen ble fullført, har det vært nødvendig å ha hver enkelt kulturskole i tydelig fokus. Satsing og tiltak har i stor grad vært rettet mot utvikling av innhold og praksis i den enkelte kulturskole.

I løpet av de siste årene har imidlertid skoleeier- og barnehageeierbegrepet kommet sterkt inn i forvaltning og styring av grunnskole og barnehage i de norske kommunene. Vektlegging av eierskap og de konsekvenser dette har for samspill og samarbeid på opplæringsområdet mellom nasjonale, regionale og lokale instanser er et av de virkelig synlige endringstrekk i det norske skolelandskapet. Innenfor vårt fagområde gjelder det samme: Kommunen *eier* kulturskolen som institusjon og virksomhet. Til eierskapet ligger et ansvar for drift og utvikling.

Terje Valla

Bruk av de ledige rommene ved Finneid skole.

Klubben ved Finneid skole går inn for forslaget om at Newton og kulturskolen skal inn i de ledige lokalene. Med forutsetting at det ikke medfører noe større endringer av rommene.

Vi ser helst at lokalene blir brukt til aktivitet for barn.

For klubben ved Finneid skole.

Anita Helgesen

FAUSKE KOMMUNE

Finneid skole

Dato: 04.11.2016
Vår ref.: 16/33370
Deres ref.:
Saksb.: Trond Hagen

Terje Valla
Kommunalsjef
Samhandlingsområdet oppvekst og kultur

Tilbakemelding arealforvaltning oppvekst og kultur

I forbindelse med møte 12. oktober 2016 om arealforvaltning i Fauske kommune, ble det lagt frem forslag om å flytte Newtonrom og Kulturskole til Finneid skole.

Finneid skole er bygd som en skole og som utgangspunkt er det det vi ønsker å være. Skulle det være annen aktivitet ved skolen, må det må være elevrelatert. Skolen ønsker ikke masse fremmende voksne som vi ikke kjenner til inne på området.

Store deler av skolen står i dag tom og det er beklagelig. Ved å ha Newtonrom og kulturskole ved Finneid skole, vil en fylle opp lokalene og det vil være en elevstyrt aktivitet.

Finneid skole er positiv til å flytte Newtonrom og kulturskole til Finneid skole.

Med vennlig hilsen

Trond Hagen
Rektor Finneid skole

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

FO-klubben i Fauske

Post: c/o Fauske kommune, Postboks 93, 8201 Fauske
Telefon HTV: Mob: 91327402
e-post: margrethe.stokland°fauske.kommune.no Dato: 08.11.2016

Uttalelse vedrørende forslag til arealdisponering i Barne- og familieenheten

FO Fauske stiller seg positiv til at det tas initiativ til oppfølging av planene som er gjort vedrørende etablering av familiens hus på Fauske. Samlokalisering av familiesenteret, PPT og barnverntjenesten kan gi flere positive effekter. Det være seg faglige, økonomiske m.m..

Både PPT, Fauske familiesenter og barnverntjenesten har hatt tilhold i leide lokaler over mange år. FO vurderer det som positivt at en tilstreber at kommunale tjenester hovedsakelig er i selveide bygninger.

Barnverntjenestens «trangboddhet» i Diplomgården er uheldig på flere områder, både m.t.p. effektivitet, arbeidsmiljømessige forhold og ikke minst av hensyn til brukerne. De siste årene har barnverntjenesten og rus- og psykisk helsetjeneste vært samlokalisert.

Selv om foreslåtte samlokaliseringer og økonomiske besparelser er mål i seg selv, er det viktig å vurdere hvorvidt aktuelle bygninger ivaretar de mange ulike behovene tjenestene har. Det kan også være fordelaktig å tydeliggjøre hvilke målsettinger en ønsker å oppnå med samlokalisering, samt konkretisere hva som kan bli mulige utfordringer. Videre om det kan være alternative løsninger, samt fordeler og ulemper med disse.

FO vil hovedsakelig gi innspill til forslagene gjennom å stille noen spørsmål. Dette bl.a. med bakgrunn i at tiden ikke har strukket til for å diskutere forslagene med de aktuelle avdelinger i samhandlingsområdet oppvekst- kultur.

- Eksempelvis hvor hensiktsmessig er aktuelle bygningsmasser i.f.t. tjenesteytingen som skal foregå?
- Er det tilstrekkelig areal i.f.t. behov i aktuelle bygninger? Eksempelvis antall kontorer og møterom? Hva er behov p.t. og hva kan en eventuelt anta fremover?
- Blir brukernes personvern tilstrekkelig ivaretatt, i bygningsmessig utforming og i nærområdet til bygningen? (Spesielt m.t.p. på en del av barnverntjenestens arbeid)
- Vil det være rom for en viss fleksibilitet m.t.p. at det kan være behov for å endre tjenestetilbud o.l.?
- Vil Familiens hus være sentrumsnært og lett tilgjengelig for brukerne? Også for de som eventuelt må benytte offentlig kommunikasjon?
- Hvilke kostnader må påberegnes for å gjøre nødvendige ombygginger?
- Hvilket tidsperspektiv?
- Kan det være aktuelt å bygge nytt? Kan det bli besparende på sikt? I så fall hvilke kommunale tomter kan være aktuelle?

- Er det behov for midlertidige løsninger, dersom leieavtaler sies opp? Hva vil det innebære? Eksempelvis økonomisk?
- Hva finnes av aktuelle kommunale bygninger? Kan det være hensiktsmessig å flytte/ omrokere i.f.t. andre kommunale tjenester for å finne gode løsninger totalt sett?
- Hva ønsker tjenestemottakerne? Ønsker de samlokalisering av tjenestene?
- Hvilke måle barometer skal eventuelt foreligge?
- Vil utformingen av bygningen kunne gjøre det mulig for andre å benytte lokalitetene på ettermiddags- og kveldstid? (eksempelvis andre tjenester, lag og foreninger)
- Vil øvrige planer for utvikling av Fauske p.t. ha betydning for hva som vil være hensiktsmessig plassering av tjenester? (eksempelvis veiplaner, tomteutbygging m.m.)

Andre innspill/ spørsmål:

- Hva vurderer de ansatte i henholdsvis barnehagene og ved Erikstad skole som gode løsninger m.t.p. lokalisering og eventuell samlokalisering?

- Hva vurderer Kulturskolens ansatte og brukere som hensiktsmessige løsninger m.t.p. lokalisering og tjenesteyting?

- Og likeledes for Flyktningetjenesten og Voksenopplæringen?

- Hvor er mest hensiktsmessige plassering av Newtonrommet?

I den videre prosessen er det viktig å involvere alle som blir berørt av de foreslåtte endringene. Herunder også brukere av tjenestene, der det er mulig.

På vegne av FO- klubben på Fauske

Margrethe Stokland
Fungerende HTV

BEDRIFTSKOMPETANSE

Strategisk drifts- og eiendomsforvaltning

- En bedriftsøkonomisk vurdering av framtidig struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst -

Innholdsfortegnelse

Forord **4**

1. Effektiv arealutnyttelse i Fauske kommune **6**

1.1 Hovedmålene *6*

1.2 Problemstilling og avgrensning *7*

2. Metodisk tilnærming og analysemodell **10**

2.1 Metodisk tilnærming *10*

2.1.1 Livssykluskostnader for bygg 10

2.1.2 Kostnader som følge av endringer i driften 10

2.2 Analysemodell og forutsetninger *11*

3. Hovedalternativ 2 er den beste økonomiske løsningen for kommunen **16**

3.1 Følsomhet av ulike faktorer *16*

3.1.1 Endringer i kostnadene til rehabiliteringer og tilpasninger i eksisterende bygg ... 16

3.1.2 Endring av gevinster ved drift og barnehager / synergier ved samlokalisering av barnehagedrift, Familiens hus og Integrasjonsenheten 17

3.1.3 Endring av tidshorisont (fra 40 til 50 år) 18

3.1.4 Endring av realrenten 18

4 Oppsummerende konklusjon **19**

Forord

Administrasjonen i kommunen og Fauske Eiendom KF har bestilt en gjennomgang av de økonomiske effektene ved å iverksette en ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst. Det er tre hovedutfordringer som søkes løst. Disse er:

- Behov for tidsriktige og gode bygg til barnehagene i sentrum
- Innpasse enhet Integrering i kommunalt eide lokaler
- Samlokalisere Barne- og Familieenheten i kommunalt eide lokaler

Det er to hovedalternativer som skal kartlegges, analyseres og vurderes. Alternativene er:

- Hovedalternativ 1: Dagens løsning:
    - Barnehagene fordelt på 4 bygg hvorav 1 er leid og 1 er uhensiktsmessig for barnehagedrift (Vestmyra, hvit)
    - Familiesenter i leide arealer
    - Barneverntjenesten i leide arealer
    - PPT i leide arealer
    - Enhet Integrering i leide arealer
- Hovedalternativ 2: Ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst:
    - Erikstad skole beholdes og benyttes til:
        - Familiens hus
        - Enhet Integrering
        - 2 avdelingsbarnehage
    - Hauan skole beholdes og benyttes til:
        - 5 (+2) avdelingsbarnehage
    - Vestmyra rødt bygg beholdes og benyttes:
        - 3 avdelingsbarnehage

Vårt arbeid er forankret i bedriftsøkonomisk analyse. Hovedproblemstillingen er å:

- kartlegge, analysere og vurdere hvilket av de to hovedalternativene som er den minst kostnadskrevende for kommunen basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier.

Arbeidet skal avdekke hvilket alternativ for kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og Familieenheten som gir den beste løsningen basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier. Med best menes laveste kostnader for kommunen over tid.

Det er lagt betydelig vekt på selve prosessen i kartleggingen, analysen og vurderingene av de økonomiske forholdene ved hovedalternativene for Oppvekst. Dette har vært et bevisst valg, og begrunnet ut fra at aktiv involvering av ressursmiljøer i kommunen er viktig for å kvalitetssikre grunnlagsmaterialet og forankre de økonomiske analysene og vurderingene som er gjort i rapporten.

Jeg håper at arbeidet vil bli til nytte for kommunens videre utviklings- og omstillingsarbeid.

Oslo / Fauske april 2015.

Torbjørn Bjørklund

Partner BMC/Bedriftskompetanse as

1. Effektiv arealutnyttelse i Fauske kommune

1.1 Hovedmålene

Kommunens tjenester ytes i bygninger kommunen eier eller i leide lokaler. Barnehager og skolebygninger gir viktige rammer for barns oppvekst, læring og utvikling. Omsorgssentrene skal gi verdige hjem for eldre og skal legge til rette for god pleie og omsorg. Bygninger som kulturhus, grendehus og idrettshaller er viktige arenaer for lokalsamfunnet. Gjennom sine bygninger og anlegg presenterer kommunen seg for sine innbyggere i alle faser av deres liv. Kommunen bidrar gjennom sin bygningsportefølje til den oppfatning innbyggerne har av hjemstedet og kommunens omdømme.

Det er naturlig å knytte tre hovedmål til kommunens bygg og eiendom. Målene er vist i figuren under.

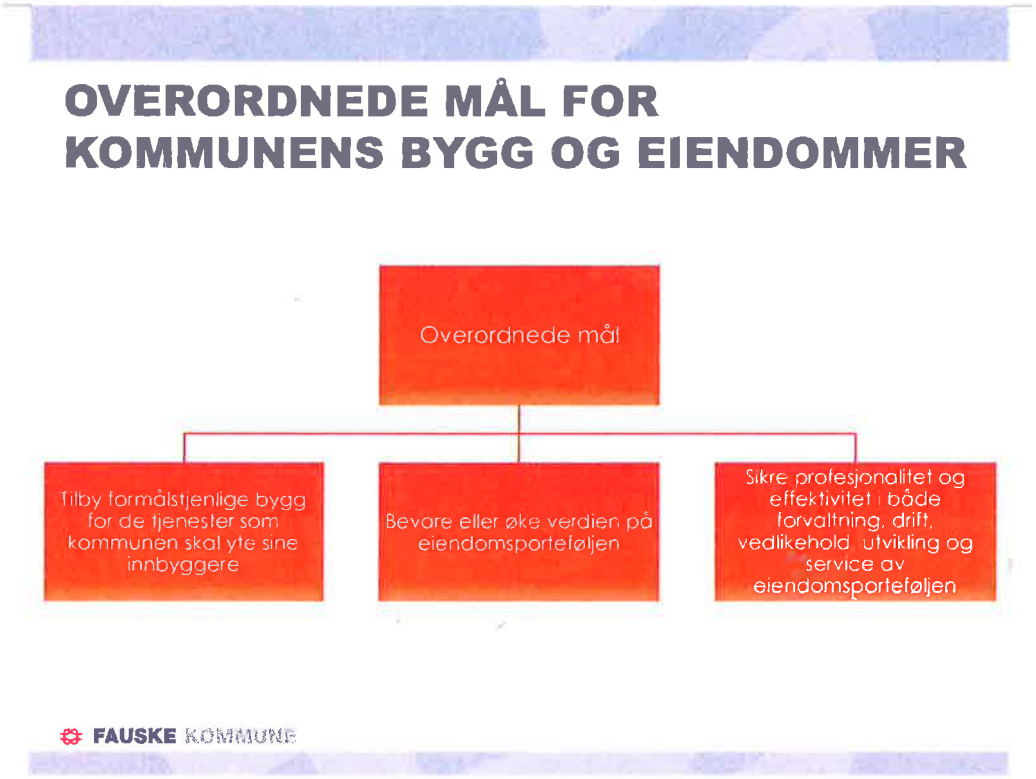

Figur 1: Hovedmålene.

Effektiv arealutnyttelse berører de to første hovedmålene. Det reiser spørsmålet om hvordan kommunens bygg og eiendomsportefølje bør være for å sikre en optimal arealutnyttelse og verdiene i årene framover?

Administrasjonen i kommunen og Fauske Eiendom KF har valgt å fokusere på 7 hovedområder. Et av disse områdene er barnehagestruktur.

Figur 2. Fokus i strategisk arealeffektivisering.

1.2 Problemstilling og avgrensning

Administrasjonen i kommunen og Fauske Eiendom KF har bestilt en gjennomgang av de økonomiske effektene ved å iverksette en ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst. Det er to hovedalternativer og de omfatter kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten. Alternativene er:

- Hovedalternativ 1: Dagens løsning:
    - Barnehagene fordelt på 4 bygg hvorav 1 er leid og 1 er uhensiktsmessig for barnehagedrift (Vestmyra, hvit)
    - Familiesenter i leide arealer
    - Barneverntjenesten i leide arealer
    - PPT i leide arealer
    - Enhet Integrering i leide arealer
- Hovedalternativ 2: Ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst:
    - Erikstad skole beholdes og benyttes til:
        - Familiens hus
        - Enhet Integrering
        - 2 avdelingsbarnehage

- Hauan skole beholdes og benyttes til:
  - 5 (+2) avdelingsbarnehage
- Vestmyra rødt bygg beholdes og benyttes:
  - 3 avdelingsbarnehage

Problemstillingen kan belyses fra ulike innfallsvinkler. Figuren under gir en enkel illustrasjon.

Figur 3. Ulike innfallsvinkler for å belyse effektene av hovedalternativene for området Oppvekst.

En samfunnsøkonomisk analyse er etter vår erfaring ikke vanlig å utføre i relasjon til vurderinger av ny struktur og lokalisering. Det videre ikke tatt hensyn til pedagogisk ståsted og faglig tilnærming til driften.

Vårt arbeid er forankret i bedriftsøkonomisk analyse. Hovedproblemstillingen er å:

- kartlegge, analysere og vurdere hvilket av de to hovedalternativene som er den minst kostnadskrevende for kommunen basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier.

Arbeidet skal avdekke hvilket alternativ for området Oppvekst som gir den beste løsningen basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier. Med best menes laveste kostnader for kommunen over tid.

Det betyr at alternativene må rangeres basert på hva som er den beste løsningen økonomisk sett.

Vi utdyper ikke forskjellene i kvalitet/funksjonalitet i de to hovedalternativene.

Gitt identifisering av den mest lønnsomme løsningen for området Oppvekst vil en relatert problemstilling være å synliggjøre de økonomiske effektene i kommunens driftsregnskap og hvordan valg av finansieringsstrategi påvirker investeringsregnskapet.

Vi er av den oppfatning at denne problemstillingen er utenfor vårt mandat. Administrasjonen vil dokumentere de økonomiske effektene av bygg- og eiendomsporteføljen og hvordan kommunens strategi for finansiering av området Oppvekst (og andre områder) vil påvirke investeringsregnskapet.

Vårt arbeid er forankret i anerkjente bedriftsøkonomiske tilnærminger og metoder.

Kartleggingen, analysen og vurderingen omfatter:

- prosjektkostnader for rehabiliteringer og tilpasninger av eksisterende bygg
- årlige kostnader knyttet til FDVU av bygg (Forvaltning, Drift, Vedlikehold, byggUtvikling)
- verdi ved salg/avhending
- årlige kostnadsendringer som en konsekvens av forandringer i driften
- årlige kostnadsendringer som en konsekvens av synergier mellom ulike tjenester (barnehagetjenester, tjenester relatert til Familiens hus og Integrasjonsenheten)
- realrente (nominell rente minus inflasjon)
- tidshorisont

Arbeidet skal avdekke hvilket av de to hovedalternativene for kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten som er den minst kostnadskrevende for kommunen basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier.

2. Metodisk tilnærming og analysemodell

2.1 Metodisk tilnærming

2.1.1 Livssykluskostnader for bygg

Bygg- og eiendomsporteføljen innebærer at store kostnader er forbundet med investeringer i nybygg, ombygninger, rehabilitering, riving og årlig forvaltning drift og vedlikehold av porteføljen.

Oppmerksomheten mot livssykluskostnader (LCC- Life Cycle Cost) er økende. Mange ser nå betydningen av å vurdere investeringskostnadene i sammenheng med de etterfølgende kostnader ved bruk av bygningen – kostnader som påløper både årlig og periodisk for å opprettholde funksjonell og teknisk standard. I et perspektiv på 40 år eller mer er de etterfølgende kostnadene ved bruk av bygningen større en opprinnelig investerings-/oppgraderingskostnad.

En analyse av livssykluskostnader omfatter alle investeringer i nær framtid (kapitalkostnaden) sammenholdt med drifts- og vedlikeholdskostnadene over et lengre tidsperspektiv.

Vi har benyttet nåverdibetraktninger for å synliggjøre levetidskostnaden for de to hovedalternativene. Årskostnaden er nåverdien av livssykluskostnadene dividert på antall år som er lagt til grunn. I analysene er det lagt til grunn en tidshorisont på 40 år (50 eller 60 år kan også brukes). Dette er en anerkjent og akseptert metode innen bedriftsøkonomi for å vurdere ulike beslutningsalternativer.

2.1.2 Kostnader som følge av endringer i driften

Endringer i barnehagestrukturen vil gi anledning til å foreta endringer i selve driften av barnehagene i sentrum samt relaterte tjenester. Dette er tatt hensyn til i de økonomiske analysene og vurderingene. Positive og negative økonomiske endringer i hele tidsperioden inkluderes. Det legges til grunn ***kun*** endringer i kostnadene som følge av endringer i driften. Det er liten tvil om at differansen i kostnader som beregnes på denne måten er den samme differansen en vil få ved å ta med totale kostnader for alternativene.

For å vurdere de økonomiske effektene av endret drift i berørte bygg brukes nåverdien. I analysene er det lagt til grunn en tidshorisont på 40 år (50 eller 60 år kan også brukes). Dette er en anerkjent og akseptert metode for å vurdere ulike beslutningsalternativer.

Det er etablert en analysemodell for å simulere konsekvensene av ulike forutsetninger ved barnehagestruktur og eventuelle endringer i driften.

Figuren under viser kombinasjonen av livssykluskostnader for bygg og endringer i kostnadene som følge av endringer i driften.

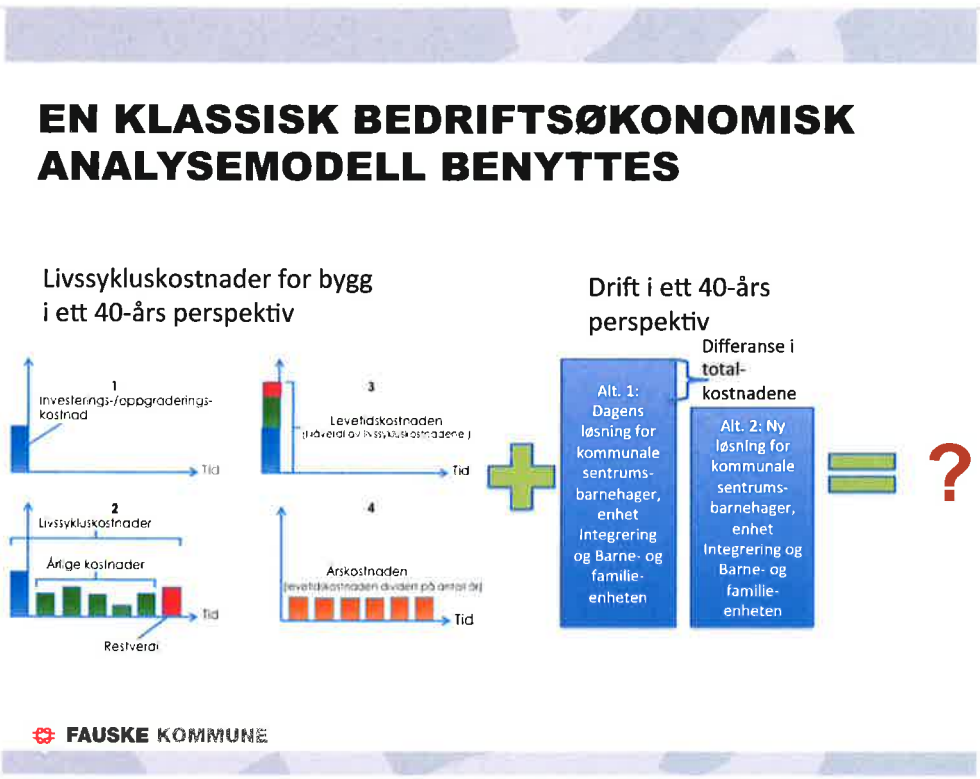

Figur 4. Sammenhengene i de bedriftsøkonomiske vurderingene.

Det er etablert en analysemodell for å simulere konsekvensene av ulike forutsetninger ved kommunens bygg- og eiendomsportefølje.

2.2 Analysemodell og forutsetninger

Analysemodellen består av to hovedelementer. Det er de:

- økonomiske konsekvensene knyttet til investeringer og FDVUs kostnader ved området Oppvekst
- konsekvensene relatert til endringer i driftsinntekter og -kostnader som følge av sentralisering og samlokalisering

Samlet gir de to delene en oversikt over hvilket av de to hovedalternativene som er det beste basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier. Med best menes her det hovedalternativet som er minst kostnadskrevende for kommunen over tid.

Tabellen under gir en enkel oppsummering av forutsetningene for de to hovedalternativene.

Tabell 1: Oversikt over forutsetninger for hovedalternativene barnehagestruktur Fauske sentrum.

AREALEFFEKTIVISERING OMRÅDET OPPVEKST FAUSKE SENTRUM STEG 2	Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)		Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	
	1		**2**	
	4 bygg - Ingen ledige arealer		3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	
AREAL BEHOV BARNEHAGE SENTRUM FAUSKE				
Antall barnehagebarn per hovedgruppe	175		175	
Areal behov barnehage 8 m2 per barn	**1400**		**1400**	
Arealbehov utearealer				
TILGJENGELIG AREAL				
Erikstad skole			1926	
Hauan skole			855	
Areal bygg 1 Vestmyra barnehage rød	380		380	
Areal bygg 2 Vestmyra barnehage hvit (ikke hensiktsmessig til barnehagedrift)	442			
Areal bygg 3 Erikstad barnehage (leide arealer)	230			
Areal bygg 4 Hauan barnehage	228			
Totalt areal barnehage bygg 1, 2, 3 og 4	**1280**		**3161**	
Ledig areal 1	**-120**		**1761**	
Areal behov Familiens hus ca 850 m2 og enhet Integrering ca 850 m2	**Ikke mulig**		**1700**	
Ledig areal 2 etter innflytting Familiens hus og enhet Integrering			**61**	
SALGSINNTEKTER Erikstad skole	NOK	14 800 000		
SALGSINNTEKTER Hauan skole	NOK	4 000 000		
SALGSINNTEKTER VESTMYRA BARNEHAGE			kr	3 000 000
KOSTNADER PER M2				
Prosjektkostnader tilpasninger eksisterende bygningsmasse kr. 17.500.- og kr. 3.500.- per m2	kr	9 863 000	kr	49 997 500
Opparbeidelse av tomt etc.				
Rehabiliteringskostnader kr. 8.000.- per m2 etter 30 års drift	kr	10 240 000	kr	25 288 000
Årlige FDVUs kostnader kr. 900.- per m2	kr	945 000	kr	2 844 900
EKSTERN HUSLEIE PER ÅR				
Eksterne leiekontrakter Barne og familieneheten. I dag kr. 1.160.000 per år	kr	1 160 000		
Ekstern leiekontrakt Erikstad barnehage. Årlig leiekostnader er kr. 696.000.-. I tillegg til denne leien må kommunen betale årlige FDVUs kostnadene på kr. 900.- per m2. Arealet er 230 m2. I dag kr. 903.000 per år	kr	903 000		
Husleie enhet Integrering (husleie 1.mill. pluss 855*500 i FDVU). I dag 1.430.000 per år	kr	1 430 000		
SYNERGIER SAMLOKALISERT MED ANDRE ENHETER (Mer effektiv ressursbruk / reduserte kostnader)			kr	-1 243 000

INITIELLE VERDIVURDERINGER EGNE EIENDOMMER som beholdes i løsningen				
Erikstad Skole	kr	-	kr	14 800 000
Hauan skole	kr	3 500 000	kr	7 500 000
Vestmyra barnehage	kr	6 000 000	kr	3 000 000
SUM VERDIER BRUKT FOR BEREGNING AV RESTVERDIER	**kr**	**9 500 000**	**kr**	**25 300 000**

Salgsinntekter
For hovedalternativene som vurderes antas salgsinntektene å ligge mellom kr. 3.000.000.- og kr. 18.800.000.-. Barnehagene på Vestmyra er anslått til en markedsverdi på kr. 3.000.000.- hver. Barnehagedelen av Hauan skole er anslått til kr. 3.500.000.-.

Kostnader nybygg og tilpasninger eksisterende nybygg
Dagens barnehageløsning krever nødvendig oppgraderinger. Kostnadene er anslått til nesten 10 millioner kroner hvorav Vestmyra barnehage hvit krever (442 m^2 * kr. 17.500.-) kr. 7.735.000.-, Vestmyra barnehage rød (380 m^2 * kr. 3.500.-) kr. 1.330.000.- og Hauan barnehage (228 m2 * kr. 3.500.-) kr. 798.000.-.

Ny barnehagestruktur krever nødvendige oppgraderinger. Kostnadene er anslått til nesten 50 millioner kroner hvorav Erikstad skole (1926 m2 * kr.17.500.-) kr. 33.705.000.-, Hauan skole (855 m2 * kr. 17500.-) kr. 14.962.500.- og Vestmyra barnehage rød (380 m^2 * kr. 3.500.-) kr. 1.330.000.-

Etter 30 års drift er det lagt inn kostnader for oppgraderinger av tak, vinduer, vegger etc. Kostnaden er estimert til kr. 8.000.- per m^2.

Kostnader tomt
For de to hovedalternativene er tomtekostnadene ikke relevante.

Kostnader til brakkerigg for tjenesteproduksjon
Det er ikke tatt hensyn til eventuelle behov for alternative lokaler i selve byggeperioden. Årsaken er at det finnes arealer som muliggjør fleksibilitet i byggeperioden. Salg av bygg skjer først i 2017. Dette er etter avslutning av byggeperioden.

FDVU kostnader: Drift av byggene – forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU)
Målet med forvaltning, drift, vedlikehold og byggutvikling (FDVU) er at bygningene skal fungere optimalt over hele byggets levetid. Med optimal funksjon menes den best mulige kombinasjon av godt inneklima, riktig energibruk og godt bygningsmessig vedlikehold innenfor forsvarlige økonomiske rammer.

FDVU er en samlebetegnelse for aktiviteter og kostnader (FDVU-kostnader) gjennom bygningens totale levetid, fra overtagelse etter nybygging/rehabilitering til riving/sanering.

Forvaltning omfatter administrative oppgaver som kjøp og salg av eiendommer, utleie av bygninger og lokaler, husleieadministrasjon, utarbeiding av forsikringsavtaler, økonomisk planlegging og styring, personaladministrasjon m.m.

Drift omfatter alle oppgaver og rutiner som er nødvendige for at bygninger og tekniske installasjoner skal fungere som planlagt. Dette omfatter bl.a. betjening av installasjoner, forsyning av vann, energi, samt renhold og renovasjon.

Vedlikehold er oppgaver knyttet til det å opprettholde bygningen og tekniske installasjoner på et fastsatt kvalitetsnivå for å kunne bruke bygget til tiltenkt formål. Utskiftninger av bygningsdeler med kortere levetid enn resten av bygningen defineres som vedlikehold. Forebyggende vedlikehold (rutinemessig/periodisk) er arbeider som utføres på grunn av forventet slitasje i den hensikt å motvirke forfall. Ikke-planlagte arbeider for å rette opp skader/mangler representerer akuttvedlikehold.

ByggUtvikling er oppgaver som skal sikre at byggverket opprettholder dets verdi over tid i forhold til nye krav fra brukere, innbyggere og myndigheter.

FDVU skal opprettholde bygningens verdi over lang tid. Dette krever god planlegging og systematisk arbeid. Bygningen skal fungere godt for alle ytre klimabelastninger og planlagt bruk gjennom året. Bygget med sine tekniske anlegg skal også kunne utvikles og fornyes etter hvert som kravene til bruk av bygningen endres (FDV**U**-Utvikling).

Kravene til funksjon og kvalitet endrer seg med tiden, slik at selv om bygningen holdes på den kvalitet den hadde som ny, så vil det med årene oppstå et gap mellom forventet kvalitet og opplevd kvalitet. De som velger bort fornying og oppgradering vil oppleve at gapet mellom nye krav og opplevd tilstand etter hvert kan bli stort, og med påfølgende misnøye blant brukere og ansatte.

Holte Prosjekt FDV-nøkkelen for 2011 opererer med FDV-kostnad på kr. 1 213.- per m^2 eksklusive merverdiavgift, og omfatter:

- Forvaltning: Skatter og avgifter, forsikringer, administrasjon
- Drift: Løpende drift (snømåking og lignende), renhold og energi
- Vedlikehold: Løpende vedlikehold og utskiftning av delkomponenter

Tallene som er lagt til grunn i de økonomiske beregningene for Fauske kommune er kr. 900.- per m^2. Dette er på samme nivå som Fauske Eiendom KF bruker som referanse. Nedenfor gis en oversikt over FDVU kostnadene som er lagt til grunn i de økonomiske analysene. Det kan være variasjoner mellom byggene hva gjelder nivåene, spesielt innenfor drift. De samlede FDVU kostnadene gir et godt uttrykk for situasjonen i kommunen etter rehabilitering og oppgradering av byggene.

Tabell 2. FDVU kostnadene for bygg.

FDVU kostnadene	**Kr. per m^2**
Forvaltning:	**kr. 50.- per m^2**
Drift:	**(kr. 650.- per m^2)**
Løpende teknisk drift	kr 150.- per m^2
Renhold	kr 195.- per m^2
Energi	kr 220.- per m^2
Vann og avløp	kr 25.- per m^2
Avfall	kr 20.- per m^2
Vakt og sikring	kr 20.- per m^2
Utendørs	kr 20.- per m^2

Vedlikehold:	**kr 180.- per m^2**
Utvikling:	**kr 20.- per m^2**
FDVU totalt:	**kr. 900.- per m^2**

Ekstern husleie
Ekstern årlig husleie Barne- og familieenheten er kr. 1.320.000.-. Kommunen leier også areal i forbindelse med Erikstad barnehage. De eksterne leiekostnadene og kostnadene til FDVU utgjør kr. 903.000.- per år. Enhet Integrering har årlige eksterne husleiekostnader på kr. 1.430.000.-.

Driftsendringer barnehager / synergier ved samlokalisering av barnehagedrift, Familiens hus og Integrasjonsenheten
Driftsendringer barnehager og synergier ved samlokalisering anses konservativt å utgjøre kr. 1.243.000.- i hovedalternativ 2.

Tidshorisont 40 år
Analysene er utført på grunnlag av en tidshorisont på 40 år. Dette er i samsvar med anbefalingene innen fagområdet og fra Fauske Eiendom KF. Det er også gjennomført simuleringer dersom tidshorisonten endres fra 40 til 60 år.

Verdi av bygg etter 40 års drift
Restverdien etter 40 års drift er hensyntatt. Det er foretatt 1,5% nominelle årlige saldoavskrivninger for å estimere verdien av byggene.

Realrente 3 %
Det er lagt til grunn en realrente på 3 % i en 40 års tidshorisont. Realrente er lik nominell rente minus inflasjon. Inflasjonen er anslått til 1,5 %. Det er gjennomført simuleringer dersom realrenten endres. En realrente på 3 % er i samsvar med oppfatningene innen fagområdet og fra Fauske Eiendom KF.

3. Hovedalternativ 2 er den beste økonomiske løsningen for kommunen

Alternativ 2: Ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst gir kommunen de laveste kostnadene sett i et livssyklusforløp på 40 år. Nåverdien er kr. 77.170.399.-. Dagens løsning gir en samlet nåverdi på kr. 88.898.365 over samme tidsperiode. Differansen er betydelig og utgjør kr. 11.727.966.- i nåverdi.

Tabellen under gir en oversikt over nåverdien av hovedalternativene for samhandlingsområdet Oppvekst i Fauske sentrum.

Tabell 3: Nåverdien av hovedalternativene for samhandlingsområdet Oppvekst.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	88 898 365	9 296 823	20 589 556	76 105 099	-	3 976 571	-17 204 663	-3 865 020
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	77 170 399	47 127 439	61 984 367	-	-27 082 347	9 820 267	-2 745 425	-11 933 902

3.1 Følsomhet av ulike faktorer

Det er foretatt en følsomhetsanalyse av ulike faktorer for å vurdere hvor robust hovedalternativ 2: Ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst er sammenlignet mot dagens løsning hovedalternativ 1.

3.1.1 Endringer i kostnadene til rehabiliteringer og tilpasninger i eksisterende bygg

Referansekostnadene for rehabilitering og tilpasninger av aktuelle bygg er henholdsvis kr. 17.500.- og kr. 3.500.- per m^2. Dersom kostnadene for rehabiliteringer og tilpasninger er lavere, henholdsvis kr.15.000.- og kr. 2.600.- per m^2, vil hovedalternativ 2 være klart best økonomisk alt annet likt, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	87 484 791	7 739 466	20 589 556	76 105 099	-	3 976 571	-17 204 663	-3 721 237
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	70 929 437	40 251 873	61 984 367	-	-27 082 347	9 820 267	-2 745 425	-11 299 098

Referansekostnadene for rehabilitering og tilpasninger av aktuelle bygg er henholdsvis kr. 17.500.- og kr. 3.500.- per m^2. Dersom kostnadene for rehabiliteringer og tilpasninger økes til henholdsvis kr. 20.000.- og kr. 4.400.- per m^2, vil hovedalternativ 2 være klart best alt annet likt, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	90 311 939	10 864 180	20 589 556	76 105 099	-	3 976 571	-17 204 663	-4 008 803
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	83 411 361	64 003 205	61 984 367	-	-27 082 347	9 820 267	-2 745 425	-12 568 706

Referansekostnadene for rehabilitering og tilpasninger av aktuelle bygg er henholdsvis kr. 17.500.- og kr. 3.500.- per m^2. Dersom kostnadene for rehabiliteringer og tilpasninger økes til henholdsvis kr. 22.750.- og kr. 4.550.- per m^2, vil hovedalternativ 2 fortsatt være best alt annet likt, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	91 429 914	12 085 670	20 589 556	76 105 098	-	3 976 571	-17 204 663	-4 122 518
Erikstad skole (Familiens hus, enhet integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	90 003 321	61 265 671	61 984 367	-	-27 082 347	9 820 267	-2 745 425	-13 239 212

3.1.2 Endring av gevinster ved drift og barnehager / synergier ved samlokalisering av barnehagedrift, Familiens hus og Integrasjonsenheten

I kartleggingen og analysene er det lagt til grunn kr. 1.243.000.- per år i kostnadsreduksjoner ved drift og barnehager / synergier ved samlokalisering av barnehagedrift, Familiens hus og Integrasjonsenheten.

Hva skjer viss kommunen ikke oppnår noen form for kostnadsreduksjoner/synergier i hovedalternativ 2? Hovedalternativ 1 er i dette tilfellet det klart beste rent bedriftsøkonomisk med en nåverdi på kr. 88.898.365.-, jfr. tabellen under. Differansen mellom hovedalternativene utgjør kr. 15.354.381.-

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	88 898 365	9 298 823	20 589 556	76 105 098	-	3 976 571	-17 204 663	-3 866 020
Erikstad skole (Familiens hus, enhet integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	104 252 746	47 127 439	61 984 367	-	-	9 820 267	-2 745 425	-11 833 902

Hva skjer viss kommunen kun oppnår kostnadsreduksjoner/synergier per år på kr. 750.000.- i hovedalternativ 2? Hovedalternativ 2 er i dette tilfellet det beste rent bedriftsøkonomisk med en nåverdi på kr. 87.911.829.-, jfr. tabellen under. Differansen mellom hovedalternativene utgjør kun kr. 986.536.- i nåverdi.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	88 898 365	9 298 823	20 589 556	76 105 098	-	3 976 571	-17 204 663	-3 866 020
Erikstad skole (Familiens hus, enhet integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	87 911 829	47 127 439	61 984 367	-	-16 340 817	9 820 267	-2 745 425	-11 833 902

3.1.3 Endring av tidshorisont (fra 40 til 50 år)

Dersom tidshorisonten økes fra 40 år som er tidsreferansen til 50 år vil hovedalternativ 2 fortsatt være det klart beste rent bedriftsøkonomisk, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	101 572 027	9 296 823	22 918 888	84 714 927	-	3 978 671	-17 204 863	-2 130 499
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	86 474 518	47 127 439	68 996 706	-	-30 146 193	9 620 267	-2 748 426	-6 578 276

3.1.4 Endring av realrenten

Realrenten er i vår referanse 3 %. Dersom den reduseres til 2 % vil hovedalternativ 2 fortsatt være klart mest gunstig for Fauske kommune alt annet likt, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	108 064 920	9 480 009	24 847 105	91 842 262	-	5 433 685	-17 715 660	-6 822 479
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	82 788 965	48 058 036	74 801 618	-	-32 682 488	13 416 655	-2 826 987	-17 977 869

Realrenten er i vår referanse 3 %. Dersom den økes til 4 % vil hovedalternativ 2 fortsatt være det beste alternativet rent bedriftsøkonomisk alt annet likt, jfr. tabellen under.

Arealeffektivisering og tjenesteoptimalisering kommunale sentrumsbarnehager, enhet Integrering og Barne- og familieenheten		TOTALT	Investeringer	FDVU-kostnader egne bygg	Ekstern husleie	Gevinster av endringer i tjenesteproduksjon og samlokalisering	Oppgradering	SALGSASPEKT	Restverdi
Dagens barnehageløsning Fauske sentrum (Vestmyra barnehage rødt bygg; Vestmyra barnehage hvit bygg; Erikstad skole barnehage; Hauan skole barnehage)	4 bygg - Ingen ledige arealer	73 962 266	9 118 899	17 293 058	63 920 266	-	2 918 993	-16 713 132	-2 575 817
Erikstad skole (Familiens hus, enhet Integrering og 2 avd. barnehage), Hauan skole (5 avd. barnehage (+2) og Vestmyra rødt bygg (3 avd. barnehage)	3 bygg - Erikstad skole, Hauan skole og Vestmyra rødt bygg	72 127 807	46 225 498	62 050 339	-	-22 746 318	7 208 545	-2 666 989	-7 963 269

4 Oppsummerende konklusjon

Basert på en bedriftsøkonomisk vurdering av dagens løsning for sentrumsbarnehagene, enhet Integrering og Barne- og familieenheten (hovedalternativ 1) og hovedalternativ 2: Ny struktur og lokalisering av samhandlingsområdet Oppvekst er alternativ 2 den klart beste økonomiske løsningen for Fauske kommune. Dette bekreftes også gjennom ulike følsomhetsanalyser hvor forskjellige forutsetninger er endret i "positiv" eller "negativ" retning. Det betyr at:

- Erikstad skole beholdes og benyttes til:
    - Familiens hus
    - Enhet Integrering
    - 2 avdelingsbarnehage
- Hauan skole beholdes og benyttes til:
    - 5 (+2) avdelingsbarnehage
- Vestmyra rødt bygg beholdes og benyttes:
    - 3 avdelingsbarnehage

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34053 Arkiv sakID.: 16/10739	Saksbehandler:

Sak nr.		Dato
064/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
154/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Sulitjelma barnehage samt uteareal barnehage og skole

Rådmannens forslag til innstilling:

- Rådmannen gis i oppdrag å iverksette alternativ 2, bygging av Sulitjelma barnehage som frittstående bygg på midtre del. Oppdraget innbefatter bygging av nytt uteareal til barnehagen og ferdigstillelse av utearealet til skolen.
- Det inngås snarlig avtale med vinner av anbudskonkurransen.
- Finansiering vedtas i forbindelse med budsjettbehandling 2017.

Vedlegg:

17.10.2016	Referat møte vedrørende plassering av barnehage i Sulitjelma	1328924
11.11.2016	Barnehagen	1331539
11.11.2016	VS uteområderbarnehage	1331540
11.11.2016	VS Vedr	1331547
11.11.2016	Uteområde Sulitjelma side 1-2	1331548
11.11.2016	Uteområde sulitjelma side 2-2	1331549

Sammendrag:

Fauske Eiendom KF har fått i oppdrag å utrede barnehage i Sulitjelma, vedtatt i sak 163/16.

Vedtaket er som følger:

1. Fauske Eiendom KF går i videre forhandlinger med tilbyder for å søke å redusere bygge

kostnadene, og dermed også tilpasse byggeriet i henhold til ønsker fra brukere.

2. Eventuelt se på alternative løsninger/plasseringer.
Fauske Eiendom KF skal involvere skolen og barnehagens brukere i videre forhandlinger og plassering av barnehagen, samt etablering av uteareal for barnehagen og skolen.

For øvrig vises til saksutredning sak 163/16 av 29.september.

Saksopplysninger:

Fauske kommune og eiendomsforetaket er i en prosess der utnyttelsen av egne eide lokaliteter skal vurderes og utnyttes der dette er mulig, derfor tolkes vedtakets pkt. 2 dithen at alle eventualiteter undersøkes og legges inn i en bedriftsøkonomisk modell.

Alternativer er:

1. Ny barnehage på samme tomt som barnehagen står på i dag.
2. Bygging av ny barnehage på skoletomta.
3. Barnehage inn i Sagatun (lege-del + 3 rom).
4. Barnehage inn i Sagatun (institusjonsdel).
5. Barnehagen inn i skolens areal: Sambruk av skolens areal.
6. Barnehagen inn i skolens areal, men også et tilbygg på ca. 150 m2: Sambruk av skolens areal.

Arbeidet er forankret i bedriftsøkonomisk analyse. Hovedproblemstillingen er å:

- Kartlegge, analysere og vurdere hvilken av de ulike alternativene som er den minst kostnadskrevende basert på bedriftsøkonomiske vurderingskriterier.

Betraktningene er basert på en forenklet LCC modell og vil vise bedriftsøkonomiske fordeler eller ulemper basert på byggeriets levetid. I tillegg er det gjort faglige vurderinger av de ulike alternativene.

Tilbud og faktiske kostnader fra entreprenør er brukt i analysen for dermed å kunne fastsette byggekostnader og utviklingskostnader på et så sikkert grunnlag som mulig. Disse kostnader vil for skoleområdet være helt reelle.

Prinsipp og bruk av LCC kostnader

Kommunens eiendomsportefølje innehar store kostnader som i hovedsak er forbundet med investeringer i nybygg, ombygninger, rehabilitering, rivning og årlig forvaltning, drift og vedlikehold, og utvikling(FDVU) av eiendomsporteføljen.

Oppmerksomheten mot livssykluskostnader (LCC- Life Cycle Cost) er en lovpålagt oppgave for kommunen og skal vurderes ved nybygg og større rehabiliteringer. Dette for lettere å sette kostnader og alternativer opp mot hverandre og dermed velge den beste løsningen, økonomisk sett.

Ved å benytte LCC prinsippene får man frem betydningen av å vurdere investeringskostnadene i sammenheng med de etterfølgende kostnader ved bruk av bygningen – kostnader som påløper både årlig og periodisk for å opprettholde funksjonell og teknisk standard. I et perspektiv på 40 år eller mer er de etterfølgende kostnadene ved bruk av bygningen ofte større enn opprinnelig investerings-/oppgraderingskostnad.

En analyse av livssykluskostnader omfatter alle investeringer i nær framtid (kapitalkostnaden) sammenholdt med drifts- og vedlikeholdskostnadene over et lengre tidsperspektiv.

Vi har benyttet nåverdibetraktninger for å synliggjøre levetidskostnaden for hovedalternativene. Årskostnader er nåverdien av livssykluskostnadene dividert på antall år som er lagt til grunn. I analysene er det lagt til grunn en tidshorisont på 40 år. Dette er en anerkjent og akseptert metode innen bedriftsøkonomi for å vurdere ulike beslutningsalternativer. Levetid på bygg bør gjerne være 50 eller 60 år.

Rehabiliteringskostnader etter 25 år er også vurdert, differensieringen er i hovedsak arealbesparelsen.

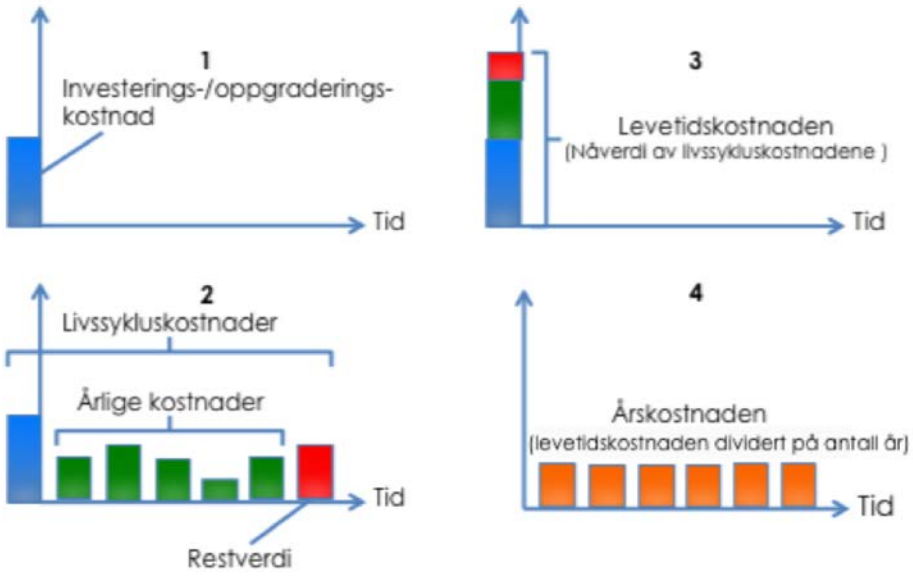

		Barnehage i Sulitjelma skoles areal		Nybygg Sulitjelma barnehage	
	Antall barn				**Antall barn**
Antall Avdelinger store barn	13	0,80		0,80	13
Antall avdelinger små barn	6	0,20		0,20	6
Antall ansatte på avdeling		4,00		4,00	
Administrasjon/styrer		0,50		0,50	
Anbefalt arealnorm store barn	m2	4,00		4,00	m2
Anbefalt arealnorm små barn	m2	5,33		5,33	m2
Leke og oppholdsareal	m2	95,00		95,00	m2
Kjøkken	m2	10,00		10,00	m2
Garderober, WC, vask	m2	30,00		30,00	m2
Stellerom og HC	m2	11,80		11,80	m2
Møte og pauserom	m2		Felles med skole	12,00	m2
Kontorer	m2	8,00		10,00	m2
Arbeidsrom personalet	m2		Felles med skole	12,00	m2
Personalgarderobe + wc	m2		Felles med skole	4,50	m2
Boder/soveplasser ute	m2	21,00		21,00	m2
Lager	m2	2,00		4,00	m2
Renholdsentral	m2		Felles med skole	2,00	m2
	m2	177,80		210,30	m2
Brutto-Netto faktor		1,00		1,25	
Totalt	**m2**	**177,80**		**262,88**	**m2**
Lekeareal Ute	m2	570,00		570,00	m2
Bygget	m2	177,80		262,88	m2
Totalt tomtestørrelse	m2	747,80		832,88	m2

Matrisen viser beregningsmodell for arealbehov for barnehagebarn

Oversikt over barn bosatt i Sulitjelma uavhengig av fødested, barn i barnehagen og elevtallsutvikling i Sulitjelma skole

Barn bosatt i Sulitjelma, uavhengig av fødested pr oktober 2016		
Født år	Sulitjelma	I Barnehagen
2016	3	
2015	2	1
2014	4	3
2013	6	6
2012	3	3
2011	5	5
2010	5	
2009	1	
2008	2	
2007	1	
2006	7	
2005	7	
2004	5	
2003	4	
2002	3	
2001	6	
2000	8	

Elevtallsutvikling skolen		
2013/2014	41	barn
2014/2015	43	barn
2015/2016	44	barn
2016/2017	39	barn
2017/2018	39	barn
2018/2019	39	barn
2019/2020	40	barn
2020/2021	39	barn
2021/2022	34	barn

Alternativvurderinger

Alternativene under er vurdert i forhold til et livssyklusperspektiv i nåverdi.

Byggekostnader er vurdert i forhold til eksakte tall som fremkommer i tilbud, mens rehabiliteringskostnader og endringskostnader er vurdert i forhold til nøkkeltall.

Kostnader med tilrettelegging og opparbeidelse av uteareal er utarbeidet etter tilbud for området rundt skolebygget i Sulitjelma, mens for Sagatun er det brukt nøkkeltall som er basert på kostnader fra Vestmyra skole og tilbud fra entreprenør for Valnesfjord skole. Disse nøkkeltall ligger fra 600.- pr m2 til 1700.- pr m2.

Uteområdet rundt Sagatun ansees som enklere og dermed mindre kostnadsdrivende enn området rundt Sulitjelma skole, og dermed mer sammenliknbart med tallgrunnlag fra Fauske- og Valnesfjord

skoleområde.

For uteområdet rundt Sulitjelma skole brukes reelt tallgrunnlag fra anbudskonkurransen.

Alle kostnader er uten MVA.

Alternativ 1

1. Riving av gammel barnehage og ny på samme tomt						LCC 40 år
	Byggeår	m2 BTA	pr m2	Kost første år/byggeår		40
Sulitjelma barnehage FVDU kostnader	1938	285	kr 910	kr 259 350	kr	10 374 000
Planleggingskostnader				kr 500 000	kr	500 000
Midlertidig barnehage i en byggeperiode, estimert pris på leie et år				kr 800 000	kr	800 000
Uteareal, lekeplass BH på enklere tomt		1000	kr 2 300	kr 2 300 000	kr	2 300 000
Uteareal skole		4000	kr 1 700	kr 6 800 000	kr	6 800 000
Lekeapparater skole og barnehage		Tilbud		kr 2 719 848	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk				kr 1 188 900	kr	1 188 900
Rivekostnader	20 %	218	7 650	1 667 656		1 667 656
Oppgradering etter 25 år		285	8 000			2 280 000
Renoveringskostnader, må beregne riving og nybygging	100 %	285	38 249	10 900 965		10 900 965
totale kostnader				27 136 719	kr	39 531 371

Alternativ 1 tar utgangspunkt i eksisterende barnehage som rives og det bygges ny barnehage på samme tomt. Dette er en enklere tomt enn skoletomta og har følgelig lavere kostnader knyttet til uteområdet. Men kostnadene må antas å ligge i overkant av kostnadene for Vestmyra- og Valnesfjord skoleområde. Opparbeidelse av uteområdet for skolen må i dette alternativet gjøres i tillegg. Her er det også ekstra kostnader for rivning og innleie i andre lokaler i byggeperioden. Dagens plassering av barnehage har vanskelige parkeringsforhold som må utbedres ved ny-bygging. Universell utforming etter TEK 15 kan vise seg å bli vanskelig og kostbart.

Alternativ 2

2. Bygging av ny barnehage på skoletomta:					
	Antall m2	pris pr m2	FVDU kostnad pr år		LCC 40 år
Planlegging ny barnehage			kr 500 000	kr	500 000
Nybygg kostnader inkl. tomt	285	38 249	10 900 965	kr	10 900 965
FVDU	285	910	259 350	kr	10 374 000
Uteareal, lekeplass BH	Tilbud		4 816 800	kr	4 816 800
Uteareal skole	Tilbud		2 922 900	kr	2 922 900
Lekeapparater skole og barnehage	Tilbud		2 719 850	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk			1 188 900	kr	1 188 900
Oppgradering etter 25 år	285	8 000		kr	2 280 000
Salg av gammel barnehage			-250 000	kr	-250 000
			23 058 765	kr	35 453 415

Alternativ 2 tar for seg bygging av ny frittstående barnehage på midtre del av skoletomta, synergieffektene vi oppnår her er fellesbruk av uteområdet og enklere tilkoblinger til energitilførsel og også vann og avløps tilkoblinger.

Alternativ 3 og 4

3. Barnehage inn i Sagatun (legedel):						
		Antall m2	pris pr m2	FVDU kostnad pr år		LCC 40 år
Planlegging ny barnehage				500000	kr	500 000
Nybygg kostnader 60 %, siden vegger og tak står	60 %	285	38 249	6 540 579	kr	6 540 579
FVDU	0	285	910	259 350	kr	10 374 000
Uteareal, lekeplass BH - enkel tomt		1000	1300	1 300 000	kr	1 300 000
Uteareal skole, stipulert		4000	1700	6 800 000	kr	6 800 000
Lekeapparater skole og barnehage		Tilbud		2 719 850	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk				1 188 900	kr	1 188 900
Oppgradering etter 25 år		285	8 000			2 280 000
Salg av gammel barnehage.				-250 000	kr	-250 000
				19 058 679	kr	31 453 329

4. Barnehage inn i Sagatun (institusjonsdel).						
		Antall m2	pris pr m2	Kost første år/byggeår		LCC 40 år
Planlegging ny barnehage				kr 500 000	kr	500 000
Endringskostnader (Grovgarderobe etc)				1 000 000	kr	1 000 000
FVDU	0	285	910	259 350	kr	10 374 000
Uteareal, lekeplass BH		1000	1300	1 300 000	kr	1 300 000
Uteareal skole		4000	1700	6 800 000	kr	6 800 000
Lekeapparater skole og barnehage		Tilbud		2 719 850	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk				1 188 900	kr	1 188 900
Oppgradering etter 25 år		285	8 000			2 280 000
Salg av gammel barnehage.				-250 000	kr	-250 000
				13 518 100	kr	25 912 750

Alternativ 3 og 4 ser på mulighetene ved å bruke kommunens eksisterende bygg, Sagatun. Der alternativ 3 er tenkt å bruke «legekontordelen» og alternativ 4 «institusjonsdelen». Kostnadsreduserende effekter her vil være enklere tomteutnyttelse samt reduksjon av FDVU kostnader. FDVU kostnader er faste driftskostnader som påløper et bygg selv om det står tomt. Tomdriftskostnader er vurdert til 400.- kr/m2/år. Alternativ 3 innbefatter at arealbehovet for barnehagen strekker seg noe inn i «institusjonsdelen». Alternativ 4 «institusjonsdelen» er nå vedtatt brukt til bokollektiv og utredes derfor ikke nærmere. Alternativene 3 og 4 er heller ikke drøftet med involverte parter, men tas med her for en bedriftsøkonomisk sammenligning.

Alternativ 5

5. Barnehagen inn i skolens areal:Sambruk av skolens areal							
	Byggeår	Antall m2	pr m2		FVDU kostnad pr år		LCC 40 år
Nye Sulitjelma skole	2013	2984	kr	-	kr -	kr	-
Planleggingskostnader					kr 500 000	kr	500 000
FVDU	0	175	kr	910	kr 159 250	kr	6 370 000
Uteareal, lekeplass BH		Tilbud			4 816 800	kr	4 816 800
Uteareal skole		Tilbud			2 922 900	kr	2 922 900
Lekeapparater skole og barnehage		Tilbud			2 719 850	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk					1 188 900	kr	1 188 900
Oppgradering etter 25 år		175		8 000			1 400 000
Salg av gammel barnehage					kr -250 000	kr	-250 000
Ombyggingskostnader barnehagen inn i skolen 50 % av nybygg		175	kr	19 125	kr 3 346 788	kr	3 346 788
					kr 15 404 488	kr	**23 015 238**

Alternativ 5 er barnehagen full-integrert med skole. Denne integreringen er tidligere tegnet og prosjektert samt at det er lagt føringer og teknisk infrastruktur i gulv, vegger og tak som forenkler prosessen. Det er tilstrekkelig arealer i skolen for dette. Synergieffektene her er reduksjon av totalarealer og reduksjon av FDVU kostnader samt lave kapitalkostnader(ombyggingskostnader).

Kostnader for utearealene vil være tilnærmet lik.

Alternativ 6

6. Barnehagen inn i skolens areal tilbygg ca 150 m2:Sambruk av skolens areal							
	Byggeår	Antall m2	pr m2		FVDU kostnad pr år		LCC 40 år
Nye Sulitjelma skole	2013	2984	kr	-	kr -	kr	-
Planleggingskostnader					kr 500 000	kr	500 000
FVDU	0	300	kr	910	kr 273 000	kr	10 920 000
Uteareal, lekeplass BH		Tilbud			4 816 800	kr	4 816 800
Uteareal skole		Tilbud			2 922 900	kr	2 922 900
Lekeapparater skole og barnehage		Tilbud			2 719 850	kr	2 719 850
Utendørs VA og el-teknisk					1 188 900	kr	1 188 900
Oppgradering etter 25 år		300		8 000			2 400 000
Salg av gammel barnehage					kr -250 000	kr	-250 000
Endringsarbeider skoledel		150	kr	19 125	kr 2 868 750	kr	2 868 750
Ombyggingskostnader barnehagen inn i skolen tilbygg150 m2 og sambruk m/skolen		150		40 000	kr 6 000 000	kr	6 000 000
					kr 21 040 200	kr	**34 087 200**

Alternativ 6 er delvis integrering med skolen. Dette vil si at vi benytter ca. 150 m2 av skolens areal og bygger et tilbygg på ca. 150 m2. Dette er en løsning som lar seg gjøre men som innebærer stor usikkerhet i forhold til universell utforming og tilgjengelighet. Synergier her er felles bruk av energi og tilknytting til vann/avløp.

FDVU kostnader

FDVU kostnader for Sulitjelma skole og Sagatun slik de fremstår i dag pr. år og i et 40 års perspektiv.

LCC kostnader for 40 år basert på FDVU	Antall m2	FVDU pr m2	FVDUpr år(kr)	FDVU LCC
LCC kostnader sulitjelma skole	2 984	910	2 715 440	108 617 600
LCC kostnader Sagatun(tomt bygg)	880	400	352 000	14 080 000

LCC kostnadene for Sulitjelma skole er basert på at hele skolen er i bruk, mens kostnaden for Sagatun er reduserte fordi vi har ingen drift der på nåværende tidspunkt. Lavere energikostnader og ingen renholds kostnader.

Alternativ-vurderinger der synergieffekter i forhold til felles bruk av arealene er tatt inn.

Alternativ 1 -LCC (40 år)		
Kostnader barnehage	kr	39 531 371
Reduksjon kostnader skole LCC(FDVU)	kr	-
Totale kostnader	**kr**	**39 531 371**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi river gammel barnehage og bygger opp ny barnehage på samme tomt. I og med at dette er nybygg vil kommunen få økte FDVU kostnader.

Alternativ 2-LCC (40 år)	
Kostnader barnehage	35 453 415
Reduksjon kostnader skole LCC(FDVU)	0
Totale kostnader	**35 453 415**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi bygger ny barnehage på skoletomta. I og med at dette er nybygg vil kommunen få økte FDVU kostnader.

Alternativ 3-LCC (40 år)	
Kostnader barnehage	31 453 329
Reduksjon kostn. Sagatun fdvu(LCC)	-4 560 000
Totale kostnader	**26 893 329**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi bygger om «lege-delen» av Sagatun til barnehage. I dette alternativet vil kommunen redusere sine FDVU kostnader i og med at vi bruker eksisterende areal som står ledige i dag.

Alternativ 4-LCC (40 år)	
Kostnader barnehage	25 912 750
Reduksjon kostn. Sagatun fdvu(LCC)	-4 560 000
Totale kostnader	**21 352 750**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi tar i bruk institusjons delen av Sagatun og får dermed mindre ombyggingskostnader. I dette alternativet vil kommunen også redusere sine FDVU kostnader i og med at vi bruker eksisterende areal som pr. i dag står ledige.

Alternativ 5-LCC (40 år)	
Kostnader barnehage	23 015 238
Kostnader skole LCC	-6 370 000
Totale kostnader	**16 645 238**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi anlegger barnehagen helt integrert med skolen. I dette alternativet vil kommunen også redusere sine FDVU kostnader i og med at vi bruker eksisterende areal.

Alternativ 6-LCC (40 år)	
Kostnader barnehage	34 087 200
Kostnader skole LCC	-5 460 000
Totale kostnader	**28 627 200**

Tabellen viser kostnader i et LCC perspektiv hvis vi anlegger barnehagen delvis integrert med skolen. Det vil si at vi bruker 150 m2 av skolens arealer og bygger et tilbygg på ca. 150 m2. FDVU kostnader er her basert på 150 m2 egne lokaler og ca. 150 m2 som del av skolens arealer.

Saksbehandlers vurdering:

Sammenstilling av alternativene

Alternativer		LCC kostn	Rangering
1. Riving av gammel barnehage og ny på samme tomt	KR	39 531 371	6
2. Bygging av ny barnehage på skoletomta:	KR	35 453 415	5
3. Barnehage inn i Sagatun (legedel).	KR	26 893 329	4
4. Barnehage inn i Sagatun (institusjonsdel).	KR	21 352 750	2
5. Barnehagen inn i skolens areal:Sambruk av skolens areal	KR	16 645 238	1
6. Barnehagen inn i skolens areal tilbygg ca 150 m2:Sambruk av skolens areal	KR	28 627 200	3

Bedriftsøkonomiske rangeringer og vurderinger:

1. Det mest lønnsomme alternativ for Fauske kommune er alternativ 5, barnehage inn i skolen.
2. Nest beste alternativ vil være bruk av Sagatun (institusjonsdelen).
3. Tredje beste alternativ vil være bruk av Sagatun, «lege-delen» samt noe av institusjonsdelen. Ca. 80m2.
4. Fjerde beste alternativ vil være tilbygg til skolen.
5. Femte beste alternativ vil være nybygg på skoletomta.
6. Det mest kostnadskrevende alternativ vil være rivning av gammel barnehage og nybygg på samme sted.

Tabellen over viser at det **mest lønnsomme** for Fauske kommune er barnehage fullt integrert i Sulitjelma skole. Det vil si alternativ 5. Denne løsningen har tidligere vært fremmet, men ble ikke valgt av kommunestyret i tidligere vedtak. I forhold til elevtallsprognoser som ligger rundt 40 elever i en skole dimensjonert for 85 er det fortsatt et bedriftsøkonomisk godt valg i et LCC perspektiv, selv om det innebærer en viss grad av ombygging av skolen.

Deretter vil bruk av Sagatun «institusjonsdel» være den løsningen som gir **nest best** lønnsomhet for kommunen. Dette selv om arealeffektiviteten er lav. Denne delen av Sagatun er nå besluttet tatt i bruk til bokollektiv, og alternativet vurderes ikke i den videre saksfremstillingen.

Det **tredje beste** alternativet er Barnehage delvis integrert (150m2) i Sulitjelma skole med et tilbygg som rommer hovedfunksjonene til barnehagen. Dette alternativet har mange usikkerhetsmomenter som brannsikkerhet, nivåforskjeller, lite effektivt bruk av arealer og universell utforming vil ikke tilfredsstille de lovpålagte krav.

Det **fjerde beste** alternativ er bruk av Sagatun «lege-del», men med noe av arealene til «institusjonsdelen» også som et tillegg. Dette kan vanskeliggjøre videre bruk av institusjonsdelen og lar seg vanskelig vurdere fullt ut. Skolens uteområde må ferdigstilles og kostnadene er tatt med i matrisen.

Femte beste alternativ er frittstående barnehage på skole tomta, midtre del av skoletomta. Alternativet gir en del synergieffekter i form av felles energitilførsel og vann/avløp. Samtidig er det også en del

utfordringer på en vanskelig tomt. Imidlertid er disse forhold kartlagt, utredet og kostnadsberegnet. Jfr. matrise.

Det sjette alternativet er det **minst lønnsomme**. Rive gammel barnehage og bygge ny på samme plass. Gir også en del utfordringer i forhold til tomtestørrelse, parkering og leke/uteområdet. Uteområdet for skolen må i dette tilfellet opparbeides uavhengig av barnehagens uteareal.

Felles bruk av arealer

Ved å integrere barnehagen i skolen eller i Sagatun oppnår man kostnadsreduksjoner i forbindelse med arealeffektivitet ved å benytte felles arealer som garderober og toalett, arbeidsplasser og kontorer, tekniske rom etc. I tillegg til disse reduksjoner vil skolens eller Sagatun sin andel av FDVU kostnadene bli redusert i forhold til arealbehovet som barnehagen har, dette fremgår av tabellene.

Bygningskostnader kontra utearealkostnader.

Det er viktig å skille mellom kostnader for selve bygget og kostnader for opparbeidelse av utearealer – lekearealer for skole og barnehage.

Bygningskostnadene ligger på ca. 38 000.- pr. kvadratmeter. Dette er litt i overkant av landsgjennomsnittet, men likevel akseptabelt. Uteområdene med de tilpassingen som må gjøres vil være kostnadsdrivende i denne saken. Spesielt med tanke på å gjøre det mulig for alle (universell utforming) å bruke lekeområdet og lekeapparatene.

Konklusjon.

Det har vært utredet ulike alternativer for plassering av barnehagen i flere saker til kommunestyret de siste årene. Det har vært sett på plasseringer både på skolens nedre, øvre og nå midtre del. I tillegg har det vært sett på bruk av skolen arealer enten i form av basseng eller ungdomsskoledel. Bruk av andre kommunale bygg er tatt med i beregningene i dette saksfremlegget, men da som sammenligningsgrunnlag økonomisk. Disse alternativene er ikke drøftet med involvert parter.

Barnehage og skole har i dag et tett samarbeid rundt drift av SFO. Dette samarbeidet forutsetter at begge enheter ligger i tilknytning til hverandre eller i felles bygg. En plassering av barnehagen på andre kommunale arealer vil medføre tap av synergieffekt. Barnehagen benytter i tillegg ukentlig skolen gymsal, og etter hvert også skolens basseng. FAU for både skole og barnehage er tydelige på at de ønsker avdelingene i tilknytning til hverandre, og ikke lokalisert på forskjellige plasser i Sulitjelma.

Forhandlinger med anbudstilbyder har ført til en prisreduksjon i forhold til første tilbud på ca. 2 millioner kroner for alternativet med bygging som frittstående bygg på skolens midtre nivå.

Med bakgrunn i tidligere vedtak og betraktningene og de mulighetsrom som foreligger, anbefaler Fauske Eiendom KF at Fauske kommune bygger barnehage på midtre del av skoletomta, det vil si alternativ 2. Rådmannen har innarbeidet forslag til finansiering i budsjettforslag for 2017.

Geir Mikkelsen

rådmann

Tilbakemelding etter møte ang barnehage/uteområder Sulitjelma.

I møtet med Terje Valla og Inger Lise Evenstrøm fremkom det at inngitt anbud for barnehagen og utearealene til sammen er altfor høyt ift forventninger /budsjett. Selve barnehagebygget har ikke så høy pris men utearealene og opparbeidelse av disse drar i vei med mange millioner. Vi må se på muligheter for å få prisen ned. ***Både repr fra barnehagen og skolen er enstemmig at vi ikke ønsker plassering av barnehagen utenfor skolens område, men finne løsninger innenfor dette areal.***

Etter å ha sett på dette har vi flg å komme med:

Alternativ 1: Barnehagen kan bygges inntil betongbyggets øvre del (mellomste nivå), kanskje det kan gi besparelser ift mindre sprenging og benytte eksisterende rørsystem ? I tillegg kan det sees på om en del av betongbygget hvor vaktmester og et lager er stasjonert kan benyttes til for eksempel kontorer, garderobe, krav til handicap wc kan oppfylles av eksisterende hwc i betongbygget?
Sambruk med skolen: gymsal, basseng, dusjmuligheter. Spesialrom er ikke i bruk til enhver tid og da er det mulig med sambruk.

Uteareal: Hvis barnehagebygget flyttes inntil betongbygg vil det frigjøre plass hvor lekeapparater kan plasseres. Forhåpentligvis vil det være en del å spare på dette. Vann og kloakk kobles på skolens anlegg dersom det er mulig og man får mindre arbeid med grunnforhold som er utfordrende.

Alternativ 2: Barnehagen plasseres på nederste nivå i tilknytning til ny-skola evt frittstående.
Sambruk med skolen: gymsal, basseng, dusjmuligheter, felles garderobe barnehage og 1.-4.klasse hvis mulig.
Uteareal: Kan man benytte arealet stort sett slik det er for å redusere kostnader ?
Kan skråninga fra mellomste nivå slakkes på ned mot nederste nivå deler slik at den kan brukes til for eksempel sklie, liten akebakke etc. ?

Til betraktning må også dette tas med: Skolens uteareal ble ikke ferdigstilt da skolen var ferdig. Dette er en utgift som nå kommer på toppen av det barnehagen med dens utearealer koster. Det er viktig å ha med seg når man sier at ny barnehage blir så dyr som den blir.

Fra: Inger Lise Evenstrøm
Sendt: 11. november 2016 10:07
Til: Terje Valla
Emne: VS: uteområder/barnehage
Vedlegg: Barnehagen.docx

Fra: Frank Krokstrand
Sendt: 19. oktober 2016 09:05
Til: Terje Valla <Terje.Valla@fauske.kommune.no>; Inger Lise Evenstrøm <Inger.Lise.Evenstrom@fauske.kommune.no>
Emne: uteområder/barnehage

Hei!

Vi har summet litt her opp og flg har vi å si .(vedlegg)

Siv er enig i at dette er det vi melder tilbake nå. Verneombud er enig og samme tillitsvalgt. Også tatt opp i personalet.

// Vennlig hilsen Frank Krokstrand
Rektor Sulitjelma skole
FAUSKE KOMMUNE

+47 75 60 45 04
http://www.fauske.kommune.no

Fra:	Inger Lise Evenstrøm
Sendt:	11. november 2016 10:18
Til:	Terje Valla
Emne:	VS: Vedr. uteareal for 1-10 klasse ved Sulitjelma skole/plassering av barnehage
Vedlegg:	Uteområde Sulitjelma side 1-2.pdf; Uteområde sulitjelma side 2-2.pdf

Fra: Kristin Haldorsen [mailto:kristin.haldorsen@sbnett.no]
Sendt: 24. oktober 2016 22:22
Til: Terje Valla <Terje.Valla@fauske.kommune.no>; Inger Lise Evenstrøm <Inger.Lise.Evenstrom@fauske.kommune.no>; Odd Arve Horsdal <odd.arve.horsdal@fauske.kommune.no>; Frank Krokstrand <Frank.Krokstrand@fauske.kommune.no>; Ordfører Fauske <ordforer@fauske.kommune.no>; Geir Mikkelsen <geir.mikkelsen@fauske.kommune.no>
Emne: Vedr. uteareal for 1-10 klasse ved Sulitjelma skole/plassering av barnehage

Hei

Vedlagt følger innspill fra FAU ved Sulitjelma Skole.

Mvh
Kristin Haldorsen
for FAU Sulitjelma Skole

FAU SULITJELMA SKOLE
Repr for 1. – 10 kl.
8230 Sulitjelma

24.10.2016

FAUSKE KOMMUNE
V/Ordfører, Rådmann,
Kommunalleder skole Terje Valla,
Rektor Frank Krokstrand
Enhetsleder barnehage Inger Lise Evenstrøm
Fauske Eiendom KF v/Odd Arve Horsdal

Angående uteareal for 1. til 10. klasse ved Sulitjelma skole og plassering av Sulitjelma barnehage

FAU ved Sulitjelma Skole ønsker å komme med følgende innspill til planleggingen av utearealet for skolen, samt plassering av barnehagen.

FAU er opptatt av at skoleelevene skal ha et trygt og funksjonelt uteområde så snart som mulig. Elevene har måttet vente i 5 år uten at de har fått noen lekeapparater eller tilrettelagt skoleområde. Heldigvis har vi hatt fotballsletta for de som liker å spille fotball, men det er ikke alle elever som er en del av det. Vi foreldre synes det er både trist og svært frustrerende at det har tatt så lang tid å sluttføre lekeområdet for skolebarna. Vi er skuffet og føler at kommunen ikke har prioritert å se på løsninger for barna, heller ikke midlertidige løsninger. Vi er derfor fornøyd med at det så snart som mulig blir satt opp lekeapparater ved fotballsletta i den tid barna må vente til uteområdet blir ferdig. FAU kommer med innspill til lekeapparater i eget skriv.

FAU er på nytt redd for at det kan bli utsettelser av ferdigstillelse av lekeområde og ber om at dette blir prioritert NÅ. FAU får lite informasjon om hvorfor det tar så lang tid. Vi er blitt lovet år etter år at arbeidet skulle sluttføres. Det er ikke akseptabelt å vente lenger og FAU vurderer å gå videre med saken dersom det ikke blir sluttført snarest. FAU ber om tilbakemelding om når vi kan forvente at skolebarna har et ferdigstilt lekeområde !

FAU`s representanter fra 1. kl. tom 10. kl. er enstemmig i at barnehagen må ligge på skolens område. Det er ikke akseptabelt å bli utsatt for flere runder med usikkerhet om barnehagens plassering og deretter flere utsettelser av uteområdet til barna. Nå har det vært utredet at barnehagen skulle inn i ny-skolen med ombygging av skolen, at barnehagen skulle rives og bygges der den er pr i dag, barnehagen plassert i bassenget på skolen, barnehagen bygd på øverste platå på skolens område og barnehagen bygd på midterste nivå på skolens område. Det har vært mange runder med forslag til plassering av barnehagen. Mange av forslagene

har ikke vært gjennomførbart, men det siste forslaget som er kommet med å plassere barnehagen i skolegården er det eneste riktige.

I påvente av hvor barnehagen skal plasseres har våre barn måtte «lide», foreldre og ansatte på skolen frustrerte og hele samfunnet satt på vent. Folk mister tillit og tro på at barnehagen som vi har hørt skulle erstattes med ny barnehage de siste 20-30 årene blir en realitet. De samme barna har vært satt på vent også i barnehagen med et lite tilrettelagt uteareal i påvente at det skulle bygges ny barnehage (dermed kunne det ikke brukes penger på nye lekeapparater ...).

Vi er veldig fornøyde og stolte av ny-skolen. Men vi kan ikke stå på sidelinjen og se at årene går og skoleelever går ut av 10 klasse uten å ha fått opplevd et akseptabelt utemiljø.

FAU har følgende innspill på hvorfor vi vil ha barnehagen og skolen samlet:

- Barnehagen og skolebarna fra 1. – 4. klasse kan ha sambruk på leke areal /apparater. Dette er også skolen og barnehagens ledelse positiv til.
- Barnehagebarna benytter dusj, garderober, gymsal og basseng på skolen og kanskje andre spesialrom.
- SFO har tilbud både på skolen og i barnehagen, viktig at skole/barnehage ligger nært. Barn går fra skole til barnehage og omvendt. Ikke nødvendig med transport.
- Positivt for foreldrene som har barn både i barnehagen og skolen at søsken er samlet på et sted. Større elever kan ta barnehagebarn med på bussen til/fra barnehagen /skolen.
- Større fagmiljø, tidlig innsats, samdriftsfordeler.
- FAU ser bare fordeler med å samle barnehagen og skolen. FAU tror at det også vil være positivt for overgangen barnehage – skole. Kjente omgivelser og kjente fjes. Vi er få til sammen og vi mener det vil være bra for fremtiden å samle skole og barnehage.
- FAU ber innstendig om at både barna, foreldre og lærerne får ro nå og at vi kan forvente trygge, tilpassede lekearealer fra 1. klasse tom 10. klasse og at barnehagen bygges på skolens område! Uteområdene til 1. – 10.kl må påbegynnes og ferdigstilles omgående!

FAU håper nå å bli hørt av Fauske Kommune og at vi endelig kan få satt sluttstrek og få en bra avslutning på en lang og frustrerende prosess!!

Med vennlig hilsen

Kristin Haldorsen

Kristin Haldorsen
for FAU Sulitjelma Skole

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/33461 Arkiv sakID.: 16/11529	Saksbehandler: Evenstrøm, Inger-Lise

Sak nr.		Dato
069/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
155/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Orienteringssak tilskudd til private barnehager 2017

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering

Vedlegg:

02.11.2016	Vedtak om sats til private barnehager i Fauske kommune 2017	1330433
31.10.2016	2016 lokale retningslinjer for Fauske kommune	1330436
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 utregning vedlegg 1	1330437
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 221	1330438
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 201	1330439
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 barnetall 2015	1330440
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 201 detaljert	1330441
31.10.2016	beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 beregning uten pensjon	1330442

Sammendrag:
Fauske kommune skal hvert år beregne tilskuddssats for barnehageplass for utbetaling av tilskudd til private barnehager. Kommunen skal fatte vedtak om satser til barnehager innen 31.oktober i året før tilskuddsåret j.fr. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager § 9.

Saksopplysninger:
Ved beregning av tilskudd er det kommunens utgifter i egne kommunale barnehager to år før tilskuddsåret som skal legges til grunn for beregning av tilskudd. For 2017 er det kommuneregnskapet for 2015 som skal benyttes. I beregningen skal også barnetall i kommunale barnehager i 2015 legges til grunn.

Tidligere skulle kommunene fatte vedtak om sats basert på budsjett, for så å fatte endelig vedtak basert på regnskap, ved regnskapsårets slutt. Endringen rundt at kommunen nå skal benytte kommunens regnskap 2 år tilbake i tid ble innført fra 1.januar 2015. Fra 1.januar 2016 kom en ytterligere endring i beregningen, der kommunens utgifter til pensjon skal trekkes fra, for så å legge på i et sjablongpåslag på 13 %, som skal dekke utgiftene til pensjon for private barnehager. I fra 1.januar 2016 er også tilskuddssatsen til private barnehager 100 % av kostnadene knyttet til en kommunal barnehageplass.

Fauske kommune har fattet vedtak om tilskuddssats for 2017 innen fristen 31.oktober, og vedtaket er sendt ut til alle private barnehager i kommunen. Vedtaket om tilskuddssats er enkeltvedtak, og den enkelte private barnehage har anledning til å klage på vedtaket. Det utsendte vedtaket ligger som vedlegg i saken.

Ved beregning er kommunens regnskap knyttet til ordinær drift av kommunale barnehager lagt til grunn. Dette gjelder KOSTRA funksjon 201 og 221. Funksjon 221 benyttes av Fauske eiendom KF for regnskapsføring av alle utgifter knyttet til forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av barnehagelokaler. Funksjon 201 benyttes av den enkelte barnehage for regnskapsføring av alle utgifter knyttet til ordinær drift av barnehagene. Kostnader knyttet til styrket barnehagetilbud for barn som har behov for ekstra oppfølging er ikke tatt med i beregningsgrunnlaget. Tilskudd til styrket barnehagetilbud tildeles den enkelte barnehage i Fauske ut fra søknad, uavhengig av eierskap, basert på sakkyndig utredning og behov i den enkelte barnehage.

Det er beregnet følgende tilskuddssats til private barnehager i Fauske for 2017:

Beregnet tilskuddssats for drift ordinære private barnehager 2017		
	Per heltidsplass	Per oppholds-time
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år	184 895	85,60
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år	88 166	40,82

Dersom kummunen kun hadde hatt private barnehager, måtte kommunen ha foretatt utbetaling basert på nasjonalt fastsatte tilskuddssatser. De nasjonale tilskuddssatsene er for 2017 satt til:

Nasjonal sats 2017	
	Per heltidsplass
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år inkl. adm	199 800
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år inkl. adm	96 300

I tillegg skal det utbetales kapitaltilskudd pr benyttet barnehageplass, basert på nasjonale tilskuddssatser. Disse satsene er differensiert ut fra barnehagens byggeår. For 2017 er disse tilskuddssatsene:

Satser for kapitaltilskudd til private ordinære barnehager 2017	
Byggeår	Tilskuddssats per plass
Til og med 2008	8 600
2009-2011	14 400
2012-2014	16 800
2015-2017	20 900

I Fauske skjer utbetalingen av tilskudd til private barnehager i hht vedtatte lokale retningslinjer knyttet til forskrift om likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager. (K-sak 60/16)
Tilskuddet utbetales forskuddsvis og kvartalsvis til private barnehager, ut fra faktiske barnetall i den enkelte barnehage kommende kvartal.

Ut fra vedtatte tilskuddssatser for drift og kapitaltilskudd er det beregnet en utbetaling på ca 29 millioner i tilskudd til private barnehager for 2017. Utbetalingen vil endre seg, dersom det skjer endringer i barnetallene i private barnehager.

Saksbehandlers vurdering:

Etter at regelverket ble endret slik at tilskuddet til private barnehager nå beregnes ut fra to års gamle regnskap og barnetall, er det blitt mer forutsigbart både for kommunen og for den enkelte private barnehage. Den vedtatte tilskuddssatsen endres ikke i løpet av året, eller ved årets slutt slik som tidligere. Det som nå forårsaker endringer i utbetalingene er endringer i barnetallet i private barnehager, da de hvert kvartal mottar tilskudd for faktiske barnehageplasser som til en hver tid benyttes. Barnehagene har rett til tilskudd innenfor rammen av det antall barnehageplasser de er godkjent for, forutsatt at plassene er i bruk. Det betyr at dersom en privat barnehage fyller opp alle sine barnehageplasser, må kommunen økte utbetalingen av tilskudd opp til det antall plasser som blir benyttet. På den annen side vil kommunen redusere sine utbetalinger, dersom en privat barnehage ikke får fylt opp alle barnehageplassene.

Tilskuddssatsen til private barnehager beregnes ut fra gjennomsnittlige kostnader knyttet til en kommunal barnehageplass, noe som fører til et stort fokus i kommunale barnehager på å holde sine budsjett. Så lenge gjennomsnittlige driftskostnader ligger under nasjonal sats, gjenspeiler dette at det jobbes godt i de ulike barnehagene med å holde budsjettene.

Geir Mikkelsen
rådmann

FAUSKE KOMMUNE

Enhet Barnehage

Dato: 31.10.2016
Vår ref.: 16/33330
Deres ref.:
Saksb.: Inger-Lise Evenstrøm

Fauske idrettsbarnehage
Tareveien 7
8206 FAUSKE

Vedtak om sats til private barnehager i Fauske kommune 2017

Vedtak om driftstilskuddssats

Det vises til forhåndsvarsel om vedtak om tilskuddssats for 2017 til private barnehager i Fauske. Fauske kommune har vedtatt at driftstilskuddssatsene for ordinære private barnehager er kroner 184 895,- per heltidsplass for barn 0-2 år og kroner *88 166,-* for barn 3-6 år i *2017.*

I beregningen som ligger til grunn for tilskuddssatsen, har vi brukt makspris for foreldrebetaling i forslaget til statsbudsjett. Maksprisen for foreldrebetaling fastsettes endelig i statsbudsjettet. Vi tar forbehold om at vedtaket kan bli omgjort, hvis endelig makspris avviker fra foreslått makspris, jf. forvaltningsloven § 35 siste ledd.

Om klageadgang

Du kan klage på vedtaket. Hvis du vil klage, er fristen tre uker fra du har mottatt vedtaket. Mer informasjon om hvordan du klager, finner du til slutt under overskriften klage.

Rettslig grunnlag for satsberegningen

Kommunens tilskudd til private barnehager er regulert av barnehageloven § 14 og forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager (forskriften).

Kommunen skal fatte vedtak om satser til private barnehager i kommunen innen 31. oktober i året før tilskuddsåret etter forskriften § 9. Det er kommunens faktiske driftsutgifter og barnetallet i egne ordinære barnehager fra to år før tilskuddsåret, jf. § 3, som skal legges til grunn i beregningen av satsene.

Når kommunen har funnet brutto ordinære driftsutgifter i kommunale barnehager i regnskapsåret, skal den legge til et pensjonspåslag etter § 4 og et administrasjonspåslag i samsvar med § 5. Pensjonsutgifter inkludert arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiften i kommunens ordinære barnehager, skal trekkes fra i beregningen av driftstilskudd. Årsaken er at det skal beregnes et eget påslag for pensjonsutgifter. Også utgifter til administrasjon skal trekkes ut, da det skal beregnes et eget påslag for administrasjonsutgifter.

Pensjonspåslaget skal utgjøre 13 prosent av lønnsutgiftene, fratrukket pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiften. Administrasjonspåslaget skal være 4,3 prosent av brutto driftsutgifter.

Kommunen skal også prisjustere driftsutgiftene med kommunal deflator for året før tilskuddsåret og kommunal deflator for tilskuddsåret, jf. § 10. Slik tas det hensyn til pris- og kostnadsveksten i kommunesektoren frem til og med tilskuddsåret.

Vi gjør oppmerksom at satsene til kapitaltilskuddet fastsettes av Kunnskapsdepartementet i forskriften § 6.

Det er fastsatt følgende satser for kapitaltilskudd til private ordinære barnehager for 2017:

Byggeår	Tilskuddssats per plass
Til og med 2008	8 600
2009-2011	14 400
2012-2014	16 800
2015-2017	20 900

Begrunnelse for satsvedtaket – beregning av driftstilskuddssatser til private ordinære barnehager

Driftsutgifter

Kommunen skal beregne driftstilskuddet ut fra «gjennomsnittlige driftsutgifter per heltidsplass i tilsvarende kommunale barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter», jf. forskriften § 3 første ledd. Grunnlaget for beregningen er kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret. Det er kommunens faktiske driftsutgifter til barnehage som skal være med i beregningen.

Pensjonspåslag

Etter forskriften § 4 første ledd skal kommunen gi et påslag for pensjonsutgifter på 13 prosent av lønnsutgiftene i de kommunale ordinære barnehagene, fratrukket pensjonsutgift og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgiften. KOSTRA art 010 – 089 er lagt til grunn for beregning av pensjonspåslaget.

Administrasjonspåslag

Kommunen skal gi et påslag for administrasjonsutgifter på 4,3 prosent av faktiske brutto driftsutgifter, medberegnet pensjonspåslaget etter § 4.

Brutto driftsutgifter er her faktiske brutto driftsutgifter i kommunale barnehager, fratrukket administrasjonsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på pensjonsutgifter, samt utgifter til særskilt tilrettelegging.

Prisjustering av driftsutgifter, pensjonspåslag og administrasjonspåslag

I og med at grunnlaget for tilskuddssatsene baserer seg på utgifter to år tilbake tid for år *2015*, må dette prisjusteres med kommunal deflator for både *2016* og *2017*. I Nasjonalbudsjettet for 2017 er kommunal deflator henholdsvis 2,6 prosent og 2,5 prosent for *2016* og 2017.

Forskriften § 10 regulerer prisjustering av grunnlaget for tilskuddssatsene med kommunal deflator i tilskuddsberegningen.

Oppholdstimer og heltidsplasser – små og store barn

Forskriften § 3 tredje ledd slår fast at kommunen skal beregne antallet heltidsplasser i ordinære kommunale barnehager. Dette kan gjøres på to måter. Kommunen kan enten beregne antallet heltidsplasser i kommunale beregne med egne tellinger gjennom regnskapsåret eller med bruk av et vektet gjennomsnitt av årsmeldingen fra året før regnskapsåret og årsmeldingen fra regnskapsåret.

Fauske kommune har valgt å beregne barnetallet i de kommunale barnehagene ut fra egne tellinger gjennom regnskapsåret.

Ved egne telling er barn som fyller tre år i regnskapsåret regnet som under tre år i regnskapsårets sju første måneder (våren), og over tre år i årets fem siste måneder (høsten). Kommunen har tatt hensyn til at det skjer endringer i barnetallet i barnehagene ved oppstart av nytt barnehageår i august.

Ved beregning er det tatt utgangspunkt i ordinære driftsutgifter i den enkelte barnehage knyttet til KOSTRA funksjon 201 Førskole og KOSTRA funksjon 221 Førskolelokaler og skyss. Beregningsgrunnlaget og utregningen ble gjennomgått på møte med private barnehager 20.oktober 2016 og ligger også som vedlegg i saken.

Tilskuddssats for tilskudd til driftsutgifter i *2017*

Beregnet tilskuddssats for drift		
	Per heltidsplass	**Per oppholds-time**
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år	184 895	85,60
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år	88 166	40,82

Klage

Du kan klage på vedtaket. Hvis du vil klage, er fristen tre uker fra du har mottatt vedtaket. En klage må nevne hvilken endring du ønsker, og bør være skriftlig. Du bør også begrunne klagen. Du sender klagen til kommunen. Dersom vi ikke er enig i klagen din og ikke omgjør vedtaket fullt ut, vil vi sende klagen til fylkesmannen i fylket, som er endelig klageinstans.

Du har, men noen få unntak, rett til å se dokumentene i saken.

Du kan la en advokat eller en annen fullmektig bistå og representere deg på alle trinn i saken. En annen fullmektig kan være hvilken som helst myndig person eller en organisasjon som du er medlem av. Fullmektig som ikke er advokat må fremlegge skriftlig fullmakt.

Fristen for å klage på et enkeltvedtak er bestemt i forvaltningsloven § 29. Reglene for å se dokumenter i saken finner du i forvaltningsloven §§ 18 og 19. Forvaltningsloven § 12 sier at du kan bruke en fullmektig.

Fylkesmannen er klageinstans, jf. forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager jf. barnehageloven § 14, jf. § 9 a. Klagen sendes til kommunen for forberedende klagesaksbehandling.

Med vennlig hilsen

Inger-Lise Evenstrøm
Enhetsleder Enhet barnehage

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Vedlegg:
2016 lokale retningslinjer for Fauske kommune
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 utregning vedlegg 1
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 221
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 201
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 barnetall 2015
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 funksjon 201 detaljert
beregning tilskudd ikke-kommunale barnehager 2017 beregning uten pensjon

Kopi til

Line T. Wemberg	Innfordringskonsulent	Økonomiavdeling

Lokale retningslinjer knyttet til forskrift om likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager

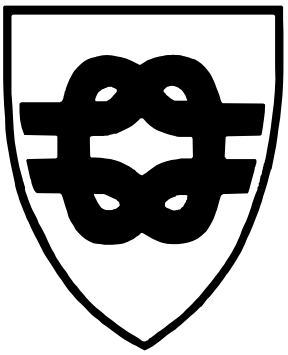

Fauske kommune

Vedtatt i K-sak 60/16

For utbetalinger av driftstilskudd til ikke-kommunal barnehager er det gjeldende forskrift gitt av departementet samt barnehageloven § 14, § 14a og § 16a som gjelder.

Fauske kommune kan i følge forskriftens § 12 vedta lokale retningslinjer som bestemmer at de private barnehagene skal rapportere om antall barn, barnas alder og oppholdstid ved flere tidspunkter i tilskuddsåret, og hva som skal til for at tilskuddet skal endres i løpet av året. Lokale retningslinjer skal fastsettes før tilskuddsåret begynner.

Forskriften gjelder godkjente ikke-kommunale barnehager. Kommunen har plikt til å yte tilskudd til ordinære godkjente ikke-kommunale barnehager, forutsatt at barnehagen har søkt om godkjenning før barnehagesektoren er blitt rammefinansiert.
Godkjente ikke-kommunale barnehager skal behandles likeverdig med kommunale barnehager i forhold til offentlig tilskudd.
Kommunens finansieringsplikt begrenser seg til det antall barn det er plass til innenfor barnehagens godkjenning, og som er omfattet av den ikke-kommunale barnehagens opptakskriterier.

Oversikt over barnehagene som omfattes av forskriften i Fauske kommune:

- *Kvitre barnehage* *godkjent for 44 barn, dersom alle barna er o/ 3 år*
- *Medås gårdsbarnehage* *godkjent for 106 barn, dersom alle barna er o/ 3 år*
- *Lyngheia barnehage* *godkjent for 90 barn, dersom alle barna er o/ 3 år*
- *Stemland gårdsbarnehage* *godkjent for 42 barn, dersom alle barna er o/ 3 år*
- *Fauske idrettsbarnehage* *godkjent for 42 barn, dersom alle barna er o/ 3 år*

Minimumssatser gjeldende for finansiering av ikke-kommunale barnehager fra 01.01.2011

Fra Januar 2011 – juli 2011	88 %
Fra August 2011 – juli 2012	91 %
Fra August 2012 – Juli 2013	92 %
Fra August 2013 – juli 2013	94 %
Fra august 2013 – juli 2014	96 %
Fra august 2014 – desember 2015	98 %
Januar 2016 - >	100 %

Ved beregning av det samlede tilskuddet til ordinær drift skal utgangspunktet være den gjennomsnittlige finansieringen av tilsvarende kommunale barnehager. Det er en direkte sammenheng mellom driftsnivået i kommunale og ikke-kommunale barnehager. Alle kostnader til ordinær drift av alle kommunens egne, tilsvarende barnehager tas med i beregningsgrunnlaget. Kostnadene som legges til grunn er tjeneste 201 ordinær barnehagedrift og 221 førskolelokaler og skyss.

Grunnlaget for beregningen er kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret indeksregulert med kommunal deflator. Det fattes eget vedtak om tilskuddssats til drift j.fr. forskriften § 9

Tilskuddssatsen beregnes ut fra følgende kriterier:

- *Beregningen av antall heltidsplasser i kommunale barnehager foretas på bakgrunn av opplysninger liggende i Hypernet, og beregning er i samsvar med forskriftens § 3 som omhandler driftstilskudd til ordinære barnehager*

<u>Rapportering av barn i ikke-kommunale barnehager</u>
Kommunen kan .j.fr. § 12 i forskriften bestemme hyppigheten på rapporteringer i lokale retningslinjer. Det rapporteres følgende i Fauske kommune:

- *pr 15/12 rapportering BASIL, barnehagens årsmelding*
- *Ikke-kommunale barnehager er forpliktet til å holde barnetallet i Hypernet oppdatert til en hver tid, da utbetaling av tilskudd baserer seg på lister hentet ut her fra.*
- *Oppdaterte barnelister hentes ut pr den 1. i utbetalingsmåneden for tilskudd, og utbetaling skjer forskuddsvis og kvartalsvis ut fra faktisk barnetall.*
- *Barnetall for august settes lik barnetall pr 1. september*

Vedtak og utbetaling av tilskudd skjer etter følgende modell i Fauske kommune, dette er i samsvar med Forskriften § 1 2.ledd «*Kommunen skal uten ugrunnet opphold fatte nytt vedtak om tilskudd til private barnehager hvis det følger av lokale retningslinjer eller det foreligger store aktivitetsendringer etter § 12.*»: Hvert kvartal fattes nye vedtak som tar høyde for endring i barnetallet j.fr. §§ 1 og 12

Utbetaling 15.januar	***Utbetaling 15.april***	***Utbetaling 15.juli***	***Utbetaling 15.oktober***
Forskuddsbetaling for januar – mars basert på barnetall pr den 1. i hver av månedene. (tallene hentes fra hypernet den 1.. i utbetalingsmåneden)	*Forskuddsbetaling for april – juni basert på barnetall pr den 1. i hver av månedene. (tallene hentes fra hypernet den 1.. i utbetalingsmåneden)*	*Forskuddsbetaling for juli – september basert på barnetall pr den 1. i hver av månedene. (tallene hentes fra hypernet den 1. i utbetalingsmåneden)*	*Forskuddsbetaling for oktober – desember basert på barnetall pr den 1. i hver av månedene. (tallene hentes fra hypernet den 1.. i utbetalingsmåneden)*

Disse retningslinjene gjøres gjeldende inntil nye retningslinjer vedtas, eller vedtaket oppheves.

Beregning tilskuddssats for 2017

Brutto driftskostnader kommunale barnehager 2015		
Funksjon 201 inkl. 13 % påslag pensjon og arbeidsgiveavgift	26 221 847	
Funksjon 221 inkl. 13 % påslag pensjon og arbeidsgiveravgift	2 506 159	
Faktiske brutto driftskostnader i kommunale barnehager 2014	**28 728 006**	
Administrasjonskostnader	1 235 304	4,3 %
sum brutto driftskostnader og administrasjonskostnader 2014	**29 963 310**	
Kommunal deflator 2016	779 046	2,6 %
Kommunal deflator 2017	768 559	2,5 %
Sum brutto driftskostnader etter justering	**31 510 915**	

y

ANTALL BARN, OPPHOLDSTIMER OG HELTIDSPLASSER I KOMMUNALE BARNEHAGER

	Gj.nittlig opph.ti	Antall barn	Oppholdstime	Vektet oppholdstimer		
0-2 år, 0-8 t/uke	6	-	0	0	**1,8**	Barn 0-2 år vektes med en faktor
0-2 år, 9-16 t/uke	13	-	0	0		for å ta høyde for at småbarnsplasser er mer kostnadskrevende enn storbarnsplasser.
0-2 år, 17-24 t/uke	21	2,08	2 100	3780	**48**	Barnehagene er åpne 11 måneder i året
0-2 år, 25-32 t/uke	29	-	0	0		Tilsvarer spesifisert antall uker pr år
0-2 år, 33-40 t/uke	37	-	0	0		
0-2 år, 41+ t/uke	45	68,50	147960	266328	**45**	Gjennomsnitlig heltidsplass
3-6 år, 0-8 t/uke	6	-	0	0		
3-6 år, 9-16 t/uke	13	-	0	0		
3-6 år, 17-23 t/uke	21	4,42	4452	4452		*barn regnes som små til og med juli det året de fyller 3 år*
3-6 år, 25-32 t/uke	29	-	0	0		
3-6 år, 33-40 t/uke	37	-	0	0		
3-6 år, 41+ t/uke	45	133,50	288360	288360		
Antall små barn		70,58	150060	270108		
Antall store barn		137,92	292812	292812		
Totalt antall barn		208,50	442872	562920		

Beregning av heltidsplasser	Oppholds-timer pr år	Heltids-plasser	Vektet heltids-plasser		
Antall små heltidsplasser	150 060	69	125		
Antall store heltidsplasser	292 812	136	136		
Totalt	442 872	205	261		
Fordelte kostnader små og store barn					
Barn 0-2 år	15 120 000				
Barn 3-6 år	16 390 915				
Sum	31 510 915				
Foreldrebetaling	6 157 151			**2730**	Foreldrebetaling pr måned
				2655	Foreslått sats for 2016
Kostpenger 2015	529 513				
Kommunal deflator 2016	13 767				
Kommunal deflator 2017	13 582				
Totalt kostpenger etter omregning	556 862				
sum Kostpenger og foreldrebetaling	**6 714 013**				
Foreldrebetaling 2017 og kostpenger 2015, barn 0-2 år	2 274 935				
Foreldrebetaling 2017 og kostpenger 2015, barn 3-6 år	4 439 079				
sum	6 714 013				
offentlig finansiering barn 0-2 år	12 845 065				
Offentlig finansiering barn 3-6 år	11 951 837				

Beregnet tilskuddssats for drift ordinære private barnehager 2017

	Per heltidsplass	Per oppholds-time
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år	184 895	85,60
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år	88 166	40,82

Nasjonal sats 2017

	Per heltidsplass
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år inkl. adm	199 800
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år inkl. adm	96 300

Satser for kapitaltilskudd til private ordinære barnehager 2017

Byggeår	Tilskuddssats per plass
Til og med 2008	8 600
2009-2011	14 400
2012-2014	16 800
2015-2017	20 900

			Regnskap 2 015	
Ansvar:		3 RENHOLD		
Funksjon:		221 BARNEHAGELOKALER		
	1010	FAST LØNN	-15 306	
	1017	Ubekvemstillegg	293	
	1018	Lønn vakante stillinger	94 192	
	1020	VIKARER	34 317	
	1022	Vikar ved sykdom	25 396	
	1023	Vikar ved ferie	49 768	
	1030	EKSTRAHJELP	25 360	
	1040	OVERTID	19 639	
	1075	LØNN RENHOLD	481 629	
	1090	PENSJONER	51 584	
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	442	
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	9 459	
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	36 422	
	1120	RENHOLDSARTIKLER	53 989	
	1129	ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER	-4 017	
	1260	RENHOLDSTJENESTER	5 823	
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	18 970	
	1710	REFUSJON SYKEPENGER	-114 384	
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-18 970	
		Sum ansvar: 3 RENHOLD	**754 605**	
Ansvar:		4 DRIFT		
Funksjon:		221 BARNEHAGELOKALER		
	1010	FAST LØNN	243 799	
	1040	OVERTID	906	5,10 %
	1090	PENSJONER	5 578	
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	309	13 %
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	4 017	5,1 %
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	12 599	
	1125	KLÆR OG SKO	3 351	
	1165	ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSER	1 647	
	1180	ENERGI	310 230	
	1188	VAKT/ALARMTJENESTER	7 655	
	1195	AVGIFTER, GEBYRER, LISENSER M.V.	166 737	
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	2 027	
	1230	BYGGETJENESTER, VEDLIKEHOLD OG NYBYGG	89 606	
	1231	VEDLIKEHOLD UTEAREALER	29 214	
	1240	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER	22 967	
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	77 472	
	1621	Div.inntekter	-3 365	
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-77 472	
		Sum ansvar: 4 DRIFT	**897 277**	
Ansvar:		5 VEDLIKEHOLD		
Funksjon:		221 BARNEHAGELOKALER		

	1070	LØNN VEDLIKEHOLD	274 285
	1090	PENSJONER	3 510
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	2 223
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	8 582
	1195	AVGIFTER, GEBYRER, LISENSER M.V.	117
	1230	BYGGETJENESTER, VEDLIKEHOLD OG NYBYGG	435 056
	1231	VEDLIKEHOLD UTEAREALER	54 170
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	122 307
	1621	Div.inntekter	-78 160
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-122 307
		Sum ansvar: 5 VEDLIKEHOLD	**699 782**

Ansvar:		6 UTVIKLING	
Funksjon:		221 BARNEHAGELOKALER	
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	23 660
	1230	BYGGETJENESTER, VEDLIKEHOLD OG NYBYGG	46 058
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	17 430
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-17 430
		Sum ansvar: 6 UTVIKLING	**69 718**

T O T A L T	2 421 382
Pensjonskostnader	77 122
5,1 % arbeidgiveravgift	3 933
Brutto totalt funksjon 201 med fratrekk av pensjor	2 340 327
13 % påslag pensjonskostnader	157 785
5,1 % påslag pensjonskostnader	8 047
Beregningsgrunnlag tilskudd 2016	**2 506 159**

Sum lønn	1 213 733
Sum pensjon	77 122
arbeidsgiveravgift	3 933
pensjonspåslag	157 785
arbeidsgiveravgift	8 047

Bruker: ILE 1

C:\Users\INGERL~1.EVE\AppData\Local\Temp\\xkost-a0-20161017120655.bmp,display(CLIP)

			Regnskap
			2 015
Område:		4 Oppvekst og kultur	
Enhet:		41 Barnehage	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1010	FAST LØNN	9 653 536
	1012	LØNN ASSISTENTER	10 229 554
	1014	LØNN UTOVER FASTE STILLINGSHJEMLER	110
	1016	LØNN EKSTERNT FINANSIERT	-
	1017	T-TRINNSTILLEGG	35 317
	1018	LØNN VAKANTE STILLINGER	15 277
	1019	DIVERSE TILLEGG	1 750
	1020	VIKARER	572 328
	1022	VIKAR VED SYKDOM	506 673
	1040	OVERTID	122 269
	1050	ANNEN LØNN OG TR.PL. GODTGJØRELSER	49 323
	1090	PENSJONER	2 222 575
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	56 563
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	388 091
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	1 234 792
	1100	KONTORMATERIELL	23 033
	1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	21 429
	1102	Div.innkjøp.utg. knyttet til foreldrebet/mat 25% mva	7 894
	1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	83 066
	1106	ARBEIDSMATERIELL	2 035
	1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	1 756
	1115	MATVARER	588 403
	1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	2 691
	1120	RENHOLDSARTIKLER	50 875
	1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	21 164
	1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	4 126
	1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	6 601
	1129	ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER	1 464
	1130	TELEFONUTGIFTER	52 676
	1131	PORTO	1 571
	1132	DATAKOMMUNIKASJON	96 998
	1142	TRYKKING/KOPIERING	11 820
	1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	55 987
	1160	KOST, OPPHOLD, REISEUTGIFTER	505
	1161	KM.GODTGJØRELSE	27 335
	1165	ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSER	5 400
	1167	KLESGODTGJØRELSE	61 178
	1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	11 761
	1179	IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	5 283
	1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	44 528
	1196	KONTINGENTER	-
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	87 670
	1201	EDB-UTSTYR	32 751

1203	BØKER	462
1210	KJØP AV TRANSPORTMIDLER	777
1225	LEASING MASKINER	26 444
1231	VEDLIKEHOLD UTEAREALER	244
1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	18 310
1240	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER	3 066
1241	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER EDB	648
1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	1 974 050
1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	213 816
1600	BRUKERBETALING ORD. KOMM. TJENESTER	-600
1602	OPPHOLDSBETALINGER	-5 730 576
1603	FORELDREBETALING MAT	-529 513
1621	DIVERSE INNTEKTER	-15 523
1627	KAFFEPENGER	-50 516
1630	HUSLEIEINNTEKTER	-1 500
1700	REFUSJONER FRA STATEN	-10 491
1710	REFUSJON SYKEPENGER	-1 998 883
1711	REFUSJON FØDSELSPENGER	-208 886
1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-213 816
1770	REFUSJONER FRA ANDRE (PRIVATE)	-93
1790	INTERNSALG (OVERFØRINGER)	-24 093
1810	ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	-40 579
	Sum tjeneste: 2010 FØRSKOLE	19 810 906
	Sum Barnehage netto	19 810 906
	Oppholdbetaling	-5 730 576
	Foreldrebetaling mat	-529 513
	Totalt	**-6 260 089**
	Sum barnehage brutto	**26 070 995**
	Pensjonskostnader kommunal barnehager	2 743 810
	Brutto barnehage med fratrekk av pensjon	23 327 185
	13 % påslag pensjonskostnader	2 754 198
	5,1 % påslag arbeidsgiveravgift pensjon	140 464
	Beregningsgrunnlag tilskudd 2016	**26 221 847**

Lønnsutgifter art 010-089	21 186 137	
Påslag private barnehager		
Pensjonspåslag	2 754 198	13 %
Arbeidsgiver avgift	140 464	5,1 %
Totalt	2 894 662	

Antall stillinger

Hauan barneh	5,5
Erikstad barne	6,5
Vestmyra barı	21,25
Sulitjelma bar	4,5
Valnesfjord ba	13
Totalt antall h	**50,75**

Kostnader kommunale barnehager	
PENSJONER	2 222 575
PENSJONSPREMIE AFP	388 091
Arbeidsgiveravgift pensjon	133 144
Totalt	**2 743 810**

Kommunens egen pensjonsu

kr 54 065

ıtgift pr heltidsstiling

Grunnlag regnskapssats - tall pr mnd

Barnetall pr januar

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke		1				1
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		18	10	6	26	5
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		3	1		2	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		32	17	18	57	10
Antall små bar	0	19	10	6	26	6
Antall store ba	0	35	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	54	28	24	85	16

Barnetall pr februar

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke		1	1			1
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		18	10	6	26	7
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		3	1		2	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		32	17	18	57	10
Antall små bar	0	19	11	6	26	8
Antall store ba	0	35	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	54	29	24	85	18

Barnetall pr mars

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke		**1**	1			**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**19**	**12**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**3**	1		**2**	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**32**	**17**	**18**	**57**	**10**
Antall små bar	0	20	13	6	26	8
Antall store ba	0	35	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	55	31	24	85	18

Barnetall pr april

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke						**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**19**	**12**	**7**	**27**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**3**	1		**2**	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**32**	**17**	**18**	**57**	**10**
Antall små bar	0	19	12	7	27	8
Antall store ba	0	35	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	54	30	25	86	18

Barnetall pr mai

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						

0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke						**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**20**	**12**	**7**	**27**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**3**	1		**3**	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**17**	**18**	**57**	**10**
Antall små bar	0	20	12	7	27	8
Antall store ba	0	36	18	18	60	10
Totalt antall ba	0	56	30	25	87	18

Barnetall pr juni

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke						**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**20**	**12**	**7**	**27**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**	1		**4**	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**17**	**18**	**55**	**10**
Antall små bar	0	20	12	7	27	8
Antall store ba	0	34	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	54	30	25	86	18

Barnetall pr juli

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke						**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**20**	**10**	**7**	**27**	**7**

3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**	1		**4**	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**17**	**18**	**55**	**10**
Antall små bar	0	20	10	7	27	8
Antall store ba	0	34	18	18	59	10
Totalt antall ba	0	54	28	25	86	18

Barnetall pr august

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke					**1**	**2**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**16**	**10**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**			1	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		***33***	**16**	**18**	**53**	**12**
Antall små bar	0	16	10	6	27	9
Antall store ba	0	34	16	18	54	12
Totalt antall ba	0	50	26	24	81	21

Barnetall pr september

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke					**1**	**2**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**16**	**10**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**			1	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						

3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**16**	**18**	**53**	**12**
Antall små bar	0	16	10	6	27	9
Antall store ba	0	34	16	18	54	12
Totalt antall ba	0	50	26	24	81	21

Barnetall pr oktober

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke					**1**	**2**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**17**	**10**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**			1	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**16**	**18**	**54**	**12**
Antall små bar	0	17	10	6	27	9
Antall store ba	0	34	16	18	55	12
Totalt antall ba	0	51	26	24	82	21

Barnetall pr november

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke					**1**	**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**18**	**10**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**			1	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**17**	**18**	**54**	**12**
Antall små bar	0	18	10	6	27	8
Antall store ba	0	34	17	18	55	12
Totalt antall ba	0	52	27	24	82	20

Barnetall pr desember

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uke						
0-2 år, 9-16 t/uke						
0-2 år, 17-24 t/uke					1	**1**
0-2 år, 25-32 t/uke						
0-2 år, 33-40 t/uke						
0-2 år, 41+ t/uke		**19**	**10**	**6**	**26**	**7**
3-6 år, 0-8 t/uke						
3-6 år, 9-16 t/uke						
3-6 år, 17-23 t/uke		**1**			1	
3-6 år, 25-32 t/uke						
3-6 år, 33-40 t/uke						
3-6 år, 41+ t/uke		**33**	**17**	**18**	**54**	**12**
Antall små bar	0	19	10	6	27	8
Antall store ba	0	34	17	18	55	12
Totalt antall ba	0	53	27	24	82	20

Barnetall beregning gjennomsnitt 2015 - grunnlag for beregning sats

Inndeling i store/små for år 2015 (barn født i 2012 er små t.o.m juli):

Årsklasse	Kosmo	Valnesfjord	Erikstad	Hauan	Vestmyra	Sulis
0-2 år, 0-8 t/uk	0	0	0	0	0	0
0-2 år, 9-16 t/u	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0-2 år, 17-24 t	0,00	0,25	0,17	0,00	0,42	1,25
0-2 år, 25-32 t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0-2 år, 33-40 t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
0-2 år, 41+ t/u	0,00	18,33	10,67	6,33	26,33	6,83
3-6 år, 0-8 t/uk	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3-6 år, 9-16 t/u	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3-6 år, 17-23 t	0,00	1,83	0,58	0,00	2,00	0,00
3-6 år, 25-32 t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3-6 år, 33-40 t	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
3-6 år, 41+ t/u	0,00	32,67	16,75	18,00	55,25	10,83
Antall små bar	0,00	18,58	10,83	6,33	26,75	8,08
Antall store ba	0,00	34,50	17,33	18,00	57,25	10,83
Totalt antall ba	0,00	53,08	28,17	24,33	84,00	18,92

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
2	1
0	0
0	0
65	60
0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
134	124
67	61
140	130
207	191

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
3	2
0	0
0	0
67	60
0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
134	124
70	62
140	130
210	192

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
3	2
0	0
0	0
70	63
0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
134	124
73	65
140	130
213	195

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
1	0
0	0
0	0
72	65
0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
134	124
73	65
140	130
213	195

Alle	Alle eks Sulis
0	0

0	0
1	0
0	0
0	0
73	66
0	0
0	0
7	7
0	0
0	0
135	125
74	66
142	132
216	198

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
1	0
0	0
0	0
73	66
0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
133	123
74	66
139	129
213	195

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
1	0
0	0
0	0
71	64

0	0
0	0
6	6
0	0
0	0
133	123
	0
72	64
139	129
211	193

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
3	1
0	0
0	0
65	58
0	0
0	0
2	2
0	0
0	0
132	120
68	59
134	122
202	181

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
3	1
0	0
0	0
65	58
0	0
0	0
2	2
0	0
0	0

132	120
68	59
134	122
202	181

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
3	1
0	0
0	0
66	59
0	0
0	0
2	2
0	0
0	0
133	121
69	60
135	123
204	183

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
2	1
0	0
0	0
67	60
0	0
0	0
2	2
0	0
0	0
134	122
69	61
136	124
205	185

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0	0
2	1
0	0
0	0
68	61
0	0
0	0
2	2
0	0
0	0
134	122
70	62
136	124
206	186

Alle	Alle eks Sulis
0	0
0,00	0,00
2,08	0,83
0,00	0,00
0,00	0,00
68,50	61,67
0,00	0,00
0,00	0,00
4,42	4,42
0,00	0,00
0,00	0,00
133,50	122,67
70,58	62,50
137,92	127,08
208,50	189,58

			Regnskap
			2 015
Område:		4 Oppvekst og kultur	
Enhet:		41 Barnehage	
Avdeling:		411 Hauan Barnehage	
Ansvar:		2430 HAUAN OPPVEKSTSENTER, BARNEHAGE	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1010	FAST LØNN	1 381 965
	1012	LØNN ASSISTENTER	841 911
	1017	T-TRINNSTILLEGG	22 271
	1018	LØNN VAKANTE STILLINGER	15 277
	1020	VIKARER	38 663
	1022	VIKAR VED SYKDOM	505 863
	1040	OVERTID	3 399
	1050	ANNEN LØNN OG TR.PL. GODTGJØRELSER	11 581
	1090	PENSJONER	300 201
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	6 876
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	51 749
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	157 121
	1100	KONTORMATERIELL	5 699
	1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	4 735
	1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	20 178
	1106	ARBEIDSMATERIELL	1 910
	1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	398
	1115	MATVARER	66 658
	1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	1 145
	1120	RENHOLDSARTIKLER	11 181
	1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	2 575
	1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	1 143
	1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	1 838
	1130	TELEFONUTGIFTER	9 972
	1131	PORTO	-
	1132	DATAKOMMUNIKASJON	11 337
	1142	TRYKKING/KOPIERING	1 798
	1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	2 021
	1161	KM.GODTGJØRELSE	2 868
	1167	KLESGODTGJØRELSE	8 210
	1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	-
	1179	IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	1 012
	1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	4 904
	1196	KONTINGENTER	-
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	24 809
	1201	EDB-UTSTYR	6 934
	1225	LEASING MASKINER	-
	1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	6 350
	1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	23 634
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	35 045
	1600	BRUKERBETALING ORD. KOMM. TJENESTER	-600
	1602	OPPHOLDSBETALINGER	-677 318
	1603	FORELDREBETALING MAT	-67 370

	1621	DIVERSE INNTEKTER	-3 000
	1710	REFUSJON SYKEPENGER	-473 961
	1711	REFUSJON FØDSELSPENGER	-35 196
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-35 045
	1770	REFUSJONER FRA ANDRE (PRIVATE)	-93
	1810	ANDRE STATLIGE OVERFØRINGER	-40 579
		Sum tjeneste: 2010 FØRSKOLE	2 260 070
		Sum avdeling: 411 Hauan Barnehage	**2 260 070**

Avdeling:		412 Kosmo Barnehage	
Ansvar:		2530 KOSMO OPPV.SENTER - BARNEHAGE	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1602	OPPHOLDSBETALINGER	-12 896
	1603	FORELDREBETALING MAT	-1 310
		Sum tjeneste: 2010 FØRSKOLE	-14 206
		Sum avdeling: 412 Kosmo Barnehage	**-14 206**

Avdeling:		413 Sulitjelme barnehage	
Ansvar:		2630 SULITJELMA OPPVEKSTSENTER, BARNEHAGE	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1010	FAST LØNN	1 013 978
	1012	LØNN ASSISTENTER	949 052
	1016	LØNN EKSTERNT FINANSIERT	-
	1020	VIKARER	52 780
	1040	OVERTID	29 335
	1050	ANNEN LØNN OG TR.PL. GODTGJØRELSER	25 000
	1090	PENSJONER	218 851
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	5 908
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	37 522
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	128 087
	1100	KONTORMATERIELL	2 390
	1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	4 572
	1102	Div.innkjøp.utg. knyttet til foreldrebet/mat 25% mva	408
	1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	6 176
	1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	64
	1115	MATVARER	43 446
	1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	-
	1120	RENHOLDSARTIKLER	2 438
	1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	904
	1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	-
	1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	-
	1130	TELEFONUTGIFTER	4 752
	1131	PORTO	80
	1132	DATAKOMMUNIKASJON	10 078
	1142	TRYKKING/KOPIERING	596
	1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	9 870
	1161	KM.GODTGJØRELSE	17 309
	1165	ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSER	1 800
	1167	KLESGODTGJØRELSE	5 089
	1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	2 269

1179	IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	1 500
1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	4 197
1196	KONTINGENTER	-
1200	INVENTAR OG UTSTYR	10 235
1201	EDB-UTSTYR	7 785
1225	LEASING MASKINER	6 326
1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	18
1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	261 040
1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	19 440
1602	OPPHOLDSBETALINGER	-490 629
1603	FORELDREBETALING MAT	-43 658
1627	KAFFEPENGER	-
1710	REFUSJON SYKEPENGER	-32 151
1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-19 440
	Sum avdeling: 413 Sulitjelme barnehage	**2 297 415**

Avdeling:	414 Valnesfjord barnehage	
Ansvar:	2730 VALNESFJORD OPPV.SENTER - BARNEHAGE	
Tjeneste:	2010 FØRSKOLE	
1010	FAST LØNN	2 377 198
1012	LØNN ASSISTENTER	2 547 636
1020	VIKARER	292 447
1022	VIKAR VED SYKDOM	809
1040	OVERTID	59 318
1090	PENSJONER	557 122
1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	15 055
1096	PENSJONSPREMIE AFP	96 478
1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	310 381
1100	KONTORMATERIELL	3 036
1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	3 318
1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	17 943
1106	ARBEIDSMATERIELL	125
1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	227
1115	MATVARER	157 243
1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	-
1120	RENHOLDSARTIKLER	9 162
1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	4 869
1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	738
1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	1 039
1129	ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER	797
1130	TELEFONUTGIFTER	10 619
1131	PORTO	551
1132	DATAKOMMUNIKASJON	20 155
1142	TRYKKING/KOPIERING	570
1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	10 535
1161	KM.GODTGJØRELSE	5 430
1165	ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSER	1 800
1167	KLESGODTGJØRELSE	15 549
1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	6 390
1179	IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	2 262

	1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	11 842
	1196	KONTINGENTER	-
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	27 014
	1201	EDB-UTSTYR	11 772
	1210	KJØP AV TRANSPORTMIDLER	777
	1225	LEASING MASKINER	6 056
	1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	2 259
	1240	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER	-
	1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	503 975
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	52 318
	1602	OPPHOLDSBETALINGER	-1 463 459
	1603	FORELDREBETALING MAT	-122 565
	1627	KAFFEPENGER	-9 655
	1630	HUSLEIEINNTEKTER	-250
	1710	REFUSJON SYKEPENGER	-376 297
	1711	REFUSJON FØDSELSPENGER	-116 430
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-52 318
		Sum avdeling: 414 Valnesfjord barnehage	**5 003 839**

Avdeling:		415 Vestmyra barnehage	
Ansvar:		2800 VESTMYRA BARNEHAGE	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1010	FAST LØNN	3 635 277
	1012	LØNN ASSISTENTER	4 331 347
	1017	T-TRINNSTILLEGG	13 047
	1019	DIVERSE TILLEGG	1 750
	1020	VIKARER	150 933
	1040	OVERTID	24 288
	1090	PENSJONER	857 284
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	20 498
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	149 959
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	461 856
	1100	KONTORMATERIELL	7 958
	1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	8 394
	1102	Div.innkjøp.utg. knyttet til foreldrebet/mat 25% mva	7 100
	1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	19 078
	1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	759
	1115	MATVARER	257 906
	1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	1 546
	1120	RENHOLDSARTIKLER	22 012
	1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	8 687
	1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	2 085
	1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	3 175
	1129	ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER	224
	1130	TELEFONUTGIFTER	19 926
	1131	PORTO	511
	1132	DATAKOMMUNIKASJON	44 550
	1142	TRYKKING/KOPIERING	3 902
	1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	20 816
	1160	KOST, OPPHOLD, REISEUTGIFTER	505

	1161	KM.GODTGJØRELSE	1 727
	1167	KLESGODTGJØRELSE	22 230
	1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	3 102
	1179	IKKE OPPG.PL. REISEUTGIFTER	509
	1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	17 793
	1196	KONTINGENTER	-
	1200	INVENTAR OG UTSTYR	10 930
	1201	EDB-UTSTYR	-
	1203	BØKER	462
	1225	LEASING MASKINER	14 062
	1231	VEDLIKEHOLD UTEAREALER	244
	1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	1 120
	1240	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER	3 066
	1241	SERVICEAVTALER OG REPERASJONER EDB	648
	1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	1 134 195
	1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	76 976
	1602	OPPHOLDSBETALINGER	-2 315 513
	1603	FORELDREBETALING MAT	-223 805
	1621	DIVERSE INNTEKTER	-9 523
	1627	KAFFEPENGER	-40 862
	1630	HUSLEIEINNTEKTER	-1 250
	1700	REFUSJONER FRA STATEN	-6 953
	1710	REFUSJON SYKEPENGER	-1 026 779
	1711	REFUSJON FØDSELSPENGER	-57 260
	1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-76 976
		Sum avdeling: 415 Vestmyra barnehage	**7 603 513**

Avdeling:		416 Erikstad barnehage	
Ansvar:		3230 ERIKSTAD OPPVEKSTSENTER - BARNEHAGE	
Tjeneste:		2010 FØRSKOLE	
	1010	FAST LØNN	1 245 119
	1012	LØNN ASSISTENTER	1 559 608
	1014	LØNN UTOVER FASTE STILLINGSHJEMLER	110
	1020	VIKARER	37 505
	1040	OVERTID	5 931
	1050	ANNEN LØNN OG TR.PL. GODTGJØRELSER	12 741
	1090	PENSJONER	289 117
	1092	GRUPPELIVSFORSIKRING OPPG.PL.	8 226
	1096	PENSJONSPREMIE AFP	52 383
	1099	ARBEIDSGIVERAVGIFT	177 347
	1100	KONTORMATERIELL	3 950
	1101	AVISER OG TIDSKRIFTER	410
	1102	Div.innkjøp.utg. knyttet til foreldrebet/mat 25% mva	387
	1105	UNDERVISNINGSMATERIELL	19 691
	1110	MEDISINSK FORBRUKSMATERIELL	308
	1115	MATVARER	63 151
	1116	BEVERTNING OG REPRESENTASJON	-
	1120	RENHOLDSARTIKLER	6 083
	1122	VELFERDSTILTAK ANSATTE	4 128
	1123	VELFERDSTILTAK BRUKERE	161

1127	ERKJENTLIGHETSGAVER	549
1129	ANNET FORBRUKSMATERIELL/RÅVARER	444
1130	TELEFONUTGIFTER	7 408
1131	PORTO	429
1132	DATAKOMMUNIKASJON	10 878
1142	TRYKKING/KOPIERING	4 956
1150	OPPLÆRING, KURS, STIPEND, IKKE OPPG.PL.	12 745
1161	KM.GODTGJØRELSE	-
1165	ANDRE OPPGAVEPL. GODTGJØRELSER	1 800
1167	KLESGODTGJØRELSE	10 100
1170	TRANSP/DRIFT EGNE TRANSPORTMIDLER	-
1186	PERSON/YRKESSKADEFORSIKRING	5 792
1196	KONTINGENTER	-
1200	INVENTAR OG UTSTYR	14 682
1201	EDB-UTSTYR	6 260
1232	VEDLIKEHOLD INVENTAR OG UTSTYR	8 563
1272	KJØP AV EKSTERNE VIKARTJENESTER	51 206
1429	MOMS, GENERELL KOMPENSASJONSORDN.	30 037
1602	OPPHOLDSBETALINGER	-770 761
1603	FORELDREBETALING MAT	-70 805
1621	DIVERSE INNTEKTER	-3 000
1700	REFUSJONER FRA STATEN	-3 538
1710	REFUSJON SYKEPENGER	-89 695
1711	REFUSJON FØDSELSPENGER	-
1729	REF. MOMS PÅLØPT I DRIFTSREGNSKAPET	-30 037
1790	INTERNSALG (OVERFØRINGER)	-24 093
	Sum tjeneste: 2010 FØRSKOLE	2 660 275
	Sum avdeling: 416 Erikstad barnehage	**2 660 275**

Netto totalt funksjon 201 inkl Sulitjelma	19 810 906

Beregning tilskuddssats for 2017 uten pensjon

Brutto driftskostnader kommunale barnehager 2014		
Funksjon 201 uten pensjonspåslag	23 327 185	
Funksjon 221 uten pensjonspåslag	2 340 327	
Faktiske brutto driftskostnader i kommunale barnehager 2014	**25 667 512**	
Administrasjonskostnader	1 103 703	4,3 %
sum brutto driftskostnader og administrasjonskostnader 2014	**26 771 215**	
Kommunal deflator 2015	776 365	2,9 %
Kommunal deflator 2016	743 785	2,7 %
		y
Sum brutto driftskostnader etter justering	**28 291 365**	

ANTALL BARN, OPPHOLDSTIMER OG HELTIDSPLASSER I KOMMUNALE BARNEHAGER

	Gj.nittlig opph.ti	Antall barn	Oppholdstime	Vektet oppholdstimer		
0-2 år, 0-8 t/uke	6	0,00	0	0	**1,8**	Barn 0-2 år vektes med en faktor
0-2 år, 9-16 t/uke	13	0,00	0	0		for å ta høyde for at småbarnsplasser er mer kostnadskrevende enn storbarnsplasser.
0-2 år, 17-24 t/uke	21	2,08	2100	3780	**48**	Barnehagene er åpne 11 måneder i året
0-2 år, 25-32 t/uke	29	0,00	0	0		Tilsvarer spesifisert antall uker pr år
0-2 år, 33-40 t/uke	37	0,00	0	0		
0-2 år, 41+ t/uke	45	68,50	147960	266328	**45**	Gjennomsnitlig heltidsplass
3-6 år, 0-8 t/uke	6	0,00	0	0		
3-6 år, 9-16 t/uke	13	0,00	0	0		
3-6 år, 17-23 t/uke	21	4,42	4452	4452		*barn regnes som små til og med juli det året de fyller 3 år*
3-6 år, 25-32 t/uke	29	0,00	0	0		
3-6 år, 33-40 t/uke	37	0,00	0	0		
3-6 år, 41+ t/uke	45	133,50	288360	288360		
Antall små barn		70,58	150060	270108		
Antall store barn		137,92	292812	292812		
Totalt antall barn		208,50	442872	562920		

Beregning av heltidsplasser	Oppholds-timer pr år	Heltids-plasser	Vektet heltids-plasser		
Antall små heltidsplasser	150 060	69	125		
Antall store heltidsplasser	292 812	136	136		
Totalt	442 872	205	261		
Fordelte kostnader små og store barn					
Barn 0-2 år	13 575 151				
Barn 3-6 år	14 716 214				
Sum	28 291 365				
Foreldrebetaling	5 987 999			2655	Foreldrebetaling pr måned
				2655	Foreslått sats for 2016
Kostpenger 2014	529 513				
Kommunal deflator 2015	15 356				
Kommunal deflator 2016	14 711				
Totalt kostpenger etter omregning	559 580				
sum Kostpenger og foreldrebetaling	**6 547 579**				
Foreldrebetaling 2016 og kostpenger 2014, barn 0-2 år	2 218 541				
Foreldrebetaling 2016 og kostpenger 2014, barn 3-6 år	4 329 038				
sum	6 547 579				
offentlig finansiering barn 0-2 år	11 356 610				
Offentlig finansiering barn 3-6 år	10 387 176				

Beregnet tilskuddssats for drift

	Per heltidsplass	Per oppholds-time
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år	163 470	75,68
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år	76 624	35,47
Kapitaltilskudd nasjonal sats 2017		

Drift og kapitaltilskudd 2017

Tilskuddssats drift, barn 0-2 år	163 470	75,68
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år	76 624	35,47

Nasjonal sats 2017

	Per heltidsplass	Per oppholds-time
Tilskuddssats drift, barn 0-2 år inkl. adm		
Tilskuddssats drift, barn 3-6 år inkl. adm		
Kapitaltilskudd nasjonal sats		

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34049 Arkiv sakID.: 16/11945	Saksbehandler: Heimtun, Trond

Sak nr.		Dato
071/16	Oppvekst- og kulturutvalg	24.11.2016
156/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Rehabilitering bassenggrop Fauske svømmehall

Rådmannens forslag til innstilling:

Det inngås kontrakt med firma etter konkurransegrunnlagets kriterier, basert på evaluering og forhandlinger.
Estimert ramme for kontrakt MNOK 3,5.

Tiltaket finansieres med låneopptak.

Vedlegg:

11.11.2016	Vedlegg 2 Omfangsbeskrivelse	1331545
11.11.2016	Vedlegg 1 Fauske svømmehall - utredning skader	1331546

Saksopplysninger og Sammendrag:

Fauske svømmehall ble renovert/nybygd i 2006, der bassenggrop og øvrig areal for badende ble etablert.
Fauske svømmehall fremsto som et pent og relativt moderne svømme-/badeanlegg som vil være til stor glede for Fauskes befolkning.
I 2011 ble det nødvendig med en utbedring i garderobedel etter en større vannskade som gjorde driften begrenset en periode. Selve bassengdelen av anlegget var ikke berørt av denne skaden.
Vinter/vår 2015 ble det oppdaget at det var enkelte fliser som begynte å slippe fra bassenggropen, først i relativt lite omfang, men dette eskalerte ut over sommeren 2015. Det ble forsøkt å utbedre disse skadene med å følge anbefalt måte for reparasjon av løse fliser i basseng. I første omgang syntes denne reparasjonsteknikken å fungere, og den var nødvendig for å forsøke å holde bassenget i drift, samt å kunne evnt finne en god måte å reparere bassenget på uten å stenge bassenget.
Senhøstes 2015 og vinter 2015/2016 kom det igjen til at enkelte fliser løsnet igjen, og det ble på nytt forsøkt utbedret med å lime flisene på samme måte som den tidligere anbefalte løsningen.
Nok en gang virket det som denne løsningen fungerte, men våren 2016 ble det på det rene at enda større deler av den grunne delen løsnet i større flak.

Det ble grundig utredet mulige årsaker, innhentet materiale fra lignende skader utarbeidet av SINTEF, og parallelt med dette begynt arbeidet med å lage en reparasjonsbeskrivelse.
Tidlig sommer 2016 ble det vurdert at faren for personskader, kutt og skjæring så stor, at det ble nødvendig å tappe ned bassenget. Det ble da mulig å inspisere bassenget mer grundig og finne årsaker, samt å finne en god reparasjonsmåte.
Norconsult (rammeavtaleleverandør) ble i denne fasen brukt som rådgiverhjelp siden de har god erfaring med lignende oppgaver fra bassengrelaterte skader.

Skadene i bassenggropen var tydelig begrenset til påstøpt del av bassenget, altså den grunne delen som var påstøpt ca 30 centimeter vannfast betong. Resterende del av bassenget var i all hovedsak uskadd. Etter rådgivers anbefaling, samt sett ut fra et ønske om å kunne holde kostnader på et lavest mulig nivå, ble det besluttet å kun ta med det grunne påstøpte område i bassenggropen.
Det ble utarbeidet et konkurransegrunnlag som ble utlyst i Doffin først i september med anbudsfrist 6. oktober 2016 klokken 1200.

Ved anbudsbefaring kom ingen firma, og ved anbudsåpning kom heller ingen tilbud inn, dette selv om 6 firma tok ut konkurransegrunnlaget fra Doffin.
I dette lå det da at det kom tilbakemelding på at ingen ville stå inne for kun å reparere den grunne delen der skadene var, nettopp siden hele bassenggropen var etablert på samme tidspunkt, og følgelig samme løsning var brukt. Basert på disse opplysninger ble det umiddelbart revidert konkurranseunderlaget og sendt ut på ny konkurranse i Doffin den 17. oktober 2016 med anbudsfrist 15. november 2016.
Konkurransegrunnlaget omfattet derfor hele bassenggropen begrenset til øverste flis mot gangareal.
Ved denne anbudsbefaring møtte ett firma, 6 firma tok ut konkurransedokumentene.

Saksbehandlers vurdering:
Konkurransen som har vært ute er en konkurranse med forhandlinger. Basert på tidsfristen for innlevering av denne sak til behandling i kommunestyret den 13. desember, var det ikke mulig å få gjennomført forhandlinger før saksdokument måtte leveres. Det er likevel satt en ramme for kostnader som er tatt med som grunnlag for vedtak. Ramme estimat er basert på erfaringstall fra lignende prosjekt i området.
Evalueringkriteria er 90% på pris og 10% på ferdigstillelse.

Geir Mikkelsen
rådmann

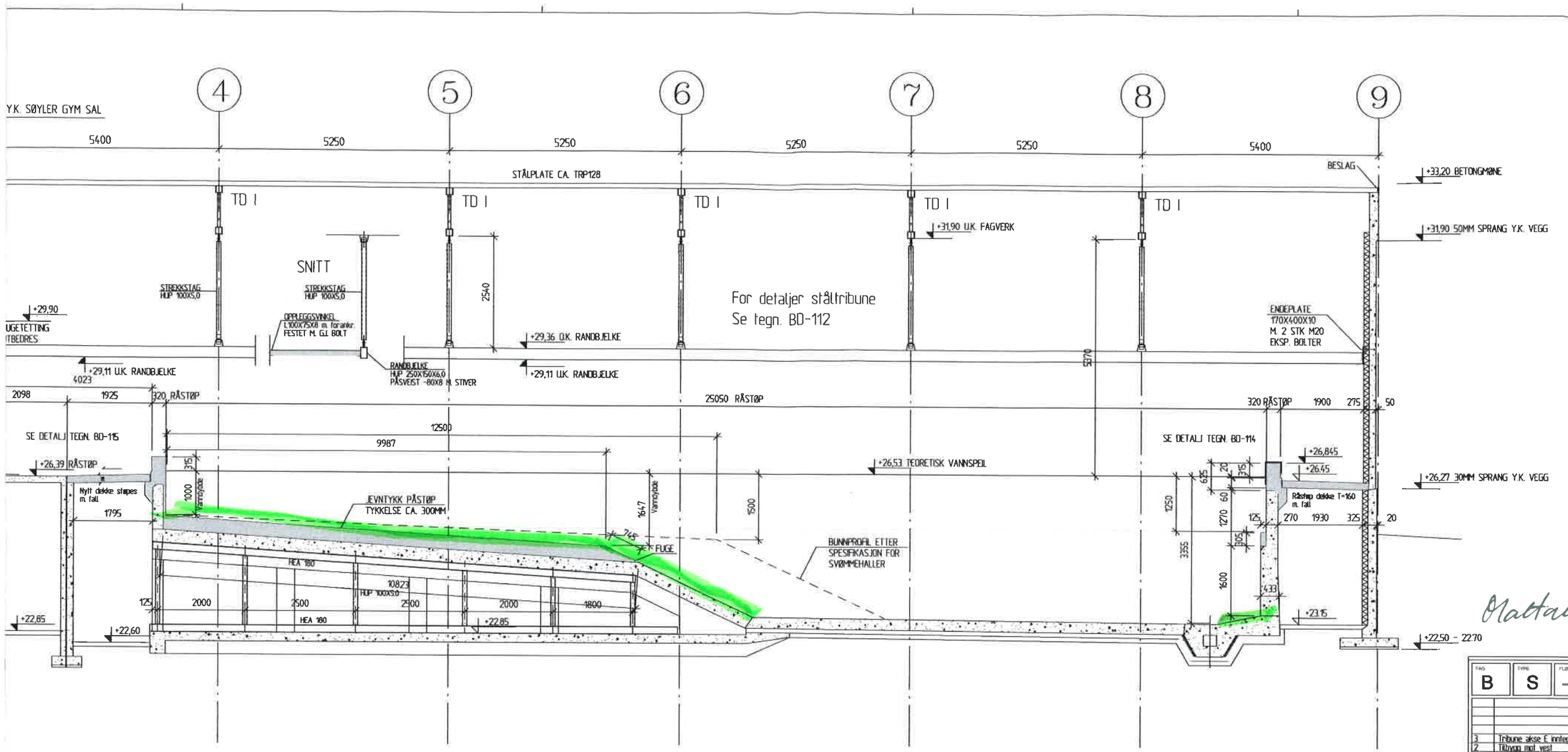

Godkjent 6/8

TAG	TYPE	FLØY	TEGNINGSNR.	REVISJON
B	S	-	105	3

REV.	REVISJON	DATO
3	Tribune akse E innfegnet	02.08.07
2	Tribuen mot vest	08.05.07
A	SOM ARBEIDSTEGNING	01.02.07

ARBEIDSTEGNING

FAUSKE
SVØMMEHALL

FAUSKE KOMMUNE

A TOTALPROSJEKT NORD AS
POSTBOKS 63 8201 FAUSKE
TLF: 75 64 94 71 FAX: 75 64 94 74
E-POST : totkurt@online.no

B SIV.ING. HANS KR. ELLINGSEN AS
P.B. 209 8251 ROGNAN
TLF: 75 69 07 17 FAX: 75 69 15 56
E-POST: hkelling@online.no

E SWECO GRØNER AS
JERNBANEVEIEN 85
TLF: 75 55 08 30 FAX: 75 55 08 31
E-POST: rune.berg@sweco.no

V JON OLAV GJERSKVÅL AS
STORGT. 39 8200 FAUSKE
TLF: 75 64 44 00 FAX: 75 64 62 60
E-POST: jon-olav.gjerskvaal@tdcnett.no

MÅL : 1:50	ALLE MÅL I : MM	SAKSBEH : HKE
	TEGNET AV : HKE	KONTROLL :
DATO : 10.05.06	PROSJEKTNR : 200515	GODKJENT :

TEGNING

SNITT V - V

TAG	TYPE	FLØY	TEGNINGSNR.	REVISJON
B	S	-	105	3

Til:	Trond Heimtun
Fra:	cra
Dato	2016-08-26

Fauske svømmehall - vurdering flisrehab 25 meters basseng

Viser til mottatt informasjon vedr omfang av fliser som er løsnet på bassengbunn, og fliser som er registrert bom i på vegg/ overgang bunn/vegg.

Flisene på gulv grunn del av basseng er løsnet i stort omfang, og det er registrert under befaring at flisene kommer opp som en «rygg»/bue i bassengets lengderetning. Dette kan være symptom på at det er deformasjon i betongunderlaget. Der hvor flisene har løsnet, så sitter det mest lim igjen på betongflaten, og lite på selve flisen. Det tyder på at vedheften mot betongen har vært bedre enn vedheften mot flisen. I følge mottatt FDV så er det i bunn og vegger benyttet flislim type PCI Nanolight. Det er ifølge mottatte opplysninger ikke utført undersøkelser/ prøvetaking for å avdekke årsak til løse fliser. Mulige årsaker kan være type flislim, deformasjon i betong, vannkvalitet vs limtype etc.

Å vurdere omfang av flis som bør skiftes bør sees i sammenheng med kostnadene til dette. Å skifte ut alle flisene i bassengkaret medfører betydelige kostnader, og vi ønsker å vurdere fordelene/ ulempene ved å ta utbedring i avgrensede områder.

Den grunne delen av bassengbunn, samt skrå ned mot dypet er helt tydelig utsatt for løse fliser, og må utbedres. Den dype delen av bassenget har pr nå ikke synlige løse fliser, og det er ikke opplyst om bom i disse etter at Fauske Eiendom fortok en gjennomgang av flisene, jf tilbakemelding fra Heimtun 24.august 2016. Det er opplyst om bom/ løse fliser i skrå del i overgang mellom vegg og bunn på kortvegg av basseng, dyp del. Her ble det registrert mellom 10-15 avmerkede fliser ved befaring 25.august 2016.

Bilde 1 og 2: Områder avmerket med rød strek, er der hvor vi foreslår det må skiftes flis, her er det registrert løse fliser, evnt. bom i fliser. Om det bør skiftes flis i større utstrekning på den dype delen, er en vurderingssak mhp kostnader.

Det er opplyst om sprekk/ brist veggfliser, og her er vi usikre på om dette medfører behov for utskifting. Det er ikke kartlagt hvorfor flisene sprekker, men det skyldes trolig bevegelser i underlaget som kan være konstruksjonsbetongen eller en påstøp eller avretting av underlaget.

Det skal ikke ha noen praktisk betydning mhp vanntetting, da vanntettingen skal ligge i betongen og ikke i flisene. Hvis skadene i flisene er av en slik art at brukere av bassenget kan skjære seg/ skade seg på disse, må man vurdere tiltak på flis-overflaten, typisk ved å slipe ned kantene i sprekken. Dersom flisene kan skiftes til en rimelig kostnad kan de selvsagt skiftes ut. Men det ligger selvsagt en risiko da for at skadene kommer igjen.

Vi anbefaler at de angitte områdene blir gjenstand for flisutskifting, og at man eventuelt vurderer ytterligere omfang under utskiftingsarbeidene i nært samarbeid med entreprenør.

Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
00	2016-08-26	Første utgave	Cecilie Amundsen	Pål Kjetil Eian	Cecilie Amundsen

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult AS som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34401 Arkiv sakID.: 16/12052	Saksbehandler: Amundsen, Kristian

Sak nr.		Dato
157/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Felles destinasjonsselskap i Salten

Rådmannens forslag til innstilling:

Fauske kommune inngår en avtale om et felles destinasjonsselskap i Salten.
Avtalen mellom destinasjonsselskapet og kommunen skal ha en utforming som ivaretar Fauske kommunes mål/strategier for utvikling av reiseliv/opplevelsesnæringer

- Hovedmålsettingen skal være å selge Salten som region.

- En styringsgruppe bestående av deltakende kommuner skal være rådgivende i hele prosessen.

- Det søkes Irisfondet og andre virkemidler om å få tilskudd til prosjektet også for år 2 og 3.

Vedlegg:

18.11.2016	Forslag til felles saksframlegg innholds- og økonomimodell destinasjonssamarbeid i Salten	1332202
18.11.2016	Destinasjonsstrategi Salten	1332201

Sammendrag:
Salten regionråd har med forankring i Saltenstrategiene 2012-2016 tatt initiativet til utforming av et prosjekt for en helhetlig organisering av reiselivsnæringa i Salten. Dette er i tråd med nasjonale føringer. Med bakgrunn i dette er det i regi av Salten regionråd utarbeidet en felles destinasjonsstrategi for Salten som kommunene i regionen har sluttet seg til.

Den vedtatte destinasjonsstrategien, bygger samlet på fire strategier og har som overskrift: Salten som reisemål mot 2025 med visjonen «strategien skal bidra til vekst, verdiskaping og opplevelser i i verdensklasse».
Visit Bodø har hatt prosjektansvaret og Fauske kommune har gjennom Fauna KF, vært representert i en rådgivende arbeidsgruppe ledet av Visit Bodø. Arbeidsgruppen ble opprettet juli 2016 og har gjennomført 1 møter så langt. Bakgrunnen for dannelsen av et felles destinasjonsselskap er at en samlet region behøver en langsiktig, systematisk og forutsigbar satsing på reiselivet for å lykkes som destinasjon.

De fire strategiene er:

1. Posisjonsstrategiene – oppnå en tydelig posisjon i de ulike kundegruppenes hukommelse.

2. Opplevelsesstrategi – skape verdi for de ulike kundegruppene gjennom tilpasning og opplevelse
3. Relasjons- og salgsstrategi – skape sterke, varige og gjensidige relasjoner mellom selgere og beslutningstakere i definerte målgrupper.
4. Destinasjonsservice – Salten skal oppleves som et trafikknutepunkt med god infrastruktur og servicekvalitet

Saksopplysninger:
Salten Regionråd har med forankring i Salten strategiene for 2012 – 2016, tatt initiativet til utforming av et prosjekt for en helhetlig organisering av reiselivsnæringen i Salten. Prosjektet har også sin bakgrunn i Nordland fylkeskommunes reiselivssatsing samt det nasjonale strukturprosjektet tilknyttet Nærings- og fiskeridepartementet. Visit Bodø har hatt prosjektansvaret.

Salten Regionråd fattet følgende vedtak ved oppstart av Destinasjonsstrategi Salten:

SR Sak 45/13
Salten Regionråd tar initiativ til å sette i gang et nasjonalt pilotprosjekt hvor formålet er å gjennomføre en prosess for å bidra til en fremtidig felles organisering av reiselivet i Salten. Dette skal bidra til økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen i Salten.

SR-sak 40/15
Salten Regionråd vedtar destinasjonsstrategi for Salten med de innspill som framkom i møtet og ber om at kommunene slutter seg til strategien.
En felles destinasjonsorganisering i Salten bør ha til hensikt å bygge videre på den infrastrukturen som allerede fins i dag. Allerede etablerte merkevarer bør søkes videreført i destinasjonsorganiseringen. Arbeidsutvalget gis fullmakt til å effektuere "Pilot Salten" som et ledd i det videre arbeidet med å etablere en innovativ og fremtidsrettet destinasjonsorganisering i Salten. Herunder finne fram til en hensiktsmessig organisering og finansiering av "Pilot Salten".

Notatet "Reiselivet i Salten – kartlegging av bedriftsgrunnlag, reisemønster og virkninger i regionen", utarbeidet av Nordlandsforskning ble utarbeidet og inngikk i faktagrunnlaget i arbeidet for å tilrettelegge for et forslag til en mer helhetlig organisering av reiselivet i Salten-regionen. Rapporten ble utarbeidet første halvår 2015.

Se vedlagt «forslag til felles saksframlegg» til kommunene utarbeidet av Visit Bodø høsten 2016. Prosjektet har vært organisert med en rådgivende arbeidsgruppe, prosjektleder, prosjektmedarbeider og prosjektansvarlig. Salten Regionråds sekretariat har vært observatør.

Prosjektets leveranse er et forslag til felles saksframlegg (se vedlegg) som er levert Rådmannsutvalget i Salten. Saksframlegget består av bakgrunn, beskrivelse av innholds- og økonomisk modell samt et forslag til vurdering utarbeidet av Visit Bodø.

Forslaget er oversendt alle kommunene i Salten, hvor saken vurderes og behandles av hver enkelt kommune i de respektive kommunestyrer.

Økonomi:

Utkastet til innholds- og økonomisk modell for samhandling mellom kommunene i Salten og destinasjonsselskapet har som vedlegg en økonomisk modell.

I notatet synliggjøres en økonomisk modell hvor finansieringen baseres på kombinasjon mellom

grunnbeløp og innbyggertilskudd. Det er gjort to alternative beregninger.
Alt 1, grunnbeløp på 70 000 kroner samt 23,37 kroner pr innbygger. Dette alternativet vil gi Fauske en utgift på ca. 300.000,- for år 2 og 3. Totalt for de ni kommunene i Salten 2,51 millioner kroner.
I dag betaler Fauske ca. 62.000,- for kjøp av tjenester fra Visit Bodø. I tillegg kjøper enkeltbedrifter i Fauske også tjenester knyttet direkte til annonsering og markedsføring. I tillegg kommer drift av kommunens turistinformasjon og arbeid i kommunens egen organisasjon for tilrettelegging for besøksnæringene

I forslaget om et felles destinasjonsselskap i Salten vil utgiftene for Fauske øke til ca. 300.000,- pr. år. fra det andre prosjektår. Det har blitt søkt og innvilget midler (1,2 mill) over Irisfondet første driftsår. Dette betyr at Fauske Kommune det første året, betaler grunnbeløpet på kr. 70.000,- i henhold til alt.1. Ser vi de økonomiske forpliktelsene dette vil medføre i år 2 og 3 har det vært større forutsigbarhet om tilskudd fra Irisfondet har vært over 3. år. noe som det også bør jobbes for.

Saksbehandlers vurdering:
Fauskes utgangspunkt er en utviklingsorientert kommune med flere etablerte og planlagt destinasjoner for både lokalt, nasjonalt og internasjonalt publikum. Private investorer og gründere velger å satse på Fauske og i disse sammenhengene er Fauske kommune en tilrettelegger.

Opplevelsesturisme med kultur, historie, mat og natur er nasjonale satsningsområder. Fauske har stort utviklingspotensial som destinasjon innenfor alle disse områdene. For å lykkes med dette kreves det målrettet arbeid. Det er derfor urealistisk at næringslivet alene skal bygge regionen som merkevare og markedsføre den samlet ovenfor verden. Et destinasjonssamarbeid gjør at hele Salten kan muliggjøre dette, gjennom å tenke sammen og utfylle hverandre.

Når vi nå skal utvikle et felles destinasjonsselskap for hele Salten er det avgjørende med en god prosess som sier noe om hva intensjonen i det videre arbeidet skal være. Den rådgivende arbeidsgruppa har kun hatt et introduksjons/arbeidsmøte i høst og et kort oppsummeringsmøte 15 november. Dette virker ikke optimalt og det må videre i prosessen forventes en større bredd og involvering av styring-/arbeidsgruppe.

Et regionalt samarbeid knyttet til reiseliv i Salten vil bety en større slagkraft og effektivisering av utviklingsarbeidet og føyer seg inn i det nasjonale strukturprosjektet, ledet av Nærings- og fiskeridepartementet. Det vil også føye seg inn i Nordland fylkeskommunes nye reiselivs- og opplevelsesstrategi.

For å ha en gjennomdrøftet fokus hos kommunen i Salten bør det etableres ei styrings-/arbeidsgruppe, med representanter fra hver av de samarbeidene kommunen. Ei slik gruppe vil være nyttig i samhandlingen mellom kommunene og destinasjonsselskapet.
Saksbehandlers vurdering er at et felles destinasjonsselskap er viktig for å lykkes med verdiskapning innenfor reiselivet i regionen, men at det er avgjørende at kommunene som kjøper av tjenestene gis mulighet til medvirkning og innflytelse. Hvis man velger å ta del i destinasjonssamarbeidet bør man forplikte seg for tre år slik at det gis mulighet til stabilitet og forutsigbarhet i oppstarten.

Nord-Norge er den landsdelen i Norge som øker mest på reiseliv, 1 av 15 jobber i Norge er pr. i dag tilknyttet næringa. At Fauske og Salten er en region med stort potensiale vet vi. Et regionalt samarbeid kan være vårt fremste konkurransefortrinn i framtida. Fauske kommune er derfor positive til et felles destinasjonsselskap, men med bakgrunn i overnevnte bør det legges noen føringer i det videre arbeidet.

- Formålet med prosjektet skal være å selge Salten som region.

- En styringsgruppe bestående av deltakende kommuner skal være rådgivende i hele prosessen.

- Det bør være en grundig diskusjon om kompetanse/kvalifikasjoner, lokalisering, fokusområder og utarbeides en felles handlingsplan for destinasjonssamarbeidet. Handlingsplanen skal forankres i hele regionen og kommunene skal gjennom styringsgruppa ha medvirkning i hele prosessen.

Geir Mikkelsen
rådmann

Destinasjonsstrategi Salten -

Utkast til innholds- og økonomisk modell for samhandling mellom kommunene i Salten og destinasjonsselskapet Visit Bodø.

Prosjekt: Innovativ og bærekraftig destinasjonsorganisering Salten. Implementeringsfasen.

Bakgrunn

Destinasjonsstrategi

Salten Regionråd har med forankring i Salten strategiene for 2012 – 2016, har tatt initiativet til utforming av et prosjekt for en helhetlig organisering av reiselivsnæringen i Salten. Prosjektet har også sin bakgrunn i Nordland fylkeskommunes reiselivssatsing samt det nasjonale strukturprosjektet tilknyttet Nærings- og fiskeridepartementet. Visit Bodø har hatt prosjektansvaret.

Salten Regionråd fattet følgende vedtak ved oppstart og ved vedtak av Destinasjonsstrategi Salten:

SR Sak 45/13
Salten Regionråd tar initiativ til å sette i gang et nasjonalt pilotprosjekt hvor formålet er å gjennomføre en prosess for å bidra til en fremtidig felles organisering av reiselivet i Salten. Dette skal bidra til økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen i Salten.

SR-sak 40/15
Salten Regionråd vedtar destinasjonsstrategi for Salten med de innspill som framkom i møtet og ber om at kommunene slutter seg til strategien.
En felles destinasjonsorganisering i Salten bør ha til hensikt å bygge videre på den infrastrukturen som allerede fins i dag. Allerede etablerte merkevarer bør søkes videreført i destinasjonsorganiseringen.
Arbeidsutvalget gis fullmakt til å effektuere "Pilot Salten" som et ledd i det videre arbeidet med å etablere en innovativ og fremtidsrettet destinasjonsorganisering i Salten. Herunder finne fram til en hensiktsmessig organisering og finansiering av "Pilot Salten".

Notatet ”Reiselivet i Salten – kartlegging av bedriftsgrunnlag, reisemønster og virkninger i regionen”, utarbeidet av Nordlandsforskning ble utarbeidet og inngikk i faktagrunnlaget i arbeidet for å tilrettelegge for et forslag til en mer helhetlig organisering av reiselivet i Salten-regionen. Rapporten ble utarbeidet første halvår 2015.

Oppsummering fra notat Reiselivet i Salten – Kartlegging av bedriftsgrunnlag, reisemønster og virkninger i regionen

Oppsummeringen fra notatet gjengis nedenfor:

Reiselivsnæringen i Salten er i øyeblikket organisert gjennom to destinasjonsorganiseringer (Bodø og Hamarøy og Sørfold), mens virksomheten i de øvrige kommuner i mindre grad er medlemsdrevet og retter seg mest mot informasjonsvirksomhet/turistinformasjon i regi av kommunene direkte. Dersom målet er at saltenregionen skal ta en sterkere posisjon i opplevelsesdrevet næringsutvikling og verdiskaping, tilsier dette at det er behov for en styrking og konsolidering av den opplevelsesbaserte destinasjonsutviklingen og helårlig verdiskaping basert på turisme.

Ved en tidligere analyse av destinasjonsselskapene i Nordland som ble utført av Menon i 2011, ble strukturen i destinasjonsorganiseringen i Salten dokumentert. Analysen viste svært store forskjeller mellom finansieringsmodellen for Hamsuns Rike (med sterkt innslag av kommunal/offentlig finansiering, og Visit Bodø som hadde nærmere ¾ av sine ressurser gjennom bidrag fra næringslivet gjennom DA-midler og medlemsinnbetalinger og kjøp av tjenester.

En foreløpig oppsummering av gjennomgangen av medlemsgrunnlaget som er dokumentert i Visit Bodø og gjennom uttrekk av registerbaserte bedriftsdata er at det ligger et betydelig potensiale til konsolidering av medlemsgrunnlaget i destinasjonsorganiseringen og det ressursmessige grunnlaget for å konsolidere en mer robust og tilstrekkelig finansiering av destinasjonsutviklingsarbeidet framover.

Kommunene i Salten fremtrer i dag med stor bredde og ulik innretning i sin utvikling av natur- og kulturbasert reiseliv, noe som også gir grunnlag for å samarbeide for et regionalt sortiment av destinasjoner og opplevelsesprodukter som profilerer regionen bedre og drar nytte av etablerte merkevarer (som Hamsuns Rike). En videre konsolideringsprosess må også rette seg mot å avklare hvordan man både nyttiggjør seg disse, samtidig som utfordringene og konkurransen om rundreiseturister kan møtes slik at regionen oppnår et samlet større omfang av turistbesøk og avledet verdiskaping av dette.

Videre viser analysen av de økonomiske nøkkeltallene knyttet til det mulige bedriftsutvalget i saltenkommunene at Bodø-regionen utgjør en relativt dominerende andel og vil være en sterk drivkraft for en videre konsolidering av destinasjonsutviklingen i Salten. Økningen i

hotellkapasitet og satsing på videreutvikling av Bodø som kommunikasjonsknutepunkt, gir grunnlag for å utvikle et tettere samarbeid mellom byen og regionen for øvrig både når det gjelder markedsorientering, produktsortiment og økt attraktivitet som reisemål. Også utviklingen av cruise turisme og snuhavnsaktiviteter og satsing på arrangementsturisme vil da bli styrket av en mer sammenhengende opplevelsesregion. Dette vil kunne gi grunnlag for å utvikle en utvidet destinasjon som bedre er i stand til å tilby opplevelser som er både basert på natur, kultur og urbane kvaliteter (på samme måte som Tromsø har lykkes med dette i utviklingen av nordlysturisme).

Et videre utviklingsarbeid vil kunne gi grunnlag for å legge til en slik prosess der sortiment og attraksjonskraft i regionen blir styrket og utnyttet gjennom mer systematisk samarbeid mellom kommuner og næringsaktører i Salten. En slik strategi vil kunne baseres på å utnytte etablerte og sterke merkevarer/destinasjoner samtidig som komplementariteten i sortimentet styrkes.

Den regionale utviklingen vil foruten mer samordnet utviklingsinnsats innen produktsortiment og destinasjonsutvikling være avhengig av en sterkere samordning for å styrke tilgjengeligheten til attraksjoner og opplevelser. Dette gjelder både for sommer- og vintersesong, men aktuelle tiltak og satsinger vil arte seg ulikt. For sommerturismen er tilgjengeligheten basert på veitransport og koordinering mot offentlig transportproduksjon/ferjetilbud være en viktig forutsetning. I vintersesongen vil fokuset være mer rettet mot hvordan tilgjengelighet og rutetilbud med flytransport til Bodø som nav henger sammen med tilgjengeligheten til sluttdestinasjoner og aktivitetsbaserte tilbud og destinasjoner i regionen.

Følgende destinasjonsstrategi og modell for innhold ble vedtatt:

DESTINASJONSSTRATEGI SALTEN

Salten som reisemål mot 2025

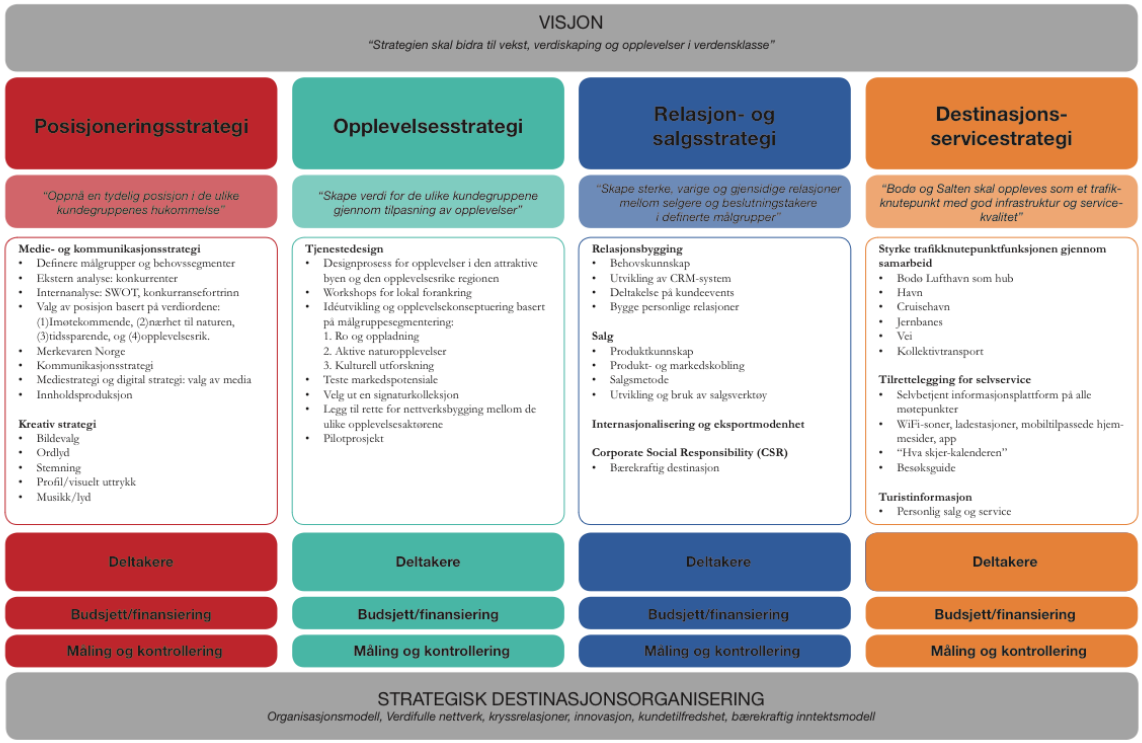

Visit Bodø Salten

INNOVATIV DESTINASJONSSATSING

Bodø | Salten

DESTINASJONSOPPGAVER

- Marked & Media
- Opplevelsesdesign
- Destinasjonssalg
- Utvikling & Nettverk
- Kompetanse & Møteplasser
- Destinasjonsservice

Implementeringsfasen

I SR-sak 17/16 ble følgende vedtatt:
En felles destinasjonsorganisering i Salten skal ha en hensiktsmessig organisering og bygge videre på den infrastrukturen som allerede fins i dag og skal implementeres i destinasjonsselskapet Visit Bodø. Implementeringsprosessen iverksettes iht forelagte planer.
Det etableres en regional arbeidsgruppe på fire-fem personer som skal bidra til å kvalitetssikre og gjennomføre prosessen iht planene. Salten Regionråd bidrar med kr. 100.000,- til implementeringsfasen.

Implementeringsfasen gjennomføres i løpet av 2016 med prosjektnavnet:

Innovativ og bærekraftig destinasjonsorganisering Salten – Implementeringsfasen.

Prosjektet er organisert med en rådgivende arbeidsgruppe, prosjektleder, prosjektmedarbeider og prosjektansvarlig. Salten Regionråds sekretariat er observatør.

Rådgivende arbeidsgruppe:
Espen Maruhn Meløy Utvikling
Per Løken , Steigen Kommune
Mathilde Winter , Fauna FK
Kyrre Didriksen , Bodø Kommune

Observatør: Kjersti B Pedersen, Salten Regionråds sekretariat

Prosjektleder, Eigil U. Rian, Kaluna Nordic
Prosjektmedarbeider, Lisbeth Ingebrigtsen, Visit Bodø
Prosjektansvarlig, Ann-Kristin Rønning Nilsen, Visit Bodø

Prosjektets leveranse er et forslag til felles saksframlegg som leveres Rådmannsutvalget i Salten. Saksframlegget skal bestå av bakgrunn, beskrivelse av innholds- og økonomisk modell samt et forslag til vurdering.

I tillegg til dette utarbeides det et forslag til anbuds- og tilbudsdokument samt en kortfattet beskrivelse av forslaget.

Forslaget forankres i Rådmannsutvalget. Forslaget oversendes deretter kommunene i Salten hvor saken vurderes og behandles av hver enkelt kommune i de respektive kommunestyrer.

Beskrivelse

Samhandling er nøkkelen til suksess i destinasjonsutvikling. Samhandling på tvers av kommunegrenser og sektorer. Samhandling mellom næringsliv, offentlige myndigheter, FoU og frivillig sektor. En langsiktig, systematisk og forutsigbar satsing er også en nødvendighet for å lykkes.

En annen kritisk faktor er at alle sentrale aktører har en felles forståelse for viktige begreper som blant annet destinasjonsutvikling, opplevelsesnæring, destinasjonsorganisering og merkevarebygging.

Sentrale begrep i opplevelsesbasert verdiskaping og reiselivsutvikling er:

- Opplevelsesbasert verdiskaping
- Opplevelsesutvikling i reiselivet
- Destinasjonsutvikling
- Merkevarebygging av en region
- Nasjonal reiselivsstruktur
- Eksportmodenhet

I tillegg til dette er det svært viktig å bygge en felles forståelse av hva de ulike sektorenes rolle er. Her er kommunens rolle spesielt viktig. Dette gjelder spesielt i en oppbyggingsfase i merkevarebyggingen av destinasjonen Salten.

Kommunens rolle i destinasjonsutvikling

- **Produkteier**
  Offentlige rom, strender, parker, museer, kulturhus, havn, idrettsarenaer, etc.
- **Rammesetter**
  Planmyndighet, bestemmer åpningstider, gir skjenkebevilgninger og løyver etc. Kommuneplanens arealdel er særlig viktig.
- **Utviklingsaktør**
  Næringsfond, næringsplaner, være medinvestor, partner i regionalt samarbeid gjennom blant annet Salten Regionråd og interkommunalt samarbeid, etc.

- **Vertskapsfunksjon**
  Turistkontor, turistinformasjon på nett og i trykte guider, skilting, offentlige toaletter etc.

Andre viktige forhold er også:

- Hvordan kommunen definerer reiselivsmessig infrastruktur.
- Hvordan reiselivet involveres i viktige planprosesser.
- Hvordan samarbeidet og samhandling over kommunegrensene organiseres og finansieres i felles utviklingsprosjekter og satsinger - som for eksempel Sykkel i Salten.
- Nødvendige administrative ressurser settes av i kommunene til å ivareta viktige oppgaver i tilknytning til destinasjonsutviklingen.
- Kompetanseheving og strategisk forankring i kommuneplaner og andre politiske vedtak.

Bransjens rolle i destinasjonsutvikling:

- **Markedsføring og salg**
- **Produktutvikling**
- **Kvalitet og vertskap i den enkelte bedrift**
- **Samarbeidsløsninger**

Destinasjonsselskapets rolle i destinasjonsutvikling:

- **Medie- og markedskommunikasjonsstrategi**
  Med hovedvekt på digital distribusjon og online synlighet, tilrettelegging for felles kampanjer og pressearbeid.
- **Opplevelsesstrategi**
  Felles utviklingsprosjekter forankret i vedtatte strategier.
- **Destinasjonsservicestrategi**
  Vertskap, destinasjonsservice og organisering på destinasjonsnivå.
- **Nettverk, kompetanse, møteplasser og samhandling**
  Tilrettelegging for samhandling,verdifulle nettverk, workshops og kurs. Samarbeid med FoU og utviklingsaktører.

Nordland fylkeskommunes rolle som utviklingsaktør innenfor reiseliv og opplevelsesbasert verdiskaping er også sentral. Destinasjonsutviklingen i Salten skal føye seg inn i Nordland fylkeskommunes satsing på reiseliv og opplevelser.

En beskrivelse av de ulike sektorenes rolle i reiselivs- og opplevelsesutvikling er viktig for forståelsen og aksept av egne og andres roller. Rolleavklaringen er nødvendig for å utarbeide avtaledokument som synliggjør forpliktelser.

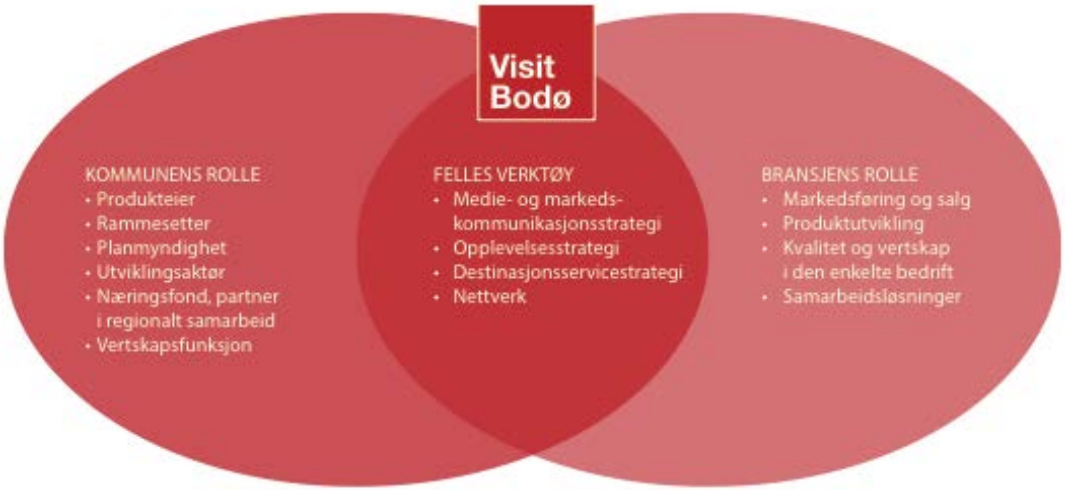

Grunnpakke leveranse av tjenester til kommunene - innhold i avtalen mellom kommunene og Visit Bodø

Forslag til innhold beskriver en **grunnpakke** for leveranser av tjenester til kommunene.

Andre oppgaver som for eksempel større utviklingsprosjekter, større vertskapsoppgaver og kampanjer, må organiseres og finansieres særskilt. Et eventuelt tilbud om betjent turistinformasjon ivaretas av den enkelte kommune.

Avtalenes formål vil være å sikre en bærekraftig ~~grunnfinansiering og~~ inntektsmodell for en innovativ, fremtidsrettet og bærekraftig destinasjonsorganisering i Salten som igjen skal legge til rette for verdifulle nettverk, kryssrelasjoner, innovasjon og kundetilfredshet og kvalitetesmessig gode leveranser av tjenester. Kommunenes kjøp av leveranser av tjenester skal gi viktige bidrag til at kommunene når sine mål knyttet opp mot reiselivs- og opplevelsesutvikling.

Nettverk, samhandling og møteplasser
Langsiktig samhandling på tvers og kommuner og sektorer vil være nøkkelen til å lykkes i en felles destinasjonsutvikling for Salten.

Det vil legges til rette for samhandling gjennom tilrettelegging av møteplasser, workshops og digital informasjonsflyt og kommunikasjon.

Kompetanse
Kompetanse er avgjørende for å sikre en innovativ, bærekraftig og kundeorientert destinasjonsutvikling.

Det vil legges til rette for at vi etableres felles arenaer der relevant kunnskap loses inn i utviklingsarbeidet. Også inn mot kommunal utviklingsetat.

Mediearbeid og markedskommunikasjon.
Gjennom målrettet mediearbeid og markedskommunikasjon skal det oppnås en tydelig posisjon i våre kunders hukommelse.

Kommunikasjonen vil skje gjennom nettstedet www.visitbodo.com, sosiale medier og andre relevante distribusjonskanaler.

Informasjon om Salten
Gjennom å systematisere og distribuere viktig turistinformasjon vil vi gjøre det enklere for besøkende å finne fram i Bodø og Salten.

Turistinformasjonen vil distribueres gjennom nettstedet www.visitbodo.com og trykt reiseguide for Salten.

Økonomisk modell

Kommune		Alternativ 1	Alternativ 2	Maks Bodø Kommune	Pris Per Innbygger Alternativ 1	Pris Per Innbygger Alternativ 2	Alt.1 -Pris Per X Innbygertall	Alt.2 -Pris Per X Innbygertall	Totalt Alt.1	Totalt Alt.2
	Pris Egen andel	70000	90000	1250000						
	Bodø Kommune - Egen Andel	1180000	1160000							
	Innbyggertall									
Bodø	50488				23,4	22,9	1180000	**1160000**	1250000	1250000
Fauske	9604				23,4	22,9	224463,6349	**220659,1666**	294463,6349	310659,1666
Saldal	4700				23,4	22,9	109847,8846	**107986,0561**	179847,8846	197986,0561
Sørfold	1963				23,4	22,9	45879,02076	**45101,41025**	115879,0208	135101,4102
Hamarøy	1811				23,4	22,9	42326,49342	**41609,09524**	112326,4934	131609,0952
Steigen	2543				23,4	22,9	59434,71716	**58427,34908**	129434,7172	148427,3491
Beiarn	1034				23,4	22,9	24166,53462	**23756,93235**	94166,53462	113756,9323
Gildeskål	2043				23,4	22,9	47748,77199	**46939,47077**	117748,772	136939,4708
Meløy	6471				23,4	22,9	151239,5025	**148676,1211**	221239,5025	238676,1211
Totalt Innbyggertall :	80657						1885106,56	**1853155,601**	2515106,56	2663155,601

- Modellens utgangspunkt er Kultursamarbeid i Salten.
- Den økonomiske modellen gjenspeiler destinasjonsselskapets leveranser av tjenester til kommunene.
- Kommunens andel vil kunne være større enn bedriftens andel i en oppbyggingsfase.
- Det tilstrebes at bedriftsandelen skal utgjøre opp til 50 prosent over tid.
- Det bør tilstrebes konsensus blant kommunene om de økonomiske størrelsene i modellen. Kommunenes deltakerfinansiering må fastsettes ut fra samme prinsipp i alle kommuner.
- Det kreves ikke konsensus av alle ni kommunene i Salten om deltakelse i destinasjonssamarbeidet gjennom Visit Bodø.
- Innhold på leveranse må være i samsvar med tilgang på nødvendige ressurser for å kunne sikre leveranser av høy kvalitet.
- Avtalen bør være på minimum tre år med mulighet til forlengelse.
- Nivået på avtalen kan reguleres opp tidligere dersom partene er enige.
- Kvaliteten på leveransen vil bli evaluert fortløpende.
- Nivået på kommunenes innsats er på linje med tilsvarende destinasjonssamarbeid i andre landsdeler.

Kontingentmodell medlemmer Visit Bodø

Grunnkontingent og markedsbidrag

Grunnkontingent er på NOK 1 000 eks. mva. og er obligatorisk for medlemmer . Grunnkontingenten faktureres årlig i januar. Medlemmer har stemmerett på årlig generalforsamling. I tillegg til grunnkontingent beregnes det et obligatorisk markedsbidrag som er omsetnings- og bransjekategorisert.

Butikk / handel	
Enkeltfirma / butikk / reisebyrå	5 840,-
Kjøpesenter	23 370,-

Overnatting

Sentrumshoteller Bodø	
Markedsbidrag	1,50 per solgte rom / faktureres månedlig
* Øremerket markedsbidrag arrangementssatsing	1,50 per solgte rom / faktureres månedlig
Sum markedsbidrag sentrumshoteller Bodø	3,0 per solgte rom / faktureres månedlig
Hoteller utenfor sentrum	1,0,- per solgte rom / faktureres månedlig eller minimum 9 000,- i året
Pensjonater, appartementer, hytter, rorbuer og campingplasser	5 840,-
Transport og bilutleie	Omsetning: Under 5 mill.: 7 020,- Mellom 5-10 mill.: 11 690,- Mellom 10-15 mill.: 17 530,- Mellom 15-20 mill.: 23 370,- Over 20. mill. i omsetning: individuelle avtaler (minimum 35 060,-)

Markedsbidraget er knyttet opp til leveranse av en grunnpakke som medlemmene da får som en del av medlemskapet. I år er dette online synlighet, nettverk, tilbud om deltakelse i kampanjer, pressearbeid og kursrekken ”Smart på nett” som skal bidra til et digitalt løft for Bodø og Salten.

Vurdering

Reiseliv og opplevelser er prioritert både på statlig nivå og på fylkeskommunalt nivå i Nordland. Reiselivs- og opplevelsesbransjene gir viktige bidrag til:

- Verdiskaping
- Identitet
- Arbeidsplasser
- Bo- og arbeidslyst

Gode tilbud til besøkende betyr også gode tilbud til fastboende. Synlighet og positiv omtale vil også bidra til posisjonering og økt attraktivitet for kommunene. Samarbeidet vil dermed også kunne gi positive bidrag til økt bo- og arbeidslyst til regionen.

Kommunenes roller i destinasjonsutvikling er av stor betydning. En strategisk tenkning rundt hver av kommunenes fire roller er avgjørende for å sikre kontinuitet, langsiktighet og forutsigbarhet for næringsliv og andre samarbeidspartnere. Det er også viktig at kommunene setter av ressurser og kontaktperson som vil være kontaktpunktet mellom kommune og destinasjonsselskap.

For oppfølging av avtalene bør det utvikles~~s~~ et system for rapportering og evaluering av avtalene med gitte mellomrom. I avtalens første (kanskje to første) år skal det gjennomføres evalueringsmøter mellom kommunenes kontaktpersoner og Visit Bodø. Deretter årlig. Visit Bodø er ansvarlig for å ta initiativ til dette.

Det er av svært viktig at reiselivs- og opplevelsessatsingen i Salten forankres i hver enkelt kommune. Gjerne gjennom en ansvarlig for reiselivssatsingen i den enkelte næringsetat.

Avtalens varighet bør være minimum tre år, med mulighet for forlengelse i to nye år.

Avtalen mellom kommunene i Salten og Visit Bodø skal være et verktøy for kommunene for å nå sine strategiske mål knyttet til næringsutvikling generelt og reiselivs- og opplevelsesutvikling spesielt.

Kommunenes samarbeidsavtaler med destinasjonsselskapet Visit Bodø vil kunne danne grunnlag for å utløse finansiering til større utviklingsprosjekter som føyer seg inn i en strategisk destinasjonsutvikling for regionen Salten. Her er satsingen på verdibasert verdiskaping, som er en av tre pilarer i DA-Bodø, svært relevant.

Et regionalt samarbeid knyttet til reiseliv i Salten vil bety en større slagkraft og effektivisering av utviklingsarbeidet og føyer seg inn i det nasjonale strukturprosjektet, ledet av Nærings- og fiskeridepartementet. Det skal også føye seg inn i Nordland fylkeskommunes nye reiselivs- og opplevelsesstrategi. Destinasjonsorganiseringen i Salten vil dermed være inngangsbilletten til den nasjonale reiselivsstrukturen.

Definisjonenen av de ulike nivåene på destinasjonselskap i den nye reiselivsstrukturen viser også tydelig hvor viktig organiseringen av Bodø Salten i et selskap vil være. Denne definsisjonen vil ligge i den kommende stortingsmeldingen for reiseliv og legge føringene for hvem som kan delta i strukturen

Definisjonene av de ulike nivåene i strukturen

Landsdelsselskap: Selskap som dekker et område bestående av en eller flere fylkeskommuner med underliggende Regionale destinasjonsselskaper og eventuelle Destinasjonsselskaper som er egne selskaper eller avdelinger. Omsetning > 25 mill. kroner. Landsdelsselskaper skal ha bindende avtaler med de regionale destinasjonsselskapene og eventuelle Destinasjonsselskaper om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver. Landsdelsselskapene har hovedansvar for å i samarbeid med nivåene under, utarbeide en tydelig definisjon av ansvarsområder og arbeidsoppgaver for de ulike nivåene i sitt geografiske område.

Regionalt destinasjonsselskap: Selskap som består av flere destinasjonsselskap eller avdelinger og dekker et definert område innenfor en landsdel. Omsetning> 10 mill. kroner. Et regionalt destinasjonsselskap skal ha en tydelig beskrivelse av egne arbeidsoppgaver og bindende avtaler med de andre selskapene i samme landsdel om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver.

Destinasjonsselskap: Selskap som dekker et definert geografisk område. Omsetning > 3-5 mill. kroner. Destinasjonsselskapene skal ha en tydelig beskrivelse av egne arbeidsoppgaver og bindende avtaler med de andre selskapene og landsdelsseselskapet i samme region om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver.

Reiseselskap: Selskap som betjener et mindre geografisk område. Reiseselskapene har et tjenestetilbud og ingen nedre grense for omsetning. Medlemskap i eller avtale med et destinasjonsselskap er nødvendig for å kunne motta tjenester fra nivåene over.

Det bør forutsettes konsensus til den økonomiske modellen. Det er ønskelig, men ikke en forutsetting at alle kommunene i Salten går inn i en Saltenorganisering. Samarbeidsmodellen kan settes i gang selv om en eller flere kommuner i Salten ikke går inn i samarbeidet. Men det er en forutsetning at det i sum oppnås tilstrekkelige ressurser til at avtalte oppgaver ivaretas og kan løses med høy kvalitet.

Destinasjonsstrategi Salten

- Utkast til innholds- og økonomisk modell for samhandling mellom kommunene i Salten og destinasjonsselskapet Visit Bodø.

Salten

- Utkast til innholds- og økonomisk modell for samhandling mellom kommunene i Salten og destinasjonsselskapet Visit Bodø.

Destinasjonsstrategi

Salten Regionråd har med forankring i Salten strategiene for 2012 – 2016, har tatt initiativet til utforming av et prosjekt for en helhetlig organisering av reiselivsnæringen i Salten. Prosjektet har også sin bakgrunn i Nordland fylkeskommunes reiselivssatsing samt det nasjonale strukturprosjektet tilknyttet Nærings- og fiskeridepartementet. Visit Bodø har hatt prosjektansvaret.

Følgende vedtak er fattet i Salten Regionråd i løpet av prosessen:

SR Sak 45/13
Salten Regionråd tar initiativ til å sette i gang et nasjonalt pilotprosjekt hvor formålet er å gjennomføre en prosess for å bidra til en fremtidig felles organisering av reiselivet i Salten. Dette skal bidra til økt verdiskaping og produktivitet i reiselivsnæringen i Salten.

SR-sak 40/15
Salten Regionråd vedtar destinasjonsstrategi for Salten med de innspill som framkom i møtet og ber om at kommunene slutter seg til strategien.

En felles destinasjonsorganisering i Salten bør ha til hensikt å bygge videre på den infrastrukturen som allerede fins i dag. Allerede etablerte merkevarer bør søkes videreført i destinasjonsorganiseringen.

Arbeidsutvalget gis fullmakt til å effektuere "Pilot Salten" som et ledd i det videre arbeidet med å etablere en innovativ og fremtidsrettet destinasjonsorganisering i Salten. Herunder finne fram til en hensiktsmessig organisering og finansiering av "Pilot Salten".

Følgende destinasjonsstrategi og modell for innhold ble vedtatt:

DESTINASJONSSTRATEGI SALTEN

Salten som reisemål mot 2025

VISJON

"Strategien skal bidra til vekst, verdiskaping og opplevelser i verdensklasse"

Posisjoneringsstrategi	Opplevelsesstrategi	Relasjon- og salgsstrategi	Destinasjons-servicestrategi
"Oppnå en tydelig posisjon i de ulike kundegruppenes hukommelse"	*"Skape verdi for de ulike kundegruppene gjennom tilpasning av opplevelser"*	*"Skape sterke, varige og gjensidige relasjoner mellom selgere og beslutningstakere i definerte målgrupper"*	*"Bodø og Salten skal oppleves som et trafikknutepunkt med god infrastruktur og service-kvalitet"*
Medie- og kommunikasjonsstrategi • Definere målgrupper og behovssegmenter • Ekstern analyse: konkurrenter • Internanalyse: SWOT, konkurransefortrinn • Valg av posisjon basert på verdiordene: (1)Imøtekommende, (2)nærhet til naturen, (3)tidssparende, og (4)opplevelsesrik. • Merkevaren Norge • Kommunikasjonsstrategi • Mediestrategi og digital strategi: valg av media • Innholdsproduksjon **Kreativ strategi** • Bildevalg • Ordlyd • Stemning • Profil/visuelt uttrykk • Musikk/lyd	**Tjenestedesign** • Designprosess for opplevelser i den attraktive byen og den opplevelsesrike regionen • Workshops for lokal forankring • Idéutvikling og opplevelsekonseptuering basert på målgruppesegmentering: 1. Ro og oppladning 2. Aktive naturopplevelser 3. Kulturell utforskning • Teste markedspotensiale • Velg ut en signaturkolleksjon • Legg til rette for nettverksbygging mellom de ulike opplevelsesaktørene • Pilotprosjekt	**Relasjonsbygging** • Behovskunnskap • Utvikling av CRM-system • Deltakelse på kundeevents • Bygge personlige relasjoner **Salg** • Produktkunnskap • Produkt- og markedskobling • Salgsmetode • Utvikling og bruk av salgsverktøy **Internasjonalisering og eksportmodenhet** **Corporate Social Responsibility (CSR)** • Bærekraftig destinasjon	**Styrke trafikknutepunktfunksjonen gjennom samarbeid** • Bodø Lufthavn som hub • Havn • Cruisehavn • Jernbanes • Vei • Kollektivtransport **Tilrettelegging for selvservice** • Selvbetjent informasjonsplattform på alle møtepunkter • WiFi-soner, ladestasjoner, mobiltilpassede hjemmesider, app • "Hva skjer-kalenderen" • Besøksguide **Turistinformasjon** • Personlig salg og service
Deltakere	**Deltakere**	**Deltakere**	**Deltakere**
Budsjett/finansiering	**Budsjett/finansiering**	**Budsjett/finansiering**	**Budsjett/finansiering**
Måling og kontrollering	**Måling og kontrollering**	**Måling og kontrollering**	**Måling og kontrollering**

STRATEGISK DESTINASJONSORGANISERING

Organisasjonsmodell, Verdifulle nettverk, kryssrelasjoner, innovasjon, kundetilfredshet, bærekraftig inntektsmodell

Implementeringsfasen

I SR-sak 17/16 ble følgende vedtatt:
En felles destinasjonsorganisering i Salten skal ha en hensiktsmessig organisering og bygge videre på den infrastrukturen som allerede fins i dag og skal implementeres i destinasjonsselskapet Visit Bodø. Implementeringsprosessen iverksettes iht forelagte planer.

Det etableres en regional arbeidsgruppe på fire-fem personer som skal bidra til å kvalitetssikre og gjennomføre prosessen iht planene. Salten Regionråd bidrar med kr. 100.000,- til implementeringsfasen.

Implementeringsfasen gjennomføres i løpet av 2016 med prosjektnavnet:

Innovativ og bærekraftig destinasjonsorganisering Salten – Implementeringsfasen.

Beskrivelse

Samhandling er nøkkelen til suksess i destinasjonsutvikling. Samhandling på tvers av kommunegrenser og sektorer. Samhandling mellom næringsliv, offentlige myndigheter, FoU og frivillig sektor. En langsiktig, systematisk og forutsigbar satsing er også en nødvendighet for å lykkes.

En annen kritisk faktor er at alle sentrale aktører har en felles forståelse for viktige begreper som blant annet destinasjonsutvikling, opplevelsesnæring, destinasjonsorganisering og merkevarebygging.

Sentrale begrep i opplevelsesbasert verdiskaping og reiselivsutvikling er:

- Opplevelsesbasert verdiskaping
- Opplevelsesutvikling i reiselivet
- Destinasjonsutvikling
- Merkevarebygging av en region
- Nasjonal reiselivsstruktur
- Eksportmodenhet

I tillegg til dette er det svært viktig å bygge en felles forståelse av hva de ulike sektorenes rolle er. Her er kommunens rolle spesielt viktig. Dette gjelder spesielt i en oppbyggingsfase i merkevarebyggingen av destinasjonen Salten.

Kommunens rolle i destinasjonsutvikling

- Produkteier
  Offentlige rom, strender, parker, museer, kulturhus, havn, idrettsarenaer, etc.
- Rammesetter
  Planmyndighet, bestemmer åpningstider, gir skjenkebevilgninger og løyver etc.
  Kommuneplanens arealdel er særlig viktig.
- Utviklingsaktør
  Næringsfond, næringsplaner, være medinvestor, partner i regionalt samarbeid
  gjennom blant annet Salten Regionråd og interkommunalt samarbeid, etc.
- Vertskapsfunksjon
  Turistkontor, turistinformasjon på nett og i trykte guider, skilting, offentlige toaletter etc.

Andre viktige forhold er også:

- Hvordan kommunen definerer reiselivsmessig infrastruktur.
- Hvordan reiselivet involveres i viktige planprosesser.
- Hvordan samarbeidet og samhandling over kommunegrensene organiseres
  og finansieres i felles utviklingsprosjekter og satsinger - som for eksempel Sykkel i Salten.
- Nødvendige administrative ressurser settes av i kommunene til å ivareta viktige oppgaver
  i tilknytning til destinasjonsutviklingen.
- Kompetanseheving og strategisk forankring i kommuneplaner og andre politiske vedtak.

Bransjens rolle i destinasjonsutvikling:

- Markedsføring og salg
- Produktutvikling
- Kvalitet og vertskap i den enkelte bedrift
- Samarbeidsløsninger

Destinasjonsselskapets rolle i destinasjonsutvikling:

- Medie- og markedskommunikasjonsstrategi
  Med hovedvekt på digital distribusjon og online synlighet, tilrettelegging for felles kampanjer og pressearbeid.
- Opplevelsesstrategi
  Felles utviklingsprosjekter forankret i vedtatte strategier.

- Destinasjonsservicestrategi
  Vertskap, destinasjonsservice og organisering på destinasjonsnivå.
- Nettverk, kompetanse, møteplasser og samhandling
  Tilrettelegging for samhandling,verdifulle nettverk, workshops og kurs. Samarbeid med FoU og utviklingsaktører.

Nordland fylkeskommunes rolle som utviklingsaktør innenfor reiseliv og opplevelsesbasert verdiskaping er også sentral. Destinasjonsutviklingen i Salten skal føye seg inn i Nordland fylkeskommunes satsing på reiseliv og opplevelser.

En beskrivelse av de ulike sektorenes rolle i reiselivs- og opplevelsesutvikling er viktig for forståelsen og aksept av egne og andres roller. Rolleavklaringen er nødvendig for å utarbeide avtaledokument som synliggjør forpliktelser.

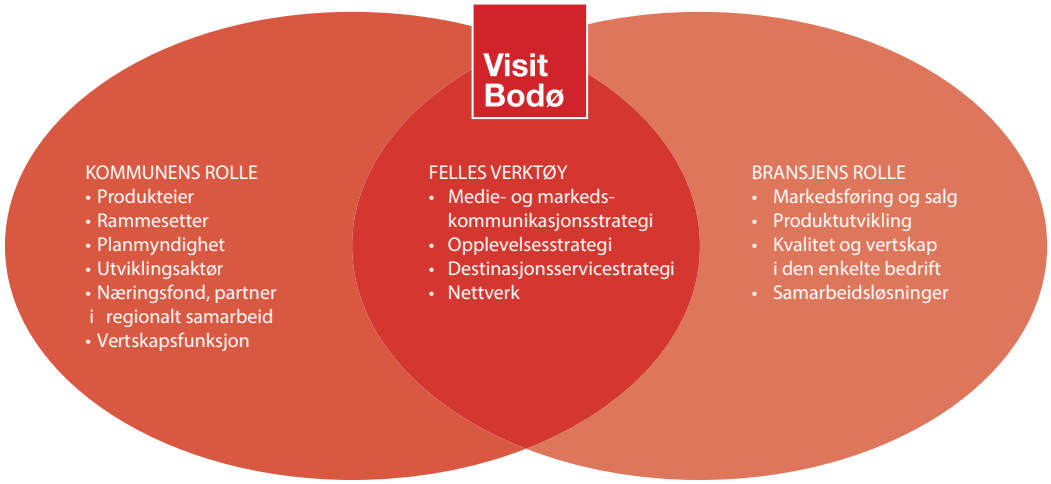

Modell: De ulike sektorenes rolle i reiselivsutvikling.

Grunnpakke leveranse av tjenester til kommunene - innhold i avtalen mellom kommunene og Visit Bodø
Forslag til innhold beskriver en grunnpakke for leveranser av tjenester til kommunene.

Andre oppgaver som for eksempel større utviklingsprosjekter, større vertskapsoppgaver og kampanjer, må organiseres og finansieres særskilt. Et eventuelt tilbud om betjent turistinformasjon ivaretas av den enkelte kommune.

Avtalenes formål vil være å sikre en bærekraftig inntektsmodell for en innovativ, fremtidsrettet og bærekraftig destinasjon-sorganisering i Salten som igjen skal legge til rette for verdifulle nettverk, kryssrelasjoner, innovasjon og kundetilfredshet og kvalitetesmessig gode leveranser av tjenester. Kommunenes kjøp av leveranser av tjenester skal gi viktige bidrag til at kommunene når sine mål knyttet opp mot reiselivs- og opplevelsesutvikling.

Nettverk, samhandling og møteplasser
Langsiktig samhandling på tvers og kommuner og sektorer vil være nøkkelen til å lykkes i en felles destinasjonsutvikling for Salten.

Det vil legges til rette for samhandling gjennom tilrettelegging av møteplasser, workshops og digital informasjonsflyt og kommunikasjon.

Kompetanse
Kompetanse er avgjørende for å sikre en innovativ, bærekraftig og kundeorientert destinasjonsutvikling.

Det vil legges til rette for at vi etableres felles arenaer der relevant kunnskap loses inn i utviklingsarbeidet. Også inn mot kommunal utviklingsetat.

Mediearbeid og markedskommunikasjon.
Gjennom målrettet mediearbeid og markedskommunikasjon skal det oppnås en tydelig posisjon i våre kunders hukom-melse.

Kommunikasjonen vil skje gjennom nettstedet www.visitbodo.com, sosiale medier og andre relevante distribusjonskanaler.

Informasjon om Salten

Gjennom å systematisere og distribuere viktig turistinformasjon vil vi gjøre det enklere for besøkende å finne fram i Bodø og Salten.
Turistinformasjonen vil distribueres gjennom nettstedet www.visitbodo.com og trykt reiseguide for Salten.

Det viktige reiselivet

Reiseliv og opplevelser er prioritert både på statlig nivå og på fylkeskommunalt nivå i Nordland. Reiselivs- og opplevelsesbransjene gir viktige bidrag til:

- Verdiskaping
- Identitet
- Arbeidsplasser
- Bo- og arbeidslyst

Gode tilbud til besøkende betyr også gode tilbud til fastboende. Synlighet og positiv omtale vil også bidra til posisjonering og økt attraktivitet for kommunene. Samarbeidet vil dermed også kunne gi positive bidrag til økt bo- og arbeidslyst til regionen. Kommunenes roller i destinasjonsutvikling er av stor betydning. En strategisk tenkning rundt hver av kommunenes fire roller er avgjørende for å sikre kontinuitet, langsiktighet og forutsigbarhet for næringsliv og andre samarbeidspartnere. Det er også viktig at kommunene setter av ressurser og kontaktperson som vil være kontaktpunktet mellom kommune og destinasjonsselskap.

For oppfølging av avtalene bør det utvikles et system for rapportering og evaluering av avtalene med gitte mellomrom. I avtalens første (kanskje to første) år skal det gjennomføres evalueringsmøter mellom kommunenes kontaktpersoner og Visit Bodø. Deretter årlig. Visit Bodø er ansvarlig for å ta initiativ til dette.

Det er av svært viktig at reiselivs- og opplevelsessatsingen i Salten forankres i hver enkelt kommune. Gjerne gjennom en ansvarlig for reiselivssatsingen i den enkelte næringsetat.

Avtalens varighet bør være minimum tre år, med mulighet for forlengelse i to nye år.

Avtalen mellom kommunene i Salten og Visit Bodø skal være et verktøy for kommunene for å nå sine strategiske mål knyttet til næringsutvikling generelt og reiselivs- og opplevelsesutvikling spesielt.

Kommunenes samarbeidsavtaler med destinasjonsselskapet Visit Bodø vil kunne danne grunnlag for å utløse finansiering til større utviklingsprosjekter som føyer seg inn i en strategisk destinasjonsutvikling for regionen Salten. Her er satsingen på verdibasert verdiskaping, som er en av tre pilarer i DA-Bodø, svært relevant.

Et regionalt samarbeid knyttet til reiseliv i Salten vil bety en større slagkraft og effektivisering av utviklingsarbeidet og føyer seg inn i det nasjonale strukturprosjektet, ledet av Nærings- og fiskeridepartementet. Det skal også føye seg inn i Nordland fylkeskommunes nye reiselivs- og opplevelsesstrategi. Destinasjonsorganiseringen i Salten vil dermed være inngangsbilletten til den nasjonale reiselivsstrukturen.

Definisjonenen av de ulike nivåene på destinasjonselskap i den nye reiselivsstrukturen viser også tydelig hvor viktig organiseringen av Bodø Salten i et selskap vil være. Denne definsisjonen vil ligge i den kommende stortingsmeldingen for reiseliv og legge føringene for hvem som kan delta i strukturen

Definisjonene av de ulike nivåene i strukturen

Landsdelsselskap: Selskap som dekker et område bestående av en eller flere fylkeskommuner med underliggende Regionale destinasjonsselskaper og eventuelle Destinasjonsselskaper som er egne selskaper eller avdelinger. Omsetning > 25 mill. kroner. Landsdelsselskaper skal ha bindende avtaler med de regionale destinasjonsselskapene og eventuelle Destinasjonsselskaper om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver. Landsdelsselskapene har hovedansvar for å i samarbeid med nivåene under, utarbeide en tydelig definisjon av ansvarsområder og arbeidsoppgaver for de ulike nivåene i sitt geografiske område.

Regionalt destinasjonsselskap: Selskap som består av flere destinasjonsselskap eller avdelinger og dekker et definert område innenfor en landsdel. Omsetning> 10 mill. kroner. Et regionalt destinasjonsselskap skal ha en tydelig beskrivelse av egne arbeidsoppgaver og bindende avtaler med de andre selskapene i samme landsdel om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver.

Destinasjonsselskap: Selskap som dekker et definert geografisk område. Omsetning > 3-5 mill. kroner. Destinasjonsselskapene skal ha en tydelig beskrivelse av egne arbeidsoppgaver og bindende avtaler med de andre selskapene og landsdelsseselskapet i samme region om økonomi og utføring av arbeidsoppgaver.

Reiseselskap: Selskap som betjener et mindre geografisk område. Reiseselskapene har et tjenestetilbud og ingen nedre grense for omsetning. Medlemskap i eller avtale med et destinasjonsselskap er nødvendig for å kunne motta tjenester fra nivåene over.

Det bør forutsettes konsensus til den økonomiske modellen. Det er ønskelig, men ikke en forutsetting at alle kommunene i Salten går inn i en Saltenorganisering. Samarbeidsmodellen kan settes i gang selv om en eller flere kommuner i Salten ikke går inn i samarbeidet. Men det er en forutsetning at det i sum oppnås tilstrekkelige ressurser til at avtalte oppgaver ivaretas og kan løses med høy kvalitet.

Visit Bodø Salten

INNOVATIV DESTINASJONSSATSING

Bodø | Salten

DESTINASJONSOPPGAVER

- Marked & Media
- Opplevelsesdesign
- Destinasjonssalg
- Utvikling & Nettverk
- Kompetanse & Møteplasser
- Destinasjonsservice

Visit Bodø

visitbodo.com

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/34539 Arkiv sakID.: 16/12091	Saksbehandler: Alterskjær, Ingrid K.

Sak nr.		Dato
158/16	Formannskap	29.11.2016
	Kommunestyre	

Dekning av sykepenger - Ordfører

Rådmannens forslag til innstilling:

1. Fauske kommune tar Høyesteretts dommen 16.03.16 til orientering.
2. Fauske kommune utbetaler ordføreren full godtgjørelse fra første dag av et sykefravær.

Vedlegg:

21.11.2016 Dom i Høyesterett 16.03.2016 1332380

Sammendrag:

I dom i Høyesterett 16.03.2016 i sak nr. 2015/1338 slås det fast at ordfører ikke automatisk har rett til sykepenger de første 16 dagene av et sykefravær slik som ansatte i kommunen.

I en informasjon til kommunene står bl.a:

> *Denne dommen innebærer at ordførere skal behandles på samme måte som andre frilansere og selvstendig næringsdrivende. I tillegg til at de ikke har rett på sykepenger, får de ikke feriepenger eller pensjonsopptjening etter kommunale ordninger.*
> *428 norske ordførere har med dette ikke rett på sykepenger før dag 17 og sykepengene er da begrenset til 6 ganger folketrygdens grunnbeløp. Det er en betydelig lønnsreduksjon for de fleste ordførere.* Jfr. Trygderettsekspert Berit Stokstad

Ordføreren i Fauske har en godtgjørelse lik 100 % av storingsrepresentanter godtgjørelse. Den utgjør pr. 1. mai 2016 kr. 906.928,- pr. år.

6 G er pr i dag lik 6 x kr. 92.576 = kr. 555.456 pr. år (kr. 46.288 pr. mnd.)

Ved at ordføreren ikke har rett til sykepenger/godtgjøring de første 16 dager ved lengre sykefravær og kun få utbetalt sykepenger tilsvarende 6G fra dag 17, blir dette en betydelig reduksjon i inntekt. Differansen blir på kr. 29.289 brutto pr. måned.

NAV refunderer inntil 6G for kommunalt ansatte uansett om de har årslønn utover dette. Kommunalt ansatte får likevel utbetalt full lønn under sykdom i 248 arbeidsdager, - tilnærmet ett år.

Skal man gi godtgjørelse til ordføreren de 16 første dagene og la ham beholde sin faste godtgjørelse lik en ansatt i Fauske kommune, må det gjøres særskilt vedtak om dette.

I tråd med øvrig praksis i kommunen, vil rådmannen foreslå at ordføreren får utbetalt full godtgjørelse

fra første dag av et sykefravær.

Geir Mikkelsen
rådmann

HR-2016-589-A

Instans	Norges Høyesterett - Dom
Dato	2016-03-16
Publisert	HR-2016-589-A
Stikkord	Trygderett. Refusjon av sykepenger. Arbeidstakerbegrepet.
Sammendrag	En kommune som hadde utbetalt godtgjøring til ordføreren under sykdom, fikk ikke medhold i sitt krav om refusjon av den utbetalte godtgjøringen etter folketrygdloven § 22-3, idet ordføreren ikke var å anse som arbeidstaker etter folketrygdloven § 1-8. Høyesterett viste til at ordføreren ikke var ansatt, men valgt, og ikke hadde noen arbeidsgiver i vanlig forstand. Det var derfor vanskelig å forene posisjonen som ordfører med lovens ordlyd og definisjon av arbeidstaker. Lovforarbeidene ga ikke grunnlag for noen annen løsning. Ordføreren ble ansett som frilanser, jf folketrygdloven § 1-9, noe som ikke ga grunnlag for refusjon etter § 22-3. (Rt-sammendrag) **Henvisninger:** Folketrygdloven (1997) §1-8, §1-9, §22-3
Saksgang	Trygderetten TRR-2013-2285 - Frostating lagmannsrett LF-2014-105447 - Høyesterett HR-2016-589-A, (sak nr. 2015/1338), sivil sak, anke over dom.
Parter	Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet (Regjeringsadvokaten v/advokat Ida Thue) mot Z kommune (advokat Gry Brandshaug Dale - til prøve) og Kommunesektorens organisasjon, KS (advokat Jan Fougner) (partshjelper).
Forfatter	Tønder, Bårdsen, Ringnes, Matheson, Utgård.
Sist oppdatert	2016-03-21
Henvisninger i teksten	Yrkesskadetrygdloven. (1958) ‖ Kommuneloven (1992) §7, §8, §9, §14, §40, §42, §43 ‖ Folketrygdloven (1997) §1-1, §8-3, §8-4, §8-19, §8-39, §9-8, §9-9, §13-13

(1) Dommer **Tønder:** Saken gjelder om en kommune har rett til refusjon fra folketrygden for utbetalt godtgjøring til ordfører under sykdom, jf. folketrygdloven § 22-3. Spørsmålet er om en ordfører er å regne som arbeidstaker etter folketrygdloven § 1-8.

(2) A er ordfører i Z kommune og har heltidsgodtgjøring for vervet. Han var 100 prosent sykemeldt i perioden fra 17. desember 2012 til 31. mars 2013. A fikk utbetalt godtgjøring fra kommunen i hele sykeperioden.

(3) Z kommune krevde refusjon under folketrygden for utbetalt godtgjøring ut over arbeidsgiverperioden. Kravet ble avslått av NAV Forvaltning Molde, Møre og Romsdal, med den begrunnelse at A som ordfører ikke hadde rett til sykepenger som arbeidstaker. Vedtaket ble senere stadfestet av NAV Klageinstans.

(4) Klageinstansens vedtak ble bragt inn for Trygderetten, som 24. januar 2014 avsa kjennelse [TRR-2013-2285] med slik slutning:
«Vedtak truffet av NAV Klageinstans den 25. juni 2013 omgjøres, slik at Z kommune gis rett til refusjon etter vanlige regler for sykepenger utbetalt A.»

(5) Trygderetten fant ikke at lovens ordlyd var til hinder for at en ordfører kunne gå inn under lovens arbeidstakerbegrep, samtidig som det ikke var språklig naturlig å omtale en ordfører som frilanser. Det ble videre lagt vekt på at ordføreren var undergitt kommunestyret som styringsorgan, og at han kunne instrueres. Ordføreren måtte dessuten forutsettes å ha kommunalt kontor og benytte kommunens materiell på tilsvarende måte som ansatte i vanlige arbeidsforhold i kommunen. Endelig ble det vektlagt at en heltidsarbeidende ordfører hadde samme behov for inntektssikring ved sykdom som vanlige arbeidstakere.

(6) Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet tok ut stevning for Frostating lagmannsrett med påstand om at Trygderettens kjennelse var ugyldig. Lagmannsretten avsa 22. april 2015 dom [LF-2014-105447] med slik domsslutning:

«1. Z kommune frifinnes.

2. I sakskostnader for lagmannsretten betaler Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet til Z kommune 131 208 - etthundreogtrettientusentohundreogåtte - kroner innen 2 - to - uker fra forkynnelse av dommen.»

(7) Lagmannsretten tok for seg de momentene som lovens forarbeider lister opp som vurderingskriterier for å avgjøre om det foreligger et arbeidstakerforhold, og konkluderte med at de fleste og viktigste momentene talte for at en ordfører er arbeidstaker i lovens forstand. Også lagmannsretten vektla at en ordfører hadde det samme behovet for vern etter trygdelovgivningen som dem vedkommende arbeidet sammen med, og at det ikke var naturlig å sammenligne ordfører med frilanser.

(8) Staten har anket til Høyesterett. Anken gjelder lagmannsrettens rettsanvendelse og bevisbedømmelse. For Høyesterett har Kommunesektorens organisasjon, KS, opptrådt som partshjelper.

(9) Den ankende part - *staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet* - har i det vesentlige gjort gjeldende:

(10) Lagmannsretten bygger på feil rettsanvendelse når den er kommet til at Z kommune har krav på refusjon for utbetalt godtgjøring under ordførerens sykdom. En ordfører er som folkevalgt ikke ansatt i kommunen, og har da ikke krav på sykepenger som ansatt, noe som er en betingelse for at kommunen skal kunne kreve refusjon. I motsetning til en ansatt, som har sine rettigheter og plikter fastsatt i en arbeidsavtale, gir kommuneloven nærmere bestemmelser om innholdet i vervet som folkevalgt og som ordfører. Som folkevalgt har ordføreren heller ingen arbeidsgiver.

(11) Det følger av forarbeidene til folketrygdloven at kommunestyrerepresentanter ikke faller inn under arbeidstakerbegrepet. Dette er i samsvar med hvordan arbeidstakerbegrepet i lang tid har vært praktisert når det gjelder rett til yrkesskadefordeler.

(12) Denne forståelsen støttes av praksis fra Trygderetten, der det er fastslått at hverken stortingsrepresentanter eller valgte medlemmer av teknisk utvalg i kommuner er å regne som arbeidstakere i yrkesskadesammenheng.

(13) Ordførere står ikke i slik særstilling som lønnet folkevalgt at det kan begrunne et krav om sykepenger som arbeidstaker. At det er tale om et heltidsverv, er ikke spesielt for ordførere. Ordføreren har heller ingen underordnet stilling, og kan for eksempel ikke sammenlignes med en rådmann. Selv om det har forekommet en del ganger at kommuner har fått refusjon for betaling av godtgjøring under sykdom, er ikke praksis av en slik karakter at den kan vektlegges. Ordførere kan ikke sammenlignes med statsråder og andre stillinger av politisk art ved departementene, siden disse ikke er folkevalgte.

(14) Derimot vil ordførere ha krav på sykepenger etter reglene for frilansere. Bestemmelsen i § 1-9 som definerer hvem som er frilanser, må ses på som en

«sekkebestemmelse». Inn under definisjonen kommer en rekke ulike yrkesgrupper som verken er arbeidstakere eller selvstendig næringsdrivende. Siden definisjonen går ut over det man vanligvis regner som en frilanser, vil den også kunne omfatte ordførere. At ordføreren har krav på sykepenger som frilanser, gir ikke kommunen rett på refusjon for det som er utbetalt i sykeperioden.

Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet har lagt ned slik påstand:

(15) «1. Trygderettens kjennelse av 24. januar 2014 i ankesak nr. 13/02285 er ugyldig.
2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet tilkjennes sakskostnader for alle instanser.»

(16) Ankemotparten - *Z kommune* - har i det vesentlige gjort gjeldende:

Lagmannsretten har lagt til grunn en riktig forståelse av folketrygdlovens
(17) arbeidstakerbegrep når den er kommet til at ordføreren har krav på sykepenger som ansatt. Kommunen har derfor rett til refusjon.

Spørsmålet må løses ut fra arbeidstakerbegrepet i folketrygdloven, som er et vidt begrep. Det må i denne forbindelse også tas i betraktning både at
(18) arbeidstakerbegrepet utvikles med samfunnsutviklingen, og at ordførervervet i dag er langt mer omfattende enn tidligere. Betydningen av uttalelser som det henvises til i lovforarbeidene, må ses på denne bakgrunn.

Vurderingen må foretas ut fra kriteriene for hvem som er arbeidstaker, jf. lovens forarbeider. Ordførerens rettslige stilling og faktiske gjøremål tilsier at ordføreren bedre svarer til lovens arbeidstakerbegrep enn til alternativet, som er frilanserbegrepet. En ordfører gjør et betydelig arbeid i kommunens tjeneste. På dette punktet er statsrådene en mer nærliggende sammenligning enn
(19) stortingsrepresentanter. Ordføreren er i kommuneloven gitt en rekke spesifikke oppgaver som ikke har parallell til stortingsrepresentanter. Vedkommende er kommunens rettslige representant utad, er møteleder både i kommunestyret og i formannskapet, kan delegeres myndighet og deltar i saksbehandlingen til folkevalgte organer. Ordføreren er kommunens ansikt utad overfor innbyggerne, næringslivet, nasjonale myndigheter og media. Sammen med rådmannen forbereder ordføreren kommunestyrets forhandlinger og følger opp dets vedtak.

Ordføreren stiller således sin arbeidskraft til disposisjon for kommunen, en arbeidsinnsats som ikke kan overlates til andre. Vedkommende er også underlagt kommunestyrets kontroll og instruksjonsmyndighet. En heltidsordfører vil normalt ha
(20) fast arbeidstid i kommunen og har til vanlig ingen annen inntekt enn godtgjøringen fra kommunen. En ordfører har derfor samme behov for et sosialt sikkerhetsnett ved sykdom som enhver ansatt i kommunen, jf. folketrygdlovens formålsbestemmelse § 1-1.

At ordførere har rett til sykepenger som arbeidstakere er flere ganger bekreftet av Rikstrygdeverket og videreformidlet av KS. Dette har skapt en oppfatning som har
(21) festnet seg i forvaltningspraksis. En undersøkelse viser at en rekke kommuner har fått godkjent refusjon av NAVs forvaltningsenhet ut fra en oppfatning av at ordføreren er å regne som ansatt. Dette må ha betydelig rettskildemessig vekt.

Z kommune har lagt ned slik påstand:

(22) «1. Anken forkastes.
2. Z kommune tilkjennes sakskostnader for lagmannsrett og Høyesterett.»

(23) Partshjelperen - *Kommunesektorens organisasjon, KS* - har i det vesentlige gjort gjeldende:

Spørsmålet er om ordføreren er frilanser i folketrygdlovens forstand, slik staten
(24) hevder. Staten legger stor vekt på at ordføreren er valgt til et verv. Men verv utelukker også det å være frilanser. Statens utgangspunkt er således grunnleggende forfeilet.

(25) Valget av kategori må gjøres på grunnlag av momentlisten som følger av trygdelovutvalgets utredning, og som proposisjonen har tatt opp i seg. Man må da inn i realiteten med hensyn til hva ordførervervet går ut på. Det er tale om meget omfattende gjøremål som ofte går langt ut over normalarbeidsdagen.

(26) Sentralt for vurderingen av om ordføreren er arbeidstaker er at vedkommende stiller sin personlige arbeidskraft til kommunens disposisjon. Det er her en grunnleggende forskjell fra oppdragstaker, hvor resultatet er det sentrale. Dette er også kjernen i frilanserbegrepet.

Kommunesektorens organisasjon, KS, har lagt ned slik påstand:

(27) «1. Anken forkastes.

2. Staten v/Arbeids- og velferdsdirektoratet dømmes til å betale sakens omkostninger for Høyesterett.»

(28) **Jeg er kommet til** at anken fører fram.

(29) Et medlem av folketrygden har rett til sykepenger når han eller hun taper pensjonsgivende inntekt på grunn av funksjonsnedsettelse som skyldes sykdom eller skade, jf. folketrygdloven § 8-3 og § 8-4. Loven opererer med tre hovedkategorier mottakere av sykepenger - arbeidstakere, frilansere og selvstendig næringsdrivende. Folketrygdloven oppstiller ulike regler for hver av de tre kategoriene, både med hensyn til rettens omfang og hvordan sykepenger skal beregnes. Det er således på det rene at en ordfører ved sykdom vil kunne ha krav på sykepenger. Spørsmålet er om ordførere skal høre til kategorien arbeidstaker eller kategorien frilanser.

(30) Sykepengegrunnlaget for de to kategoriene er forskjellig, uten at jeg her behøver å gå inn på det. Både sykepenger til arbeidstakere og til frilansere ytes imidlertid med 100 prosent av sykepengegrunnlaget. For begge kategoriene gjelder at folketrygden ikke betaler sykepenger for de første 16 dagene.

(31) En vesentlig forskjell er at mens arbeidstakere de første 16 dagene mottar sykepenger fra arbeidsgiveren (arbeidsgiverperioden) jf. § 8-19, er det ingen som for disse dagene betaler sykepenger til frilanseren. Frilanseren har imidlertid anledning til mot særskilt premie å tegne forsikring for tilleggssykepenger for de første 16 dagene, jf. § 8-39.

(32) En annen vesentlig forskjell - og som har direkte relevans til vår sak - er at en arbeidsgiver som betaler full lønn for et tidsrom da den ansatte har rett til sykepenger fra folketrygden, kan kreve refusjon for det som er utbetalt, jf. folketrygdloven § 22-3 første ledd. Tilsvarende refusjonsadgang finnes ikke for den som måtte ha betalt godtgjøring til en frilanser i sykeperioden.

(33) I vår sak har Z kommune betalt full godtgjøring til ordføreren i hele sykeperioden. Da kommunen fikk avslag på kravet om refusjon for det den hadde betalt ut over de første 16 dagene, ble dette av NAV Forvaltning Molde, Møre og Romsdal begrunnet med at ordføreren ikke er arbeidstaker, men i relasjon til sykepengereglene må regnes som frilanser. Refusjon kan da ikke kreves.

(34) Begrepene arbeidstaker og frilanser er definert i § 1-8 og § 1-9. Bestemmelsene lyder:

«§ 1-8. Arbeidstaker

Med arbeidstaker menes i denne loven enhver som arbeider i en annens tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse.

§ 1-9. Frilanser

Med frilanser menes i denne loven enhver som utfører arbeid eller oppdrag utenfor tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse, men uten å være selvstendig næringsdrivende, se § 1-10.»

(35) Henvisningen i § 1-9 til § 1-10 gjelder lovens definisjon av selvstendig næringsdrivende, som ikke er aktuell i vår sak.

(36) Partene er uenige om hvordan disse bestemmelsene skal forstås og hvordan de står i forhold til hverandre. Mens kommunen og KS, på samme måte som Trygderetten og lagmannsretten, mener spørsmålet er hvilken kategori - arbeidstaker eller frilanser - som passer best å plassere en ordfører i, mener staten at det primære spørsmålet er om ordføreren er å regne som arbeidstaker. I motsatt fall må denne anses som frilanser. Bestemmelsen i § 1-9 blir i så fall å regne som en «sekkebestemmelse» som fanger opp alle som taper pensjonsgivende inntekt på grunn av sykdom, og som verken faller inn under kategorien arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende.

(37) Kommunen og KS har i prosedyren vært spesielt opptatt av hvordan den tilsvarende bestemmelsen til § 1-9 ble forklart i trygdelovutvalgets innstilling, jf. NOU 1990:20 Forenklet folketrygdlov side 174, jf. utkastet § 3-23. Bestemmelsen ble angitt å gjelde oppdragstakere. I merknadene til bestemmelsen ble det gitt en beskrivelse av hva som kjennetegner oppdragstakere, i motsetning til arbeidstakere. Kommunens og KS' poeng er at ut fra denne beskrivelsen ligger ordføreren nærmere arbeidstakeren enn oppdragstakeren. Det samme må gjelde etter lovens § 1-8 og § 1-9 selv om loven i stedet for oppdragstaker benytter begrepet frilanser.

I proposisjonen til folketrygdloven av 1997, Ot.prp.nr.29 (1995-96), benyttes betegnelsen frilanser, og det er gitt en annen beskrivelse i merknadene om dens innhold enn merknadene til den tilsvarende bestemmelsen i NOUen. Jeg ser imidlertid først på innholdet av begrepet arbeidstaker i § 1-8. Om denne bestemmelsen heter det på side 28 i proposisjonen:

(38) «I gjeldende lov er begrepet *arbeidstaker* ikke nærmere definert. Begrepet er i praksis identisk med begrepet 'arbeider i annens tjeneste' eller 'ansatt'. Det vises til den gjeldende lov § 1-2 bokstav a og bokstav d, kapittel 3 om sykepenger § 3-5 og kapittel 11 om ytelser ved yrkesskade § 11-1 bokstav a. I disse bestemmelser anvendes begrepet snevert, dvs. at det er begrenset til personer som er ansatt i annens tjeneste.»

Proposisjonen foretar så en sammenligning med lønnstakerbegrepet i skatteretten, der det heter på side 28-29:

(39) «Skatteetatens lønnstakerbegrep er således mer omfattende enn arbeidstakerbegrepet etter folketrygden, og omfatter både ansatte lønnstakere og ikke-ansatte lønnstakere. Som ikke-ansatte lønnstakere regnes frilansere og andre med arbeid og oppdrag utenfor tjenesteforhold som ikke er ledd i selvstendig næringsvirksomhet.»

Etter å ha påpekt at skatteetaten i dag kan nøye seg med en todeling av inntektsgruppen - lønnstakere og næringsdrivende - konkluderer departementet med at det for visse bestemmelser i folketrygdloven, herunder kapittel 8 om

(40) sykepenger, er behov for en tredeling:

«Det vil si at det i gruppen lønnstakere må skilles mellom ansatte i et arbeidsforhold og ikke-ansatte.»

Det er altså gruppen ikke-ansatte lønnstakere som § 1-9 omhandler, og som bestemmelsen benevner som «frilanser». Men det framgår allerede under det jeg

(41) har sitert fra merknadene til § 1-8 at dette gjelder flere yrkesgrupper enn det man normalt tenker på med en frilanser eller en oppdragstaker, jf. sitatet som gjaldt skatteetatens lønnstakerbegrep. En slik forståelse av bestemmelsen blir enda klarere når man ser nærmere på merknadene til § 1-9:

«Med frilanser skal forstås 'ikke-ansatte personer' som mottar lønn eller andre godtgjørelser, som det skal betales arbeidsgiveravgift av,

...

Gruppen omfatter mange utøvende kunstnere, journalister og andre som ikke kan anses som ansatt. Videre omfatter gruppen personer som mottar ulike former for lønn, provisjon, honorar, godtgjørelse som medlem i styrer og råd m.m.»

(42) Etter dette må § 1-9 forstås slik at uttrykket «arbeid eller oppdrag utenfor tjeneste for lønn eller annen godtgjørelse» gjelder enhver person som har pensjonsgivende personinntekt, og som ikke «arbeider i annens tjeneste». Om karakteristikkene frilanser eller oppdragstaker passer ut fra vanlig språkbruk, er i denne sammenheng ikke avgjørende, da bestemmelsen klart er ment å ha en rekkevidde ut over disse kategoriene. Bestemmelsen framstår således som en «sekkebestemmelse» som gjelder enhver som verken er arbeidstaker eller selvstendig næringsdrivende. Denne forståelsen er også i samsvar med det som framgår av en naturlig lesning av lovens ordlyd.

(43) Det som blir avgjørende for om kommunen i denne saken har krav på refusjon, er etter dette om en ordfører faller inn under definisjonen av arbeidstaker i § 1-8. Dersom dette ikke er tilfellet, må en ordfører regnes som frilanser i folketrygdlovens forstand, og kommunen vil ikke ha krav på refusjon.

(44) Før jeg går inn på spørsmålet om ordfører er å regne som arbeidstaker, nevner jeg at svaret også får betydning for en ordførers rettigheter etter andre bestemmelser i folketrygdloven som skiller mellom arbeidstakere og andre. Dette gjelder for det første visse rettigheter etter lovens kapittel 9 om omsorgspenger ved barns eller barnepassers sykdom. Ordningen skiller mellom arbeidstaker og frilanser på tilsvarende måte som for sykepenger, jf. § 9-8 og § 9-9. Dernest gjelder det for rettigheter etter kapittel 13 om yrkesskadedekning, som skiller mellom arbeidstakere på den ene siden og frilansere og selvstendig næringsdrivende på den andre siden. Frilansere og selvstendig næringsdrivende er ikke dekket, men kan komme inn under denne ordningen ved å betale særskilt premie for frivillig yrkesskadetrygd, jf. § 13-13.

(45) Jeg ser så på om en heltidslønnet ordfører skal anses som arbeidstaker i lovens forstand. Jeg konsentrerer meg om ordførere i kommuner og holder fylkesordførere utenfor.

(46) Det som i særlig grad særpreger en ordfører, er at vedkommende er valgt av folket til å utøve et verv. I utgangspunktet er ordføreren valgt som medlem av kommunestyret. Ordføreren velges så av kommunestyret blant formannskapets medlemmer, eventuelt av kommunestyrets medlemmer i kommuner som har innført parlamentarisk styreform, jf. kommuneloven § 7, § 8 og § 9.

(47) Den som er valgt som medlem av et kommunalt folkevalgt organ, plikter å delta i organets møter, med mindre det foreligger gyldig forfall, og plikter, om vedkommende er til stede, å avgi stemme, jf. kommuneloven § 40. Videre gjelder det regler om plikt til å ta imot valg til for eksempel formannskap og faste utvalg, jf. § 14. Også den som blir valgt til ordfører, er pliktig til å ta imot valg, men kan nekte dersom vedkommende har vært ordfører eller varaordfører de siste fire år, jf. § 9 nr. 1.

(48) Ordførerens oppgaver er nærmere fastsatt i lovens § 9. Ordføreren leder møtene i kommunestyret og formannskapet. Han eller hun er rettslig representant for kommunen og underskriver på dennes vegne i alle tilfelle hvor myndigheten ikke er tildelt andre. Ordføreren har også møte- og talerett i alle andre kommunale organ unntatt kommuneråd og organer under dette, men har bare stemme- og forslagsrett hvis han eller hun er valgt medlem. Kommunestyret kan også gi ordføreren

myndighet til å treffe vedtak i enkeltsaker eller i sakstyper som ikke er av prinsipiell betydning.

Godtgjøring til en ordfører fastsettes i henhold til kommuneloven § 42, som gir den som har et kommunalt tillitsverv krav på godtgjøring for sitt arbeid etter nærmere
(49) regler fastsatt av kommunestyret selv. Det gjelder ingen lovbestemt rett til pensjon for ordførere, men kommunestyret kan etter lovens § 43 vedta å opprette eller slutte seg til en pensjonsordning for folkevalgte i kommunen.

På denne bakgrunn må jeg konstatere at et sentralt grunnlag for og kjennetegn ved et ansettelsesforhold, nemlig en kontrakt mellom arbeidstaker og arbeidsgiver om ansettelsesforholdets rettigheter og plikter, mangler for en ordfører. Ordføreren er
(50) ikke ansatt, men valgt, og har ingen arbeidsgiver i vanlig forstand. I utgangspunktet er det derfor vanskelig å forene posisjonen som ordfører med lovens ordlyd og definisjon av arbeidstaker.

Jeg ser så på om det kan utledes noe av lovens forarbeider som kan tilsi at
(51) ordførere likevel må falle inn under arbeidstakerbegrepet.

Folketrygdloven § 1-8 ble foreslått av trygdelovutvalget som forberedte dagens folketrygdlov, jf. NOU 1990:20 Forenklet folketrygdlov. Bestemmelsen er inntatt på side 171 som § 3-22. Med unntak for at utvalget i andre ledd foreslo tatt inn i loven vurderingsmomenter for avgjørelsen av om en person skal anses som arbeidstaker, noe som ble utelatt i proposisjonens utkast, er formuleringen så godt som identisk med § 1-8. Om arbeidstakerbegrepet uttaler utvalget på side 172:

(52) «Arbeidstakerbegrepet har alltid hatt en sentral plass i trygderetten.

I yrkesskadetrygdordningen var det også før inkorporeringen i folketrygdloven av avgjørende betydning om en yrkesaktiv person var arbeidstaker eller ikke, da som utgangspunkt bare 'den som arbeidet i annens tjeneste', var pliktig yrkesskadetrygdet. Vi viser til yrkesskadetrygdloven § 1 og folketrygdloven § 11-1 nr. 1 bokstav a.»

Etter å ha påpekt at trygdeetaten således har en lang praksis med hensyn til tolking av begrepet arbeidstaker i yrkesskadesammenheng, uttaler utvalget når det gjelder sykepenger:

(53) «I sykepengesaker og yrkesskadesaker brukes stort sett det samme arbeidstakerbegrepet, og det er hovedsakelig det samme som i de tidligere lovene om yrkesskadetrygd og syketrygd.»

Utvalget redegjør så for de momentene som inngår i helhetsvurderingen av om en person anses å utføre arbeid i eller utenfor tjeneste, og avslutter med å vise til Rikstrygdeverkets rundskriv Kom 11-00 nr. 1 (4/86) om praksis i yrkesskadesaker. I rundskrivet, som altså er fra 1986, er arbeidstakerbegrepet omtalt i kapittel 3.1, herunder uttrykket «i tjenesteforhold». Som eksempel på arbeid utenfor tjeneste, nevnes følgende:

«Eksempler på arbeid utenfor tjeneste (tjenesteoppdrag) finner vi ofte blant det som
(54) kalles 'free-lance arbeidere', det kan dreie seg om kunstnere, profesjonelle foredragsholdere, kursarrangører e.l.

En pliktmessig borgerlig tjeneste som f.eks. stortingsmann, medlem av kommunestyre, tillitsmann i organisasjon eller selskap m.v., ansees ikke som tjenesteforhold. Valgte tillitsmenn omfattes ikke av trygden selv om de har godtgjørelse for vervene. Bare hvis vervet (oppnevningen) blir kombinert med en arbeidsavtale, vil vedkommende være yrkesskadetrygdet.»

Formuleringene i rundskrivet viderefører det Rikstrygdeverket ga uttrykk for i en
(55) utredning om utkast til ny lov om yrkesskadetrygd fra desember 1956. Et formål med

den nye loven var «å gjøre ulykkestrygden generell og obligatorisk for alle arbeidstakere uansett yrke på samme måte som syketrygden». Om lovens rekkevidde for de som utøver samfunnspliktig tjeneste, uttalte Rikstrygdeverket: «Loven bygger på arbeidertaksforholdet. Foreligger det ikke en arbeidsavtale, vil, såfremt loven ikke bestemmer noe annet, tjenesten ikke gå inn under yrkesskadetrygden.

Grupper som valgte tillitsmenn, f.eks. stortingsmenn, regjeringsmedlemmer, medlemmer av kommunestyre, tillitsmenn i organisasjoner m.v., kan ikke sies å være i tjeneste hos noen, med mindre valget blir kombinert også med en arbeidsavtale.

Om det for tjenesten blir betalt et fast vederlag eller en godtgjørelse som varierer etter i hvilken utstrekning tjenesten faktisk blir utført, eller tjenesten er ulønnet, anses for å være uten betydning i alminnelighet. Det avgjørende er om det foreligger en arbeidsavtale. En pliktmessig borgerlig tjeneste blir ikke et arbeidstakerforhold selv om vedkommende får noen godtgjørelse for sitt arbeid.»

(56) I proposisjonen til lov 12. desember 1958 nr. 10 om yrkesskadetrygd er det i innledningen uttalt at lovforslaget i det vesentlige bygger på Rikstrygdeverkets utredning, jf. Ot.prp.nr.35 (1958) side 1.

(57) Som det framgår bygde lovutkastet på arbeidstakerbegrepet slik det var utviklet i praksis i tilknytning til yrkesskadetrygden, herunder at personer som utøvde pliktmessig borgerlig tjeneste, som for eksempel kommunestyrerepresentanter, falt utenfor.

(58) En tilsvarende formulering som den som var inntatt i nevnte rundskriv, ble inntatt i rundskriv fra 1993.

(59) I Ot.prp.nr.29 (1995-96) side 28 innledes merknadene til § 1-8 med følgende: «Utkastet tar utgangspunkt i Trygdelovutvalgets § 3-22, og tar sikte på å følge gjeldende rett.»

(60) Det kan neppe være tvil om at departementet med denne uttalelsen tok sikte på at arbeidstakerbegrepet i sykepengekapittelet skulle ha samme innhold som det som fulgte av trygdelovutvalgets redegjørelse.

(61) Jeg må etter dette konkludere med at forarbeidene til folketrygdloven av 1997 ikke gir noen støtte for at ordførere skulle anses som arbeidstakere. Tvert i mot gir henvisningen til gjeldende rett klare holdepunkter for at det nettopp var meningen å avgrense mot folkevalgte tillitsmenn og andre som utøvde pliktmessig borgerlig tjeneste.

(62) Det har en viss interesse at lovgiver har tatt konsekvensen av denne lovforståelsen for så vidt gjelder stortingsrepresentanter.

(63) Etter at lov om syketrygd ble inkorporert i folketrygdloven med virkning fra 1. januar 1971, kom det en anmodning fra Stortingets presidentskap til Stortingets sosialkomité om at stortingsrepresentanter med hensyn til medlemsavgiften i folketrygden burde være likestilt med arbeidstakere. Saken ble forelagt Sosialdepartementet, som avga følgende svar, jf. Innst. O. VI (1970-71) side 2: «Folketrygdlovens § 6-4 første ledd om pensjonsgivende inntekt sondrer mellom lønn for arbeid i tjenesteforhold og godtgjørelse for arbeid utenfor tjenesteforhold. Av den sistnevnte form for inntekt svares en høyere medlemsavgift som er lik avgiften av inntekt i selvstendig næringsvirksomhet. At avgiften er høyere for slik inntekt enn for lønnsinntekt, henger sammen med at det ikke svares arbeidsgiveravgift.

Stortingsrepresentantenes godtgjørelse faller inn under begrepet 'Godtgjørelse i penger eller naturalier for arbeid utenfor tjenesteforhold', jfr. folketrygdlovens § 6-4 første ledd nr. 2a. Dersom godtgjørelsen skal likestilles med lønn m.v. i tjeneste som nevnt i § 6-4 første ledd nr. 1, må det tas inn en positiv bestemmelse om dette i loven. Det må da være en forutsetning at det blir svart arbeidsgiveravgift av godtgjørelsen.»

(64) Departementet foreslo en presisering i daværende folketrygdlov § 16-2 nr. 1 og § 16-3 første ledd om likestilling mellom godtgjøring til stortingsrepresentanter og lønn med hensyn til beregning av henholdsvis medlemsavgift til folketrygden og arbeidsgiveravgift.

(65) Departementet tilføyde imidlertid følgende:
«Departementet vil peke på at det kan reises prinsipielle innvendinger mot å innføre særregler for bestemte former av godtgjørelse som ikke er lønnsinntekt i egentlig forstand, f.eks. godtgjørelse til stortingsrepresentanter. Det ville således være naturlig at godtgjørelse for kommunale tillitsverv, f.eks. til ordførere, kom i samme stilling som godtgjørelse til stortingsrepresentanter.»

(66) Noe slik oppfølgning for kommunale tillitsverv, som for eksempel ordførere, ble ikke aktuelt, fordi loven kort tid etter ble endret slik at all godtgjøring for arbeid utenfor tjenesteforhold ble underlagt samme avgiftssats som ordinære lønnsinntekter, jf. Ot.prp.nr.53 (1971-72) og Innst.O.nr.50 (1971-72). Til gjengjeld måtte den som betalte slik godtgjøring også pålegges å betale arbeidsgiveravgift. Dette er bakgrunnen for at det i skattesammenheng - i motsetning til i folketrygdloven - nå bare sondres mellom lønnstakergruppene på den ene siden og selvstendig næringsdrivende på den andre siden.

(67) Gjennomgangen viser at lovgiver har tatt konsekvensen av at «pliktmessig borgerlig tjeneste» i vervet som stortingsrepresentant ikke er å regne som arbeidstaker, og at dersom det skal gjelde samme regler som for arbeidstakere, krever dette en særskilt lovgivning. Gjennomgangen viser også at det på departementsnivå har vært en klar oppfatning av at godtgjøring for kommunale verv, som for eksempel ordførere, står i samme stilling som stortingsrepresentanter.

(68) Fra Trygderettens praksis nevner jeg to avgjørelser som har en viss interesse. Den første gjelder spørsmålet om en kommunepolitiker som deltok i et møte i teknisk hovedutvalg da han skadet seg, var berettiget til yrkesskadefordeler etter folketrygdloven, jf. TRR-1999-4733, datert 10. november 2000. Problemstillingen var om han som folkevalgt representant kunne regnes som arbeidstaker. Trygderetten stadfestet trygdeforvaltningens avslag med følgende generelle begrunnelse:
«Etter rettens oppfatning har folkevalgte ikke tilsettingsforhold, men fungerer i et verv. Vedkommende mottar ikke lønn, men godtgjørelse. Retten oppfatter situasjonen slik at denne gruppen politikere ikke anses som arbeidstakere i henhold til kommuneloven. Slik retten oppfatter vervet som folkevalgt etter kommuneloven, tilsiktes en fri og uavhengig stilling som i liten grad samsvarer med det underordningsforhold overfor en arbeidsgiver som folketrygdlovens arbeidstakerdefinisjon forutsetter.»

(69) Det er ikke noe i premissene som tyder på at Trygderetten på dette tidspunktet ville ha vurdert en ordfører på annen måte enn den aktuelle folkevalgte representanten.

(70) Den andre saken gjelder spørsmål om yrkesskadedekning for en stortingsrepresentant, jf. TRR-2004-2472, datert 29. oktober 2004. Også i denne saken stadfestet Trygderetten trygdeforvaltningens avslag. Trygderetten viste til TRR-1999-4733, og premissene er i tråd med denne avgjørelsen.

Kommunen anfører at det må være mer nærliggende å sammenligne ordførere med regjeringsmedlemmer og andre politisk ansatte ved departementene enn med stortingsrepresentanter. I begge de to nevnte trygderettskjennelsene er det vist til en uttalelse fra Rikstrygdeverket, datert 19. oktober 2000. Etter først å ha sitert fra brevet der det gis uttrykk for at «man alt fra yrkesskadetrygdloven har ansett at
(71) pliktmessig borgerlig tjeneste som for eksempel stortingsrepresentant, medlem av kommunestyre, etc. faller utenfor arbeidstakerbegrepet», tilføyes at Rikstrygdeverket videre uttalte at regjeringens medlemmer, statssekretærer og politiske rådgivere er i en noe annen stilling enn valgte politiske representanter. Disse blir derfor regnet som arbeidstakere i folketrygdlovens forstand.

Jeg er enig med Rikstrygdeverket i at det på dette punktet går et avgjørende skille mellom valgte politiske verv og politiske stillinger som er basert på utnevnelse. Den
(72) siste gruppen ligger således nærmere opp til ordinære ansettelsesforhold enn det som gjelder politikere i valgte verv. Regjeringens medlemmer har for eksempel fra gammelt av hatt status som embetsmenn.

Det foreligger en viss praksis fra forvaltningsenhetene for innvilgelse av refusjon til kommuner som har betalt godtgjøring til ordførere under sykdom ut over
(73) arbeidsgiverperioden. Opplysningene peker i retning av at det i en ikke ubetydelig grad har funnet sted innvilgelse av refusjon i slike tilfelle, men praksis er ikke entydig.

Kommunen anfører at denne praksisen er basert på en uttalelse fra Rikstrygdeverkets sykepengekontor til Kommunenes Sentralforbund, datert 14. september 1990. I brevet skiller avsender mellom «[f]olkevalgte med fast arbeidstid og som får lønn for dette» og «[a]ndre folkevalgte som innkalles til møter av forskjellige slag som faller utenfor bestemmelsene om meldepliktig
(74) ansettelsesforhold til A/A-registeret». Det gis uttrykk for at førstnevnte gruppe «sannsynligvis anses som arbeidstakere i henhold til folketrygdlovens regler», mens den andre gruppen ikke anses å være arbeidstakere. Videre heter det om denne siste gruppen at «[d]e er folkevalgte og arbeider frivillig for folket, i så måte har de i alle fall ikke noen klart definert arbeidsgiver selv om kommunens administrasjon anser det rimelig at det gis møtegodtgjørelse».

Jeg finner det uklart hva brevet gir uttrykk for og hvilket grunnlag det bygger på. Det
(75) står i klar kontrast til Rikstrygdeverkets uttalelse til Trygderetten i oktober 2000 der det gis uttrykk for at «pliktmessig borgerlig tjeneste» faller utenfor arbeidstakerbegrepet. Jeg viser til min tidligere redegjørelse.

Brevet er i april 2003 oversendt Info Tjenester AS, Sarpsborg, fra Oppfølgings- og
(76) sykestønadsavdelingen, Fagutviklingsseksjonen, og i juli 2005 til KS Medlemsservice fra Arbeids- og rehabiliteringsdivisjonen.

I publikasjonen Økonomiske vilkår for folkevalgte, som er utgitt av KS i 2013, er det gitt følgende framstilling av rettstilstanden vedrørende ordføreres rett på sykepenger:

«Dersom den folkevalgte, ordfører eller andre som er frikjøpt blir sykmeldt er det KS sin anbefaling at vedkommende beholder sin godtgjørelse. Dette bør i så fall vedtas av kommunestyret. Folkevalgte omfattes i utgangspunktet ikke av folketrygdlovens
(77) regler om sykepenger. NAV har likevel valgt å likestille folkevalgte med arbeidstakere i de tilfellene vervet er av omfattende karakter. Det bør derfor tas kontakt med NAV for å avklare hvorvidt det foreligger rett til refusjon. Imidlertid vil enkelte kommuner velge kun å relatere den folkevalgtes rett til godtgjørelse i sykemeldingsperioden til eventuell refusjon. Det er derfor viktig at dette forholdet er avklart føre en eventuell situasjon oppstår.»

Oppsummeringsvis kan det konstateres at det har eksistert en del uklarhet om ordførere har rett til sykepenger som arbeidstakere, og om kommunene i så fall har rett til refusjon. I en god del tilfelle har forvaltningsenhetene valgt å etterkomme krav på refusjon. Uttalelser avgitt av ulike avdelinger i Rikstrygdeverket kan ha medvirket til at en slik oppfatning av rettstilstanden har fått en viss utbredelse. Imidlertid er det
(78) en praksis som ikke er stadfestet av Trygderetten, og heller ikke formelt av Rikstrygdeverket/NAV. Tvert imot har det av disse organene vært lagt til grunn at «pliktmessig borgerlig tjeneste» faller utenfor arbeidstakerbegrepet. Noe klar, festnet rettsoppfatning er det derfor ikke tale om, noe redegjørelsen fra KS også viser.

Kommunen anfører videre at de momentene som er listet opp i lovens forarbeider for å avgjøre om en person skal regnes som arbeidstaker etter folketrygdloven,
(79) tilsier at ordførere som er lønnet på heltid, må bli å betrakte som arbeidstakere. De momentene som det er tale om, er inntatt i Ot.prp.nr.29 (1995-96) på side 28.

Det er blant annet vist til at ordføreren stiller sin arbeidskraft til disposisjon, at han eller hun er undergitt kommunestyrets vedtak og instrukser, og at arbeidet som ordfører i stor grad består i å iverksette og forberede kommunestyrets vedtak. Jeg er enig i at det er elementer i en ordførers posisjon og oppgaver som på mange måter
(80) kan sidestille denne med ansatte i kommunens administrasjon, og da særlig ansatte i ledende stillinger. Men dette fratar ikke ordføreren rollen som politiker, valgt av folket for å utøve politisk aktivitet for kommunens beste. Dette er kjernen i ordførerens rolle, og som sådan står denne i en helt annen fri posisjon til å fremme sine egne mål enn en hvilken som helst ansatt i kommunens administrasjon.

Endelig viser kommunen til at en ordfører som har heltidsgodtgjøring fra kommunen, har det samme behov for sosialt sikkerhetsnett som enhver annen som yter tjeneste for kommunen som ansatt. Dette gjelder både når vedkommende blir rammet av sykdom eller ved skade i anledning utøvelse av vervet og dessuten eksempelvis ved barn eller barnepassers sykdom. Jeg viser til det jeg innledningsvis nevnte om rekkevidden av arbeidstakerbegrepet i folketrygdloven. Riktignok er det i dag adgang til å gardere seg ved hjelp av forsikringsordninger og pensjonsavtaler som dekker de behov som lovens ordning ikke fyller. Men om dette skal skje, beror enten
(81) på ordførerens egen innsats, eller at slike ordninger vedtas av kommunestyret som del av ordførerens godtgjøring. Gode grunner kan derfor tale for at ordførere stilles i samme posisjon som kommunens egne ansatte med hensyn til rettigheter etter folketrygdloven. Med det rettskildebildet som foreligger, og som jeg nå har gjennomgått, med en klar lovforutsetning om at valgte tillitsmenn som utøver «pliktmessig borgerlig tjeneste» ikke faller inn under arbeidstakerbegrepet, kan jeg ikke se at det er grunnlag for å konstatere at slike rettigheter foreligger for ordførere. Det må i tilfelle bli opp til lovgiver å avgjøre om og i hvilken grad dette skal etableres.

Jeg er kommet til at ordføreren i Z kommune ikke kunne gjøre krav på sykepenger
(82) som arbeidstaker. Det innebærer at kommunen ikke har krav på refusjon av utbetalt godtgjøring i sykeperioden ut over arbeidsgiverperioden. Trygderettens kjennelse er derfor ugyldig.

Statens anke har ført fram. Saken har dreid seg om et uklart tolkingsspørsmål, noe
(83) som til en viss grad kan tilskrives trygdens egne organer. Jeg finner derfor at sakskostnader ikke bør tilkjennes.

Jeg stemmer for denne
dom:

(84)

1. Trygderettens kjennelse 24. januar 2014 i ankesak nr. 13/02285 er ugyldig.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke.

(85) Dommer **Bårdsen:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.

(86) Dommer **Ringnes:** Likeså.

(87) Dommer **Matheson:** Likeså.

(88) Dommar **Utgård:** Det same.

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne *dom:*

(89)

1. Trygderettens kjennelse 24. januar 2014 i ankesak nr. 13/02285 er ugyldig.
2. Sakskostnader tilkjennes ikke.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/205 Arkiv sakID.: 16/146	Saksbehandler: Hagalinsdottir, Gudrun

Sak nr.		Dato
115/16	Plan- og utviklingsutvalg	22.11.2016
159/16	Formannskap	29.11.2016

Gnr 103/269 Kirkeveien 58 - Søknad om kjøp av tilleggstomt

Rådmannens forslag til innstilling:

Eieren av gnr 103 bnr 269, Bjørn Tore Zahl, innvilges erverv av en parsell ca 100 m2 fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 503. Tilleggsarealet tilpasses slik at det gir tomta god arrondering.

Pris for ervervet settes til kr 275,- pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og salgsbestemmelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 22.11.2016

Innstilling til formannskapet:

Eieren av gnr 103 bnr 269, Bjørn Tore Zahl, innvilges erverv av en parsell ca 100 m2 fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 503. Tilleggsarealet tilpasses slik at det gir tomta god arrondering.

Pris for ervervet settes til kr 275,- pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og salgsbestemmelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Vedlegg:

30.08.2016	Søknad om kjøp av tilleggstomt	1325637

Plan- og utviklingsutvalg 22.11.2016:

Behandling:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 115/16 Vedtak:

Innstilling til formannskapet:

Eieren av gnr 103 bnr 269, Bjørn Tore Zahl, innvilges erverv av en parsell ca 100 m2 fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 503. Tilleggsarealet tilpasses slik at det gir tomta god arrondering.

Pris for ervervet settes til kr 275,- pr m2 i henhold til vedtak i F-sak 007/10, indeksregulert fram til ervervsdato.

Det inngås kontrakt der frister og salgsbestemmelser framkommer jfr vedtatte retningslinjer.

Kjøper bærer alle omkostninger i forbindelse med ervervet.

Saksopplysninger:
Advokat Terje Kvarsnes har på vegne av eier av Kirkeveien 58 i Fauske kommune, Bjørn Tore Zahl, søkt om tillatelse til erverv av en parsell fra Fauske kommunes eiendom gnr 103 bnr 503. Parsellen skal benyttes som tilleggstomt til eiendommen gnr 103 bnr 269.

Parsellen er på ca 100 m2 og ligger inneklemt mellom to tomter, den brukes i dag som innkjørsel til eiendommen 103/269.

Det tilrådes at parsellen fradeles og selges som tilleggsareal til eiendommen Kirkeveien 58 bnr 103/269. Adkomst til boligeiendommen er anlagt på denne parsellen.

Geir Mikkelsen
rådmann

ADVOKATiNORD
Kontorfellesskap - MNA

Fauske kommune
Att.: Gudrun Hagalinsdottir

Per e-post

Dag Trygve Berntsen
Frank Ove Kvalvik
Michal Wiik Johansen
Terje Kvarsnes
Mads Torrissen

Ole Morten Husmo
ansatt advokat
Espen Strøm

Referanse: 201604152
Ansvarlig advokat: Advokat Terje Kvarsnes AS
Sted/dato: Bodø, den 8. februar 2016

KJØP AV TILLEGGSAREAL

Undertegnede er av advokat Ole Morten Husmo bedt om å følge opp vedlagte e-post datert 24 09 2015.

Hjemmelshaver til gnr. 103 bnr. 269 i Fauske kommune – Torrissen Svein & Sønner AS 1) har bedt meg om å søke om kjøp av tilleggsareal som vist på vedlagte kart. Jeg har forstått det slik at prisen er kr 275,- pr m2.

Hvordan er veien videre ? Fauske kommune har hjemmel til det areal som ønskes kjøpt. Er det slik at undertegnede på vegne av hjemmelshaver sender en søknad om kjøp av det avmerkede tilleggsareal til Fauske kommune v/enhet Plan og utvikling ?

Ved et positivt svar fra politisk utvalg bør det vel settes opp en avtale mellom Fauske kommune og eier av gnr. 103/269 om kjøp av areal, før Fauske kommune som hjemmelshaver begjærer arealet fradelt og sammenføyd med 103/269 ?

Deres tilbakemelding imøteses. Kontakt meg gjerne over telefon.

1) Ny eier:
Bjørn Tore Zahl

Med vennlig hilsen

Terje Kvarsnes
advokat

Kopi: Torrissen Svein & sønner AS, pb 43, 8001 BODØ

ADVOKATiNORD
Kontorfellesskap – MNA

Fauske kommune
Att.: Gudrun Hagalinsdottir
Per e-post

Dag Trygve Berntsen
Frank Ove Kvalvik
Michal Wiik Johansen
Terje Kvarsnes
Mads Torrissen

Ole Morten Husmo
ansatt advokat
Espen Strøm

Referanse: 201604152
Ansvarlig advokat: Advokat Terje Kvarsnes AS
Sted/dato: Bodø, den 18. mai 2016

SØKNAD OM KJØP AV PARSELL

Jeg viser til din e-post datert 15 02 2016.

Jeg søker herved på vegne av oppdragsgiver om å få kjøpe det aktuelle areal. Arealet er vist på kart vedlagt mitt skriv datert 8. februar 2016.

Med hilsen

Terje Kvarsnes
advokat

Postboks 43
8001 Bodø
Telefon: 75 56 51 50
Telefaks: 75 56 51 55

Org.nr. MVA 915266177

Driftskonto: 15035937576
Klientkonto: 15034739592

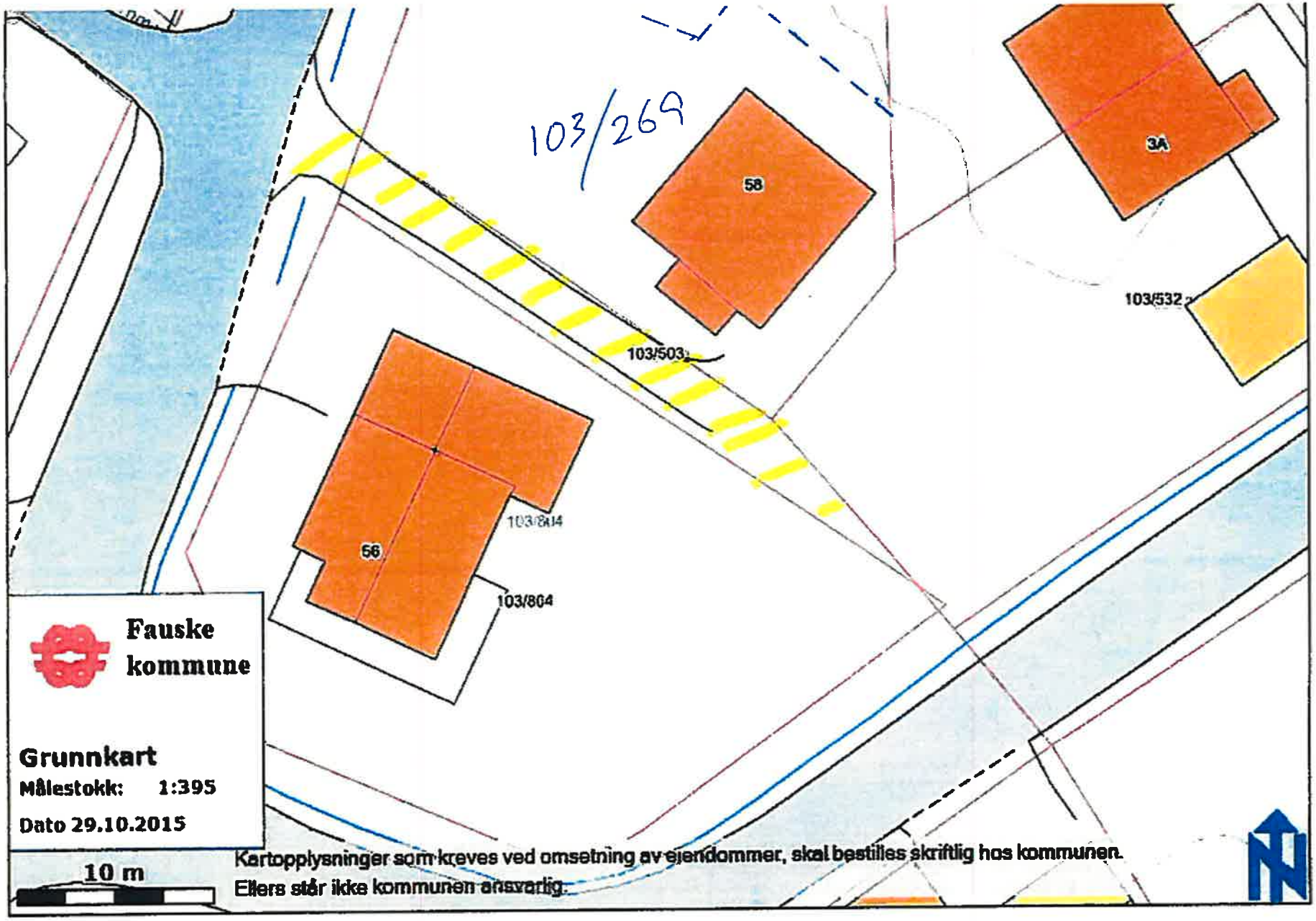
103/269
58
3A
103/532
103/503
103/804
56
103/804
Fauske kommune
Grunnkart
Målestokk: 1:395
Dato 29.10.2015
10 m
Kartopplysninger som kreves ved omsetning av eiendommer, skal bestilles skriftlig hos kommunen.
Ellers står ikke kommunen ansvarlig.

FAUSKE KOMMUNE

SAKSPAPIR

	JournalpostID: 16/33730 Arkiv sakID.: 16/11832	Saksbehandler: Hagalinsdottir, Gudrun

Sak nr.		Dato
113/16	Plan- og utviklingsutvalg	22.11.2016
160/16	Formannskap	29.11.2016

119/261 - Overtakelse av Coop-villaen i Sulitjelma

Rådmannens forslag til innstilling:

Det gis samtykke til at Fauske kommune overtar gnr 119 bnr 261 i Sulitjelma for sanering av et falleferdig hus på eiendommen.

Vedtak som innstilling fra Plan- og utviklingsutvalg - 22.11.2016

Innstilling til formannskapet:

Det gis samtykke til at Fauske kommune overtar gnr 119 bnr 261 i Sulitjelma for sanering av et falleferdig hus på eiendommen.

Plan- og utviklingsutvalg 22.11.2016:

Behandling:

Rådmannens forslag til innstilling ble enstemmig vedtatt.

PLUT- 113/16 Vedtak:

Innstilling til formannskapet:

Det gis samtykke til at Fauske kommune overtar gnr 119 bnr 261 i Sulitjelma for sanering av et falleferdig hus på eiendommen.

Saksopplysninger:

Den 20. september sendte kommune ut forhåndsvarsel om pålegg om riving av eiendommen Coop-villaen, gnr 119 bnr 261 i Sulitjelma. Varslet ble sendt til en person som ble opplyst å være eier av eiendommen men som ikke er tinglyst eier. Varsel om pålegg skal sendes til den som er tinglyst eier av en eiendom.

Kommunens advokat har bistått rådmannen ved utredning av nedenforstående:

Knut Moen var eier av gnr. 119 bnr. 261 i Fauske kommune. Boligen har benevnelsen *Coop-villaen* og er i Kirkebakken 23, Sulitjelma. Knut Moen døde 08.07.2011.

Fra Salten tingrett er det opplyst at bobehandlingen ble avsluttet ved at det ble utstedt attest etter skiftelovens § 80.

Arvingene er bare ansvarlig for avdødes gjeld inntil verdien av sin lodd (andel av arv), jf. skifteloven §

78. Arvinger kan ikke hefte for gjeld ut over de midler som finnes i boet, dersom de ikke overtar boet ved privat skifte. Det er ikke gjort.

Da tingretten vurderte det slik at det var bare intet eller bare et minimalt beløp til fordeling etter at begravelsesutgiftene er dekket ble boet skiftet etter arveloven § 80.

Begrunnelsen for at kommunen bør vurdere overtagelse av eiendommen er at arvingene ikke har overtatt eiendommen. Det er heller ikke grunn til å anta at de vil overta eiendommen da den har en negativ verdi.

For å sikre en rask rivning og kontroll over tomten bør kommunen overta eiendommen. Eiendommen vil også da senere kunne selges som tomt.

Alternativet er å gi forlegg og deretter gjennomføre rivning, jf. plan- og bygningsloven §§ 32-7 og § 32-8. Dette er en mer komplisert gjennomføringsmåte og sikrer heller ikke kommunen den «plussverdi» tomten vil kunne ha etter rivning, herunder kontroll over hva tomten skal brukes til. Det er også den enkleste og mest ryddige fremgangsmåte.

Salg forutsetter samtykke fra arvingene. Det antas avklart innen utgangen av november.

Geir Mikkelsen
rådmann